

T.C.

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANA BİLİM DALI

**1802-1820 YILLARINA AİT “ARNAVUTLUK
AHVALİNE DAİR TAHRİRAT” ADLI EL YAZMASI
ESERİN TRANSKRİPSİYONU**

Cem TANRIVER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN

Çankırı-2017

**T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**1802-1820 YILLARINA AİT “ARNAVUTLUK
AHVALİNE DAİR TAHRİRAT” ADLI EL YAZMASI
ESERİN TRANSKRİPSİYONU**

Hazırlayan

Cem TANRIVER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN**

Çankırı-2017

İÇİNDEKİLER

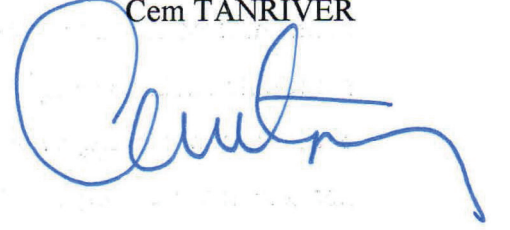
İÇİNDEKİLER	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
TEZ KABUL VE ONAY	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1
A. Arnavutluk'un Coğrafi Konumu ve Genel Özellikleri	1
B. Arnavutlar Hakkında Genel Bilgi	1
C. Osmanlı İmparatorluğu'nun Arnavutluk'u Fethi	4
D. Âyanlık ve Devletin Âyanlara Genel Bakışı.....	5
E. Tepedelenli Ali Paşa Dönemi.....	7
F. Arnavutluk'un Bağımsızlığını Kazanması	99
G. Eser ile İlgili Genel Bilgi	10
BÖLÜM 1	12
ESER İÇERİĞİNİN DEĞERLENDİRMESİ	12
1.1. Eserdeki Bilgilerin Genel Bir Değerlendirmesi.....	12
1.2. Eserde Geçen Yer Adları	14
1.3. Eserde Geçen Şahıs Adları	20
1.4. Eserde Geçen Kavramlar	26
BÖLÜM 2	28
ESERİN TRANSKRİPSİYONU	28
SONUÇ	460
KAYNAKÇA	461
ÖZGEÇMİŞ	466

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *1802-1820 Yıllarına Ait "Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat" Adlı El Yazması Eserin Transkripsiyonu* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

11/ 12 / 2017

Cem TANRIVER

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Cem TANRIVER tarafından hazırlanan 1802-1820 Yıllarına Ait “Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat” Adlı El Yazması Eserin Transkripsiyonu başlıklı bu çalışma, 11 Aralık 2017 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Danışman : Doç.Dr.Yüksel ÖZGEN

İmza:

Üye : Doç.Dr.Ayşe ÖZKAN

İmza:

Üye : Yrd.Doç.Dr.Ahmet DEMİR

İmza:

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 07/12/2017 tarih ve 2017/40 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Yüksel ÖZGEN

Enstitü Müdürü V.

ÖNSÖZ

“1802-1820 Yıllarına Ait Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat Adlı El Yazması Eserin Transkripsiyonu” başlığı altında yapılan bu çalışma; yazıldığı dönem dikkate alındığında Arnavutluk ile ilgili olarak devlet yazışmalarının toplandığı raporlar dizisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, Arnavutluk Merkez Kütüphanesi’nde orijinali bulunan, 340 varaktan oluşan ve tamamı el yazması olan Osmanlı Türkçesi eserin Türk alfabesine aktarımı yapılmıştır.

Çalışmanın giriş bölümünde; Osmanlı Dönemi Arnavutluk ile ilgili genel bir değerlendirme yapılmış, konu 1912 tarihindeki Arnavutluk’un bağımsızlığını kazanmasına kadar ele alınmıştır. Bu bölümde özellikle çok yönlü kişiliği İngilizce, Fransızca, Rumca, İtalyanca ve Balkan dillerinde pek çok önemli esere konu olan Tepedelenli Ali Paşa Dönemi ayrıntılı olarak incelenmiştir. Tepedelenli Ali Paşa’nın çok yönlü kişiliği İngilizce, Fransızca, Rumca, İtalyanca ve bütün Balkan dillerinde pek çok önemli esere konu olmuştur. İngiliz asıllı Güney Afrikalı yazar William Plomer’in “Yanya Sultanı”, Slovak yazar Maurus Jokai’nin “Yanya Sultanı ve Yeniçerilerin Son Günleri”, Fransız romancı Alexandre Dumas’ın “Tepedelenli Ali Paşa”, Arnavut tarihçi ve yazar Entela Muço’nun “Tepedelenli Ali Paşa ve Emlakı” Paşa’yı ele alan eserlerden bazılarıdır.

İlk bölümde eserdeki bilgilerin genel bir değerlendirmesi yapılmıştır. Eserin transkripsiyon tekniği, transkripsiyon esnasında dikkat edilen hususlar, eserin ihtiva ettiği bilgiler, belgelerin özellikleri, eserdeki belgelerde öne çıkan konular işlenmiştir. Bölümün devamında eserde geçen yer, şahıs adları ve kavramlar alfabetik sıraya göre açıklamalı olarak verilmiştir.

İkinci bölümde ise eserin 425 sayfadan oluşan transkripsiyonu sunulmuştur. Eser yeni harflere aktarılırken imlâ birliği oluşturmaya özen gösterilmiş, orijinalinden kaynaklanan yıpranmaların bulunduğu yerlerle, okunamayan kelimeler parantez içinde üç nokta ile (...) gösterilmiştir. Bu çalışma ile -tarihin derinliklerinde çok tartışmalı konuları ile kaybolmaya yüz tutan- 1802-1820 yılları arasındaki Arnavutluk’ta yaşanan olayların gün yüzüne çıkmasının kapısı aralanmıştır. Çalışma, tarihte Osmanlı-Arnavutluk, Arnavutluk-Türkiye ilişkilerindeki olumlu-olumsuz tüm gelişmelerin objektif bir yaklaşım ile değerlendirilebilmesi için anahtar olabilecek

raporları ihtiva ettiğinden, faydalı olacağı değerlendirilerek araştırmacıların dikkatine sunulmuştur.

Bu alışma konusunun belirlenmesinde ve hazırlanmasında desteğini ve ilgisini esirgemeyen, bana daima yeni ufuklar açarak tarih öğrenimini ve öğretimini bir zevk haline getiren, kıymetli hocam Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN'e, tezin yazım aşamasında ve tashihinde katkıda bulunan kıymetli arkadaşlarım Ebubekir KEKLİK ve Vesim ZBAHECİ'ye teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca bu uzun soluklu çalışma esnasında beni her fırsatta cesaretlendiren ve özellikle Osmanlı Türkçesi'ni sevdiren sevgili eşim Sevda TANRIVER'e müteşekkirim.

11/12/2017
Cem TANRIVER

**Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez
Özeti**

Tezin Başlığı :1802-1820 Yıllarına ait “Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat” Adlı El Yazması Eserin Transkripsiyonu
Tezin Yazarı : Cem TANRIVER
Danışman : Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN
Anabilim Dalı : Tarih
Bilim Dalı :Tarih
Kabul Tarihi : 11.12.2017
Sayfa Sayısı : 456
ÖZET Bu çalışma halen Arnavutluk Milli Kütüphanesi’nde orijinali bulunan “1802-1820 Yıllarına ait “Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat” adlı el yazması eserin transkripsiyonunu ihtiva etmektedir. Eserin muhtevasını, Arnavutluk’un o dönemdeki siyasi ve ekonomik durumunu ortaya koyan ve özellikle zamanının en güçlü ayanlarından olan Tepedelenli Ali Paşa ile ilgili raporlar oluşturmaktadır. Tepedelenli Ali Paşa; XIX. yy. başlarında Osmanlı Devleti’nin zayıflaması ile beraber, merkezi yönetim tarafından kendisine emanet edilen yönetme erkini kötüye kullanarak, ölçsüz bir şekilde zenginleşmiş, bu ölçsüz zenginlik ve iktidar sarhoşluğu ile İmparatorluğa başkaldırmıştır. Yaşadığı dönemde bölgesinde türlü karışıklıklara neden olmuş ve Osmanlı’nın özellikle Balkanlardaki sorunlarının en önemli nedeni olarak tarih sahnesinde yer almıştır. Tepedelenli Ali Paşa dönemi ile ilgili bazı karanlık noktalar halen gizemini korumaktadır.   Bu çalışma ile -tarihin derinliklerinde çok tartışmalı konuları ile kaybolmaya yüz tutan- 1802-1820 yılları arasındaki Arnavutluk’ta yaşanan olayların gün yüzüne çıkmasının kapısı aralanmıştır. Çalışma, tarihte Osmanlı-Arnavutluk, Arnavutluk-Türkiye ilişkilerindeki olumlu-olumsuz tüm gelişmelerin objektif bir yaklaşım ile değerlendirilebilmesi için anahtar olabilecek raporları ihtiva ettiğinden, faydalı olacağı değerlendirilerek araştırmacıların dikkatine sunulmuştur.
Anahtar Kelimeler: <i>Osmanlı İmparatorluğu, Balkanlar, Tepedelenli Ali Paşa, Arnavutluk, Rapor, Transkripsiyon</i>

**Çankırı Karatekin University Graduate School Of Social Sciences Abstract of
Master's Thesis**

Title Of The Thesis	:Transcription of The Manuscript Work Named Correspondence Related to The Situtation of Albania Between The Yerars of 1802-1820
Author	: Cem TANRIVER
Supervisor	: Assoc. Prof. Dr. Yüksel ÖZGEN
Department	: History
Sub – field	: History
Date	: 11.12.2017
SUMMARY This study includes the transcription of a manuscript piece ,“1802-1820 Yıllarına ait “Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat”, originally found in the Albanian National Library. It has the reports which reveal the political and economic situation of Albania in that period and especially about Tepedelenli Ali Pasha, one of the strongest Ottoman Governor of its time. Tepedelenli Ali Pasha with the weakening of the Ottoman Empire at the beginning of XIX century, abused the ruling power entrusted to him by the central government, enriched in a measureless manner, rebelled against the Empire with this insatiable wealth and power drunkenness. During the period he lived, he caused various confusions in his district and took place on the historical scene as the most important cause of Ottoman problems especially in the Balkans. Some dark spots related to the Ali Pasha period still remain mysterious. With this study, revelation of the events in Albania between 1802 and 1820, which have been vanished with many controversial issues in the depths of history became possible. The study has been presented to the attention of researchers, evaluating that it would be useful to include all the key positive and negative developments in the history of the Ottoman-Albanian, Albanian-Turkish relations as an objective approach.	
<i>Keywords : Ottoman Empire, Balkans, Tepedelenli Ali Pasha, Albania, Report, Transcription</i>	

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
a.g.t.	Adı Geçen Tez
Ar.	Arnavutluk
Arş.	Araştırma
ASAM	Avrasya Stratejik araştırmalar Merkezi
AÜ.	Ankara Üniversitesi
c.	Cilt
d.	Doğum
DTCF	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
km	Kilometre
km²	Kilometrekare
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
Mat.	Matbaa
No	Numara
ö.	Ölüm
s.	Sayfa
S.s.	Sayfa Sayısı
TDK.	Türk Dil Kurumu
TDV.	Türkiye Diyanet Vakfı
TOD.	Tarih Okulu Dergisi
TDV.	Türk Tarih Kurumu
Yug.	Yugoslavya
yy.	Yüzyıl

GİRİŞ

A. Arnavutluk'un Coğrafi Konumu ve Genel Özellikleri

Arnavutluk, Balkan Yarımadası'nın önemli devletlerinden birini oluşturur. Yüzölçümü 28.748 km² olan Arnavutluk'un kuzeyden güneye uzunluğu 340 km olup doğu-batı doğrultusunda en geniş yeri ise 155 km'dir. 3.5 milyon nüfusa sahip olan ülke, bölgede stratejik bir konuma sahiptir. Ülkenin; kuzeyde Karabağ, kuzey doğuda Kosova, doğuda Makedonya güneyde ise Yunanistan'la sınırları mevcuttur. Arnavutların asırlarca yaşadıkları ve anayurt olarak bildiği sınırları "Drac'ın cenubundan başlayarak (Kraya) Balkanı ve Erzen, Mat havzalarının doğusunu kesen Çermenika, Debre Malisyası, Cücre – Drin Nehri'ne (Luka ve Kalis) büyük bir gedik bırakarak – Glabiç, Şar, Lübeten, Kaçanik Boğazı, Karadağ, Komanova Gediği, Kosyak Dağları'nı takiben devam ederek Patariçe tepesini havi olan dağlara dayanır."¹ 2017 yılı itibariyle; etnik ve dini açıdan farklılıkları barındıran Arnavutluk'un %97.8'ini Arnavut, %2'sini Yunan, %0.2'sini ise Makedon, Çingene ve diğer etnik unsurlar oluşturur. Nüfusun % 70'i Müslüman olan ülkede %20 oranında Ortodoks ve %10'luk bir kesim de Katoliklerden meydana gelir. Özgürlüklerine ve geleneklerine son derece bağlı olan Arnavut toplumu şeref, haysiyet, misafirperverliğe önem verir aile kavramını ise toplumun temel yapısı olarak kabul eder. Akraba evliliklerine izin vermezler ve bu eski gelenekleri günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Ülkenin ortasında bölgenin önemli nehirlerden bir olan İşkombo Nehri geçer. Ülkede doğal sınır olarak kabul edilen nehrin üst kısmında Gega, alt kısmında ise Toska Arnavutları yaşar.

B. Arnavutlar Hakkında Genel Bilgi

Tarihte farklı isimlerle anılan ve bilinen Arnavutluk, adını Albanopoli şehriden alır. Bu isim XI.yy'dan itibaren bütün Arnavutluk'a verilmiş ve aynı isim Bizans kaynaklarında da bu yy.dan itibaren yer almıştır. Eski kaynaklarda Albania, Albanum, Albanopoli, Arbania, gibi muhtelif isimler de yer alır. "Eski Arnavutlar memleketlerine Arberia (Arbiria) ve kendilerine de Arber (Arbir) veya Arberesh (Arbireş) isimlerini verirlerdi. Yunanlar bundan dolayı memlekete Arvania ve

¹ Süleyman Külçe, *Osmanlı Tarihinde Arnavutluk*, Genelkurmay Basımevi, İzmir 1944, s.10.

Arnavutlara da Arvanitis dedikleri, için Türkler (Osmanlılar) bu son telaffuzun tahrifiyle Arnavut şeklini tespit etmişlerdir.”² Günümüzde ise Arnavutlar yurtlarını Shqiperia (Skipiria) ve kendilerini de Shqipetar (Skipitar) olarak adlandırırlar. M.Ö. 2500-2000 yılları arasında Balkanlara doğudan başka toplumların göç ettiği ve bunların da yerli halkla beraber Balkan milletini oluşturduğu bilinmektedir. Bu millete “Pellozg” ismi de verilmektedir. Pellozg dili ile Arnavut dili hemen hemen aynıdır. Balkanlarda en ünlü ve eski milletlerin İlliri, Helenler ve Traklar olduğu kabul edilmektedir. İllirialar, Pellozğların mirasçısı ve en eski toplum olarak değerlendirilir. Arnavutların kökeni ile ilgili çeşitli görüşler ortaya konmuştur. Bunlardan birine göre, İlliriaların en ünlü kabileleri ve krallıklarından bir tanesi de Albania yani Arnavutluk’tur. Preval, Dordoni, Eski Epir ve Yeni Epir gibi bölgeler Arnavutların ülkesi olarak tanınır. Son zamanlarda yapılan araştırmalar Arnavutça’nın eski İlliria dilinde geldiği ve Arnavutların İlliria milletinden geldiği saptanmıştır. Tarihçi Süleyman Külçe ise Osmanlı Dönemi’nde Arnavutluk adlı eserinde Arnavutların kökenini şu şekilde izah etmektedir: “Malumlarla meçhulü bulan tarih Akdeniz, Karadeniz boğazlarından sahili takip ederek Avrupa’nın doğu ve cenup semtlerine yayılmış ilk göçmen kabilelerinden birinin Türk kökünden Plasçalar (Plazi) olduğunu, Balkan yarımadasında yerleşen ve buralarını insan ile şenlendiren ilk âdemoğullarından bulunduğunu söyler. Hatta Plasçaların yarımadanın ötesine Macaristan, Hırvatistan, Slovenya taraflarına ve Friçya denilen Ankara, Sivas taraflarına dağıldıklarını da kaydeder. Plasçaların Arnavutların ecdadı olduğu hakkında deliller vardır. Bunların en başlıcası, kadim Yunanlıların ilahlarının birçoklarının adlarının bugünkü Arnavut lisanıyla birer mana ifade etmeleridir. Yani bu ilahların isim babası Arnavutlar olduğuna göre Yunan ilinin ilk sahiplerinin Plasçalar olduğunu ve Plasçaların ise bugün konuşulan Arnavut lisanını kullandığını anlamak mümkündür.”³ V.yy sonundan itibaren Avaro - Slavlar gibi toplumlar yoğun bir şekilde Balkanlara gelmeye başladı. Bizans İmparatorluğu, Balkan bölgelerine yerleşme izni vermek zorunda kaldı. “ Bizans döneminde bir bakıma Balkanlar bölgesinde Slavlaşma yaşanmıştır.”⁴ VII.yy’dan itibaren birçok bölgede

² İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Doğu Kütüphanesi, c.1, İstanbul 1925. s.69.

³ Süleyman Külçe, *Osmanlı Tarihinde Arnavutluk*, Genelkurmay Basımevi, İzmir 1944, s.6.

⁴ İlber ORTAYLI, “Balkanlar’da Tarihi Miras ve Türkiye’nin İmajı” , *Balkanlar ve Türkiye’nin Bölgeye Yönelik Politikaları Sempozyumu 15-16 Aralık 1998: Bildiriler* (s.17), , HAK Basımevi, İstanbul 1999.

etnik sistem değişmiştir. “Bizans İmparatorluğu döneminde Slavların Balkanlaştırılan Avrupa’ya açılımı Osmanlı Dönemi’nde gerçekleşmiş ancak etnik karışıklıkların giderek büyümesi de yine bu dönemde olmuştur. Arnavut bölgelerindeki; Preval, Dordonia (Kosova), Eski Epir ve Yeni Epir gibi yerleşim yerlerinde Slavların yerleştirildikleri kesinlikle reddedilmiştir. Bu bölgelerde Arnavut toplumunun güçlü ve kalabalık oluşunun Slavlaşmayı önlediği ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti ise XVI. yy’ın başında uzun süren mücadelelerin sonunda Arnavutluk’un tamamını kontrolü altına alabildi. Osmanlı egemenliğine giren Arnavutluk’ta yerel beyler tımar sistemi içine girerek Müslümanlığı kabul edince zamanla, İslamiyet Arnavutlar arasında yayılmaya başladı ve bu yayılma XIX.yy’a kadar devam etti. İslamiyetle beraber Arnavutluk’ta dinsel açıdan ilginç durumlar ortaya çıktı. “Arnavutluk’un kuzeyinde yaşayanlar Katolik ve İslam (Sünni) inancını, güneydekiler ise Ortodoks ve İslam (Bektaşî) inancını benimsemişlerdi. Kuzeydeki Katolikler, Malisör ve Mirdita Arnavutları olarak adlandırılmıştır. Birçok Müslüman Arnavut, Osmanlı devlet yönetiminde önemli görevlere gelmeye başlamışlardır. Arnavutlar, Osmanlı Devleti’ne birçok vezir ve 15’ten fazla sadrazam yetiştirmişlerdir.”⁵ Osmanlı Devleti, Avrupa’da gerilemeye başladığı zaman merkezi otorite zayıfladı ve bunun Arnavutluk üzerinde de olumsuz etkileri görülmeye başlandı. “XVIII.yy’a gelindiğinde Arnavutluk’ta yine güçlü ailelerin etkinliği artmış ve kontrolleri altındaki topraklarda merkezi yönetimden bağımsız hareket etmeye çalışmışlardır. Bu yerel güçler, paşalıklarını kurarak topraklarını genişletme çalışması içine girince eski yerel mücadeleler yeniden canlanmış ve Arnavutluk’ta asayiş bozularak anarşi ortamı doğmuştur. XVIII.yy’ın ikinci yarısında Kuzey ve Güney Arnavutluk’ta iki paşalık kurulmuştur. Bunlardan biri kuzeyde 1757 yılından itibaren Buşhati Ailesi’nin kontrolünde İşkodra’da kurulan İşkodra Paşalığı’dır. Güneyde de 1788 yılında Tepedelenli Ali Paşa tarafından Yanya Paşalığı kurulmuştur. Her iki paşalık da XIX.yy başına kadar Osmanlı’dan yarı bağımsız bir şekilde varlığını sürdürmüştür.”⁶ Arnavutlar Osmanlı Dönemi’nde fırsat buldukça bağımsızlık hevesine kapılarak isyan etmekten geri durmamışlardır.

Arnavutluk’un resmi dili 36 harfi ile hiçbir dile benzemeyen ve Hint – Avrupa diline

⁵ Bilgin Çelik, *İttihatçılar ve Arnavutlar*, Buke Yayıncılık, İstanbul 2004, s.21.

⁶ Çelik, a.g.e, s.22.

mensup Arnavutçadır. 1908 tarihinden beri Latin harfleriyle yazılan Arnavutça ülke dışında özellikle de Kosova, Karadağ, Makedonya, İtalya ve Yunanistan'ın bazı bölgelerinde konuşulmaktadır. 1879'da Prizeren Birliği'nin kuruluşuyla dil ve alfabe birleştirilmiş bu da edebiyatın gelişmesine katkı sağlamıştır.

C. Osmanlı İmparatorluğu'nun Arnavutluk'u Fethi

Balkan coğrafyasında hâkimiyet kurmaya çalışan Osmanlı Devleti, fetih hareketlerini I.Murat devrinde başlatır. Osmanlı, Bizans İmparatorluğu'nun egemenliğinde bulunan Kosova'yı fethin önündeki en büyük engellerden biri olarak görüyordu. Birçok tarihçi ve yazar eserlerinde Kosova'nın önemine dikkat çekmiştir. "Kosova; Balkan yarımadasının batı yönü ötelinde geniş ve denizden 500-600 metre yüksekliğindedir. Kaçanik, Priştine, İpek, Yenipazar, Prizren, Yakova arasında Şar, Yavur, Karadağ dağları ile çevrilmiştir. Kaçanik, Çernalova, İpek Boğaz'larından başka Arnavutluk'a geçit veren yer olmadığından askeri ehemmiyeti büyüktür. Burasını elinde bulunduran ordu Balkanlara ve Arnavutluk'a hâkim demektir."⁷ Osmanlı, Birinci Kosova Savaşı'nda galip geldikten sonra ordunun komutanı Yıldırım Bayezid, Türk hâkimiyetinin Balkanlar ve çevresinde tutunabilmesi için yeni ele geçirilmiş önemli şehir ve bölgelerin zapt edilmesiyle uğraştı. 1392'de Ülgün ile civarını, 1393'te de Üsküp ve Karatova'yı zapt ettikten sonra sırasıyla; Selanik ve civarını, Teselya taraflarını ve Yenişehir'i ilhak etti. Yıldırım Bayezid, Mora'nın ilhakıyla uğraştığı esnada Haçlıların Kosova bozgununun öcünü almak üzere bir birlik teşkil ettiklerini öğrenince Edirne'ye dönerek 1396'da müttefik orduyu bir kez daha bozdu. Daha sonra Mora'nın ele geçirilmesi için Tırhala, Berat, Akçehisrar ve Kesriye ilhak edildi. Bu suretle Bizans İmparatorluğu'nun Mora'daki hâkimiyetine son verildi. Artık Arnavutluk her taraftan Osmanlı hâkimiyetiyle sarılmış bir duruma gelmişti ancak Timur'un Anadolu'ya sefer düzenlemesi ve Yıldırım Bayezid'i esir alması planları değiştirdi. Bayezid, Timur'a esir olduktan sonra padişahlık kavgaları baş gösterdi, taraf taraf ayaklanmalar, isyanlar ortaya çıktı ve Osmanlı sekiz yıl süren bir Fetret Devri yaşadı. İkinci Murat'ın döneminde Osmanlı yeniden toparlanarak Arnavutluk'a yürümek üzere (H.824-M.1421) Selanik'e gitti. Sultan Murat Arnavutluk'a gönderdiği akıncılarla Epir ve Avlonya'yı hâkimiyetine alarak Türk Ordusu'nu ilk

⁷ Süleyman Külçe, *a.g.e.* s.42.

defa Adriyatik sahiline yerleştirdi. Arnavutluk'a düzenlenen akınlar sekiz yıl sürdü. Fatih Sultan Mehmet devrinde İlbasan Kalesi inşa edilerek (1466) o bölge yeni bir sancak haline getirildi. Arnavutluk o dönemde Rumeli Eyaleti'ne katılarak; Vlora, Delvina, Yonya, Elbasan, Ohri, Manastır, Shkup (Üsküp) Dulagjin, İşkodra, Prizere ve Vuçiterna sancaklarına bölünmüştür. Arnavutluk fethi 1481'de II. Mehmet'in ölümüne dek devam eder. Osmanlı Devleti 1415-1417 yılları arasında Arnavutluk'un tamamını ele geçirerek Arnavid -ili (Arnavut- ili) adıyla bilinen sancağı kurmuştur, tam hâkimiyet ise 1571'de Bar (Antivar) ve Ülgüm'ün alınmasıyla kurulmuştur. Osmanlı'nın bölgede hâkimiyet kurmasıyla önce 1393'te Bulgar Krallığı, 1398-1459 yılları arasında Sırp Krallığı, 1456 ve 1460'ta Yunan ve 1506'da Arnavut Prenslikleri ortadan kalkmıştır. Balkanların fethiyle beraber bölgede yeni bir yönetim, kültür ve toplum modeli oluşturan Osmanlı Devleti, uyguladığı farklı politikalarla kendi kültürünü yaydı. Kültürlerin birleşimiyle Osmanlı beş yüz yıla yakın bir süre yarımada hâkim oldu ve bu bölgeye Balkanlı denebilecek özellikler getirdi. Osmanlılar egemenlikleri altındaki Hristiyan halklarının dinlerine müdahale etmediklerinden Osmanlı yönetimi boyunca Balkan halklarının çoğı kendi dinlerinde kaldılar. Ancak Arnavutlar buna bir istisna oluşturdular ve XVII. yy. başlarında kitle halinde Müslümanlığa geçmeye başladılar. Müslüman olan Arnavutlar Osmanlı Devleti'nin diğer bölgelerine göç ettiler, devlet yönetiminde başarı kazanarak önemli görevlere getirildiler. Köprülü ailesi başta olmak üzere birçok Arnavut kökenli devlet adamı Sadrazamlık düzeyine kadar yükseldiler.

D. Âyanlık ve Devletin Âyanlara Genel Bakışı

Âyan, Osmanlılar'da Şehir ve kasabalarda devletle halk arasındaki ilişkileri düzenleyen kimselere verilen isimdir. Osmanlı taşra idaresinde vali, mutasarrıf, mütesellim ve voyvodalar merkezden tayin edilirdi. "Bu yöneticilerden başka her Şehir ve kasabada a'yân-ı vilâyet arasından seçilen bir âyan bulunurdu. Merkezî hükümete karşı halkın ve halka karşı da merkezî hükümetin temsilcisi durumunda bulunan ve halk ile devlet arasındaki işleri yürüten kimseye baş âyan, reîs-i a'yân, aynü'l-a'yân veya resmî âyan adları verilirdi. Âyan, XVI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren memleketin idaresinde ve nizamında aksaklıkların belirmesiyle önem kazanmaya başladı. Bu devirde halk ile devlet arasındaki işlerde aracı ve iş takipçisi

olarak faaliyet gösteren âyanın, bulunduğu yerin çeşitli ihtiyaçlarını temin etmek, vakıfların tevliyet ve nezaret işlerini yürütmek, satılan malların fiyatlarını tespit etmek, bilirkişilik yapmak, bazı vergilerin tahsil edilme zamanını belirlemek, kötü idarecilerin azledilmeleri ve yerlerine iyi yöneticilerin tayin edilmeleri yolunda şehir sakinlerinin isteklerini İstanbul'a arz etmek gibi fonksiyonları vardı. Özellikle bir bölgede yapılacak işlerde vali ve kadıların muhatabı baş âyan idi. Bu sebeple halkın vekili sıfatıyla memleketin yetkilileriyle bir araya gelerek meseleleri hallederdi. XVI. yy. ikinci yarısında âyanlar, iltizama katılmak ve çiftçiye borç para vermek suretiyle servetini çoğaltıp topraklarını genişlettiler. XVII. yüzyılda görülen Celâlî isyanları ve tımarlı sipahiliğin ihmal edilmesi yüzünden boş kalan timarlar iltizama verilince, mültezimlik yoluyla köylüye âdetâ hâkim olan âyanlar, toprağını terkeden çiftçi ve leventlerin kendisine sığınması ile çalışan ve savaştan nüfus bakımından da kuvvet kazandılar. Ayrıca âyanlar, XVIII. yüzyıldan itibaren savaşlarda da devlete hizmet ettiler.”⁸ 1726'da sancakbeyinin merkezden ataması durdurulduğunda taşra ileri gelenlerinden iltizama sahip olanlar valilik görevlerini elde ederek hükümetin taşradaki en büyük muhatapları olmuşlardır. “Bazı iltizam sahibi âyan valiler böylelikle yüzyıl boyunca tüm eyaleti etkisi altına alan savaş lordlarına dönüşmüşlerdir. Örneğin Çeteci Abdullah Paşa, Suriye ve Erzurum görevleri hariç, görev süresini doğum yeri Çermik'e yakın olan Rakka ve Diyarbakır'da geçirmiştir. Suriye'de Azm Aşireti, Musul'da Celili ve Bergama'da Karaosmanoğulları gibi elit valiler mevcut makamları kendi aileleri ile doldurmakta bir beis görmediler. Âyan valiler bu durumdan memnun olmuş ve devlet kaynaklı gelirlerini gayrimenkul, büyük çiftlik, iltizam, borç verme ve ticaret gibi alanlarda değerlendirmişlerdir. Ayrıca taşrada bulunan yerel güçler merkeze geri çağrıldıklarında direniyor, tayin ve rütbe tenzili gibi konularda pasif bir direniş içerisinde bulunuyorlardı. 1683'ten 1718'e kadar olan savaşlarda devletin uğradığı yenilgiler âyanların vergi toplayarak ve devlete borç para vererek güç kazandığı bir dönem olmuştur. Diğer bir savaş dönemi olan 1768-78 Rusya savaşı âyana gücünü artırmak adına yeni fırsatlar sunmuştur, öyle ki Anadolu'da Padişah'ın yönetimi altında sadece birkaç vilayet kalmıştır.”⁹ Padişah II. Mahmut'un 1808 yılında Sened-i İttifak'ı imzalamasıyla

⁸ Mustafa Akdağ, “Osmanlı Tarihinde Ayanlık Düzeni Devri, 1730-1839”, *TAD*, sayı XIV/23, 1975, s. 51-61.

⁹ Tamer Güven, “Osmanlı İmparatorluğu'nda Ayanlar, Sermaye Birikimi ve Girişimcilik”, *Türkiye İslam İktisadi Dergisi*, Sayı 1, 2016, s.63-88.

devlet ayanların varlığını onayladı ve ayanlar padişahın en güvenilir unsurları haline geldiler. Ayan ailelerinin en önemlileri; Tepedelenli Ali Paşa, Alemdar Mustafa Paşa, Çapanoğlu, Kara Osmanoğlu, Aynacıoğlu ve Sepetçioğlu'dur.

E.Tepedelenli Ali Paşa Dönemi

XIX.yy.'a gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğu, Balkan Yarımadası başta olmak üzere özellikle milliyetçilik akımlarından etkilenen Avrupa'da türlü karışıklıklarla gücünün bir kısmını tüketmiştir. Başlangıçta vali olarak atanan ve nüfuzunu arttıran paşalar, zamanla Osmanlı'nın idare boşluğundan faydalanarak hâkimiyet kurma arayışlarına girmişlerdir.¹⁰ Hâkimiyet çatışmalarının yaşandığı yerlerden birisi de Arnavutluk bölgesindeki; Avlonya, İşkodra, Yanya, Ohri gibi sancaklardır. Bölgede tek başına hâkim olma mücadelesinin en önemlisini Tepedelenli Ali Paşa gerçekleştirmiştir. Ali Paşa, 1787-1820 yılları arasında Yanya Sancağı Mutasarrıflığı yapmış bir Osmanlı veziridir. Ali Paşa'nın; Ahmet Muhtar, Veli ve Salih isimlerinde üç oğlu vardı. Oğulları ve torunları ile Yanya ve çevresini yönetmiş, bunlar da sonraları paşa unvanını almışlardır.¹¹ Tepedelenli Ali Paşa, Yunanistan ve Arnavutluk'ta uzun yıllar etkili biri olması hasebiyle Osmanlı için önemli bir şahsiyettir. Tepedelenli Ali Paşa ile beraber Balkanlar'da Osmanlı Devleti'nin idaresindeki; Rumeli, Bosna, Mora, Kırım Yarımadası'nın güneyindeki Kefe eyaletleri ile Rumeli eyaletine bağlı olan İşkodra, Prizren, Ohri, Yanya ve diğer bazı sancakların idaresini özellikle Arnavut soyundan olan valiler yapıyorlardı. “Tepedelenli Ali Paşa, hâkimiyet arayışını sürdürürken Kurt Ahmet Paşa'nın damadı olan, Derbentler Başbuğluğu yapmış ve aynı zamanda bölgenin en güçlü paşası olan İbrahim Paşa ile ters düşmekteydi. Başlangıçta, İbrahim Paşa ve Tepedelenli Ali Paşa arasında akrabalık kuruldu. İbrahim Paşa, kızlarından ikisini Ali Paşa'nın oğlu ve üçüncüsünü de yine Ali Paşa'nın kız kardeşinin oğlu ile evlendirdi. Aralarında akrabalık bağı kurulmuş olmasına rağmen çekişme bitmiyordu. İbrahim Paşa'nın aleyhinde hilelere başvurmaktan geri kalmayan Ali Paşa, Yanya mutasarrıfı olduktan sonra Kurmova bölgesini, Koniçe kasabasını, Premedi'nin bir kısmını ve Libohova köyünü hâkimiyet bölgesine kattı. Ali Paşa, İbrahim Paşa'nın

¹⁰ Hamiyet Sezer, “19.Yüzyıl Başlarında Arnavutluk'ta İktidar Mücadelesi”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Sayı:23, 2004, s.103-104.

¹¹ Hamiyet Sezer, “Tepedelenli Ali Paşa'nın Oğulları”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, Sayı:28,1995, s.155-156.

rahatsızlığını ve uyarılarını ciddiye almayınca İbrahim Paşa, geri verilmek istenmeyen yerleri kuvvetle almaya karar verdi. Kayınbiraderi Sefer Bey'in kumandası altında Ali Paşa'ya karşı asker sevk etti. Uzun bir mücadele döneminin başlangıcı olan bir savaş başladı.”¹²

Paşalar arasındaki çekişmenin bir başka safhası da Fransızların Adriyatik kıyılarına yerleştiği dönemde yaşanmıştır. Ali Paşa'nın bölgede 12 bin süvari ve piyade askeri bulunmaktaydı. Fransızların 1807' de Yedi Ada ve Parga' yı işgal etmesinden sonra Ali Paşa, İngilizlerle anlaşmaya çalışmıştı, İbrahim Paşa da Fransızlardan destek alıyordu. Toskalık'a tamamen hâkim olmak isteyen Ali Paşa, İbrahim Paşa'nın Fransızlarla yakınlaşmasını bir fırsata çevirdi ve bir kısım Arnavut'un ayaklanmasıyla Berat'ta İbrahim Paşa'yı kuşattı ve iki paşa arasındaki çekişme İbrahim Paşa'nın esir düşmesiyle sonuçlandı. Tepedelenli Ali Paşa Arnavutluk'ta hâkimiyeti tamamen eline geçirmek için Avlonyalı İbrahim Paşa'yı bertaraf etmeye çalıştığı gibi aynı zamanda Ergiri, Gardik, Debre taraflarını da ele geçirmeye çalışmaktadır. Kısa bir süre sonra Ali Paşa, Debre bölgesine saldırmış ve gayesine ulaşmıştı.

Tepedelenli Ali Paşa, Balkan Yarımadası'nda döneminin en güçlü kişilerinden biriydi. 1787'de Yanya Mutasarrıflığı'na atanmadan önce Delvine Mutasarrıflığı yaptı. Ali Paşa en önemli görevlerinden biri de Derbentler Başbuğluğu'dur. Bu görev kendisinin bölgede güçlü ve nüfuzlu bir paşa olmasında son derece etkili olmuştur.¹³ Ali Paşa, etkili siyaseti ve güçlü yapısının yanı sıra dönemin sosyo-ekonomosini de etkilemiştir. Doğu ve batı dünyasında bir bağlamda köprü vazifesi gören Ali Paşa, kurduğu çiftliklerle de birçok araştırmacının dikkatini çekmiştir. Çiftliklerini genişletme siyaseti, iktisadi anlamda güçlenmesi ve yöntemleri Güney Arnavutluk'tan Kuzey Yunanistan ve Makedonya'nın bir kısmına kadar uzanmıştır. Yanya Eyaleti'nden bölgenin büyük bir bölümünde nüfuz eden çiftliklerin yanında tarımsal maddi gelirleri doğru kullanarak onların işletilmesini ve ticaretin ortaya çıkmasını sağlamıştır.¹⁴

Tepedelenli aynı zamanda çok gizemli bir şahsiyet olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumu Ahmet Midhat Efendi Arnavut ve Solyotların mücadelesini konu alan

¹² Hamiyet Sezer Feyzioğlu, *a.g.m. Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi*, cilt: 23, Sayı:36, 2004, s.103-116.

¹³ Hamiyet Sezer Feyzioğlu, “Tepedelenli Ali Paşa'nın Derbentler Başbuğluğu”, *GAMER*, Cilt:I, Sayı:1, 2012,s.155-164.

¹⁴ Entella Muço,*Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa ve Emlakı*, Alem Yayıncılık, İstanbul 2010.s.65.

eserinde “Bir zamandan beri Yanya’da Tepedelenli Ali Paşa dairesinde bazı havass-ı bendegan meyanında bir merak peyda olmuştur ki bu merak dahi paşanın iki ayda bir gece hiç kimseye sır verilmemek şartı ile gaybubet etmesinden naşı idi.” diyerek belirtmektedir.¹⁵

Arnavutluk'ta hâkimiyeti tamamen ele geçirmek için en güçlü rakibi İbrahim Paşa'yı uzun uğraşlar sonucunda ortadan kaldıran Ali Paşa daha sonra sırasıyla söz edilen diğer yerlerin idaresini eline geçirmiştir. Zaman içinde bölgede sözü geçen tek güç haline gelmiş, ancak Osmanlı Devlet'inin emirlerini yerine getirmemeye başlaması üzerine Devlet, O'nu asi ilan ettirmiş, 1822 yılı başlarında öldürülmesiyle bu güç ortadan kalkmıştır. Bu durumu İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi* adlı eserinde şöyle izah etmektedir: “Tepedelenli Ali Paşa hükûmet ordusundaki Türklerle Arnavutları birbirine düşürmüş olduğu ve Yanya tahkimâtı da çok kuvvetli bulunduğu için muhâsara 1 sene, 4 ay, 25 gün sürmüş, nihayet ser-asker Hurşid Paşa, Tepedelenli ile muhâbereye girişip hayatına dokunulmayacağı hakkında te'minât vermiştir. Bu hususta İstanbul'dan ferman gelinceye kadar Ali Paşa, Yanya Gölü'ndeki «Pandeleimon» manastırına çekilip beklemiş, fakat Hâlet Efendi Hurşid Paşa'nın iş'arını kabul etmediği için Ser-asker bir idâm fermânı tasni' ederek bir kaç kişiyle 24 Kânunusâni 1822=1 Cumâda-l-ülâ 1237 Perşenbe günü Ali Paşa'ya göndermiş. Asi Paşa kendisini müdâfaa etmişse de bir kurşunla öldürüldükten sonra kesik başı İstanbul'a gönderilmiştir: Kütahya ve Ankara'ya sürülmüş olan oğullarıyla torununun kesik başları da pâyıtahta gönderildikten sonra Silivri-kapısı hâricindeki mezarlığa defnedilmişlerdir. Yunan isyânının tesri ve teshilinde bu Tepedelenli vak'ası en mühim âmil sayılır.”¹⁶ şeklinde dile getirmiştir. Tepedelenli Ali Paşa'nın Osmanlı Devlet'ne başkaldırması neticesinde öldürülmesi ile gücünün ve otoritesinin ortadan kalkması, Mora'da Rumların isyanına, Yunanistan Devleti'nin kurulması ve Osmanlı Devleti'nin bölgede zayıflamasında etkili bir faktör olmuştur.

F. Arnavutluk'un Bağımsızlığını Kazanması

Osmanlı Devleti'ne karşı 1912 yılında bir ittifak neticesinde savaş açan Balkan ülkeleri aynı zamanda Arnavutluk ve Makedonya'yı da hedefliyordu. Arnavutluk

¹⁵ Ahmet Midhat Efendi, *Arnavutlar Solyotlar*, TDK Yayınları: Ankara 2002, s.100.

¹⁶ İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, Doğu Kütüphanesi, İstanbul 1925, c.1, s.1377.

kısa bir süre içerisinde Yunanistan, Karadağ ve Sırbistan tarafından işgal edildi, Osmanlı'nın çabaları sonuç vermeyince tek çare Arnavutluk'un bağımsızlığının ilan etmesiydi. Milli Meclis 28 Kasım 1912'de Vlora'da İsmail Kemal Bey yönetiminde çalışmalara başladı. İsmail Kemal Bey açılış konuşmasında “Tek yol Arnavutluk’u kurtarmak için bağımsızlığı ilan etmektir” ifadesi ile meclis bağımsızlığını ilan etmiş oldu. İsmail Kemal Bey, 4 Aralık 1912 tarihinde meclis tarafından başkan seçildi. Bağımsızlık ilanından sonra Arnavutluk Balkan Harbi'nde tarafsızlığını ilan etti fakat büyük devletler ve Balkan Devletleri savaşa Arnavutluk toprağında devam ettiler. Yunan ordusu ve Sırlar ülkenin bazı bölgelerini işgal ettiler. Balkan Savaşı'nın sonuçlanmasından önce özerkliğine kavuşan Arnavutluk, 1912'de bağımsız bir devlet haline gelmiş ve Osmanlı 30 Mayıs 1913'te yapılan Londra Konferansı'nda Arnavutluk üzerindeki bütün haklarından vazgeçmiştir.¹⁷

G. Eser ile İlgili Genel Bilgi

Orijinali, Arnavutluk Milli Kütüphanesi'nde bulunan ve transkribe edilerek Latin harflerine aktarılan “Arnavutluk Ahvalına Dâir Tahrirat” isimli eser, cilt haline getirilmiş çeşitli resmi yazışmalardan oluşmaktadır. Toplam 340 sayfadan oluşan el yazması, merkezden taşraya, taşradan merkeze gönderilen yazışmaların toplandığı bir derleme olarak karşımıza çıkmıştır. Merkezle taşra arasındaki yazışmaların kim tarafından ve hangi tarihlerde kaydedildiği belli değildir. Eseri oluşturan belgelerin birer nüshasının Osmanlı Arşivi'nde de bulunması muhtemel olmakla beraber yapılan arşiv taramalarında bu konuda herhangi bir kayda rastlanmamıştır.

Belgelerin hemen hemen tamamı Tepedelenli Ali Paşa dönemine aittir. Burada Tepedelenli Ali Paşa başta olmak üzere Tepedelenli'yi bertaraf etmek üzere görevlendirilen Mora valisi Hurşid Paşa'nın Bâbîâli ile çeşitli yazışmaları başta olmak üzere Arnavutluk ve civarında bulunan idarecilerle yapılan yazışmalar bulunmaktadır. Ayrıca Mora İsyanına dair de pek çok yazışmanın bulunduğunu ilave etmek gerekir. Defterdeki belgelerin büyük bir kısmı azil ve çeşitli görev tevcihleriyle ilgili berat suretlerinden meydana gelmektedir. Yazışmalar, anlaşıldığına göre, sonradan elimizdeki deftere istinsah edildiğinden müstensih belgeleri kısmen kısaltarak kaydetmiştir. Bu sebeple belgelerin hiç birisinde tarih

¹⁷ Ferhat Başdoğan, “Arnavutluk ve Türkiye – Arnavutluk İlişkileri”, *Stratejik Edütler Bülteni*, sayı:86, 1991, s. 66.

yoktur; zira müstensih belgelerin son kısımlarını atmıştır. Belgelerin hangi tarihlere ait olduğunu yazışmalarda anlatılan konulardan ve yer yer “*işbu bin iki yüz otuz yedi senesine mahsûben dahi sâdır olan emr-i âlî ve mühürlü ve nişanlı defter*” gibi ifadelerden anlaşılmaktadır.

Belgelerin dili Tanzimat öncesi Osmanlı bürokrasinin karakteristik özelliklerine sahiptir; son derece ağdalı bir Osmanlıca ile kaleme alınan metinlerin dua kısımları çoğu zaman asıl meseleden daha hacimli bir yer tutmaktadır. Belgeler merkezle taşra arasındaki yazışmalardan oluştuğundan ve aynı konuyla ilgili belgeler birkaç defa çeşitli makamlara gönderildiğinden bir sonucu olarak birbirinin hemen hemen aynısı diyebileceğimiz kısımlara rastlamak mümkündür.

BÖLÜM 1

ESER İÇERİĞİNİN DEĞERLENDİRMESİ

1.1. Eserdeki Bilgilerin Genel Bir Değerlendirmesi

“Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat” adlı el yazması eserde, 1802-1820 yılları arasında Arnavutluk bölgesinin en etkili devlet adamlarından biri olan Tepedelenli Ali Paşa döneminin gelişmeleri; belgeler, fermanlar, buyruklar, beratlar ve hüccetlerin nüshaları şeklinde yer almaktadır. Eserin muhtevasına konu olan gelişmeler raporlar dizisi halinde sunulmuş olup raporlardan bazıları ise şu şekildedir;

İskenderiye Nahiyesi ile İpek Nahiyesi’nde üç bin akçenin tımara arz edildiği rapor (s.30).

Yanya’dan Mora’ya kadar isyan eden gâvurlarla ilgili bilgiler ve konunun Devlet-i Aliye’ye takdim edilmesine dair rapor (s.33).

İstanbul’dan Tuna’ya giden on beş tüccar gemisinin Prut Suyu civarında yağmalanmasına dair rapor (s.73).

İnebahtı, Karlılı ve Eğriboz sancaklarındaki Rumların isyan etmek üzere olduklarına dair rapor (s.78).

Tepedelenli Ali Paşa’nın oğulları Muhtar Paşa ile Salih Paşa’nın Beyfete Kalesi’nde bulduklarına dair rapor (s.131).

Debre ayarı Abbas Bey’in muhalefeti ve yeğeni Hasan Bey’in garazı hakkında rapor (s.141).

Tepedelenli Ali Paşa ile Yanya Kalesi’ne kapanmış olup firar eden dört yüz kadar İskenderiyeli Arnavut askerine dair rapor (s.148).

Ali Paşa’nın idamı, Elvine Sancağı ile Ali Paşa taraftarlarının durumuna ilişkin rapor (s.151).

Prizren mutasarrıfı Said Paşa, Akovalı Mustafa Paşa, Dukakin mutasarrıfı Numan Paşa, Perşenbeli Malik Paşa, Kankandelenli Recep Paşa, Üsküp nazırı ve Rumili Valisi’nin tayin olduklarına dair rapor (s.169).

Numan Paşa ve oğlu Arslan Paşa’nın Dukakin sancağı ve İpek kazasına müdahale etmelerine dair rapor (s.195).

Niğde, Yenişehir ve Kırşehir sancaklarındaki memuriyet haline ilişkin raporlar (s.204).

Berat Kalesi'ne atanmış olan Muhtar Paşa ve ve kardeşi Salih Paşa'nın ihracına dair rapor (s.225).

İskenderiye'ye hareket edilmesi, Tiran, Eşyim ve Pirez kalelerine takviye yapılmasına ilişkin rapor (s.236).

Bölgedeki kaza ve nahiye ahalisinin vergilerine ilişkin rapor (s.239).

Avlonya mutasarrıfı İbrahim Paşa'nın yeğenleri olan İzzet Bey ve Malik Bey'in hanedan kademesinden olduklarına dair rapor (s.242).

Manastır Kaymakamı Sabık İbrahim Ağa ile tayin edilen Arslan Paşa'ya el uzatılmaması hususuna dair rapor (s.248).

Pasvantoğlu Abdullah Paşa'nın vefatına ilişkin rapor (s.252).

Ali Paşa'nın Ohri sancağını Istarova kazasında inşa etmesine ilişkin rapor (s.258).

Toskalık hainlerinin isyan etmesine ve üzerlerine asker tertip edilmesine ilişkin rapor (s.270).

Dıraç kazasına bin beş yüz kilo pirinç ile fasulye irsaline ilişkin rapor (s.310).

Eflak Voyvodasıyken Rusya devletine firar eden Esbilanzi'nin oğlu Alexandri'ye dair rapor (s.323).

İbrahim Ağa'nın Arslan Paşa'yı ihraç ederek İpek kazasını zaptetmesi ve idaresini ele geçirmesine dair rapor (s.329).

İskenderiye ve Kırşehir kazaları ile Rum reayasına ve metropolidlerine patrik tarafından yazılmış olan iki kıtalık nasihatlerden oluşan kâğıtların gönderilmesine ilişkin rapor (s.337).

Kapucubaşı Süleyman Ağa ile serasker Hürşid Ahmed Paşa hazretlerinin orduya tayin edilmiş olmaları; Ohri'de olan topçu ve arabacı sınıfının Manastır'a sevk edilmesine dair raporlar (s.344).

Devlet-i Aliye'nin mülk ve reayasını muhafaza edilmesine itina gösterilmesi ve haremın korunup tedbir alınmasına ilişkin raporlar (s.374).

Belgrad ve havalisinin asayiş ve emniyetine ilişkin rapor (s.384).

Parga Kalesi'nin Devlet-i Aliye'ye teslim edilmesine dair rapor (s.392).

Pirizirin mutasarrıfı Mahmud Paşa ile Üsküb mutasarrıfı Malik Paşa'nın Saadetlü Ali Paşa hazretleriyle birlikte bazı mahalleleri zapt etmekle meşgul olduklarına dair raporlar (s.399).

1.2.Eserde Geçen Yer Adları

Akçahisar Kasabası: Arnavutluk'un orta kesiminde bir kasaba ve belediye merkezidir. Akçahisar 1478 yılında Osmanlı kontrolüne geçmiştir.

Avlonya Sancağı: “Güney Arnavutluk'ta önemli bir liman şehri. 1417'de Osmanlı Devleti ülkenin iç kesimindeki Berat şehri ve Kanina Kalesi ile birlikte burayı hâkimiyetleri altına aldılar. Osmanlı ordularının acı mağlûbiyete uğradığı Balkan Savaşı sırasında burası Arnavut milliyetçilerinin merkezi oldu.”¹⁸

Belgrad Kalesi: “Belgrad Osmanlılar tarafından ilk defa II. Murad zamanında kuşatıldı. İkinci kuşatma ise Fâtiş Sultan Mehmed tarafından yapıldı. Bizzat padişahın da katıldığı ve yaralandığı savaşta Osmanlı ordusu bir sonuç alamadı. Nihayet şehir Kanûnî'nin Macaristan'a yaptığı sefer sonunda fethedildi (1521).Belgrad, 1878 Berlin Antlaşması'yla resmen kurulan bağımsız Sırbistan'ın başşehir oldu.”¹⁹

Berko Nahiyesi: “İskenderiye Sancağında bir şehir, günümüzde kuzeybatı Bulgaristan'da bugün Berkövitsa adını taşıyan bir kasaba. Bulgarlar 1830'da burada bir mektep kurdukları gibi büyük bir de kilise (Kutsal Virgin) yaptılar.”²⁰

Borgice Kalesi: Bosna Eyaleti Hersek Sancağında bir kale.

Bükreş: “Romanya'nın başşehir.1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı sonunda imzalanan Berlin Antlaşması'yla Bükreş'te Osmanlı hâkimiyeti sona ermiştir. Bükreş özellikle 1806-1812 Osmanlı-Rus savaşı ile Balkan Savaşı'nı (1912-1913) bitiren antlaşmaların imzalanışlarına sahne olması açısından önem taşımaktadır.”²¹

Delvine Sancağı: “Bugünkü Arnavutluk'un güneyinde Saranda şehri civarında Cer Dağı'nın eteklerinde yer alan bir kasabadır. 1537 Kanûnî Sultan Süleyman döneminde ele geçirildi. Şehir 15 Kasım 1912'de Osmanlı idaresinden ayrılarak yeni teşkil edilen Arnavut Prenslığı'ne katıldı.”²²

Draç: “Arnavutluk'un 12 ilinden birisidir. Akhisar ve Dıraç ilçelerinden oluşur. İl kuzeyde Leç, doğuda Debre, güneyde Tiran illerine komşudur.”

Dukakin Sancağı: “XV. yy'ın sonları ve XVI. yy'ın başlarında, Kuzey

¹⁸ Machiel Kiel, “Avlonya”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 4, İstanbul 1991, s.118.

¹⁹ Divna Djuric-Zamolo, “Belgrad”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.5, İstanbul 1992,s. 409

²⁰ Machiel Kiel, “Berkofça”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.5, İstanbul 1992,s. 510-511.

²¹ Nicoara Beldiceanu, “Bükreş”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.6, İstanbul 1992,s.485.

²² Skender Rıza, “Delvine”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 9, İstanbul 1994,s.147.

Arnavutluk'ta iki büyük sancaktan bir tanesidir. Dukakin Sancağı 1490-1491 yıllarında kurulmuştur. Sancak 1912 yılına kadar Osmanlı hâkimiyetinde kalmıştır.²³

Eflak ve Boğdan: “Romanya'nın tarihî ve coğrafi bölgelerinden ikisidir. Tuna Nehri'nin kuzeyi ile Güney Karpatlar'ın güneyinin arasında bulunmaktadır. Boğdan'ın Prut nehrinin batısında kalan bölümü 1859 yılında birleşerek Romanya'yı oluşturmuştur.”²⁴

Eğriboz Sancağı: “Ege Denizi'nde yer alan önemli bir adadır. 1479'da başında bizzat Fâtiḥ Sultan Mehmet'in bulunduğu ordu tarafından fethedilen ada, 1831'de yapılan barış anlaşmasıyla Yunanistan'a bırakılmıştır.”²⁵

Ergiri: “Güney Arnavutluk'ta Gjirokaster şehrinin Osmanlılar dönemindeki adı. 1417'den 1912'ye kadar kaldığı Osmanlı hâkimiyeti altında Balkanlar'ın batı kesiminde önemli bir İslâmî merkez haline gelmiş olup bugün Arnavutluk'un en güzel şehirlerinden biridir.”²⁶

Filibe: “Bulgaristan'ın ikinci büyük şehridir. Bir tarım bölgesi olan Filibe, Bulgaristan'daki ekilebilir alanların yedide birini barındırır. Filibe, adını Makedonya Kralı II. Filip'ten alır.”²⁷

Göriçe: “Eski bir Osmanlı kasabası. 1783'te Göriçe Tepedelenli Ali Paşa'nın denetimine geçmiştir. 1912-1914 Balkan savaşları sırasında Göriçe Yunanlılar tarafından ele geçirildi. Göriçe, yazdığı ıslahat lâyhaları ile dikkati çeken Koçi Bey'in kasabasıdır ve ailesi İlyas Bey Camii hazînesine defnedilmiştir.”²⁸

Gümülcine: “Yunanistan'ın Trakya kesiminde eski bir Osmanlı kasabası. Bugün Komotini adıyla anılmaktadır. 1371'den 1912'ye kadar kesintisiz olarak Osmanlı idaresi altında kalmıştır.”²⁹

Hersek-Bosna Sancağı: “1991'de bağımsızlığını ilân eden ve eski Yugoslavya'yı oluşturan federe cumhuriyetlerden biri. Osmanlı İdaresi bölgede 1386 başladı. Berlin Kongresi'nde Bosna ve Hersek Avusturya-Macaristan'ın himayesine verildi. 20 Ekim 1878'de Bosna-Hersek'te Osmanlı hâkimiyeti dönemi kapanmış ve 7

²³ Nejat sefercioğlu, “Dukakin”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.9, İstanbul 1994,s.549-550.

²⁴ Kemal Karput, “Eflak ve Boğdan”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.10, İstanbul 1994,s.466.

²⁵ Machiel Kiel, “Eğriboz”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.10, İstanbul 1994,s.491-493.

²⁶ Machiel Kiel, “Ergirikasrı”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 11, İstanbul 1995, s.298-299.

²⁷ Machiel Kiel, “Filibe”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.13, İstanbul 1996,s.79-82.

²⁸ Machiel Kiel, “Göriçe”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 14, İstanbul 1996,s. 157.

²⁹ Machiel Kiel, “Gümülcine”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.14, İstanbul 1996,s.268-270.

Ekim 1908’de buranın resmen Avusturya-Macaristan toprağı olduğu ilân edilmiştir.”³⁰

İlbasan Sancağı: “Arnavutluk’ta tarihî bir şehir. Osmanlı hâkimiyeti altında (1466-1912) bir sancak merkezi oluşunun yanı sıra Osmanlılar tarafından Arnavutluk’ta kurulan şehir ve kasabaların en önemlilerinden biri olmuştur. Şehir 1912’de Osmanlı idaresinden çıkmıştır.”³¹

İnebahtı: “Yunanistan’da Korint Körfezi’ndeki Navpaktos Kasabası Osmanlı İmparatorluğu döneminde İnebahtı olarak anılmaktadır. Bölge Osmanlı için kıymetli bir deniz üssüydü. 1829 tarihinde Yunan idaresine geçmiştir”³²

İpek Nahiyesi:”Kosova’nın kuzeybatısında bir şehir ve belediye merkezi. Osmanlı’da Balkan Eyaleti’nin altı sancağından bir tanesi.”

İskeçe: “Yunanistan’ın kuzeyinde, Batı Trakya’da, aynı adı taşıyan ilin (nomos) merkezi olan kenttir. Osmanlı hâkimiyeti altına girmesi ancak 26 Eylül 1371 tarihindeki Çirmen zaferi ile gerçekleşmiştir. Osmanlı, İstanbul Antlaşması ile İskeçe dâhil, Batı Trakya bölgesini Bulgaristan’a bırakmıştır.”³³

İskenderiye: “ Mısır’ın Akdeniz kıyısında bulunan, ikinci büyük şehridir. Büyük bir sanayi bölgesinin merkezi ve Mısır’ın ana limanıdır. Yavuz Sultan Selim’in Mısır seferi sırasında (1516) fethedilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır.”³⁴

İstarova: Arnavutluk’un 36 ilinden birisidir. Günümüzde Pogradec olarak anılmaktadır.”

İştib Kazası: “Bugün Makedonya Cumhuriyeti’nde Stip adıyla anılan eski bir Osmanlı şehri. Yıldırım Bayezid tarafından 1395’te Osmanlı idaresine alındı. 1912 Ekimi sonunda Osmanlılar Kumanova Savaşı’nda mağlûp olunca Sırp ordusu şehri işgal etti ve şehir, daha sonra Yugoslavya’yı oluşturacak olan Sırp Krallığı’na dahil edildi.”³⁵

İzdin Kasabası: “Orta Yunanistan’da bugünkü adı Lamia olan şehir, I. Bayezid zamanında Phokis Piskoposluğu’nun da yardımıyla Osmanlılar tarafından alındı. 1832’de Yunanlılar bağımsız bir devlet olarak ortaya çıktıktan sonra İzdin bu

³⁰ Branislav Djurdjev, “Bosna-Hersek”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 6, İstanbul 1992, s.297-305.

³¹ Machiel Kiel, “İlbasan”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 22, İstanbul 2000, s.79.

³² Machiel Kiel, “İnebahtı”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.22, İstanbul 2000,s.285-287.

³³ Machiel Kiel, “İskeçe”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.22, İstanbul 2000, s.553-555.

³⁴ Eymen Fuad es- Seyyid, “ İskenderiye”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.22, İstanbul 2000, s.574-576.

³⁵ Machiel Kiel, “İştib”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 23, İstanbul 2001,s.440-442.

devletin sınırları içinde kaldı.”³⁶

Karadağ: “Balkanlar'da bulunan doğusunda Arnavutluk ve Kosova, kuzeyinde Sırbistan, batısında Hırvatistan, Bosna-Hersek, güneyinde Adriyatik Denizi yer alan, halkının Arnavutlardan oluştuğu ülkedir. Osmanlı Devleti'nin Karadağ'daki fetihleri Sultan I. Murad dönemine rastlar. Karadağlılar Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetine girişinden itibaren çok sayıda isyan çıkartmışlardır. Bununla birlikte Hersek isyanına da destek vermişlerdir.”³⁷

Karlı İli Sancağı: “Batı Yunanistan'da bir Osmanlı Sancağı, Tepedelenli Ali Paşa'nın katı tutumları nedeni ile 25 Mart 1821'de başlayan Yunan isyanına daha başlangıçta katılmıştır. Günümüzde adı Agrinion olarak anılmaktadır.”³⁸

Kavaye: Orta Arnavutluk'un önemli şehirlerinden biridir. En büyük gelişimini Osmanlı döneminde yaşamıştır.”

Kırçova: “Makedonya Cumhuriyeti'nde eski bir Osmanlı kaza merkezi. Osmanlı yönetimi zamanında (1395-1912) nüfusun dörtte üçünü Türkçe konuşan Müslümanlar oluşturuyordu. Bölge 1912'de Sırlar'ın eline geçmiştir.”³⁹

Kolaşin:“(Kolaşin (Karadağca/Sırpça: Kolaşin / Колашин), Karadağ'ın kuzeyinde bir şehir.

Limni Ceziresi (Limni Adası): “Ege denizinde Yunanistan'a bağlı ada. 1453'te İstanbul'un fethinin hemen ardından Limni Osmanlı idaresi altına girdi. Limni 21 Ekim 1912'de Yunanlılar tarafından işgal edildi. Lozan Anlaşması'yla ada Yunanistan'a bırakıldı.”⁴⁰

Manastır: “Makedonya'nın güneybatısında yer alan şehir, 1382 yılında I. Murat döneminde Timurtaş Bey tarafından Türk topraklarına katılmıştır. Balkan Savaşları sonucunda (1912 yılında) Osmanlı idaresinden çıkmıştır.”⁴¹

Mora Eyaleti: “1661 yılında IV. Mehmed zamanında kurulmuş Osmalı eyaletidir. Eyalete bağlı 6 sancak: Gördes, Ballıbadra, Mizistre, Koron, Aya Mavra, Anabolu'dur. 1829'da Yunan isyanı sonucunda eyalet elden çıkmıştır.”⁴²

Narda: “Yunanistan'ın Epir bölgesinde günümüzde Arta adıyla bilinen tarihî bir

³⁶ Machiel Kiel, “İzdin”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 23, İstanbul 2001, s.505.

³⁷ Nenad Moacanin, “Karabağ”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, İstanbul 2001, s.384-385.

³⁸ Machiel Kiel, “Karlı İli”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, İstanbul 2001, s.500

³⁹ Machiel Kiel, “Kırçova”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.25, İstanbul 2002, s.440.

⁴⁰ Feridun Emecen, “Limni”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 27, İstanbul 2003, s.192.

⁴¹ Levent Öztürk, “Manastır”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 27, İstanbul 2003, s.560-561.

⁴² Machiel Kiel, “Mora”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 30, İstanbul 2005, s.280-285.

şehir. 1429'da Rumeli Beylerbeyi Sinan Paşa Yanya'yı fethedince Epir Despotu Karlo, vasal olarak Osmanlı Devleti'ni tanıdı ve 853'te (1449) Osmanlı hâkimiyetine girdi. Berlin Antlaşması sonucunda (1878) Narda Yunanistan'a bırakıldı.⁴³

Niş: "Sırbistan'ın güneyinde yer alan bir şehirdir. Sırbistan'ın Belgrad ve Novi Sad'dan sonraki en büyük şehridir. 1385 yılında Osmanlı egemenliğine girmiştir. Şehir 19. yüzyıl sonuna kadar Osmanlı-Türk idaresi altında kalmıştır."⁴⁴

Ohri: Makedonya Cumhuriyeti'nin güneybatı kesiminde yer alan turistik bir şehir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde Rumeli Eyaletinin sancaklarından.

Parga Kalesi: 1452'de Osmanlıların Parga'yı ele geçirmesinden sonra 16.Yüzyılda bir ara Venedik hâkimiyetinde kalan Parga daha sonra Osmanlı'nın atadığı Sancak Beylerince idare edilmiş özellikle İyonya Valisi Tepedenli Ali Paşa döneminde tekrar Osmanlı Devleti'nin bir Sancağı durumuna gelmişti. 1829 yılında Parga, Osmanlı kontrolünden çıkmıştır.

Pazarcık: Bulgaristan'ın güneyinde yer alan 4.459 km² yüzölçümüne sâhip ilin 11 ilçesi vardır. Lala Şâhin Paşa'nın gayretleriyle, (1362-1363) fethi tamamlanan Pazarcık, Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Peklin: Arnavutluk'un otuz altı ilinden biridir. 191 kilometrekarelik yüzölçümüne sahip olan il, ülkenin orta kesimlerinde yer alır ve günümüzde kullanılan adı Peqin'dir.

Podgoriçe Kazası: "Karadağ'da tarihî bir şehir. Şehir, 1457'de Osmanlı topraklarına katıldı. 1878'de Berlin Anlaşması neticesinde Podgorica hıristiyan Karadağ Devleti'ne verildi."⁴⁵

Priştine: Kosova Devleti'nin başkenti."

Prizren: "Kosova'nın güneybatısında bir şehir ve belediye merkezi. Şehir, Fatih Sultan Mehmed zamanında 21 Haziran 1455 tarihinde fethedilmiştir. I. Balkan Savaşı'nın sonunda 31 Ekim 1912'de Osmanlı'nın elinden çıkmıştır."⁴⁶

Prut Suyu: Tuna Nehri'nin Ukrayna'nın batısından kaynağını alan, Moldova ve Romanya'dan geçen bir koludur. 1710-1711 yıllarındaki Osmanlı-Rus Savaşı'nın yaşandığı yerdir.

⁴³ İdris Bostan, "Narda", TDV İslam Ansiklopedisi, c. 32, İstanbul 2006, s.385.

⁴⁴ Machiel Kiel, "Niş", TDV İslam Ansiklopedisi, c.33, İstanbul 2007,s.147-149.

⁴⁵ Machiel Kiel, "Karadağ'da Tarihî Bir Şehir", TDV İslam Ansiklopedisi, c.34, İstanbul 2007, s.306.

⁴⁶ Machiel Kiel, "Prizren", TDV İslam Ansiklopedisi, c.34, İstanbul 2007, s.349-351.

Siroz: “(Serez): Yunanistan’ın kuzeydoğu kesiminde tarihî bir şehir. 1383’te Deli Balaban Bey ve Lala Şâhin Paşa’nın idare ettiği Osmanlı birliklerince fethedildi. Serez, II. Balkan Savaşı esnasında Bulgarlar tarafından 1916’dan 1918’e kadar tekrar işgal edildi. 1918’de Yunanistan’a dâhil olunca yeniden imar gördü.”⁴⁷

Sofya: “Bulgaristan’ın başkenti ve en büyük şehridir. 14. yüzyılda Bulgar Devleti’nin Osmanlı hâkimiyeti altına girmesiyle, Sofya da 1382’de Osmanlıların eline geçti ve Rumeli beylerbeyi buraya yerleşti. 3 Nisan 1879 tarihinde Bulgaristan’ın başkenti olarak ilan edildi ve böylece Sofya Osmanlı hâkimiyetinden çıkmış oldu.”⁴⁸

Şumnu: “Kuzey Bulgaristan’da tarihî bir şehir. Şehir Osmanlı idaresine (1388-1389) kış seferi sırasında geçti.1838’de Mirza Mehmed Said Paşa, eski Karabaş-Çukur Tekkesi’ni restore ederek burayı Nakşibendiyye tarikatı için bir merkez haline dönüştürdü. Şumnu 1878’de Osmanlı orduları tarafından boşaltıldı.”⁴⁹

Târgovişte: “(Eskicuma)Kuzeydoğu Bulgaristan ovasında şimdiki adı Târgovişte olan, küçük bir kasaba. Bulgarlar’ın bağımsızlıklarını kazanmalarından sonra Eskicuma’nın gelişmesi durdu. Türk nüfusun üçte biri buradan ayrıldı, onların yerleri yeni Bulgar göçmenler tarafından dolduruldu.”⁵⁰

Tırhala: “Yunanistan’ın Tesalya bölgesinde tarihî bir şehir. I. Bayezid ve Gazi Evrenos kumandasındaki Osmanlı birlikleri Batı Tesalya ve Tırhala’yı 1393 sonu ile 1394 başlarındaki bir sefer sırasında fethetti.1881’de Osmanlılar, Alasonya (Elasson) hariç bütün Tesalya’yı yeni Yunan Krallığı’na vermeye zorlandı.”⁵¹

Tiran: “Arnavutluk’un başkenti ve en büyük şehridir. Uzun yıllar Osmanlı Devleti’nin idaresinde kalmıştır. Balkan Savaşları sırasında 1912 yılında Osmanlıların elinden çıkmıştır.”⁵²

Tokatlık: “Bulgaristan’da Kırcaali ilinde, Koşukavak şehrine bağlı Türklerin yoğun olarak yerleşik olduğu bir köydür.

Toskalık: “Arnavutluk ırki ve coğrafi yönden ikiye bölünmüştür. Biri Kegalık

⁴⁷ Evangelia Balta , “Serez”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 36, İstanbul 2009,s.556-558.

⁴⁸ İlhan Şahin, “Sofya”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.37, İstanbul 2009, s.344-348.

⁴⁹ Machiel Kiel , “Şumnu”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.39, İstanbul 2010,s.227-230.

⁵⁰ Machiel Kiel, “Eskicuma”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 11, İstanbul 1995,s.396-397.

⁵¹ Machiel Kiel “Tırhala”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.41, İstanbul 2002, s.114.

⁵² Machiel Kiel, “Tiran”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.41, İstanbul 2012, s.193-195.

diğeri Toskalık'tır. Toskalık denilen bölge de üç kısma ayrılır. Biri asıl Toskalık, ikincisi Laplık, üçüncüsü de Çamlıktır.⁵³

Üsküb: “Makedonya Cumhuriyeti'nin başşehri. XX. yüzyıl başlarına kadar Osmanlı idaresinde kalan şehir 23-24 Ekim 1912'de Sırp'lar tarafından işgal edildi. 10 Ağustos 1913'te yapılan Bükreş Antlaşması ile de Üsküb, Manastır, Priştine ve İştip gibi Türk şehirleri Sırbistan'a verildi.”⁵⁴

Üsküb Sancağı: “Balkan sancaklarından biri, Kosova Vilayetinin en büyük yerleşim yeridir. Diğer sancaklar ise: Priştine, Seniçe, İpek, Prizen ve Taşlıca'dır.”

Vidin: Bulgaristan'ın kuzeybatı ucunda Tuna nehri kıyısında yer alan bir şehirdir. Osmanlı İmparatorluğu'nda idari ve ekonomik bir merkezdir.

Viniça Kazası: Makedonya'nın doğusunda yer alan bir kasaba ve belediye merkezidir. Kasabada tarihî bir Roma kalesi bulunmaktadır. Viniça 14. yüzyılda, bölgedeki birçok yerle beraber, Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katılmıştır. Yanya Sancağında yer alır.

Yanya: “Yunanistan'ın Epir Bölgesinin en büyük şehridir. Arnavutluk sınırına yakınlığından dolayı önemli bir Arnavut nüfusu barındırmaktadır. Tepedelenli Ali Paşa 1788 yılında Yanya Valiliğine getirilmiştir.”

Yaş Kasabası: “Romanya'nın kuzeydoğu bölgesinde yer alan tarihteki Boğdan (Moldavya) devletinin başkenti olmuş bir kenttir. Osmanlı Devleti'nin 1792 yılında Rusya'ya yaptığı Yaş Antlaşması burada imzalanmıştır.”⁵⁵

1.3. Eserde Geçen Şahıs Adları

Abbas Paşa: 1820 yılında Ohri Sancağı mutasarrıfı.

Abbas Paşa: Dönemin Kırşova ve Debre Ayanı.

Alacahisar Mutasarrıfı Şehsuvar Paşa: “II. Mustafa devrinin sancak beylerinden Şehsuvar Paşa Niş, Vranja ve Leskofça çevresinde yönetim görevlerinde bulunmuştur. Anadolu ve Rumeli Türklerinin pek çoğu hiç şüphesiz evlad-ı fatihandandır. Şehsuvar Paşa'nın ailesi “Şehzuvarzade” namıyla maruftur” denektedir.⁵⁶

Aleko: Dönemin Eflak Voyvodası Esbilanzi'nin oğlu.

⁵³ Hamiyet Sezer Feyzioğlu “ XIX. yy. Başlarında Arnavutluk'ta İktidar Mücadelesi” AÜ. DTCF. Tarih Arş. Dergisi, c.:23,sayı:36,2000,s.103

⁵⁴ Mehmet İnbaşı, “Üsküb”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 42, İstanbul 2012, s.377-381.

⁵⁵ Mihai Maxim, “Yaş”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.43, İstanbul 2013, s.342.

⁵⁶ Mehmed Süreyya, “Şehsuvar Paşa” Sicil-i Osmani, c.:5, İstanbul 1996: s.1580.

Anadolu Muhafızı Ali Namık Paşa: “19. yüzyılda yaşamış Osmanlı devlet adamıdır. Mekteb-i Harbiye'yi kurmuş, iki defa Bağdat Valisi olarak görev almış, Osmanlı Devleti'nin ilk Londra Büyükelçisi olmuş, Serasker ve Şeyh-ül Vüzera unvanlarını elde etmiştir. 1883 yılında kendisine Şeyh-ül Vüzera unvanı verildi. 1892 yılında vefat etti.”⁵⁷

Anadolu Muhasebecisi Mahmud Nedim Bey: “Osmanlı sadrazamı. 5 Haziran 1876'da Çeşme'ye, ardından Sakız'a gönderildi. Musul valiliğine tayin edilen Nedim Bey, 7 Receb 1300'de (14 Mayıs 1883) vefat etti. Türbesi Cağaloğlu'ndadır.”⁵⁸

Bali Efendi: “Halvetiyye Tarikatı'nın büyüklerinden olan Sofyalı Bâlî Efendi, Osmanlı Devleti'nin “Yükseliş Dönemi” olarak bildiğimiz XVI. Yüzyılda Balkanlar'da yaşamış, önemli bir Türk mutasavvıfıdır.

Behram Paşa: Osmanlı Saray Mektebi Enderun'dan yetişmiştir. Sultan II. Selim zamanı idaresinde yükselmiştir. Engürüs (Macaristan) seferinde İçoğlanları ittifak edip katledilerek ölmesine sebep olmuşlardır.

Celeddin Bey: Eserin kaleme alındığı dönemde Ohri Mütessellimi XIX. yüzyılın ilk çeyreğinde Arnavut asıllı Vezir Ahmed Paşa'nın oğlu, Ohri'de uzun süren bir hâkimiyet tesis etmiştir, 1830'da idareden uzaklaştırılmıştır.

Dergâh-ı Ali Kapucubaşlarından Sameko Nazırı Mehmed Raşit Ağa: “XVIII. Yy'ın önemli şair ve tarihçilerinden olan Mehmed Râşid Efendi, İstanbul'da doğmuştur. 1714 yılında “vak'anüvis”lik görevine getirilmiş; 1723'de Halep kadılığına atanmış; 1728'de Rumeli Beylerbeyi'liğine getirilmiş ve 10 Temmuz 1735'te vefat etmiştir.”⁵⁹

Es-Seyyid Ali Celal Paşa: 1816/1817 yıllarında Edirne valisi.

Eyyüb Paşa: (d. 1833- ö. 1893). Müşir rütbesine ulaşmış Osmanlı askeri. 93 Harbi'nde Tuna Cephesindeki üç ordudan biri olan Doğu ordusunun komutanı. Yanya, Manastır ve Kosova Valilikleri yaptı. II. Abdülhamit'in yaveri oldu. 28 Mayıs 1893 günü İstanbul'da öldü.

Feyzullah Efendi: “İbn-i Melik Medresesi Müderrisi, Damadzâde (ö.1761) Osmanlı şeyhülislâmı. 27 Şâban 1168 (8 Haziran 1755) tarihinde Vassâf Abdullah Efendi'nin

⁵⁷ Şehabeddin Akalın, “Mehmed Namık Paşa”, *Tarih Dergisi*, c.:IV, 1953, s.127-145.

⁵⁸ Ali Akyıldız, “Mahmud Nedim Paşa”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 27, İstanbul 2003, s.374-376.

⁵⁹ Halit Biltekin, “Vak'a-nüvis Mehmed Râşid Efendi, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Vol: 3/11, 2010, s.162.

yerine şeyhülislâm tayin edildi. 16 Cemâziyelevvel 1171 (26 Ocak 30 Cemâziyelevvel 1175'te (27 Aralık 1761) vefat edince burada yaptırdığı dergâha defnedildi.”⁶⁰

Giray Sultan: “1748-1756 ve 1767 ‘deki Kırım Hanı XV. yüzyıl başından 1783’e kadar Kırım’da hüküm süren hânedan. Giray hânedanının Osmanlı hâkimiyetini açıkça tanıması Mengli Giray’ın Temmuz 1475 tarihli mektubuyla gerçekleşmiştir. Osmanlı Devleti ile Rusya arasında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması’yla hânedanının bağımsızlığını tanıdı (17 Temmuz 1774). Osmanlı Devleti, Yaş Antlaşması’ndan sonra (1792) hanlığı ihya fikrinden tamamen vazgeçmiştir.”⁶¹

Halet Efendi: “(1760-1822) Osmanlı devlet adamı İstanbul’da doğdu. II. Mahmud üzerindeki nüfuzunu gittikçe arttırdı ve padişahın başdanışmanı oldu. Tepedelenli Ali Paşa’nın katlinde önemli rol oynadı. Ölümünden sonra halkın ağzında dolaşan, “Ne kendi eyledi râhat ne halka verdi huzûr / Yıkıldı gitti cihandan dayansın ehli-kubûr” beyti Hâlet Efendi için söylenmiştir.”⁶²

Harem Kethüdası Bayram Paşa: “(ö. 1638) Osmanlı vezîriâzamı. Aslen Lâdikli olup babası Kurd Ağa’dır. İstanbul’da Davudpaşa’da doğdu, Tabanıyassı Mehmed Paşa’nın yerine vezîriâzamlığa getirildi (Şubat 1636). Padişahın maiyetinde Halep’ten Bağdat’a hareket eden Bayram Paşa Urfa yakınlarında Cüllâb mevkiinde ansızın vefat etti.”⁶³

Hasan Bey: Eserin yazıldığı dönemde Avlonya mutasarrıfı İbrahim Paşa’nın kapı kethüdası.

Hilmi Efendi: 1824 yılında Kastamonu’nun Daday ilçesine bağlı Azdavay kasabasında doğmuştur. Daha çok Kastamonî nisbesiyle tanınan Hasan Hilmi Efendi’nin babası Abdullah adında ümmî ve veli bir zattır.

İnebahtı Muhafızı Pehlivan İbrahim Paşa: “(ö. 1821) Rumeli âyanlarından, Rus savaşlarının Baba Paşa lakabıyla bilinen ünlü kumandanı.. Tepedelenli Ali Paşa’nın te’dibi ile görevlendirildi. 1821 senesi içinde vefat etti ve Karlı-ili’de defnedildi.”⁶⁴

İskenderiye Sancağı Alaybeysi Halil Veled-i Mustafa: İskenderiye Sancağı tımarlı sipahilerinin en yüksek amiri.

⁶⁰ Mehmet İpşirli , “*Feyzullah Efendi*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 12, İstanbul 1995,s.525-526.

⁶¹ Halil İnalçık, “*Giray*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 14, İstanbul 1996,s.76-78.

⁶² Abdülkadir Özcan, “*Halet Efendi*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.15, İstanbul 1997, s.251.

⁶³ Yusuf Halaçoğlu , “*Bayram Paşa* ”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 5, İstanbul 1992,s.266-267.

⁶⁴ Kemal Beydilli. “*Pehlivan İbrâhim Paşa*” TDV İslam Ansiklopedisi, c.34, İstanbul 2007, s. 222.

İskenderiyeli Mahmut: “Kuzey Arnavutluk’da güçlü bir aile olan Buşatlı ailesine mensuptur. 1785-86’da asi ilan edilmiş, ancak üzerine gönderilen kuvvetleri bozguna uğrattığından III. Selim kendisine Nisan 1790’da vezaret rütbesi ile Yenipazar seraskerliğini vermiştir.”⁶⁵

İsmail Bey: Peklinli Süleyman Bey’in kardeşidir.

İsmail Paşa: “(1758-1807) Osmanlı sadrazamı.1758 İstanbul’da Zernişanlı Haseki lakabıyla anılan babası Bostancı Ocağı’na mensuptu. IV. Mustafa’nın tahta çıkarılması ile İsmâil Paşa, Karaman eyaleti ilâvesiyle Akdeniz Boğazı (Çanakkale) muhafızlığına gönderildi (18 Haziran 1807), ancak bu vazifedeyken dört ay sonra vefat etti.”⁶⁶

Kalkandelenli Receb Paşa: 1810-1815 yıllarında Üsküp mutasarrıflığı yapmıştır.

Kapucubaşı İbrahim Edhem Ağa: (d. 1818 - ö. 1893) 19. yüzyılda yaşamış Osmanlı Devleti’ne 5 Şubat 1877 - 11 Ocak 1878 arasında sadrazamlık, hükümet nazırlığı, Şura-yı Devlet reisliği ve büyükelçilik gibi birçok yüksek kademe görevlerde hizmet vermiş bir devlet adamıdır. İbrahim Edhem Ağa, 1893 yılında İstanbul’da vefat etmiştir.

Kapucubaşı Süleyman Ağa: Hazinedârzâde Süleyman Ağa, bölgesinin etkili bir âyanı olmuştur. "dergâh-ı 'âli kapucubaşı" rütbesi almış ve Trabzon Eyaleti mütesellimliği, 1812 ila 1818 yılları arasında da Trabzon Vâililiği yapmıştır. Vezirlik rütbesi ile paşalığa terfi ettirilen Paşa, 1818’de Çarşamba’da (Samsun) vefat etmiş ve orada defnedilmiştir.

Kapudan Ali Bey: Osmanlı kaptan-ı deryası. 1821-1822 yılları arasında görev yapmış ve göreve II. Mahmud tarafından getirilmiştir. Gemisinde çıkan yangın neticesinde denize düşerek boğulmuştur.

Mahmut Paşa: Osmanlı asker ve devlet adamı. 31 Mart Olayı olarak bilinen ayaklanmanın bastırılmasında ve II. Abdülhamid’in tahttan indirilmesinde rol oynamış, V. Mehmet Reşat saltanatında 23 Ocak 1913-11 Haziran 1913 tarihleri arasında dört ay on dokuz gün sadrazamlık yapmıştır.

Malik Paşa: Üsküb Mutasarrıfı, 1807’de Sofya Sancağı Mutasarrıfı.

Mehmed Nurullah Paşa: Yanya ve Delvine Sancağı Mutasarrıfı Vezir.

Mehmed Salih İlmi Efendi: Divan-ı Hümayun’dan cebeciler kâtibi.

⁶⁵ K. Süsseim, “Arnavutluk”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.1, İstanbul 1998,s.587

⁶⁶ Kemal Beydilli, “İsmail Paşa”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 23, İstanbul 2012, s.116.

Mihail: Eserin kaleme alındığı dönemde Boğdan Voyvodası.

Muhtar, Veli ve Salih Paşa: Tepedelenli Ali Paşa'nın oğulları. Ahmet Muhtar; Ali Paşa'nın ilk çocuğudur. Muhtar Paşa başta Ohri Sancağı olmak üzere birçok sancağın mutasarrıflığını yapmıştır.

Mustafa Paşa: “(1797-1860) Osmanlı devlet adamı ve İşkodra mutasarrıfı. Hizmetleri dolayısıyla II. Mahmud'un iltifatına mazhar oldu. En küçük oğlu Şûrâ-yı Devlet üyelerinden Ali Rızâ Bey'dir. Mustafa Paşa ile birlikte Buşatlılar'ın İşkodra'da aile olarak devam eden mutasarrıflık dönemleri sona ermiştir.”⁶⁷

Mustafa Paşa: Çimen Sancağı Mutasarrıfı.

Mutasarrıf Rüstem Paşa: “(ö. 968/1561) Osmanlı vezîriâzamı. Rüstem Paşa 28 Şevval 968'de (12 Temmuz 1561) istiskâdan öldü ve İstanbul'da Şehzade Camii hazîresindeki türbesine defnedildi. Rüstem Paşa'nın Mihrimah Sultan'dan Ayşe Hümâşah adlı bir kızı ve Osman adlı bir oğlu olmuştur. Osman Bey'in ve Ayşe Sultan'dan olan iki torununun kabri Üsküdar Mihrimah Sultan Camii hazîresindedir.”⁶⁸

Niş Muhafızı Hüseyin Paşa: “(ö. 1218/1803) Osmanlı kaptan-ı deryâsı ve veziri. Küçük Hüseyin Paşa 1803 Kasım'ında verem hastalığına yakalandı ve aynı yılın 8 Aralık'ında vefat ederek Eyüp'te Mihrişah Vâlîde Sultan Türbesi'nin yanına defnedildi.”⁶⁹

Numan Paşa: Köprülüzade, 16 Haziran 1710-18 Ağustos 1710 tarihleri arasında üç aya yakın sadrazamlık yapmış devlet adamı.

Osman Paşa: Tellalzade, vezir (ö. istanbul 1848). Enderun'da yetişti. Niş muhafızı (1839), Kıbrıs muhassılı (1842) olarak görev yaptı. Vezir payesiyle Dârı şûrayı askeri başkanlığına getirildi (1844). Halep valiliğine atandı.

Ömer Efendi: “(ö. 1814 [?]) Osmanlı tarihçisi. Bursalı Mehmed Tâhir'in Osmanlı Müellifleri'nde bulunan “Târîh-i Sultân Selîm-i Sâlis ve Mahmûd-ı Sâni, Ayasofya Câbîsi Ömer Efendi” şeklindeki bilgi dışında hakkında biyografik ve bibliyografik kaynaklarda herhangi bir kayda rastlanmamıştır.”⁷⁰

Peklinli Süleyman Bey: Nizam-ı Cedid Ordusu'nun kurulmasını destekleyen Süleyman Bey, 1808'de İstanbul'da toplanan ayan arasında yer alarak, Sened-i

⁶⁷ Mustafa L. Bilge “*Mustafa Paşa*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.31, İstanbul 2006, s.344.

⁶⁸ Erhan Afyoncu, “*Rüstem Paşa*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 35, İstanbul 2008,s.288-290.

⁶⁹ Nejat Göyünç “*Hüseyin Paşa, Küçük*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.19, İstanbul 1999, s.6.

⁷⁰ Mehmet Ali Beyhan , “*Ömer Efendi*”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 34, İstanbul 2007,s.57-59.

İttifak'ı imzalamış. Sekban-ı Cedid askerini kendi hâkimiyet bölgesinde örgütleyen Süleyman Bey, 1813'te ölmüştür.

Salih Paşa: “Ali Paşa'nın bu küçük oğlu hakkında fazla bilgi saptanamamıştır. Salih, 1801 tarihine doğru bir Gürcü cariyeden doğmuştur. Zeki ve öğrenmeye meraklıydı. 1815 Ağustos'unda kendisine mirmiranlık rütbesi verilerek İnebahtı sancağı tevcih edilmiştir.”⁷¹

Silahdar Abdi Ağa: “(ö. 1692) Osmanlı devlet adamı ve tarihçi. İstanbul'da Anadoluhisarı'nda dünyaya geldi. Abdi Paşa, Vekayi'nâme'sini Has Oda hizmetinde iken (1659-1665), IV. Mehmed'in emriyle yazmaya başlamıştır. Abdi Paşa'nın Vekayi'nâme'si henüz yayımlanmamış olup iyi bir yazma nüshası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndedir.”⁷²

Süleyman Efendi: Dönemin Divan Kâtibi.

Şakir Paşa: “(1838-1899) Osmanlı devlet adamı, müşir. 30 Mayıs 1838'de İstanbul'da doğdu. Askerî vazifesi mülkî memuriyete çevrilen Şâkir Paşa (28 Şubat 1869) Rusçuk mutasarrıflığına tayin edildi. Osmanlı hükümetinin ilân ettiği üzere reform projesinin iki üç maddesi dışında bütünüyle uygulanma ve yürürlüğe konmasında (15 Kasım 1897) birinci derecede rol oynadı.”⁷³

Tepedelenli Ali Paşa: “Yanya'nın kuzeybatısında bulunan Tepedelen'de muhtemelen 1740 veya 1744'te dünyaya gelmiştir. 1788 yılında Yanya Valiliğine getirildi. Osmanlı Devleti Tepedelenli Ali Paşa'nın gitgide artan gücünden rahatsız olmakla birlikte başka sorunlarla uğraşmaktan dolayı uzun süre fazla bir şey yapamadı. Sonunda Devlete isyan etti. Bu isyanı bastırmak üzere II. Mahmut sadrazam Hurşit Ahmet Paşa'yı Tepedelenli Ali Paşa'nın üzerine gönderdi. Canına dokunulmaması şartıyla 24 Ocak 1822'de teslim olsa da ileride tekrar isyan çıkarma riskine karşı bu karar bozuldu ve idam edilmesi kararına varıldı.”⁷⁴

Veli Paşa: Veli Paşa, Ali Paşa'nın ortanca oğludur.. 1804 yılında Veli Paşa Delvine Sancağı mutasarrıfı ve Derbendler Başbuğu iken kendisine Rumeli Beylerbeyliği payesi verildi. 1807 yılında Rumeli Beylerbeyliği payeli ve Delvine mutasarrıfı iken rütbe-i vezaretle Mora Eyaleti tevcih edildi.

Vezir Hurşid Paşa: II. Mahmut saltanatında 5 Eylül 1812 - 1 Nisan 1815 tarihleri

⁷¹ Hamiyet Sezer “Tepedelenli Ali Paşa Oğulları” Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi, c.:17 Sayı:28,1995, s.39.

⁷² Fahri Çetin Derin, “Abdi Paşa”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 1, İstanbul 1988 ,s.74-75.

⁷³ Ali Karaca , ” Şakir Paşa”, TDV İslam Ansiklopedisi, c. 38, İstanbul 2010,s.307-308.

⁷⁴ Kemal Beydilli, "Tepedelenli Ali Paşa", TDV İslam Ansiklopedisi, C. 40, İstanbul 2011, s.476.

arasında iki yıl altı ay yirmi yedi gün sadrazamlık yapmış bir Osmanlı devlet adamıdır.

Vezir Ragıp Mehmed Paşa: Mısır Valisi. (d. 1698, İstanbul – ö. 1763, İstanbul) - Osmanlı devlet adamı, diplomat, şair, kütüphaneci, çevirmen. III. Osman ve III. Mustafa saltanatında 11 Ocak 1757 - 8 Nisan 1763 tarihleri arasında altı yıl iki ay yirmi sekiz gün sadrazamlık yapmış bir devlet adamıdır.

Vidinli Pasvantoğlu Osman: (d. 1758, Vidin yakınları - ö. 1807, Vidin), Bosna asıllı Pazvant Ağa'nın torunu, Pazvantlıktan (mahalle bekçiliği) Vidin ayanlığına yükselen Ömer Ağa'nın oğludur. Rumeli'deki en güçlü ayanlardan biri olan Pasvantoğlu Osman'ın hayatı Osmanlı yönetimi ile sürtüşmeler ile geçmiştir.

1.4. Eserde Geçen Kavramlar

Âsitâne: İstanbul.

Asker-i İslâm: İslam Askeri.

Avâtîf-ı Aliyye-i Şahane: Padişahın yüceliğini ve gücünü ifade eder.

Bâb-ı Âlî: Osmanlı Devlet ve Hükümet Dairesi, yüce kapı.

Bahr-ı Siyah Boğazı: Karadeniz (İstanbul Boğazı).

Başçuhadâr: Osmanlı Devleti'nde sarayın büyük memurlarından veya padişahların hizmetlerinde bulunanlardan birine verilen ad.

Der-aliye: İstanbul.

Derbend: “Engel, geçit, boğaz, set, hudut bölgelerinde dağlar arasında güçlükle geçilen boğaz. Osmanlı belgelerinde derbent kelimesine XV.yy.dan itibaren rastlanmaktadır.”⁷⁵

Dergâh-ı Ali: Padişah kapısı (İstanbul).

Dersaadet: İstanbul.

Eyalet-i Rumili: Rumeli Eyaleti.

Hacegan-ı Divan-ı Hümayun: Osmanlı'da devlet dairelerindeki yazı işlerinin başında ve bir takım mühim memuriyetlerde bulunanlar hakkında kullanılan bir tâbirdir.

Hazine-i Amire: Devlet Kasası.

Hilaf-ı Rıza-yı Ali Hareketi: Hükümdarın rızasına aykırı hareket. Osmanlı'da

⁷⁵ Hamiyet Sezer Feyzioğlu, “Tepedelenli Ali Paşa'nın Derbentler Başbuğluğu”, *GAMER*, c:I, sayı:1, 2012, s.158.

sürgün sebeplerinden bir tanesi.

İrad-ı Cedid: Ordu ihtiyaçlarının karşılanması için oluşturulan hazine.

İstanbul Enfiyekârhânesi: Koku satılan yer. 1775’de Osman Paşa ve 1788’de Simkeşhane Emini Halil Efendi enfiye ihalelerini ilk alan tüccarlar olmuşlardı. Bu arada 1788’de Yanya’da yeni bir enfiyekârhanesi açılmıştı. Eserde geçen İstanbul enfiyekarhanesinin açılan bu dükkân olduğu düşünülmektedir.

İstanşehir: İstanbul.

Kâffe-i Mevâd: Bütün kanunlar ve nizamlar.

Memâlik-i İslâmiye: İslam ülkeleri, memleketleri.

Memâlik-i Mahsuse-i Şahane: Osmanlı İmparatorluğu.

Mukatââ: Bu kurum hazinenin gelir kaynaklarından biridir. Devlete ait bir arazi veya vâridâtın (gelirin) bir bedel karşılığında kiraya verilmesi veya geçici olarak devredilmesidir. Mukataa topraklarının gelirleri doğrudan hazineye aktarılmaktaydı.

Nezâret-i Derbendat: “Sancak içerisindeki derbentlerin bir idare altında birleştirilmesini için kurulan bir üst mertebe.”⁷⁶

Saltanat-ı Seniyye: Osmanlı İmparatorluğu.

⁷⁶ Yusuf Halaçoğlu “Derbent”, TDV İslam Ansiklopedisi, c.9, İstanbul 1994, s.162-164.

BÖLÜM 2

ESERİN TRANSKRİPSİYONU

-1-

Câhib-i miride olan mâtlub-ı acizaneme mahsuben İskenderiye Ceziresi'nden himem-i ... sâmilileriyle tahsil ve bu defa ... tatar-ı kema yenbâgî kuvvetleriyle tesyil-i savb-ı bendeganem buyurulan yedi bin iki yüz yetmiş altı guruş reside-i dest-i çakeranem olmağla bu bâbda vâki olan himmet-vala-yı töhmet-i daverîlerinden suret-nümâ olan sürûr ve hubûr tevdi' cihan mesabesinde çaker-i bî-merâlarına zinet-efza-yı dil ü can olarak mu'tad ve melûf olduğum ... (silinmiş) eyyam-ı ömr ü devlet ve ikballeri da'vâtıyla mütevaggıl ve müştegill idüğüm ifadesi vesile-i arz-ı ubudiyetim olmuştur. Bi-mennihi Teala muhat-ı ilm-i alem-şümûl devletleri buyuruldukda ba'd-ezîn dahi bende-i inayet-dide-i sıdk-ı revendeleri mezbûr teveccûhat-ı mehasin-i âyât-ı bende-i pür-...leriyle mübahi ve meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir. Mir-miran-ı kiramdan hala Dukadin Sancağı mutasarrıfı saadetlü Numan Paşa hazretleri inha olunur ki avn ü inayet-i canib-i bari ve yümn-i teveccûh-i hazret-i şehriyari ile manzur-ı padişahî olan Tepedelenli Ali Paşa hain-i ... mütehâssıs olduğu kalenin karşusunda olub bütün bütün itimad eylediği adayı iş bu mah-ı Şabanü'l-muazzamının onuncu mübarek sebt gecesi saat sekizde yürüyüş? ile zabt olunub birkaç gün zarfında bütün bütün makhûrun galesi ber-teraf olması eltaf-ı hafıyye-i ilahiyeden memul idüğüne mebni maiyyetimizde olan Üsküb Sancağı mutasarrıfı saadetlü Malik Paşa hazretleri Priştine'ye iade olunmuş olmağın bundan akdem Priştine'de bazı müfsidin îkâd-ı te'sire-i fitneye cesaretlerine binaen bir mikdar kîl ü kâl olduğundan o misillü harekat-ı nâ-bercâya cesaret edenlerin haklarından gelineceğinden bahisle paşa-yı muma-ileyhin reyine mütâba'at ve hüsn-i muaşeretleriçün buyuruldu ısdar olunmuş ise de hasbe'l-iktiza taraflarınızdan dahi merasim-i ianet-kârîye riayet ve paşa-yı muma-ileyhin Priştine'de ârâm ve istirahati esbabının istihsaline dikkat etmeniz babında Divan-ı Rumili ve Nezaret-i Derbendat ve bi'l-istiklal canib-i ser-asker ve ordu-yı Yanya'dan iş bu buyuruldu tahrir iş bu takarrub eden ramazan-ı kesirü'l-feyzatda fukara ve bendegâna meftûh ve mebsût olan hân-ı pür-inayetlerinde bulunmak istemesiyle yedi kavanos erçal-ı mütenevvi'a ve üç kavanos işribe-i

mütenevvi‘ iki sandık derununa mevzu‘an tesyîr-i savb-ı me‘âlîleri kakmış olmağla her ne kadar naçiz ve cüz’î layıksız bir dost-âviz ise de mecbûl ve meftûr oldukları şîme-i atıfet-meşîme-i hatır-sâzîleri muktezasınca karîn-i kabul buyurularak bende-i bî-merâların rehin-i meserret ve hubûr buyurulmak babında lutf ve ihsan veliyyü’n-nimet bî-ımtinan bî-merâl tantana-gûş?-ı devlet ... asıfaneleri reside-i rub‘ meskûn ve tedâbir-i sâiyye ve efgân-ı sâkıbeleri her halde mukârin-i tevfiyat-ı cenab-ı hüdavendiyçün ve mefahir-i gaybiyye-i ilahiyye ile her dem ve anları galib ve zafer-nümûn olmakdan hâlî olmamaları da‘vât ve icabet-âyâtı ba‘de’l-ikmal ber-âverde-i muhlis-i sıdk-makrunları budur ki zat-ı mekârim-i ihtiva-yı hidivîleriyle meyâne-i hulûs-metânede mün‘akid ve müstahkem olan mehr ü müvâlât-ı râyikâne redd ü

-2-

müvâsât-ı layıkanemiz mühr-i rehin-i faikane ile mütehattim olmak mülabesesiyle her bâr midhat-ı evsâfa kerimü’l-ittisafılarıyla evkât-güzâr ve ihtisas-ı hatr-ı atr-ı atıfet-menâslarına nigehdâr üzere iken İskenderiyeli Mahmud nam kullarının Belgrad’da bâ-hüccet-i şer‘iyye temellük eylediği dekâkîn ve odaların merkûmun zabt ve rabtı hususuna ...(silinmiş) müsaade-i şer‘iyye şâyeste kılınmasına dair ve ibraz-ı hudâdâd-ı müşîrânelerine tedâbir merkûm kulları sefaretiyle zîb-i enmele-i vürûd olan elûke-i mürüvvet-i sülûkeleri mefâdete hulûs-ı itibarımız meşhûd oldukda umur ve husûsumuz şer‘-i mübîne vâbeste olduğundan cânib-i şer‘den lede’l-isti‘lâm Limovalı? Adembeyzade İzzet Bey ve Malik Bey bendelerinin vasiyye-i mansûbeleri olan valide-i affeleri bu defa hulûl-ı ecel-i mev‘ûdesiyle müteveffîye olmakla emlâk ve akârâtına bir taraftan zarar ve hasar terettüb etmeyerek himâyet ve sıyânetleri esbâbının istihsaline savb-ı bendegîden lazım gelen i‘ânenin icra olunmasını müş‘ir vârid olan müşerrefe-i hanımanelerinin me’vâ-yı âtıfet ihtivası ma‘lum-ı bendegânem olmuştur. Devlet-i aliyye-i ebediyyü’d-devamın bu makule bende ve benzedesi haklarında hüsn-i ri‘âyetin icrasıyla her halde himaye olunmaları kavâ‘id-i muhsinât-ı seniyyeden idüğü müsellemler olduğundan başka zat-ı merâhim-semât-ı alîleri gibi bir vezir-i vâlâ-şânın sâye-i birr ve atıfetini medar-ı arz-ı niyaz edenlerin dahi istihsal-i esbâb-ı refah ve istirahatlarına hem aliyyenin bî-dirîğ buyurulacağı derece-i bedâhete makrûn olmağla bu babda ve her halde vaki‘ olan emr ü irade-i giryânelerinin infaz ve icrasına savb-ı bendegîden iktizâ eden sa‘y ü gayretde ve mir-i mûmâ-ileyhâ

bendelerinin himâyet ve sıyânetleri emrinde bir vechle tecvîz-i kusur olunmayacağıнын ifade ve beyanıyla işbu arıza-i bendegânem takdimine ibtidar olunmuştur. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı veliyyü'n-ni'amîleri buyuruldukda kadîmî me'lûf ve mübâhî olduğum mehâsin-i teveccühât inâyet-âyât-ı kerimâneleriyle her halde savb-ı bendegânem yaver-i dil-şâd buyurulmak babında emr ü ferman ve inâyet ve ihsân savb-ı semevât-nümâ-yı dâverîlerine âriyyen an ve sıhhate.... derkâr ve rûz-efzâ olan ihlâs-ı bâhirü'l-ihlisâs-ı abîdâneme müterettib olduğu üzere füzûnî-i eyyâm-ı ömr ü devlet ve ikbâl ve tezâyüdü-i debdebe-i ferd ve iclâlleri dualarıyla pür-iştigâl idüğüm nezd-i inâyet-i peyvend-i âlîlerinde vâreste-i kayd eşkâl ise de taraf-ı bâhirü's-şeref-sâmîlerine muhtass olan ubûdiyetime igtirâren ve mecbûl oldukları şîme-i âtîfet-kârânelerine istinaden ramazaniyyelik bir aded minekârî saat min-gayrı ced tanzim olunmuşdu. Ma'lum olan vakt ve hale nazaran hatr-ı abîdânemden zühûl etmiş ve kalan kuvvetlerinin hâkipâyîlerine çıkarılacağı tasmi olunduğundan bu ana kadar kalmış ise de muâmele-i âtîfet mücâmele-i afv ü safh buyurularak her ne kadar naciz ve zat-ı übbehet-simât-ı sâmilere layıksız bir dost-âviz ise lutf ve inâyeten kârin kabul birle bende-i bî-merâların rehin-i fûruht ve sürûr buyurulmak nemîn-gerde-i abîdânem idüğü ifadesi zeri'a-i arz-ubûdiyetim olmuşdur. Ma'rûz-ı bendeleridir ki İskenderiye Sancağı Alaybeyisi Halil veled-i Mustafa nam kimesne şurût ve kanuna âşina olmayup zuamâ ve erbâb-ı tımara gadr da'iyesinde olduğuna mebni azli ve yerine erbâb-ı istihkak ve muhtârlarından olup liva-i mezbûra tabi' İpek Nahiyesinde Levkani nam karye ve gayriden üç bin akçe tımara mutasarrıf bâ'is-i arz-ı ubûdiyyet Abdülfettah veled-i Salih'in alaybeyi nasbıyla yedine berat-ı şerif-i âlişân sadaka ve ihsan buyurulmak niyazı iş bu bin iki yüz altı senesi evâsıt-ı Şaban-ı şerifinde pâye-i serîr-i âlâya arz olundu. Bâkî emr hazret-i men lehü'l-emrindir.

-3-

Bî-mâre-i bihterîn nüsha-i evsaf-sütûde olan kerimü's-simât hakayık-ı nümûdeleri mahfaza-i savn-ı yezdanîde ve sıdkça-i derûn-ı ... kâmilâneleri lâli-i makâsıd dil-hâhlarıyla karîn ve meşmûl olmak da'vât-ı hayriyyesi be-hulûsü'l-cenân te'viye ve ilhakı verâsına nümâyende-i senaver ihlâs-nişanları budur ki zamir-maye-i terkib meâlî-i nasib kerimâneleri zülal-i müşkbûy-ı sıdk ve vefâ ile ser-rişte ve mu'attar ve hususen muhles-i müstakîmleri gibi ihyâyı hâlisü'l-vâlâlarını ba'de Vantırak Suru? vuku'uyla endahte-i kûşe-i tegâfûl buyurmayacakları i'tikâdı nezd-i hulûsûrîde

mezcûm ve mukarrer olduğuna binâen lâzime-i zimmet-i sâdikânem olan ...-i efzâyiş-i ömr ve ikbâl ve kâmkârî ve izkâr-ı cemîle-i letâif-i şî'ârîleriyle ihyâ güzâr ve teşbîh-i şîrâze-i safahât-ı müvâlâta hevesâtkâr iken mûsil hulûsnâme-i hayrhâhı ... bendelerinin bu defa ba'zı umûr ve mesâlih-i muhlisânemiz ile hâkipâ-yı hâcet-revâ-yı veliyyü'n-ni'amîye irsâli muktezî olmağla mahzâ temhîd-i mebânî-i vird-i muhâdenet ve tefakkud tab'-ı vâlâ-yı fazîletleri siyâkında işbu hulûsname terkîmine mübâderet ve fîristâde-i bezmgâh letâif-i me'seretleri kılındı. Bi-mennihi Te'âlâ keyfiyet ihlâs ve masâdakatım ma'lûm-ı ilm-i hakâyık ve ihtisâsları buyuruldukda hulûskâr-ı kadîm-i ...lerin ... müstelzim ü'l-meserret fazîlâne ve hüsn-i teveccühât fuâdiye-i kâmilâneleriyle dil-şâd ve sa'ade-i himmet-i mürüvvetleri menût-ı meşîme-i mekârim meşîmeleridir sultanım. Bimâre?-i mübârek vücûd-ı behbûd-ı kerîmâneleri mesned-ârâ-yı ikbâl ve kâmrânî ve hurûs-ı tab'-ı mâ'ârif-i iltibâs vefîka-i şînâsları ... olmak da'vât-ı cüz'iyyesi ba'de'l-ihdâ-nümâ bende-i hulûskâr taviyyet-i ihtidâları budur ki cenâb-ı mekârim-nisâb-i necîbâneleriyle miyânemizde ez-kadîm hâsıl olan hukûk ve ... sâdikânemiz şâibe-i tüccâr-ı ri'yâkârîden masûn müberrâ olmakdan nâşî mahlasları hem-ân ezkâr-ı cemîle-i kâmilâneleriyle nâtıkâ-pîrâ idüğümü inhâya vesile-cûyân ilen cenâb-ı ve'l-ensâb-ı kerîmâneleriyle ez-kadîm beyninde sâbit olan hukûk hâlisü'l-valâ-yı mehr ve mühâdenet-i fuâdiyemiz sîm ve zer-i hâlisden makbûl ve mücellâ ve dem-be-dem tezâyüd ve ... bâlâ olmakda olduğundan hulûskârî daima zîkr-i mehâmid-i evsâf-ı zâtîye-i fazîlâneleriyle nâtıkâ-pîrâ idüğümü inhâya vesile-cûy iken hancer-i hûnrîz hâme-i kâmilâneleri bâ-avn ü bârî cerh ve i'dâm-kerde hûna veliyyü'n-ni'amîye kâfî ise de yine sultanıma bu bâbda avn ve murad olmak için taraf-ı muhlisîden dahi sîmden masnû' ve müzehheb bir çift piştov savb-ı vâlâ-yı atûfîlerine irsâl ve ihdâ olunmağla bi-mennihi Te'âlâ vusûllerinde ahz ce kabûl buyurub cenâb-ı hakk hazretleri tûl-i ömr ve âfiyet ve ikbâl ile isti'mâllerini müyesser eyleye. Amîn. Ser-seyha?-i ahlâk-ı hamîde olan zât-ı kerîmü's-simât-i kirâmîleri her vechle şâyân-ı midhat ve senâ ve kabâle-i hoş-nümâ-yı vücûd-ı behbûdları tırâzkâr-sâzî ve himmet ve cevher-i evzâ' dil-pezîr ve sadâkatle tezâyüd ve efzûn olmakda olduğundan her bâr zîkr-i mehâmid-i evsâf-ı kâmilâneleriyle ahyân-güzâr ve istinbâ-yı mübârek-i tab'-ı âlîlerine vesile istitâr iken mûsil hulûsnâme-i hayr-hâhı ... bendelerinin bu def'a ba'zı mesâlih-i hâlisânemizi hâvî tahrîrât ile hâkipâ-yı şeref-bahşâ-yı hazret-i veliyyü'n-ni'amîye irsâli îcâb etmekle mahzâ ve istihkâm bünyân ve ... mehr ve meveddet ve isti'lâm

hayr ve dil-âviz-i sıhhat ve âfiyetleri siyâkında işbu senânâmemiz ... ve merkûmun sefâretiyle itâre-i nâdî-i mekârim-semîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ma'lûm-ı ilm-i ma'ârif-i ihtivâları buyuruldukda muhlis-i kadîm hulûs-ı müstakîmlerin hüsn-i teveccühât-ı kerîmâne ve ahyâr-ı sâre-i sıhhat-ı fazîlânelerime yâd ve sürûrû'l-fuâd buyurmaları ...

-4-

Merkez daire-i mücedded ikbâl ve melce-i ashâb-ı hacât ve âmâl olan İstanşehir iştihâr ve divânihâne-i bâhirü'l-i'tibârlarına mezîd ta'zîm ve tebcîl ile rûy-ı ubûdiyet-sûde cebîn-i rıkkıyyet-fersûde kılınarak ma'rûz-ı abd-ı müstehâmıdır ki memûr-ı idâresi olduğum ta'yînât miriyyenin idâresiyçün zîr-i hükümet-i âsıfânelerinde olan Ohri nüzûl ve avârız on bin iki yüz on altı buçuk gurus mal ile hâssa kasabbaşlarına ber vech-i ocaklık ta'yîn ve tahsîs buyurulmakdan nâşî ta'yînât-ı miriyye-i mezkûrenin tevsîf-i hüsn-i idâresi bu misillü emvâl-i mürettebe-i tahsîsenin esmânda kalmayarak vakt ü zamanıyla tahsîl ve tesyîline menût idüğü merâhmend-i veliyyü'n-ni'amânelerinde gayr-ı hafî olmağın emvâl-i mezkûru sinîn-i ma'lûmelere mahsûben bir gün evvelce tahsîl ve irsâline himem-i merârim-tev'em-i iskenderâneleri şâyân buyurulmak ilticâ ve teferru'-ı bendegânem idüğünü bundan akdem hâk-i itirnâk-i hidivîlerine arzihâl rıkkıyyet-mâl-i bendegânem ile terkîm ve emri ve defteri takdîm olunmuş ise de el-hâletü hâzihî eser-i vürûdu zuhûr etmeyüb bu bâbda ser-i devlet-i ...lerini tasdîf-i sû-i edeb kabîlinden ise dahi mâdem ki emvâl-i mezkûr ta'yînât-ı miriyye için tahsîs kılınmış olub hüsn-i idâresi dahi emvâl-i tahsîsenin tahsîline mütevakkıf olarak pesmânde kalması ta'yînâtın kesretine bâdî ve ta'yînât-ı miriyye bir kesr ve noksan terettübünden vikâyesi husûlüne himmet ve inâyet buyurulmak muktezâ-yı şân-ı übbühet-nişân-ı vezîrîlerinden olub hasbe'l-gavâil ve mezîdâneleriyle husûs-ı mezkûr mübârek-zamîr-i merâhim-tesmîr-i sâmîlerinden duhûl buyurulduğu mülâhazası derpîş olunmağla emvâl-i mezkûrun bin iki yüz otuz beş ve otuz altı senelerine mahsûben tahsîlinin te'kîd ve isti'câli sâdır olan altı kıt'a evâmîr-i şerîfesi ile işbu bin iki yüz otuz yedi senesine mahsûben dahi sâdır olan emr-i âlî ve mühürlü ve nişanlı defter-i mevkûfât tatar-ı şâkir kullarına teslîmen hâkipây-ı kimyâsâ-yı sâmîlerine takdîm kılındı gân-ı merhamet-i veliyyü'n-ni'metim efendim bu bâbda tasrî'âtımı afv-ı aliyyelerine pûşîde ve mestûr buyurulmak teferru'-ı kemterânemdir. Ber muktezâ-yı vakt-ı memuriyet-i bendegânem husûsunda akçeden yegâne derecelerde neng-dest

ve ıztırân-ı fuâdiyem olduğu ta'rife gelür mevâddan olmadığı rîm-i Te'âlâya ma'lûmdur mübârek ayağınızı öpeyim bu bâbda kulunuza i'âne-i celîle-i rahîmâneleriyle hazîne-i mekârim-defînelerinden bahş buyurmaktan ziyâde olur mârû'z-zikr otuz beş ve otuz altı ve otuz yedi senelerinin ber-mûceb-i evâmir-i şerîfe nüzül ve avâriz-ı emvâllerini bir gün evvel kabzına memur tatar-ı merkûm kullarına teslîmen taraf-ı çâkerâneme irsâline inâyât-ı bî-gâyât-ı seniyyeleri şâyân buyurulmak temennâsı ve hassaten izhâr-ı rıkkıyyetim îmâsı arihâl-ı çâkerânem terkîmine ictisâr kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl karîn-ilm-i âlî-i veliyyü'n-ni'âmîleri buyuruldukda sinîn-i mezkûrînine mahsûben emvâl-i mezkûrun kabzına memur kullarına teslîmen irsâline himem-i aliyye-i vezîrâneleri setr-âver ve çâker-i bî-merâların çerâğ ve minnetdâr buyurulmak bâbında emr ü fermân inâyet ve ihsân bî-mâre tezâyüd-i evkât-ı ömr ve ikbâl ve mütesâ'id-i tabakât-ı mecd ve mefdâl olmak da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-ikmâl nümâyende-i hulûskâr-ı ...larıdır ki ...-i ahlâk -ı hamîde olan zât-ı berceste-sıfât-ı fazîlâneleri bâ'is-i fahr ve ibtihâc-ı külâh-kûşe-i asdikâ ve merkez-i hoş-nümâ-yı dâire-i istikâmet ve vefâ olduğundan daima zikr-i mehâsid-i evsâf ... da'vât-ı hayriyesiyle meşğûl nâtika-pîrâ idüğümü izhâra vesîle-cû iken hâsıl-ı hulûsnâme-i vedâdkârî ademim sâlih kullarının bu def'a hâkipâ-yı kîmyâsâ-yı hazret-i veliyyü'n-ni'amîye irsâli icab etmekle mahzâ tecdîd ...-i taviyyet-makâle-i senâverî ve istinbâ-yı mübârek-i tab'-vâlâ-yı kerîmü'l-mübâdîleri siyâkında işbu sûret-nâmemiz tahrîr ve firistâde-i bezmgâh-i fezâil-i semîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ ind-i eşrefü'l-vusûl keyfiyet-i ihlâs ve sûret-i muhlisânem ma'lûm-ı ilm-i mürüvvet-melzûmları buyuruldukda hulûskâr-ı kadîm-i ...lerin mübârek ... hakâyık-makrûnlarından kezâlik ... ile hâk buyurmayub beher hâl mehâsin-i teveccühât-ı fuâdiye ve ahbâr-ı ...leriyle yâd ve mesrûrü'l-bâl buyurmalarıleridir sultanım.

-5-

Cenâb-ı Te'âlâ elkâbları ebâ-an-cedd devlet-i aliyye ve saltanat-ı seniyyenin rızâ-cûy ve sâdik bir vezîr-i celâdet-semîri olduklarına mebnî hakk-ı ehakk düstûrîlerinde düşâr olan hüsn-i teveccühât-ı şâhâne muktezâsınca Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden gâvurların kahr ve termîdlerine bâ-hatt-ı hümâyûn inâyet-makrûn-ı şehinşâhî memur buyurulmuş oldukları ecilden muktezâ-yı salâbet ve gayret-i düstûrîleri üzere îfâ-yı ...(silinmiş) himmet buyurmaları ricâsında bir kıt'a iltimâsnâme-i senâverânemiz bundan mukaddemce savb-ı devletlerine takdîm

kılınmışıdi. Meftûr-ı devletleri şîme-i kerîme-i imtinânkârî ve hamiyet ve gayret-i diniyye ve şecâ'atleri muktezâsı üzere şimdiye kadar hareket ve mahal-i memurelerine ... nusret ve azimet buyurmuş oldukları meczûm-ı senâverânemiz ise dahi isyân eden gâvurların gün-be-gün cem'iyetleri tekessür etmekde olduğundan senâverlerinin magzûb-ı makhûrun gâilesiyle meşgûliyetim hasebiyle bir ayak evvel bu tarafa erişildikde hem din ve devlet-i aliyyeye bir hizmet ve hulûsûrlarına imdâd etmiş olacakları hâmil kâime-i senâverî felan ağa kullarının takrîrinden dahi ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ber-vech-i ...(silinmiş) seyr-i serî' ile azîmete himmet ve îfâ-yı levâzım-ıu memuriyete inâyet buyurmaları ricâ-yı mahsûsumuz idüğü ifâdesi siyâkında işbu nemîka-i hulûsûrî terkîmine ibtidâr bulunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer himmet-i düstûrîleri menût şîme-i atûfileridir cenâb-ı atûfet-meâbları devlet-i aliyyenin sedâkat ve şecâ'at ile meşhûr bir vezîr-i âlî-semîri oldukları ecilden Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden gâvurların hakr ve termîdlerine bâ-hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn-ı şâhâne memur buyurulalı hayli vakt olduğundan şimdiye kadar sâye-i endâz-ı ikbâl oldukları mahalden hareket buyurmuş oldukları merkûz-i zât-ı atûfet-simâtları olan kâr-şinâsı ve gayret ve hamiyet-i düstûrîleri olasıyla sebt ise de ma'lûm-ı devletleri olduğu üzere gâvurların cem'iyetleri gün-be-gün tekessür etmekde olduğundan bir taraftan gâvurlar ile gavgâ etmekde ve bir taraftan dahi magzûb-ı makhûrun muhâsırasıyla uğraşmakda idüğümüzden bu günlerde sıkıntımız derecesiz idüğü döküle(?) ve muktezâ-yı memuriyet-i düstûrîleri üzere kalem ve hükümet-i vezîrîleri olan elviyenin harb ve darb erbâbiyla tiz elden bu taraflara teşrîfe buyurulduğu sûretde hem din ve devlet-i aliyyeye bir hizmet ve hem ümmet-i merhûme-i Muhammediyeye imdâd etmiş olacakları ve hem muvcûd ma'iyet-i düstûrîleri olan asâkir-i ...-me'ser işbu seby ve istirkâk maddesinde müstagrak emvâl ... olacakları vâreste-i kayd-ı iş'âr idüğünden başka bu husûslarda zuhûra gelecek himmet-i seniyye-i düstûrîlerini ömrüm oldukça ferâmûş etmeye ilm-i ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda muktezâ-yı kârgüzârı ve hamiyet-i düstûrîleri üzere bir mahallde tevakkuf buyurmayarak seyr-i serî' ile mahall-i memure-i seniyyelerine erişmeğe himmet buyurmaları hâssaten ricamız idüğü ifadesi siyâkında kâime-i senâverî terkîmine ibtidâr tesyîr-i seviyy-atûfet-kararı kılınmışdır. Bi-mennihî Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer himmet-i seniyyeleri

...-yı hâlisânemizdir. İstarova Kazâsı'nda kâin felan bendelerinin mutasarrıf olduğu çiftlik ve hânesi magzûb-ı pâdişâhî olan Tepedelenli hâinini fuzûlî zabt etmiş olduğundan bâhisle mîr-i merkûme zabt etdirilmesi iltimâsını hâvî vârid olan kâime-i mürüvvet-allâmeleri zîb-ârâ-yı ... vusûl ve mefhûmuna zihn-i hâlisânemiz mevsûl olub magzûb-ı makhûrun fuzûlî zabt etmiş olduğu çiftlikler ve emlâk ve akârın da'vâları bâ-irâde-i seniyye magzûbun gâilesi hitâmına ta'alluk buyurulmuş olmağın şimdilik mîr-i mûmâ-ileyh bendelerini emâneten hânesinde itti'âd etdirüb bi-avnillahi Te'âlâ gâilesi ber-taraf oldukdan sonra iltimâsları vechle râbita verilmesi husûsunda tecvîz-i kusûr aramayacağı ifâdesi siyâkında kâime-i hulûs-fâhimem tahrîrine ibtidâr kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet karîn-i ilm-i atûfetleri buyuruldukda bundan böyle dahi savb-ı bîmerâların teveccühât-ı tevdiyeleriyle yâd ve iş'âra himmetleri menût şîme-i mürüvvet-kârîleridir. Cenâb-ı Te'âlâ elkâb-ı düstûrîleri dahi ... kalub a'dâ olmak için Ohri taraflarına râyet-güşâ-yı azîmet buyurrarak bu bâbda zuhûra gelecek hüsn-i hizmete ve hamiyet-i vezîrîleri taraf-ı devlet-i aliyye raci' olarak hakk-ı ehakk düstûrlarına derkâr ...(silinmiş) bedîdâr olan hüsn-i teveccühât mekârim-i âyât-ı hazret-i cihândârînin bir katdahi tezâyüd ve terkîmine sarf-ı himmet vakt ü hale nazaran cümlemiz bi'l-ittifâk mutabassırâne ve müteyakkızâne harekete mübâderet ederek mürûr ü ubûr eden ebnâ-yı sebîl ve sunûf-ı tüccârın emniyetlerini mûcib ve der-râyi' hâlikü'l-beriyâyâ olan fukarâ ve ra'iyetin istirahatlerini müstevcib hâlâtın istihsâliyle cânib-i devlet-i aliyyeye ve tarafımıza isticlâb ve da'vât-ı hayriyyeye mezîd i'tina ve dikkat sen ki vezîr-i gayret-şi'âr ve şîr-i sadâkat-âsâr-ı müşârün-ileyhsin sen vekâlet-i mutlakamı ihrâz ve ünân-ı serdâr-ı ekremî ile kesb-i imtiyâz etmiş tâcdârî-i hüsn-i kemâl rüşd ve reviyet ve mezîd-i gayret ve hamiyet ile meşhûr bir vezîr-i sadâkat-mevfûr olmanla her bir maddede hayr-hâhâne ve reviyet-mendâne hareket ve ibrâz-ı te'essür-i mebrûreye sa'y ve dikkat etmekte olduğun nezd-i Te'âlâ merkad-ı mülükânemde müsbit ve ma'lûm ve bundan böyle dahi senden rızâ-yı meyâmin-irtizâ-yı şehinşâhâneme muvâfık ve îcâb-ı dikkat ve hâle mutâbık hıdemât-ı pesendîde ve hareket-i ber-güzîde zuhûru me'mûl ve meczûm olduğuna binâen inâyet-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince zikr olunan derbendat nezâreti kemâkân uhde-i sadâkatinde ibkâ ve takrîr kılınmış olmağla mecbûl ve meftûr olduğun umûr-ı âşinâyı ve kâr-ı âgâhı ve gayret muktezâsınca ve derbend-i merkûmenin bundan böyle dahi zabt ve rabtıyla lâzım gelen mahallerini

gümrüğü gibi muhâfaza ve muhâsara ederek kimesnenin mâl ve cânibine zarar isâbet etmemesi husûsuna dikkat ve devlete âid olan fukarâ-yı ra'iyet ve aceze-i memleketin himâyet ve sıyânetleri emr-i ehemmine ... vüs' ve sıyânet eden fermânım olmağın te'kîd-i memuriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr-vâye-i tisyâr olmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ber-vech-i muharrer mel ve hareket ve senden me'mûl şimdiye değın meşhûr-ı şâhânem olan âsâr-ı gayret ve sadâkat ve mâye-i salâbet ve hamiyeti ba'd-ezîn dahi ibrâz ve izhâr ile hakkında derkâr ... tezâyüdü bedîdâr olan teveccühât-ı mehâsin-i âyât-ı pâdişâhânemi tasdîk ve te'yîde sarf-ı

-7-

... liyâkat ve fukarâ-yı ra'iyet mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî vuku'a gelmemesine dikkat ulûfeleri hazîne-i hâlisânemizden verilmek üzere asâkir-i vezîrîlerinden ma'lûmü'l-aded asker savb-ı senâverânemizde irsâl buyurmaları iltimâsında olduğumuza mebnî muktezâ-yı kâr-şinâsı ve fütüvvet-i destûrîleri üzere felan bendeleri başbuğuyla bu def'a irsâl buyurulmuş olan asâkirin ber-vech-i peşîn savb-ı reviyetlerinden ve rilmiş olan yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruş ulûfeleri felan bendelerine teslîmen savb-ı kerîmânelerine irsâl eylememesine iltimâsını hâvî resîde-i dest-i tekrîm olan kâime-i düstûrîleri meâli harf harf ma'lûm-ı senâverânem olmağın hak bu ki bu husûsa masrûf himmet-i seniyyeleri hulûsûrîlerin minnetdâr etmiş olmağın inhâen ve meblağ-ı mezkûr yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruşu bu def'a nakden mîr-i mûmâ-ileyh bendelerine teslîmen savb-ı sâmîlerine gönderilmiş olduğun iş'âr işbu kâime-i hulûs-fâhime terkîmine ibtidâr ve seviyy-âtufet kararı kılınmışdır. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı atûfet-melzûmları buyuruldukda savb-ı senâverânemizi bundan böyle teveccühât-ı kalbiyyeden ferâmûş-gerde buyurmamağa himmetleri temennâ-yı hâlisânemizdir. Cenâb-ı âşiyân-sâz mürğ-i melûl ve hâk-tırâz-ı hamiyet-râz hüsn-i kabûl ... bîmâre hem-pâye-i devlet-i andelîb tab'-ı me'âlî-i devlet-i âsafileri dâimü'z-zaman terennüm ve şâdî ve şehbâz seher-i âşiyân baht ve ikbâl-i vezîrîlerin hedâ-yı ulyâ-yı mekâsıd-i fuâdiyye-i devletlerinden şikâr-âver ve mübâhî eyleye. Amin. Bu çâker-i ihlâs-perverleri müddet-i medîdeden berü sâye-i merhamet-vâye-i veliyyü'n-ni'amîde müstazıll ve âsûde-nişîn mâide-i bâhirü'l-ihân-sâmîlerinden behremend ve havâle olduğuna binâen hurûs-ı dîl ü cân bekâ-cûyânım da'vât-ı hayriyye-i izdiyâd-ı ömr ü devlet-i iclâlleriyle sâ'at-be-sâ'at ni'me-pervâz ve nâtıka-pîrâ ve gerde bed-

hâhân ve a'dâ-yı sakyları mânend-sâkiyân-ı şikeste bâl-ı zebûn ve seffil ve mükedderü'l-hâl olmaları eltâf-ı İlâhiyeden temennâmız idüğünü inhâya vesîle-cûy iken zât-ı devlet-âyât-ı hidvîleri bi-lutfihî Te'âlâ envâ'-nâz ve ni'm-i nefise ile me'lûf ve mütene'im ve bendeleri gibi kemter-i ... hediyesi nâciz oldukdan nâşî ihdâsı âr ve hicâbı müstelzim ise de el-hâletü hâzihî bu tarafın hâsılât-ı mevsimiyesinden güstâh-âne ve şermendâne hâkipây-ı kîmyâsâ-yı sâmîlerine itâre ve ihdâ olunmuşdur. İnşâllahu Allahu te'âlâ vâsıl saha-i devlet-mesâhâulyâ ve devâm-ı eyyâm-ı öm-i devletleriçün ...serâ-yı du'â olduklarında işbu hediye-i nâcizânemizi pâ-nihâde cây-ı kabûl buyurmaları ibtidâ-yı zuhûr-ı İslamdan berü erkân-ı dîn ü devlet-i Muhammediye icrâ-yı şerâyi'-i nebeviye ve icmâ'-ı ümmet-i Ahmediye ile müessses ve müşeyyid ve ibkâ-yı ferâyiz-i cihâdiye ve izhâr-ı salât-ı diniyye ile min kibelü'r-rahman müeyyed olarak ale'd-devam âsâr-ı galebe ve intisâr-ı cânib-i ehl-i îmânda derkâr ve emârât-ı tarîkât-ı cenâb-ı perverdigâr taraf-ı islamiyandan nümûdâr olageldiği mesbût-ı sahâif-i rüzgâr ve ma'lûm-ı sığâr ve kibâr iken refte refte bu usûl-i maraziyye ve şe'âir-i islamiye unutulub ale'l-husûs bir vakitden berü halk giyinüb koşanmağa ve dürlü dürlü rızk ve rahata alışmış ve gûnâ-gûn şeyler ile uğraşmağa düşüb hudûd-ı ilâhîyi tecâvûze balmamış olduklarından hased ve nifâk çoğalub herkes birbirini çekemeyerek beyne'l-müslimîn teferruka gelmeğe ve mücânebet-nümûdâr olmakdan nâşî düvel-i efrenciye şöyle dursun bayağı ferc-güzâr olan re'âyâmız bizi gözlerine kesdirmiş idi lakin dîn ü devlet-i Muhammediyenin sahibi büyük ve lutf ve merhameti şâmil olmağla yine ümmet-i Muhammedî esirgeyüb hâb-ı gafletden ilkâz ederek Rum gavurlarının millet-i islamiye hakkında ...(silik) cânib-i zamirleri olan melanet ve hıyanet-bülendi ve bade'l-hamd müminin ve muvahhidine intibah gelüb levâzım-ı âgâhı ve ... itinâ olunarak bu defa ve zirâ ve âlâ-yı izam ve rical-i devlet-i aliyye ve bi'l-cümle ocaklar ağavât ve zabitanı dâr-ı fetva-yı mahsus-ı ictima ile sünnet-i seniyye-i

-8-

Resulullah üzere kelime-i vahide üzere biat ve ittifak ve bu ittihad üzerine müfti'l-enam ve kuzat-ı asakir huzurlarında kasem-i billâh ile ahd ve misak olunmuşdur. İnşâllahu'r-rahman işbu ittifak-ı haseneden cenab-ı hakk razı ve halife-i Resulullah padişah-ı islam-penah efendimizin dahi cümle hakkında dua-yı hayırları câri plmağla cenab-ı hayru'n-nasirin her hâlde din ve devlet-i aliyyeye fevz ve nusretler

ihsan eyleye âmin. Cümlenin bilidiği üzere vüzera-yı izam ve âlâ-yı kiram ve ricâl ve ocaklu devlet-i aliyyenin erkân-ı erbaası olub ve bu devlet dahi devlet-i Muhammedi olmakla din ve devletimizin düşmanları olub mazallahu teala beyza-i münevvere-i islamiyeyi kesr ve imha dâiyye-i fâsidesinde olan kefere-i fecerenin ankarib zevâl ve izmihlalleri havl ve kuvvet-i cenâb-ı bâriden me'mul ve inşalahu'l-melikü'l-mennan din-i mübin uğrunda bu tarafda hasıl olan ittifak ve ittihad rehin-i istikrar olacağı misillü kâffe-i vüzerâ-yı izam ve mutasarrıfî-i kiram ve müftü ve kuzât ve ulemâ ve ocaklu ve'l-hâsıl her cânibde olan ehl-i iman dahi gavurların mürtekeb oldukları hıyaneti bilüb anlarda bu vechile birbirleriyle kelime-i vahide üzere ittifak ve ittihad ederek ehl-i islam arasında teferruk külliyyen zâil olmak matlun ve mestur olarak bu defa şeref-sünuh eden irade-i kerâmet ifâde-i hazret-i zillullahi iktizâsı üzere taraf-ı hazret-i fetva-penâhiden aktâr-ı Anadolu ve Rumili'de vaki' bi'l-cümle müftü ve kuzâta ve izzetlü yeniçeri ağası ve sair ocaklar ağavâtı câniblerinden dahi kâffe-i ocakluya bu tarafda hâsıl olan ittifak tahrir ve ilan olunmuş olmağın cenâb-ı müşîrîri dahi cümle ile ittifak ve ittihad ederek gayret-i islamiyeyi icrâ ve a'lâ-yı kelimetü'l-ilâhi mucib-i halâtı ikmâle sa'y-yı evfâ ve ... ihtişâm ve ziyet ve tarh-ı esvâb-ı sefâhet ederek bedeviyet ve seferiyet suretini istihsâle itina buyurmaları matlub idüğü beyanıyla kâime-i suret tahrir ve firistâde-i nâdi saadet-makberleri kılınmıştır. İnşallahu teala lede'l-vusul ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'muldür.

-9-

Bu vaz' ... felek eyler mükâfâtın... ettiği küstahlık mazur olur bir gün.

Yanda'dan Moraya varınca isyan eden Rum gâvurlarının kahr ve tedmirlerine bâhatt-ı hümayun-ı inâyet-makrun-ı şahâne memur buyurulmuş oldukları derkâr ise de bi'n-nefs azimet-i devletleinde mahsur mülâhazasıyla başbuğ maiyyetiyle asker irsal eylemek üzere cenâb-ı atufet-meablarının afvı hususu savb-ı hâlisanimizden derbâr-ı ma'delet-karara arz ve inha eylememiz itimasını şâmil reside-cây-ı vusul olan kaime-i düsturileri meâli malum-ı hulusuri olmuştur. Cenab-ı atufet-meablarının memuriyetleri hatt-ı hümayun-ı şahane ile olduğundan muğayir-i irade-i seniyye savb-ı hâlisanimizden tahrir olunmak çendan münasib olduğundan ve bi'n-nefs azimet-i devletleri irade-i kâtı'a-i hüsrevânenen idüğünden başka Rum milletinin ümmet-i merhume-i Muhammediye hakkında olan hababet ve su-i kasdlarına mebni tamam-ı dinimize ve devletimize hizmet edecek vakitler

olduğundan mukteza-yı irâde-i seniyye ve mübteğâ-yı salâbet ve gayret-i diniyye-i düsturileri üzere ol tarafdán hareket ve inşallahu teala bu tarafa teşrif edinceye kadar Mora gâilesi bahsi dahi iltâf-ı sübhaniyeden müsteb‘id olmamağın fakat zat-ı atufet-simatları Yanya ve İnebahtı ve Karlı İli gavurlarının kahr ve termirlerine himmet buyurmaları hâlisânemizdir. Kaldı ki maiyyet-i düsturilerine tayin buyurulmuş olan toplar neferâtlarıyla berâber Ohri’de gitmiş iken tekrar Manastır’a avdet eylemeleri için savb-ı vüzerâ-penahiden tahrir buyurulmuş idiğü mesmu-ı hulusurî olmağın bu keyfiyet cenâb-ı atufet-meablarının Manastır taraflarından gelmeleri niyetleri olduğuna delalet etmiş olub ancak begâyet Allahu teala Manastır tarafları emn ü eman olub gavurların asıl cemiyetleri Yanya ve Karlı İli ve İnebahtı sancakları olduğundan ve memuriyet-i düsturileri dahi bu vechile idiğünden mukteza-yı irade-i seniyye üzere Berat tarafından teşrifleri lâzımeden olmağın eğerçi Berat tarafından teşrife niyet eylememeleri Tuskalık hainlerinin ilan-ı isyan etmesinden neş‘et etmiş ise anların üzerine külliye-tlü asker tertib olunmuş olmakdan nâşi avn-ı inâyet-bâri ve yümn-i teveccühat-ı canâb-ı şehriyâri ile o makule hain-i din ü devlet-i aliyye olanlar kariben belâlarını bulacakları me‘mul ve muntazır-ı bârigâh-ı kibriyâdir. Lakin zat-ı atufet-simâtları Tuskalık içinden geçmeyüb bir tarafdán mürur ile tıbbı mezbure-i seniyye üzere Yanya ve İnebahtı ve Karlı İli gavurlarının kahr ve tedmirlerine himmet buyurmaları ricâsı ve her bir keffiyât hâmil-i kâime-i senâveri felan ağa bendelerinin takririnden dahi malum-ı devletleri buyurulacağı ifâdesi siyâkında kâime-i nâ-fâhimemiz terkimine ibtidar ve tesyir seviyy-i atufet-masîrleri kılınmıştır. İnşallahu Te‘âlâ lede eşrefü’l-vusul ber-vech-i temenna himmet-i düsturileri menud-şime-i mürüvvedleridir. Hasan Bey bendelerinin mevcut maiyyeti olan asakir tayinat hususunda müzayakaya düçâr olduklarına binâen kararlaştırılmış oldukları ifadesini hâvi ve iş‘ârat-ı saireyi muhtevi felan ağa bendeleriyle firistâde buyurulan ... pîrâ-yı vusûl-i verâyâsına zihn-i hâlisânemiz mevsûl olmuştur.

-10-

Asâkir-i mezkûr mir-i mûmâ-ileyh bendeleriyle geldikleri günden berü ta‘yînâtları belgâ? Bâliğ i‘tâ olunmuş ise de iş gürmek niyetinde olmadıklarına binaen ta‘yînâtı bahane ederek firar etmiş oldukları ve el-an mûmâ-ileyh Hasan Bey bendeleri fakat üç yüz nefer asker ile hala Anabolu muhafız atûfetlü Ali Namık Paşa hazretleri ma‘iyyetinde olduğı ve sair her bir husûs mûmâ-ileyh felan ağa bendelerinin takrîrinden ma‘lûm-ı mürüvvet-melzûmları olacağı ifadesi siyâkında kâime-i hulûs-

allâmem tahrîr ve firistâde-i nâdî atûfet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu te‘âlâ lede şeref her bir husûs ağa-yı mûmâ-ileyh bendelerinin takrîrinden karîn-i ilm ... buyuruldukda bundan böyle dahi savb-ı bî-merâların gönülden çıkarılmaları me‘mûl-i hâlisânemizdir. Zevî hüdâ kesâfet ... ile muzlüm ve safha-nehâr-ı ...ile ... olub nâgâh bir tırâke-i hevelnâk zuhûr ve kâffe-i nâsdan selb-i ... eyleyüb felan câmii minârlerine isâbet ve o heyâkil-i cesîmeye nüfûz ile izhâr-ı kudret-i ehadiyet eyledi. Takrîb ile dilrîş-i hücum ve ihzân olub zaman-ı ikâmeti medîd olmuşiken hakkında lutf-ı İlahi bedîd ... garabetden iftilâk ile yevm-i sabahü'l-d olub ...-i pâkizesi olub eyyâm-ı cevâbda lisan-ı hali ile ... bi-mislihim mefhûmuyla ...-sâz ... olub illet-i hâile sar‘a ibtilâsı hasebiyle ruhânî ve cismânî tertîb olunan ilâc ve devâ hazineler ifnâ edüb ordu cân-hırâşdan halâs ve ...-i tâkat firisâven melce ve menâs bulamayub ziver-agûş şuhûr ve ârâyiş-bahş gehvâre vücûd olub felan ismiyle nam ve mukaddem kabz tev‘emi bâis sürûr-ı enâm oldu. Ber-muktezâ-yı sarf ve ubûdiyet mübârek hâkipâ-yı hacet-revâ-yı hidîvîlerine rû-yı rıkkıyyet-i mâlîde ve cebîn-i husûsiyet-i sâmîde kılındıktan sonra arzihâl-ı abîdânem budur ki bazı umûr-ı veliyyü'n-ni‘amîleriçün taraf-ı çâkeriden sarf olunmuş olan mebâliğin bu def‘a bir kıt‘a pusulası hâkipâ-yı asıfîlerine takdîm kılınmış olmağla keyfiyet mütâla‘asından ma‘lûm-ı devletleri buyuruldukda lutfen ve inâyeten mebâliğ-i mezkûrenin ... seviyy-i kemterânem irsâli ve öteden berü me‘lûf olduğum vechle mehâsin-i teveccühât-ı veliyyü'n-ni‘amîleri hakk-ı bendegânemde ibzâli husûsuna inâyet ve ihsân buyurulmak paşa-yı mûmâ-ileyhin mir-i miratlığı ref‘iyle iktizâ eden emr-i şerîfi ısdâr ve taraf-ı kesîrîlerine tisyâr olunduğu beyânıyla tahsîn-i ...(görüntü kirli) ve geydâ bî-minnetim devletlü ismetlü efendim sultanım hazretleri devlet ve ikbâl-i sermedî ile sağ olsun âsitân-ı ref‘ü'l-bünyânlarına arzihâl-i bendegânem budur ki mâh-ı Rebî‘ü'l-âhirin yirminci pençşenbe günü Vidin’e vürûdumuz müyesser oldukda ferdâsı Cuma günü vezîr-i bî-nazîr devletlü Osman Paşa efendimizin huzûr-ı fâizü'n-nurlarına nâmiye-sây imtiyâz olarak şifâh-ı âdâbla ve dâin-i devletlerini telsîm ve tahrîrât-ı seniyye takdîm olundukda derece-i gâyetde hâiz envâ‘ cevri ve mahzûziyet olarak mizâc-ı sâmîlerinden tefahhus ve suâl ve sâye-i devletlerinde levâzım iltifât ... istikmâl buyurmuşlardır. ...(görüntü kirli) şâyân-ı şân-ı vezîrâneleri olduğu ma‘lûm ise de muktezâ-yı sadâkatim üzere mevki‘-i kabule idhâlinde ...(görüntü kirli) şâyeste-i lehâze-i ikbâl etdirmekde kusûr olunmadı ve bundan dahi kemâl mertebe huzûz-ı vafire-i husûlü meşhûr olmuş ise de der-dest

olan tedârükâta nazaran tamamıyla ibrâz-ı lâzime-i şân buyuracakları âşikâr ve tarafımıza dahi zâhir olan iltifât ve taktîfe göre misliyle mu‘âmele îfâsı efgânda olmaz ise dahi mümkün mertebe sarf-ı makdûr-ı mevfûr buyurulmak himem-i bendelerine

1-

vâbeste ve menûtdur ve şimdiden istihzârına bakılmak lâzımdır ve ol cânibden vürûdları intizâr olunan ...(görüntü kirli) ilel'l-an zuhûr etmeyüb bi-mennihî Te‘âlâ rûz-ı hazerde geldiklerinde bizler dahi ...(görüntü kirli)hazretleri iki tahterevan ve çadır ve malzeme-i saireyi vermektedirler. Ama ol cânibden üç çadır irsâli ...(görüntü kirli) müşârün-ileyh efendimizin mütehayyiz emekdârân-ı kadîminden ve eşref-i kuzâtdan sene-i rütbesi ...(görüntü kirli) hazretlerini taraf-ı düstûrânelerinden tevkîl ve sâbık hazinedâr Selim Ağa dahi harem kethüdası olarak ...(görüntü kirli) Behram Paşa hazretleri cânibinden sâbıkan fethü'l-islam nâibi Hilmi Efendi tesbîl-i buyuruldu ...(görüntü kirli) heyet-i mecmû‘ tahminen iki yüz nefere bâliğ olacağı beyanıyla takdîm-i arzihâle cesâret olunmuşdur. İnşâllahu Te‘âlâ lede eşrefü'l-vusûl ma‘lûm-ı devletlerü buyuruldukda emr ü irade devletlü veliyyü'n-ni‘am efendimizindir. İzzetlü necâbetlü ser-tâcım ...(görüntü kirli) bî-hemâl olmak du‘âları ba‘de'l-ikmâl nümûde-i ... hâlisü'l-bâlları budur ki bizim zîbâ-yı ...(görüntü kirli) olan ervâh-ı şerîfenin itilâfları zamanından berü miyâne-i hâlisânede mebsût olan hân ... lâzimesi üzere devâ-i şâfisi müşâhede-i cemâl olan dâ-i izâl iştiyâkları harâretinin teskîni için şerbet-i hoş-güvâr peyâm-ı âfiyet-i meserret-âsârlarına dîdegüşâ-yı intizâr iken tertîb-i velîme-i behiyye-i meymenet ... ve icrâ-yı sünnet-i seniyye hazret-i fahrü'l-enbiyâ maslahat-ı hayriyyesine dair niyât-ı ... men‘a-i hazfızasına ilkâ ve cânib-i meslûbü'l-misâllerine isrâ olunub bu def‘a ihtitâm-ı umûr-ı lâzimesiyle iâde kılınan bizim Selma Ağa yediyle firistâde buyurdukları kâime-i mürüvvet-fâhimeleri bir zaman meserret-i iktirânda resîde-i bünyân-ı meveddet-nişân ve mefhûm-ı muhabbet-i mersûmu muhât dâire-i müdrike-i peder?-i hâlisü'l-vanan oldukda bu vechle dahi vuku‘a gelen eser-i hulûs-ı mahsûs can-ı perverîleri ne derecelerde müstelzim ...(görüntü kirli) mahsûr olduğunun iş‘âr ve beyânı bir dürlü efgânda değildir. Cenâb-ı mürüvvet-nisâbımızı her halde ...(görüntü kirli) eyledim zât-ı sûtûde-i sıfatınız ...-i keydim? olan evlâdlarım mesâbesinde olmak mu‘âmelesi revâdâste olmayub hâssa-i cânım gibi mu‘azzez ve mükerrer selîl-i nebîlim olduğunuzda iştibâh etmeyesiz ve hakk sa‘âdetiniz de zâhiren ve

bâtinen hayr du‘â ve teveccühlerimizin mebzûliyeti derkâr olduğundan gayrı bu ana kadar cenâb-ı şerîfinize dair derecesiz icrâ etmiş olduğum sıyânet ve mürâfa‘anın bi-mennihî Te‘âlâ bundan sonra husûle gelecek menfa‘at ve cedvâsı ma‘lûm ve meşhûdunuz olur ve hânedânları cânibine gec-nazar olan ...(görüntü kirli) makûlelerini mededkârî-i hazret-i perverdigârı ile tenkîl ve izâle ederiz ve dâr-ı dünyada sizden bir nesne dirîğim yokdur ve indimde rûtbeniz evlâdımdan dahi ziyâdedir ve zikr olunan mutlaka-i kirâmîlerinde iş‘âr buyurdıkları üzere imşâllahu Te‘âlâ rûz-hazerden on beş mukaddem velîme memurlarının vürûdları intizârında olduğunuzun beyanıyla husûle gelen sürûrun bir nebzesini iş‘âr sıyâkında hassaten iş bu kâime-i pederî tahrîr ve imlâ ve firistâde-i nâdî necâbet intihâları kılındı. İnşâllahu Te‘âlâ lede‘l-vusûl ber-vech-i muharrer Selman Ağa'nın takrîr ve ifadesinden müsteban olduğu üzere temşiyet-mâdde-i hayriyye-i intizâr olduğumuz ma‘lûm-ı sa‘âdetleri oldukda ba‘de‘l-yevm dahi tarafımızı hâşiye-i nüsha ...(görüntü kirli) ihrâc etmeyüb

-12-

temhîd-i risâle-i ümidimiz olan da‘vât-ı hayriyye ve teveccühât-ı fuâdiye ile yâd ve tezkâra himmet buyurmaları ... selîka-i enîka-i zât-ı pesendîde sıfatlarıdır. Sa‘âdetlü necâbetlü re‘fetlü oğlum sultanım hazretleri ma‘na-i hâtır ... olarak mu‘âmelât-ı nüvâzîleri vürûduna dîde-güşâ-yı intizâr eyle. Hamdullahi Te‘âlâ idrâkiyle müftehir ve şâdumân olduğumuz maslahat-ı hayriyye-i velîmeleri yevmen-fe-yevmen takarrub etmekden nâşî ...(görüntü kirli) husûsunun temşiyetleri görülmekte idüğü âşikâr ise de nezdimizde bulunan necâbetlü Mehmed Bey oğlumuzun dahi o necâbetde vücudu mukteziyâtdan olduğuna mebni mîr-i mûmâ-ileyh hazretlerinin taraf-ı sa‘âdetlerine irsâli iltimâsına dair meb‘ûs canib-i pederî buyurulan rakîme-i şerîfe meveddet-şî‘ârîleri pîrâya bahş-cây-ı vürûd ve mefhûm ve meâli ma‘lûm-ı hâlisânemiz olmuştur. Benim canımdan mu‘azzez ruh-ı pür-fütûhum oğlum hazretleri senin için bir şeyde kat‘an dirîğim yokdur. Husûsiyle böyle madde-i hayriyye esnâsında nakdiyye-i canım dahi iltimâs buyurulsa derhâl i‘tâsı mü‘eddî sürûrumdur. Nemîka-i şerîfleri meâlinden mültemisleri müstefâd oldukda derhal mîr-i mûmâ-ileyh nezdimize celb ve serî‘an ol cânibe azîmeti tenbîh olunub kendüsünün dahi biraderi kerimesinin velîmesi takarrubunu beyan ve i‘tizâr-ı mütenevvi‘a ile tengî-i zaman hayluletini ibrâz ederek azîmetim bir dürlü uymaz deyu nüsha-i nâtikasına şîrâze-bend ma‘zeret ve şahrâh-ı tenbîhimize sed-i cidâr-ı

mevâki' birle zaruriyetini her dürlü beyan etmişken taraf-ı pederânemizden i'zârının birisi kabul olunmayub üç gün olsun gitmek lâzımdır te'kîdâtıyla ilhâh ve ibrâm olundu ve tarafımızdan kat'a kusur olunması. Lakin mümâna'atda ısrarı hasebiyle azîmeti pek de meczûmum değildir. Hulâsa-i kelâm mübârek hatırınız için taraf-ı sa'âdetlerine gitmek üzere bu def'a izin verildiği ma'lûm-ı sâmîleri buyurulmak zımında kâime-i meveddet-fâhime tahrîr ve imlâ ve fristâde-i nâdî mürüvvet intihâları kılındı. İnşâllahu te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i meşrûh mîr-i mûmâ-ileyhin vâki'an mâni'-i kavîsi derkâr ise de beher-hal üç gün kadar ol cânibe varmak üzere tenbîh olunmağla îrâd-ı i'zârdan hâlî olmadığı mülâhazasıyla bu maddenin icrası uhdesinde kaldığı ... etraf ve eknâfa i'lân ve işâ'at olunacak zu'muyla ekâzîb ve ... ibaret taraf-ı hulûsûrîye irsâl etmiş olan birkaç aded kağıdları nezdimizde ketm ve ihfâ manzûr-ı inâyet-mevfûrları buyurulmak için bir kıt'a zarfda mazrûfen savb-ı vâlâ-yı dâverânelerine ba's ve isrâ kılındı. Îrâd-ı cedîd-i hümâyûn hazinesinden iltizâmen halen uhde-i hulûsûrîde olan Drac ve gümrük ve İskenderiye ve tevâbi'i mukâta'aları işbu bin iki yüz on yedi senesi faizleri henüz vürûd etmeyüb vakt-i edâsı mürûr eylediğinden hazine-i merkûmeye irsâl ve teslîmine himmet-i hulûsûrîleri derkâr kılınması taraf-ı hulûsûrîye tahrîr ve iş'âr olunmuşidi. Bu def'a uhde-i hulûsûrîye ihâle kılınan umûr-ı cesîme ser-askeri idâresiyçün taraf-ı hulûsûrîye yüz elli bin guruş irsâli irâde ve fermân buyurulub ancak el-hâletü hâzihî nakden bu tarafa akçe irsâlinde su'ûbet derkâr olduğundan gayrı taraf-ı hulûsûrîden dahi tekrar akçe vürûd edecek olduğuna binâen beyhûde tekellûf ve zahmeti mûceb olacağı âşikâr olub bâ-husûs ol tarafın akçe râyici Dersaadet'e mutâbık olmadığından her halde maslahatın sühûlet ve haft sûretini istihsâl lâzım gelmeğle Drac mukâta'asının

-13-

iki yüz on yedi senesi bedel-i iltizâmından yetmiş iki bin dört yüz yetmiş altı buçuk guruş ve Gümrük ve İskenderiye mukâta'asının iki yüz on altı ve on yedi seneleri bedel-i iltizâmılarından on dört bin beş yüz doksan yedi guruş ki cem'an mukâta'ateyn-i merkûmeteynin sinineyn-i mezbûreteyn bedel-i iltizâmılarından nakden hazine-i merkûmeye irsâl edeceğimizi seksen yedi bin yetmiş üç buçuk guruş bu def'a taraf-ı hulûsûrîye irsâl olunacak yüz elli bir guruşdan ifrâz ve îrâd-ı cedîd-i hümâyûn hazinesine teslim birle deynimize mahsûb olunub kusûr iktizâ eden altmış iki bin dokuz yüz yirmi altı buçuk guruş kapu kethüdamız sa'âdetlü Hasan

Efendi bendeleri tarafından tarafımıza irsâl olduğunu mübîn irsâl buyurulan kâime-i sa'âdetleri vârid ve vâsıl ve mefhûm ve mezâyâsına ittîlâ'-ı hâlisânem muhît ve şâmil olub hulûskâr İstanbul enfiyekârhânesi tarafından el-yevm bu tarafda mevcûden memur mübâşiri Osman Efendi bendeleri ma'rifetiyle mübâya'a olunan kırk bin vukiyye duhanın akçesi nakliyyün iktizâ eden sefinenin navlonu bi't-tahmin elli kise akçeye karîb bâliğ olduğu akçeleri sene-i mezbûra mahsûbengümrük iskele-i Drac mukâta'ası malına bâ-sened havâle olduğundan gayrı mukâta'a-i merkûmenin hâsılâtı a'şâr-ı şer'iyeye ile memlehadan ibâret olub mahallerinden cem' ve idhâr ve fûrûht ve akçe olunca kadar biraz vakt mürûruna muhtâc olmakdan nâşî daim taksît-i sâni akçesi hazirandan mukaddem irsâli mümkün olmayub bâ-husus işbu sene-i mübâreke kesret emtâr ve miyâhdan hubûbâtın redâi ve memlehanın killeti dahi vâki' olmağla haziran hulûlünden mukaddem taksît-i sâni akçesinin tedârük ve irsâli mümkün olmayacağı gayrı hafî inşâllahu Te'âlâ mukâta'ât-ı merkûmenin bedel-i iltizâmâtı sinî-i sâbıkada tedârük ve irsâl olunageldiği üzere vaktiyle tamamen tedârük ve hazine-i îrâd-ı cedîd-i hümâyûnda irsâl olunacağı ma'lûm-ı mürüvvet-melzûmları buyuruldukda memur olduğumuz işbu hutûb-ı cesîme ser-askerî idaresiyyün şimdilik irsâli va'd buyurulan yüz elli bin guruş ile bu misillü memuriyet-i cesîmenin tahammül ve kabulü her ne kadar menâfi'-i kâr-âgâhı ve dirâyet ve mugâyir madde âşinâi ve reviiyet-i hâlâtdan ise bu hulûsûrîleri saltanat-ı seniyyenin perverde-i ni'an-ı celîle bende ve bendezâdesi olduğuma binâen böyle vakitlerde uğur-ı din ve devlet-i aliyyede bezl-i ubûr ve mevcûdu mûceb sa'âdet-i dâreyn oalcağı niyet-i hâlisesi ve devlet-i aliyye bundan böyle dahi refte refte teshîl-i mesâlih-i memuriyetimize vücûhla müsâ'ade ve inâyet buyuracakları mülâbesesiyle memur olduğum hutûb-ı cesîmeye teşebbüs ve mübâşeret ve İskenderiye'den hareketimizin vakti takarrub etmekden nâşî ma'iiyetimizde istishâbı tasmîm olunan Nefs-i İskenderiye Sancağı ve cibâli külliyyetlü asâkiri tahrîr ve tertîb ve müheyyâ ve hâzır ve tekmîl-i levâzımât-ı sefer ile nevrûz-ı firuzda İskenderiye'den hareket eylememiz hemen irsâli va'd buyurulan üç kese akçenin vürûduna müterakkıb ve muntazır iken bu misilü umûr-ı cesîmenin idâresiyyün bir an akdem irsâli lâzîme-i maslahat-ı memuriyetden olan mebâliği ahz ve i'tâ kabîlinden olan mukâta'âtın bedel-i iltizâmâtı emvâlîne havâle olunması işrâb ve imâları mûceb hayran ve sergerdân bende-i safü'l-cenânları olmuşdur. Kâffe-i mevâdın mevkûfün aleyhi akçe maddesi olmağla hazâin-i miriyyenin

müzâyaka cihetiyle akçe i'tâsı derece-i istihsâlde ise de mukaddemce tahrîr ve işâret buyurulduğu vechle nakden şimdilik şu yüz elli bin guruşu seri'an irsâl ve îsâl buyurmalarıyla teshîl-i mesâlih-i memuriyetimize inâyet ve askerî akdem levâzımâtından olan

-14-

ecnâs-ı zehâirin tedârûkû Sofya ve Pazarcık ve Filibe tarafına kılleti olduğu ve fiyât-ı miri ile râyib-i vakt beyinde mu'tedil baha ile mübâya'asına memur-ı ümenâlar halen zehâirin mübâya'asına mübâşeret etmedikleri ittılâ'ımız hâsıl olmağla kerem ve himmet buyurub teshîl-i mesâlih-i memuriyetimizin müceb-i istihsâli olan mârûz-zikr nakden yüz elli bin guruşun serî'an ve âcilen irsâli ve akdem levâzımâtından olan zehâir-i mütenevvi'anın tedârûk ve idhârı husûsuna himem-i seniyye derkârıyla takviye-i bâzû-yı iktidâr-ı vukût-ı hâlisânelerine bezl-i cell-i miknet buyurmaları memûli vesile-i ibrâz-ı hulûs-ı meveddet-mansûsumuz olmuştur. Beratlı İbrahim Paşa'nın muhâya'atını zuhûruyla münâza'a ve muhârebeleri müzdâd ve tarafımızdan isti'ânet ve istimdâd zımında tarafınıza gönderilen kâimesiyle şukkalarınızın cümlesi vârid ve vâsıl ve müşârün-ileyh sıklet-i azîmede olduğu mefhûm ve meâllerinden ma'lûmumuz olub İskenderiye mesâfe-i ba'ide olmak takrîbiyle Kavaye ve Peklin ve Tiran ve ol havâleden mu'âvenet mütâlebe eylediği kâimesinde dahi tasrîh ve beyân eylediği vechle müşârün-ileyh isti'ânetimiz vücûhuyla lâzıme-i vakt-i hâlisânemizden olmağla el-hâletü hâzihî bu tarafdandan mesâfe-i ba'ide olmak hasebiyle asker gönderilmek mümkün olmadığı takdirce Peklinli Süleyman Bey yahud biraderi İsmail Bey ol havâli askeriyle gitmeğe razı ve hâh-şükr olur mu tarafımızdan tahrir ile memur olmasıçün mir-i mûmâ-ileyhden derhal cenâb-ı sa'âdetleri isti'lâm yollu mir-i mûmâ-ileyhe tahrir ve irsale mübâderet ve tarafımızdan dahi kendüsüne mü'ekked tahrir olunmak için geceyi gündüze saati saate katarak bir an akdem cevâbını tarafınıza iş'âra müsâra'ât ve Tiran askeriyle Ahmed Bey dahi bi'n-nefs ta'yîn ve irsâl olunurdu. Ancak acemi olmak hasebiyle mûmâ-ileyh Süleyman Bey ma'iyetiyle muktedir ser-gerdesi ta'yîn ve irsâl olunmasına tahrîr olunacağı ve cenâb-ı sa'âdetleri dahi ol tarafdandan ihrâcı mümkün olabildiği kadar işe yarar askeri tedârûk ancak yanınızda olan seksen askerden irsâl olunmak üzere mücerred beş on kadar süvari itbâ'nızı mir-i mûmâ-ileyh ile gönderilmeğe hâzır ve âmâde ve mûmâ-ileyh Süleyman Bey'in yahut biraderinin gitmeğe hâhişleri olur mu deyu tarafınızdan isti'lâm ile iktizâ eden

cevâbını evvel-be-evvel tarafımıza tahrîr ve irsâle dikkat ve mübâderet eylemeniz me'mûldür. Tahrîrâtınız ile gönderilen tatar felan günü saat onda gelüb bi-mennihî Te'âlâ yarınki mübârek felan günü beher mevâdın cevâbı ve tahrîrât-ı sâire ile ale's-sabah felan aceleten tarafınıza ta'yîn ve irsâl olunacağı ma'lûmunuz oldukda derhal Peklinli İsmail Bey'i da'vet ve bu maddeyi göndersün. İstimzâc ile bâlâda bast ve beyân olunduğu vechle müşârün-ileyhin emrâr ve i'âşelerine gitmeğe razı olurlar ise hoş... bir güne mahzûr ve mülâhazaları var ise ol havâli askeriyile tarafınızdan muktedir başbuğ ta'yîn ve irsâl etmeleriyle bu husûsda dikkat ve gayret eylemeleri matlûbumuz olduğundan gayrı Tiran? ve biraz askerî süvari ve piyâde tiz elden hâzır ve âmade olmalarıçün Ahmed Bey'e ve felana mü'ekked buyuruldu tahrîr olunacağı ve bu maddede vücûhla ihtimâm ve gayret olunacağı ma'lûmunuz oldukda cenâb-ı sa'âdetleri dahi Kavaye ve havâlisinde mevcûd işe birer askerî tedârüküne dikkat ve beher keyfiyeti ber-kadem-i ikdâm tarafınıza irsâle mübâderetleri me'mûldür.

-15-

Devletlü inâyetlü atûfetlü re'fetlü seniyyü'l-himem kerîmü'ş-şiyem efendim sultanım hazretleri savb-ı sevâb-nümâyı sâmîlerine derkâr ve ber-kemâl olan ihlâs ve ... iktizâsı üzere her bâr sitâyîş-i evsâf ve senâları zîbâyîş-sâz bizim iftihârım ve du'â-yı ... devâm-ı eyyâm-ı ömr ve ikbâlleridir ve zebân-ı leyl ü nehârım idüğü ifâdesiyle te'yîd me'ânî-i musâdakât ve ihlâs-ı tâmmе-i senâverîye kararıyla şûmâr iken bu def'a ve Dukakin Sancağı'nın bazı ihtilâl gûne keyfiyeti ulyâ-yı umûr hazerâtına lisânen dahi ifâde anın üzere mahsûs ... kulları bâ-tahrîrât Âsitâne-i aliyyeye i'zâm olunmaktan nâşî azîmeti ve takarrub-ı şeref-kudûmuyla memnûn olduğumuz Ramazan-ı kesîrû'l-feyezâtın tebrîk ve tehniyesi ni'amü'z-zeri'a ittihâzıyla cenâb-ı kâdiriçün eyyâm-ı mübâreke-i sıyâmı evvelâ ve bizzat velî-ni'met-i bî-minnetimiz ve velî-ni'met-i âliyân şevketlü kudretlü atûfetlü kerâmetlü pâdişâh-ı cihân-penâh efendimiz hazretlerine ve cenâb-ı ni'am-ı eyyâmlarıyla sair asdika-ı saltanat-ı seniyye hakkında mübârek ve meymûn ve emsâl-i kesîresine idrâkiyle ferah-nâk ve memnûn eylemek du'âları tezkâr kılındığı beyânı ve hâssaten iltimâs-ı tab'-ı vâlâ-yı devletleri siyâkında kâime-i bendegânem terkîn-i ibtidâr ve takdîm-i pîşgâh-ı devlet-kararları kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede es'adü'l-vusûl muktezâ-yı secâyâ-yı seniyye asdaka-nüvâzı ve âtifetleri üzere bundan böyle dahi hakk-ı ikbâl-cûyîde teveccühât-ı behiyyeleri buyurulduğu ve derkâr buyurulmak

vâbeste-i şeyîme-i hasene-i lutf ve inâyetleridir efendim. Devletlü inâyetlü âtufetlü re'fetlü seniyyü'l-himem pederim efendim hazretleri müstecmi'ü'ş-şeref dâverîlerine mine'l-kadîm derkâr olan alâka derûn ve musâdakât ve râbita-rükûn muhâlesetim muktezâsınca daima esniye-i cemîle ve du'â-yı hayriyye-i müşîrâneleri ve rûzbân-ı senâverî olarak istihsâl-i hüsn-i teveccüh ahlâk-vâzîleriyle te'yîd-i bünyân husûsuna vesîle-cûy ibtidâr iken avâtîf-ı aliyye-i âlem-şümûl hazret-i tâcdârîden bu evân-ı sadâkatinde Bahr-ı Siyah Boğazı muhâfazasıyla Anadolu Eyâleti ve ilhâken Ankara ve Karahisar ve Eskişehir sancakları uhdeten vâlâ-yı destûrîlerine teveccüh ve ihsân-ı hümâyûn buyurulduğundan nâşî âfitâb-ı cihân-tâbın bir burcdan diğerk burca şeref-i nakli ve tahvîli misillü bi'd-devle ve'l-ikbâl tersâne-i âmireden tahrîk felen sutût-ı bî-şimâl birle Boğaziçinde sâye-bâhş-ı übbehet ve iclâl buyurmuş oldukları hayr-ı behcet-eseri resîde-i sem'-i senâverî oldukda du'â-yı tevfiik ve selâmet ve vürûd-ı hayriyet-nümûd temâdî-i eyyâm-ı ömr ve ikbâl olanları be-hulûsü'l-... terfî-i icâbetgâh-ı hazret-i rabbü'l-ibâd kılınmışdır. Heman kâdiriçün câh-ı vâlâ-yı âsafilerin hakk-ı ehakk destûrîlerinde mübârek ve meymûn ve nâtika-i umûr ... seniyyelerinde tevfiikât-ı aliyyesi her halükârda yâver ve rah-nümûn eyleye. Amin. Nezdinin vürûd-ı ihlâskâr-ı bî-riyâları olduğuna binaen hâssaten ilgâ-yı merâsim-i tebrik ve tehniyet ve istihsâl-i teveccühâta behiyyeleriyle istinbâ'yı tab'-ı me'âlî-tab' devletleri siyâkında kâime-i musâdakât tahririne ibtidâr ve bu def'a ... Dersaadete mersûl felan kullarıyla takdîm-i hâkipâ-yı devlet-kararı kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede'l-vusûl ma'lûm-ı mekârim-lüzûm saf-derîleri? Buyuruldukda ba'de'l-izn dahi cânib-i ikbâl-hâh-ı bî-iştibâhları teveccühât-ı mehâsin-âyât müşîrâneleridir.

-16-

Bi'l-cümle kazâlara hükkâm nasb ve ta'yîninde maksûd aslı her cânibde şerî'at-ı mutahhara-i nebeviyyenin îfâsı ve emr-i bi'l-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker icrâsıyla ... şer'-i kadîm peygamberinin te'sîs ve tahkîmi kaziiyesine mebnî olarak bu maksûd-ı diyânet-nümûdun husûlü her bir kazâda ... bir kadî-i hakimü'ş-şer' ve vücûdundan lâbüdd idüğü cümleye ma'lûm olan hâlâtdan ise de ilâ âhere hakk-ı âcizânesinde müsâ'ade kâmilen müşîrîleriyle hadîka-i âmâl ve me'riyeti zülâl-i lutf zî-tâkat bende-i perverîleriyle terşîh ve zebân buyurulmak ilâ aherecenâb-ı mu'allâ- elkâb-i vezîrîleri ziver-i rüşd mehâmidânî ile karîn ve infâz-ı irâde-i aliyyeye sarf-ı yârâ-yı liyâkatle me'lûf oldukları delâil-i vâziha ile müsebbit ve bürhen vüzerâ-yı

izâm-ı devlet-i aliyyeden buldukları cihetle her bir emr ü irâde-i seniyyenin icrâsında ibrâz-ı meser-sıdk ve isbât-mekârîm buyuracakları nezd-i saltanat-ı aliyyede vâzıh olduğu ma'lûm-ı mekârîm-melzû-ı devletleri olmak hasebiyle bu keyfiyeti tafsîl hâsıl-ı tahsîl kabîlinden olacağı müstebân olduğu misillü savb-ı senâverîye dahi kâffe-i husûsâtda lâzım gelen yâveri ve mu'âvininin ibkâ ve tekâmiline bezl-i lutf ve mürüvvet buyuracaklarında ref'-i iştibâh kılınmış idüğü güvâhî kılub tarafeyn ile vâki' mu'rız işhâd olub tevfik-i Hüdâ ve teveccühât-ı fuâdiye-i hayr-hâhân-ı devlet-i aliyye-i sıdk-ı intihâ ile bu evânda Bosna maslahatı hüsn-i sûret bulmuş ilâ âhere cenâb-ı hamîyyet-nisâb-ı müşîrîleri der-âşikâr ve gayret-şî'âr vüzerâ-yı izâm-ı devlet-i aliyyeden olarak vâbeste-i uhde-i fütüvvetleri kuzât-ı mesâlih-i saltanat-ı seniyyenin bir vefk-i matlûb-ı rü'yet ve tensîkine bi'l-iftihâr sârif ... ibtidâr olduklarına ve ocağ-ı mel'ûnun lağvından dolayı eyâlet-i Bosna'da bazı kendüyü bilmez eşhâs isyân sûretini tutarak te'dîb ve tenkîlleri lâzım gelmiş idüğüne binâen sa'âdetlü Bosna vâlisi hazretleri ile bi'l-ittihâd zât-ı sa'âdetleri dahi tazyîk ve ahâfe-i eşkıyâya memur kılınarak ol bâbda me'mûl-ı âlî vechle harekât-ı merdâne izhârına gayret ve müşârün-ileyh hazretleri dahi saraya duhûl ile tedbîrler hâkimâne icrâsına himmet eylemiş olduklarınızdan avn ve fazl-ı İlâhî deyn-i teveccühât kudsiyye-i hazret-i hilâfet-penâhî ile maslahat günden güne yoluna yatarak sâye-i adâlet-vâye-i şâhânedede eşkıyâ gâilesi bitmiş ve eyâlet-i merkûmenin hüsn-i nizâmı maddesi cilve-nümâ-yı tesyir olmuş olduğundan işbu hıdmet-i hayriyyede sebkât eden ikdâmât-ı celîle ve mesâ'î-i cemîle cümlemiz indinde velâ-sima nezd-i vâlâ-yı şâhânedede pesendîde ve makbûl ve hakk-ı ehakk-ı destûrîlerinde taltîfât-ı aliyye-i mülûkâne mebzûl ve meşmûl olarak hıdemât-ı vâki'alarını tahsînen bu def'a avâtîf-ı aliyye-i alem-şümûl-ı tâcdârânededen taraf-ı destûrîlerine ihsân buyurulmuş olan bir kıt'a mücevher kapu kethüdamız izzetlü ağa mührüyle temhîr ve Dersaadet'de bulunub bu def'a savb-ı müşîrîlerine avdet eden felan bendelerine teslîmen irsâl-i savb-ı sa'âdetleri kılınmış olmağla bi-mennihî Te'âlâ vürûdunda levâzım tanzîm ve ibcâl ile mezbûr ceyb-i iftihâr ve iclâl ederek muktezâ-yı hamîyyet-kârî ve icrâ-yı merâhim-i şükr-i güzârı ve hasâfete sarf-ı rü'yet buyuruldu.

-17-

Siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firidtâde nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları

me'mûldür. Hâsıl-ı arıza-i çâkerî felan efendi dâ'ileri Medine-i Sofya'da Bali Efendi kuddise sırruhü'l-aziz hazretlerinin türbedarlarından olub beher sene hâkipâ-yı âlîlerine yüz sürmek ve göre gelmiş olduğu lutf ve ihsânlarına bu sene-i mübârekede dahi nâil olmak emeliyle esnâ-yı râhda nezd-i bendegîye uğramış ve göregeldiği inâyetlerine şükürler ederek tavsiye olmak üzere bir kıt'a arıza-i çâkerânemi dahi niyâz ve istid'â eylemiş olmağla efendi-i mûmâ-ileyh dâ'ileri fukarâ-i sâbirinden olduğu nâsibe-i hâlinden dahi müstebân olmağla mûmâ-ileyh dâ'ileri hakkında öteden berü şâyân buyurulmuş olan lutf ve ihsân-ı velî-ni'metleri kemâ-kân mebzûl ve erzân buyurulmak bâbında emr ü ferman ilâ âhere nemiz vardır size lâyük kabul ile hakîrâne mü'eddâsınca hâsıl-ı arzihâl-i çâkerî kullarıyla dostâviz-i âcizânem olarak bir kabza-i şimşir bu def'a hâkipâ-yı devletlerine takdîm ve tesyîr olunmuş olmağla her çend ... ise de ma'a'l-kusûr ... kabûlüyle çâkerlerin mesrûr buyurmaları sene-i ...ma'iyet-i düstûrîlerinde tahaşşüd eden asâkirin idâre-i ta'yînâtlarıçün ma'lûmü'l-esâmî kazâlardan müretteb ecnâs ve hânedan gayr-ı ez tahsîlât kusûr kalan bakâyâları bedele kat' ile îcâb eden bedellerinin ma'iyet-i vezîrîlerinde nüzûl emini olan dergâh-ı âlî kapucubaşılardan Ohri mütesellimi izzetlü Celaleddin Bey bendelerinin matlûbuna havâle olunması husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk etmiş ve ol bâbda lâzım gelen evâmîr-i aliyye şeref-efzâ-yı sahîfe-i sudûr olmuş olmakdan nâşî bedel-i mezkûrun îcâb ednelerden tahsîli husûsuna savb-ı hâlisânemizden dahi mu'âvenet olunması iltimâsını şâmil râha-i zîb vusûl olan kâime-i düstûrîleri meâli ma'lûm-ı hulûsûrî olmuşdur. Mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin cenâb-ı atûfet-meâblarına karâbet olduğu nezd-i hulûsûrîde ma'lûm olduğuna binâen tahrîrât-ı vezîrîlerinin vürûdundan evvel mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin matlûbât olan mebâli-îcâb ev iktizâ edenlerden serî'an tahsîl olunması husûsuna dair evâmîr-i aliyye müceblerince savb-ı hâlisânemizden kavlı kavlı buyurulduklar tahrîr olunduğundan başka mûmâ-ileyh bendelerinin her bir umûr ve husûsda mu'âvenet eylemesiçün mğbâşir kaymakamı kullarına dahi mahsûs kağıd yazılmış olduğu bi-mennihî Te'âlâ ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda savb-ı hâlisânemizi her halde gönüllerden çıkarmağa himmetler mütemennâdır. Akçahisar Kasabası'nda ikâmet üzere olan Kaplan Paşazade Hacı Paşa bendelerinin evlâd ü iyâlini mûmâ-ileyh tarafında irsâl buyurmaları iltimâsında savb-ı atûfîlerine irsâl etmiş olduğum kâime-i hulûsûrîye cevâ olarak râha-i pîrâ-yı vusûl olan bir kıt'â kâime-i düstûrîlerinde mûmâ-ileyh bendeleri hakkında zuhûra gelen inâyet-i

düstûrîleri mukâbili muktezâ-yı cibiliyeti üzere eylediği habâset ve hıyânetden başka kendüsünden matlûbât-ı vezîrîleri olan mebâliğ-i ma'lûmenin dahi te'diyesinde intinâ' sûretinde idüğü muharrer ve mastûr olub fi'l-hakîka mûmâ-ileyh bendeleri çerâğ-ı dest-i endûhteleri olduğundan cenâb-ı atûfîlerine bu vechle vâki' olan muhâla'tını çendân münâsib olmadığından ve mûmâ-ileyh hulûsûrlarının mültezimim olmayub ve bu vechle mu'âmelesi dahi mechûl-i

-18-

senâverî idüğünden mücerred kendüsünün isrid'âsına binâen evlâdlarının tahliye-i sebîli husûsu savb-ı seniyyelerinden iltimâs olunmuşıdi. Mâdâm keyfiyet böyledir. Yani hakk uhde-i devletlerindedir savb-ı hâlisânemizden dahi tekâlif-i bâride ile tasrî'a ibtidâr olunmayacağı ma'lûm-ı atûfîleri buyuruldukda savb-ı senâverlerin her halde ... düstûrîlerinden ihrâc buyurmaları mütemennâ-yı hâlisânemizdir. Zât-ı bî-hemtâ-yı müşîrîlerine olan alâka ve muhabbet-i samîmiye-i hâlisânemiz lâzimesinde dâire-nişîn bizim müvâneset olduğumuz atûfetlü vüzerâ-yı izâm karundaşlarımız hazerâtıyla şitâyiş ve midhat zât-ı me'âlî-simâtları evrâd-ı zebân muhâlasat beyânımız olarak el-mürâseletün nısfü'l-muvassala müfâdı üzere ifâ-yı merâsim-i muhâvenet-kârîye mübâderet üzere iken seciye-i behiyye-i ... ve raziyye-i seniyye-i mürüvvet-pervâzîleri iktizâsı bu def'a mahsûs tatar ... vesâtatıyla firistâde-i savb-ı hulûsûrî buyurulan bir kıt'a keremnâmeleri ki berât-ı meserret-âyât-ı şâd-kâmîdir. Bihterîn-i ezminede resîde-i enmele-i tekrîm ve mezâyâ-yı mâl-i ferah-bahşâsı karîn-i zihn-i senâver-i müstedimleri olub hâvî olduğu muhâlasât ve meltafât-ı mürüvvet-gâyât-ı güşâyışde dil-i safvet-me'mel?-i hulûsûrî olmağla ed'ıye-i hayriyye-i müte'essire ve esniye-i seniyye-i mütekesireleri tekrar ale't-tekrar zîb-i dîbâce-i evrâd ve ezkârımız kılınmağın ifâde-i meâl ve hâssaten tefakkud-ı tab'-ı mürüvvet-neb'-i âtıfet-iştimâlleri siyâkında kâime-i muhâlasata eimme-i terkîm ve tahrîr ve firistâde-i nâdî-i me'âlî-semîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ muhât-ı ilm-i atûfet-menâtları buyuruldukda ba'd-ezîn dahi cenâb-ı senâ-kâr-ı bî-merâların zîbâyış-i teveccüh-i devletleri buyurulmak vâbeste-i lutf ve mürüvvetleridir.

Cenâb-ı atûfet-meâblarına mevcibe-i subhâniye olan seciye-i behiyye-i muhlis-nüvâzî ve fütüvvet ve şîme-i kerîme-i hâtırsâzî ve meveddet muktezâsı üzere savb-ı senâverîye derkâr olan meveddet ve muhabbet-i düstûrîlerinden bahisle tebrîk ve tehniyet-i hâlisânemizi şâmil iç çukadarları izzetlü Feyzi Ağa bendeleri yediyle enâmil-pîrâ-yı tekrîm olan bir kıt'a kâime-i atûfet-allâmeleri meâlî ma'lûm-ı

hulûsûrî olmağın bu bechle îfâ-yı merâsim-i tebrîk-sâzî ve icrâ-yı levâzım-ı vedâdkârîye masrûf himmet-i seniyyeleri senâverlerini müstağrık deryâ-yı meserret etmişdir. Cenâb-ı Te‘âlâ elkâb-ı düstûrîlerine mine'l-kadîm derkâr ve ânen-fe-ânen tezâyüdü bedîdâr olan hulûs ve müvâlâtım resîde-i rütbe-i nihâyet olduğundan ol bâbda yani atnâb-ı müfâlât-ı muhâlasatdan ... kasırgan? etmesi ihrâ görünerek mücerred bu bâbda câzi-i rehîne-i husûl olan mesrûriyetimi inhâ ve miyâne-i hulûs-metânede merbût ve müstahkem olan rişte-i mühr-i meveddet ... cihetiyle ... ve halel-pezîr olmayacağını iş‘âren mûmâ-ileyh bendeleri mu‘âvedetiyle kâime-i senâ-fâhimemiz terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i seviyy-i re’fet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü'l-vusûl savb-ı hâlisânemizi bundan böyle dahi hatır-ı atûfet-müzâhir-i devletlerinden adem-i ihrâca hmetleri menût şîme-i mürüvvetleridir. Eflak ve Boğdan memleketlerinde tahaddüs eden ihtilâl ve mefsetet ve Rum milleti beyninde zuhûr eden ihânet ve mel‘anet cihetiyle şerâit-i hazm ve ihtiyâta ri‘âyeten keyfiyet her tarafa i‘lân ve tenbîh olunmuş imiş bi'l-cümle memurîne lazım gelen ferman-berlik ve rızâ-cûyluk ve gayret ve hamîyyet muktezâsına nazaran vakt ü halimutâla‘a ile din ve devlet-i aliyyeye hüsn-i hıdmet ve sadâkat ibrâz eyleyecek vesâili ikmâl olub cenâb-ı düstûrîleri dahi saltanat-ı seniyyenin sâdık ve ... vüzerâ-yı azâmetden olduklarından her halde dinimizin ve devletimizin gayretinde

-19-

bulunacakları ve ma‘zallahu te‘âlâ bir taraftan bağıteten düşman zuhur etse derhal müdâfa‘a edecek vechle müheyyâ bulunacakları âşikâr ise de Rum milleri beyninde tahaddüs eden fesâd cühetiyle bu gavurların dimâğları fesâdda olarak bunlardan emniyet câiz olmadığından mümin ve tevehhüd olanlar ve din ve devlet-i Muhammedi gayretini çekenler hazeriyeti terk ile seferi bulunmak farz-ı ayn olarak emr ü ferman cenâb-ı zıllullahî iktizâsından olmağla muktezâ-yı gayret ve diyânet-ı fitriyyeleri ve emr ü ferman cenâ-ı zıllullahî buyurulmuş olduğu üzere müdâfa‘a-i a‘dâya hâzır olunmuş gibice müheyyâ olub ve bir an ve bir dakika gâfil bulunmayub her halde levâzım-ı tebassur ve âgâhî ve mübteğâ-yı fetânet ve gayret-şi‘ârîye sarf-ı himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i savb-ı sa‘âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i tahrîr himmet buyurmaları me‘mûldür. Zîr-i hükümet-i müşîrîlerinde olan İskenderiye Sancağı'ndan usât-ı re‘âyâ üzerine müretteb asâkir-i nusret-me'serin üzerlerine taraf-ı vâlâlarından bağbuğ nasb ve ta'yîniyle akdemce ma'iyet-i hâlisânemize

tezyîr buyurulan hamiyetlü Selim Bey oğlumuz ahlâk-ı hamîde ve etvâr-ı cemîleleriyle muttasıf-ı rızâ-cûy bendeleri olub hîn-i vürûdünden berü ma'iyet-i hulûsûrânemde mevcûd olarak rızâ-yı dervişânımı tahsîl birle hulusûrlarını iltizâm hub ve müvâlâtını mecbûr ederek daima teveccüh-i rü'yeterleri? tahsîl etmekte ale'l-husûs mesmû'-ı atûfileri olduğu üzere İskeçe ve Ayamarina pîşgâhına sefâin-i ... ile gelüb karaya çıkan gavurların üzerlerine sair memurlarıyla varub zâtında ... olan cevher-i salâbet ve merdâniyeti ibrâz ile doğrusu ... küffâr-ı ...-kararın kahr ve tedmîrlerine sa'y ve gayret-i va fire etmiş ve hamd-ı ism-i hamdullahi Te'âlâ avn ü inâyet-i bârî ve yümn-i teveccüh-i cenâb-ı cihândârî ile küffâr pâyidâr olamayub makhûran ve ... karar eylemiş olmağla mir-i mûmâ-ileyhin hak-ı merdâne sinde lâzım gelen hüsn-i himmet ve teveccüh-i vezîrâneleri bî-dirîğ ve derkâr buyurulmak temennâsıyla mahsûsan kâime-i ihlâs-dâime tahrîr ve firistâde-i nâdî-i atûfet-masîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl mücerred semere-i teveccühât-ı seniyyeleri iktizâsından nâşî bu esnâda avâtıf-ı şâmiletü'l-avârik-ı tâcdârîden muhavvel uhde-i çâkerî buyurulan kethüdâlık sadâret-uzmâ hizmetinin tebrîk ve tehniyetini şâmil ve hakk-ı teberrükâtımda dâimü'z-zuhûr olan iltifât bende-i perverîlerini müştemil firistâde ve isrâ buyurulan tahrîrât-ı seniyyeleri râha-i zîb-i vürûd ve me'ânî-i âlîsi karîn-i izhân-ı ihlâs-nümûd oldukda bu vechle îfâ-yı levâzım tehniyet-şî'ârîye himmet ve bu gûne icrâ-yı merâsim bende-nivâzîye inâyet ve mürüvvetleri bâdî-i sürûr ve mefharet ve mü'eddî-i hubûr ve ferhat olmağla hemîşe cenâb-ı rabb-ı müte'âl zât-ı âtîfet iştîmâllerin ziver-kâşâne-i devlet ve ikbâl ve kâtibe-i umur-ı hayr-mevfûr sâmîlerinde tevfikât-ı İlâhiyesin rah-nümûd ve dâll eylesin. Amin. Savb-ı kerîmânelerine mahsûs olan husûs ve husûsiyetim güvâhî-i zamîr-âgâhîleriyle bedîhî ve bu cihetle ikâme-i evvele-i beyâniyyeden müstağnî olduğuna mebnî hemen nâil olduğum itifât-ı aliyye-i bende-i perverîlerinin teşekkürünü îfâ ve teveccühât-ı seniyye-i mekârim-kârîlerini istîfâ ma'rızında arıza-i bendegî tahrîr ve imlâ ve bir nev' pîşgâh-ı âtîfet-ihativâları kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezîn dahi bende-i hayr-hâhîleri mehâsin-i teveccühât-ı seniyyeleri il müftehar ve mübâhî buyurulmak bâbında emr ü ferman bîmâre-i zât-ı me'âlî-simât-ı dâverâneleri ziver-ârâ-yı mesned-ikbâl ve müttekâ-pîrâ-yı câh ve münzelet ve iclâl olmakdan hâlî olmamak da'vâtı bir nev' dergâh-ı hâlık bî-zevâli kılındığı hitâmda

ma'rûz-ı çâker-i sadâkat-iştimâlleridir ki işbu evân-ı meyâmin-i iktirânda mücerred hüsn-i teveccüh-i destûrleri semeresi olarak avâtıf-ı aliyye-i hazret-i kemiyyeti sitânîden muhavvel uhde-i çâkerî buyurulan hizmet-i riyâsetin tebrîk ve tehniyetini şâmil ve hakk-ı bendegânemde sebât ve istikrârı meczûm olan teveccühât-ı seniyyelerini müştemil meb'ûs savb-ı bendegî buyurulan bir kıt'a kâime-i mürüvvet-allâmeleri müzâyâ-yı mekârim intihâsı karîn-i ittılâ'-i abd-ı müstehâmları oldukda bu vechle ifâ-yı merâsim-i tebrîk ve sa'ide-i ri'âyetle hakk-ı çâkerânemde sahâ-i pîrâ-yı sünûh olan âsâr-ı telattufât-ı aliyye ve esmâr-ı ta'attufât-ı behiyye-i bende-i perverîleri müstelzim envâ' behcet ve müsâr olmağla tevâfür-i esbâb-ı ferrûh-şemetleri ed'iyye-i hayriyyesi tekrarlanarak mücerred ifâ-yı şükr ve mahmidet ve te'sîsin bünyân-ı hulûs ve ubûdiyet a'rızında arıza-i kemterî terkîm ve tazrîmine müsâra'at kılındığı İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda ba'd-ezîn dahi savb-ı çâkerânem teveccühât-ı seniyye-i dâverâneleriyle mübâhî ve sürûr buyurulmak bâbında emr ü ferman rümûz-ı zât-ı vâlâ-yı âsîfâneleri olan cevher-i cihân-bahâ-yı inâyet ve kemâl-i mekârim ve âtîfet muktezâsınca hakk-ı bendegânemde derkâr olan mehâsin-i teveccühât-ı inâyet-âyât-ı müşîrânelerini mübîn ve lutf ve ihsânen mansıb-ı çâkerânemin tebrîk ve tes'idini mutazammın resîde-i dest-i ta'zîm olan nevâzişnâme-i seniyye-i hidîvâneleri ... rehîn-i zihn-i bendegânem ve bu vechle mansa-i ârâ-yı zuhur olan inâyet ve eltâf-ı bende-nüvâzîleri fevku'l-gâye müstelzim-i memnûniyet-i çâkerânem olmuştur. Mine'l-kadîm taraf-ı bâhirü's-şeref dâverânelerine derkâr olan rıkkıyyet mahsûsan bendegânemin samîmi idüğü nezd-i vâlâ-yı vazîrânelerinde bürhen ve müsebbit ve evlâ cihetiyle ikâme-i evvele-i beyâniyyeye hâcet kalmadığı vâreste-i kayd-ı işâret olmağın ol bâbda itnâb ile tasdî'den mücânebet olunarak hâssaten te'sîsi mübâhî-i husûsiyetim ma'rızında arıza-i bendegânem terkîmine ibtidâr ve bir nev' pîşgâh-ı devlet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ba'd-ezîn dahi me'lûf olduğum mehâsin-i teveccühât-ı inâyet-âyât-ı âsîfâneleri hakk-ı bendegânemde bî-dirîğ ve mebzûl buyurulmak bâbında emr ü ferman cenâb-ı mürüvvet-meâb-ı vezîrîlerine derkâr olan meyl ü müvâlât-ı hâlisânemiz lâzimesinde her-bâr peyâm-ı sâre-i devletlerine sâmi'adâr ilen sunûb-ı hâlisânemize derkâr olan muhabbet-i sâmilini şâmil ve tebrîk memuriyetimizi müştemil kapucular kethüdâları felan sefâretiyle itâre-i seviyy-i hulûsûrî buyurulan tahrîrât-ı mekârim-

âyâtları ve derûnuna tevdi' buyurulan şukka-i mürüvvet-meşekkateleri mantûkunca her bir behiyeleri tamamen vâsıl ve meâli tahrîrât-ı sâmilîleri ma'lûmumuz olub bu vechle icrâ-yı merâsim-i tebrîk-sâzî ve ifâ-yı levâzım nihâdî-i perdâzîye cilve-ger ...-i pervez olan himmet ve mürüvvetleri mûceb mahzûziyet-i vafiremiz olmuştur. Her halde mazhar-ı füyûzât tevfiik-i bârî ve vedî'a-i cenâb-ı perverdigâr olalar. Amin. Cenâb-ı müşîrîleri öteden berü dûdmân-ı kadîm ve fermânber-i devlet-i aliyyeden oldukları celî ve zâhir ve taraf-ı devletlerine olan müvâlât-ı kadîmemiz ezher-cihet bedîhî ve bâhir olmağla ol bahisde irâ'e-i teksîr-i sevâd-ı ma'dûd-ı ta'dâd kabîlinden idüğünü inbâ ve hâssaten tab'-ı âlîlerin ... ve istinbâ refâtında kâime-i muhâlasar tahrîr ve tesyîr savb-ı atûfleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl seviyy-i hulûsûrîlerin ziver-i teveccüh ve rü'yeterlerinden? İzâhate-i ...-i ferâmûşu ve nisyân buyurmaları ehâss ve der-havâset hâlisânemizdir.

Bîmâre-i mesned-ârâ-yı ikbâl ve sa'âdet ve kâffe-i umûr-ı muhsinâtda karîn-i cenâb-ı rabb-ı ehadiyet olmaları da'vâtı an-samîm te'diye ve tefhîm kılındığı siyâkda nümâyeze-i muhlis-i hâlisü'l-bâlleridir ki muktezâ-yı habâset-i cibiliyeti üzere ref'-i i'lâm-ı isyân ile nice nice harekât-ı bâgiyâneye ikdâma mebnî ber-mûceb-i fetâvâ-yı

-21-

şerîfe katli vâcib olub nokta-i vücud-ı levs-alûdları sahîfe-i rüzgârdan hâk ve imhâsı husûsuna ittifâk-ârâ ile karargîr olan Vidinli Basban oğlu Osman nam nemek-behrâmın üzerine berren ser-asker ve taraf taraf asâkir ve vüzerâ ve mirmiran ve sair ta'yînât ve nehren dahi mükemmel ve muntazam ince donanma tertîb buyurulmağla bu ihlâskârları re'y-i hududa bulunmak hasebiyle ber-muktezâ-yı vakt ü hal bu taraftan infikâk-ı muhlis bir vechle tecvîz buyurulmayub lazım gelen ulûfe ve gasashâ? için ne mikdar akçe iktizâ eder ise cânib-i mirîye edâsına müte'ahhid olduğum emvâl-i miriyeden havâle olunmak üzere üç bin nefer muntehab asker tedârük ve çend-rûz zarfında yeğenim Mehmed Paşa muhlisları ma'iyyetiyle halen Rumili valisi ve ser-askeri inâyetlü el-Hâcc Mustafa Paşa hazretlerinin ma'iyyet-i müşîrânelerine memur kılınmağla serî'an ihrâc ve bir sâ'at mukaddem ser-asker-i müşârün-ileyh ma'iyyetine duhûl ve ... müsâra'at ve ... dâverânelerine mütâba'at eylemesini paşa-yı mûmâ-ileyh muhlislarına etrâfiyla tefhîme mübâderet ve bir taraftan dahi şakî-i mezbûr tarafına gidenlere haber irsâliyle celb emkine?-i dikkat ve bir cânibden dahi hudûdların muhâfazasıyla ifâ-yı lâzıme-i memleketdârîye bezli makderet olunması hâvî ve bu muhlislarıyla paşa-yı mûmâ-ileyh hulûskârlarına

hitaben şeref-efzâ-yı sudûr eden bir kıt'a emr-i âlî ve mûcebince fermannâme-i hazret-i sadâret-penâhî hâşiyesinde bu ihlâskârlarınınbu tarafa tevkîfiyle yeğenimiz paşa-yı mûmâ-ileyh muhlısları gönderülsün demekden maksûd hazerât-ı ulyâyü'n-ni'amî mücerred hudûdlar boş bırakılmayarak muhâfazası ihtiyâtına mebnî olub amma hudûdlar muhâfazası esbâbının istihsâline bir tarîkiyle sûret-yâb olub fermanda böyle yazılmış demeyüb yeğenimiz mûmâ-ileyh Mehmed Paşa memur iken asâkir-i mezkûreyi ma'a ziyâde-i ma'iyet-i muhlısîye istishâben bi'n-nefs uğur-ı hümâyûnda ibrâz-ı hıdmet için Niş tarafına doğru azimet muhlısı atebe-i ulyâ-yı hazret-i cihândârîden iltimâsına vesile ittihâz ve mahal-i memura vusûlümüz cüz'î der-aliyyeye lede'vürüd bilâ-tevakkuf bu muhlıslarına vezâret tevcîh ve ol vechle nâil-i âmâl kılınmamız esbâbını tahsîle i'tinâ buyurulacağı âşikâr olmağla ânâ göre amel ve hareket ve isbât-ı müdde'â-yı sadâkate sarf-ı makderet olunmak ilâvesini muhtevî ve tahrîrât-ı seniyye-i sa'âdetleri tatarımız kulları mu'âvedetiyle işbu receb-ı şerîfin on üçüncü mübârek sebt gününde taraf-ı ihlâskârîye vâsıl ve mezâmîn-i inâyet-rehînleri karîn-i iz'ân-ı muhlısîye şâmil olmuştur. Mürüvvet-kâr-ı ârâfet-şi'âr sultanım bu muhlısları mevrûsen saltanat-ı seniyyenin envâ' mazhar-ı lutf ve inâyet-i nâ-mütenâhî olmakdan nâşî sermâye-i sa'âdet-i dâreyn olan hıdemât-ı mebrûre devlet-i aliyyede bezl-i vücuda hâhişger ve daima bir memuriyet-i seniyyenin sünûhuna müterettib ve muntazır iken bu hengâm-ı fevz-i encâmda erbâb-ı diyânet ve ashâb-ı gayretten bu ihlâskârlarının ve kâffe-i hademe-i devlet-i aliyyenin bu misillü umûr-ı mühimmede kemâl mertebe bezl-i vücud ve miknet-i vâcibe-i zimmet-i ubûdiyetleri olduğundan başka kâmet-i istikâmet şecere-i ubûdiyet hânedân-ı hâlisânelerinde sâbit olub hall-i İlâhî karîn-i ... irtihâl olan bir nihâl-i sakymın? sekâmet ... hasebiyle nihâl-i sedîdü'l-i'tidâl-i saireye îras eylediği cebîretü'l-ümm yed-i nâmî-i ebâ ve ecdâd

-22-

...(silinmiş) misillü uğur-ı dîn ve devlet-i aliyyede bezl-i vücud ... ve mevcûduyla bu def'a ibrâz-ı semere-i hıdmet-i şükûre ile karîn-i hüsn-i eytâm? eylemek irade-i cüz'iyesiyle makarr-ı hükümetimiz olan İskenderiye'de mûmâ-ileyh yeğenim Mehmed Paşa muhlıslarını kaymakam nasb ve ikâmet iel el-hâletü hâzihî hudûdlar muhâfazası esbâbının istihsâli husûsu sûret-yâb olub Arnavudluğun Keke? Tâifesinden bazı kendüyü bilmes haşerât makûlesi fi-mâ-ba'd ...(silinmiş) merkûm tarafına ferd-i vâcid gitmemek için tenbîh-i ekîdî etrâf ve eknâfa işâ'at ederek

memerr ve ma'berleri dahi sed ve yine kendülerini dahi celb için taltife ve te'lif ve tahvif ve ta'nifi mutazammın mahfice haberler irsâliyle cezb ve celbleri esbâbına mübâderet ve tertîb ve techîz-i asâkir ve tehiyye-i levâzımât sefer hâlâtına mübâşeret ve bi'n-nefs bu muhlısları uğur-ı meyâmin-i mevfü'r-ı devlet-i aliyyede can-siperâne bezl-i cell-i miknet ile isbât müdde'â-yı sadâkat ve ubûdiyete sür'at ve senâya irâde-i câzime-i niyet-i muhlisânem olmağla bu mir-i mirâniyet haliyle sekiz bin nefer ve makarr-ı hükümetimiz olan İskenderiye'den kable'l-hareket rütbe-i sâmiye-i vezâret bu muhiblerine ihsân ve inâyet buyurulur ise on iki bin nefer güzîde ve müntehab cengâver askeri memerrlerde ta'dâ olunarak bilâ-noksan ma'iyet-i muhlıslarına istishâben mahal-i memuriyetimiz olan Niş tarafına azîmete müsâra'at olunacağı ve kable'l-hareket rütbe-i vâlâ-yı vezâret tevcîh ve inâyet buyurulmak iltimâs-ı muhlisîden merâm ve maksûd ... vallahu'l-aliyyü'l-a'lâ serî'an ve mu'accelen nâil-i âmâl olmak iradesine mebnî olmayub mücerred ifâ-yı emr-i memuriyetde takviye-i bâzû-yı iktidâra medâr olan teksîr-i asâkir ve cem'iyet ve debdebe-i şân-ı vezâret ve âvâze-i ünvan-ı inâyet ile hareketi gürûh gürûh bâgiyânın kâşâne-i kulûb-ı vezîrânelerinde îrâs-ı tevahhuş ve vahşetlerine mü'eddî olmağla alâ külli'n-nakd-i berîn hıdemât-ı mebrûre-i memureye bi'n-nefs azîmeti musammem ve niyet-i hâlisânem olmağın yeğenim mûmâ-ileyh Mehmed Paşa muhlıslarından memuriyet-i mezbûreyi sarf ve tahvîl ve bu ihlâskârlarına bâ-emr-i âlî ihâle ve tahvîl buyurmaları istid'âsı siyâkında halen sadrazam ve bed'-i efham velüyyü'n-ni'am-ı âlem efendimizin hazretlerine bu def'a bir kıt'a arzıhal tahrîr ve hâkipâ-yı merâm-bahşâlarına tesyîr olunmağla Babialî'ye tahdîme himmet buyurub avn ü inâyet-bâdî-i vefire fâhire-i hazret-i cihândârî ve inzimâm-ı himem-i seniyye-i hazerât-ı ûlyâyü'n-ni'amî ile bu muhlısları bir vefk-i matlûb devlet-i aliyye ifâ-yı emr-i memuriyetde muvaffak birle karîn-i tahsîl rızâ-yı meyâmin-i iktizâda hazerât-ı veliyyü'n-ni'amî kılınacağı cenâb-ı vâhibü'l-âmâlden me'mûl ve müsted'âmız olmağla cenâb-ı seniyyü'l-menâkıb ...mecbûl olduğu gayret-i zâtiye ve hamiiyet-i fitriyyeleri muktezâsınca mültemesât-ı âcizânemiz karîn-i eslâf buyurulmak husûsuna mezîd-i i'tinâ ve gayret buyurmaları ve istifsâr-ı hatır-ı sa'âdet-müzâhirleri zımnında işbu kâime-i hulûs-ı fehîme tahrîr ve başçukadarım Mustafa bendeleriyle ba's ve tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl her husûs ve keyfiyet tafsîlen bende-i merkûm takrîrine ihâle olunmağla takrîrinden ma'lûm-ı sa'âdetleri buyuruldukda hasbe'l-mes'ûl kâffe-i mültemesât ve istid'âmıza

hüsn-i müsâ'ade ve inâyet buyurulmak husûsuna bezl-i cell-i miknet buyurmaları me'mûl ve mes'ûl-i hâlisânemizdir. *Mevlüde da'vet:*

Mesned-nişîn-i tâb-ı kavseyn-i edâ-denî ve letâfet-i beyn-i hatâb-denî ... aleyh ekmelü't-tahiyyâ efendimiz hazretlerinin mevlüd-i şerîfleri risâle-i mübârekesi kırâat ve ol vechle fakirhânedede îkâd-ı kanâdil şu'le-perdâz-ı islamiyet kılınmak üzere bu gece bazı ihyâ ve ihlâ bizim senâverânemi tenvîr ve ihyâ edecekleri ma'lûm-ı şerîfleri buyuruldukda nezdinizde olan yeğeninizi beraberce Eyüb-i şerîfe himmetleri mes'ûldür.

-23-

Sa'âdetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretlerinin huzûr-ı sa'âdet-mevfûrlarına mezîd-i î'zâz ve ikrâm ile vürûd-ı da'vât-ı sâfiyât ketb-i füzûn garer teslîmât ve inbât-ı meveddet-nümûn ithâfindan sonra zamîr-münîr-i hurşid-i nebeviyelerine münhâ-yı muhlisâne budur ki benim sa'âdetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretleri hazret-i hâlık-ı kâinâta ve hakîm-i hikmet-nümâne mümkinât-ı nüzhet-dâne ani't-takâbus ... ahvâl-i âlem ve keyfiyât-ı ümemi suver-i gûnâ-gûn kudretle îcâd ve ibdâ' ve maslahat bahsinde ukûl-i beşeriye'nin idrâk edemeyeceği nice nice hükm-i hafîyye ve esrâr-ı gaybiyyede recc ve ibdâ' buyurub bi-tahsîs-i beyne'n-nâss zuhûr den bazı madde-i müşkilenin teshîli husûsuna irâde-i aliyye-i subhâniyesi müte'allık olduğu halde verâ-yı serâdik-i lâhûtiyesinde tehiyye buyurduğu esbâb-ı mahfîyye ve vesâil-i cüz'îyye ile ol emr-i asîrde envâ' müyesser ve suhûlet ... olageldiği an ma'a'l-usr ... me'mûl-i şerîfiyle vâreste-i iştibâh ve zann ve tabakât-ı insaniye nesk-i muhtelife üzere masnû' ve mahlûk olarak sâbık-ı gaybiyye-i rabbâniyesiyle sâ'id-i selim-i merâtib olan abd-ı âcizin taklîd-gürûn ihtimâmı kıldığı mesâlih-i cesîmede ber-vefk murâd izhâr liyâkat ve isti'dâd eylemek ol abde akdem âmâli fuâd ise de lâyıkıyla rû'yet-i mesâlih ve merâtibince tanzîm ve asâyîş min kibelü'r-rehn tevfiik-i bârî ve inâyet-i rabbânî imdâdına mevkûf idüğü ... kerîminden bürhendir. Binâen alâ zalik bu def'a iktizâ-yı kadr ile mesned-i sadâret-usmâ tebeddül edüb irâde-i sâbık-ı ilâhiye üzere biz teveccühât-ı seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî fark-ı âcizânemde ... olarak ol mesâlik-i cesîme emânet-i kibriyâ-yı tevfiize vesile-i tehiyyesiyle bi-mennihi'l-mevlâ idare-i umur-ı efrâd ve iyâd ve tanzîm-i asâyîş bilâd-ı hıdmet-ı mu'azzamasına sâbık-ı takdîr cenâb-ı rabb-ı kadîr bu abd-ı âcizi sevk ve tesyîr etmekden nâşî işbu mâh-ı mübârek receb-i şerîfin on sekizinci Cumartesi günü Dersaadet'e vusûl birle emânet-i kübrâ-yı mühr-i hümâyûn

yed-i mü'eyyed-i cenâb-ı hilâfet-penâhîden dest-i acz ... hâlisânemize tevdf' ve i'tâ ve hil'at-ı mesned-i sadâret-dûş sadâkat-pûş-ı muhibbânemize iksâ buyurulmuş ve mütevekkilen alallah ve mütevessilen ber-ruhaniyet ceyb ... tanzîmkâr ibâd ve tensîk-i mehâm ve mesâlih bâlâda şürû' ve mübâşeret kılınmış ise de cemi' ahvâlin hüsn-i irâde ve ikmâli evvelen tevfkât-ı samedâniye ve te'yîdât-ı iâhiyeye mukârenete ve sâniyen teveccühât-ı kulûb ihlâ ve râbîta-i fuâdiye-i iddirâ'ya muhtâc ve mütevakkıf olduğu bedîhiyü's-sübûtdur. Ma'a hazâ bu vakt-i evkât-ı sâireye bir vechle kıyâs kabûl etmeyüb kefere-i fecerenin din-i mübîne zuhur eden ihânet ve ittifâk ve hıyânetleri herkese ma'lûm olan hâlât-ı vâzıhadan ve bizim ise dinimiz el-islam ... şer'-i şerîfine mutahhar olan din-i Ahmedî ve devletimiz dahi ... indallah olan devlet-i mecîdî olarak lede'l-hamd hepimiz din karındaşı ve pâdişâh-ı islam-penâh efendimizin âsitân-ı felek âşiyân-ı mülûkânesinde bir kapu yoldaşı olduğumuzdan ittihâd-ı derûn ve ittifâk-ı kelimeye himmet ve bir müddetden berü cümleye tabi'iyet-ı sâniye olmuş olan âsayiş ve rahat ve gûnâ-gûn esbâb-ı zînetini terk ve hâzırîn-i seferîne tebdîl ederek kuvvet-i diniyye ve salâbet-i islamiyeyi izhâra dikkat ve kâffe-i halde hâlisâne ve ubûdâne hareket etmek cümlemize vâcibe-i hâliyeden olun inşallahü'l-melikü'l-mennân bu vechle dinimize ve devletimize can ü gönülden hizmet etmek niyet-i hâlisâsında oldukça tevfkât-ı ilâhiyeye mazhariyetle derhal ve müşkülâtımız âsân olacağı nümâyân olmağla dirâyet ve fütüvvet ve

-24-

muktezâ-yı âgâhî ve reviyetleri üzere ber-minvâl-i meşrûh ahvâl-i hâlisâne ve harekât-ı mutabassırâne izhâr ve ibrâzına ve emânetullah olan sekene-i bilâd ve aceze-i ibâdın her halde istihsâl-i esbâb-ı asâyişine dikkat mehâmm-ı seniyyenin lâyıkıyla rû'yet ve tesviyesine bezl-i himmet buyurmaları siyâkında mektûb-ı meveddet tahrîr-i dâ'iyye irsâl olunmuşdur. İnşallahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vechi muharrer himmet buyurmaları me'mûldür. Bîmâre-i zât-ı behiyyü's-sıfât-ı sâmilîleri revnak-tırâz-ı vefâkâr-ı hâlisü'l-bâlleridir ki cânib-i seniyyü'l-menâkıb müşîrîlerine olan alâka-i hulûs ve hamiyet-i derûn pezîr... derece-i ebâ' ve bünûn ve bi'l-vücûh temviye?-i rayb ve imtirâdan vâreste ve masûn olmakdan nâşî dem-be-dem istifkâd-nihâd mürüvvet-i'tibâr-ı vezirîlerine cüyende-i hüsn vesâil iken savb-ı hulûsûriye derkâr olan kemâl ve rû-velâ-yı mürüvvet-i intihâ-yı müşîrîlerine hâvî ve İlbasan'da mukîm mirmirân-ı kirâmdan sa'âdetlü Salih Paşa bendelerinin tavsiyesini muhtevî

bu def'a firistâde buyurulan bir kıt'a kâime-i sâmilere râha-berâ-yı vusûl ve mâl-i âtîfet-iştimâli rehîn ıttılâ' muhlis-vefâ-i şümûl olub taraf-ı ihlâskârîye bu vechle ifâ-yı merâsim vedâd-ı şî'ârî ve müvâlâta himmet ve emel-i töhmetlerinden kemâl-i memnûniyet ve hubur-ı pezîrâ-yı vusûl olmuştur. Miyâne-i hulûs-metânemizde mün'akid olan râbîta-i vedâd ve muhâdenet sübût-yâfte-i ebût ve bünût? olduğu misillü tarafeynden ahd-hümânın hâme-güzâr-ı sahâif iş'âr olan husûslarına ri'âyet olunmak muktezâsı hulûs ise de İlbasan mütesellimliği işbu hulûl eden mâh-ı receb-i şerîfin guresinden çend-rûz mukaddem hasbü'l-iktizâ Mahmud Paşa bendeleri uhdesinde kemâ-kân ibkâ ve ol bâbda icab eden buyuruldumuz tarafına ba's ve isrâ olunmuş olmağın el-hâletü hâzihî mütesellimlik-i mezbûr mûmâ-ileyh Mahmud Paşa'dan ref' ve mûmâ-ileyh Salih Paşa bendelerine ihâle olursa televvünü mûcib bir keyfiyet olduğundan gayri bu mevsimlerde böyle yol üzerinde olanların bilâ-mûceb tebdîli münâsib olduğu zât-ı âsaf-simât-ı müşîrânelerinin dahi ma'lûmu olmak me'mûl-i hulûsûrî olmağla husûs-ı merkûm vaktine merhûn kılınmış ... ve mücerred istinbâ tab' me'âlî-tab'-ı müşîrîleri siyâkında kâime-i muhâlasat-allâme tahrîr ve firistâde-i bâdî-i ikbâl-semîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı mürüvvet-melzûmları buyuruldukda ba'd-ezîn cânib-i ... (silinmiş) zîver-i tevcîh-i derûn buyurulmak me'mûl-i hâlisânemizdir.

-25-

Zât-ı kerîmü's-simât nikve-kârîleri hamîr-i mâye-i vefâ ve taviyyet ile muhammer ve muhallî ve etvâr-ı ber-ferîdeleri incizâb-ı derûn-ı sâdıkanesi mûceb olduğu sahîh ve bî-ımtirâ olduğuna binâen cenâb-ı ni'amü'l-meâb-ı vâlâlarına olan hüsn-i zann ve şevk hulûsum ne rütbelerde bulunduğu kalb-i şerîfleri güvâh-ı âdil olmağla şerh ve tafsîl ile Atina'ya sahâbet değil hemen bu def'a emekdârım felan bazı mesâlih ile hâkipâ-yı kîmyâsâ-yı veliyyü'n-ni'amîye irsâli muktezâ olmağla mücerred temhîd-i bünyân ... ve tefahhus tab'-ı vâlâ-yı fazîletleri siyâkında işbu hulûsnâme-ı ahter-tâbında efk-i mekremet olan zât-ı memdûhü's-simâtları envâr-ı mücedded-i âfiyet ile ârâste ve şu'ule-i hüsn-i himmet-i ikbâl-dârî ile savb-ı vâlâ-yı vezîrîlerine derkâr olan husûs ve müvâlâtımız derece-i uhuvveti güzâr eylemiş olduğuna binâen tilâvet-i âyât-ı da'vât-ı hayriyyeleri ârâyiş-zebân ve zuhûr-ı peyâm-ı âkıbet ve ikbâllerine nigerân üzere iken seciyye-i haseneleri lâzimesince bu def'a tefahhus-ı hâtır-ı senâverî siyâkında meb'ûs-ı savb-ı muhlis buyurulan bir kıt'a kâime-i atûfet-râsiha-i müşîrîleri tatarları bendeleri yediyle resîde-i dest-i ağrâz ve mütâla'asından istinbâd

olunan fehvâ-yı teveccüh ve muhabbetleri müstevcib-i envâ'-i huzûz ve ihtizâz olmağla ed'îye-i hayriyeleri tekrar kılınarak senânâme-i hâlisânemiz terkîmine ibtidâr ve tatarları bendeleri i'âdesiyle meb'ûs-ı atûfet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl sitâyîş-hânî-i zât-ı atûfet-şümûlleri olduğumuz muhât-ı ilm-i mürüvvet-menât-ı düstûrîleri buyurulduğundan bundan böyle dahi hulûs-ı bî-merâların teveccühât-ı seniyyeleriyle vâye-i dâr-ı şâdî ve hubûr buyurmaları mütemennâ-yı senâverîdir. Hemâre zât-ı sûtûde sıfât-i sâmîleri ârâste-i mehâsin-i devlet ve ikbâl ve pîrâste-i meyâmin-âtîfet ve iclâl olunmak du'aları takdîm ve tefahhus tab'-ı vâlâ-yı mekârim-intihâları ber vech-i uhrâ edâ ve tetmîm kılındığı siyâkda nümâ-bende-i hulûs-ı bî-merâlarıdır ki zât-ı mehâsin-i hısâl-ı müşîrâneleriyle miyânemizde derkâr ve sûret-i pezîrâ-yı istimrâr olan mehr ve müvâlât-ı hâlisâne ve hubb-ı müvâsat-ı ihlâs-ı perverdânemiz lâzimesince her-bâr senâ ve mahmidet-i müşîrîleriyle âvân-güzâr ve cûybâr-ı mehr-i hulûsdan cârî olan zülâl-ver-i mahsûs ile hadîka-i mehr ve vefâmız nev-be-nev sîr-âb-sâz olmakda ve menhel-i mâ-i ferâh ...larıyla gülşen ve ... muhâdenetimiz tarâvet bulmakda idüğünü arz ve inbâya vesile-cûyân bu def'a savb-ı me'âlî evb-i hidîvânelerine müte'âzim tesâduk etmekle hâssaten tab'-ı merârim-tab'-ı sâmîlerini istinbâ ve istifsâve merâsim-i muhâlasat ve muhâdenetimizi icrâ ve ibkâ siyâkında rakîme-i ihlâs-vesîme-i tahrîr ve savb-ı savâb-nümâyı hidîvîlerine sevk ve tesyîr kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mübteğâ-yı şîme-i mehâsin-şümûl bundan böyle dahi müvâlât-ı hakîkiyye levâzımına sarf-ı himmet ve müvâsat-ı samîmiye merâsimine atf ve rü'yet buyurmaları ehass-ı meârib-i hâlisânemizdir. Egerçi bu taraftan dahi askerinin tedarüğü mümkün olup ancak asâkir-i atûfetleri cesâret ile şöhret-şî'âr olduğundan ulûfeleri hazinemizden verilmek üzere üç bin asâkirin savb-ı hâlisânemize irsâl buyurmaları için bundan mukaddem taraf-ı devletlerinden iltimâs olunmuş ve asâkir-i matlûbe-i mezkûrenin bir kadem-i akdem isbâlleri husûsunda himem-i seniyyelerinin buyurduğu iltimâsında tekrar ricâ-nâmeniz tahrîr ve tesyîr kılınmış olmağın asâkir-i merkûmenin şimdiye kadar ol taraftan ihrâc buyurulmuş olduğu mezkûr zât-ı atûfet-simâtları olan gayret ve hamîyyet ve mühimm-şînâsı ve rü'yet-i düstûrîleri edillesiyle bürhen ve müsbet ise de işbu Rum gavurlarının her taraftan tuğyânları hasebiyle sıkıntımız olmakdan nâşî asâkir-i mezkûrenin bir mahalde tevkîf etmeyerek seyr-i serî' ile savb-ı senâverânemize irsâlleri husûsuna himem-i seniyye-i düstûrîleri erzân buyurulmak ricâsı siyâkında

kâime-i senâ-fâhimemiz terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i seviyy-i atûfet-kararları kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer asâkir-i mezkûrenin evvel-be-evvel savb-ı senâverânemize erişmeleri husûsuna sarf-ı himmetleri mütemennâ-yı hâlisânemizdir.

-26-

Muktezâ-yı memuriyet-i hâlisânemiz üzere magzûb-ı makhûr her taraftan kemâliyle muhâsara ve tazyîk olunmuş olduğundan avn ve inâyet-i bârî ve yümn-i himem-i cenâb-ı şehriyârî ile vücûd-ı nikbet-i âlûdunun sahîfe-i âlemden kârîben izâlesi muntazır-ı bârigâh-ı kibriyâ olub ancak bu günlerde Mora ve civâr re'âyâlarının harekâtı begâyet uygunsuz olub yani madde-i tuğyânı i'lân etmiş olduklarına mebnî farîza-i zimmetimiz üzere senâverleri bir taraftan üzerlerine âsâkir sevk ve bir taraftan dahi Rumili ve sair kazâlardan âsâkir-i külliye cem' ve tedârik etmekte isem de işbu re'âyâ-yı mesfûrenin def'-i gâilelerine i'tinâ ve dikkat evkât-ı hamse misillü cümlemizin farîza-i zimmeti idüğü zâhir ve cenâb-ı haydarî elkâbları bu misillü maddelerde yani hıdmet-i din ü devlet-i aliyyede ser-mû kusûr etmeyecekleri merkûz zât-ı atûfet-simât-ı vezîrîleri olan gayret ve hamiyet ve rü'yet-i düstûrîleri edillesiyle müsbet idüğü bâhir idüğüne binâen ve cenâb-ı devletleri kendi evlâdım ve karındaşım gibi olduğundan beynimizde teklîf ve tekellûf olmadığına ibtinâen âsâkir-i nusret-me'ser-i devletlerinden etvârları mücerreb dört bin mikdarı âsâkir üzerine muktedir ve müntahab-kerde-i devletleri olan bendelerinden birinin başbuğ intihâb ve nasbıyla savb-ı hâlisânemize irsâl ve tesviyeleri husûsuna himmet-i seniyye-i düstûrîleri ricâsına ibtidâr olduğu bi-mennihi Te'âlâ ma'lûm-ı atûfet-melzûmları buyuruldukda muktezâ-yı secâyâ-yı ber-güzîde-i âtûfet-kârî ve salâbetleri üzere niyâz-kerdemiz olan asâkir-i mezkûrenin seyr-i serî ile savb-ı hulûsûrîye isbâlleri husûsuna himmet-i düstûrîleri hâssaten mütemennâ-yı hâlisânemizdir.

-27-

Cenâb-ı fermân-fermâ-yı mümkinât-ı mübârek zât-ı me'âlî-simât dâverânelerin ilâ âherü'd-deverân hâcet-revâbîde? ber-karar ve sâye-i mekârim-vâye-i veliyyü'n-na'mânelerin mefârik-ı bendegân sâdikü'l-cenânda derkâr etmek da'vâtı be-hulûsü'l-bâl te'diye ve tezkâr kılındığı hitâmında ma'rûz-ı bende-i müstehâmları oldur ki bu evân-ı meymenet-i iktirânda beyaz üzerine şeref-bahşa-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı kerâmet-meşmûnu bizzat şevketlü mehâbetlü kudretlü veliyyü'n-ni'am-ı

âlem pâdişâh-ı âlem-penâh efendimzi hazretleri tarafından cenâb-ı ni‘amü'l-meâb-ı hidivânelerine îsâl ve dest-ı nusret-i peyvest-i kerîmânelerine teslîme çâker-i bî-merâ ve ... ta‘yîn buyurulduğuma mebnî alâ cenâhü'l-isti‘câl der-aliyyeden hareket ve delâlet-i tevfik-i cenâb-ı kibriyâ ve yümn-i teveccüh-i ulyâ-yı na‘mâ ile tarih-i arîza-i bendegânemden bir gün mukaddem Prizrin merhalesine vusûl-i kemînem mukadder ve billahi'l-hamd ve'l-minh baht-ı hazret-i tâcdârî ve himem-i seniyye-i veliyyü'n-ni‘amî ile Tokatcıklı habîsinin gâilesi vakt-ı kalîlede ber- taraf olmuş ise de yalnız ânunla iş bitdi ve ânunla Rumili nizâm buldu denilmeyüb hamdü'l-vâhibü'l-âmâli ve şu nüfus ve galibiyet ele girmiş iken eyâlet-i Rumili'nin erbâb-ı bagî ve fesâdı tathîriyle hitâm-ı maslahat ikdâm olunmak taraf-ı bendegîden matlûb-ı hazret-i pâdişâhî idüğünden bahisle el-hâletü hâzihî mevsim-i şitâ ... hulûlü takrîbiyle ba‘d-ezîn hayme-nişîn-i sahra olmak müşkül ve müstehîl olduğuna binâen işbu meştâmız ... ve karar-ı bendegî ne vechle tertîbe ibtidâr olunmak lazım gelür ve ne mahallerden ve ne mikdar olunmalıdır. İşbu şitâ maddesinde mütâla‘a ve istisvâb-ı bendegî ne vechledir. Keyfiyeti serî‘an hâkipâ-yı hâcet-revâ-yı hazret-i veliyyü'n-ni‘amîye iş‘ar ve işâret olunmasını hâvî irsâle inâyet buyurulan fermânnâme-i sâmilîlerinin mazmûn-ı inâyet-makrûnu karîn-i iz‘ân-ı çâkerî olmuşdur. İnâyet-kârâ abîd-pervâ merhamet-sezâ veliyyü'n-ni‘amenâ âsîfâ efendim bu kulları mevrûsen saltanat-ı seniyyenin müstağrık-ı ni‘am-ı celîle bende ve bendezadesi olduğuma binâen ale‘d-devam efsâ-yı meâribve merâm-ı bendegî olan istihsâl ve rızâ-yı meyâmin iktizâ-yı hazret-i zıllullahîye muvâzebet ve kıyâm-ı bitahsis uhde-i bendegîde taklîd buyurulan bu hutûb-ı cesîmenin îfâ-yı emri memuriyetinde vücud ve mâ-mülk ve mevcudlarımızın bezl ve fedâsını medâr-ı mübâhât ve iftihâr add ederek bi'l-vücûh sa‘y ve ikdâm olunub *el-abd ve mâ yemlikihî* ... *kâne* müfâdınca uğur-ı meyâmin-i mevfûr-ı hazret-i pâdişâhîde bidâyet-i memuriyetimizden istikrâz ve istidâne ederek tanzîm daire ve ma‘iyetimizde mevcut olan yirmi bin nefer askerinin beher neferine verilen kırkar guruş tertîb ve techîz-i sayfilerine ve alemdar ve bölükbaşılardan bahşişlerine ve cebhane mesârifinde ve memur olan bu kadar mir-miran-ı kirâma mansıbları olmamak takrîbiyle nev‘an i‘ânet ve tatyîb-hatırları lâzımeden olmağla i‘tâ olunan atiyyelerine ve esnâ-yı râhda ve gerek bu ana kadar pey-der-pey iktizâ eden mesârifât-ı askerî ve müteferri‘ât-ı seferiyyeye külliyetlü nükûd sarf olunduğu zâhir ve tavâif-i eşkıyânın tasallutu hasebiyle Rumili kazâları karîn-i harâb ve virân ve

sekene-i re'âyâ vücûhla rehîn-i mudâdd ve hüsrân olmağla iffetle sıyânet-i memlekete vakt olunub ne hal ise bu ana kadar idare olundu.

-28-

Bundan böyle idaresi tahammüle bir vechle tâkat-ı bendegî kalmamağla techîz-i asâkir ve idâre-i levâzımât-ı sefer ve mesârifât-ı sairenin i'tâsı irâde buyurulur ise muktezâ-yı fermân-berî ve ubûdiyetimiz üzere bi'l-ımtisâl bir münâsib mahalli tercih ile ikâmet olunur. Ancak asker-i bendegî uryân ve bî-tedârük olub tertîb ve techîz-i asâkir ve idâre-i levâzımât ve zehâir cihetiyle meştânın tertîbi sayfin tertîbinden muzâ'af mesârüflü olub bu takdirce meştâyâ ikâmetin menâfî-i cüz'îdâreye sard olunacak mal-ı küllînin zararına mu'âdil olamayacağı ve bu kulları şitaya ikâmet ve askerden bir mikdar avdetlerine izn ve ruhsat verildiği sûrette asâkir-i bendegî huşûnet ve ru'ûnet ile meftûr olmağla iyâb ü zehâblarında yol üzerinde olan kazâ ve ağaya ibsâl-i zulm ve hasâret-i küllî edeceklerinden başka Rumili'ne hâlet kesb eylediği a'nâ ma'lûm-ı inâyet ez-asger ile kışlaya kaldığı surette herkes kendi hevesinin icrâsı kaydında düşüb ma'âzallahu Te'âlâ ber-vech-i kesr-i nüfûz-ı bendegîye mûcib olur ki sene-i âtiyede hezar zahmet ve meşakkat ile bu merkez vâsıl oluna. billahi'l-hamd ve'l-minh asâyiş-i bagî ve tuğyân olan Tokatçıklı habîsinin ve ... gâilesi ber-teraf olmağla el-hâletü hâzihî rû-nümâ olan bakiyye-i eşkıyânın dahi kuvveti kalmayub avn-i hakkla izmihlâl olunmakda olub hamdü'l-vâhibü'l-âmâli ve bu evân nusret-i iştimâlde Edirne ve havâlisinde karar-dâde olan nizâmın temkîn ve istimrârıçün evvel-bahâra değın sâhib-i rüşd ve iktidâr birinin Edirne'de ikâmet etdirilmesi muktezî idüğü ve Sofya ve etrâf ve havâlisini muhâfaza ve muhârese ve iktizâ eden mehâmm-ı sâireyi rü'yet ve idare için ma'ıyyet-i bendegîde olan mir-mirandan birini intihâb ve mikdar-ı vâfiasker ile Sofya'da tevkîf ve ikâmet etdirilmesiyle madde-i meştâyâ bu vechle râbıta verilmesi tasvîb ve tasmîm-kerde-i abîdânem olmağla mevsim-i şitâ ve şiddet-i ser-mâ peyder-pey hulûl etmekde olub İskenderiye ise Edirne'den hayli mesâfe olmağla bu kulları İskenderiye cânibine avdete izn-i inâyet buyurulur ise me'mûl ve ümid-vâr olduğumuz üzere iltifât-ı bî-gâyât-ı hazret-i pâdişâhî ve hüsn-i teveccüh ve himmet-i veliyyü'n-ni'amî inâyet ve irâde buyurulur ise evvel-bahar-ı hüceste-âsârda külliyetlü taze asker ile İskenderiye'den hareket ve avn ü inâyet-i cenâb-ı hayru'n-nâsırîn ile derece-i hüsn hitâma karîb olan işbu maslahat memurunun bi-inâyetullahî Te'âlâ ve tevfikihî tıbkı irâde-i âlî üzere itmâm ve tekmîlini can ve baş ile taleb-kâr

ve hâhişger olduğum ma'lûm-ı inâyet-melzûm veliyyü'n-ni'âmâneleri buyuruldukda şimdiden bu kullarına İskenderiye'ye avdete izn ve ruhsat ... buyurmaları niyâz ve temennâsı vesile-i arz-ı ubûdiyetim olmuştur.

-29-

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı âlî kapucubaşlarından Ohri ve İlbasan sancakları mütesellimi ağa zîde mecduhû ve şerâyi'-şi'âr livâteyn-i mezbûreteynde vaki' kazâların kadıları ve nâibleri faziletlü efendiler zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve sair iş erleri ve kâffe-i ehl-i imân bi-ecma'uhum inhâ olunur ki memâlik-i pâdişâh-ı rû-yı zeminde vâki' kâffe-i imanın katl ve i'dâmıyla bilâd-ı islamiyeyi bütün bütün zabt ve tasarruf dâ'iyyesiyle her tarafın re'âyâ-i kâfirleri ittifâk ederek bundan akdemce Mora ve civâr kazâda kâin gavurlar ayaklanmış ve ol mahallerin bazılarında olan din karındaşlarımızın erkeklerini kılıçdan geçirdiklerinden başka karılarını ve kızlarını esir edüb istedikleri gibi birbirlerine hediye vererek etmedikleri rezâlet ve habâset kalmamış olduğundan bu keyfiyet şevketlü merhametlü velüyyü'n-ni'am-ı âlem olan pâdişâhımız efendimiz hazretlerinin kulağına gidüb kâffe-i müminîn ve muvahhidîn olan din karındaşlarımıza kemâl-i şefkat ve merhametlerinden nâşî cânib-i şerî'at-ı garrâdan ahz-ı fetevâ-yı şerîf ile kefere-i makhûrenin buldukları mahallerde katl ve i'dâm ve helâkiyle malları ümmet-i Muhammede mâl-ı ganîmet ve karı ve kızları ve erkek evladları esir olmasına ruhsat verilüb ol bâbda şeref-efzâ-yı sahîfe sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı âhâne mantûk-ı münîfi üzere sâdır olan fermân-ı celîlü's-şânın mazmûnu bu tarafda bulunan asâkir-i islamiyeye i'lân ve işâ'at olundukda elhamdülillah cümlesi din gayreti ve iman kuvvetini izhâr birle kefere-i makhûre üzerlerine hücum eyleyerek her gün ve her zaman ahz ve intikâm eylemekte ve her bir adem yiğitlik ve şecâ'ate göre külliyetlü palaçka ve esir almakda oldukları cümleye ma'lûm ve âşikâr olmuş ve bu def'a Karlı İli re'âyâsı dahi sâlifü'l-beyân Mora gavurları misillü bagî ve tuğyâna cesâret ederek müslümanlara hıyânet izhâr eylemiş ve kefere-i makhûreye hiç bir mahalde re'y ve emân vermeyüb müslüman olanların cümlesi bi'l-ittifâk icrâ-yı farîza-i cihâda mübâderet birle hemen ele geçen kâfirlerinin katl ve i'dâmıyla emvâl ve ıyâl ve evladlarının esir olmasına irâde-i pâdişâh-ı şâhâne müte'allık olmuş idüğü siz ki muhât ...(silinmiş) ve din karındaşlarımızsız işte kefere-i fecere-i makhûrenin ahvâlleri ve billahi'l-hamd ve'l-minh ehl-i imanın bu sûretle hazâ ve cihâda gayretleri ve pek ednâsının külliyetlü palaçka ve mal-ı

ganîmete müstağrak oldukları ma'lûmlarınız oldukda göreyüm sizi bu maddeyi saire husûsa kıyâs etmeyüb ... *ûlû'l-emr* ... âyet-i kerîmesine itbâ' değil mümin uhuvvet-i hadîs-i şerîfinine imtisâl ederek pâdişâh-ı âlem-penâh ...

-30-

(sayfanın üst kısmı kesik) Şöyle ki işbu buyuruldumuzu kzânızda olan sagîr ve kebîr cümel ümmet-i Muhammed huzûrunda kırâat ve zerre kadar imanî olan din karındaşlarımızın emr-i mefrûza-i cihâde şitâb ve azîmetlerine sa'y ve gayret ve bu sebebiyle müstağrak-ı emvâl-i ganîmet olmalarına mezîd-i ihtimâm ve dikkat eyleyüb işbu buyuruldumuz vusûlünde eli tüfenk tutan ve harb ü darba kâdir olan din karındaşlarımızdan kazânızda tahammülüne külliyetlü asker ihrâc ve bir an akdem ve bir sâ'at mukaddem tarafımıza irsâl ve i'zâma bezl-i cell ve miknet eyleyesiz. Eğer bu bâbda zerre kadar betâet ve rehâvet sûretinde olanların bu keyfiyet noksan-ı imanlarına hulûl eylediği emr-i bedîhî olmağla hemen işbu keyfiyeti herkese i'lân ve ifhâm eylemek cümleliz bi'l-ittifâk icrâ-yı farîza-i garrâ ve cihâda teşmîr-i sâk- gayret eylemeleriniz bâbında divan-ı Rumili ve nezâret-i derbendât ve bi'l-istiklâl cânib-i ser-askerî ve Yanya ordusundan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mucânebet eyleyesiz deyu cümeğe ma'lûm olduğu üzere keferenî fecerenin zuhûr eden mel'anet ve habâsetinin iktizâsı İnşâllahu Te'âlâ karîbü'l-ahdde cümesinin kahr ve izmihlâlî mes'ûl ve me'mûl olmağla bu melâ'inin haklarından gelinmek kâffe-i müminînin ittihâd-ı kulûbuna mevkûf olmak mülâbesesiyle bi'l-cümle vüzerâ-yı izâm ve ulemâ-yı kirâm ve ricâl ve ocaklu ictimâ' ve ittihâd etmeleriyle cenâb-ı veliyyü'n-ni'amâneleri dahi cümle ile ittihâd ederek gayret-i islamiyeyi icrâ ve a'lâ-yı kelimetullahî mûceb hâlâtı ikmâle sa'y-ı evfâ buyurmaları meâlinde hâme-i zîb-i mastûr olan bir kıt'a emirnâme-i sâmî tesyîr savb-ı düstûrâneleri kılınmış olmakdan nâşî fermûde-i seniyye üzere amel ve harekete himem-i sâmî-i nehem-i dâverîleri mebzûl İşim Kazâsı niyâbetinin otuz beş senesine mahsûben on iki aylık ve işbu otuz altı senesinin dahi tamamen on iki aylık ki cem'an yirmi aylık mâhiyyesi ellîşer guruşdan îcâb eden bin iki yüz guruşun kazâ-i mezbûrun nâibi felan efendiden himem-i aliyyeleri inzimâmıyla ahz ve irsâl buyurulması mukaddemâ birkaç def'a hâkipâyılarından bâ-arîza niyâz olunmuş ise de ilâ-yevminâ hezâbir eseri huzûr etmediğinden mansıb sâhibi Ahmed Rufkî Efendi dâ'ileri küll-i yevm nezd-i âcizîye

gelüb suâlden hâlî olduğu bu kadar hakikatde efendi-i mûmâ-ileyhin emr-i ta‘ayyüşü bu makûle nân-paraya münhasır olub bu ana kadar pesmânde ukde-i nâcizî şîrâze-i ayş ve dirliğinin feshine mü‘eddî ve zaciret ve ıztırâbına bâdî olmağın mecbûl ve maftûr olduğu şîme-i hasene-i dâ‘î-i nüvâzîleri vech üzere meblağ-ı mezbûru tamamca mûmâ-ileyh Abdullah Efendi‘den tahsîl ve mûmâ-ileyh Ahmed Efendi‘ye verilmek üzere savb-ı âcizîye tesbîline himmet-i sâmi-i nehmet-i dâverîleri mezbûl buyurularak efendi-i mûmâ-ileyh ders-i âmmdan isticlâb ve da‘vet-i hayriyesiyle igtinâm olunacak bir zât-ı zehâder-girdâr olmak mülâbesesi celb-i kulûbuna himem-i aliyye-i bi‘l-vücûh masrûf buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehül-merindir. Paşa-yı mûmâ-ileyh kullarını efendime ta‘rîf-i mevsûfu tavsîf kabîlinden olub hakk-ı âcizânesinde lutf ve inâyet-müşîrîleri sezâvâr ve tanzîm-i şîrâze-i âmâliyle hâiz-i rehîne-i müsâr ve bu kullarını dahi ol vechle memnûn ve münnetdâr buyurmaları dergâh-ı âlî kapucubaşılıklarından Ohrili Celaledin Bey bendelerinin sadâkat-kâr ve kâr-güzârlığından bahisle mir-i mûmâ-ileyhin cenâb-ı şerîfinize fermân-ı âlî ile kethüdâ nasb ve ta‘yîn kılınması iltimâsını şâmil tevârüd eden tahrîrât-ı müşîrîleri mezâyâsı ma‘lûm-ı hâlisânemiz olub is‘âf-ı iltimâsları taraf-ı

-31-

... (sayfanın üst kısmı kesik) nasb ve ta‘yîn olunduğu mesbûk olmayub zât-ı sa‘âdetleri intihâ buyurdukları ... ise âtfi kethüdâlık hıdmet-i müşîrîlerinde istihdâm buyuracakları iktizâ edeceğinden keyfiyet bu def‘a tarafımızdan mir-i mûmâ-ileyhe dahi yazılmış olmağla mir-i mûmâ-ileyhi kethüdâlık hıdmetinizde istihdâ eyleyeceğiniz halde celb ve istihdâmı re‘yinize muhavvel olan mevâddan idüğü beyanıyla kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve irsâl olunmuşdur. İnşâllahu Te‘âlâ lede‘l-vusûl fi-mâ-ba‘d cânib-i hâlisânemizi teveccühât-ı samîmiyeleriyle yâd ve tezkâra himmet buyurmaları me‘mûldür. Rumili vâlîsi ve bi‘l-istiklâl Yanya cânibi ser-askeri atûfetlü Hurşid Paşa savb-ı sa‘âdetlerinden bir mikdar asker matlûb etmiş olduğundan yirmi beş guruş mâhiyye ile iki bin altı yüz nefer asker gönderilmiş olduğunu ve kapudan-ı hümâyûn kapudanı Ali Bey ma‘iyyetinde olan sufun-ı hümâyûn levendâtının ta‘yînâtı lâzimesiyçün sünûh eden irâde-i seniyye iktizâsı üzere uhde-i müşîrîlerinde olan Dıraç mukâta‘ası malına mahsûb olamk üzere iki bin kantar peksimad ve bin beş yüz vukıyye pirinç ve ol mikdar fasulyenin irsâline müsâra‘at buyurmakda oldukları ifâdesini şâmil kapu kethüdâları bendeleri tarafına mersûl şukka-i müşîrîlerini mûmâ-ileyh irâ‘e etmekle mezâyâsı rehîn-i ittîlâ‘-i

hulûsûrî olub bu vechle ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri ma'iyetine asker irsâline mübâderet ve peksimad ve zehâir-i sairenin dahi irsâline mübâşeretleri zâtınıza da me'mûlümüz olan gayreti te'kîd etmekle mûceb-i şitâyîş ve tahsîn olarak şukka-i mersûleleri hâkipâ-yı hümâyûn-ı mülûkâneye dahi arz ve takdîm ile meşmûl-i nigâh-ı âtifet iktinâh-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurulmuşdur. Cenâb-ı hamiyyet elkâb ve düstûrâneleri gayret ve salâbet ile mevsûf vüzerâ-yı izâm saltanat-ı seniyyeden olduklarından her bir emr ü irâdenin sür'at tenfîz ve icrâsına müsâberet buyuracakları i'tikâdı hakk-ı sa'âdetlerinde ber-kemâl ve mûte'allık olan irâde-i seniyye mûcebince mârû'z-zikr peksimad ve piriç ve fasulyenin lâzım gelen esmâni bundan böyle mukâta'a-i mzenin hesâbı rü'yetinde iiktizâsına göre idhâl ve tanzîm olunmak üzere tersâne-i âmire defterlerine kayd ve iktizâsının icrâsına mübâderet eylemesiçün izzetlü defterdar efendi bendelerine havâle ile tenzîmine ibtidâr kılındığı vâreste-i kayd-ı eşkâl olmağla her halde zât-ı sa'âdetleri isbât-ı müdde'â-yı dirâyet-kârî ve hamiyyet-i himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür.

Yanya'dan Mora'ya varınca isyân ve tuğyan eden re'âyânın makr ve tedmîr ve bermuktezâ-yı şer'-i mutahhar emvâl ve eşyalarının nehb ve igtinâmı ile ıyâl ve evladlarının esir olunması husûsu uhde-i istibhâl-i dâverânelerine ihâle ve tefvîz ile ol bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî felan mübâşeretiyile ba's ve tisyâr olunmağla bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde keyfiyet ma'lûm-ı âlîleri olan haseki-i mûmâ-ileyh bendelerinin savb-ı abîdâneme kadem-i münâsib ve ta'alluku olub zâtında ... sadâkatkâr bir kulları olmak hasebiyle hakkında mehâsin-i inzâr-ı mekârim-âsar-i hidîvâneleri bî-dirîğ ve mebzûl buyurularakbu erâhim-i din-i mübîn ve maslahat-ı hayriye-i devlet-i ebed karfbinde karfînen ber-vefk-i me'mûl ve matlûb-ı âlî husûlüne himem-i seniyye-i dâverâneleri bi'l-vücûh ma'rûf buyurulmak niyâzıyla hassaten işbu arîza-i bendegî terkîm ve imlâ ve meb'ûs-ı savb-ı mekârim-intihâları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet muhât-ı ilm-i âlem-şümûl-i hidîvîleri buyuruldukda ber-vech-i niyâz himem ve'l-...-i dâverîleri mebzûl ve ma'rûf buyurulmak

-32-

... (sayfanın üst kısmı kesik) Rum milleti beyninde tahaddüs eden defâd ve mel'anın ibtidâ-yı zuhûrundan berü Der-saadet'de olan Rusya elçisi devletin bu fesâd ve

şikâkda medhal ve rızası olmadığını takrîren ve tahrîren beyân ve ifâde etmekde ise de millet-i mersûmenin mürtekib oldukları işbu isyân ve fesâd mücerred Rusyalunun naşı altından ve bekli bütün bütün ânın tahrîk ve fesâdından olması câ-yı şübhe olmadığından başka işbu keyfiyet bazı emârât-ı ... dahi müsebbit olduğundan her ne kadar Rusyalu açıktan açığa kans-ı ahd ve i'lân-ı harb etmiş ise dahi Rusyalunun mücerreb ve m'lûm olan usûl ve hareketine mebnî devlet-i aliyye Rusyaluyu zâhiren musâlih ma'nen muhârib bilerek usûl ve ihtiyâtiyeyi ve levâzım-ı tebassur ve âgâhîyi elden bırakmayub ânâ göre her bir taraftan tedâbir-i mülkiyyesi icrâsına i'tinâ ve bir taraftan dahi naks-ı ahd sûreti taraf-ı devlet-i aliyyeden vukû' bulmaması emr-i ehemmine ikdâmen elçi-i mersûmun bazı ifâdât-ı vâkî'asına lâyıkıyla cevâb i'tâ etmekte olub ancak elçi-i mersû bu günlerde huşûnet-emîz usûllere teşebbüs ederek bi'l-âhire sefâret takımını alub Rusyaya avdet etmek üzere devleti tarafından memur olduğunu beyân ve hemen kalkub gideceğini dermiyân etmiş olduğundan el-hâletü hâzihî devlet-i aliyye ile Rusya devleti musâlih midir yohsa muhârib midir deyu lede'-ssuâl musâlih olub muhârib olmadığını îrâd etmiş ve musâlih olan devletin elçisi bu vechle hareket vemu'âmele etmeyeceği ve eylediği halde bi'l-mukâbele ne demek iktizâ edeceği cevâbı verilmiş ise de elçi-i mersûm huşûnet ve ta'annüdünde ısrâr eylediğinden ve der-sa'âdetde bulunan düvel-i saire elçileri dahi canib-i saltanat-ı seniyyeden elçi-i mersûmun azîmetine mûmâna'at olunmayub matlûbu üzere haline bırakılması sûretlerini tahrîren ve takrîren ifâde eylemiş olduklarından vüzerâ-yı izâm ve ulemâ-yı fihâm ve ricâl-i devlet ve ocak ağavâtıyla akd-i encümen-i meşveret olunarak elçi-i mersûmun bu vechle devletim tarafından memuriyetim böyledir. Deyu kalkub gidecek olması her ne kadar kendüsünün ru'ûneti iktizâsına haml olunsa bile bir devlet memuru kendülüğünden bu gûne harekete cesâret edemeyeceğinden mersûmun bu mu'âmelesi Rusya devletinin kendüye tenbihinden neş'et edeceği zâhir olub lakin henüz Rusyalunun i'lân-ı harb mu'âmelesi açığa çıkmamış ve elçisi dahi bu vechle infi'âl sûretinde hemen avdete memuriyetini ... beyân eylemiş olduğundan ve her ne vakt olsa Rusyalunun naks-ı ahd edeceği meczûm idüğünden elçi-i mersûmu cebren tevkîf mu'âmelesi icrâ olunsa bir fâideyi müceb olmayacağından başka bilâ-müceb düvel-i sairenin devlet-i aliyye aleyhine söz söylemelerini müstelzim olacağından der-cenk-i evvel bazı ... ve ihtimâlâtı der-uhde etmekde ise mâdâm Rusyalu şimdiki halde ibrâz-ı ... (görüntü kirlî) eylediğine nazaran mes'ûliyeti kendü üzerine almak

üzere elçi-i mersûmun ısrârından nâşî gidün gitmemeklikde ...(görüntü kirli) olması ve elçi-i mersûmun şimdiki halde işbu mu'âmele ve hareketi dahi Rusyalunun ve bundan böyle i'lân-ı harb etmesi ihtimâlini mü'eyyed olduğundan iktizâ eden tedâbir-i âcilenin icrâsına bakılması tensîb olunmuş ve irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi bunun üzerine ta'alluk ederek Eflak ve Boğdan taraflarına ve kılâ' ve serhadâta kifâyet mikdar askeri tertîbine şürû' ve mevcûd olan asâkirin dahi yeniden tertîbât-ı sayfiyye ile teksîrine mübâşeret ve sair mahal-i mukteziyenin takviye ve istihkâmâtına i'tinâ ve ve dikkat olunmuş ise de cenâb-ı müşîrîleri ve sair vülât ve muhâfızîn hazerâtının keyfiyet ...(sayfa kesik) ve dikkat ve maslahat ve muktezâ-yı irâde-i aliyyeden olarak

-33-

... (sayfanın üst kısmı kesik) bu husûs cümle vüzerâ-yı izâm ve muhâfızîn-i...(sayfa kesik) ve ihtâr kılınmış olmağla zât-ı sa'âdetleri dahi devlet-i aliyyenin müteşebbis olduğu usûl ve hareketi bilerek ve Rusyaludan kat'an emniyet câiz olmayub Der-saadet'de olan elçisinin dahi ber-vech-i meşrûh sûret-i huşûnet ve ru'ûnet ibrâziyla avdete ısrâr eylemesi her ne kadar şimdilik Rusyalu naks-ı ahd etmeyerek izhâr-ı müsâlemet etmekte ise de bundan böyle i'lân-ı harb etmesi ihtimâlini te'yîd eylediğini der-pîş ve tefekkür buyurarak ânâ göre müteyakkızâne ve mütebassirâne ve bir an ve bir dakika gâfil bulunmayub ale'd-devam hâzır ve âmâde ve âğâh bulunmaklığa bezl-i mehâsıl-ı kudret buyurmaları siyâkında cenâb-ı atûfet-meâbları Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün bâ-hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn-ı şâhane memur buyurulmuş idüğü bu def'a savb-ı hâlisânemize vârid olan bir kıt'a mektûb-ı sâmîde muharrer olmağın zât-ı hayderî-simât-ı düstûrîlerine ebâ-an-cedd mürüvvet olan mâye-i merdâneğî ve şecâ'at ve gayret ve salâbet-i vezîrîleri muktezâsınca tıbkı fermûde-i seniyye üzere ol taraftan hareket ve bir mahalde tevakkuf etmeyerek seyr-i serî' ile azîmete himmet buyuracakları meczûm-ı hâlisânemiz ise de işbu gavurların bu günlerde tuğyânları begâyet ziyâde olduğundan hemen muktezâ-yı irâde-i seniyye üzere bir an akdem azîmete himmetleri hassaten temennâmız idüğü ve hânedân-ı müşîrî'l-erkân düstûrîlerini öteden berü devlet-i aliyyeye sâdikâne ve cânsiperâne hıdmet eyledikleri zâhir ve cenâb-ı devletleri dahi bu maddede gerek dinimize ve gerek devletimize bir hıdmet ederek nâm-ı nâmî-i sâmîleri ilâ-uhrâû'l-edvâr sebt-i cerîde-i rüzgâr olarak hakk-ı ehakk devletlerinde derkâr olan mehâsin teveccühât-ı hazret-i

cihândârînin bir kat dahi tezâyüd ve terakkîsine sebep-i müstakill olacağı bâhirdir ve işbu memuriyet-i düstûrîlerin sebebiyle öteden berü kânûn-ı dilde zebâne-keş olan ateş-i iftirâkları âb-ı zemzem vuslatlarıyla muntafî olacağı derkâr olmağın bu bâbda dahi hâsıl olan hubûr ve sürûrun hâric-i ez-havsala ta'bir idüğünün iş'âren devletlü Halet Efendi hazretlerinin savb-ı devletlerine olmak üzere derûn-ı tobramızda çıkan bir kıt'a arızası dahi leffen taraf-ı vâlâları kılındığını ittihâden kâime-i senâverî terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i seviyy-i atûfet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer himmetleri mütemennâ-yı hâlisânemizdir. Bî-mâre-i zât-ı mekârim-simât-ı giryâneleri karîn-i devâm-ı ömr ve ikbâl ve âlâm ve ekdâr-ı kevniyeden masûn siyânet-gede?... müte'âl olmak da'vât-ı icâbet-i âyâtı ithâf ve ikmâl kılındığı verâda nümâyende-i hulûskâr ve fâtırâzendeleridir ki cenâb-ı atûfet-meâblarıyla olan hukûk-ı mehr ve müvâlât-ı derûniyemiz hâme-i hoşîrâm-ı kudret ile nigâşte-i ser-levha-i safvet olduğundan te'yîd ve tezâyüdü ser-rişte-i evrâk mürâselât-ı muhabbet-i âyâta merbût olmadığı zâhir ve bedîhî ise de bu esnada hâmil-i hulûsnâme-i meveddet-şi'ârî ... felan bendeleri li-maslahaten hâkipâ-yı ... veliyyü'n-ni'amîye irsâli îcâb etmekle mahzâen isticlâb peyâm-ı sâre-i sıhhat ve âfiyet ve isti'lâm mübârek hal ve hâtır-ı inâyetleri siyâkında işbu hulûsnâmemiz terkîmine ibtidâr ve merkûmun sefâretiyle firistâde-i neâdî-i fezâil iştihârları kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ ind-i şerefü'l-vusûl keyfiyet ihlâs ve muhâvenetim ma'lûm-ı ilm-i atûfetleri buyuruldukda hulûskâr-ı kadîm vefâ-i müstakîmlerin hâne-i hatır-enverden dûr ve mehcûr buyurmaları e'azz-i âmâl ... sultanım

-34-

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-mekârim me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Yanya ve Delvine ve Ohri ve İlbasan sancaklarında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı âhâlî ve bi'l-cümle hânedânân zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Tepedelenli Ali Paşa'nın envâ' habâset ve mefsedetinden başka zât ve merâhim-simât-ı hidîvâneme vedi'a-i cenâb-ı hâliku'l-berâyâ olan fukarâ ve zu'afâyâ zulm ve ta'addîsi derece-i gâyete varmış ve Arnavudluk ve Rumili'de bunca eşrâf-ı hânedân ve mîr-i mîrân ve bey ve beyzâdegânın i'dâmları ve emvâl ve emkâklarının gasbı ve Deyre ve Kırçova ve Draç maddelerde ve keyfiyât-ı ma'lûme-i sâired esebkat eden gûnâ-gûn kazâhat ve şenâ'ati dahi hakkında müceb-i nefret ve infî'âl olmuş olun bu husûslar gâh nush ve pend sûretlerinde ve gâh tehdîd ve tevbih zeminlerinde tenbîhât ve vesâyâ-yı lâzime

ile evvel ve âhir kendüsüne yazılmış ve tebdîl-i silk ve mişvâr ve tahvîl-i etvâr ve gerdâr eylemesi vekâikı bi'd-defa'ât iş'âr ve inbâ kılınmış iken muktezâ-yı hilkat ve cibiliyeti üzere adem-i isgâ ve beklediğinden gerü kalmayarak dürlü dürlü hile ve desâisi icrâ etmekden nâşî hakkında icrâsı îcâb eden emr ... sinn ve sâline hürmeten ihtiyâr-ı sâni olunarak ibtidâ-yı emirde derbendât nezâreti ve ba'dehû Ohri ve İlbasan sancakları uhdesinden sarf ile seyyiât-ı sâbikasından te'ayyüb ve ol makûle zulm ve ve adâvât ve bagî-i vataniyândan âyib olarak yalnız Yanya ve Delvine sancaklarına kanâ'at ve ma'adâ her bir mahalden el çekmeğe dikkat eylemek şartıyla mal ve canına bir gûne zarar ve ziyân gelmemek üzere itminân verilmiş ise de bu vechle mazhar olduğu müsâ'ade ve merhamet-i şâhânemin kadr ve şükrünü bilmeyüb irâde-i seniyyeme fi'len imtisâl etmediğine binâen zikr olunan Yanya ve Delvine sancakları sahi âhere tevcîh ile kendüsü vezâreti ref' olunarak evlâd ve ahfâdiyla Tepedelen Kazâsı'nda ikâmete memur olmuş ve ânâ dahi adem-i itâ'at izhâr ve envâ'habâset ve hud'aya ibtidâr etmekden nâşî asla ve kat'â ıslâh kabûl eylemeyen nüfûs-ı şerîreden olduğu lede't-tebeyyün taraf-ı şer'-i enverden verilen fetevâ-yı şerîfe mücebince i'dâm ve izâlesi husûsuna irâde-i kâtî'a-i cihândârânem ta'allukuyla üzerine vüzerâ ve sâir memurlar gönderilmiş ve mu'ahharan Yanya cânibi ser-askerliği dahi hâlâ Mora Valisi sadr-ı esbak düstûr-ı ekrem ve mu'azzam müşîr-i mufahham ve muhterem nizâmü'l-âlem vezirim Hurşid Ahmed Paşa edâmallahu Te'âlâ iclâlehûya ihâle ve tefvîz olunmuş olup İnşâllahu'r-rahman şakî-i merkûm karîben mücâzât-ı şer' iyyesini bulacağında iştibâhım yokdur. Lakin bu hâin sâire makîs olmayarak el-hâletü hâzihî mahsûr olduğu kal'ada dahi tek durmayub etrâfi ifsâd ve tahrîk da' iyyesine düşerek bundan mukaddem bi'l-istîmân memurlar tarafında dehâlet edenlerden agu mühürdar ve silahdar İlşyas misillü bazıları birer takrîb itmâ' birle anlar dahi magzûb-ı merkûmun hile ve desisesine aldanub Yanya etrâfında olan bazı firâde geşt ü güzâr ve kimi Tepedelen tarafına gidüb kendüyü bilmez bazı

-35-

kesânı itmâ' ve ifsâd ile ittihâz hevâdâra ictisâr üzere oldukları bi'l-ihbâr tahkîk-kerde-i şâhânem olup ol makûle müfsid-i merkûmun itmâ'ına aldanarak dâm tezvîrine düşenler sonra pişman ve mazhar-ı hazin ve hüsrân oalcakları beyândan müstağnî ve nezd-i mekârim-i i'tiyâd-ı şâhânem muktezâ-yı mülkdârî üzere bermûceb-i fetevâ-yı şerîfe yalnız merkûmun i'dâm ve izâlesiyle levs ve cevri habâset-

i âlûdundan tathîr-i bilâd ve âsâyîş-i ibâd maddesinin husûlü olup bu sûret hâsıl olduktan sonra şakî-i merkûmdan başka hiç ferdin ezerde ve rencide olmamasına ve tûl-i müddet pençe-i zulm ve ta'addîsinde zebûn olan aceze-i re'âyâ ve berâyânın bundan böyle ale'd-devam emn ve istirahatleri esbâbının istihsâline masrûf idüğüne mebnî bu bâbda istîmân ve saltanat-ı seniyyem memurlarına mutâva'at ve inkıyâd ibrâz ve beyân edenlerin cümlesi zîr-i sâye-i hümâ-vâye-i devlet-i aliyyemde müstazîll ve mahmî olarak hiçbir vakitte kendülerine şudur budur deyu bir gûne ta'addî vuku'a gelmeyeceğinden gayrı bu sûret dünya ve ahiretde dahi mûceb havz ve saltanat idüğü bedfîhîdir. Kaldı ki merkûmân misillülerin itâ'atından rû-gerdân olmaları mücerred magzûb-ı merkûmun zay'asına aldanmakdan neş'et etmekle gerü saltanat-ı seniyyem memurlarına samimi dehâlet ve riicâ-yı afv ve merhamet eyledikleri halde kendülerine bir şey denilmez. İşte keyfiyeti yani taraf-ı devlet-i aliyyeme mutâva'at ve hüsn-i hıdmet mûceb-i necât ve hilâfete cesâret müstelzim-i envâ'-i ukûbât idüğü tekrar bildirdim. Eğer yine mugâyirî hareket ve böyle bir habîsin tarafdarlığında ısrâra cür'et eder olur ise o makûlelerin vebâlleri boyunlarına olsun. Anv ü inâyet rabb-i müste'ân ile hiç biri pençe-i kahr ve dimâr-ı pâdişâhânemden tahlîs ger? beyân edemeyecekleri bî-iştibâh olmağla biz ki kuzât ve nüvvâb ve vücûh ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyeti cümleye i'lân ve işâ'at ve rızada olanlar her vechle emin olup magzûb-ı merkûma uyanlar pişman olacağını dünya ve ahiretde cezâ-yı amellerini göreceklerini bâ y ü gedâ herkese ifhâm ile cezâ-yı lâzîme-i imtisâlleri ve sadâkate bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatta-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı cihândârânem mûcebince herkesi îkâzen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi necât ve selâmet-i saltanat-ı seniyyem memurlarına dehâlet ile hâsıl olacağı ve merâm ve maksûd-ı şâhânem ancak hâin-i mezbûrun izâle-i vücûd-i habâset-i âlûduyla bunca vakitden berü dest-i istimkârânesine bahş olan bilâd ve fukarâ ve zu'afânın tahlîsi maslahat-ı hayriyyesi olup âher hiç ferd hakkında sû-i irâde ve niyet olmadığı cihetiyle merkûmdan yüz çevirüb devlet-i aliyyem memurlarına dehâlet ve istîmântaleb ve hâhiş gösterenler her kimler olur ise olsun iltifâtdan gayrı mu'âmele müşâhede etmeyecekleri merkûmân misillüler dahi gerü saltanat-ı seniyyeme itâ'at ve istid'â-yı afv ve merhamet eyledikleri halde bir vakitte kendülerine kimesne tarafından bir şey denilmeyeceği ve hal böyle iken yine şakî-i merkûm tarafdarlığında ısrâr ve ifsâd ve tahrik sûretlerine ictisâr eder olur ise

ol makûleleriçün selâmet-i hal ba'îd-i ani'l-ihimâl idüğü ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı emr-i şerîfimi küçük ve büyük ve a'lâ ve ednâ cümleye i'lân ve tefhîm ederek îfâ-yı levâzım-ı ferman-berî ve istikâmete bi'l-ittihâd ihtimâm ve mübâderet ve hilâfetinden begâyet hazer ve mücânebet etmeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Vâfir senelerden berü Rum milleti beyninde gayet hafî bir fesâd ve içlerinden ziyâde hıyânete mâil olanlar da gizlü ittihâd olarak merâm-ı fâsidleri devlet-i Muhammediye olan devlet-i Aliyyeme bir fitne-i azîme açmak ve bu zemin ile ehl-i İslam beynine dahi şikâk bırakmak sûretleri olub şimdiye kadar meydana çıkaramamışlar ise de bu defa Eflak voyvodası iken mürd olan Aleko'nun helâki esnâsında Bükreş'de Todori nam kâfir başına cem' eylediği bir takım esâfil re'âyâ ile bagî ve şekâvete ictirâ etmiş ve Boğdan voyvodası Mihâl bed-fa'âl tarafından dahi Kalis Kasabası'nda olan

-36-

serdar ile gönüllü ağası beyninde asılsız münâfese peydâ olarak Kalis'de bulunan ehl-i İslam tüccârından bir takım bî-cürm ve günâh adamlar şerbet şehâdeti nûş ederek itlâf olunmuş ve Kalis yanmış ve yirmi iki senesi vukû' bulan sefer hengâmında Eflak voyvodası iken Rusya devletine firâr eden Esbilanzi'nin oğlu Aleksandri müte'âkiben Prut Suyu'nu berü tarafa geçüb Yaş Kasabası'na duhûl birle kasaba-i mezkûreyi zabt ve Boğdan voyvodası hâin-i mesfûr dahi ânâ tab'iyet ederek ve eşkiyâ-yı merkûma memâlik-i mahrûsemde âsûde-nişîn ... emn ü emân olan devlet-i Aliyyem re'âyâsına taraf taraf günâ-gün derâcîf? ve türrehât neşrine ibtidâr eyleyerek güyâ zu'm-ı bâtıllarınca mersûm Aleksandri Rum milletini ayaklandırub elinden gelür ise berü tarafa mürûr ile millet-i İslamiyeyi ayaklar altına almak dâ'iyye-i kâsidesinde idüğü memurîn-i devlet-i Aliyyem taraflarından kağıdları tutularak tebeyyün ve tahakkuk eylemiş ve ol esnada Dersaadet'imde olan Boğdan kapu kethüdaları ve müte'allıkât ve sairlerinin bu taraftan bir takarrub firârları vuka gelmiş ve İstanbuldan Tunaya gitmiş olan on beş kıt'a tüccâr gemileri dahi Tımarabad pişgâhına lede'l-vürûd Prut Suyu ağzında vâki' Kamışlık derûnunda saklanmış olan iki bin mikdarı kefere Kamışlık'dan çıkub gemilere hücum birle on dört kıt'asını tutub yağma ve garet etdikleri haber alınmış olmakdan nâşî hadice-i

merkûmenin zuhûru re's-i hudûdda vâki' olmak mülâbesesiyle keyfiyer Rusya devletinin Dersaadet'imde mukîm elçisinden devletçe resmen suâl olundukda mersûm Aleksandri ve hevâdârlarının cesâret eyledikleri fesâd ve şikâka Rusya devlerinin kat'an rızâ ve medhali olmadığı mukaddem ve muahhar resmî ve kat'î cevâb vermiş olup bi-hamdihî Te'âlâ bin iki yüz bu kadar seneden berü din ve devlet-i Muhammediye ve millet-i mansûre-i İslamiyyenin mu'în ve hâmîsi olan Hakk ve subhânehû Te'âlâ hazretlerinin havl ve kuvveti ve ahir zaman peygamberi cenâb-ı Muhammedü'l-Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin meded-i i'ânet-i ruhaniyetiyle tahaddüs eden fitne ve fesâdın tiz elden hüsn indifâ'ı zımında hâlâ İbrail muhâfızı düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Yusuf Paşa edâmallahu Te'âlâ iclâlehû dahi taraf-ı hümâyûnumdan eşkıyâ üzerine ser-asker nasb ve ta'yîn birle bu bâbda lâzım gelen sâir tedâbir-i dârânın? icrâsına kemâliyle sarf-ı himmet olunmakda olup ancak istihbâr olduğuna göre eşkıyâ-yı merkûme gün-be-gün tekessür ile kesb-i kuvvet ederek asl murâd ve mel'ânet mu'tâdları mekir ve mekîdetlerini her taraftan icrâ ile kendü halinde olan re'âyâyı dahi ayaklandırmak ve ma'azallahu Te'âlâ millet-i İslamiyeyi külliyyen aradan kaldırmak sûreti olduğuna ve cihet-i âher ile emniyet ve ârâmiş câiz olmadığına nazaran şu vakitlerde mümin ve muahhid olanlar ve din-i mübîn gayretini çekenler hazeriyeti terk ile seferî bulunmak ve saltanat-ı seniyyem dahi merâsim-i hazm ve ihtiyâtiyyeye ri'âyetle ânâ göre maslahatını destgâhlamak farz mesâbesinde olarak keyfiyet her tarafa i'lân ve tenbîh kılınmış olmağla sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin sen dahi yarın kalkub yola çıkacak gibi hâzır ve âmâde bulunub her ne tarafa memur olmak iktizâ eder ise derhal hareket ve azîmete müsâra'at eylemek husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk edüb ol bâbda hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum sahîfe-i pîrâ-yı sudûr olmağın i'lâmen ve îkâzen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ile tisyâr olunmuşdur.

-37-

İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ânâ göre amel ve hareket ve kangı cânibe memuriyetin lâzım gelür ise bilâ-tevakkuf der-an sâ'at kalkub azîmete şitâb ve sür'at etmek üzere şimdiden hazırlanub yarın yola çıkacak sûretinde âmâde ve müheyyâ bulunarak gayret ve sadâkati icrâya ihtimâm ve dikkat ve hilâfından ittikâ ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır.

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nüzâmü'l-âlem müdebbir-i umûrü'l-cumhûr

bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mühemmid-i bünyânü'd-devle ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâli'l-mahfûf bi-sunûf-ı avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancakları mutasarrıfı vezirim Mustafa Paşa edâmallahu Te'âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-mekârim me'âdinü'l-fezâil ve'l-ikelâm ... merkûmede vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve bây ü gedâ bi'l-cümle ehl-i iman zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Eflak ve Boğdan taraflarında vukû' bulan fesâd ve ihtilâl etrâfa sirâyet ederek Mora re'âyâsının ekserisi bu günlerde âlem-efrâz bağî-i vatanyan olmuş Ağrıyoz? Sancağı'nda vâki' bazı kazâlar re'âyâsı dahi ayaklanmış ve Salta Kazâsı zabt kılınmış ve'l-hâsıl Rumilinin Selanik'den ötesi karışmış idüğü ve eyâdî-i nikbet mübâdîlerine geçen ehl-i İslam nûş-ı câm-ı şehâdet eylediği tafsilâtı bu def'a derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme tevârüd eden feryâdnâmelerden ma'lûm-ı hümâyûnum olub Rum tâife-i şerîfesinin merâm-ı habâset-encâmları her taraftan davranub ma'âzallahu Te'âlâ millet-i Muhammediyeyi ayaklar altına almak ve ellerinden gelür ise külliye aradan kaldırmak üzere milletçe müttehid ve müttefik oldukları şimdi tebeyyün etmiş ve mukaddeme-i hıyânetleri bu vechle zuhûr eylemiş olmakdan nâşî bunca nân ve ni'am saltanat-ı seniyyemle perverde olan ehl-i zimmet re'âyânın bu sûrete cesâretleri resm-i ra'ıyyeti min külli'l-vücûh menâfi ve ol misillü usâr harbî kefere hükmünde olarak haklarında harbî mu'âmelesinin icrâsı lâzım geldiği bedîhî olduğuna mebnî keyfiyet cânib-i şerî'at-ı garrâdan istiftâ olundukda bilâd-ı İslamiyeden bir beldede mütemekkin olan zimmîler itâ'at-i veliyyü'l-emrden bi'l-külliye hurûc muhârebeye tasaddî ve nice ehl-i İslamı katl ile muhârib oldukları zâhir olsa ol tâife hakkında harbî ahkâmı câiz olmağla tâife-i mersûme ile mukâtele ve muhârebe olunub ... ganîmet ve nisvân ve sıbyânları seby ve istirkâkolunması şer'an câiz olur mu? El-cevâb; olur deyu fetevâ-yı şerîfe verilmiş ve mücebince ol makûle isyân eden re'âyânın evlâd ve ıyâllaeri seby ve istirkâk ile malları igtinâm olunması husûsuna ruhsatı hâvî taraf taraf evâmîr-i celîle-i mülûkânem neşr ve tisyâr olunmuş olmağla sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin sen dahi suret-i maslahatı cümleye i'lân ve tefhîm ederek zîr-i hükümetde kâin mahaller re'âyâsından dahi o misillü emr-i veliyyü'l-emre adem-i itâ'atle izhâr-ı bağî ve isyân eder olur ise sedd-i seyf olunarak tedmîr ve tenkîlleriyle icrâ-yı farîza-i gazâ ve cihâd kılınması esbâbını

istihsâle dikkat ve ber-mûceb-i fetevâ-yı şerîfe seby ve istirkâk ve igtinâm maddesine dahi irâet-i ruhsar ve bu vesîle ile kendü halinde ırz ve edebiyale olanlara ve mütecâsir-i habâsetden tekevvül ve salâhatlerini teslîm ile taht-ı ra'ıyyete duhûl edenlere ta'addî

-38-

olunmayub o misillülerin te'mîn ve istimâleleri husûsuna mübâderet eylemek fermânım olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûnum mûcebince mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi havza-i hükümetinde bulunan re'âyâdan dahi işyân sûretine cür'et eder olur ise ol makûle usâtın kahr ve tedmîrleriyle fetevâ-yı şerîfe mûcebince seby ve istirkâkları irâde-i seniyye-i pâdişâhânem muktezâsından idüğü ve bu bâbda zühûl ve gaflet misillü vaz' ve hâlet bir vechle câiz olmadığı ma'lûmun oldukda ânâ göre amel ve harekete ve infâz-ı emr ve irâde-i hidîvânemle ifâ-yı lâzıme-i kâr-şinâsı ve rü'yete bezl-i cell-i miknet eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak mûceb ve muktezâsını icrâ ve o makûle usât-ı re'âyâyâ hadlerini bildirüb namus-ı millet-i Muhammediyeyi muhâfaza ve vikâyeye bi'l-ittifâk mezîd-i ihtimâm ve i'tinâ ve hilâfı vaz' ve hâlet vukû'unu tecvîzden ziyâde tehâşî ve ittikâ eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur. ... (Farsça tamlamalı ağdalı bir dile sahip metin) Medîne-i Kayseriye mahallâtından Aşık Paşa Mahallesi'nde sâkin olub şeb ü rûz evkât-ı sâ'ati âh u enîn ile güzerân eden aşık bîçâre ve mecnûn âvâre gam ve hicr-i mahbûbla magmûm ve mehcûr nâr-ı firâka harîk ve behr-i iştiyâka garîk ahvâl-i pür-melâli beyt-i berâd? gelmez derde uğradım bulunmaz hiç deva gün gibi her hali bir mehrûpe oldum. Mübtelâ fehvâsına mâ sadaka .. meclis-i şer'a yine medîne-i mezbûre mahallâtından Vefâ Mahallesi'ne dilber-i mümtâz-ı ser-efrâz daima aşık-ı mehcûrine kârî-i şîve ve nâz-ı serdefter mahbûbân pesendîde-i devrân gül-i gülistan-ı safâ ve bostan-ı vefâ sâhib-i ... inâb-ı leb-i nazik meyân-ı hakka ve ... tapan gamzesi fettân tûtî-i çeşme-i âb-ı zülâl pîşesi delî-i uşâkî nehb ve garet endişesi ağyâr-ı dûn-ı rakîb siz gün ile ülfet ve musâhabet mahbûb-ı şemâil mergûbü'l-fezâil nesîm-i muhabbet-vefâ ile mu'attar ve şemîm-i meveddet ve safâ ile ... olan Savb-ı sâmilere muhtess olan hulûs-ı kâmile ve ubûdiyet-i sâdikâneme müterettib olduğı üzere her-bâr ve zaman eyyâm-ı ömr ve ikbâlleri da'vâtıyla demkzâr üzere idüğü hâkipâ-yı sâmilere arz ve iş'ara müterassîd ve der-intizâr iken bu def'a dahi avâtıf-ı aliyye-i şâhânedan

kethüdalık sadâret-uzmâ hizmetine memuriyet-i bendegânem mesmû‘-ı sâmileri olarak tebrîki şâmil ve hak-ı çâkerânemde derkâr olan teveccühât-ı seniyyelerinin bekâsını müştemil firistâde ve ib‘âs buyurulan kâime-i seniyye-i ... tevkîr ve mefâdü‘t-tefât-ı gâyatı münevver-sâz dîde-i hulûs-semîr olub bu vechle îfâ-yı merâsim-i dil-nüvâzî ve icrâ-yı levâzım-ı hâtır-sâzîye himmet ve inâyetleri bâ‘is-i sürûrî pâyân olarak muvâzıbı? olduğum da‘vât-ı hayriyye-i kerîmâneleri tekrâr kılınmıştır. Savb-ı âlîlerine derkâr olan ihlâs ve ihtisâsım inhâ ve iş‘ârdan müstağnî olduğu misillü nezd-i âlîlerinde dahi zâhir ve bedîhî olmağın ol bahisde itnâb-ı makâl-i ubûdiyet iştimâlden sarf ve inzâr birle hâssaten istikrâr-ı teveccühât-ı behiyyeleri siyâkında işbu arîza-i çâkerî tahrîr ve takdîmine istibdâr kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl keyfiyet sıdk-ı hulûs ve ubûdiyetim ma‘lûm-ı devletleri buyuruldukda olbâbda emr ü fermân devletlü inâyetlü atûfetlü re‘fetlü veliyyü‘n-ni‘am efendim sultanım hazretlerindir.

-39-

Ka‘b-ı şerifleri güvâh olduğu üzere bi‘l-gıyâbe taraf-ı düstûrîlerine olan hulûs-ı müsâdefetim iktizâsı lâzıme-i uhde-i hulûsûrânem olan du‘â-yı câh ve ikbâl ve esnâ-yı zât-ı bî-hümâları ve der-zebân-ı sâdikü‘l-cenânları olub râtibe-i muhâlesetden olan tezyîn-i cerîde-i ihlâsa irsâl ihlâsnâme ile ri‘âyet olunamadığı gavâil-i vakt ü zamandan neş‘et etmiş idüğü ve bu aralık bâ-irâde-i aliyye-i cihândârî Yanya mu‘askerine memuriyetimiz zuhûr etmekle tıbkı irâde-i hazret-i şâhâne üzere bi-mennihî Te‘âlâ Yanya‘ya kadem-nihâde-i vusûlümüz mukadder ve ve bi‘n-nisbe cenâb-ı âlîleriyle kurb-ı civariyet meyânemizde müyesser olub taraf-ı ser-asker-i zafer-peyker-i veliyyü‘n-ni‘met efendimizden Rumili Eyâleti imdâd-ı hazeriyesinden Ohri ve İlbasan ve İskenderiye sancaklarından matlûbâta dâir tahsîlât için bâ-buyuruldu bükerek? alemdârımız râfî‘-i nemîkâ-i senâverî bey kulları memuren ol cânib-i kesîrû‘r-regâyibe gönderilmiş olduğu ibrâz-ı senâ ve hususiyete ni‘me‘l-vesîle ittihâz olunmuştur. Bi-mennihî Te‘âlâ mîr-i mûmâ-ileyh kulları dâmen-i bûsî‘-i sâmileriyle müste‘id oldukda hakkında lâzım gelen mürüvvet-i kâmile-i vezîrîleri icrâ ve memur olduğu husûsâtın hüsn-i tesviyesine müsâ‘ade-i atûfîleri tesvîg buyurularak ircâ‘ına eltâf-ı bî-hemtâları istid‘â ve temennâsı ve mahsûs-ı izhâr-ı müvâlât-ı hakîkat ile isti‘lâm tab‘-ı enverleri siyâkında kâime-i muhâleset-i dâimemiz tahrîr ve imlâ ve mûmâ-ileyh kullarıyla isâre-i bezm-i mekârim-i peymâ-yı dâverîleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl

ma'lûm-ı me'âlî-melzûm-ı dâverîleri buyuruldukda bundan böyle dahi teveccühât-ı atûfâneleri ibkâsıyla taraf-ı hâlisânemizi vâyedâr hiss-i cevri ve müvâlât-nâmeleri irdâfiyla her an mesrûr buyurmaları mütemennâdır. Bîmâre-i gevherin inâye-i vücûd fezâil-i endûd kâmilâneleri derc ... masûn ve mahmî ve tezâyüd-i ömr ve ikbâl ve neyl-i metâlib ve âmâl-i fuâdiyeleriyle memnûn ve mibâhî olmak da'vât-ı hayriyyesi edâ ve ikmâli siyâkıyla nümûde-i muhlisânemiz budur ki cenâ-ı ve'l-ensâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan bünyân-ı mehr ve muhâvenet-i kadîme füzû'a-i dest-i kudret olduğundan ba'd ve iktirân sûrî vukû'uyla pezîrâ-yı ... ve illet olammkdan masûn dem-be-dem müstahkem ve sebât-menûn olmakda olduğuna binâen beher an ed'iyye-i hayriyyeleriyle ter-zebân idüğümü izhâra zerî'a-cûyân iken mûsil-i şukka-i hulûskârî felan bendelerinin ol tarafa li-maslahatihî irâ'ı muktezî olmağla tecdîd-i ... ve yehrine uhuvvet ve müsârefete ni'me'z-zerî'a ifâdesi ve mübârek hatırları iktikâdı?

-40-

Yanya'dan Mora'ya varınca ... isyân olan gavurların tenkîl ve tedmîrlerine bi'l-menfes memuriyetlerini şâmil muahharan şeref-efzâ-yı sahîfe-i sudûr olan emri-âli mübâşiriyle vâsıl olmuş ise de Karadağ usâtı ve sair ol havâli ahvâli muhâvizi cihetiyle cenâb-ı me'âlî-i elkâb-ı düstûrânelerine mu'âdil külliyyetlü asker ile muktedir bir başbuğ irsâli buyurulacağı ta'ahhüdüyle bi'n-nefs olan memuriyetlerinin afvına istihsâl-i müsâ'ade olunmasını mübîn resîde-i câ-yı vusûl olan kâime-i sâmilere mezâyâsı rehîn-i iz'ân husûsiyet-i vesîmeleri olmuşdur. Zât-ı fetânet-âyât-ı âsîfâneleri saltanat-ı seniyyenin sâdık ve gayret-şî'âr ve mevkûl uhde-i hamiyet ve istikâmetleri kılınan mehâm-ı seniyyede ibrâzî-i hüsn-i hdmte sârik takrîne-i iktidâr olduklarından her halde hakk-ı âlîlerinde hüsn-i i'timâd ve vukûf-ı âli derkâr olub çâker-i mütehasislarının dahi zât-ı bî-hemtâ-yı dâverânelerine olan sîdk ve husûsiyetim iktizâsına binâen i'tizârât-ı vâkı'aları becâ sûretine tatbîkan tahvîl-i memuriyetlerine her ne ise müsâ'ade tahsîl olunmuş olub ancak çâkerlerinin cenâb-ı âlîlerine olan râbîta-i ihlâs ve ihtisâsım şöylece olmayarak emâre-i kûsistegîden vâreste olmak mülâbesesiyle beher hal hakk-ı âlîlerinde tezâyüd-i teveccühât-ı seniyyeyi müstelzim hâlât istihsâline sa'y-ı bî-hümâl eylemekde olduğumdan bundan böyle vâki' olan işbu ta'ahhüd-i âlîleri üzere muktedir başbuğ ile uhde-i düstûrânelerinde bulunan sancaklardan usât-ı mesfûre üzerine külliyyetlü asker ihrâc ve i'zâm buyurmaları zât-ı dirâyet-simâtlarından hasren ve kasren

matlûb-ı âlî idüğü ve bu bâbda emrâr-ı vakt gayrı mücâz olacağı ihtârıyla savb-ı vâlâ-yı hazret-i vekâlet-penâhîden yazılan tahrîrât-ı seniyyede derc ve tezkâr buyurulmuş olan irâde-i aliyye-i mülûkâne mücebince zât-ı devletlerine mu'âdil bir başbuğ ile külliyyetlü asker irsâl buyurarak hakk-ı âlîlerinde derkâr olan i'timâd-ı âlîyi tezyîde himmet buyurmaları iktizâ-yı hal ve maslahatdan olduğunun beyânı ibrâzî-i husûsiyetime zerî'a ittihâz kılındığı inşâllahu'r-rahman ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda lutf ve ihsân devletlü sa'âdetlü übbehtlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerininidir. İnebahtı ve Karlili ve Ağrıboz sancaklarında bağı ve isyân üzere olan Rum gavurlarının begâyet Allahu Te'âlâ kahr ve tedmîrleri zımında cânib-i seniyyü'l-cevânib hazret-i veliyyü'n-na'mâlarından külliyyetlüce âsâkir ile bir başbuğ livâteyn-i mezbûrîn taraflarına çıkarılmak bâbında şeref-rîz sahîfe-i sudûr olan emr-i âlî mübâşeretiyile hâssahasekîlerinden bâ'is-i arîza-i çâkerî Ahmed Ağa kulları bu def'a savb-ı savab-nümâ-yı düstûrîlerine tevcih veche-i azîmet etmekle üzerinde hüsn-i inzâr merâhim-âsâr-ı dâverîleri derkâr buyurularak memuriyet-i mezkûresine dair ve sair vukû'yâfte olan umûr-ı abîdânesine mütedâir hüsn-i himem me'âlî-i tev'em-i âsîfâneleri tev'em-i âsîfâneleri bî-dirîğ ve sezâvâr buyurulmak niyâzı zerî'a-i arz-ı ubûdiyetim olmuşdur. Mâh-ı cemâziye'l-evvelin yirmi yedinci Salı günü bi-hamdillahi Te'âlâ sulb-i pâk tâbnâk-i hazret-i ...(silik) yedi gün endahta top meserret kılınmış olmağla cenâb-ı ...(silik) bundan böyle dahi nice nice şehzadegân-ı civân-bahtân ile cemî' ...(silik) eylemek du'âları ilâve ...(silik) kâffe-i ibâd ...(silik) olduğu ifâdesi zerî'a-i arz ma'lûm-ı müşîrîleri olduğu üzere Yanya'dan Mora'ya

-41-

varınca İnebahtı ve Karlili ve Ağrıboz sancakları re'âyâsı umûmen ayaklanmış olduklarına mebnî Yanya cânibinde olan usât re'âyânın kahr ve tenkîlleriçün İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarından külliyyetlü asker ihrâc ve kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğ ma'iyyetiyle sevk ve isbâl eylemeniz irâdesini nâtık mukaddemâ cenâb-ı müşîrîlerine hitâben emr-i âlî sudûrunu müte'âkiben berü taraf maslahatı sıkışmış olduğundan İskenderiye'de kendünüze mu'âdil bir mütesellim ikâmesiyle cenâb-ı müşîrîleri Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün elviye-i selâse-i mezkûreden külliyyetlü asker istishâbıyla serî'an hareket ve azîmete memuriyetleri hâvî emr-i âlî ısdâr ve muahharan bâlâsı mübârek hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûn-ı hazret-i cihandârî ile

müveşşahan sudûr eden emr-i şerîf ile memuriyet-i mezkûreleri te'kîd ve isti'mâl olunmuş idi. Bu husûs zımnında mukaddemce ve bu def'a vürûd eden tahrîrât-ı şerîfelerinde emr ve irâde-i seniyyeye sūr'at imtisâl ve mutâva'atları derkâr ise de el-hâletü hâzihî cemî' cevâbını isti'âb eden madde-i fesâd cihetiyle Karacadağ ve sair ol havali re'âyâsından dahi kat'an emniyet olunamayarak cenâb-ı sa'âdetlerinin ol tarafdán infikâkları takdîrinde tâife-i mesfûrenin intihaz fırsat ile hareket ve tecâvûze cesâretleri ihtimâli mahzûr-ı azîm olduğundan gayrı mevsim-i sayfın güzâr üzere olması takrîbiyle kendünüzün bi'n-nefs hareket ve azîmetiniz vakte muhtâc olacağından mukaddem ki irâde-i seniyye mücebince kendünüze mu'âdil bir başbuğ ile Ohri ve İlbasan sancaklarından külliyyetlü ve İskenderiye Sancağı'ndan dahi mümkün mertebe asker ihrâc ve irsâl etmek üzere bi'n-nefs hareket ve azîmet-i memuriyetinizin şimdilik afv ve te'hiri muktezâ-yı halden olduğu beyânıyla ol babda sünûh edecek irâde-i seniyyeye muntazır oldukları inhâ ve iş'âr buyurulmuş olduğundan meâl ve iş'ârât-ı müşîrîleri ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuş ve huzûr-ı hümâyûn-ı hazret-i cihândârîye dahi arz ve takdîm ile meşmûl lehaza-i âtifet ifâza-i cenâb-ı zıllullahî-i buyurulmuşdur. Cenâb-ı müşîrîleri devlet-i aliyyenin kemâl-i rızâkârî ve sadâkat ve müzeyyid-i fermanberî ve mutâva'atıyla mütehâllik ve meftûr olan vüzerâ-yı izâmından olarak bi'n-nefs hareketleri tekrar irâde buyurulduğu halde derhal imtisâle müsâra'at buyuracakları ma'lûm olan mevâddan ise de ol havalinin ahval ve keyfiyâtına nazaran cenâb-ı müşîrîlerinin bu günlerde ol tarafdán infikâkları gayr-ı câiz ve îrâd ve iş'âr buyurdukları i'tidâd-ı vâkı'a mutâbık olarak heman mutasarrîf oldukları sancaklardan külliyyetlü asker ihrâcıyla muktedir bir başbuğla serî'an ve âcilen erişdirmeleri lazım ve vacib olub irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi bu vechle müte'allık olmağla mecbûl oldukları gayret ve hamiyet iktizâsı ve vâkı' olan iş'âr ve ta'ahhüdleri muktezâsı üzere kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğla elviye-i mezkûreden külliyyetlü asker ihrâc ve bir an akdem mahall-i memuriyetlerine sevk ve tisîyâr ile zâtlarından me'mûl olan gayret ve sadâkat levâzımını icrâ ve ibrâza himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri me'mûldür. Bundan akdem Dersaadet'den ma'îyyet-i düstûrîlerine tertîb ve ta'yîn kılınmış olan topçuortasıyla topları Ohri'den Manastır'a i'âde buyurmuş oldukları bu def'a inhâ ve ihbâr olunub zikr olunan neferât

... (sayfanın üst kısmı kesik) Zât-ı sa'âdetleri bi'n-nefs gitmeyecekler ise de kendünüze mu'âdil muktedir başbuğla yine ifâ-yı memuriyet buyuracak olduklarından mezkûr neferât ve topların celb ve ta'yîn buyurulacak başbuğ ma'iyyetiyle sevkiyle iş görmeğe gayret buyurmaları iktizâ-yı hâl ve maslahatdan olmağla ol vechle toplar ile topçu neferâtını celb edüb gönderilecek başbuğ ile irsâl ederek gayret ve hamiyetiniz levâzımını isbâta sarf-ı himmet buyurmaları me'mûldür. Rum milletinin mürekkebe oldukları isyanda ahrârları ve bir taraftan ... isyana ibtidârları cihetiyle bu keyfiyet tâife-i mersûme hakkında gürûh-ı pür-şükûh mevhûbunun sill-i sayf etmeleri kaziyyesini îcâb edeceğinden fi'e-i nâciye-i İslamiyyeye mevhibe-i zebâniyye olan vehm ve şefkat iktizâsı millet-i mersûmeye âyinlerince nush ve pend olunmasını îcâb ederek bu def'a İskenderiye ve Draç kazâları Rum re'âyâsına ve metropolidlerine patrik tarafından yazılmış olan iki kıt'a nasihat kağıdları tarafınıza gönderilmiş olmağla mahallerine i'tâsına mübâderet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdi-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür. Akribâ-yı veliyyü'n-ni'amîlerinden Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından Ohrili sa'âdetlü Celaleddin Bey bendelerinin zât-ı âlîlerine kethüda nasb olunmak husûsuyçün irâde-i seniyye istihsâl kılınmasını hâvî mukaddemâ bir ve Yanya'dan Mora'ya varınca seby ve istirkâk maddesine vâki' olan memuriyet-i düstûrîlerinden ve vakt ü hal iktizâsına mebnî o havalide olan serhadât-ı hâkâniyyenin boş bırakılması câiz olmadığından bahisle zât-ı vâlâlarına mu'âdil muktedir bir başbuğ ma'iyyetiyle Yanya cânibi ser-askeri atûfetlü Hurşid Paşa hazretleri pederlerinin ma'iyyetine mikdar-ı vâfi asâkir sevk olunmak bâbında müsâ'ade-i aliyye tahsîl olunmasını muhtevî muahharan ve mütevâliyen diğer iki kıt'a evâmirnâme-i nâmîleri resîde-i câygâh-ı ta'zîm ve meâl ve mezâyâlarından iktizâsı irâde-i aliyyeleri ma'lûm-ı bende-i müstedîmleri olmuş ve mîr-i mûmâ-ileyh hem akribâ-yı âlîlerinden ve hem müdîr ve müdebbir bendelerinden olmak takrîbiyle zât-ı düstûrîlerine kethüda nasb olunmak husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk etmiş olmağla inşâllahu Te'âlâ tahsîl-i rızâ-yı müşîrîlerinme muvaffak olarak sâye-i devletlerinde bekâm olurlar. Ancak bu Rum gavurlarının taraf taraf vâki' olan tuğyânı ve Rusyalunun hem-mezheplik da'iiyyesiyle taraf-ı gayretlerinde bulunduğu i'lânı maddelerinden maslahat nihâyetü'l-emrine müncer olacağı ve

bu gavurların maksûdu ancak millet-i İslamiyyenin külliyyen izâle ve mahv olmak dâ'iyyesinden ibâret olduğu küçük ve büyüğün ma'lûmu olmuş ve cümlemizin servet ve sâ mânâ devlet-i Muhammediye sâyesinde olduğundan bu uğurda fedâ-yı mâl ve can olunmak üzere an samimü'l-fuâd ittifâk ve ittihâd olunmuş ve herkes hâzır ve müheyâ olarak emr ü ferman şâhâneye müterakkiben asayiş haziriyeti kuvve-i gâlibe-i berviyyete tahvîl eylemiş ve nakz-ı ahd suretleri taraf-ı devlet-i İslamiyede olmayub lakin bu gavga dahi mülk ve meleket gavgası olmayarak mücerred din gavgası olduğundan tulû'-ı âfitâb-ı devlet-i Muhammediyede cânib-i İslamiyândan ne vechle

-43-

hareket olunmuş ise kâffe-i vüzerâ-yı izâm ve bi'l-cümle ehl-i İslam o minvâl üzere hareket etmek husûsu iktizâ edenlere ve be-tahsîs-i cenâb-ı düstûrîlerine Babıaliden kirâren ve mirâren iş'âr ve beyân buyurulmuş olduğundan ve bu bâbda hiç gizlü bir nesne kalmadığından keyfiyet harf-be-harf cümleye ma'lûm ve âşikâr ve bu günler din gayreti çeken ve devlet-i aliyye sâyesinin kadrini bilenlere tamâm-ı sadâkat edecek ve cemî' vâriyeti fedâ etmeği canına minnet bilecek vakitler olduğu derkâr olduğundan başka cenâb-ı düstûrîlerinin şerâfet hânedânına hürmet ve bizim ubûdiyetimize tenezzül ve rağbet bekâ-yı din ve devletle olacağı ve ma'âzallahu a'dâ-yı din tarafından ale'l-gafle bir gûne isâ'et vukû'uyla devlet-i aliyyenin nüfuzuna kesr-i terettüb eylediği suretde artık cümlemizin şerâfet haseb ve nesebimize ri'âyet kimin sayesinde olabileceği mülâhaza ve insâf buyurulur ise bu bâbda yek ve bir herkesin edeceği hizmet bi'z-zat nefsiyle dinine aid idüğü fi'l-cümle sellem ve bedîdâr iken toskalık hâinleri Tepedelenli gibi tenassur etmiş bir habîs-i bî-dinin biraz akçesine tama'la böyle karışıklık vakitte Tepedelen Kal'asını tazyîk ederek isyan suretinde olmalarıyla bunlar dahi kâfir değildir de nedir hâin-i merkûmun oğulları kendü haklarında vâki'olan afv ve inâyet-i pâdişâhînin kadrini bilmeyüb babaları gibi tenassur etdiklerineve durub oturmayub hemen isyan üzere olmalarına dair Kakusel? Keferesine gönderdikleri mühürlü kağıdları tutulduğundan katl olunmuş ve bu mel'anetleri cümleye ma'lûm olmuşiken devlet-i aliyyenin rızâsını terk ile bu habîslerin taraf-ı gayretinde olanlar bilemem nasıl ademdir? Riyâ ve müdâheneden berî olarak cenâb-ı düstûrîleri hânedân-ı vüzerâ-yı izâmdan devlet-i aliyyenin bende ve bendezâdesi olmalarıyla ezher-cihet ibrâz-ı sadâkatden hâlî olmayacaklarını devlet-i aliyye bilür ve her halde vâki' olan iş'ârât-ı aliyyeleri

nefsü'l-emri beyân birle yine ne vechle irâde-i aliyye ta'alluk eder ise der-akab imtisâl edecekleri ma'lûm olduğundan suret-i istid'â-yı düstûrîlerinin istihsâline müsâ'ade buyurulur. Lakin keyfiyet-i hal vech-i meşrûh üzere olduğundan o havalinin gâilesi ber- taraf olmak üzere toskalık maddesi gibi zuhûr eden fesâdın def'i emrinde memuriyetlerine dair emr-i âlî isdâr ve tisyâr olunmağa veyahud taraf-ı devletlerinden istifzân buyurulmağa hâcet olmayub ve vaktin dahi ânâ müsâ'adesi olmadığından ve zât-ı vâlâları asdikâ-i vükelâ-yı devlet-i aliyyeden oldukları ecilden merkûmların def'i gâilelerine sevk-i serâyâ-yı himmet buyurmadıkları ne mahzûra mebnî idüğü ve cânib-i memuriyetlerine bi'n-nefs hareket buyurulmadığı surette bile istid'â-yı müşîrâneleri üzere nefsi âlîlerine mu'âdil bir muktedir başbuğ ile külliye-tlü asâkir sevkine memur buyurulacaklarına ve başbuğ mûmâ-ileyhin ma'iyetinde lüzumu olacağına binaen bundan aldem mükemmel takımıyla irsâl olunan topun gerü i'âde buyurulmasında hikmet ne olacağı ma'lûm olamamış ise de her halde devlet-i aliyyenin hayr-hâh bendesi oldukları ve bu irâdeden idahi maksûd-ı devletleri elbet bir mülâhaza-i hayriyyeden neş'et etmiş olduğu derkâr ve i'tikâd-ı seniyye dahi bu merkezde düvâr olarak tıbkı iltimâs-ı düstûrîleri vechle zat-ı vâlâlarına mu'âdil bir başbuğ ma'iyyetiyle külliye-tlü asâkir ihrâcına memur buyurulmalarıyla merkûz-ı zât-ı vâlâları olan hamiyet-i diniyye ve gayret-i fitriyyeleri muktezâsı üzere bu bâbda teşvîk ve tergîbe hâcet olmayub her bir mevâd -44-

etrafıyla ma'lûm-ı devletleri buyurulduğundan iktizâsının icrâsı muhavvel şîme-i sadâkat-i düstûrîleri olmağla bir dakika vakt geçürülmeyerek bu irâdenin istikmâline inâyet ve ol vechle hakk-ı müşîrânelerinde derkâr olan hüsn-i teveccüh-i şâhâneyi tezyîde bezl-i himmet buyurmaları ve bu kadar tafsîlâtla lâubâliyâne harekete cür'et hedm değil ise de hayr-hâh-ı bendeleri olduğundan ve hakk-ı devletlerinde dahi hüsn-i i'tikâd cânib-i şehriyârâne derkâr idüğünden vukû'âtın beyânıyla merâm-ı âcizânem bir hasbihâl olmakdan nâşî din ve devlet uğruna layık levâzım-ı celâdetin icrâsıyla du'â-yı serî'üt-te'sîr-i hazret-i tâcdârâneye mazhar olmaları istid'âsıyla işbu arîza-i bendegânem takdîmine ibtidâr olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ bu bâbda vâki' olan irâde-i seniyye muhât-ı ilm-i cihân-ârâ-yı düstûrîleri buyuruldukda muktedir başbuğ ma'iyyetiyle külliye-tlü asâkir ihrâcına ve ser-i serî'le savb-ı memuriyetlerine erişdirilmesine bezl-i makderet ve ba'd-ezîn dahi âsâr-ı teveccühât-ı aliyyeleriyle savb-ı bendegânem rehîn-i minnet buyurulmak bâbında emr ü ferman

devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am seniyyü'l-himem efendim sultanım hazretlerindir. Rum gavurlarının milletçe bi'l-ittifâk ümmet-i Muhammed aleyhine derkâr olan hıyânet ve mel'anetleri cihetiyle şe'âir-i mahsûsa-i İslamiyyeden olan ittifâk ve ittihâd usûlü icrâ ve biraz vakitden berü mecmû' nâsa tabi'iyet-i sâbite olmuş olan hazeriyet ve âlâyîş ve ziynetin terkine i'tinâ olunmak rütbe-i vücûbe erişmiş olduğundan ol bâbda bundan akdem hâne-i fetvâ-penâhîde akd olunan meclisde ne sûretle ittifâk ve ittihâda takviyet verilmiş ve ne vechle bî'at olunarak icrâ-yı sünnet-i seniyye olunmuş olduğu cümleye bildirilmişidi. Fillallahil'l-hamd ve'l-minh işbu ittifâk ve ittihâdın semeresi olarak her tarafda cenâb-ı hayrû'n-nâsırîn kemâl-i lutf ve inâyetinden ümmet-i Muhammede nusret ihsân etmekte ise de dinimizin ve devletimizin düşmanları olan gavurlar kurdukları dolab-ı nühûslarının aksine döndüğü ve dinimiz âlî olduğundan dedikleri gibi olmayacağını gördükleri gibi mukaddem re'âyânın isyanında medhal ve rızâmız yokdur. Devlet-i aliyye iktizâsı vechle te'dîb eder diyen Rusyalu dahi lakırdısından nükûl ve hem-mezheplik iddi'âsıyla isyan eden Rum gavurlarını bayağica frenk etmek va ma'âzallahu Te'âlâ beyza-i münevvere-i İslamiyyeyi külliyyen kesr ve imhâ etmek za'm-ı bâtılına düşmüş ve bu suretde büyük ve küçük mecmû' ehl-i İslam bilâ-temyîz müttehid ve müttefik olarak malen ve bezmen dinimiz ve devletimiz yoluna çalışmak cümlemize farz olmuş odluğuna binâen bu def'a bi'l-cümle vüzerâ-yı izâm ve ulemâ-yı fihâm ve ricâl-i devlet ve ocaklar ağavâtı ve sair sunûf-ı ehl-i İslam bâ-cem'ihim Babıalide cem' olarak câhid-i ebâ-mevâlihim ve enfüsihim nass-ı beytî üzere harekete büyüğümüz ve küçüğümüz ittifâk ve atî'ullah ve atî'u'r-resûl ve evlâü'l-emr ve münkem?-i emr-i münîfinin icrâsıyla muhârebe iktizâ eder ise muhârebeye duruşmak ve bu vakti evkât-ı saireye kıyâs etmeyerek çalışmak ve bir zümre zümre-i uhrâ ayru etmeyerek ve küçük büyük demeyerek cümlemiz yek-vücut ve karındaş gibi olmak ve cihâda tedârüklü bulunmak üzere ahd ve ittifâk ile evvelki ittifâk ittifâk gereği gibi te'sîs ve bunun üzerine fâtiha olunmuş olduğuna nazaran İnşâllahu Te'âlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin imdâd-ı ruhâniyesi ve şevketlü efendimizin teveccühât-ı fuâdiyesi iktizâsı üzere işbu ittifâk ve ittihâdın semeresi olarak

-45-

her tarafda fevz ve nusret olması me'mûl ve müsted'î ve bu tarafda ayrı gayrı olmayarak fasl-ı ittifâk ve ittihâd olunmuş ise her bir mahalde olan karındaşlarımız

dahi ittihadlarını tahkîm ederek ve birbirini ayırmayub cümlesi yek-vücut ve karındaş gibi olarak a'lâ-i kelimatullahî müstelzim-i hâlâta i'tinâ eylemeleri lâzımeden olduğu hüveydâ olmağla siz dahi kâfirlerin böyle taraf tarafkılıçdan geçerken bir taraftan yine dinimize ve devletimize ihânet icrâsıyçün mel'anet ve bâtl dinleriyçün birbirleriyle muvâfakat eylediklerini bilerek ve kâffe-i ümmet-i Muhammed yek-vücûd gibi olub bir sınıf sınıf âheri tefrîk etmeyerek ve büyük küçük demeyerek her halde birbiriniz ile irtibât ve muvâffakiyet ve a'lâ-i kelimatullah ile cihâda hâzır ve âmâde ve tedârüklü bulunmağa daima i'tinâ ve dikkat buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür. Usât-ı re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün bâ-irâde-i seniyye memur ihrâcları oldukları asâkirin üzerine akreb-i akrabâ-yı düstûrîlerinden felan ve felan bendeleri başbuğ nasb ve ta'yîn olunarak Ohri üzerinden savb-ı me'murelerine sevl ve isbâl kılınmakta olduğu muhakkak olub ancak asâkir-i mezkûre ne tarafa ve kimin ma'iyetine gitmeleri lâzım idüğü isti'lâmına dair Babialî'ye takdîm etmiş oldukları ma'rûzât-ı düstûrîlerine cevâb olarak vârid olan bir kıt'a mektub-ı sâmi ve ecille-i ricâl-i devlet-i aliyyeden devletlü Halet Efendi hazretlerinin bir kıt'a kâime-i sâmiyelerinde cenâb-ı âlîleri hulûsurlarıyla bi'l-muhâbere asâkir-i mezkûrenin ne tarafa gitmeleri münâsib görülür ise ol cânibe sevk ve risâl olunması husûsları muharrer ve mastûr olduğundan asâkir-i mersûle-i mezkûrenin ne taraf ve kimin ma'iyetine gitmeleri tasvîb olur ise Ohri merhalesinde mûmâ-ileyhümâ bendelerine iş'âr olunması ve asâkir-i mezkûrenin rûz-merre ta'yînâtları lazım gelen mahallerde tertîb kılınması keyfiyâtına dâir resîde-i câ-yı vusûl olan kâime-i atûfet-allâmeleri meâlî harf-be-harf ma'lûm-ı hulûsûrî olmağın bu vechle îfâ-yı levâzım-ı memuriyetine masrûf himmet-i seniyyeleri müceb-i mahzûziyet-senâverî olmuşdur. Ma'lûm-ı atûfet-melzûm-ı düstûrîleri olduğu üzere magzûb-ı cenâb-ı pâdişâhî olan Tepedelenli Ali Paşa'nın gâilesi lillahi'l-hamd ve'l-minh ber-taraf olmuş idüğünden senâverlerinin el-hâletü hâzihî bir tarafa memuriyetim olmayub magzûb-ı maktûl-i merkûmun muhallefâtıyla meşgûliyetim derkâr ve bi'l-istiklâl Mora cânibi ser-askeri sadr-ı esbak devletlü Ali Paşa hazretlerinin ma'iyetlerinde askerinin lüzumu bedîdâr olmakdan nâşî asâkir-i mersûle-i mezkûre Manastır üzerinden doğru ... ma'iyet-i müşârün-ileyhe azîmet eylemeleri nezd-i hulûsûrîde tensîb olunmuş ve tıbk iş'âr-ı

atûfleri üzere asâkir-i mezkûre ma'yyet-i müşârün-ileyhe gitmeleriçün başbuğ-ı mûmâ-ileyhümâya savb-ı hâlisânemizden mahsûs yazılmışdır. Kaldı ki gerek Yanya ordusauna ve gerek Mora cânibine memur olan asâkirin cümlesinin birer gecelik ta'yînâtlarını mürûr eyledikleri kazâlar idâre etmiş oldukları derkâr ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri ma'yyetinde nüzül emini mevcûd idüğü vâreste-i kayd iş'âr olmakdan nâşî asâkir-i mezkûrenin Ohri'den ... varıncaya kadar beytütet edecekleri mahallerde konaklarını ve birer gecelik yem ve yiyeceklerini i'tâ eylemeleriçün Ohri'den ... varıncaya kadar iktizâ edenlere hitâben savb-ı hâlisânemizden buyuruldu tahrîr ve buyuruldu-i mezkûr başbuğ-ı mûmâ-ileyhümâ bendeleri tarafına irsâl ve tesyîr olunmuş idüğü ifâdesi siyâkında kâime-i senâ-fâhimemiz terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i sûy-ı atûfet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda asâkir-i mersûle-i mezkûrenin ber minvâl-i muharrer Manastır üzerinden ... ma'yyet-i müşârün-ileyhe azîmet eylemeleriçün savb-ı atufilerinden dahi başbuğ-ı mûmâ-ileyhümâya tahrîr buyurulmak vâbeste-i şîme-i mürüvvetleridir.

-46-

Dergâh-ı âlî kapucubaşılardan felan bendelerinin nüzül emâneti mesârifından dolayı cânib-i miride gayr-ı az tenzîl ve teslîm kusur kalan üç yük yetmiş üç bin altı yüzaltmış bir guruş matlûbâtıçün bir kıt'a hazine tezkiresi i'tâ olunmuş ise de heniz bir akçesine dahi destres olamamış olub ancak ma'lûm-ı âlîleri buyurulduğu üzere mir-i mûmâ-ileyh bendeleri akreb-i akrebamızdan bulunmuş ve mesârif-ı mezkûreye giriftâr olması mukaddemâ senâverlerinin Yanya üzerine memuriyetimiz hengâmında ma'yyet-i hâlisânemizde nüzül emini bulunmasından izab etmiş ve bu mülâsebeye mebnî sahâb-ı matlûb küll-i yevm kendüsünü ta'cîz ve tazyîk eylediklerinden başka muhlis-ı mütehasıslarını dahi herbâr ta'cîz ve tasdî'den hâlî olmadıklarından hak budur ki bu keyfiyet senâver-i ihlâs-kisterlerine mûris ve sıklet ve mir-i mûmâ-ileyh bendeleri kemâl-i ıztırâb ve zaciret ile müstegarlık-ı bahr-ı hayret olmuşdur. Lakin öteden berü zât-ı sûtûde-simât-ı mekârim-kârîlerine derkâr olan etemm-i ihlâs-ı muhâvenet ihtisâsım derece-i gâyet ve kemâle varmış ve mir-i mûmâ-ileyh dahi bende-i mahsûsları bulunmuş ve şimdiye kadar envâ' mu'âvenât ve sahâbet-kârîleri meşhûd-ı hakikat-nümûdumuz olmuş idüğüne nazaran bu bâbda dahi lutf ve himmet-i vâlâ-nihmetleri bî-dirîğ ve tesvîg buyurulacağı zâhir ve matlûbât-ı mezkûrenin pezîr-i rifte-i hüsn-i husûl olması mücerred inzimâm-ı

himmet-i aliyye ve izâfe-i lutf ve mu'âvenet-i seniyyelerine menût ve muhtâc olduğu bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî mahzâ şîme-i hasaene-i kadr-i vâni ve inâyetlerine istinâden mahsûsen işbu niyâznâme-i senâverî terkîmine ibtidâr ve terfî'-i pişgâh-ı mekârim-kararları kılınmışdır. Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda lutfen ve keremen matlûbât-ı mezkûrenin hüsn-i husûl bulması ve bu cihetiyle senâverleri ve gerek mir-i mûmâ-ileyh bendeleri rehâyâfte-i ta'cîz ve sıklet olmasıyla men ûn buyurulması husûsuna himem-i vâlâ-nihm ... el-cibâlleri mebzûl ve masrûf buyurulmak vâbeste-i seciye-i seniyye-i behiyye-i mürüvvet ve âtîfetleridir efendim. Memuriyetimde inşâsı olduğum Aspuzu Kalesi ebniyesini mesârıfıyçün cânib-i miriden ale'l-hesâb kırk bin guruş i'tâ olunmak üzere irâde-i seniyye ta'alluk edüb ol bâbda ifâde-i hâlî mutazammın ârâmiş-i sahîfe-i sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî bundan akdem savb-ı senâverîye vâsıl olmuş ve meblağ-ı mezkûriçün bir kıt'a hazine tezkiresi verilmiş ise de meblağ-ı mezkûre henüz destres olunamayarak düçâr ukde-i te'hîr olub ancak küffârın tuğyân ve gâleyânına mebnî kal'a-i merkûmenin ber-vech-i metânet sür'at inşâsı derece-i vücûbda olarak leyl ü nehâr ikdâm olunmakda ve bu cihetiyle ebniye-i mezbûreye bir taraftan masraf kılınmakda olduğundan zikr olunan hazine tezkiresi mûcebince ale'l-hesâb i'tâsına mukaddemâ irâde-i seniyye sünûh eden kırk bin guruşun tez elden yetiştirilmesi lâzımeden ve ebniye-i mezbûrenin sür'at tekmîline vesîle ve medâr olacağı vâzihâtdan idüğüne binâen meblağ-ı mezkûrun cânib-i miriden nakden i'tâsoyla irsâl etdirilmesi niyâz-ı mahsûsum olduğü ifâdesi zerî'a-i ibrâz-ı ihlâsım olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ebniye-i mezbûreye sekte-ita'attul gelmemek için ber-vech-i niyâz zikr olunan kırk bin guruşun nakden i'tâsı husûsuna himem-i seniyyeleri derkâr ve masrûf buyurulmak vâbeste-i şîme-i hasene-i lutf ve mürüvvetleridir.

-47-

Muktezâ-yı memuriyet-i düstûrîleri üzere Yanya'dan Mora'ya varıncaya isyan eden gâvurların kahr ve tedmîri zımnında başbuğla irsâl eyleyecekleri asâkirin isti'câlini mutazammın gönderilen tahrîrât-ı muhlîsinin vusûlünden ve icrâ-yı emr ü irâde-i seniyyeye sârif nakd .. gayret olduklarından ve bu ana kadar asâkir-i matlûbenin te'hîrine bâdî olan sebep ve illetin beyân ve ifâdesinden bahisle İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarından tertîb ve ihzâr buyurulan asâkir felan bendeleri

ma'iyyetiyle savb-ı memurelerine sevk olunmak üzere iken ta'yînâtı idâresine memur olan nüzül emini Kapucubaşı Süleyman Ağa atûfetlü ser-asker Hurşid Ahmed Paşa hazretleri ordusu ta'yînâtı idâresine memur kılınmış ve Ohri'de olan topçu ve arabacı neferâtı dahi ser-asker-i müşârün-ileyh cânibinden Manastır'a sevk olunmuş olduğundan bu keyfiyet asker maddesinin şirâze-i nizâmına hâlel îrâs eyleyeceği zâhir ise de yine muktezâ-yı gayretleri üzere asâkir-i matlûbenin ihrâcında te'hîr misillü hâlât tecvîz buyurulmamış olduğundan gönderecekleri asker kangı cânibe ve kimin ma'iyyetine gitmek lâzım ise iş'âr olunması husûsunu hâvî tevârüd eden tahrîrât-ı sa'âdetleri mezâyâsı ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuştur. Zât-ı sa'âdetleri âhere makîs olmayub devlet-i aliyyenin emr ü irâdesini infâza mücedded sâ'î ve hıdemât-ı saltanat-ı seniyyenin ber vecfk murâd tensîkine sarf-ı efkâr ve ihtimâm eder gayret ve salâbet ile ârâste vüzerâ-yı izâmdan oldukları cihetiyle her bir memur oldukları maslahatda ve be-tahsîs bu def'aki memuriyetleri iktizâsı üzere din-i mübîn hıdmetinde bir vechle batâ'et ve tesâmuhu tecvîz buyurmayacakları i'tikâdât-ı hasenesi hakk-ı şeriflerinde derkâr ve ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri dahi nüfuz ve i'tibâr-ı müşîrîlerinin kesrini tecvîz buyurmayacakları âşikâr olub ancak ser-asker-i müşârün-ileyh hazretlerinin ol vechle mûmâ-ileyh Süleyman Ağa'yı nüzül emini nasb ve ta'yîn buyurmaları ve cihet ve sebebe mebnî olmayarak mücerred ma'iyyetlerinde nüzül emini olan Kapucubaşı İbrahim Edhem Ağa'nın vefâtı ve müşârün-ileyh hazretleri dahi bir tarafd an Tepedelenlü haini ve bir tarafdan etrafda isyan eden gâvurlarıyla gavga ve muhârebede olduğu cihetiyle tez elden idâre-i ta'yînât-ı askeriyye zımnında bir nüzül eminin vücûdu lâzım geldiğinden ağa-yı mûmâ-ileyhi hem cenâb-ı şerifleri tarafından gönderilecek aslerin ta'yînâtlarını idâre etmek üzere nüzül emini ta'yîn eyleyerek keyfiyeti bu tarafa inhâ etmiş ve müşârün-ileyhin inhâsı vechle Yanya ordusuyla taraf-ı müşîrîlerinden gönderilecek asâkir ta'yînâtını idâre eylemek üzere mûmâ-ileyh Süleyman Ağa bâ-irâde-i seniyye nüzül emini nasb ve ta'yîn olunmuş olub zikir olunan topçu ve arabacı neferâtının dahi ol vechle Manastır'a sevk olunması mukaddem cenâb-ı düsrûrîleri bu topçu ve arabacı neferâtını Ohri'den Manastır'a î'âde buyurmuş olduklarından celb ve ta'yîn buyurulacak başbuğ ma'iyyetiyle i'zâmları taraf-ı düstûrîlerine yazılmış ve ol vakt keyfiyet taraf-ı hâlisânemizden ser-asker-i müşârün-ileyh hazretlerine dahi bildirilmiş olduğundan bu suretde cenâb-ı sa'âdetlerinin gönderecekleri asker uzayub neferât-ı merkûme ol tarafda sefil

kalmaktan ise asâkir-i matlûbenin vürûdunda celb ile ma'iyyetlerine iktizâsı üzere terfîk için olacağı zâhir ve meâl-i iş'ârlarından müstefâd olduğu vechle göndereceğiniz asker her ne kadar muktedir başbuğla irsâl olunacak ise de birinin ma'iyyetinde bulunmaları lâzımeden idüğünden bu husûsu sualden murâd müşîrîleri bu askeri şuraya giden ve felan mahalli ederek ve yolu emr eder vüzerâ ve ser-askerden birinin istihdâmı kazıyyesi olduğu bürhen olub fi'l-hakika asâkir-i merkûmenin matlûb vechle a'mâl ve istihdâmı vüzerâdan birinin ma'iyyetiyle oalacağı ecilden ve el-hâletü hâzihî Yanya tarafının istiklâl-i tâmme ile memuru ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri olduğundan memur olan vüzerâ-yı izâm hazerâtının kangısında lüzûmu var ise anın ma'iyyetine sevk ve i'zâm eyleyeceği emr-i bâhir olarak keyfiyet bu def'a taraf-ı hâlisânemizden ser-asker-i müşârün-ileyhe dahi bildirilmiş olmağla cenâb-ı gayret-meâb-ı müşîrîleri muktezâ-yı sadâkat ve istikâmetleri üzere asâkir-i merkûmeyi ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleriyle muhâbere ve mükâtebe ederek ne mahalle irsâlini münâsib görürler ise ol tarafa irsâl ve i'zâm ile icrâ-yı memuriyet ve salâbete himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür.

-48-

Ber-muktezâ-yı irâde-i seniyye memuriyet-i müüşîrîleri vechle usât-ı re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün başbuğla sevk buyuracakları asâkir-i mürettebenin şimdiye kadar terâhîsi müceb olan sebebin tafsîliyle zat-ı vâlâ-yı kerîmîlerinde olan cevher-i celâdet iktizâsıyla mahall-i ma'lûmeden ihzâr ve keyfiyet-i i'zâmları Rumili valisi ve bi'l-istiklâl Yanya ser-askeri devletlü Hurşid Paşa hazretlerinden istiş'âr buyurulan asâkir-i akrabâ-yı vezîrîlerinden felan ve felan kulları ma'iyyetiyle savb-ı memurelerine yevm-i ma'lûmda sevk ve tisyâr buyurulmak üzere iken ta'yînâtları idâresine memur kılınmış olan nüzül emini Kapucubaşı Süleyman Ağa'nın ser-asker-i müşârün-ileyh taraflarından Yanya ordusu ta'yînâtı idâresine memur ve Ohri'de olan topçu ve arabacı neferâtı dahi muttali' olmadıkları halde Manastır tarafına tesyîr olunmuş olduğundan bu keyfiyet asker maddesinin şîrâze nizâmına halel îrâs edeceği zâhir ise de yine meftûr oldukları şîme-i hamiyet muktezâsı üzere asâkir-i matlûbenin ihrâcına tecvîz te'hîr buyurularak kangı cânibe gitmek ve kimin ma'iyyetinde olmak lazım ise iş'âr-ı savb-ı savâb-nümâ-yı düstûrîleri kılınmasını emr bu def'a şeref-vürûd eden bir kıt'a tahrîrât-ı seniyyeleri mezâmin-i inâyet-i

ihativâsı zevâyâ-yı zihn-i çâkerîye mevrûd kılındıkda cenâb-ı ni'me'l-meâb-ı düstûrîleri öteden berü devlet-i aliyyenin vüzerâ-yı izâmı meyânelerinde hayr-hâhı din ve devlet ve muhavvel-i uhde-i zâhirü'l-liyâkat-i dâverîleri kılınan hıdemât-ı seniyyenin ber-vefk dilhâh-ı âlî hüsn-i tesviyesi husûsunda bezl-i hamiiyetle isbât-ı müdde'â-yı rızâkârîye min külli'l-vücûh sarf-ı ... himmet-i vâlâ-nihmetle mevsûf ve ma'rûf oldukları hasebiyle ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri zât-ı mekârim-simâtları gibi bir vezir-i seniyyü'l-huzzârın kesr-i nüfûz ve i'tibârını tecvîz buyurmayacağı bedihî ve vâreste-i kayd ve işkâl olub ancak mukaddem Yanya ordusu nüzül emini olan Kapucubaşı el-Hâcc Edhem Ağa'nın vefâtı takrîbiyle tez elden ma'iiyet-i hazret-i müşârün-ileyhde idâre-i ta'yînât-ı askeriyye zımında bir nüzül emininin cüvûdu lazım gelmekle mûmâ-ileyh Süleyman Ağa bendeleleri hem kendü ordularını ve hem savb-ı devletlerinden gönderilecek askeri ta'yînâtlarını idâre etmek vechle nüzül emini ta'yîn eyleyerek keyfiyeti Babialî'ye inhâ etmiş ve ol vechle bâ-irâde-i seniyye nüzül emini nasb ve ta'yîn buyurulmuş olduğu ve mârrü'l-beyân topçu ve arabacı neferâtının dahi Manastır'a sevki mukaddem cenâb-ı sâmi-i elkâb-ı düstûrîleri neferât-ı mezkûreyi Ohri'den Manastır'a i'âde buyurmuş olduklarından celb ve ta'yîn buyurulacak başbuğ ma'iiyetiyle i'zâmları taraf-ı düstûrîlerine cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i vekâlet-penâhîden iş'âr buyurulmuş ve ser-asker-i cenâb-ı müşârün-ileyhe dahi bildirilmiş olduğundan bu sûretde savb-ı devletlerinden gelecek asker uzayub neferât-ı merkûme ol tarafda sefil kalmaktan ise asâkir-i matlûbenin vürûdunda celb ile ma'iiyetlerine iktizâsı üzere terfîk için olacağı zâhir ve meâl-i istiş'âr-ı hidivîleri üzere fi'l-hakika asker-i merkûmun ber-vefk-i matlûb-ı âlî istihdâmı vüzerâ-yı izâmdan birinin ma'iiyetiyle olacağı ecilden ve el-hâletü hâzihî Yanya tarafının istiklâl-i tâmmе ile ser-askeri cenâb-ı müşârün-ileyh olduğundan bilcmel memurin vüzerâ-yı izâm hazerâtının kangısına lüzûmu var ise anın ma'iiyet-i vezirânesine sevk ve i'zâm buyuruacağı bâhir idüğü beyânıyla bu asker husûsu ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleriyle muhâbereden sonra kangı cânibe irsâlini tensîb buyururlar ise ol tarafı i'zâma himem-i vâlâ-nihem-i kerem-kârîleri ma'tûf ve masrûf buyurulmak niyâzı ve ber-vech-i muharrer ikmâli asker-i me husûsunda ibzâli şâyân buyurulan inâyet-i aliyye-i veliyyü'n-ni'amîleri bi'l-vücûh senâkâr mütehassısların müftehir ve mesrûr ve ed'iiye-i hayriyye-i seniyyeleri muvâzebetine mecbûr etmeğın hemen cenâb-ı cihân-ı dâreyn-i sâye-i hidivîlerin zerî'a-i iftihâr-ı sadâkat-i ayın eylemek du'âları tekrarı ibrâz-ı

husûsiyetime bâdî olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet mehâmîd-i âlem-i cihân-şümûl-i kerîmîleri buyuruldukda bundan böyle dahi me'lûfiyetle mübâhî olduğum mehâsin-i teveccühât-ı asdak-nüvâzîleri her halde hakk-ı çâkerânemde bî-dirîğ buyurulmak bâbında lutf ve ihsân devletlü inâyetlü atûfetlü re'fetlü eliyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir.

-49-

Îrâde-i seniyyeye binâen cem' ve ihzâr buyurulmuş olan asâkire felan ve felan bendeleri başbuğ nasb ve ta'yîn buyurularak ihrâc etmek üzere iseler de asâkir-i merkûme ne tarafa ve kimin ma'îyyetine gönderilemek lazım geldiği ma'lûm-ı devletleri olmadığından isti'lâmını hâvî ve nüzül emini Süleyman Ağa bendelerini Yanya cânibi ser-askeri devletlü Hurşid Ahmed Paşa hazretleri kendü ordularına nüzül emini nasb etmiş olduklarından başka Ohri'de olan top ve topçuları Manastır'a göndermiş olduklarına binaen bu keyfiyet asâkir-i merkûmenin şîrâze-i nizâmına halel îrâs eylemiş olduğu ifâdesini muhtevî bundan akdemce felan ağa kullarıyla şerefes-i enmele-i vürûd olan tahrîrât-ı merârim-âyât-ı hidîvîleri Babialî'ye takdîm ve şifâhen dahi iktizâsı üzere bi'd-defa'ât ifâde ve tefhîm olunmaktan nâşî asâkir-i merkûmenin ol vechle tertîb ve ihzârında cilveker-i mücellâ-yı zuhûr olan himmet-i vâlâ-nihmet-i dâverîleri bilcümle ulyhâ-yı sadr-ı hazerâtı indlerinde vüfûr-ı sitâyîş ve tahsîn ve memnuniyeti müceb ve öteden berü hakk-ı ehakk-ı düstûrîlerinde derkâr olan mehâsin-i teveccühât-ı mekârim-âyât-ı seniyyenin bir kat dahi tezâyüd ve terakkîsini müstevcib olmuş olmağla ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri pederlerinin mûmâ-ileyh Süleyman Ağa'yı nüzül emini nasb ve ta'yîn buyurmaları kendü ordularının mukaddemki nüzül emini Edhem Ağa'nın vefâtından iktizâ etmiş ise de emin-i mûmâ-ileyh hem müşârün-ileyhin ordularını ve hem asâkir-i merkûme ta'yînâtlarını idâre etmesi irâde-i aliyye muktezâsından idüğü ve sâlifü'l-beyân top ve topçuları Manastır'a göndermeleri Ohri'de beyhûde ikâmetiyle sefil kalmamaları mülâhazasına mebnî ise dahi asâkir-i merkûmeye lede'l-iktizâ ma'îyyetlerine isticlâb olunacağı ve müşârün-ileyh hazretleri pederleri el-hâletü hâzihî Yanya cânibinin istiklâl-i tâmme ile ser-asker bulunmuş

Zat-ı mekârim-simâtları müşârün-ileyh hazretleriyle bi'l-muhâbere asâkir-i merkûmenin nizâmına ve kangı vezirin ma'îyyetlerine gönderilmesini tensîb ederler ise ol cânibe sevk ve tesbîl birle istihdâm kılınması iktizâ-yı maslahatdan olduğu beyânıyla ol vechle himmet buyurulmak irâdesini şâmil bu def'a Babialî'den i'tâ

olunan bir kıt'a cevâbnâme-i sâmi-i hazret-i sadaret-penâhî devletlü Halet Efendi hazretleri pederlerinin bir kıt'a tahrîrâtı tobraya mevzû'an takdîm-i pişgâh-ı âsıfleri kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet meâllerinden dahi ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ol vechle lutf ev inâyetleri şâyân ve derkâr buyurulmak bâında emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir.

-50-

Kavaye sakinlerinden müteveffâ Şehsuvar Paşazade İbrahim Bey'in bundan akdem karındaşı olan Kahraman Bey'i i'dâmı töhmetiyle müsâderesine irâde-i seniyye ta'alluk ederek emlak ve eşyası zabt ve tahrîrine mübâşir ta'yîn kılınan Hâcegân-ı Divan-ı Hümayûn'dan neseben birâderzadesi Arif Bey'e bâ-irâde-i seniyye tahsis kılınan on bin gurus hıdmet-i mübâşiriyeye destres olamayarak mir-i mûmâ-ileyh Dersaadet'e avdet eylemiş olduğundan sâlifü'z-zikr mebâliğin tahsîl ve Dersaadet'e tavsîli husûsu bundan akdem savb-ı müşîrîlerine tahrîr ve iş'âr kılınmış ise de ile'l-an meblağ-ı mezbûre destres olamamış olduğunu bu def'a inhâ ve tahsîli husûsunu istid'a etmekle mir-i mûmâ-ileyh emekdar-ı hademe-i devlet-i aliyyeden olarak hıdmet-i mübâşiriyeye-i mezkûr kendüye bâ-irâde-i aliyye tahsîs kılınmış mebâliğden olarak bu vechle destres olamaması nârda olmağla mukaddemâ iş'âr kılındığı vechle sâlifü'z-zikr hıdmet-i mübâşiriyenin tamamen mir-i mûmâ-ileyhden tahsîliyle bu tarafa irsâl ve tesbîli esbâbının istikmâline himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i zât-ı sûtûde sıfat-ı düstûrîleri Arnavudluk hânedânının bir güzîdesi ve ez-kadîm İskenderiye hânedânları devlet-i aliyyenin sadâkat ve diyânetle ma'rûf mu'teber bendeleri olub bu ana kadar Tepedelenlinin i'dâm ve izâlesi bâbında taraf-ı vâzihü's-şeref-i necîbânelerinden nice hıdemât-ı mebrûre me'mûl ve meczûm ve el-hâletü hâzihî magzûb-ı merkûm sâye-i fitriyesinde merkûz ve mektûm olan redâet muktezâsınca irtidâdı kabul edüb adeta tenazzur bildiği ele geçen evrâkından meşhûd ve ma'lûm olmağla hiç olmaz ise düşman-ı din-i Muhammedî olan Rum keferesi usâtının şikest yazu-yı iktidarlarıçün olsun izhâr-ı salâbet ve memurin-i sâireye küllî mu'âvenet etmeleri ve bi'z-zat kendüleri çıkmakda? bast olunan özöleri vâkı'a mutâbık ise de külliyetlü asker irsâliyle din-i Muhammediyeye ve kâffe-i ehl-i İslâmın velî-ni'meti olan devlet-i aliyyeye hıdmet eylemeleri küllî me'mûl ve ve şân ve hânedânlarına lâyük olan dahi bu usul iken buna dair ile'l-an bir eser zuhûr etmemesi muhabbet ve sadâkatlerinde bâ-bercâ-yı sebât olan asdikâlarını bayağı mahcûb etmek derecelerine

resîde oldu. Bi'z-zat hurûcda ve asker cem' ve irsâlinde bazı tekellûf derkâr idüğü müsellemler ise dahi el-an magzûb-ı merkûmun kuvve-i tathîrleri ... Mahmud Bey olub mûmâ-ileyhin biraderi Ahmed Bey taraf-ı düstûrilerine şiddet ta'alluk ile müte'allık olduğu bedîdâr ve taraf-ı düstûrîlerinden emr olunduğu suretde karındaşı merkûma tahrîr ile kal'adan ihrâc ve belki şakî-i merkûmun itmâm-ı kârine bile ilâc olacağı âşikârdır. Husûsan mir-i mûmâ-ileyh böyle tenassuru âşikâr olan bed-âyini? himâyeten emsâl ve akrânı beyinde iftihâr edemeyeceğini derk etmez makûleden olmamağla ve emn-i namusunu böyle müşrike mu'âvenet töhmetinden tathîr edeceğinden başka bu hıdmeti mukâbili taraf-ı devlet-i aliyyeden dahi rütbe ve mal cihetleriyle mükerrerem olacağını derk ve iz'ân etmek gerekdir. Kazıyyenin bu vechle müsbit olduğu ma'lûm-ı vezirâneleri iken bu ana kadar niçün teşebbüs olunmamışdır bilemem. Tahrîr-i âcizânem vechle mûmâ-ileyh Ahmed Bey nezd-i sâmilere celbiyle husus-ı mezbûre yani nefy-i merkûmun itmâm-ı kârilesin maktû'unu devletlü ser-asker paşa hazretlerine veyahud savb-ı sâmilere teslim birle der-i devlet-medâra ibsâlien gayret etdikleri suretde mûmâ-ileyhümânın beherine bin kese akçe ve magzûb-ı merkûmun emlâkinden birer a'lâ çiftliğin ve matlûbları olduğu tahdîrce bir yer almak dahi verileceğine bende-i diriniyyeleri ta'ahhüd ve zat-ı vâlâ-yı düstûrîleri dahi matlûbları olan her ne ise dirîğ olunmayacağına kefâlet ederim. Kaldı ki devlet-i aliyye her ne kadar gavâil-i saire ile meşgul ise dahi magzûb-ı merkûmun kârı tamam olmadıkça muhâsara ve tazyîk ve muhârebeden asla ferâgat etmeyeceği cezman ve yakînen ma'lûm-ı düstûrîleri olub evlâd ve ahfâdının dahi muahharan vukû' bulan hıyânetlerine mebnî cümlesi i'dâm ve izâle olunmağla gerek kendüde ve gerek evlâd ve ahfâdında fî-mâ-ba'd mülâhaza olunacak hiçbir faide kalmamışdır.

-51-

Zât-ı vâlâ-yı düstûrîlerinin tezâyüd-i şân ve şöhreti yâran?-ı merkûmânın bölgeden? tathîr-i dâmenleri ber-minvâl-i muharrer tedbîr-i mezkûrun icrâsıyla husûl bulacağı hak-ı düstûrîlerinde ... küllî menâfi'i müceb olacağı mülâhazasına mebnî ihtâren işbu arîza-i senâ imlâ ve mahsûs mehterbaşılık hıdmet-i bendeğide olan Muslihiddin Ağa kullarıyla itâre ve isrâ kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer maslahat-ı merkûmeye himmet ve cevâbını ser'an tahrîre inâyet buyurmaları bâbında emr ü ferman devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü velî-ni'met-i bî-minnetim efendim sultanım hazretlerindedir.

Cenâb-ı Rabbü'l-aliminin her bir irâde-i aliyye-i ilâhiyesinde nice sır ve hikmet derkâr ve bu keyfiyet dahi cümle indinde ma'lûm ve âşikâr olarak müstağnî beyân ve tekrardır. Bu def'a irâde-i seniyye-i samedâniye iktizâsı üzere neyyir-i teveccühât mehâsin-âyât-ı hazret-i pâdişâh-ı cihân-ârâ furkân-ı âcizânemde şa'şâ'a bahşâ olub işbu mâh-ı Saferü'l-hayrın yirmi beşinci Pazar günü emânet-i kübrâ-yı mühr-i hümâyûn yed-i mü'eyyed-i hazret-i hilâfet-penâhîden dest-i beyûsetimize acz i'tâ ve hil'at müstelzimü'l-mefharet mesned-i sadâret-uzmâ rûşen-i sadâkat-pûşumuza iksâ buyurulmuş ve mütevekkilen alellahi'l-bârî ve mütevessilen ruhaniyet-i risâlet-penâhî tanzîm-kâr-ı ibâd ve tensîk-i mesâlih-i bilâda teşmîr-i sâk-i gayret ve i'tinâ kılınmış ise de cemî' maslahatın hüsn-i irâdesi ibtidâ-i tevfiât-ı ilâhiyye mukârenete menût ve sâniyen teveccühât-ı kulûb-i ... menût olub ale'l-husus bu vakitler tamam ittihâd-ı samîmî ve ittifâk-ı kalbî ile din ve devletimize hıdmet olunacak günler olmağla dirâyet-i zâtiyeleri iktizâsı üzere her halde hâlisâne ve mütebassırâne izhâr-ı harekât-ı rû'yet-mendâneye mübâderet ve emânetullah olan aceze-i ibâdın istihsâl-i esbâb-ı âsâyişlerine himmet ve mehâmm-ı seniyyenin dahi layıkıyla rû'yet ve tesviyesine mübâşeret buyurmaları siyâkında mektûb-ı meveddet tahrîr ve ile tevkî'i sâbık Halet Efendi sâye-i devlet-i aliyyede bunca mürâbit ve inâyete nâil olmuş ve mücerred devlet-i aliyyeye zâhiren ve bâtınan sadâkat ve istikâmetle hıdmet eylemesiçün ve ale'l-husus böyle vakitte mecmû' ehl-i İslam yek-vücûd gibi samimi ittifâk ve ittihâd farîzasına ri'âyet ve taraf-ı sefâhetden ictinâb olunarak sâhib-i şerî'at efendimizin şerî'atı üzere hareket ve cümle İslam beyninde nifâk ve şikâk ber-taraf olarak yek-diğere nefsâniyeti bırakarak din-i Muhammedîye gönül birliğiyle sa'y ve gayret olunsun için hakkında bu kadar müsâ'ade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî erzânî kılınmış iken zâtında mecbûl olduğu redâet ve esâet iktizâsınca kullandığı? hayl ve zâyi' hasebiyle şimdiye kadar yüzünden çok kimesneler rahnedâr olarak ehl-i İslam beyninde şikâk ve nifâka bâ'is olagelüb hatta kendüsü zahirde riyâkârâne tavr ve ef'âl ve sadâkat ve istikâmet suretinde görülmüş ise de iç yüzünden maslahat-ı mahsusasına tervîc ile me'lûf olduğu sefâhet ...(karalanmış) elden bırakmayub hilâf-ı rızâ-yı âlî o makûle nice ef'âl ve harekete cesâreti dahi mu'ahharan tebyîn ve tahakkuk etmekden nâşîbu makûle müfsid-i bed-hâhın izâle-i cüvûdu lazım geldiğine binâen menfâsına giderken hakkında sudûr eden irâde-i ceclâdet-i hazret-i pâdişâhî mücebince ibreten

... cezâsı tertîb olunan mûmâ-ileyhin ser-maktû'udur. Proje müzâfâtından olub bir müddetden berü dest-i tasarruf-ı küffâra giriftâr olan Parga Kalesi'nin memâlik-i İslamiyeye munzamm olması vesâilinin istihsâline bâ-irâde-i seniyye memur olduğumuza binâen iki seneden berü husus-ı mezbûrun istikmâl-i esbâb-ı husûlüne ihtimâm olunarak bu def'a dest-yârî-i tevfik-i bârî ve bahşyârî-i hazret-i şehriyârî ile madde-i mezkûr cilveger-i sâha-i husûl olub kal'a-i merkûmenin memâlik-i beyza-i İslamiyeye mülhak ve dâhil olduğu keyfiyeti kâffe-i ehl-i İslamın ve hususan cenâb-ı sa'âdetleri misillü ihyâ ve ihlâmızın bâdî-i memnûniyet-i vaffireleri olacağ mülâbesesiyle teşyîri siyâkında şukka-i hâlisânemiz tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrlerikilındı. Bi-mennihî Te'âlâ ma'lûm-ı sa'âdetleri buyuruldukda tarafımızı da'vât-ı hayriyye ile tezkâra himmetleri me'mûl-i hâlisânemizdir.

Bi'l-istiklâl Rumili valisi ve ser-askeri ve derbendât nazırı olan sadr-ı esbak Hurşid Ahmed Paşa hazretleri vefât etmiş odluğundan avâtîf-ı şâmiletü'l-avârîf-i mülükânenen ârâyîş-i sahîfe-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne mucebince Rumili Eyâleti ve derbendât nezâreti bi'l-istiklâl aktâr-ı Rumili ser-askerliği ünvanıyla uhde-i hâlisânemize tevcîh ve ihsân ve Mora'da olan asker-i İslam ile vüzerâ-yı izâm hazerâtına bi'l-vücûh lâzime-i mu'âvenetin icrâsına ikdâm ve i'tinâ etmek üzere seyr-i serî' ile Yenişehir'e vusûlümüz emr ü ferman buyurulmuş olduğuna binaen işbu mübârek mâh-ı Rebi'ü'l-ahirin gurre-i garrâsı günü medine-i ... billahi Te'âlâ sebl-i bâriha hareket ve delâlet-i tevfik-i ni'me'r-refik-i samedânî ile Yenişehir hânedânına bâ-münezzel teveccüh ve azîmet olunmuş olmağla Mora'da olan asker-i İslam ile vüzerâ-yı izâm hazerâtına bâ-emr-i âlî veyahud bâ-tahrîrât müteveffâ-yı müşârün-ileyh savb-ı müşîrîlerinden bir gûne i'ânetin icrâsına himmet buyurulmuş mudur. Buyurulmamışdır. Ma'lûm-ı muhlısı olmadığından keyfiyetin tahrîr ve iş'ârına himmet buyurmaları me'mûlüyle suret-i memuriyet müstakile-i hâlisânemizi iş'âr ve hâtır-ı mürüvvet-mezâhirlerin istifsâr siyâkında kâime-i muhâlasat-allâme tahrîr ve mahsûs tatarımız bendeleriyle firistâde-i nâdî-i me'âlî-semîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı vâlâları buyurudukda ber-vech-i mültemis himmet buyurmaları me'mûl-i hâlisânemizdir. Cenâb-ı cenâh ... ve pervâze-i mürg-i hayal ve şu'ûr-ı izz-i şâna bi't-tecâvüz ani'l-kusur bî-mâre şâhin-i cerh-i âşiyân-ı baht ve ikbâl-i vezîrîlerin şikâr-ı gîrhümâ-yı evc-i devlet ve şişe-i kimyâ-yı sa'âdet olan kâse-i derûn-i mekârim-hûn-ı âsîfânelerin mâlâ-mâl zevâl-i rûz-ı efvûn şâdûmânî ve

mefharet eylemek farîza-i zimmet-i abîdânem olan tuhfe-i da‘vât-i hayriyyesi firistâde-i kabûlgâh-ı cenâb-ı mûcibü‘d-da‘ve kılındığı verâsında arzihâl-i abd-i du‘â meâl-i hâlisü‘l-akîdeleridir ki ... dil ü can-ı bekâ-cûyânem ... hamîr-i lutf ve ihsân-ı veliyyü‘n-ni‘amî ve kâffe-i halde rîze-i ..-i mâide-i şehiyyü‘n-nevâl talattufât-ı dâverîleri olduğundan leyl ü nehâr ve husûsan hengâm-ı subh icâbet-i iltizâmıdâ mânend-i hezâr şevk-i efzâ ... pervâz-ı du‘â olarak izdiyâd ... hoşharam eyyâm-ı ömr ü devlet ve ikbâl ve ... câh ve celâdet ve iclâlleri ed‘iyye-i müstecâbesiyle terziyân ve yevm-i râhvâhân-ı zat-ı merhamet-simâtları olan hûna ve muhâlefîn-i sâire ... ve bî-behre ve ser-fürû olmak enfâs-ı behiyyeleriyle güzârende-i ezmân idiğimi hâkipâ-yı şeref-bahşâ-yı veliyyü‘n-ni‘amîye ... hâme i‘lâma vesîle-cûy iken ber-muktezâ-yı vakt bu havâlîde bi‘l-cenbân sahn-ı zuhûr olan ecnâs-ı taburdan ... egerçi cevelângâh-ı matâyâ-yı metâlib ve âmânî olan saha-i inâyet-saha-i âlîlerine itâre ve ihdâ kılınmak şerm ve hicâbı müstelzim idüğü zâhir ve bedîhîdir.

-53-

Ancak el-hâletü hâzihî abd-i acîzleri bunlardan gayrı şey ihdâsına destres olamadığımdan kestahane şu kadar ... peydâ ve felan kulları vesâtatıyla bir an savb-ı sâmi-i mekârim-ihtivâları kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ hazîre-i devlet-vezîre-i âlîlerine ... serâyân-ı du‘â-yı vusûl olduklarında muktezâ-yı kerîme-i bende-nüvâziye ri‘âyeten ve talattufen hediye-i nâcizânemi âverde-i sebh ve tâbe-i tenâvül ve münevvel ve ilâveten tefâyüs at‘ime-i hân letâif-i şümûl buyurmaları niyâzım bâbında emr ü ferman ve hüsn-i kabûl devletlü mâh-i ... ve iclâl olan zât-ı inâyet-simât-ı veliyyü‘n-ni‘amîleri ... mesned-i devlet ve ikbâl ve kâffe-i umur-ı mekârim-i nüşûr-ı âlîlerinde mukârin tevfikât-i aliyye-i cenâb-ı izz ve müte‘âl olmak da‘vâtı ba‘de‘l-ikmâl ma‘rûz-ı çâker-i sâdikü‘l-bâlleridir ki veliyyü‘n-ni‘metim es-Seyyid Ali Celal Paşa pederleri hazretlerinin otuz beş senesi Muharreminden otuz yedi senesi Recebiyle Podgoriçe ve Aspuz kazâlarından hazinesine râci‘ mâl-i tekâsîtden gayr-ı ez-teslîm kusur kalmış olan beş yüz seksen gurusu ile otuz para irsal buyurulduğunuhâvî bu def‘a tatarları kullarıyla tisyâr buyurulan bir kıt‘a kâime-i âlîleri mezâyası müşârün-ileyh hazretlerinin ma‘lûmları olmuş ve meblağ-ı mezkûr dahi vusûl ile teslîm-i hazîne-i müşârün-ileyh kılınmış ve Rumili Eyaleti ve derbendât nezâreti ve Mora maslahatı aktâr-ı Rumilinin bi‘l-istiklâl ser-askerliği ünvanıyla müşârün-ileyh uhdesine tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn-i mülûkâne ve bir gün evvel bâ-münezzel Yenişehir’e erişmeleri emr ü ferman-ı şâhâne buyurulmuş

olmakdan nâşî savb-ı mezbûre bir dakika evvel erişmek tedârükünde iken hasbe'l-kader ... inhirâf târî ve birkaç gün giriftâr câme-i bîmârı olarak işbu mâh-ı Rebi'ü'l-ahirin on beşinci Pazar günü bi-emr-i hüda ecel-i mev'ûduyla irtihâl-i gülşen-saray-ı bekâ etmiş olmağla hemen cenab-ı mülk-i menân-ı pâdişâh-ı cihân efendimizin ve zât-ı vâlâ-yı veliyyü'n-ni'amîlerinin ömt ü devletlerine bereket ihsân ve merhûm-ı müşârün-ileyhi mazhar-ı rahmet ve gufrân eyleye. Amin. Mücerred ifâde-i hal-i pürmelâl-i âcizi ve niyâz-ı teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı bende-i nüvâzileri siyâkında arzihâl-i çâkerânem terkîm ve tatarları kulları mu'âvedetiyle hâkipâ-yı veliyyü'n-ni'amîlerine takdîm olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet-i muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı veliyyü'n-na'mâneleri buyuruldukda hakk-i kemterânemde hüsn-i inzâr-ı inâyet-âsâr-i âciz-i nüvâzileri tesvîg ve sezâvâr buyurulmak bâbında emr ü fermân ve lutf ve ihsân

-54-

Cenâb-ı re'fet-meâb-ı vâlâlarına rûnümâ ve müberrâ-yı zünûn ve hafâ olan muhâvenet ve muhâlasat-ı kâmile-i hulûsûrânem efzûn ve rû-bâlâ olarak midhat ve senâ ve nu'ût-i celîle-i bî-hemtâlarıyla müsâberetkâr idüğümü ifâde ve iş'âra mübâderet hâsılı tahsîlden ibâret ise de câ-be-câ teşyîd-i meb ânî-i muhâvenet ve velâya ibtidâr muktezâ-yı lâzîme-i hulûskârî ve muhâvenet idüğüne binâen tarafeynde sübût bulan âsâr-ı husûs metânet-i mensûs müstedîmenin semeresi ve kuvve-i câzîme-i teveccüh-i samimeye ihlâ-nüvâzîlerinin te'sîr-i meyâmin-i bâhiresi olmak üzere bu def'a avâtîf-ı seniyye-i hazret-i cihânânîden Bosna Eyâleti mansıb-ı celilü's-şanı uhde-i âcizâneme tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyurularak meyâne-i halt-nişânede pezirâ-yı husûs olan kurbiyet ve civâriyet müceb-i fart-ı müsâr ve memnûniyet olarak lâzîme-i hasene-i vefâdârî ve şerîta-i mer'iyeye-i hem-civârî olagelen ehad tarafeyne râci' husûsât-ı vâkı'ada ezher-cihet ittihâdiyet ve bi'l-iktizâ ahd-nümâ âhere mu'âvenet ve müzâheret husûsuna ri'âyet ... evvel ve âhir malhûz olmayan müdâhale-i âsâr gayretini ber-taraf ederek mine'l-kadîm derkâr ve müstedîm olagelen bi'l-vücûh yek-dil ve yek-cihet merâsiminin icrâsına bundan böyle dahi mübâderetle bi'l-ittifâk rahmete meâli üzere ittihâdkârâne harekete bezli takdîne-i dirzeş ve himmet maddesi vesîle-i imtidâd feyz ve rahat olduğu derkâr ve bürhen ve emr-i bedîhî ve ... olmak hasebiyle ve cenâb-ı mu'allâları ... atûfet peyvend—i ma'neviyen oldukları cihetiyle mu'âmele-i cemîle-i übüvvet ve nübüvvetin icrâsına bi'l-ibtidâr savb-ı dekâik-i âşinâ-yı müşîrânelerine âid husûsât-ı

vâki‘ada hasbe‘l-vüs‘ mu‘âvenet ve bezl-i lâzime-i hamîyyet olunacağı misillü taraf-ı âcizâneme ta‘alluk ve râci‘ husûslarda dahi levâzım-ı himemkârî ve merâsim-i mu‘âvenet ve ittihâd şî‘ârının bezl ve icrâsına himmet-i düstûrîleri isyârî? hâssaten iltimâskerde-i musâdekat-âdeleri idüğü beyân ve ifâdesi meâliyle azîz halnâmeğe ibâderet ve felan ile isâre-i savb-ı mekârim-i menfiyetleri kılındı. Taraf-ı bâhirü‘ş-şeref-i vezîrânelerine rûnümâ ve masûn şüayb-i zünûn ve ribâ olan muhâvenet-i kâmile-i medâyih-kârânemin muktezâsı meh âmid ve senâları tekrarıyla murâdın subh ve mesâ idüğüüm bi-mennihî te‘âlâ ma‘lûm-ı mekârim-i pîrâları buyuruldukda savb-ı bî-merâları ba‘de-mâ dahi cerîde-i ihlâda ibkâ ve merâsim-i yek-vücûdunun icrâsıyla teveccühât-ı samime-i müşîrîleri ve mâdem isyâr buyurulması vâbeste-i şîme-i mekârim-i vesîme-i mu‘allâlarıdır.

-55-

İcrâ-yı merâsim ... müceb-i izdiyâd hulûs ve tevadd idüğü derkâr ve âsâr-ı raybdan vâreste ve azad olmak mülâbesesiyle zât-ı vâlâ-yı müşîrânelerine lâyıq ve şâyân olmayarak bâlâda mastûr üçer re’s esb ile bir re’s bargir ihdâsı nezd-i mekârim-semîr-i vezîrâneleri kılınmışdır. Hediye-i nâciz-i hulûsûrânem her ne kadar sezâvâr-ı ihdâ değil ise de nazar-ı hulûsada isterse berksiz olsun mazmûnu üzere keşîde-i tavîle-i hüsn-i kabûl buyurularak muhâvenetkâr-ı hulûs-şümûlleri vâyemend-i sunûf-ı şâdûmânî ve müsâr-i sebyâr buyurulması kümâşete-i secâyâ-yı atûfet-şî‘ârlarıdır. Bundan akdem uhde-i âcizânemde olan Ohri Sancağı mirmiran-ı kirâmdan Abbas Paşa‘ya ve İlbasan Sancağı dahi mirmiran-ı kirâmdan Mahmud Paşa‘ya tevcih ve ihsân-ı hümâyûn buyurularak livâteyen-i mezkûre uhde-i çâkerîden sarf ve tahvîl buyurulmuş ise de öteden berü bu kulları devlet-i aliyyenin bende ve bendezadesi olup sâye-i saltanat-ı seniyyede menâsıb-ı celîle ve envâ‘ inâyât ve talattufât-ı şâhâneğe mazhar ve kâmûr olacağımızı derkâr olmağla hemen şevketlü kudretlü azametlü veliyyü‘n-ni‘am-ı âlem ve veli-ni‘metimiz olan pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz sağ olsun. Amin. Uhde-i çâkerîde olan İskenderiye Sancağı sengistândan ibâret ve ve bî-hâsıl ve re’s-i hudûd memâlik-i şâhânede serhad bulunub kadîmden berü tuğyan ve isyânıyla me‘lûf olan Karadağ keferesi kurb ve civâr bulduklarına mebnî serhadât-ı hâkâniye ahaliysiyle leyl ü nehâr muhârebe ve kıtâl ederek istîlâsına fırsat-bîn olduklarından daima emr-i muhâfazada tebassur ve dikkat ve a‘dâ-yı mersûmenin müdâfa‘asına ikdâm ve gayret olunarak iktizâ eden mühimmât ve levâzımât-ı saire cihetiyle vâki‘ olan mesârîfâta liva-i mezkûr hâsılâtı

vefâ edemediğinden serhadât-ı hâkâniye-i mezkûrenin tasallut-ı a'dâ-yı dînden vikâyesi mesârıfına avn ve medâr olmak ve hem İskenderiye cibâli askeri hayvanatlarıyla mevsim-i şitâda kışlayub ta'ayyüş eylemek için Draç ma'a Kavaye ve Tiran mukâta'aları cânib-i devlet-i aliyyeden seleflerimize i'tâ buyurula gelmiş ve bu vechle hem kendileri idâre ve hem dahi cibâli askeri mu'âşeret oluna geldikleri bedîhî ve âşikâr olub binâen aleyh mukâta'ât-i merkûme bu def'a sancak mutasarrıflarına i'tâ buyurulmak lazım gelür ise bu kulları daire-i âcizânem dairesine ve gerek serhedât-ı mezkûre muhâfazasına layıkıyla kudret-yâb olamayarak bi'l-vücûh mağdûriyet ve ıztırâb-ı çâkerânemizi müstelzim olacağı zâhir ve asker-i merkûme dahi haşin olduğundan mukâta'ât-ı mezbûre kışlağa gidemeyerek halleri yaman ve perişan olacağı emr-i bâhir olmağla muktezâ-yı şîme-i kerîme-i âtîfet vere'fet-i veliyyü'n-na'mâneleri üzere mârrü'z-zikr Draç ma'a Kavaye ve Tiran mukâta'âlarının kemâkân uhde-i âcizânemizde iblâ ve ihâlesi husûsuna lutf ve inâyet-i seniyyeleri şâyân ve erzân buyurulmak niyâz ve tazarru' vesîle-i ibrâz sıdk e ubûdiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ vâsıl-ı sâha-i inâyet ve keyfiyet muhât-ı ilm-i devletleri buyuruldukda ber-vefk niyâz ve mümtenâ-yı çâkerî hüsn-i müsâ'ade-i seniyyeleri şâyân ve erzân ve ol vechle çâker-i seniyyelerin müstedîmlerin memnûn ve şâdân buyurulmak bâbında emr ü ferman ve lutf ve ihsân -56-

Devletlü inâyetlü merhametlü übbehtlü veli-ni'metim efendim sultanım hazretleri devlet ve ikbâl-i ebedî ve übbehet ve iclâl-i sermedî ile ... ve sâye-i hümmâ-vâye-i veliyyü'n-ni'amânelerinde had-ı hezârân-ı çerâğ ve seniyye-i edâ-yı bedhahları dağ-ber-dâğ olsun. Arzihâl-i abd-i şâkirü'n-nevvâlleridir ki bu bende-i ... öteden berü bâb-ı inâyet-meâb-ı dâverânelerine intisâb ile kâmyâb olmuş ve hezâr inâyet ve ihsân-ı âsıfânelerine tathîr ... ve ubûdiyet-i eyyâm-ı ömr ü devletleri ed'iyye-i hayriyyesini uhde-i ubûdiyetime farz-ı ayn bilmiş bendegân-ı sadâkat-nişânlarından olduğum cihetle bundan akdem Mora valisi ve ser-asker-i zafer-rehberi devletlü Ali Paşa karındaşları hazretleri ma'iyyetlerine memuriyetle mümtâz buyurulmuş olduğundan ve Rum usâtı teknelerinden otuzdan mütecâviz tekne İzvin pişgâhına münker-endâz idbâr olmuş ve vâfir gavur taşra çıkub cünûd-ı muvahhîdîn ile muhârebeye igâz etmiş oldukları ... müşârün-ileyh hazretleri tarafından inhâ olunmuş olduğundan mevcûdiyet-i çâkeri olan asâkir neferât ile kefer-i makhûre üzerine hücum ve kahr ve tedmîrlere gayret ve zât-ı übbehet-simât veliyyü'n-

ni'amânelerini ve İskenderiye mutasarrıfı atûfetlü Mustafa Paşa senâverlerini utandırmamağa mübâderet olunmak bâbında şeref-efzâ-yı dost-ı ta'zîm olan fermannâme-i âsîfâneleri ma'âl inâyet iştimâlini ma'lûm-ı çâker-i müstedîmleri olarak her halde emr ü ferman-i hidîvânelerine imtisâl-i farîza-i zimmet-i ubûdiyetim olub İstiliçe ve Ekinoz karyelerine çıkan küffar rûz-ı hakrâr ile ser-asker-i müşârün-ileyhle karındaşları hazretlerinin emr ve irâdeleri üzere derhal muhârebeye ibtidâr ve mûmzâ hüsn-i teveccühât mekârim-âyât-ı âsîfâneleriyle âsâr-ı fevz ve nusret bedîdâr ve ekserisi kahr ve rumâr olmuş Ayamarinede olan kefere ile dahi bi-havullahi te'âlâ muhârebeye şürû' olunmuş olmağla karîben kahr ve tedmîrleri eltâf-ı ilahiyeden me'mûl ve müsted'â idüğü ve muktezâ-yı memuriyetim üzere her halde ser-asker-i müşârün-ileyh karındaşlarının eser ve re'yelerine mütâba'at ve sâye-i hidîvânelerinde izhâr-ı salâbet ve şecâ'at ile cenâb-ı devlet-meâb-ı veliyyü'n-ni'amîleri ve müşârün-ileyh Mustafa Paşa senâveri utandırılmayacağı ifadesi arz-ı ubûdiyetime ni'me'l-vesile ittihâzıyla arzıhal-i abîdânem tahrîrine ictisâr ve takdîm hâkipâ-yı kîmyâsâ-yı übbehet-kararları kılındığı İnşâllahu Te'âlâ muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı deverâneleri buyuruldukda daima muhtac ve me'nûs olduğum hüsn-i teveccühât-i mekârim-gâyât-ı veliyyü'n-ni'amîleri kemâkân hak-ı bendegânemde şâyân buyurulmak bâbında ve her halde emr ü ferman ve lutf ve ihsân İzzetlü gayretmendim Selim Bey huzûrlarına ba'de's-selam fihâmızdır ki Rum usâtı teknelerinininden otuzdan mütecâviz tekne İzvin pişgâhına münker-endâz idbâr olmuş ve vâfir gavur taşra çıkub cünûd-ı muvahhîdîn ile muhârebeye igâz etmiş oldukları Mora valisi ve ser-asker-i zafer-rehberi devletlü Ali Paşa hazretleri tarafından savb-ı muhibbânemize inhâ olunarak ma'lûmumuz olmuşdur. Cenâbınızın öteden berü sadâkat ve gayret ve asker-perveri ile şöret-şi'âr idüğümüzü indimizde ma'lûm olmak mülâbesesiyle zatınızda merkûz olan cevher-i salâbet ve şecâ'ati izhâr ederek ve bu memuriyetde dahi gerek İskenderiye mutasarrıfı atûfetlü Mustafa Paşa karındaşımızı ve gerek bizi utandırmayarak göreyim seni mevcûd ma'iyetiniz olan asker-i nusret-me'ser ile şu kefere-i makhûre üzerine hücum ederek kahr ve tedmîrlere himmet ve bu memuriyetde dahi kesb-i şöret ve tam etmekle sarf-ı miknet eylemeniz matlûbumuz idüğü bi-mennihî Te'âlâ ma'lûm-ı gayret-melzûmları oldukda ber-minvâl-i muharrer müste'inen ba-emrillahi Te'âlâ şu gavurların üzerlerine varub kahr ve tedmîrlere mübâderet eylemeniz matlûbumuzdur.

Kâffe-i mu'âmelâtın esası olan râyic-i nüfûz maddesinin ne tarafa halelden vikâyesiyle râde-i nizâmını tecâvüz ittimâsı irâde-i seniyye muketzâsından olarak ol bâbda savb-ı âlîlerine hitâben sahife-i pîrâ-yı sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî bu def'a takdîm pîşgâh-ı sâmilîleri kılınmış olmağla bi-mennihî Te'âlâ keyfiyet emr-i şerîfin meâl-i münîfinden ve gerek darbhane-i âmire nazırı atûfetlü efendi bendelerinin hâkipâ-yı hidîvîlerine olan arîzası makhûrundan dahi ma'lûm-ı veliyyü'n-ni'amîleri buyuruldukda ve her halde emr ü irade-i seniyyenin infâz ve icrâsı husûsuna himmet-i vâla-nihmet-i dâverîleri mebzûl ve derkâr buyurulmak.

Seniyyü'l-himemâ mehâsin-i şiyemâ devletlü inâyetlü re'fetlü âtûfetlü hâtır-ı nüvâyâ efendim hazretleri şime-i behiyye-i kirâmı ve seciye-i razıye-i ihlâ-nüvâzîleri iktizâsı üzere cihet-i karzdan olarak kalan mukaddemâ i'tâ olunan cem'an şu kadar guruşun tahsil ve irsâli niyâzında olduğuma mebnî meblağ-ı mezbûr bu def'a tahsîl ve taraf-ı senâverîye tesbîl buyurulduğunu mübin bir kıt'a ve hediye-i behiyye-i kirâmîleri olmak üzere simon masnû' bir çift piştov ve simli bir aded tüfenk ve bir çift sim palaska ve on iki zirâ' kalabudanlı? diba ve on iki zirâ' kırmızı kadife irsal ve inâyet buyurulduğunu tebeyyün ve diğeri bir kıt'a şukka-i kirâmîleri râha-i pîrâ-yı vürûd ve meâl-i inâyet iştîmâline zihn-i senâverânem mevrûd olub meblağ-ı mezbûrun bu vechle tahsîl ve isbâline ve hediye-i kirâmîleriyle îfâ-yı resm-i hâtır-ı nüvâzîye vâki' olan himmet ve ri'âyet-i müşîrânelerinde hâsıl olan sürûr-ı mevfûr ... (silik) havsala-i hâme olmakdan dûrdur. Hişe-i revnak-efzâ-yı kâşâne-i ömr ve âkıbet ve ikbâl deste-pîrâ-yı fûrû sûtût ve ibcâl olalar. Amin. Bî-mâre zât-ı mekârim-simât-ı keremkârâneleri ziyet-efzâ-yı ... ve ikbâl ve ve revnak-tırâz-ı kâşâne-i mecd ve sûtût ve iclâl olmak da'vât-ı hayriyyesi ... ve'l-asl merfû' bârigâh-ı cenâb-ı hazret-i müte'âl kılındığı siyâkında nümâyende-i senâver husûsiyet-i iştîmâlleri budur ki hasîse-i zât-ı mehâsin-simât-ı hidîvâneleri olan cevâhir Hânedân-ı şan-ı hidîvîlerinin bende-i inâyet-dide ve du'â-gû-yı ikbâl-cüveydeleri olduğum ... ani'l-i iş'âr ise dahi gavâil-i ârâm-fersâ-yı gevînenin te'âkübünden çokdan berü arz-ı kâlâ-yı sıdk ve ihlâs-ı âcizîye fırsat-yâb olunamadığı derkâr ise de du'â-yı tezâyüd-i ömr ve devlet ve ikbâl-i dâverîlerine mübâşeret ve iştigâlde bir vechle tecvîz-i kusûr olunmadığı izahıyla arîza-i âcizânemdir ki gayret eyleyerek envâ' ta'ab ve meşakketle Tırhala ve Liva diye ve mahall-i sairede geşt ü güzâr ile mübtela oldukları kaht ü galâ sebebiyle tavâif-i askeri açlıktan ve sefalet-hâh sebeble

hastalıktan telef olarak ekserisi mütegarrik ve perişan olmuş ve evlaf-ı fâtihân ve eyâletlü ve sâkir-i saire ne ise mecmû'u perâkende olarak hâsıl kalan Arnavud paşalarının yanlarında cemî'an beş altı yüz mikdarı fakat etbâ' makûlesi kalmış ise de bunlar dahi metâ'ib-i seferiye ile bî-tâb ve tâkat olduklarından bu sene-i mübârekede bunların ellerinden bir şey gelmeyeceği ve bu makûle muztaribü'l-ahvâl memurından bir gûnâ hıdmet-i nâfi'anın zuhûru mülâhazadan ba'îd idüğü ve kulunuzun dahi civariyetimizde bulunan Sırpı tarafından bir gûnâ hâdise vukû' bulmak lâzım gelir ise hâlâ Niş muhâfızı devletlü Hüseyin Paşa hazretleri tarafına imdâd ve i'âne olunmak husûsuna kulunuz bâ-emr-i âlî memur buyurulduğundan oldukda bu havâlîye vesîle-i metânet olmak mülâhazasıyla mahdûmum kullarının bu cânibe tahvîli niyâzıyla keyfiyet mukaddemce taraf-ı âcizîden Babıali'ye arz ve iş'âr olunduğuna müte'âkiben Hurşid Paşa merhûmun vefâtı zuhûr ve bi'l-istiklâl alınan ser-askerlik ünvanıyla Rumili Eyaleti tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyrulan sâbık Bosna Valisi vezir-i asaf-nazîr devletlü Celal Paşa pederiniz hazretleri bu def'a Yenişehir tarafına sevk-i sûtûr etmekde oldukarından bu suretle hall ve akd-i umûr müşârün-ileyh hazretlerinin buyuruldu-i âlîlerine mütevakkıf olduğu efendimiz iş'ârına rû-keâm olunmayarak sözüünüz geçeceği nümûdâr olmakdan nâşî taraf-ı hidivîlerinden mahsûsen bir ademerî bendeleri müşârün-ileyh hazretlerine irsâl buyurularak paşa-yı mûmâ-ileyh oğlumuz kullarının izin buyuruldusununahzına lutf ve inâyet buyurulmak niyâzında olduğumun ifâdesiyle

-58-

Kadîmî revnak-efzâ-yı şân bezmgâh-ı e'âlî olan zât-ı mekârim-âyât-ı sâmilîleriyle meyânemizde sâbit ve ber-devâm demadem pezîrâ-yı terakkî ve istihkâm olan bünyân-ı mebânî mehr ve müvâlâtımızın mühimmâtı ez-dil ü can ve ârâyış-i nikâde-i ihlâs ve taviyyet ile ... ve cilve-gâh-ı şâhid-i cenân olduğundan lâzıme-i zimmet-i sâdikânem olduğu üzere daima zat-ı sûtûde-i sıfât-ı kâmilânelerinin midhat ve senâ ve hayr-du'â-yı câbet-pîrâlarıyla ... besât ve hukûk-ı kadîmemizi mutazammın hulûsnâmemizin istiktâb ve nakdine hevâsetkâr ve ve sile-cûyân iken bundan bir iki gün mukaddem zuhûr eden tatar-i veliyyü'n-ni'amînin aceleten i'âdesi muktezî olduğundan icrâ-yı edevât ...(silik) ve iîfâ-yı levâzım-ı mûris-şi'ârîye destres olmak imkân-pezîr olmamağla mürüvvetkânî sultanım cenâb-ı ve'l-ensâb-ı necîbâneleri ve gerek bu muhlis seniyye-i sâfları nezdinin vedûd merhametlü veliyyü'n-ni'metim efendimizin çâkerân-ı du'â-gûy-ı bî-kusûrları olduğumuz zâhir ve ayân ise de el-

hâletü hâzihi cenâb-ı âlî-menâbları devlet-hanelerinden mekk râbita-i hazer ve ikâmet ve makrûnen bi'l-yümn ve'l-afiye cânib-i seniyyü'l-menâkıb veliyyü'n-ni'amîye teşrîf ve ... ile kehl cilâ-bahş dîde-i dil ü can-ı ısdıkâ ve bendegân olan hâkipâ-yı şeref-bahşâ-yı vezîrîlerine rû-yı mâl-i ubûdiyet ve müşerref oldukları teşekkür ve meserret-i fuâdımızın ifâdesi ve mübârek tâb'-ı vâlâ-yı atûflerinin iftikâdı siyâkımda mahsûsen işbu halâsnâmemiz tahrîr ve imlâ ve firistâde-i nâdî mekârim-i ihtivâları kılınmışdır. Bi-mennihî Te'âlâ keyfiyet hulûs-ı hulûsûrânem ma'lûm-ı ilm-i atûfetleri buyuruldukda bu muhlis-ı kadîm ve kadîmelerin sebt cerîde-i teveccühât-ı derûn-ı mehâsin-şümûlü buyurmaları me'mûl ve temennâdır.

-59-

... (sayfanın üst kısmı kesik) Cenâb-ı hüdâvend-mecîd ve ferah-fezâ-yı rûz-ı su'ud ihtivâ-yı abd-ı izz-i şâna ârî mübârek saha-i mekârim ... cilvegâh-ı melâik esmân ve tanîn-i tavb-ı meserret ve şâdûmânların resîde-i sâmi'a-i ins ü can ve ra'b-endâz kılub bir hüdâhân eylemek farîza-i zimmet-i sâdikânem olan da'vât-ı hayriyyesi hulûs-ı derun ile ba'de'l-ikmâl arzihâl-i bende-i du'â-makâlleridir ki bu çâker-i ve çerağları beher hal perver-yiyâb mâide-i şehiyyü'n-nevâl lutf ve ihsân veliyyü'n-ni'amî ve seyrâb-ı zülâl rûz-ı efzûn teveccühât-ı seniyye-i vezîrîleri olduğundan her an ve zaman şâhid-i eyyâm-ı ömr ü devlet ve iclâlleri daima şâd-ı kâr-ı abd-i kâmrânı ... husûl-i âmâl fuâdiye-i dâverîleri da'vâtıyla ihyâ nekzâr ve meşmûl idigimi arz ve i'lâm bir vesile-i behiyyenin sünûhta müterakkıb iken hamdullahi Te'âlâ zât-ı me'âlî-âyât-ı âsıfâneleri mesned-tırâz-ı ikbâl ve devlet ve mazhar-ı envâ' nâz ve na'îm abd-i meserret olduklarından kulları müceddeden ihyâ ve vâyeğîr sürûr-ı bî-intihâ olmuşdur. Hak tebârek ve Te'âlâ hazretleri evkât-ı ömr ü devletlerin nücum esmândan rûş mezîd ve her rûz ve şeb hidivânelerin hem nurâniyetkad rve abd eyleye. Amin. Bi'l-mu'în. Mahzâ icrâ-yı merâsim tebrîk-i abd-i sa'îd ve ifâ-yı farîza-i şükr ve senâ ihlâs-ı bedîd-i bendegânem siyâkımda işbu arzihâl-i âcizânem tahrîr ve tatar kulları sefâretiyle merfû' pîşgâh-ı vâcibü't-tevkîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ihlâs ve du'â-yı kemterânem ma'lûm-ı ilm-i rahîmâneleri buyuruldukda bu abd-ı âcizlerin zîver-i teveccühât-ı merhamet-âyât-ı vezîrîleriyle nâil-i teveccühât buyurmaları Cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i ... mûrisü'l-mübâhât ... an ihtiyâcül-âlât ... kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsıfâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidivânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet

irsâm eylemek farîza-i zimmet-i çâkerânem olan da‘vât-ı hayriyyesi ba‘de‘l-itmâm arzihâl-i bende-i bekâ-cû-yı ubûdiyet-merâmlarıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu‘âmelesinden olduğuna nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden kestahâne simden musanna‘ yaldızlu bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib‘âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te‘âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâ-yı hâtır-ı bâhirü‘l-iclâl ile isti‘mâlini müyesser ve nasîb ve sadâ-yı mehâbet –ihtivâsı ra‘b-endâz kılub e‘âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bi‘l-mu‘în. Veli-ni‘met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve üncine-i ... i‘tibâr ve kabul buyurmaları.

-60-

Cenâb-ı mekârim-elkâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan hukûk-ı mehr ve muhabbet ve nekâde-i şevk ve hakikat-ı fuâdiyemiz ezeli ve kayd-ı ta‘rîfdan vâreste ve müstağnî ise de icrâ-yı levâzım nısfü‘l-vâsılaya ikdâm vâcibe-i ... olduğuna mebnî mukaddemce isti‘lâm mübârek tab‘-ı âlîlerine dair takdîm olunan hulûsnâmemizin vusûlünü şâmil ve îfâ-yı ihlâs ve mu‘âvenet-i zâtiyelerini müştemil bu def‘a firistâde-i mürüvvet buyurulan şukka-i şerîfe-i fazîlâneleri vâsıl ve hulûsa-i mezâyâ-yı sadâkat ihtivâsı ma‘lûm –ı hulûsûrânem oldukda sultanımın hulûskârîde olan vüfûr ve rû-muhabbet-i kalbiyye ve bi‘l-hâssa ahbâr-ı sâre-i ikbâl ve afiyet-i necîbânelerinden fevkü‘l-ifâde sürûr ve handân olarak bir kat dahi ezkâr-ı hayriyyeleriyle meşgûl ve terziyân olduğun ifâdesi ve mübârek hal ve hatır ...

-61-

...(sayfanın üst kısmı kesik) Bî-mâre nüsha-i nefîse-i zât-ı me‘âlîâyât-ı atûfâneleri ... kevn ü mekârimden mahfûz mahfaza-i hüdâvend menân ve teşeyyüd şîrâze-i nizâm ahvâl ve âmâli derûniyyeleriyle mesnûn ve mümtâz akrân olmak da‘vât-ı hayriyyesi hulûs-ı derûn ile ba‘de ... bende-i hulûskâr ve vâzîbendeleri budur ki cenâb-ı mekârim-i elkâb-ı kâmilâneleriyle meyânese sâbit olan alâka-i derûn ve şevk ve muhabbet vefâ mazmûnumuz derece-i ihvetden mütezâyid ve ve efzûn olduğundan ve mâdem zikr-i mehâmid-evsâf-ı dil-nüvâr-i giryâneleriyle ... ve celb ahbâr-ı sâre-i âfiyet-i necîbâneleriyle tefrîh-i kalb ve can-ı hâlisânemize vesile-

cûyân iken mavсила-i halasnâme-i muhlis ademim bendelerinin bazı hudûd-ı muhtelita maslahatına mebnî cânib-i seniyyü'l-menâkıb hazret-i veliyyü'l-ni'amîye irsâli muktezî olmağla mahzâ ifâ-yı lâzıme-i ihlâs ve taviyyet ve intihâs mübârek tab'-ı vâlâ-yı kerîmü'l-müntekıbları siyâkında işbu vedâdnâmemiz tahrîr ve mersûmun vesâtatıyla fisirtâde-i nâdî-i fütüvvet-masîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ ind-i şerefü'l-vürûd keyfiyet sıdk ve müvâlâtım ma'lûm-ı ilm-i hakâik-ı alûdları buyuruldukda savb-ı muhlis-ı vefâmütehassısların kûşe-i hâtır-ı hayr-endîş fazîlânelerinden vürûd mehcûr buyurub peyâm-ı dilârâm mürüvvet-kârîlerini müste'ar saltanatnâmeleri irsâliyle mazhar-ı meserret-i nâ-mahsûre buyurmaları me'mûl ve mütemennâdır.

Cenâb-ı ve'l-ensâb-ı atûfleriyle meyânemizde olan hukûk-ı mehr ve muhabbet-i fuâdiyemiz muktezâsı üzere ...-i ahlak-ı hamîde olan zât-ı mürüvvet-simât-ı sa'âdetinizin ezkâr-ı cemîleleriyle terziyân ve bâdî-i meserret ve şâdeti muhlisânem olan ahyâr-ı sâre-i sıhhat ev âfiyetleri zuhûruna müterakkıb ve nigerân iken bundan akdem firistâde-i savb-ı hulûsûrî buyurulan şukka-i şerîfe-i necîbâneleri vâsıl ve hulâsa-i ...(silik) ittilâ'-i hâlisânem muhît ve şâmil oldukda peyâm-ı dilârâm âfiyetleri vecile-i sürûr-ı tâmm olmuşdur. Bîmâre tezâyüd-i ömr ve ikbâlleriyle mümtâz ...olalar. Amin.

Bî-mâre-i mesned-nişîn devlet ve ikbâl ve tezâyüd-i ömr ve münzeletleriyle fâikü'l-emsâl olmak da'vâtı ba'de'l-ikmâl arz ve ... senâver-i hulûs-ı efrâşteleridir ki zât-ı sûtûde-sıfât-ı âlîleri her vechle dil-nüvâz ve ahlâk-ı hamîde-i kârsâzî ve himmet-i aliyyeleriyle ma'rûf ve mümtâz oldukdan nâşî senâverleri ez-kadîm hânedân-ı mekârim-nişânlarının ez-dil ü can du'â-gûy ve senâ-hân-ı bî-iştibâh olduğu arz ve i'lâma vesîle cûyân iken hâmil-i du'ânâme-i senâverî felan kulları bu def'a bazı mesâlih-i senâver-i enmele-i hâkipâ-yı hâcet-revâ-yı veliyyü'n-ni'amîye irsâl olunmağla mücerred arz ve senâ ve mübârek tab'-ı vâlâ-yı devletlerini istinbâ zımnında işbu du'â-nâmemiz tahrîr ve itâre-i nâdî-i lâzımü't-tevkîrleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ keyfiyet ma'lûm-ı inâyetleri buyuruldukda savb-ı senâver-i bî-merâların kûşe-i hatîr-i ... ihrâc ve ib'âd buyurmayub her halde hak-ı teveccühât-ı muhlisnüvâzîleriyle karîn-i iftihâr ... buyurmaları niyazımdır sultanım.

Mora üzerine savb-ı sâmi-i âsifânelerinden zehâir mübâya'a ve sevki bâbında sudûr eden emr-i âlî ve emrnâme-i nâmî-i hazret-i vekâlet-penâhî mübâşiri yediyle vâsıl seviyy-i âlîleri olmuş ve der-akab tedârük olunan hinta ve mısır ve buğday bir kıt'a

nemçe tüccârı sefinesine tahsilen sevk ve irsâl olunmuş ve bundan böyle dahi mübâyâ'a ve tedârük olunan zehâir sefâin ile pey-der-pey tisyâr buyurulacağı bu def'a vârid olan tahrîrât-ı müşîrîlerinde îmâ ve iş'âr buyurulmuş olmağla sefine-i mezkûre Gördüs İskelesine lenger-endâz vusûl olub vakt-i müzâyeneye tesâdüf eylediğinden cum'amızın bâdî-i mesrûriyeti olmuşdur. Zehâir-i mersûle nüzül emini izzetlü Yakub Ağa bendelerine teslîm olunub mikdar ... (silik) ordu-yı hümâyûnda zehâirin kıllet ve nedreti derkâr olduğundan bundan böyle gönderilecek zehâirin dahi bir sa'ât evvel aceleten sevl ve îsâline himem-i kâmile-i vezîrîleri bî-dirîğ buyrulmak beyânı zerî'a-i arz-ı hulus-ı muhâlasat-ı mansûsumuz olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede'l-vürûd ber-minvâl-i iltimâs-ı senâverî himmet-i müşîrîleri ma'rûf buyurulmak menû-tı şîme-i seniyyeleridir.

-62-

... (sayfanın üst kısmı kesik) (çekim hatası var) Muktezâ-yı şer'-i şerif ve icmâ'-i ümmet-i hikem ... memâlik-i İslamiyeden külliye ref' ve ibkâ olunan ... sarayda mensûb bulunanlar ocağ mülga hakkında mesâg-ı şer' ile sâdır olan emr-i şerîfe adem-i itâ'atle şerî'at-ı garrâ ve icmâ'-ı ümmet-i seyyidü'l-enbiyâyâ muhâlefet eylemişler ... bunlara taraf taraf nush ve pend olunarak emren veliyyü'l-emre itâ'ate her ne kadar da'vet ... ise rişte-i inâd ve ... bırakmadıkları şâyed valilerinden bir nev' emniyetsizliğe mebnî olmak mülâhazasıyla atûfetlü el-Hâcc Mustafa Paşa hazretlerinin ... eyâlet-i Bosna uhde-i senâverîye tevcîh ve ihsân buyurulmuşken yine ta'annüdlerinden ferâgat etmeyüb bütün bütün edepsizlikleri izhâr ve açıktan fazîha-i isyâna ibtidâr eyledikleri âşikâr olub bunlar ba'd-ezîn nush ve pend ile ıslâh olmayacakları zâhir ve sûret-i refk ve mülâyemetle her ne gûne tedbîr olunsâ mukayyed olmayacağı bedîhî ve bâhir olmağla saray eşkıyânın bu hareketleri kendü hallerinde mecâzâtı da'vet kabîlinden olarak ber-muktezâ-yı şerî'at -ı mutahhara o makûle kendüyü bilmez câhillerin icrâ-yı ... kıyâm ve i'tinâ-i lâzımeden ve icab-ı emr ü irade-i seniyyeden olduğuna binaen taraf-ı âcizânemden lazım gelen ... a'mâl ve icrâsına şürû' olunmuş olub ancak her taraftan saray eşkıyâsının esbâb-ı te'dîb ve zehîblerinin ... kâhire-i ma'delet-i aliyyenin irâ'esi muktezâ-yı maslahatdan ve savb-ı vâlâ-yı düstûrîlerinden dahi ibrâz-ı satvet ... eşkıyâ-yı merkûmenin yola yatacakları me'mûl olan hâletden idüğüne ibtinâen hasbe'l-ihtiyât felan ve felan bendelerini tez elden asâkir-i vâfiye ile Bosna caddesinde kâin Astar Eflak? Kazası dâhilinde olan yeni varoşa serî'an ta'yîn ve zât-ı haydar-ı sıfât-ı müşîrîleri dahi bi'n-

nefs hareket-i şâyi'asını tebyîn ve i'lâna himmet buyurmalarını şâmil taraf-ı eşref-i vekâlet-penâhîden cenâb-ı âlîlerine şeref-sudûr olan emrnâme-i sâmi kâime-i senâverîye leffen bu def'a savb-ı vâlâlarına ba's ve isrâ kılınmış olmağın keyfiyet irâde-i seniyye-i meâl-i münîfinden muhât-ı ilm-i düstûrîleri buyuruldukda mûceb ve muktezâsının icrâsı şâyân-ı şân-ı übbehet-nişân-ı hidîvîleri idüğünden İnşâllahu Te'âlâ şu maslahat inzimâm-ı ikdâm ve himmet-i devletleriyle muntec-i hüsn-i hitâm ve sühûlet olacağı derkârıyla hasîsa-i zât-ı meyâmin-gâyât-ı ... olan âsâr-ı satvet-i dâverîlerinin karîben eşkıyâ-yı merkûme üzerine ilkâsıyla mûmâ-ileyhümâ kullarını asâkir-i vâfiye ile tez elden yeni varoşa ta'yîn ve isrâ ve zât-ı dilîrâneleri dahi bi'n-nefs kıyâma himmet buyuracakları şâyî'asını i'lân ile kesr-i ünûf-i eşkıyâya mevkûf olan sadâkat-i satvet ve siyâkat-i seniyyelerinin itmâmına himem-i vâla-nihem-i behiyyeleri iltimâsıyla kâime-i senâ râsim-i tahrîr ve imlâ ve meb'ûs-ı pîşgâh-ı devlet-i ihtidâları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl savb-ı senâver-i bî-merâları teveccühât-ı mekârim-gâyât-ı sâmiyeleriyle yâd ve is'âda himmet buyurulmak ehass mütemennâ ve mes'ûldür efendim.

-63-

Akrabâ-yı müşîrilerinden felan ve felan bendeleri başbuğluklarıyla memur ihrâcî oldukları asâkirin tahrîk ve irsâl buyurulduğunu hâvî ve muhavvel uhde-i bendegânem olan nişancılık memuriyetinin tebrîkîni muhtevî irsâl buyurulan iki kıt'a emrnâmeleri vâsıl ve meâl ve mezâyâsına ittilâ'-i bendegânem mütevâsıl olmuştur. Öteden berü hânedân-ı düstûrîleri devlet-i aliyyenin infâz-ı irâdesine sür'at imtisâl ile feyz-yâb olarak nâm ve şân almış ve zât-ı düstûrîleri dahi ol esire iktifâ edüb ezher-cihet tahsîl-i teveccüh-i seniyye etmişiken şu ... olan ihrâc-ı asâkir memuriyetlerinin icrâsına bu kadar vakt mürûruna sebep ne olduğu ma'lûm olamayarak usûl-i hânedânlarına bir dürlü tevfiik olunamamış ise de ol vechle tebrîk-i memuriyet-i bendegânem rağbet-i düstûrîleri mûceb-i memnuniyet-i kesîre olmuştur. Mine'l-kadîm hânedân-ı mekârim-unvân-ı müşîrilerinden hüsn-i iltifât müşâhedeyle hayr-hâhlığını îfâyâ mecbûr olmuş ve bu nehc üzere cenâb-ı devletlerinin dahi gayretkeşliğini iltizâm etmiş olduğundan her halde hüsn-i hacet-i müşîrîleriyle iftihâr edeceğim âşikâr ve hulûs ve ihtisâs-ı bendegânem işte şu râddelerde idüğü ma'lûm-ı cenâb-ı perverdigârdır. Binâen aleyh bu vechle lâubâliyâne iş'ârâta mecbûr ve mütecâsir olmuş isem de cenâb-ı devletleri dahi bundan böyle sür'at infâz-ı irâde-i seniyye ile her maddede ber-vech-i

me'mûlharekete himmet buyuracakları zâhir olmağla hemen bundan sonra infâz-ı irâde-i âliye merkez-i lâyıkında himmet ve sâkir-i merkûmeyi Rumili ser-askeri devletlü Hurşid Paşa hazretleriyle bi'l-muhâbere ne tarafa ta'yîni iktizâ eder ise o taraflara istihdâm-ı devletleri temennâsıyla işbu kâime-i bendegî tahrîr ve takdîm kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet muhât-ı ilm-i düstûrîleri buyuruldukda ber-vech-i temennî bezl-i himmet ve âsâr-ı teveccühât-ı düstûrîleriyle ba'd-ezîn dahi savb-ı bendegânem vâyedâr müsâr ve mefharet buyurulmak bâında ve her halde emr ü ferman ve lutf ... devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'metim efendim sultanım hazretlerindir.

-64-

Cenâb-ı me'âlî-simât-ı müşîrîlerine an zuhrü'l-gayb bedîhü's-sübût olan hulûs ve husûsiyetimiz hasîsi ve sem'e deryâdan ârî ânen-fe-ânen tezâyüd ve tekessürü evc ve kemâle vâsıl olduğuna binâen du'â ve senâları zikr ve beyân kılınmakda idüğü zâhir ve senâver-i kadîmleri bundan akdem taraf-ı devlet-i aliyyeden memuriyetiyle makarr ve hükümet-i müşîrîleri olan İskenderiye hasbe'l-kader memuriyetimizde cenâ-ı kerîmâneleriyle her ne kadar mülâkât müyesser olamamış ise de tam-ı düstûrîleri mesmû'-ı hulûsûrî olarak gâibâne hulûs ve muhabbetlerinde olacağımdan başka min-gayr-ı istihkâk iki def'ada hazret-i sadâret-penâhî kethüdalığı hıdmetinde olduğum müddetde savb-ı savab-nümâ-yı sâmililerine hakiki ve samimi derkâr olan ihlâs ve hulusum muktezâsı üzere gayret-i devletlerinde bir an kusûrum olmadığı ma'lûm-ı müşîrîleri omuşdur zann ederim. Ber-muktezâ-yı takdîr cenâb-ı bârî avâtîf-ı aliyye-i mülûkânedden rütbe-i vâlâ-yı vezâretle Niğde ve Yenişehir ve Kırşehir sancakları uhde-i senâverîye müceb ve Mora üzerine memuriyetimiz zuhur edüb derhal asâkir-i vafire ile ifâ-yı memuriyete kıyâm ederek İzdin Kasabası nam mahalle lede'l-vusûl mahall-i merkûme civârında olan gavurların kahr ve tenkîlleriyle uğraşılmakda iken taraf-ı düstûrîlerinden asâkir ile memur ve ta'yîn buyurulan felan ve felan bendeleriyle her bâr mülâkâtımızda senâ-yı devlet ve midhat-ı müşîrîleri nehîb-i zibân tezkâr kılınmakda idi. Bu sene-i mübârekede İzdin ve havâlisinde tâ'ûn hastalığının kesreti sebebiyle pek çok adem telef olub mûmâ-ileyh felan bendeleri dahi illet-i ma'hûdeden ecel-i mev'ûduyla irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiş olduğundan hüdâ bilür kendü evladım gibi bâdî-i mahzûniyet-i muhlis olmuşdur. Ne çare emr-i hak böyle imiş. Cenâ-ı hazretullah zât-ı sâmililerine ömr versün tâ'ûn maddesi cemî' mevâni'in eşeddi olub ale'l-husûs bu askeri taifesini

tâ'ûndanj havfı sairlerinden ziyâde olduğundan mûmâ-ileyhin vefâtından sonra taraf-ı müşîrilerinden gönderilen asâkirin birazı vefât edüb ve birazı dahi kemâl havflarından firâr eylediklerine binaen merkûm felan kulları mevcûd ma'iyyeti olan asker-i cüz'iyeye ile İzdin Kasabası'nda duramayub kasaba-i mezbûra bir buçuk sa'ât mesâfe olan adada senâverlerinin ordusunda kıyâm eylemekdedir.

-65-

Bî-mâre .. ve atâ ve mahzen-i lutf ve ... olan zât-ı gencine-i mürüvvet-penâh ve ma'den-i vidâdî-i merâhim-intibâhları evhân herdû-i düherden me'mûn ve sâye-i devlet-mâye-i aliyyeleri bendegân-ı muhlîsü'l-fuâdan üzerine ebed-i makrûn olmak da'vâtı edâ ve ikmâl kılındığı mu'rızında arîza-i devâm-ı farîzalarıdır ki cenâb-ı me'âlî-nisâb sâib-i ... düstûrânelerinin mevhûb ve meftûr-ı zâtiye mürüvvet-i mâlâ-nihâyeleri muktezâsı üzere mukaddem ve muahhar an zuhr hak-ı müstehak şeyhûhetimde derkâr ve masrûf buyurulan himem-i aliyye-i mürüvvet tev'em sahâbet-kârî-i veliyyü'n-ni'amîleri bende-i inâyet-dîdelerini şirmende ve münnetdar ediliden berü îfâ-yı merâsim teşekkür ve ibrâz-ı levâzım-ı ubûdiyete çâr-ı dîde ile rasdbîn üzere iken fallullahi'l-hamd ve'l-minh âsâr-ı du'â hedef-i icâbet-i rû-nümâ olub itmâm-ı umûr hutûb-ı cesîme-i memureleri ve husûl-i metâlib-i düstûrî-i veliyyü'n-ni'amîleriyle bâ-irâde-i seniyye makarr ve'l-istikrâr devletleri olan medine-i İskenderiye'yi bâ-nihâde-i teşrîf buyurdıklarının hayr-ı meserret-âsârı sâmi'a-res-i çâkerî olalıdan berü tekrar istidâma eyyâm-ı ömr ü devlet ve ikbâlleri du'âsı zamîme –i evrâd-i pencgâhım olunarak îfâ-yı merâsim-i hoş-âmedî ve arz-ı ubûdiyetimi hâvî ve bazı husûs-ı âcizî felan kullarının gevze-i hâfızasına tevdf' kılınarak arîza-i çâkerânem terkîmine mübâderet ve mûmâ-ileyh kulları yediyle takdîm –i bezm-i mekârim ...-i veliyyü'n-ni'amîleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ hâkipâ-yı kimyâsâ-i veliyyü'n-ni'amîleriyle şeref-yâb oldukda mûmâ-ileyh kullarının zibân-ı sarf makâl-i âcizânesinden muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı veliyyü'n-ni'amîleri buyuruldukda ba'z-ezîn dahi müşâhede olduğum hüsn-i himem-i âlîleri kemâ-kân hakk-ı ehakk-ı pîrânemde mebzûl ve masrûf buyurulmak bâbında.

Zât-ı mekârim mübeyyenât-ı dâverânelerinin mecbûl ve maktûr oldukları isti'dâd hüdâdâd ve ...-i hânedân-ı şâmihü'l-erkânları muktezâsı üzere mukaddem ve muahhar hakk-ı nâ-müstehak-ı bendegânemizde derkâr ve masrûf buyurulan himem-i aliyye veliyyü'n-ni'amîleri bu abdın inâyetve berekâtlarını ihyâ edilüden berü îfâ-yı levâzım-ı bendegîye müterassıd ve ibrâz-ı merâsim-i abdiyete dîde-güşâ intizâr

üzere iken fallullahi'l-hamd ve'l-minh âsâr-ı du'â reside-i netâk? cenâb-ı kibriyâ olub itmâm-ı umûr hutûb-ı cesîme-i memureleri ve husûl-i metâlib-i düstûrî-i veliyyü'n-ni'amîleriyle bâ-irâde-i seniyye makarr ve'l-istikrâr devletleri olan medine-i İskenderiye'yi bâ-nihâde-i teşrîf buyurduklarının tebâşîr-i sürûr-ı te'sîri çâkerânemiz olalıdan berü ömr ü devlet ve ikbâlleri da'vâtı zamîme -i evrâd-i pencgâhımız kılındığı beyânı ve arz-ı ubûdiyetimizi hâvî ve husûsât-ı saire ve'd-demâ hadd-ı bendegân paşa bendelerinin mersûl ademi kullarının mevdû' lutf-ı sadâkat-ı teşekkî olan takrîrinden ma'lûm-ı cihân-ârâları buyuruldukda ba'd-ezîn bu abdın bî-merâların sahâif-i cerîde-i bendegân sebt ve tezyîl buyurularak hakk-ı ehakk-ı çâkerânemizde teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı keremkânîleri bî-dirîğ mebzûl buyurulmak bâbında ve her halde emr ü ferman.

-66-

Hakkâş ... mukâbil âfitâb ... olmak hayyiz vukû'undan vürûd-ı mukâvemet beşîr-i tahcîrgîr rûbâh ... gayr-ı makdûr olduğu gibi felan dahi ... âfitâb-ı peyker-i gazanferimiz mukâbelesinde firara mecâli kalmayub hâkkaş ... vechi zulmet ile tesettür edüb rûbâh girdâr ... huzzâra girüb bünyâd-ı tahalluk ve i'tizâr ve arz-ı nedâmet ve inkisâr edb vesile-i erkân-ı devlet ve a'yân-ı hazret ile ricâ-yı afv ve eltâf ve istid'â-yı safh ve isti'tâ etdi. Zerî'a-i taraf-ı hulûsûriye derkâr olan hulûs ve muhabbetlerinden bahisle bu tarafın havâdisâtının cânib-i müşîrîlerine iş'âr olunması iltimâsıyla bir kıt'a tahrîrât-ı mürüvvet-âyâtları şeref-vürûd ve hudûdbeyin ... ahalileriyle olan iddi'âsı dahi şukka-i me'âlîleri ve i'lâm-ı şer'iyye meâllerinden ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuştur. Agû mühürdar ve silahdar hainler yine magzûb tarafına meyl ederek icra-yı fesad zımnında ordudan firar etmişler ve Kakosil kefereleri dahi kezâlik ilkâ-yı fitne ve ihtilâl dâ'iyyesinde olmuşlar ise de mütecâsir oldukları ifsâdâtlarına avn-i hakkla bir nev' veremeyüb bu günlerde külliyyetlü çam askeri celb ve ma'iyet-i mahallîde olan Boz Veli Ağa keferesi mersûmenin üzerine ta'yîn ve Yanya'ya üç dört mesâfede oldukları karyeden usât-ı mesfûreyi harben ve harben tard ve teb'îd ve perişan etdirilmekte ve mühürdar ve silahdar nam hainlerin şîrâre-i mefsedetlerinin def'i zımnında anların dahi üzerlerine asker çıkarılmak husûsuna neş'et olunmuş olduğu ve derun-ı Yanya'da olan bi'l-cümle tabyalara dahi asâkir-i külliye vaz'ıyla magzûb-ı merkûm muhkem muhâsara olunmakta ve inşâllahu'r-rahman husûs-ı mezkûr bu günlerde bir hüsn-i suret kesb etmekte olduğu ve mahsûrîn tarafına bir nev' hile ve hud'aya ibtidâr olunmak lazım

gelse de icrasına bî-mecâl olduğu ifâdesi bâdî-i ibrâz-ı hulûs-i vefâ-mahsûsumuz olmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl ba‘d-ezîn dahi asvb-ı hâlisânemizi teveccühât-ı derûniyelerinden tard ve ib‘âd buyurmamaları me‘mûl ve mültemis-i hâlisânemizdir. Â‘mâl-i nâ-sezâyı mukâbelesinde icrâen bi’l-ihsân ricâsını nümâyân eyledikte sultan-ı muzaffer-i ferû’l-afv zekâtü’z-zafer hükmü ile sahife-i seyyiâtını kezâlik afv ile mahkûk ve rakabesin ... ve hânedân-ı mefkûk edüb şeref papuslarıyla istis‘âdına icâzet-i aliyyeleri makrûn oldu. Sıdk-ı uhûd ve fevâ-yı mev‘ûd âdet-i me’lûfeleri olmağın hâmil senânâme-i hulûskârî Ohri Sancağı’nda Buğraçlı Hamza Bey bendeleri magzûb-ı hazret-i pâdişâhî olan Ali Paşa’nın zahmhurdelerinden olub bundan akdem hânedândan devr ve alâka ve îrâdından mehcûr ederek Yanya’da ikâmet ile bî-huzûr eylediği zâzihâtdan olmağla mir-i mûmâ-ileyh bendeleri magdûrû’l-hal ve perişanü’l-hatır olarak cenâ-ı devletlerine istinâden bu def‘a vatan-ı aslîsi olan Buğraçlı tarafına âzim ve râhî olub hakkında neyyir-i teveccühât-ı mürüvvet-âyât-ı müşîrâneleri pertev-efşân olacağı şîme-i hasene-i ehlpvereri olasıyla müstedill ise de mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin cânib-i hulûskârîye dahi ta‘alluku olub her halde himâyet ve sıyâneti matlûb ve mes’ulümüz olmağla hakk-ı âcizânesinde vâki‘ olacak muâmele-i himem-i vezîrâneleri taraf-ı senâverîye âid idüğü muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda ber-vech-i niyâz-ı âcizî mir-i mûmâ-ileyhin savb- vezîrânelerinden ... necâ olacağı mes’ûlâtına müsâ‘ade ve himmet-i âlîleri mebzûluyla memnûn ve dil-i âcizânesini mesrûr buyurulmak mütemennâ-yı hulûsûridir.

-67-

Bîmâre andelîb tab‘-ı ma‘ârif nasîb-i necîbâneleri terâne-i husûl âmâl-i dil-hâhlarıyla mütedennim ve şâdi ve münkâr? Hâme-i meymenet-iştihâr-ı kerîmü’l-mübâdîleri ... ve e‘âdî olmak da‘vât-ı hayriyyesi mühâdâtıyla nümâyende-i ihlâskâr vefâ-tırâzendeleridir ki zât-ı fezâil-âyât-ı kirâmîleriyle meyânemizde murtabıt olan zer-târ-ı hukûk-ı hâlisâ-i habb ü halt-mezâzlı ve samimi ve mürâ‘ât bazı ... âdîden vâreste ve berî ise de el-hâletü hâzihî bu havâlide ser-zede-i sahn zuhûr olan ecnâstaburdan on aded mikdarı decâce-i mısırı mavsil-ı hulûsnâme ademim bendeleri sefâretiyle sultanıma itâre ve ihdâ kılınmağla bi-mennihî Te‘âlâ resîde-i sâha-i mekârim-ihtivâları oldukda işbu hediye-i nâcîz hulûsûrânemizi âverde-i cây kabûl ve iltifât ve muhlîs-ı kadîmlerin mazhar-ı sürûr ve mübâhât buyurmaları me‘mûlü kemâl-i hüsn ve cemâlde bî-misâl idi bir gece safha-i ruhsârî mâh-ı rahşân

gibi sihâb-ı câma harâb içre mütevâzî oldu. Reks-i mestânesi harâb-ı şebâneye vardıkda ol berî'atü'l-cemâl âlem-i misâlde hurûca râh ve halâsa destgâh ister ve her çend ki istimdâd için nâle ve feryâd eder. Kavm-i işretten birkes ol üftâdeye feryâd-res olmayub ol ... olmayub ... kendünün dâm-ı helâkibilüb ol bî-kes halâs-ı dâmenenden dest hevesi kesdikde ol nigâr-ı mâh-ı ruhsâr-ı hûbdan bîdâr oldu. Ta'bîr-i rüyası efkârı ile efkâr ve gördüğü civan aşkından bî-karar oldu. Bir rûz-ı firûzda ol nigâr-ı dil-fürûz ... def'i için azm-ı râh-ı temâşâgâh ol mâh cerh-i ser-efzâzînin manzûru olıcak vadi aşkında hayran ve hevâ-yı şevkinde ser-gerdân olduğu civan ol serdar-ı bi-hâhdan idüğü ikân edüb müşâhede etdiği suret-i dil-pezîri ... ta'bîri. Ehl-i İslam silkinde inzimâm da'ıyyesiyle hatt-ı Firengîye vâkıfe ve esâlib-i hüsn-i ta'bîre ârife olmağın ser-güzeştini mektûbe beyân ve eymâna rağbetini ayân etmiş ve hem demiş ki eğer feth-i tal'a maksûr ise firar şekli ile bu mahalden güzâr edüb kağıdı ... gibi ma'asler-i zafer-rehber önünde düşüb ol nigâr-ı hoş-riftâr burc-ı hısâr ... intizâr ile abdurrahman şevk-i ferâdân ile ol ... cânibine revân oldukda ol mahbûbe-i silsile mû ve mahbûbe-i ülfet cû dahi zülf dırâz-ı pür-tâbi gibi bir hemend-i pür-tâb edicek ol serdar ... dahi aşık-ı giriftâr gibi kendüyü ... pesende bend edüb ankebût vâr şevk ... ta'alluk edüb ... üzere üzere urûc ... ayş ve huzûr üzere mest-hâb-ı gurûr ânın savletinden bî-ârâm ve hâb-nevşîn gözlerine haram edüb etfâllerini dâverlerimize rahman-ı nâmî ile râm ederler idi. İltimâ'-ı âyât-ı müsellemanî ve irtifâ'-ı râyât-ı sultânî rûy-ı cihânı ve zemin ve zamanı ihâta edicek şa'sa'a-i suvârım inşiyâr ve ramîz-i ...-i şehâb girdâr ol tîre rüzgârlar dîdesine âşikâr olıcak çâre-i kâr-karar olub ve hulâsa-i eflârları teslim-i hussâr üzere inhisâr bulub bir gulâm yusf muntazır ve ... peyker ve râhim-i ma'dûde ve bedâ'at ... âmme-i sipâh sâhib-i bâ-rûy-ı nigâh olıcak râgîb ve hak me'lûf ve merreten ceys ve merreten ayş muktezâsı üzere mu'âvedete meş'ûf olub neşâta ve inbisâta ve ... el çekdi. Ve ... pür-sürûr ile ... nâ-sâzi edâya ... etdi. ... ve câm-ı şerâb ve rûy-ı nigû ... ve bâde-i erguvânî ve istîmâ' agânî bir vechle mağlûb ve esbâb-ı tedârikini meslûb etmişidi ki pesend-bend nâsîh-ı ercümend-ı sûr-mend olmayub bu kelâm pür-âlâm bizi zevk -i neşâta ve ayş ü işret ve inbisâtdan cidâ etmek layık mıdır ve bu kelâmın edeb-i kavâ'idine muvâfık mıdır kemâlât-ı merre ile merreten ... dairesinden tecâvüz etmeğın ... anet derununu ... bu nefsi emâre hevasında idare olan ...-mekâreden ne rica edersiz ve ne ümid ile ânâ ilticâ edersiz eymân-ı gulâze ile ve a'dâ-yı sadâkatin te'kîd ve edille-i şevâhid ile menbâ-yı kelâmın temhîd

eyledi. ... rûşen-safâ-yı seniyye-i ... hıdmet-i ... mazmûnunu edâ ve bu fehvâile nidâ etdi.

-68-

Zât-ı hüdâvend-i bî-cûn hazretleri bî-mâre zât-ı dâverîlerini esîb-i ruzgârdan me'mûn ve ömr ü devlet ve iclâllerini efzûn edüb sâye-i himâ-vâye-i veliyyü'n-ni'amîlerini fark-ı çâkerânemde ebed-makrûn eyleye. Amin. Arzuhâl-i bendeleridir ki felan bey kullarıyla irsâline inâyet buyurulan emirnâme-i devletleri resîde ve fehâdî-i emr-ihtivâsı silk-i ittılâ'-ı çâkerâneme keşîde oldukda hıdmet-i müstevcibü'l-mefharet-i dâverîlerinde vüs'-i kemterânem sarf olundupu ve bundan böyle dahi mâdâmü'l-hayat tecvîz-i kusûr olunmayacağı nezd-i seniyyelerinde müsebbet ve celf olan mevâdındır. Felan bey kullarının akl ve kiyâseti bedîdâr-ı kâr-güzâr ve hânedân-ı devletlerinin sadâkat-şî'ârı oldupu âşikâr olub Babialî'de kendüsüne vâki' olan esvele ve ecvibede şân ve şekve-i hidvânelerine elyakk kelimât-ı layika ibşârına muvaffak olarak karîn-i pesendîde ve tahsîn olunmuş ise de mezra'a-i hayatına tohm-ı ömr-i makderi gayr-ı vâfi olduğundan ve halet-i menzil-i bekâ etmiş olmağın cenâ-ı hayât-bahşâ-yı ins ü can hazretleri zât-ı dâverîlerinin ömr ve ikbâllerini efzûn eyleye. Amin. Ba'd-ezîn dahi savb-ı düstûrîlerinden sadâkatkâr ve nakdiye-i istikâmetini bezl ve ibşâr eder bir bendeleri irsâl buyurulması devletlü efendi hazretleri pederiniz ve evliyâ-yı umûr hazerâtı emr ve istisvâb buyurmuşlar olduğu ve öend rûz mukaddem taraf-ı saltanat-ı seniyyeden inâyet buyurulan bu kadar gurus irsâl olunduğu hengâmda takdîm-i arîza-i bendegânem destres olunamadığı kusûr-ı çâkerânemden nâşî olmayub kapu kethüdâları bendelerinin kesret iştigâli hasebiyle taraf-ı abîdâneme ihbâr-ı hatırından zühûl etmiş olduğuna mebnî idüğü ve şan-ı vezirâneleri lâzimesince felan bey kullarının ıyâl ve evlâdı kulları haklarında bast-ı besât-ı merhamet ve ibşâr-ı semât-ı zahm ve şefkat ile vâreste-i kayd-ı ihtiyâc buyuracakları her ne kadar meczûm-ı bendegânem ise de haklarında hân-ı bî-imtinân-i veliyyü'n-ni'amîleri mebsût ve mebzûl buyurulmak temennâsı ve sile-i ibrâz-ı ubûdiyetim olmuşdur. Bu def'a bâ-irâde-i şâhâne ve bâ-emr-i âlî Tepedelenli Ali Paş'nın ve evlâd ve ahfâdının ve tarafdarlığında ısrar edenlerin ve birer takrîb ile gasben ve cebren sed-i şer'iyyeye rabt ederek zîr-i zabtında olan kâffe-i çiftlikât ve emlâk-ı sairesinin inzimâm-ı re'y-i müşîrâneleriyle cânib-i miriyçün zabt ve tahrîr olunarak memhûr defteri der-aliyyeye takdîm ve gasben zabt eylediği çiftlikâtın ashâbı tarafından iddi'â vukû'unda ba'dehu

Dersaadet'de ve a'dâları rü'yet olunarak cebâ verilmesi bâbında devletlü inâyetlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretleri kılâ'-i hâkâniye neferâtının mâhiyye ve ta'yînât bahalarına tahsîsen Şevki Kaplan Paşa bedel-i muhallefâtından elli bin guruş ve Şehsüvar Paşazade İbrahim Bey'in bedel-i muhallefâtından seksen bin guruş bâ-hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne darbhâne-i Âmire'ye tertîb kılınmış ve tahsîli bâbında mukaddemâ evâmir-i şerife sudûr etmiş ise de henüz bir akçesi tevârüd etmeyüb ancak mebâliğ-i mezbûre bâ-irâde-i seniyye darbhâne-i Amire'ye muhassas emvâlden olduğundan bu vechle te'hîri tecvîz olunur mevâddan olmamağla bu suretde mebâliğ-i mezbûrenin ba'd-ezîn bir an ve bir dakika te'hîrine rıza ve cevaz gösterilmeyerek inzimâm-ı re'y ve ma'rifet-i müşîrâneleri ve ma'rifet-i şer'le icab ve iktizâ edenlerden tamamen ve kamilen alâ-eyyi-hâl tahsîl ve serî'an Dersaadet'e irsal ve darbhane-i Âmire'ye teslimi husûsuna bezl-i cell-i himmet olunmak bâbında te'kîd ve isti'câli hâvî taraf-ı vâzihü's-şeref-i âsîfânelerine hitaben bir kıt'a emr-i şerif-i âlişân ısdâr ve tisyâr olunmağla mukaddem ve bu def'a sâdır olan evâmir-i şerife muceblerince mebâliğ-i mezbûra inzimâm-ı re'y ve ma'rifet-i müşîrâneleri ve ma'rifet-i şer'le bir kadem akdem icab ve iktizâ edenlerden alâ-eyyi-hâl tamamen tahsîl ve darbhâne-i Amire hazinesine irsâl ve tesbîl etdirilmesi vesâilinin istihsâl husûsuna vüfûr-ı himem-i seniyye-i müşîrâneleri bî-dirîğ ve derkâr buyurulmak niyazı zerî'a-i ibrâz-ı ihlâs ve ihtisâsım olmuşdur.

-69-

Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl seviyy-i ilbâl-cûy-ı bî-merâlarına derkar olan alaka-i derûn muhâvenet meşmûn-ı vezîrîlerinden bahisle envâ' arz-ı hulûs ve müvâlâtı şâmil ve magzûb-ı pâdişâhî olan Ali Paşa'nın hal-i keyfiyâtının cânib-i düstûrîlerine ber-vech-i îfâh ifade ve iş'ârını müştamil ... vürûd olan tahrîrât-ı mürüvvet-âyâtları meâli karîn-i müdrike-i ihlâs-hûd olup bu vechle îfâ-yı merâsim-i hâtır-sâzî ve icrâ-yı levâzım-ı muhâdenet-kârîye ri'âyetleri müceb-i mahzûziyet-i vafire-i senâverîye bâdî olmuşdur. Hemen cenâb-ı hâlikü's-settâr ömr ve ikbâllerin mütemâdî ve ber-karar eyleye. Amin. Magzûb-ı merkûm el-hâletü hâzihî top ve zahire endahıtyla hasr ve tazyîk olunmakda olup himem-i kerâmet tev'em hazret-i tâcdârî âsârıyla ahd-i karîbde hakkında olan irâdenin icrasıyla gâilesi ber-taraf olacağı ifadesi vesile-i ibrâz-ı hulûs-ı vefâ mahsûsum olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lûm-ı sâmilîleri buyuruldukda ba'z-ezîn dahi cânib-i riyâ

mücâniblerin hüsn-i teveccühât-ı hidîvîlerinden tard ve ib'âd buyurmamaları menû-
1 şîme-i mürüvvet-meşîmerleridir. Cenâb-ı hüdâyiçün ömr ve ikbâl-i zât-ı übbehet-
âyât-ı veliyyü'n-ni'amânelerin müterakkî ve efûn ve sâye-i hümâ-vâye-i
rahîmânelerin fark-ı çâkerâneme sâyibân ve ebed-i makrûn eylemek teferru'âtı
tacdîmiyle arzihâl-i darâ'at-meâl-i bendegânem budur ki hâkipâ-yı kimyâ-yı fersâ-yı
mün'amânelerine mine'l-kadîm derkâr ve müstedîm olan ubûdiyet-i tâmme-i ...
abîdânem muktezâsı üzere eyyâm ve leyâl ve yümûmet-i devlet ve ikbâlleri hıdmet-i
da'vât-ı sadâkat iştimâli tekrarıyla muvâziyet ve iştigâl üzere idüğümü arz ve iş'âra
rasd-bîn ve hâh-şidâd iken hitâm-ı a'mâlimemuriyetiyle bu cânibe i'zâm
buyurulmuş olan felan kulları itmâm-ı maslahat-ı memuresiyle bu def'a hâkipâ-yı
kâm-bahşâlarına avdet etmekle hâssaten tecdîd-i kîbâle-i ubûdiyet ve tarsîn-i
mebânî-i rıkkîyet ma'rızında arzihâl-i darâ'at-meâl-i abîdânem terkîm ve hâkipâ-yı
emel-fermâ-yı rahîmânelerine arz ve takdîm olundu. Bi-mennihî Te'âlâ vâcibe-i
zimmet-i sıdk ve ubûdiyetim idüğü vech üzere ed'iyye-i hayriye-i devâm-ı ömr ve
devletlerine müdâvemetim ve mehâsin-i inzâr-ı merâhim-âsâr-ı veliyyü'n-
ni'amîlerine nezâretim ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâ-yı mün'amâneleri buyuruldukda her
halde emr ü ferman ve irade ve ihsan devletlü inâyetlü atûfetlü übbehtlü rahmetlü
veliyyü'n-ni'am amîmü'l-kerem efendim sultanım efendimiz hazretlerindir.
Bîmâre revnak-efzâ-yı übbehet ve iclâl-i dâriike-pîrâ-yı mecd ve ikbâl olmaları
da'vâtı zîver-i kitâbe-i icâbet-hâme-i hüdâ-yı müte'âl kılındığı ervâhıyla arîza-i
bende-i müstedîmleridir ki cânib-i seniyyü'l-menâkıb-ı tûfîlerine gâibâne bâz-beste
olan ihtisâs-ı bendegânem ve bi-tahsîs uhde-i sâmîlerine tevcîh buyurulan İlbasan ve
Ohri sancaklarının tasfiye ve tathîri ve Arnavud ve Belgradi Kalesi'nin zabt ve
teshîri ve Elvine Sancağı kazalarının ekserisi tathîr birle taraf-ı hilâfda bulunanların
makhûr oldukları husûslarında cilveger-sâha-i zuhûr olan hıdemât-ı ber-güzîdeleri
mesmû'-ı bendegânem oldukça hıdmet du'âları tekrar kılındığı ve liva-i mezkûrda
bakiyye kalmış bir iki mahallin dahi himem-i kâmile ve kuvvet-i ve kudret-i
dâverîleriyle karîben tathîr olunacağı ve me'mûl ve muntazır olduğu üzere Yanya
tarafına memurların vusûl ve duhûlüne taraf-ı düstûrîlerinden iktizâ eden
mukâvemet ve müzâhereti bî-dirîğ buyurulub itmâm-ı memuriyete sarf-ı himmet ve
hamiyet buyurması husûsu hazinedarlık hıdmet-i redîfîleriyle şeref-yâb felan
kullarıyla bi'l-müzâkere felan mûmâ-ileyh bendeleri tarafından hâkipâ-yı alîlerine
mufassalan tahrîrlerinden muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda ol bâbda emr ü ferman

devletlü inâyetlü re'fetlü atûfetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerininindir.
-70-

Magzûb-ı pâdişâhî Tepedelenli Ali Pala ve tarafdarlığında ısrar edenlerin Ohri ve İlbasan sancaklarının hâvî olduğu kazâlarda ve Kavaye'de kâin bi'l-cümle çiftlikât ve ve emlâ-i sairesinin zabt ve tahrîrî bâbında sudûr eden emr-i âlînin mübâşiriyle vusûlü ve Şehsüvar Paşazade İbrahim Bey'in Mizake(?) Nahiyesi'nde olan çiftliklerin keyfiyatı ve karakolu Ali Paşazade Hüseyin Bey'in kerîmesine intikâl eden çiftliklerinimuahharan Tepedelenli Ali Paşa fuzûlî zabt ile gadre ibtidâr etmiş olduğundan mûmâ-ileyhümânın mağdûriyetine merhameten zabtiçün bir kıt'a emr-i şerîf ısdârı iltimâsını şâmil verilen i'lâm ve mahzar-ı takdîm kılındığı ve Peklinli İslamil Bey'in oğlu Abdullah Bey'in mutasarrıf olduğu çiftlikât ve değirmenleri dahi Elvine Sancağı magzûb-ı merkûm Ali Paşa'nın eline geçtikden sonra ne suretle zabt olunmuş olduğu beyânıyla ahkâk-ı hakk olunmak bâbında Elvine mutasarrıfına hitaben diğeri bir kıt'a emr-i âlî tasdîr ve tesyîrini müsted'î Peklin nâibinin i'lâmı kezâlik takdîm olunduğu ifâdâtını şâmil resîde-i cây-ı vusûl olan tahrîrât-ı müşîrîleri mezâyâsı ve evrâk-ı mersûle müeddâsı rehîn-i ittîlâ'-i hâlisânemiz olmuştur. Âmmenin ma'lûmu olub nezd-i sa'âdetlerinde dahi meczûm ve âşikâr olduğu üzere Tepedelenli Ali Paşa'nın gazab-ı ibtişâr-ı hazret-i pâdişâhîye uğraması işte bu makûle nihayetsiz zulm ve ta'addîye ictisâr ve bu kadar kişizâde ve hânedânların ocağını sevindirüb envâ' gadr ve hayfa ibtidârından nâşi olub paşa-yı merkûmun def' ve izâlesine olan ikdâm ancak zulm ve ta'addîsinden bîzâr olmuş ve şimdiye kadar gördükleri cevr ve ezâdan takâtleri kalmamış ibâdullahî tahlîs ile herkes mal ve ırzını bilüb sâye-i şâhânedede iktisâb-ı terfe ve asayiş ve rahat etmeleri kazıyyesine mebnî olduğu zâhirdir. Paşa-yı merkûm ile tarafdarlığında ısrar edenlerin ol vechle ilâka ve emlâkleri tahrîrine mübâşirleri ta'yîni mücerred her birinin keyfiyeti bilinmesi maksûduna mebnî olub zat-ı sa'âdetleri ise saltanat-ı seniyyenin mevsûk ve mu'temed vüzerâ-yı izâmından olduklarından her bir iş'âr-ı müşîrîleri muvâfık-ı hakikat olarak is'âfi mültezem ve bu vechle bu bâbda olan iş'ârları dahi rehîn-i hayz-ı is'âf olacağı vâreste-i kayd-ı rakam ise de ber-minvâl-i muharrer magzûb-ı merkûm ve tarafdarlığında ısrar eyleyenlerin alâkaları tahrîri keyfiyetleri zâhire ihrâc olunub ba'dehû iktizâsı icrâ kılınmak kazıyyesinden ibâret olub bu dahi magzûb-ı merkûmun uğraşılmakda olan gâilesinin indifâ'ına mütevakkıf idüğü ve magzûb-ı merkûmun zulm ve hasâreti görmüş bunlardan başka nice bîçâregân

olmakla şimdiden bunaltı hakkında vâki' olan iş'ârları is'âf kılınsa sairleri dahi dâmen-i ilticâya teşebbüs eyleyeceklerine nazaran henüz merkûmun gâilesi ber-taraf olarak ol makûlelerin günah ve hakikati anlaşılması irâdesi hâsıl olamayacağı zâhir ve bi-avni'llahî Te'âlâ ahd-i karîbde magzûb-ı merkûmun izâlesinden sonra mir-i mûmâ-ileyhimin maslahatları saire takdîm olunarak icrâ olunması iktizâsı maslahatdan idüğü bürhen ve bâhir olmağla inşâllahu'r-rahman şu gâile karîben ber-taraf olub şerr ve zulmünden ibâdullah tahlîs ve her bir maddenin keyfiyeti terfîk olunarak iktizâları icra olunacağı beyânıyla kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl her halde icrâ-yı muktezâları dirâyet-kârî ve rüyete himmet buyurmaları me'mûldür. ... nemîka-i muhlisîde beyân olunduğu vechle Ali Paşa haininin bu kadar hânedânzâdeye etmediği gadr ve zayf kalmayub ez-cümle Şehsüvar Paşazade mûmâ-ileyh İbrahim Bey'e hilâf-ı rızâ-yı âlî eylediği hasâr ve ta'âddî nezd-i saltanat-ı seniyyede tebeyyün ederek paşa-yı merkûmun cünhalarından bir cünha-i müstakille dahi bu maddedir. İnşâllahu Te'âlâ an-karîb belasını buldukda her bir madde yoluna girerek sâye-i şâhânedede cümle ümmet-i Muhammed rahat etmesi eltâf-ı İlâhiden

-71-

... (sayfanın üst kısmı kesik) İslamiye aleyhinde irtikâb eyledikleri hıyânetlerini izhâr ile Moraya doğru bulunan gavurlar bütün bütün i'lân-ı isyan etmiş ve bu madde sair mevâda kıyâs bulunmayub mücerred din gavgası olduğundan eli eren ve gücü yeten ve bâ-husûs din gayretini çekenlere kahr ve tenkîlleri lâzimesini icra etmek ayn-ı farz olmuş ve zât-ı şecâ'at simât-ı düstûrâneleri hânedân-i vüzerâ-yı izâmdan dinperver ve ecdâd mekârim i'tiyâdlarının zuhurundan berü uğur-ı din ve devlete hânedân-ı âlîlerinden sebkât eden sunûf-ı hıdemât-ı sâdikânenin edillesiyle bundan böyle dahi cenâ-ı devlet-meâblarından cansiperâne hıdemât-ı pesendîde vukû'u gün gibi izhâr olarak Yan yadan Moraya varınca isyan eden kefer ve fecerenin kahr ve tenkîllere bâ-hatt-ı hümâyûn-ı celâdet-makrûn-ı şâhâne memur ve ta'yîn buyurulmuş olmalarıyla seri'an hareket ve havâlî-i memuriyetlerinin levs-i vücûd-ı eşkiyâdan tathîrine himmetbuyurmaları bâbında sâdır olan emr-i şerîf-i âlîşân haseki mübâşeretiyile bundan akdem savb-ı hâtimânelerine gönderilmiş olmağla hamîr-mâye-i salâbet-i diniyyeleri olan şîme-i hasene-i gayretkeşi ve sadâkate binâen hakk-ı vâlâ-yı düstûrânelerinde mehâsin-i teveccühât-ı cenâb-ı

şehriyârâne derkâr vasiyet-i bülend-iştihâr şecâ'atleri cemî' milel indinde zâhir ve âşikâr ve böyle vakitler tamam herkesin alâ iktidâr hem dinine ve bâ'is izz ve re'feti olan devletine sâdikâne hıdmet edüb kesb-i nâm ve şân ederek dünyâ ve ukbâ sa'âdetini tahsîl edecek günler idüğü bedîdâr olmakdan nâşî emr-i şerîf-i mezkûrun meâli üzere bir an ve bir dakika te'hîr olunmayub hemen hareket ve serî'an isyan eden re'âyâ üzerine varılıb şerî'atimiz tarafından i'tâ olunan fetevâ-yı şerîfe mucebince ol makule hain keferelerin malları ganimet ve çoluk ve çocukları esîr ve yedi yaşından yukarısına ve isyan edüb sonra korkusundan re'y-i talebinde olanlara bir vechle eman verilmeyüb Yanyadan Moraya varınca bir ucdan bir uca bir ferdi geri kalmamak ve taşı taş üstünde bırakılmamak üzere cümlesini dilkese? kırarak havali-i merkûmenin az vakitte külliye tathîri matlû-ı kat'î-i mülûkâne olmağın bu bâbda bir an tevkîf olunmayub gayet seyr-i serî'le hemen cânib-i memuriyeye varub irâde-i seniyye ve ferman-ı pâdişâhî muktezâsını icraya ve ol vechle hakk-ı düstûrânelerinde meşhûd olan hüsn-i himem ve izhâr-ı seniyye levâzımını îfâyâ inâyet ve bu takrîb bende-i hayr-hâhların havâle-i havâlî-i harîm himem buyurmaları iltimâsıyla işbu arıza-i bendegânem takdîmine cür'et aolunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet muhât-ı ilm-i cihân-ârâ-yı müşîrâneleri buyuruldukda irâde-i seniyye vechle serî'an hareket ve her halde asvb-ı bendegânemi âsâr-ı teveccüh-i seniyyeleriyle te'ebbel müsâr ve behcet buyurmaları bâbında emr ü ferman ve lutf ve ihsân devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerininindir.

İskenderiyeye vürûdumuzda zehâirin mübâya'a ve celbi tarîki usûlâtına i'tinâ ve bî-cenâb olundaysa da bu diyar-ı müttekin âsâr ne mertebelerde... olduğu müstağni-ani'l-iş'âr olmağla zehâir-i matlûbenin aynen celbi ekseriye emr-i muhâl ve bedel alınsa zahîrenin bahası bu taraflarda mahal-i saireden kat ender kat ziyade

-72-

... (sayfanın üst kısmı kesik) seniyyeleri nâtık pîrâ-yı nihân ve îfâ-yı şerâit ahûte nigerân iken işbu sene-i mübâreke vuku' bulan tevcîhât-ı hümâyûn-i meyâmin-makrûnda avâtıf-ı aliyye-i mülûkânedden min gayr-ı istihâl rütbe-i vâlâ-yı vezâretle Yanya ve Delvine sancakları uhde-i âcizîye tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyurulmuş ve bu keyfiyet hasbe'l-ühüvvet cenâb-ı vâlâlarına dahi müceb-i mahzûziyet olduğundan derhal iş'âra müsâra'at zerî'a-i te'kîd halet olduğu misillü şimdiye kadar âyin-i ühüvvet-kârîden olan îfâ-yı resm-i tebrîke taraf-ı vâlâlarından adem-i

rağbet müstelzim-i izhâr melâl ve mahzûniyet olub bu suret dahi ... derkâr olan ühüvvet iktizâsına nazaran hazret-i hakk her halde mansûr ve muvaffak eyleye. Muhavvel uhde-i seniyyeleri olan mevâd-ı seniyyenin işgâlinden neş'et etmiş olması mütâla'ası vesîle-i teslît olmuş olmağla istihkâm-ı erkân-ı halet ve meveddete tarafeynden i'tinâ ve dikkat olunacağı gğvâhî kalub cânibîn ile bürhen ve müsbet olmağın ol mebhaslardan fekk-i berâ'a-iğ etnâb ile hassaten teşyid-i zevabıt ihlas ve halet siyakında hulusname-i senaver tahrir ve mebus-i savb-i atufet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl her halde canib-i ribâ mucânebet ihlas-i câlîleri asar-ı teveccühât-ı müvâhat ile meşmul buyurulmak setr-i cây-ı hulusuranemizdir.

Devletlü atufetlü mürüvvetlü seniyyü'l-himem me'âlî şiyem sultanım hazretleri bu defa şeref-res-i vürud olan bir kıta emirname-i sami hazret-i vekalet-penahi meâl-i âlisinde Ali Paşanın ref'-i vezaretiyle evlad ve ahfadı ile vatan-ı aslisi olan Tepedelende ikamete memuriyeti ve cenab-ı alilerinin Elvine Sancağına mütesellim ... memur buyurulduğu misillü Rumili valisi atufetlü Hüseyin Paşa ahzretlerinin dahi mevcut ma'iyeti olan asakiri istishab ile hareket ve Görice ve Kolonya üzerinden Yanyaya duhule mübaderet ve İnebahtı muhafızı atufetlü Pehlivan İbrahim Paşa hazretlerinin dahi İnebahtı muhafazasını istikmalden sonra Nardaya doğru huruc ve azimet buyurulmak üzere irade-i katı'a-i mülükâne ta'alluk ederek mukteza-yı irade-i seniyye müşârün-ileyhümâ hazeratına başka başka mahsus tahrir buyurulmuş olduğundan bahisle senaverleri dahi Yehişehirde tanzim-i daire eyleyerek maakarr-ı hükümet-i senaveriye doğru azimet eylemem hususu emr ve iş'ar buyurulmuş olduğundan cenab-ı alilerinin dahi malum-ı samileri buyurulmak için iş'ara mübaderet ve Morada olan Delvine Sancağı çam ağaları bendelerinin Yenişehirde maiyyet-i ilbal-cûylarına duhulleri Asiyanede iken tahrir olunmuş ve ağavat-ı mezkûrenin bu kerre Moradan hareketleri haberi gelmiş olarak cümelesinin saadetlü Kapudan Ali Bey maiyyetine girüb ol taraftan Delvine Sancağına huruc ile ibka-yı hıdmet eylemeleri taraf-ı senaveriden kendülere yazılıb bir takım dahi bu taraftan çend ruz zarfında ihrâc ve izâm olunacak ve Yanya Sancağı dahilinde Viniçe Kazası mütesellimliği ve Viniçeli Mehmed Ağaya ihale ve buyurulduhu Selfiçeli el-Hacc Halil Ağa ile itâre birle mûmâ-ileyh Halil Ağa bendeleri kârgüzâr ve sadakâtkar olarak ol tarafları celb ve telif edecek olduğu ve bi-avnillahi Te'âlâ Yenişehire gelindikde Ali Paşanın Tırhalada olan askeri memurlar irsaliyle hasr ve

tazyik olunmuş ve atufetlü Mahmud Paşa hazretleriyle bizzat üzerlerine varmak üzere iken mezbûrlar firar ile memurlarımız Tırhalaya duhule ibtidar etmiş idüğü malum-ı alileri buyurulub her halde mukteza-yı yel-ciheti ve atfete himmet ve mürüvvetleri niyazı vesile-i ibraz-i ühüvvet olmuştur efendim.

73-

... (sayfanın üst kısmı kesik) Elvine Sancağı atufetlü Nurullah Paşa karındaşımız hazretlerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulmağın müşârün-ileyh hazretleri Berata vusullerine kadar taraf-ı hulusuriden Berata mütesellim nasb ve tayin olunması irade-i seniyye muktezasından olduğuna mebni ol babda şeref-sadır olan ferman-ı âî taraf-ı halisanemize vasıl olub ber-mantuk-ı emr-i ali zikr olunan mütesellimlik ik'âdı zımında asakir-i külliye ve top ve cephe ve mühimmat-i saire ile mirmiran-ı kirâmdan saadetlü İsmail Paşa bendeleri asakir-i merkûmdan üzerine tayin kılınmış ve çavuşlar kethüdası Rıdvan Bey bendeleri dahi Berata müstelzim ve paşa-yı muma-ileyh bendeleri maiyetiyle irsal olunmuş olmağla mukadema vaad-i kerimleri olduğu vechile paşa-yı muma-ileyh bendelerine bi'l-iktiza asker irsaliyle iane ve imdad ve hususat-ı sairesine dahi muavenet ve müzaherete lütuf ve himmet ve zahire hususunda düçar muzayakadan vikaye ve himayeleri için İlbasan Sancağı kazalarına savb-ı meali edeb-i huylarından müvekked buyurdular tahrir ve irsal ile merasim-i ittihad ve yekvucudi-i icraya himmet ve mürüvvet ve paşa-yı muma-ileyh bendeleri rehside-i devletleri olmak için Ohri üzerinden biraz asker ile irsal ve asakir-i külliye dahi silahşöran-ı hassadan Murad ve mir a'yanı Bilal Ağa kulları maiyetiyle Görice üzerinden Berata îsâl kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet paşa-yı mûmâ-ileyh bendelerinin takrir ve ifadesinden dahi ma'lum-ı atufileri buyruldukda ber-vech-i mütemennâ bi'l-iktizâ asker irsal ve hususat-ı saire dahi müsaade-i alileri ma'ruf ve bî-diriğ buyurulmak menut-ı şîme-i lutf ve mürüvvetlerdir.

Atufetkârım ve mürüvvetvarım sultanım ahzretleri felan paşanın kâffe-i muhallefatı canib-i saltanat-ı seniyyeden veresesine in'am buyurulmuş olduğunu natık savb-ı me'alilerine hitaben bu defa taraf-ı hulusuriye vürud eden bir kıta ferman-ı celilü'ş-şan savb-ı müşirilerine ib'as olunmağın muhallefat-ı mezkûrenin verese beynlerinde birbirlerinden ketm ve ihfâ olunmayarak ber-vech-i hakkaniyet verese-i merkûmun alâ-ma-farazallah taksim olunması hususuna himem-i samileri bi-diriğ buyurulmak iltiması şukka-i muhalesattahrir ve tesyir mürüvvet-semirleri kılınmıştır. İnşâllahu

Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lum-ı inayetleri buyruldukda husus-ı mezkûre hüsn-i himem-i mürüvvetleri ibzal buyurulmak memul-i halisanemizdir. ... ve ruy-ı cihan dide-i ... kebud olub naire-i gayz ve teessüf ile kanun-ı seniyyesi pür-ateş ... meserret-i itibarı müşevveş oldu. Ays ü işrete meyl ve tabiisi iştidad ve ruz-be-ruz ... şevk ve şefki izdiyad üzere olmağın takib esbabını tertibinde ihmal edüb mücerred galebe ile iktifa ve darbhanelerde ayn-ı nassdan ihtifa üzere oldu. Derun ve şeb-i sakiyan nuş-ı leb ve mühr-i şan-ı sim ... taleb edüb adet-i... üzere bade-i ruşeniyye ile hâb-ı nevşeniyye varub ve akl ve idrakini fetrâk-i hevaya bend edüb nefsi emmâreye râm eyler idi. Ol diyar halkından ateş bidâd ile kahsiter olan suhte dillere ifâza-i nevâl rütbe-i hükümet ve padişahi ki mek?hebânî-i ibâd ve pasyani-i ibâddan ibaretdir ve menzile-i şehriyari ki ra'iyet ve sipah-ı maslahatdan âgâh olmağla işaretdir. Ba'de nevş ve câm-ı arzuyla bi-hoş olan medhûsun mensubu değıldir. Serşah ki şah-ı râh itina devr ve hişyarlık rütbesinden mehcûr olub ruzviyet ü ays ü tarab pesendide mehmûr ola. Memleketi tevcihle mamur ola. Beyt-i şahi kim ola. Ruz ve şebb-i mehmur kişveri herkes olmaya mamur. Devletimiz fetene imkimiz ve nazire-i hisar ve ateş ve zir olmağın rüzgar bu efsunla çeşm-i zahm-ı eyyamda akde-i ta'dik peyda edüb def'-i ayn-i kemal için ateşe sepend ilkâ ederken gûne ne taraftan geç beyn görücek böyle töhmetin ittiler ki bu üd-ı rücu'dan canib-i devletlerine mütehakkızıyet-i külliye rücu' edüb riyâz-ı ikbal ve ebheniyetlerine zübûl tubân ede ve hümâ-yı devlet havk-ı fark-ı firak ... tayerân ede.

-74-

Tepedelenli Ali Paşanın siyaset ve sebâbık ve levâhıkı hasebiyle şer'an kanunen idam ve izalesi lazım gelmiş olub oil babda taraf-ı şer' üzere verilen fetevâ-yı şerife üzere idam ve izalesiyle vücudunun rûy-ı arzdan kaldırılması hususuyçün mehâbetsiz sudur olan hatt-ı hümayun-ı celâdet-makrun-ı şahane mucebince Rumili valisi ve İnebahtı ve Karlılı sancakları ve ve derbendat nezaretiyle Tırhala Sancağı ve Yanya ve Delvine sancakları ve Avalonya sancağı mutasarrıfları atufetlü ve vüzera-yı izam karındaşlarımız hazeratına ve zat-ı vala-yı müşirilerine ve Arnavudluk sevhiline memur süfun-ı hümayun başbuğu izzetlü Ali Bey bendelelerine başka başka ve evlad-ı fatihan asdakirini bi'l-istihâb hareket ve atufetlü İsmail Paşa karındaşımız hazretlerini Yanyaya ik'âd eylemek üzere Selanik valisi mutasarrıfı atufetlü Selim Paşa karındaşımız hazretlerinin memuriyetlerini havi başka evamir-i celile-i cihandari ısdar ve tisyar olunmuş ve senaver-i bi-merâları

dahi emir ve irade-i tacdârâne iktizası üzere birbirlerimiz ile rûsum-ı muhabere ve ittihadı riayet ederek ve bu babda icab eden tedabir ve iradatın böyle amal ve icrasına dikkat eyleyerek ber-muceb-i fetevâ-yı şerife paşa-yı mûmâ-ileyhin bir an akdem ve bir saat mukaddem teveccühle tatrik olur ise olsun idam ve izalesi esbabını istihsal ile vakir geçilmeksizin bütün bütün gairesinin hüsn-i indifâ'ı hususna ikdam ve mübaderet ve işbu emir ve irade-i şahanenin husulü ne makule tedbire mütevakkıf ise hemen icrasına ve emn-i dermiyan-ı gayret ve şunun bir an evvel itmamkarı esbabını istihsale dikkat ile irade-i katia-i şahanenin infaz ve icrasına ve ba'dehû ve ba'd-ezin affi mahal olmağla bu babda tehir ve bataet caiz olduğu ve hin-i muahrebede paşa-yı mûmâ-ileyhin ve tarafdarlığında ısrar edenlerin bazı gûne emvâl ve eşyalarında telefât vuku' bulsa bile aranmayacağı ve el-hasil ne vechle olur ise olsun şu Ali paşa gailesinin seri'an ber-taraf olunmasına müsara'at olunmak ba-bende-i memuriyetimiz şamil tarih-i kaime günü bir kıta ferman-ı celilü'l-unvan şeref-sudur ve vürud etmiş olmağla işbu emr ve irade-i katia cenab-ı cihanbâninin infaz ve icrasına müsaraat ve cansiperane hareket cümlemize ve ceybe-i zimmet ve fariza-i uhde-i ubudiyet olmakdan naşi bu babda tedabir ve ara-yı hüsne bi'n-nefs kendümüz hareket ve azimet ile ber-minval-i meşruh memurin-i müşârün-ileyhin hazeratıyla iktiza-yı ühüvvet ve yek-ciheti vechle bi'l-muhabere gaile-i mezkûrenin hüsn-i indifa'ı hususunda birbirimize mu'avenet ve irâe-i tarik ederek yek-dil ve yek-cihet muhassıl ve sa'y-ı kudret-i lazime emr-i memuriyetden idüğü ve inşallahu te'âlâ rehber-i inayet-i bârî ve badi-i teveccühât hazret-i cihandari ile çend ruz zarfında kapumuz halkı ve maiyyetimizde mütehaşşid olan askeri bi'l-istinhab bi'n-nefs hareket ve azimet üzere olduğumuzu ve zat-ı bi-hamiyet-nüma-yı şerir ile meyâne-i hulusanemizde bir gûne ara-yı gayr olmamağla bu emr-i racib-i itinada tedbirat-ı saniyaneleri teveccühüyle olduğunu iş'ara himem-i me'ali töhmetleri buyurulduğıyla savb-ı huluskariilerin agah ve hayrdar buyurulmak niyazımızı ibnâ siyâkıyla kaime-i muhalasat daime-i terkim ve firistade-i pişgâh-ı devlet-i resmileri kılınmıştır. İnşallahu Te'âlâ er-rahman-ı muhat-ı ilm meveddet-simatları buyuruldukda senaver-i bi-meraların ba'd-ezin dahi teveccüh-i devletleri buyurulmak ...(silik)

-75-

Hademe-i devlet-i aliyye ve akraba-i cenab-ı meali elkablarından Kapucubaşı izzetli Celaleddin Bey bendeleri müddet-i vafireden berü magzub-ı padişahi olan

Tepedelenli habisin dest-i ezâ suyutunda giriftar-i pençe-i hasar olmuş ise de zirardare-i vezirlerinde olan Ohri ve İlbasan sancakları himmet-i seniyye-i kalî'atü'l-ciballeriyle de'avi-i usatdan istihlaz buyuruldukda mir-i mûmâ-ileyh dahi bu vesile-i kayd-i eserden halas olarak niyet-i düsturilerine ba-emr-i ali nüzül emini tayin buyurulmuş ve hizmet-i memuresinde izhar-ı sadakat etmiş olduğundan bahisle mûmâ-ileyh bendeleri hakkında hüsn-i nazar-i halisanemizin dahi bi-dirîğ olamsı hususunu şamil itâre-i seviyy-i hulusuri buyurulan bir kıta kaime-i düsturileri meâl-i malum-ı hulusurileri olmuştur. Bu misillü rızacûy ve fermâbend ve hizmet-i devlet-i aliyyede ber-vech-i sadakat sarf-ı takdime-i gayret edenler haklarında hüsn-i nazar ve himmet-i fariza-i zimmetden olduğundan başşka mir-i mûmâ-ileyh bendeleri akreb-i akraba-i cenab-ı asaf-nazireleri olmak takribini savb-ı veziranelerine derkar olan hulus ve müvâlatım muktezasında haklarında elden gelen dirîğ olunmayub her vechle ifa-yı levazım sahabetkariye ri'ayet olunacağı ifadesi siyakında kaime-i hulusuri terkimine ibtidar ve tesyir-i seviyy-i atufet-kararları kılınmıştır.

Bi-mennihi Te'âlâ lede's-şerefü'l-vusul bundan böyle dahi savb-ı halisanemizi hatırı meveddet-zahir-i veziranelerinden adem-i ihraca himmetleri menut-ı şemine-i mürüvvetleridir. Cenab-ı felatun elkabları devlet-i aliyyenin himmet ve salabetle meşhur bir vezir-i me'ali-semiri olunarak hıdmat-ı saltanat-ı seniyyede nice nice müesser-i mebrure muvaffak ve mazhariyetleri zahir olmağın hüda bilir ki cenab-ı atufet-meâblarını kendi evladım ve karındaşım gibi add eylediğimden seviyy-i mekarim-i desturilerine olan meveddet ve muhabbetim reside-i rütbe-i nihayet olduğu nezd-i devletlerinde dahi malum olmak itikadı ol babda yani etnâb-ı makalat-ı muhalasatda kalem-i câyn kademin kasr-ı inan etmesi uhrâ görülmüştür. Kerimü's-şiyema sultanım hazretleri cümlemiz veli-nimet-i bi-minnetimiz şevketlü kerametlü padişahımız efendimizi müstağrak derya-yı inâyat ve ihsanları olmuş çaker-i sadakat perverdeleri idüğümüze mebni her bir emr ve irade-i aliyyenin bir vefk-i dilhah-ı şahane infaz ve icrası fariza-i zimmetimiz olmakdan naşı mukteza-yı memuriyet-i halisanem üzere magzub-ı padişahi olan Ali Paşa habisinin idam ve izalesi hususunda teşmir-sahk-i ihtimam olunmakda olduğundan avn ve inayet-i hazret-i bari ve yümn-i himem-i cenab-ı şehriyari ile magzub-ı makhurun vücud-ı cenâset-i akviyetinin kariben sahife-i alemden tathir ve izalesi memul ve ... barigah-ı kibriyâdır ve ancak zat-ı haydariyü's-simatlarının dahi iktiza eder ise Ohri

tarafların teşrifleri hususu bundan sonra savb-ı senaveranemizden taraf-ı devletlerine tahrir ve iltimas olunur. Lakin ra‘ab-ı efken kalub i‘da olmak için ol taraflara sayine endaz iclal ve savlet buyuruacakları ilan ve işâesine şimdiden himem-i seniyye-i vezirleri maruz buyurulmak ricası siyakında kaime-i şahanemiz terkimin ibtidar ve tesyir-i seviyy-i atıfet tekrarları kılınmıştır. Bi-mennihi Te‘âlâ lede şerefü'l-vusul ber-vech-i mütemennâ himem-i behiyye-i seniyyelerinin erzaniyla savb-ı hulusurilerin her halde hatır-ı mürüvvet-müzâhir-i düsturilerinden adem-i ihraca himmetleri menut-ı şime-i mürüvvetleridir. ... farızasına riayeten tacizane-i berâs donanmış yanımız ... ve ber vech-i bâlâ ... hulusurileri felan bendeleri ve tesyir-i seviyy-i mekarim- mesirleri kılınmıştır. Her ne kadar cenab-ı atufet-simatlarına layık ve şayan değil ise dahi kabulüyle senaverlerin müntedar buyurulmak mütemennâyı halisanemizdir.

-76-

Ve ... muvâfik intibâh-ı bu maniden habir ve âgâhdırlar ki kesret-i menâhı ve edman-ı me‘ası ve mülâhi merât hatırı ... envarü'l-mehiden mahrum kalub usatı ve her ... mahtum edüb gird ve ubar üzeriyle tire ve siyah ile çehre-i fevâdı tebâh eder. Hususen ehvâ-yı nefis enverince revân olan haservân-ı eşref hasâil müstebkâ-yı iman olan merhamet ve işfâk pirâyesinden ârî ve aded-i cefâkârî mesleğine cari olub halen erham-ı kat‘iyetden erhiz ve na-seza yoldan enkem-riz etmeyün dünya hitamına hub-ı habini üzere kurulan dâmine-i devânüb tul-i emel reştesine pâyend ve seviyy amelleriyle mütebellâ-yı gerdâr olur olanlar için fisk-i fücür mi-miraz zamirlerini hüsn-i tedbir ve bütün mehcur etmeğin gurur-ı şebâb ve şurur-ı şerab ile husumet-i sunube şitab eyledi. alâ bigâne düşmana kıyas mukteza-yı tedbir isabet esas değildir. Layık-ı hal oldur ki hasbe'l-kader mukabele-i maruzundan dûr olub ferhad ve minne muntazır ve meâl-i hâl düşmana nazır ... hisarı gelenek ve teşiyye ile seniyye-i parendişe-i âşikân-ı gam peşiyye gibi riştedar eyleyeler. Bi-mâre zat-ı kerimü's-simât-ı kâmilâneleri himem-i agûş-ı hüsnâ-yı mekâsıd ve ikbâl ve erzâ-yı müsellemler ve bâlâ-yı mücedded ve menziletleriyle ser-efrâz-ı akrân ve emsâl olmak davet-i cüz'iyyesi ba‘de'l-ikmâl nümâyeze-i ihlâskâr hâlisü'l-bâlleridir ki kâlâ-yı kerâmbehâ-yı vücud-u mekârim enderuleri kargâh-ı fitrat-i ezlide ahlak-ı hamide ve ... ile mensucü'l-mebâdî olduğuna binâen ez-kadim savb-ı vâlâ-nisâb-ı fazılanelerine derkar olan vakur-ı şeref ve hub-ı rihlet-i fuâdiyetim derece-i ühüvvetden efvân-pezîrâ-yı istihkâm olmak hasebiyle her-dem bân-ı zikr-i mehâmid

evsâf hatır-ı nüvâzîleriyle terziyân iken buy-ı dil-âviz hub-ı vatan müşâm can-ı şeriflerine kar ve tesir etmeyüb bundan akdem mezunen seviyyü'l-cûy-ı vatana imâle-i necâm buyurudkları cüz'î rezide-i semi muhallas kadimleri oldukda cenâb-ı rabbü'l-en'âm sultanımı masnu'en bi'l-emân ve'l-islam vâsıl gül-i gonce-i merasim ve âmure-i nişin peser-i afiyet ve şir-i nigâm eylemek duamızdan bir an hali olduğum yokdur. Cenab-ı fazılaneleri dahi muhallas bi-merâların hane-i hatır-ı samilerinden tev-am iz'ac ve ferâmuş buyurulacağımız ve ine'l-ulum ve muhakkak ise de sultanımın el-haetü hazihi ol taraflarda sıhhat -i ahbâbî ferâmuş-ı âtîdir maslahatlara sarf-ı zihn-i sitâyişleri cihetiyle ihyâten cenib-i halisanemizi inşâ buyursanız dahi haşa adem-i vefâ-yı kerimänenize hamal ve kıyas olunmaz zira mahlasınızın şimdiecek ancak cümbüş ve sefa-yı hatır şerefilere lazımdır. Heman cenab-ı rabbü'l-izzet hazretleri ba'dehu hitamü'l-maslaha yine makrunen bi'l-eman ve'l-ikbal canib-i inayet cübûnet hazret-i veliyyü'n-ni'emâya ubudet ve nak-teful-i sad-ı meşgulenizi tesyir ve vusul-i mülakat kâmilaneleriyle hulusurilerin dahi sürur ve tefahhur eylesün. Amin. Mürüvvetkar sultanım işbu letâyif-i lâtifânelerimizden murad -ı muhsad istihdam benât-ı sıdk-ı ihlâs-ı fuadiyelerine fezâ budur ki iş'arı ve ... (silik)

-77-

Magzub-ı cenab-ı padişahi olub bi-anvillahi Teala an-karibn giriftar-ı netice-i kahr-ı kahramane olması eltaf-ı ehliyeden müsted'a olan Tepedelenli Ali Paşanın oğlu Muhtar Paşa bundan akdem Beratdan ra'y ile ihrac olunmuş ise de mûmâ-ileyh Muhtar Paşanın oğlu Mahmud Bey ve harem bölükbaşısı olan Tepedelende olduklarından magzub-ı merkûmun Tepedelende olan emvâlini tahrيره memur tezkire-i evvel Salih Efendi bendelerine duhul edememiş idüğünden Tepedelen Kalesinin sülûb-ı hakimane ile zabt ve istihlâsı esbabının istihsaline saadetlü Rumili valisi hazretleri tarafından peyder-pey sa'y ve ihtimam kılınmış ise de mûmâ-ileyh Mahmud Bey ile harem bölükbaşısı ber-minval-i muharrer Tepedelende olmaları cihetiyle merhum Ali Paşanın tarafdarlığına musırr etrafından bazı efrad-ı askeriyle dahi bunlara iltihâk ederek el-haletü hazihi Tepedelende cemiyet peyda ve ... suhubet rümâ olduğu bazı taraflardan istima' ve ihbâr olunub bunların indifa'ı gailisi biraz ibraz-ı sûtut-ı saltanat-ı seniyyeye muhtac ve bundan akdem hala Mora valisi sadr-ı esbak atufetlü Hurşid Ahmed Paşa hazretleri istiklal-i tâmme ile Yanya canibi ser-askeri tayin kılınmış olduğundan müşârün-ileyh hazretleri bi-mennihi

Te‘âlâ ahd-ı karibde Yanyaya vusul birle tedbir-i lazımenin icrası ve Yanya Kalesinin ez-ser-nev tazyiki esbabının istihsali mesalihiyle meşgul olacağından bu babda ser-asker-i müşârün-ileyh tarafından Tepedelenin istihlası hususuna hasbe'l-erkan vcaki' olacak sa'y ve ihtimama halel gelmeyerek mezid-i avn ve istizhat zımnında zikkat ve iktidar ve def' ve nüfuzu ve devlet-i aliyyeye sa'y ve sadakati bedidar bir vezir-i celadet-semirin erzakdan irâe-i sutut ve ibraz-ı celadet etmesi dahi Tepedelen Kalesinin istihlasına bais müyesser ve suhulet olacağı varest-i kayd ihtiyac olub zat-ı haydari-simat-i düsturileri dahi saltanat-ı seniyyenin emr ve iradesini infaza kadir ve sutut-ı kahire-i devlet-i aliyyeyi irâeye muktedir olduğundan başka mukaddem Muhtar Paşa ve oğullarını zat-ı saadetleri Beratdan ra'y ile çıkarmış olduğundan şimdi mûmâ-ileyhin oğlu ile harem bölükbaşısı ve bazı tarafdarları olanlar paşa-yı merkûmun ilkâsına mütâba'at ederek yeni başdan Tepedelende bir cemiyet peyda olunması zat-ı şerifinizi dahi husule-i hamiyetine gencâ pes-pezir olub bunların Tepedelenden ihracıyla Tepedelen Kalesinin zabt ve teshirini müstelzim halatı ikmâle sarf-ı zihn ve gayret buyuracakları itikadı hakk-ı saadetlerinde derkar ve cenab-ı saadetlerinin erzakdan ibraz-ı sutut ve celadetleri Tepedelen kalesinin istihlâsına medar-ı müyesser ve suhulet olacağı âşıkâr olrak bu babda hulâsaten efkar şu vechle pîra-yı karar olmuşdur ki cenab-ı düsturileri evvel emirde Tepedelende iktiza edenlere mektub yazub meâlinde ben Muhtar Paşayı ve oğullarını Berat kalesinden ra'y ile çıkardım Muhtar Paşa sözünde sabit-i kadem olub devlet-i aliyyeye dehâlet ve iltica ile selamete çıkdı. Siz ise Mahmud Beyin başına tecemmu' ile magzub Ali Paşanın

-78-

ilkâsına mütâba'at ederek asker yazmağa başladınız çend ruz zarfında Mahmud Bey Tepedelenden ihrac ve pederi Muhtar Paşanın yanına isal ederek devlet-i aliyyeden Ali paşa emvalini tahrire memur tezkire-i evvel Salih Efendiyi Tepedelene davet etmediğiniz suretde ben külliye-tlü asker ile gelüb cebren ihraca mecbur olacağım malumunuz olmak için ihtar eyledim deyu iş'ar ve mektub-ı mezbûru mahsus bir ademiniz ile tisyar eyledikden sonra ilhaken uhde-i saadetlerinde olan Ohri ve İlbasan sancaklarının keyfiyet-i usul ve ahvallerinin taharrisiyçün İskenderiyeden külliye-tlü asker ile çıkacaklarını ve güya Tepedelenin zabt ve istihlasına memuriyetiniz olduğunu etrafa neşr ve ilana ibtidar buyurduğunuz halde Mustafa Paşa geliyormuş deyu Tepedelende olanlara havf ve dehşet târî olarak Tepedelenin

suhuletle sitihlasına medar-ı külli olacağı zahir ve emr ü ferman-ı şahane dahi bu merkezde dâir olmağla zat-ı dirayet-simat-ı müşirileri dahi mukteza-yı gayret ve hamiyet ve iktiza-yı emr ü ferman-ı şahane üzere ber-vech-i meşruh Tepedelende iktiza edenlere lazım gelen ta‘birat ve haşmet-hâmiz ve kelimat müyessere-i vahşet-engiz ile mektub tahrir ve mahsus ademiniz ile tesyir eyledikten sonra uhdenizde olan Ohri ve İlbasan sancaklarını dolaşmak için külliyetlüce asker ile İskenderiyeden hareket edeceklerini ve güya bu vechle hareketiniz Tepedelenin zabt ve istihlasın bi’n-nesf memur olduğunuz zemini zikr olunan Ohri ve İlbasan sancaklarının mütesellimleri ve kadılarına ve vücuhuna zahire ihzarı ve ve konaklar tedariki hususuna dikkat eylemeleriyçün iktizasına göre buyurdular ısdar ve emirler tisyar eyleyerek kariben hareket edeceklerini neşr ve ilan ederek işbu Tepedelenin ber-vech-i suhulet istihlasını müstelzim ve sevâyık –i mümkünenin icrasıyla bir kat dahi ibraz-ı sadakat ve menzilet buyurdıkları hamiyet ve nimret-i zatiyelerine mahûl idüğü beyanıyla mahsus mahremâne işbu kâime-i mürüvvet tahrir ve hazine katibimiz Şakir Efendi ile tesyir olunmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl ber-vech-i meşruh ilan-ı harekete himmet ve efendi-i mûmâ-ileyh saire bakisi olmayub mücerreb ve mu‘temed ademimiz olarak bazı vesaya-yı lazime ve ifadat-ı mukteziye-i gevze-i hafizasına ibdâ olunmuş olmağın vaki olacak takrir ve ifadatına havale gûş-ı kabul ve itimad buyurularak her halde ifa-yı lazime-i dirayetkari ve rütbe-i bezl-i töhmet buyurmaları memuldür. ... inşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl keyfiyet efendi-i mûmâ-ileyh bendelerinin takririnden malum-ı ali buyuruldukda emr-i irade-i seniyyenin sûrat-i icrasına himmet-vâlâ-yı minnetdarileri mantuk buyurulmak babında emr ü ferman bundan akdem Tepedelen maddesiçün ba-tahrirat muhallası savb-ı saadetlerine gönderilmiş olan hazine katibimiz Şakir Efendi bendeleri mu‘adedesiyle risal buyurulan tahrirat-ı müşiranelerinde icra-yı emr ü irade-i seniyyeye derhal mübâşerret olunmuş ve ba‘de’l-hamd asar-ı teveccüh-i hazret-i zıllullahi ile Tepedelen galesi ber-vech-i suhulet ber-taraf olunmuş olduğu beyanıyla kaffe-i husus mûmâ-ileyh Şakir Efendinin tahriratından malum olacağı muharrer ve mazkur olmakadan naşi mezâyâsı ve efendi-i mûmâ-ileyhin kaleme aldırılan takriiri meâli harf-be-harf malum-ı halisanemiz olub bu vechle icra-yı irade-i seniyyeye derkar olan müsaraat ve isbat-ı müdde‘a-yı rızakari ve sadakate masrûn buyurulan himmet ve gayretleri tamam-ı saltanat-ı seniyyenin zat-ı arâfet-simatlarından memul ve mütezarrî olan

madde-i memduha-i mekâremetkârî ve istikâmeti teyid ve tekid etmekle bu keyfiyet bâdî hat ve tahsin olarak tahrir-i müşirileri rikâb-ı kâmyâb-ı

-79-

şâhâneye arz ve takdim ile meşmul muhâta-i âtîfet ifâza-i hazret-i şehinşahi buyurulmuşdur. Cenab-ı gayret-meâb-i düsturileri saltanat-ı seniyyenin zatiyla iftihar eylediği gayret ve şecaat ve sadakat ve serir-i mekaremetkârî ve dirayet ile ârâte-i vizerâ-yı izam gayret-i ... oldukları ecilden her bir emr ve irade-i seniyye-i mülükânenin infâz ve icrasına sarf-ı ma-hasıl intizar eyleyecekleri itikadı hak-ı saadetlerinde derkar ve Tepedelen galesinin ber-vech-i suhulet indifa'ı cihetiyle mukaddem ki irade üzere hareket ve adem-i hareketlerinde emr ve harekete teveccühle sanih olunursa ol suretin icrasına müsaraat buyuracakları mûmâ-ileyh Şakir Efendinin tahriratında müstefâd ve âşikâr ise de el-haletü hazihi Eflak voyvodası sabık Alekonun helakını müte'akib Torodi nam şâkî bir takım esâfil reayayı başına cem' ederek yani eşkâdete ibtidar eylediğinden başka bu esnada dahi Boğdan voyvodası tarafından Kalas Kasabasına tayin olunan serdarlar ile gönüllüler ağası beyninde güya münakaşa vuku'uyla Kalasda bulunan ehl-i İslama silahlarını bırakmaları teklif olunmuş ve serdar-ı merkûm dahi mûmâna'at etmek hasebiyle beynlerinde kîtâl-i küllî vâki' olarak Kalası ihrâk etmiş ve Kalasda ve sair ol taraflarda bulunan ehl-i İslam tüccardan firar edemeyenler idam kılınmış ve bundan akdem Rusya devletine firar eden İpsilandinin oğlu Aleksandır Prut Suyunu geçüb Eflak Kasabasına duhul birle kasaba-i merkûmeyi zabt ve Boğdan Voyvodası dahi tabi'iyet ederek reayayı ihtilal ve fesad ve şikaka ictisar eyledikleri ve mersûm Aleksandır güya umumen Rum milletini ayaklandırmak daiyye-i fâsidesinde olduğu inhâ ve tahkik kılınmış olduğundan keyfiyet Der-Saadetde olan Rusya elçisinden devletçe resmen sual olundukda şaki-i mersumun cesaret eylediği fesad ve şikaka Rusya devletinin kat'an rıza ve medhali olmadığını beyan etmiş olub ancak cümleye malum olduğu vechle kaffeten gerü bi'l-cümle milel kassâr eden mübâyin ve devlet-i aliyye-i ebed-rehinin mühini olarak ellerinden gelse ehl-i İslama devlet-i aliyye-i Muhammediyeye olan hıyânet ve mu'anniyetlerini icra-yı daiyye-i fasidesiyle cümlesi birbirlerine lazım gelen îâneti icra ve ... sıdkınca rabt-ı peyvend-i ittifâka itina eyleyecekleri zahir ise de cenab-ı hayrû'n-nasirinin havl ve kuvve-i kahiresine kalben ve ve kalben temessük ve sahib-i şeriat efendimizin ruhaniyetlerinden tevessül olunarak medid-i hak-ı indallah olan işbu devlet-i aliyye-i

Muhammediyenin her bar mansuriyetler a‘dâ-yı dinin makhuriyeti eltâf-ı hakikiye-i İlahiyeden müsted‘a ve hadise-i merkûmenin suret-i vuku‘una ve işrâf olunan keyfiyâta nazaran devlet-i aliyye mülk ve reayasını muhafazaya itina ve harem ve ihtiyata kemaliyle riayete ikdam eylemesi derece-i vücubda olarak bu defa salatanat-ı seniyye lazım gelen tedbir-i mukteziyeyi icra etmekte ise de cenab-ı müşirinin dahi teyakkuzane ve muteberane hareket ve memur-ı muhafazası olmanız kılâ‘-i padişahinin dahilen ve haricen emr-i muhafazası hususuna itina ve Karadağlunun isyan ve tuğyanından bir an tekâful vuku‘a gelmemesine sa‘y-ı evfâ buyurmaları hususuna ve irade-i seniyye-i mülükâne ta‘alluk etmiş ve böyle vakitte reyanın daima ... hali ve hareketlerinden tefâhül caiz olmamağla kalem ve hükümet-i müşiranelerinde olan kaza ve kurasında bulunan reyanın ahvallerine emrar-ı nazar-ı dikkat ve Karadağlunun isyan ve tuğyanından gafil bulunmayarak her halde

-80-

mütebassırâne hareket ve mugayir-i resm-i ra‘iyyet reayadan hal ve hareket vuku‘a gelmemesine ve haricden ecnebi gelüb efsad edememesine dikkat eylemeleri fariza-i haliyeden olmağın mukteza-yı fetanet ve dirayetleri ve iktiza-yı memuriyetleri üzere bir an ve bir dakika gafil olmayarak ve kalemler ve hükümet-i müşiranelerinde olan reyanın ale‘d-devam ahvallerine emrar-ı nazar-ı dikkar ve mütebassırâne hareket ve muhafazasına memur oldukları kılâ‘ın kemâliyle muharasasına ve Karadağı muhafazaya bezl-i bârâ-yı liyakat buyurmaları siyakına kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları memuldür. Tarih-i arizamdan bir gün mukaddem Yanya Sancağı Avlonya Sancağına ilhaken rütbe-i vâlâ-yı vezaretle atufetlü Ömer Paşa hazretlerine tevcih ve İlbasan Sancağı dahi mirmiran-ı kiramdan saadetlü Mahmud Paşa bendelerine ve Ohri Sancağı dahi barütbe-i mirmiranî Deyreli Abbas Bey bendelerine tevcih ve müşârün-ileyh Ömer Paşa hazretlerinin mahdumları necâbetlü Hüseyin Beye rütbe-i mirmirani ihsan-ı hümayun buyurulmuş olub ancak Ohri ve İlbasan Sancaklarının uhde-i mekarimade-i asifilerinden sarf ve tahvili hakk-ı düsturilerinde bir gûne igbirar-ı tab‘-ı valay-ı şahaneden neş’et etmeyüb hemen zikr olunan zevat-ı kiram devletlü atufetlü Hurşid Paşa hazretleri pederlerinin maiyetlerinde rızacûyâne hıdmet ve ibraz-ı me’ser-i gayret etmiş ve ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri el-haletü hazihi Rumili valisi ve Yanya canibini istiklal-i tamme ile ser-askeri bulunmuş olduklarından ser-

asker-i müşârün-ileyhin istizâmâne iş‘ar ve iltimaslarına binaen merkûme ile rütüb-i mezkûre ol vechle tevcih ve ihsan buyurulmuş olmağla zat-ı vala-yı müşirileri bu babda teessüf buyurmamaları ve umur-ı seniyyelerine asla fütur getürmeyerek mecbul oldukları şime-i kerime-i fermanberi ve sadakat ve seciyye-i behiyye-i rızacûyu ve Atıfet muktezası üzere her halde hakk-ı ehakk-ı hidivilerinde teveccühat-ı mehâsin-ayat-ı mülûkanenin tezayüd ve rıkkıyeti muceb ve sail-i ... (silik)

-81-

... (sayfanın üst kısmı kesik) üzere her emr-i hayr-encamın husulü vakt-i makderiyete merhun ve kaffeten ... umur-ı kainat ve amme-i hall ve akd husus-ı müşkülât mücerred va cib-i te‘âlâhazretlerinin yek-kudretinde idüğü varest-i kayd-ı zünundur. Bu defa selefimiz Ahmed Paşa hazretlerinin bazı esbaba mebni makam-ı sadaret-uzmâdan infisalleri hususuna irade-i seniyye-i mülûkane ta‘alluk etmekden naşi hakk-ı acizanemde olan teveccühat ekber-ayat-ı cenab-ı şehinşahi iktizas-ı üzere mühr-i hümayun-ı sadaret-uzmâ ve teşrif-i şerif-i vekalet-i kübra serdar-ı ekremlik ünvanıyla uhde-i halisanemize ihale ve ihsan-ı hümayun buyurulub ol babda şeref-riiz-i sahife-i vürud olan hatt-ı hümayun-ı inayet-makrun-ı cenab-ı cihandari mantuk-ı münifi üzere derhal makarr-ı hükümetimiz olan Nişden hareket birle işbu mah-ı Ramazan-ı şerifin gurre-i isneyn günü meşta-yı ordu-yı hümayun olan Şumnuya duhulümüz müyesser olarak mühr-i hümayun-ı tacadari dest-i hulus-ı büyüset-i halisanemize teslim ve i‘ta ve ... zîbâ-yı serdar-ı ekremi telebbüs ve iktisâ olunub müsteinen billahi Teala ve ruhaniyet-i resulullah mesalih-i lazime ve te‘diye-i umur-ı memuremize kıyam ve mübaşeret olunmuş ise de işbu hatab-ı cesim-i sadaret-uzmânın dilhah-ı cenab-ı tacadariye muvafık oalrak rü’yet ve temşiyetle tahsil-i rızayı meyâmin-i iktiza-yı cenab-ı ... mazhariyetimiz olan avn ve tevfiik-i hazret-i rabbü’l-alemine menut ve saniyen cenab-ı düsturileri misillü ihlâ-yı kiram hazeratının teveccühat-ı kalbiyelerine menut ve merbut olmağın ol babda himmet buyurmaları matlub-ı hulusuri idüğü beyanıyla ilan-ı hal ve hatır-ı saadet ... sual siyakında meftur oldukları emanet ve sıdk niyet-i müşiraneleri lazimesince cezire-i mezbûreye kadem-i nihade-i hamiyet olalıdan berü ahalisinin muhtell ve müşevves olan ahval-i perişan meâllerine izhar-ı gayret ve bezl-i kudret ederek bi-tevfikihi Teala gereği gibi hüsn-i nizam ve asayiş-i kadimlerine iade ve intizamlarında bezl-i ihtimam buyurdıkları ol havaliden tevarüd edenlerin ihbarlarından lahık-ı sem‘-i

hümayun ve bu esnada bazı eşkıya taifesinin hilaf-ı maraz harekete ictisar cesaretleri rû-nümûn olub ol havaliyi müşârün-ileyh gibi bir vezir-i şeca'at-semirin vücudundan lazım ve muktezi olduğundan lehçe-i yakın hayal etdikçe hanedan olduğum her dem enfas-ı hayat ve efzasıyla can bulduğum ezel âric-i me'âric irşâd ve daric-i rüşd ve rişad-ı mazhar envar-ı şeriat menba-i atvar-ı tarikat maden-i esrar-ı hakikat bais-i medâyetim sebab-i hayatım efendim sultanım ... gülistan-ı cemalleri harem ve şadan ve bostan-ı amalleri taze ve riban bezm-i ferah-bahşlarına ... kılındığı siyakında ... gülistan-ı hüsn-i ihlas olan gülgonce-i hatır-ı masirleri ... geldikçe izzet bulduğum lutfunu der-hatır etdikçe saadet bulduğum ... dergahında ekber-i inayet bulduğum.

Habese-i zib-efza-yı erike-i mecd ve ikbal ve umur ve hususat-ı müşirilerinde mazhar-ı füyuzat-ı cenab-ı rabb-ı müteal olmak da'vatı takdimiyle nümayende-i senaver-i halisü'l-bâlleridir ki savb-ı vala-yı hidivilerine mahsus hulus-ı derunum lazımesinde mehamid-i seniyyelerini arayış encümen-i mübahat eylediğimiz halde bi-tevfikillahi Teala avatıf-ı aliyye-i mülükane ve avarık-ı behiyye-i hüsrevaneden uhde-i sadikaneme rütbe-i vala-yı vezaretle Tırhala Sancağı ve derbendat nezareti tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulduğu sami'a-res-i müşiraneleri olmakdan naşi şime-i kerime-i ihlâ-nüvazileri muktezasında tebrik ev tes'id-i memuriyetimizi havi ve teveccüh-i derun-ı hidivilerini muhtevi meb'us-ı savb-ı hulusuri buyurulan bir kıta kaime-i mürüvvet-allame-i dil-nüvazileri reside-i dest-i tevkir ve ihtiram ve mutazammın olduğu asar-ı teveccühat-ı samimeleri ba'is-i ibtihâc-ı vücud-ı tam olmağla bu vechle icra-yı merasim-i muhlisnüvazi ve mürüvvetlerinden tahassül eden cevher-i sürurun takdir-i kıymetde zeban-ı hâme-i lâl olmağla dua-yı muvaffakiyetleri merfu'-ı bargah-ı cenab-ı hüda kılındığını inha ve hassaten tab'-ı atufet-neb'-i müşiranelerin tefahhus ve istiksa siyakında kaime-i hulus-rasime-tahririne ibtidar ve meb'us-ı seviyy-i atufet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl nezdin vürud senahatı bi-kusurları olduğumuz vareste-i kayd-ı sutur olmağın bundan böyle dahi seviyy-i ikbal-cûyları hatır-ı ıtır-ı mürüvvet-müzahirlerinden dûr ve teveccühat-ı seniyyelerinden feramuş ve mehcur buyurulmak memul ve mütemenna-yı hulusuridir.

-82-

Atufetkar efendim ilhaken uhde-i devletlerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulan Ohri ve İlbasan sancaklarında olan Tepedelenli Ali Paşa askeri def' ve tathirleriyle

zabt ve teshirine muvaffak oldukarı ve Elvine Sancağı mutasarrıfı vezir-i mükerrerem atufetlü Nurullah Paşa karındaşımız hazretleri liva-i mezbûra vürud edince kadar irade-i seniyye muktezası üzere çavuşlar kethüdası Rıdvan Bey bendeleri mütesellim nasb olunması tensib olunmuş ve mütesellim-i mûmâ-ileyhin ik'adıyla liva-i mezbûrun dahi Ali Paşa askerinden tasfiye ve tathir için bizzat asakir-i külliye ile azimetlerine irade-i alliyye ta'alluk etmekden naşi buldukları İlbasandan hareket ve Elvineye azimet buyurdıkları beyanıyla ilerü sevk ve irsal buyurulan Peklinli Süleyman Paşa ve Palaslızade İsmail Paşa bendeleri ve yanlarında bulunan asakir ahali-i vilayetin emr ü irade-i seniyyeye mütava'ati ile derun-ı iehre duhul ve vusulleri müyesser olmuş ve el-haletü hazihi Berat Kalesi derununda ve mukabelesinde olan Beyfete Kalesinde Ali Paşanın oğulları Muhtar Paşa ve Salih Paşa kendi askerleriyle mevcut oldukları ifadatını havi itare-i seviyy-i senaveri buyurulan şukka-i kiramileri vasıl ve bu gûne himmet –i vala-nihmetlerinden sürur ve mefharet-i vafire hasıl olmuşdur. Cenab-ı hak rıza-yı hümayuna muvafık hıdemat-ı mebrure izhara her dem muvaffak eyleye. Amin. Muhlıs-ı mütehassısları dahi avn-ı hakla Tırhala Sancağı dahilinden mûmâ-ileyhin asker ve ademlerinden eser ve asar bırakmayub harben ve harben def' ve teb'id etdirilmekle fakat bir karyede bir mikdar askeri mütehassıs ise de def' ve tathiri hususuna ihtimam kılınmağla İnşâllahu Te'âlâ bir iki gün zarfında külliyyen def' ve istisalleri ile gaileleri ber-taraf olmak memul-i müsted'amız olmağla işarete badi olmuşdur. Hakka emanet olalar ki atufetkar ittihadı tehabu? Fehvasınca tekid ve rabıt müvaneset ve teyid-i zevabıt-ı mihr ve muhabbet zımnında bu defa felan bendeleriye irsal-i savb-ı halisanemiz kılınan hediye-i behiyyeleri ber-mucebi pusula vusul ve hayz-ı kabule mevsûl olarak bu vechle merasim-i ... riayet buyurdıklarından memnuniyet-i mütevafire pezira-yı husul olmağla taraf-ı halisanemizden dahi icra-yı merasim-i muhalasat ve ibka-yı levazım-ı hususiyet zemininde bir aded al çuka üzerinde kabarelü kesme gaşiye ve bir kıta müşebbek raht? Mûmâ-ileyh bendeleriyle isra ve ihda kılınmağla her ne kadar naçiz ise de karin-i hayz-ı kabul olmasına himmet buyurmaları memul-i halisanemizdir. ...ebnâ-yı zeman dil-riş etdi. Her ne etdiyse bana baht sitem-kiş etdi.

Zat-ı mürüvvet-ayat-ı müşirilerine derkar olan hulus-ı samimi ve vala-yı hakiki-i halisanemiz lazimesince revzan ve şeban sitayiş ve midhat-ı saadetleriyle terziban olarak her bar tefakkud tab'servet-neb'alarına rasd şumar iken seciye-i behiyye-i

ihvan-nüvazileri iktizası bu defa tatarları yediyle firistade buyurulan bir kıta kaime-i atufileri enmile-i zib-i vürud ve mezaya-yı mal-ı ferah-bahşası karin-i çeşm-i şuhud oldukda bu vechle ifa-yı levazım ihlaperveri ve hususiyet-i müşirilerinden zehre-i ibtihacımız fark-ı frkadana mevrudtur. Hemişe cenab-ı Allah veliyyü't-tevfik umur-ı mebrur-ı atufilerin mazhar-ı tevfik ni'me'r-refik birle ber-vefk-i dilhah tensik etlemek davatı tekrarıyla kaime-i muhalast-daime-i tahrir ve tesyir nadi mürüvvet-semirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ muhat-ı ilm-i samileri buyruldukda ba'd-ezin dahi cenab-ı senaver-i bi-meraların zibayiş teveccüh-i müşirileri buyurulmak vabeste-i şime-i mürüvvetleridir. Her ne kadar zıkr olunan ashabını nevaib kevine ve mesaib ... ihata ve istiab ve riyaz-ı ayş ve zindeganiyelerinin taravet ve nezaretini sarsar bilye-i tecvif ve ... ifsad ve ihlâk eylediye de asar-ı baht-ı sa'id cebîn beyninde lâmi' ve afitab-ı giryan halinde tali' olub beyt-i ... dide-i dil ve canlarını ruşena ve hemişe hatır-ı fahir-i mülükanelerini leb-riz sürur ve saka eyleye. Zat-ı mürüvvet-simatlarıyla meyanemizde derkar ve payidar olan akd-ı iblâl muhalasat ve muhavenetimiz ile münhal olmayub belki hemen ... akd-ı mükerrer ile tekid ve tahkim kılındığı hakka nik-şinas zat-ı alilerine mütecellâ ve daima midhat ve senalarıyla encümen-i hulusuri mütecella olarak tevarüd tahrirat-ı dil-nüvazilerine emniyesiyle ru-dide-i şahrah intizara ... olunmakda iken bu defa tatar-i seb? Giriftarları vesatatrıyla mersul nadi-i halisanemiz buyrulan kaime-i vefa daimeleri reside-i cay- vürud mine'l-badi ile'l-mekatı' feheva-yı seniyyesi karin-i iz'an muhavenet nümudları oldukda ravha-i mesrur ve ibtihacım gül-i gonce-i taravetle müzeyyen ve ravza-i behçet ve ihtizazım eşkûfe rüzgarının memnuniyet ile mu'anven olduğunu havi ve mahsusan ibraz-ı hulus-ı vefa mansusumuzu muhtevi kaime-i muhlısı tahrir ve firistade-i nadi-i atufet-masirleri kılındı. Bi-mennihi ve keremihi Te'âlâ lede esa'dü'l-vürud keyfiyet ihtisasım malum-ı mürüvvetleri buyruldukda ba'd-ezin taraf-ı halisanemizi nihad-ı mürüvvet itibar-ı düsturilerinden imha buyurmaları menut-ı şime-i alileridir mahzub-ı cenab-ı padişahi olan Ali Paşa haydununun yanında olarak derun-ı kalede olan günehlerin temin ve ihracları zımnında bir kıta buyuruldu-ı samileri felan bendeleri istishabıyla Yanyaya lede'l-vürud mir-i mûmâ-ileyh buyuruldu-i samilerini derun-ı kaleye irsal etmiş ise de buyuruldu-i mezbûru merkûm günehler mevrud makhura irâe etmiş ve bizler bu kapudan nan ve ni'met yedik taşra çıkmak ihtimalimiz yokdur diyerek divan katibi Süleyman Efendinin hattıyla kat'î cevap çıkmış olduğundan mir-i mûmâ-ileyh

bendeleri hakipa-yı alilerine ric'at ve avdet eylediği ve cevabname-i mezkûre mir-i mûmâ-ileyh bendelerinde olmağla manzur ve malum-ı devletleri buyurulacağı beyanı vesile-i ibraz ihlas ve ihtisas senaverânım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezin taraf-ı senaveranım teveccühat-ı samime-i alileriyle yad ve iş'ad buyurulmak vabeste-i mehasin-i meşime-i alileridir. Bi-mare kenzü'l-me'arif olan mübarek müstecem'ü'l-kemalat-ı arifaneleri ... ferma-yı bezm-i fuzela ve zib-i efza-yı meclis-i kübra olmaları da'vatı muhadatıyla nümâyende-i hulusur-ı seniyye-i saflarıdır ki

-82-

Zat-ı seniyyü's-sıfat-ı düsturileriyle meyanemizde derkar olan hulus-ı derun-ı vala-meşmulümüz derece-i ühüvvetden efzunter olub ol ... tafsil-i hasıl tahsil kabilinden olarak ibraz-ı ihlasa zeri'a-cuyan iken bu defa Ali Bey bendeleri vesatatiyle mersul seviyy-i halisanemiz kılınan tahrirat-ı düsturileri meâli ve mir-i mûmâ-ileyhin hafazasına tevdi' buyurulan keyfiyat yegan yeganmalum-ı hulusuri olmağın bu vechle ibraz ve izhara himmet buyrulan muvahat ve fart-ı muhalasatları senaverlerini ne derecelerde rehin-i dilşad ve memnuniyet ve karin-i dil-nüvazi ve mesruriyet etmiş olduğu tarifden müstağni idüğü ve bazı hususat yine mir-i mûmâ-ileyhin takrir ve istikamet-semirlerine ihale kılınarak avdet etdirilmiş olduğu safiyü'l-bâle ni'me'z-zero'a ittihaz ile ibraz-ı ihlas ve ihtisas-ı halisanemiz siyakında kaime-i vedad-nüma tahrir ve firistade-i nadi-i mürüvvet-masirleri kılındı. Bi-mennihi keremihi Teala lede'l-vürud keyfiyet-i ihtisasım ma'lum-ı alileri buyuruldukda ba'd-ezin dahi muhlıslarını zamir-i dil-pezir-i seniyyelerinden indahta vadi-i feramuş ve nisyan buyurmamaları vabeste-i şime-i alileridir.

Zir-i negin-i hükümet ekin-i daverilerinde mühemma ve masan liva-i Debrenin otuz altı senesi cizye-i şer'iiyesi sene-i sabıkından üç bin guruş noksanıyla liva-i mezbûr mütesellimi kullarıyla ilzam ile mebaliğ-i kusur olan yedi bin yedi guruşu lutfen ve mürüvveten tahsil buyuracakları ifadatını şamil hame-zib-i bi-sicil olan bir kıta kaime-i inayet-daime-i müşiraneleri mezayasına ittila'-ı acizi hasıl olmağla memnun-ı lutf ve keremleri olmuştur. Bu defa cizye-i mezkûrun boğça evrakı tatar kullarına tevdi'an pişgah-ı devletlerine irsal olunmağla bu babda merasim-i übüvvet ve nübüvete riayet buyurub mütesellim-i mûmâ-ileyh kulları tarafına savb-ı alilerinden irsal ile salifü'z-zikr yedi bin iki yüz yedi guruşu nakd veyahud der-aliiyyeye poliçe vechle hemen şu günlerde savb-ı senaveriye i'ta eylemesi hususu

genç yaşı mübarek başın için müekked emr ve tenbih buyurularak bu vechle de seviyy-i acizanemi rehin-i enva' minnet buyurmaları temennâsı badi müstakille-i arz ihlasım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vefk-i niyaz ve mes'ul hemen şu günlerde iktiza eden emirname-i veziraneleriyle tekid ve tenbih buyurulmak vabeste-i şime-i meşime-i mekarim-şümulleridir. Bi-mare andelib-i hadika-i ikbal ve maarif olan zat-ı cami'ü'l-kemalat-ı şerifleri müterennim ve şadı ve irtifa' makadır-ı mecd ve iclalleriyle ser-firaz akran ve e'ali olmak da'vat -ı hayriyyesi tediye ve ikmaki verasında ariza-i kemteran ...(silik) savb-ı savab-nümayı dil-nüvazilerine derkar ve bedidar olan ve kadr-ı şevk ve ihtisas-ı derunumuz üzere her an ve zaman füzunu ezmine-i ömr ve ikbal ve menziletleri ed'iyye-i hayriyyesine malum ve meşgul idüğümüz arz ev izhara vesile-cuy iken mavsıl duaname ve devamcuyanemiz ol savb-ı dil-cuya memuren azim ve râhî olmağla zerî'a-i zimmetimiz olan da'vat-ı icabet-ayatlarında bezl-i vücud ve müdavelet ba'is ve iftihar-ı veli-ni'metimiz olduğu ifadesi Yanya ma'askerinde mevcud vüzera-yı izam ve fehmemallahu Teala ile yevmi'l-kıyam hazeratı tarafından bu defa savb-ı halisanemize vürud ile derun-ı şukka ... leffen isal-i seviyy-i veziraneleri kılınan bir kıta şukka ve pusulanın natik olduğu ma'lumü'l-esami ... el-yevm ma'asker-i mezkûrede şiddet lüzumu derkar olduğu zikr ve tasrih ve merkumların bir kadem akdem Yanya canibine irsal ve izam kılınmaları beyan ve tevzih buyurulmuş ve merkûmlar bu tarafda olmayub ma'iyyet-i veziraneleriyle rû-be-rah müte'azim olmuş olduklarından bu babda himmet ve mürüvvet buyurularak merkûmlar ... ol tarafdandır Yanya canibine izam ve irsal buyurulmak mukteza-yı vakt ve maslahattan idüğü ma'lum-ı saadet-melzum-ı müşiraneleri buyuruldukda ol vechle emr ve tenbih buyurulmak temennası vesile-i arz ihlasım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vefk mes'ul-i himmet-i vala-nihmetleri memul-i halisanemizdir.

Zat-ı hurşid-i adat-ı düsturileri mesanid-i ikbal-i ebed-payidar ... tevfik-ayat-ı daverileri şa'şaa-i bera-yı me'akıd bilad ve emsar olmakdan hali olmaması da'vat-ı icabet-asarı merfu' bala hane-i çerh ve dar kılındığı hitamında ma'ruz-ı çaker-i ubudiyet irtisamlarıdır ki tarh-ı esas-ı itibar-ı bendeganemiz ... ve iltifat-ı daverilerine menut ve hadika-i mefharet-mikyas-ı çakeranemiz ... bagiyan lutf ve inayet-i hidivanelerine münhasır ve merbut olduğuna binaen görün-ı ubudiyetimiz ... sarf ve ihtisaslarına mukayyed ve ... rikkiyetimiz taraf taalluk ve ihtisaslarıyla müşeyyed olmakdan naşi her bar dua-yı ömr ü devlet ve ikbal-i veliyyü'n-niamileri

bird-i rişte-i icabethane-i bala olmakda ve leyl ü nehar sena-yı izdiyad fûru-satvet ve iclal-i seniyyü'l-himemileri ... huzera kılınmakda idüğü cenab-ı alemü's-sır ve'l-hafiyata celî ve ... hakipa-yı sera-bahşa-yı veliyyü'n-niamilerine temhid-i mukaddemat nübudiyet ile teyid-i müddeaya-yı hususiyet vacibe-i uhde-i çaker-i beraya ise de bundan akdem sudur eden bazı evza'-ı na-mülayime ve etvar-ı na-rehinemiz ... ifa-yı levazım-ı rıkkiyete cesaret olunamadığı ve ber-mukteza-yı teşennüt ... yevmen ... ve yevmen bi'l-akik ve yevmen ... sinin-i vafireden berü hane perişan olarak diyar-ı gurbetde serkişte ve bi-saman ve el-haletü hazihi deraliyyede küşte-nişin zaviye-i zill ve hân olmamıza ... diüğü nezd-i bendeganemizde reside-i derece-i cezm ve ikan olmuş ise de bu makule zillet ve hân ve sefalet ve perişanlığı hakk-ı acizanemizde revan ve seza görmeyüb ... müfadinca her ne kadar cüünha ve cinayet zuhur etmiş ise de ... isyanımızı zülal-i selsebil hamal-i rahmve şevfatleriyle ... aslimizde ikamer ve kendü umur ve hususlarımızı rüyet eyemesine izin ve ruhsat-ı aliyyeleri sezavar ve şayan ve ol vechle müstzill saye-i merahimvaye-i veliyyü'n-niamielri olmamız hasebiyle merkûm kulları ve bu abd-ı ahkarları kemakan zümre-i bendegan ve ceride-i çakeranlarına idrac ve ilhak ile mazhar-ı lutf ve inayet-i peykeran buyurulmak me'mulü ref'-i arıza-i söz ve gûzar ve şef'-i vasita-i rica ve niyaze-i müeddi olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ vasıl devlet-mesaha-i veliyyü'n-ni'amileri buyruldukda ber-vech-i müsted'a ve mes'ul-i niyaz-i bendeganemize müsaade-i aliyyelerini mebzul buyurarak gerek bu kullarını ve gerek biraderim bendelerini mesrur ve harabazar derun-ı melalet-meşmulümüzü ma'mur buyurmaları babında ve her halde emr ü ferman ve lutf ve ihsan devletlü inayetlü merhametlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am kesir-i ekrem efendim sultanım hazretlerindir.

Mütehattim-i zimmet-i ubudiyetim olan dua-yı imtidad-ı eyyam-ı ömr ü devletleri ... elden geldiği kadar kitabet-i hıdmet-i devletlerinde tevaggul-i acizanem derkar olduğuna nazaran canib-i seniyyü'l-cevanib veliyyü'n-ni'amanelerinden dahi mukabelesinde mükafat ve lutf ve ihsanlarına mazhariyetle iktisab-ı meserret olunur hülyasıyla ... (silik) gûzarında leyali ve evkat iken bu defa delan kulunub vürud edüb bir de bazı mahallere hediye-i behiyyeleri bi-diriğ buyurulub da azad kabul etmez abd-i memluk sadakat mesluklarına bir nesne inayet buyurulmayarak sufera-i yed kalmam ... kulunuza muceb esef olmuş ise de ... (silik) dua-yı devletlerinde tecviz kusur ve fütur olunmadığı bi-mennhi Te'âlâ karin-i alem-i alileri buyuruldukda

bundan böyle dahi nam-ı bî-nam abidanem ceride-i bendeganilerinde takayyud buyurularak hazine-i inayet-i definelerinden her ne inayet buyururlur ise tatar kullarına teslimen yed-i acizaneme hafice i'tâ eylemek üzere tenbih-i himmet-i vala-nihmet-i daverileri derkar ve erzan ve ol vechle harabazar dil haznem ma'mur ve dilşad ve handan buyurulmak babında emr ü ferman ve lutf ve ihsan bî-payan zalik takdirü'l-azizü'l-alim bu esnada Limni Ceziresinde ikametimize irade-i keramet ifade-i hazret-i tacdari ta'alluk buyurulmağla ber-mukteza-yı lazıme-i fermanberi bu günlerde savb-ı memuremize sürat azimet lazıme-i resm-i ubudiyetden olmağın zir-niğin ma'delet ... asude İlbasan ve Ohri üzerlerinden mürur musammem muhlıs-ı musadakat-ı mevfurları olduğu muhat-ı ilm-i devletleri buyuruldukda işte icra-yı resm-i übüvvet ve nübüvvetin tamam vakt ve hengamları olub esna-yı tarikde mevcut dairemiz olan bendeganlarına ve bu muhlıs-ı hayr-endişlerine bir gûne zahmet ve bu hengam-ı şitada bir nev' irae meşk ve zaciret olunmamak için kârdâne ve müdebbir bir bendelerinin ma'iyet-i senaveranemize mihmandar tayini ebnâ-yı mâfihâ kadar niyazım olmağla iktiza eden ekidü'l-mazmun buyruldu-i sami-i saveraneleri ma'an bir an akdem tayin ve irsale mezid-i inayet ve fart-ı lutf ve mürüvvet buyrulmak lazıme-i şan asalet-nişan-ı hidivanelerinden idüğü inşâllahu Te'âlâ malum-ı übbühet-melzumları buyuruldukda ber-vefk-i niyaz ve mes'ul husus-ı mezkûre lutf ve himemlerin mebzul ve u gurbetimizde pederlerin ezan ba'd dahi mübarek levha-i zamir inayet tahmirlerinden endahte-i fedfed nisyan buyurmamaları vabeste-i şime-i lutf ve mekarim-i meşimeleridir sultanım.

Çaker-i kemineleri daire-i alilerinin bendesi ve hezar ihsanlarını müşahede etmiş ni'me-didesi olduğum ecilden dua-yı beka-yı eyyam-ı ömr ve devlet ve ikballerinde ser-mû tecviz-i kusur ve füturum olmadığı mübarek kalb-i alilerinin şهادetiyle nezd-i alilerinde zahir ve bu mebhasda tatvil-i makale hacet olamadığı bedihi ve bahir olmağın teeddüben li'l-tasdi' icaz-ı metin ubudiyete ibtidar olunduğu ve felan kullarının hakipa-yı alilerine olan musadekat ve ubudiyeti cihetiyle zat-ı veliyyü'n-niamilerinin abd-ı memluku olmak niyet-i halisasıyla kendü evladını hakipa-yı alilerine irsal etmiş ve kendüsü dahi kân merhamet efendimin bendeliğini sermaye-i rıfat bilmiş oduğundan zikr olunan nahiyesinin mütesellimliği mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin uhdesine tevcih ve ihsan ve iktiza eden buyuruldu-i veliyyü'n-niamierinin i'tasıyla rehin-i imtinan buyurulmak niyaz-i bendeganım idüğü ve bu tarafın keyfiyatı felan kullarının takrirlerinden malum-ı alileri buyurulacağı beyanı

vesile-i vesime-i arz-ı ubudiyet ve ihtisas-ı çakeranem olduğu inşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet-i ubudiyetim muhat-ı ilm-i alem-ara-yı veliyyü'n-ni'amieri buyuruldukda ol babda ve her halde emr ü ferman.

Bi-mâre irsale nefise-i fenden inşa olan mübarej vücud ma'arık-ı ihtiva-yı alileri hem-rütbe-i attâr ve bahirü'l-ikbal ve hame-i sek-riz nazik-haramkar sanileri ziyet-bahş eberdan ve deşize-i makasid ve amal olmak da'vat-ı hayriyyesi hulus-ı derun ile ba'de'l-ikmal bir dâşite-i muhlis taviyyet-i nikâşiteleri budur ki cenab-ı atufet-meâb-ı kamilaneleriyle miyânede ez-kadim ba-zibeşte-i istihkam olan ser-rişte-i ühüvvetperişte-i detuniyemiz ba'd ve iftirak sûri ile kabil-i inkisam olmadığından ale'd-devam mahmidet evsaf-ı seniyye-i fitriyyeleri arayış zeban-ı senaveri ve icra-yı edevat -ı kalemkariye sa'y ve hâhiş mucceb-i izdiyad mehr ve ümtizac ezeli olduğuna binaen bu defa mahzâ ifa-yı levazım ihlas ve sena ve mübarek tab'-ı vala-yı me'ani-i ihtiva-yı kamilanelerini istinba zımnında mahsus işbu varakpare-i ihlas-fehimemiz terkimine ibtidar ve itare-i nadi-i lazımu'l-itibarları kılındı. Bi-mennihi Te'âlâ keyfiyet ihlas ve muhalemet-ı hulusuranem muhatımdır ki dekayık-ı şinas-ı samileri buyuruldukda el-müraseletü nısfü'l-muvasele ve zeri'a-i tezayid hub ve müvalat ve yerine idüğü kazaya-yı müsellemeden olmağla ba'de'l-yevm mütedar-ı din vuku'unda peyam-ı dil-aram afiyetlerini müş'ir mekatib-i şerife-i dil-nüvazileri tahrir ve irsaliyle hulskar

-83-

Bi-meraların mazhar-ı enva'sürur ve ferihü'l-bâl buyurmaları mütemenna ve ehass amal-i senaveranemdir sultanım. Bi-mare tâbiş-i mücemmi' ... mahfel-i belga ve fazla olmak duaları hitamında ariza-i sena-gûy-ı müstedimleridir ki taraf-ı müstecemi'ü's-şeref revkanelerine derkar ve üstüvar olan hulus-ı derun-ı senaveriyet meşmunum lazımesi üzere her an ve zaman zikr evsaf-ı hamide ve tezekkür-i ihlas sütudeleriyle demekzar idüğümü arz ve beyana her ne kadar hâhişim derkar ise de kah duhan ziya kabilinden çubukum bir yana metruk genç nihan ve gah teraküm gavail-i müte'addideden tatarım başımdan afitan olarak pazara çilub baş kabak seyran ve bais gülünç merdüman olduğumda zerre mikdarı kabahatim olmayub lakin şimdiye kadar cenab-ı rabb-i refet-meâb -ı kamilanelerine tahrir ve irsal etmediğimden ziyadesiyle hacel ve sersar olub işbu ayb ve kusurumuzu damen-i hata-puş cürm arzularıyla mestur buyurulmak niyazı babında ifa-yı merasim-senaveriyetim zımnında hassaten senanamemiz terkimine badi olmuşdur. Bi-

mennihi Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vürud malum-ı ilm-i re’fet-melzum-ı fazılaneleri buyruldukda taraf-ı sena-gûyların nüha-yı bi-hemta-yı me‘arık-ıhtivalarından vürud münfekk buyurmayub teveccühat-ı atufet-ayatlariyla is‘ad ve şad buyurulmak niyaz-ı senaveranemdir efendim. Magzub-ı cenab-ı şehriyari olan Tepedelenli Ali Paşa haininin yanında oalrak derun-ı kalede mütehasıs güneh taifesinin temin ve ihracları hususuna irade-i seniyye müte‘allık olduğuna binaen buyuruldu-ı alileriyle izzetlü Mehmed Bey bendeleri irsal buyurulmuş ise de merkûmların ısrarları hasebiyle avdet etmiş ve keyfiyet taraf-ı devletlerinden canib-i develet-i aliyyeye tahrir buyurulmuş ve ol babda mir-i mûmâ-ileyhbendeleriyle irsal kılınan nemika-i senaveri dahi aynen takdim buyurulmuş odlüğundan bahs ve beyan buyurularak bu tarafın vuku‘atının savb-ı devletlerine işaret olunmasını havi ve izhar-ı hub ve müvalat-ı alilerini muhtevi bu defa tatarları bendeleri vesatıyla meb‘us-ı seviyy-i çakeri buyurulan bir kıta nemika-i halet enika-i alileri raha-i pira-yı vürud ve mefhum-ı mekarim mevhumuna ittılâ‘-i senaveranem muhat ve mevrud olub bu vechle ibraz-ı müvalata vaki‘ olan himem-i seniyyelerinden memnuniyet-i vafire hasıl olmuşdur. Mir-i mûmâ-ileyhin avdetinden sonra magzub-ı merkûmun kapu bölükbaşısı Haris Laska iyâl ve evladiyla bir takrib derun-ı kaleden çıkmış ve ba‘dehu Hasan Arza nam bölükbaşısı dahi dehalet etmiş olub ancak magzub-ı merkûm mukaddema körfeze firar edüb ba‘dehu bu tarafa gelmiş olan üç yüz nefer mikdarı selvet reayasını külliyyetlü akçe vermek bi’l-ittılâ‘ tuğyan etdirmiş ise de taraf-ı senaveranemden asker tayin olunarak etrafı kuşadılmış olmakdan naşi inşâllahu’l-aliyyü’l-kahhar avn ve inayet-i bari ile izmihlalleri kariben müyesser olacağı beyanıyla hssaten tefakkud-ı tab‘-ı alileri siyakında nemika-i senakari terkim ve imla ve takdim-i seviyy-i mekarim-ıhtivaları kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl ba‘d-ezin dahi canib-i riya mücaniblerin mezbûr teveccühat-ı derun buyurulmak ile vayedar-ı behcet ve müsar buyurulmak vabeste-i şime-i atıfetlerin takrir-i kullarıdır ki kapu kethüdası olduğum hala İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancakları mutasarrıfı devletlü Mustafa Paşa ahzretlerinin taraf-ı çæeraneme varid olub işbu takrir-i aciziye merbut olan bir kıta şukkasında İlbasan Sancağında Şubat Kazasında vaki‘ Garabuh Nahiyesi öteden berü İlbasan Sancağına mülhak iken bir kaç seneden berü liva-i mezbûrdan ifrazen Simak? Mukata‘asına rabt olunmuş ise de çend sâlden berü liva-i mezbûr ziyadesiyle perişan ve lazım gelen hıdemat-ı seniyyenin idaresinden gayrı mütehammil idüğü nümayan olmağla ancak bu

hususda miri hazinesine bir gûne zarar terettüb etmemek üzere senevi mu‘ad olan bin beş yüz guruşdan ma‘ada beher sene beşer yüz guruş zammıyla yine İlbasan Sancağına rabt ve ilhak buyurulmasını ve meblağ-ı mezbûrun Avlonya mutasarrıfına mı yohsa canib-i miriye mi ne vechle irade-i aliyye sağ buyurulur ise ol vechle müşârün-ileyh tarafından a‘ta olunacağını tahrir ve iş‘ar ederç keyfiyet ma‘lum-ı rahimaneleri buyruldukda ol babda ve her halde emr ü ferman hazret-i men lehül-emrindir.

Dua-yı devlet ... vacibe-i zimmet-i çakeranem olan istidama eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal ve istikamet-i hengam-ı nezd-i safvet ve iclal-i asıfaneleri ed‘iyyesi te’diyesine revzân ve leyâl-i muvaziyyet ve iştigal üzere olduğu hakipa-yı hacetberda-yı asıfilerine arz ve i‘lama zeri‘a-hâh iken âfitab-ı cihan-tab-ı evc-i celalet mâmitab-ı zerin nikab burc-ı necabet.

-84-

An sübhanehu ve Teala eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal-i daverilerin dem-be-dem terkini ve efüz ve arıza-i ... zemaniyeden me‘mun eylemek farıza-i zimmet ihlas ve ubudiyetim olan da‘vat-ı hayriyyesi ba‘de’l-eda arzıhal-i bende-i bi-meralarıdır ki zat-ı me‘ali-ayat-ı asıfilerine mahsus olan ahlak-ı hamide bende-i nüvazileri üzere asar-ı mehasin-i teveccühat-ı daverilerinin zuhuru intizarında iken bu defa ademim felan kullarının iadesiyle firistade-i savb-ı çakeranemiz buyurulan keremname-i devlet-daimeleri raha-i zib-i vusul ve hulasa-i meâli ve bi’l-hassa bende-i merkûmun mu-be-mu takrir ve makâli malum-ı çaker-i ihlas-şümulümüz oldukda iktiza eden cevablarıyla taraf-ı bendeğiden yine adem irsali emr ü ferman buyurulmağla kulları dahi her bir mevad ve hususatı hafızasına ilkâ ve teveccüh ederek bu defa dahi merkûm bendelerini hakipa-yı kıyasa-yı vezirilerine tayin ve irsal etmeğın bi-mennihi Teala hakipa-yı veliyyü’n-ni‘amiye vusulünde kaffeten ahval ve keyfiyat takrir ve ifadesinden malum-ı ilm-i merhametleri buyurulacağı beyanıyla tahrir ve arzıhal-i bendeğiye cesaret kılındı. Bu kemter-i dua-perverleri fakiranedan sair zuhur edenler ile öteden berü ocağ-ı merhamet-i izah?-ı alilerinin ve bi’l-hassa serseciye-i ahlak-ı marziyye ve ... (silik) feyz-i alude olan zat-ı me‘ali-ayat-ı asıfilerinin izdiyad-ı ezmine-i ömr ve devlet ve iclalleri ed‘iyye-i hayriyyeleriyle meşgul ve terzeban ... (silik) bu senaver-i hulus-perverleri mine’l-kadim müntedar sahabet ve himmet ve sitayışkar seciyye-i lutf ev mürüvvetleri olub bir müddetden berü baruhsat-ı seniyye i‘ane-i acizandede ferağ-nişin uzlet olduğum halde dahi lazıme-i

zimmetim olduğu vech üzere kema-fî's-sabık tezayüd-i eyyam-ı ömr ve devletleri da'vatın tekrarından hali olmadığım varest-e-i kayd ve iş'ar ise de kadimi me'luf ve mu'tad olduğum hüsn-i himem-i kamilanelerinin isticabıyla tecdid-i kabâle ihlasıma zeri'a-cû iken

Mukaddemce irsal-i sabn-ı alileri kılınan nemika-i hulusuride Der-saadetde ike felan ve felan ile müzakere olunan hususatın asarı müşahed eolunmadı diyerek ima ve işaret olduğundan bahisle o misillü hususatdan cenab-ı alilerinin kat'an hayrı olmayarak hakikat-ı madde izahen iş'ar olunduğu takdirce savb-ı devletlerinden diriğ-i himmet buyurmayacakları sinin-i nemika-i alilerinde ve ma'iyet-i devletlerinde olan topçu ve lağımçı neferatının istid'a-yı acizanem üzere irsaline himmet buyurulduğu haşiye-i zir-i devletlerinde ve magzub-ı cihandari olan Ali Paşanın yanında olan günehlerin teminleriyle celb ve ihracıyçün re'y ve eman buyuruldusuyla itimad olunacak bir bendelerinin irsaline mübaderet olunmasını şamil savb-ı alilerine bir kıt'a mektub-ı sami vürud etmiş olduğundan daire-i devletlerinden mu'temed bendeleri intihab buyurularak Yanya canibine irsal buyurulacağı diğere şuka-i seniyyelerinde tahrir ve iş'ar buyurulmuş olduğundan bu vechle hakk-ı senaveride zuhura gelen mu'avenet ve ibraz-ı muhalasat-ı seniyyeleri muceb-i kemal-i memnuniyet olarak da'vgat-ı hayriyyeleri tekrar kılınmıştır. Zikr olunan topçu ve lağımçı neferatı iş'ar-ı şerifleri vechle taraf-ı senaveraneme vürud etmiş ve günehlerin celbiyçün saadetlü Mehmed Bey bendeleri dahi vasıl olub derun-ı şehirde mahsus konak tanzim ve iskan etdirilerek maslahata mübaşeret etmek üzere olmağla hemen cenab-ı rabb-ı sübhan cümlemizin maslahatını teshil ve âsân eyleye. Amin.

-85-

Senaver-i bi-riyaları öteden berü hanedan-ı alilerinin hayrhâhı olduğuma mebni hakk-ı alilerinde nevbet-i mehasin-i teveccühât-ı hazret-i cihandarının tezayüd ve tevafirini muceb olub hâlât-ı hasenenin zuhur ve bürûzu ...(slik) idüğü müstağni-i ta'rif ve beyan ve uhde-i alilerine inayet ve ihsan-ı hümayun buyurulmuş olan mansıb-ı celileleri ve Berat Kalesinin eyâd-i mütegallibeden terg ve teshiri müyesser olarak tekmil-i hıdmet buyurdıkları iş'ar buyurulmuş olub ancak işbu Ali Paşanın idam ve izalesiyle gairesinin küllyen mündefi' olması matlub-ı cihandari olmak mülabesesiyle bu maslahat ber-taraf olmadığı takdirce cenab-ı alileri dahi tekmil-i hıdmet buyurmamış oldukları ve derun-ı kalede olarak magzub-ı merkûmun

istishabıyla devlet-i aliyyeye isyan eden güneh ve mat taifesinin temin ve ihracları irade-i seniyye muktezasından olmakdan naşı merkûmların ihracına ikdam-ı tam ve sa'y-ı mala-kelam buyurulmak muhavvel uhde-i seniyyeleri odlğu ecilden bu hususun dahi istihsaliyle gaile-i mezkûrenin bir an evvel ber-taraf olması esbabının istikmali devlet-i aliyyeye bir azim hıdmet olarak cenab-ı alilerinden me'mul-i padişahi olan sadakat ve rü'yet-i şimesinite'yid edüb hakk-ı alilerinde tevafür-i teveccühat-ı seniyyeyi muceb olacağı vazih ve ayan olmağın mukaddemâ ima ve işare tolunan husus be kazıyyeye mebni idüğü malum-ı devletleri buyuruldukda mukteza-yı şime-i kerime-i meham-güzarı ve mürüvvet ve müstega-yı seciyye-i raziyye-i hatır-sazi ve mu'aveletleri üzere zıkr olunan güneh vesatların ihracı hususuna himmet-i seniyyeleri masruf buyuurlmak hassaten niyaz-ı mahsus –ı senaveranem idüğü beyanıyla nemika-i mehamet enika-i tahrir ve tesiyir-i savb-ı devlet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-minval-i niyaz-ı senaveri himmet-i vala-nihmet-i müşirileri bi-dirig buyurulmak menut-ı meşime-i atıfetleridir. Habise-i zib-ara-yı erike-i mecd ve ikbal ve devlet ve her halde mevdu' zeri'a-i cenab-ı ühüvvet olmaları da'vatıyla nümayende-i senaveri halisü't-taviyyetleridir ki savb-ı vala-yı müşirilerine derkar olan kemal-i muhabbet-i deruniye ve fart-ı hulus-ı samimiyemiz an-be-an mütezayid ve efdun ve tefahhus tab'-ı samileri hâhişi derece-i nihayete makrun olduğı halde ahval-i memuriyetimizden istiyal ve tefakkud –ı hatır-ı muhlis-ı hulus iştimal siyakında meb'us-ı seviyy-i senaveri buyurulan tahrirat-ı mürüvvet-ayat-ı müşirileri tatarları bendeleri yediyle reside-i dest-i tevkir ve havi olduğı teveccühat-ı deruniyeleri bais-i ibtihac dil-i senaver-i hulus-semir olmağla da'vat-ı hayriyyeleri tekrar kılınmıştır. Mukteza-yı memuriyetimiz üzere cümle memurin karındaşlarımız hazeratıyla bi'l-ittifak Yanya kalesi derununda magzub-ı makhuru ve Letaric tabir olunur kalelerinde mahsur neferatını leylan ve neharen külliye ve hamiredaneleri ile ikmal-i tazyiklerine ibtidar olunmağla Letaric nam kalenin inşallahu Teala bu günlerde hedmi kuvve-i karibe getirülmüş olduğundan bir saat evvel icra-yı irade-i seniyyeye ikdam ve ihtimamda tecviz-i kusur olunmayarak zuhur-ı dikkat ve muvaffakiyetine nighban ve mehamid-i seniyyeleriyle güzarende-i evan olduğumuz muhat-ı ilm-i runüma tari buyuruldukda bundan böyle dahi senaver-i tammü'r-rüyetlerin hatır-ı ali ve teveccühat-ı samilerinden dür ve ib'ad buyurmamaları vabeste-i şime-i kerimeleridir benim saadetlü mekremetlü

meveddetlü karındaşım hazretleri Debre Ayanı Abbas Beyin cenab-ı müşirilerine vuku' bulan muhalefeti ve yeğeni hasan Bey hakkında olan garaz ve nefsaniyeti keyfiyatına dair irsal kılınan tahrirat-ı saadet-ayatları mal ve mezayası ma'lum-ı halisanemiz olmuştur. Zat-ı dirayet-simat-ı müşiraneleri saltanat-ı seniyyenin dirayetkar ve rıza-cû vüzera-yı izamından oldukları cihetiyle vikaye-i nüfuzlarını müstelzim halatın istihsali matlub olduğundan mir-i mûmâ-ileyhin iktizası vechle tahdid ve terbiyesine bakılmak üzere idüğü beyanıyla kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i badi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl her halde sabvb-ı hulusurî teveccühât-ı samimeleriyle yaz ve tezkara himet buyurulmak me'muldür.

-86-

Ohri ve İlbasan sancaklarına mütesellimler ikamesiyle cenab-ı müşirilerinin İskenderiyeye avdetleri ve Yanya Kalesinde mütehasıs olan güneş takımı re'y ile ihrac olunmak üzere yüz nefer ademler savb-ı saadetlerinden Yanyaya bir bendeleri irsal kılınması hususlarına dair gönderilen nemika-i müheyyanemizin vusulüyle akrabalarından felan ma'iyetiyle ol mikdar asker gönderilmiş ve cenab-ı müşirileri dahi İskenderiyeye duhul eylemiş olduklarına mütedair reside-i câ-yı vusul olan tahriat-ı sadet-ayat-ı düsturileri mal ve mezayasına ittıla' -ı hulusuri mevsul olub infaz-ı emr ve irade-i seniyyeye bu suretle mebzul olan himmet-i muccebi mahzuziyet-i mücanemiz olduğundan tahrirat ve irade-i mezkûreleri hakipa-yı hümayun-ı hazret-i padişahiye dahi arz ve takdim kılınarak nazar-ı mekarim-eser-i tacdari ile şümül olmuştur. Cenab-ı dirayet-elkab -ı müşiraneleri saltanat-ı seniyyenin kemal-i rüşd ve fetanet-i vezir-i kar-aşınayı ve arafet ile meşhur vüzera-yı izamından oldukarı ecilden seyrde uhde-i liyakatleri kılınan her br meham-ı seniyyeyi mehan-ı seniyyeyi had-ı layıkında rüyet ve tesviyeye itina ve müsaberet buyuracakları zahir ve ol mebhasda teksir-i sevada hacet olmadığı bedihi ve bahir olmağın ba'd-ezin her halde ifa-yı mübttega-yı kar-ezmudegî ve dirayete müsaberet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i savb-ı saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri memuldür. Müderrisin-i kiramdan Reisü'l-kitab esbak müteveffa Vasıf Efendi zade faziletlü Lebib Efendii dailerinin Ohri Sancağında kain Debre-i Zir ve Bala ber-vech-i ma'îşet uhdesinde olub nahiye-i mu'ayyenesi yüzer gurus idüğünü ve iiki yüz otuz üç ve dört senelerine mahsuben alzım gelen mâhiyelerine dest-res

olmadığını efendi-i mûmâ-ileyh bu defa inha ve istihsali hususunu istid'a etmekden naşi fi'l-hakika sinin-i mezkûre şehriyelerine dest-res olamamış ise bu keyfiyet nabece efendi-i mûmâ-ileyh dahi kişizade ve bi'l-vücuha bir ve atıfet-i aliyyelerine şayeste ve seza olmağla meftur oldukları şime-i kerime-i da'i nûvazi ve riayetkarileri üzere mahiyye-i müterakimesi her ne ise icab ev iktiza edenlerden tahsil ve tarafına tesbili hususna müsa'afe-i behiyye ve himem-i seniyye-i müşirileri masruf ve erzani buyurulmak menut-ı lutf ve ihsanları idüğü ifadesi vesile-i te'kid-i hulus ve hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vech-i ma'ruz ve mes'ul-i himem-i seniyye ve müsa'afe-i behiyye-i daverileri masruf buyurulmak babında emr ü ferman

Kaffe-i kaza ve kurâ ve tecemmu' bilad ve inhada mutavattın ve sakin reaya ve beraya vedi'a-i cenab-ı kibriya olarak bir cihetle mübtela-yı şügence ve azar ve giriftar pençe-i zulm ve hasar olmamaları mütehattim-i zimmet-i ra'iiyyet-perveri memleket dareyn olarak zat-ı merahim-simat-ı cenab-ı padişahi erike-i pira-yı taht-ı me'ali baht-ı Osmanî ve ma'delet-behşa-yı edrenk-i cihanbani olalıden berü bu hususa nasb-ı nefsi ihtimam-ı şahane derkar ve şimdiye kadar zulm ve ta'addi vadisinde musırr olanların ne suretle giriftar-ı pençe-i kahr ve rumar-ı kahramane ve mazhar-ı gazab ve hüsrevane oldukları cümleye malum ve aşikar olmak mülabesesiyle hengam-ı ma'delet-i irtisam-ı hazret-i zıllullahiyi ezmine-i sabıkaya kıyaz etmeyerek herkes zir-i iradesinde kain hamal-i sekene ve reaya ve aceze ve berayasını zir-i cünah-ı himayede asude-nişin setr-i emn ve rahat ve isal-i zulm ve ta'addiden vekayet eylemesi mukaddem ve muahhar emr-i aliyye ısdarıyla tenbih olunmuş ve ara ara tahrirat nesayih-ayat-ı estar ve itaresiyle te'kid kılınmış olduğundan bu emr-i ehemm vabicü'l-ihtimam ale'd-devam vakt ve riayet-i lazımeden olub ba-husus kaffe-i eyalat ve elviyye vüllât ve mutasarrıfın nasb ve ikamesinden arz -ı aslier ve irade-i devlet-i aliyyenin icrasıyla himayet ve sıyanet fukara-yı ra'iiyyet maddesi olduğu tahir ve vüzera-yı izam ve mutasarrıfın-i kiram hazeratı haklarında enva' lutf ve ihsan-ı mülkane bi-dirîğ idüğü birhen ve bahir olarak haklarında mebzul buyurulan ni'am ve ihsan-ı şahanenin ifa-yı lazıme teşekkürü zımnında murad ve merahim-mu'tad-ı şahane üzere hareket ederekkaleme ve hükümetlerinde olan sekkân ve kattânın ezher-cihet himayet ve sıyanetleriyle cenab-ı canib-i padişahi için herkesden isticlab da'vat-ı hayriyyeye ikdam eylemeleri vüllât ve mutasarrıfına farz-ı ayn mesabesinde olmuşken bu vadiden

zühul olunarak yine zulm ve ta'addi vuku' bulmakda idüğü vasıl-ı sami'a-i şahane olub şöyle ki emanetullah olan fukara-yı ra'iyete edna derece zulm ve hasar vuku'u rıza-yı alinin vücuhuyla muhayiri ve zat-ı keramet-simat-ı mülkane her bir hususda etrafiyla ve layıkıyla âgâh oldukarından zat-ı hümayun-ı mülkane hakkında böyle şeyler işitmez ve topumuz zannıyla gayr-ı mücaz olarak bu babda memurin gözlerini açmak lazım gelmeğin bundan zonra tertib-i cezadan gayrı muamele olunmayacağından ggünahî ol makule hilaf-ı rıza hareketde bulunanların boyunlarına

-87-

olması bu defa mehabet-riz-i sudur olan hatt-u hümayun-ı celadet-makrun-ı şahane meâl-i samisnden müstefad olmakdan naşi keyfiyet sab-ı muhlisiden mecmu' vüzera-yı izam ve mutasarrıfın-i kiram hazeratına başka başka tahriratlar itaresiyle bildirilmiş olmağla cenab-ı dirayet-meâb-ı müşirilerine dahi bu babda celadet-bahşay-ı sünuh ve sudur olan emr ve iradeyi der-piş ve tefekkür buyurarak zinhar ve zinhar kaleme ve hükümetlerinde olan fukara-yı ra'iyetin br cihetle bir taraftan giriftar-ı zulm ve i'tisaf olması emr-i ehemmine begayet ihtimam ve dikkat ve bu hususdan kat'an tegafül caiz olmadığını bilerek ana göre herkes hakkında ... sim-i adl ve himayete sarf-ı himmet ve vechen mine'l-vücuha mugayiri hareketden begayet hazer ve mücanebet buyurmaları muhavvel uhde-i âgâhî ve dirayetleri idüğü beyanıyla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ ber-vech-i muharrerhimmet buyurmaları me'muldür.

Düstur-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamü'l-alem müdebbir-i umurü'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehamü'l-enam bi'r-re'yi's-sakıb mühemmid-i bünyanü'd-devle ve'l-ikbal müşeyyed-i erkanü's-saade ve'l-iclali'l-mahfuf-ı bi-sunuf avatıfü'l-melikü'l-a'la hala İskenderiye ve İlbasan ve Ohri sancakları mutasarrıfı vezir-i mükerrerrem Mustafa Paşa edâmalahu Teala iclalehu tevki'-i refi'-i hümayun vasıl olıcak malum ola ki cümleye beyandan müstağni olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşanın gerek cenab-ı hüda-yı cell ve i'lanın zat-ı hilafet-penahime vedi'ası olan reaya ve berayaya hilaf cadde-i şeri'at-ı mutahhara irtikab eylediği zulm ve Arnavudluk ve Rumlilide eli eriştiği mahllerde nice nice mirmiran ve bey ve beyzadegan ve eşraf ve hanedanın emval ve emlaklarını gasb eylemek da'iyyesiyle canlarına kasr ederek vaki olan adevatı gerek Debre-i zir ve Drac maddelerinde ve keyfiyat-ı malume sairede sebkate eden enva' feza'at ve isyanı nezd-i mülkanede

re'yu'l-ayn gibi mütehakkık ve tebeyyün olarak hakkında icrası icab eden emri te'dibe bedel belki akli başına gelür ve etdiklerine na-dem ve pişman olur mütala'alarıyla bi'd-defa'at tarafına tahrirat irsaliyle vaki' olan nush ve pend ve tenbihat ve işrab kılınan vehamet-i akıbet ve buna mümasil ihtarat bir vechle te'sir etmeyerek bildiğinden gerü kalmayub bir taraftan a'mal-i hayr ve desayisden hali olmamış ve şartınca habis olduğu zahir olmuş olduğuna binaen şer'an ve kannunen idam ve izalesi lazım gelmişken yine sin ve sâline ve kıdemine hürmeten mutlaka sevabık ve levahık seyiyatının güşmâl terbiyesi garazına mebni bundan akdemce derbendat nezareti uhdesinden sarf ve tahvil ve Ohri ve İlbasan sancakları sen ki vezir-i gayret-masir-i müşârün-ileyhsin ilhaken sana tevcih olunarak kendüsü Yanya sancağına kana'at birle derbendat ve Ohri sancaklarından ve kazalardan elini çeküb derbendat ve sair mahallerde olan adamlarını kaldırub Yanyadan ma'ada tarafından hiçbir kaza ve karyeye hafi ve celi bir gûne müdahale ve ta'arruz vuku'a gelmemek ve fukara-yı ra'iiyeti üzere etmemek şartıyla mal ve canına bir cihetle zarar ve ziyan terettüb eylememek üzere kendüsüne re'y ve aman verilmiş ve eğer ma'azallahu Teala bunların hilafi görülü ise hakkında aher gûne mu'ameleyi müstelzim olarak ol vakt akd sureti mutasavver olmayacağı beyan ve ima ile ez-sernev tahsil-i rıza-yı padişahaneme dikkat eylemesi husus sadrazam tarafından kendüye tahrir ve iş'ar kılınmış olmaktan naşi muceb ve muktezası üzer amel ve hareket paşa-yı mûmâ-ileyhin vazife-i zimmet ve muceb-i emn ve selameti iken vaki' olan nasayih kulağına girmemiş ve bunca tenbihatı asla ısga etmemiş ve derbendat ve sair kaza ve kuzat ve kurâda bulunan ademlerinin birazını sani'a olarak gerü çeküb ekser mahallerde bulunan askeri ve tevabi'atı memurlar ve sancakları mutasarrıfları taraflarından cebren ve kahren ihrac ve zabt ve istihsal olunmuş ve fukara-yı ra'iiyet yed-i istilasından tahlis kılınmış ve muahharan Tırhala üzerine asker sevkiyle mukabeye ibtidar eylemiş olması cihetleriyle Yanya ve Delvine sancakları dahi ahere tevcih kılınub aherü'l-emr bir kere dahi bu hal ...kendüye iş'ar olunarak ve yine kıdem ve sinine hirmet ile hakkında başka muamele olunmayarak fakat vezareti ref' birle evlad ve ahfadiyla Tepedelende ikamete memuriyetini havi mehabet-riz-i sudur olan emr-i celilü'l-kadrimle mahsus mübaşir gönderilmiş ise de muktezat-ı hilkat reviyesi üzere yine adem-i ita'at ve tebdil-i menfası misillü na-beca i'tizara cür'et edüb el-haletü hazihi paşa-yı mûmâ-ileyhin askeri ve ademleriyle Tırhalada ve Rum valisi tarafından Elvine üzerine memur

Palaslızade mirmirandan İslamil Paşa Elvinede ve İnebahtı ve Karlılı sancakları mutasarrıfı Karlılıde cenk ve cidal üzere oldukları halde yine bir taraftan hud'â suretini boşalmayub

-88-

... ibaret tahrirat ile za'mıncadevlet-i aliyyemi iğfal ve bir canibden dahi mefasid ve zayi' a'mal birle vakt geçürüb memurlara fütur vermek ve mevsim-i şitanın hululüyle bir gûne zamir-i hıyanet-semiri olan mel'anet ve habaseti icra etmek da'ıyyesine düşüb bu suret bayağı açıktan açığa emren veliyyü'l-emre ita'at olarak keyfiyet bu defa canib-i şeri'at-ı garrâdan lede'l-istifta padişah-ı rûy-ı zemin halledallahu hilafetihi ila yevmi'd-din hazretlerinin ita'atından huruc ve asker cem'ıyle tuğyan edüb sakin olduğu mahalden aher mahalle nakl ve ma'ıyyetinde olan haşeratı def' birle kendü halinde olarak mahal-i memuresine azimet için emr-i sultanî varid olmuşken ita'at ve inkıyad etmeyüb hareket-ı sabıkasında ısrar ve vücuhıyla ibadullahi ahrar ile sa'î bi'l-fesad olduğu mütehakkık olan zeydin şer' ve mazarratından tathir-i bilad ve tahlis-i ibad ve cib olmağla mezbûrun ve ana tabi' olanların def'leri mümkün olmayub mukateleye tasaddi ederler ise emr-i veliyyü'l-emr ile şer'lerini def' için katl olunmaları caiz olur mu? El-cevab: Olur deyu fetevayı şerife yazılmış ve mantuk-ı münifi üzere vücudunun ruy-ı arzdan kaldırılması şer'an lazım gelmiş olub ol babda mehabet-efza-yı sudur olan hatt-ı hümayun-ı celadet-makrun-ı şahanem mucebince paşa-yı mûmâ-ileyhin idamına memuriyetlerini muhtevi hala bi'l-istiklal Rumili valisi düsturun-ı mükerrermun müşirun-ı mufahhamun nizamü'l-alem vezirim Hüseyin Paşa ve İnebahtı ve Karlılı sancakları mutasarrıfı vezirim Seyyid Pehlivan İbrahim Paşa ve Tırhala Sancağı mutasarrıfı ve derbendat nazırı vezirim Mahmud Paşa ve Yanya ve Delvine Sancakları mutasarrıfı vezirim İsmail Paşa ve Avlonya Sancağı mutasarrıfı vezirim Mehmed Nurullah Paşa ve Ağrıboz muhafızı vezirim Seyyid Hasan Paşa edamallahu Teala iclalehum ve Arnavudluk sevahiline memur sūfün-i hümayunum başbuğu kıdvetü'l-ematicid ve'l-a'yan Kapudan Ali Bey zide mecduhuya başka başka ve evlad-ı fatihan askerini bi'l-istishab bi'n-nefs hareket ve müşârün-ileyh İsmail Paşayı Yanyaya ik'ada mübaderet eylemek üzere Selanik Sancağı mutasarrıfı düstur-ı mükerrer müşir-i mufahham nizamü'l-alem vezirim Şerif Sırrı Selim Paşa edamallahu Teala iclalehuya başka evamir-i celile-i cihandaranem ısdar ve tisyar olunmağla sen dahi mecbul ve meftur olduğun gayret ve sadakat ve kar-şinası ve

rü'yet-i lazimesi ve emr ve irade-i tacdaranem iktizası üzere müşârün-ileyhim ve sair memurin ile mersûm muhabere ve ittihadı riayet ederek ve bu babda icab eden tedabir-i varanın yoluyla i'mal ve icrasına dikkat eyleyerek ber-muceb-i feteva-yı şeride paşa-yı mûmâ-ileyhimin bir an akdem ve bir saat mukaddem ne vechle ve ne tarikle olur ise olsun idam ve izalesi esbabını istihsal ile vakit geçirmeksizin bütün bütün gailenin hüsn-i indifa'ı hususuna kemal-i ikdam ve müsara'at eylemek fermanım olmağın memuriyetini havi işbu emr-i şerifim ısdar ve aceleten ile tisyar olunmuştur. İmdi paşa-yı mûmâ-ileyhin icra-yı emr ve irade-i hidivanemde teehhürü ve bir taraftan zuhura gelmekde olan desise ve mel'aneti hakkında gazab ibtişar-ı şahanemi kendü kesb-i yedi oalrak da'vet ve tahsil etmiş ve şimdiye kadarbu yüzden bunca rahne ve hasar gören ibadullahın ... bulunagelmiş ve idamı şer'î vacib idüğünü mutazammın hakkında feteva-yı şerife dahi verilmiş olduğuna nazaran inşâllahu Te'âlâ ettiği fazahat ve su-i a'mal ve seyyiatının mücazatına mazhar verilmek havl ve kuvvetiyle kariben makhur ve müdemmir olacağından iştibahım yokdur göreyim seni ifate-i vakt etmeksizin müşârün-ileyhim ve sair lazım gelenler ile bi'l-ittihadusul-i maslahat ne makule tedbire mütevakkıf ise hemen icrasına gayret ederek taraf-ı şer'-i enverden verilen feteva-yı şerife mucebince şunun bir an evvel itmamkari esbabını istihsalevüfur-ı sa'y ve ictihad eylemek irade-i katı'a-i şehriyaranem muktezasından idüğü ve paşa-yı mûmâ-ileyhin ba'd-ezin afvı muhal olmağla bu babda teehhür ve betaet ve emrar-ı vakt misillü vaz' ve halet bir vechle caiz olmadığı ve hin-i muhaberede paşa-yı mûmâ-ileyhin ve tarafdarlığında ısrar edenlerin bazı gûne emval ve eşyalarından telefât vuku' bulsa bile aranmayacağı malum-ı fetanet-melzumun oldukda ana göre mahal ve harekete ve icra-yı emr ve irade-i padişahanemle sende me'mul ve muntazır-ı şahanem olan cevher-i gayret ve sadakat ve gevher-i rüşdve rüyeti ibraz ve izhara bezl-i ma-hasıl vüs' ve makderet ve hakkında derkar olan hüsn-i zan ve teveccüh-i şahanemi teyide mübaderet ve hilafından begayet müzekki ve müba'adet eylemek babında ferman-ı alışanım sadır olmuştur. Buyurdum ki vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yafte-i sudur olan ferman-ı vacibü'l-ittiba' ve lazımü'l-imtisalimin mazmun-ı ita'at-makrunuyla amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eylesin şöyle bilesin. Alamet-i şerife itimad kılasın. Tahriren fi evasıt-ı şehr-i Zilkadeti's-şerife sene hamsin ve selasin ve mieteyn ve elf.

Malum-ı saadetleri olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşanın bir an evvel def'-i gaillesi ezher-cihet şikesti-i kuvvetini icab-ara-yı saibenin a'maliyle olacağından geçen gün mersul savb-ı sa'adetleri kılınan nemika-i halisanemiz hâmişinde bundan akdem taraf-ı müşirilerinden birer suretle firar edüb Ali Paşa tarafında bulunan günahların devlet-i aliyye re'y vermiş ben dahi re'y verdim. Tevahhuş etmesünler gelsünler diyerek taraf-ı saadetlerinden re'y verildiğini berü tarafda olan akraba ve ta'allukatlarına neşr ederek anların dahi celb ve teminleri ve canını istihsal buyurmaları tahrir ve iş'ar kılınmış olduğundan muktezasının icrasına himmet buyuracakları mecbul oldukarı dirayet ve kiyaset edillesiyle bürhen ve müsbet ise de Ali Paşa ile Yanya kalesine kapanmış dört yüz kadar İskenderiyeli olarak cenab-ı düsturilerinden tevahhuş edüb firar etmiş günah Arnavud askeri olduğu bu defa istihbar olunub bunların dahi suret-i teennileri istihsal olunarak celb olunmaları gaile-i merkûmenin sür'at indifa'ını mucib olacağına binaen bunların çıkub dilediği vüzera ve sairleri yanlarında istihdam veyahud vilayetlerine kıyam eylemelerine ruhsat-ı tamm verildiğini mutazammın re'y ve aman buyuruldusuyla anların itimad edecekleri bir muteber ademinizi yüz kadar neferle Yanyaya göndermeniz muktezayı irade-i seniyyeden olmağla mahsus zat-ı saadetleri olan dirayet ve meham-şinası ve fetanet iktizası ve irade-i seniyye muktezası üzere cenab-ı şeriflerinden tevahhuş ile firar ederek merkûm Ali Paşa ile Yanya Kalesine kapanmış olan İskenderiyeli günah Arnavudların ol vechle re'y ve eman i'tasıyla ber tarafa celb olunmalarıyçün anların itimad edecekleri bir ademinizi yüz kadar ademle Yanyaya irsal ederek celb ve teminleri suretini istihsale müsara'at buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i nadi-i sadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl İskenderiyeye avdetiniz iltizanını şamil bu defa gönderdiğiniz tahrirat işbu nemikamız çıkarılır iken varid olub bi-mennihi Teala rikab-ı hmayun-ı şahaneye ba'ed'l-arz çend ruz zarfında anın dahi iş'ar-ı müşirilerine muvafık cevab-ı bi-savaba irsal olunacağı ma'lum-ı müşirileri buyuruldukda ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'muldür.

Bu kadar gurusun tahsiliiyçün hala Çimen sancağı mutasarrıfı devletlü atıfetlü Mustafa Paşa biraderlerine hitaben emr-i ali ve emirname-i sami ısdar ve tisyar olunmuş oduğundan müşârün-ileyh hazretleri dahi ber-mantuk-ı emr-i ali paşa-yı mûmâ-ileyhi nezdine celb ve tazyik ederek meblağ-ı mezbûrun tahsiline her ne kadar ikdam ve ihtimam etmiş ise de paşa-yı mûmâ-ileyh ...(silik) zaciret ve ıztıraba

düçar olarak saferü'l-yed kalmış müstetirü'l-... gayrı elbise veyahud rahat ve sair bir nesnesi olmadığı ecilden habse ilka olursa bir şeyi mukayyed olmayacağı emr ve izahatdan olduğuna binaen meblağ-ı mezbûra mukırr olub ancak vakt-i vüs'atde edasına istimhal ve ruhsat-ı aliyye talebiyle müşârün-ileyh hazretleri Bab-ı Aliye mahsus tahrirat yazmış ise de yine arkası boşalınılmayarak tahsili hususunda taraf-ı aciziden gayret ve dikkat olunacağı ve keyfiyet-i hal bu vechle idüğünden ma'lum-ı devletleri buyurulmak için tahrire ibtidar olundu.

-90-

Benim izzetmendim paşa Yanya mutasarrıfı Tepedelenli Ali Paşanın şimdiye kadar vaki' olan fazahat -ı sabıka ve lahıkası cihetiyle derbendat nezareti uhdesinden sarf ve tahvil ile saadetlü Tırhala mutasarrıfı Süleyman Paşa hazretlerine ve Ohri ve İlbasan sancakları dahi ilhaken saadetlü İskenderiye mutasarrıfı hazretlerine ve müşârün-ileyh Ali Paşanın oğlu Veli Paşanın uhdesinde olan İnebahtı Sancağı dahi saadetlü Pehlivan Paşaya Karlili Sancağı ilhakıyla tevcih olunmuş olduğu ve müşârün-ileyh tepenin durmayarak ol tarafları ifsad da'iyyesinde olur ise muhtasır bulunmak lazımeden idüğü bundan akdem tarafınıza mahsus iş'ar olunmuşıdi. Bu defa müşârün-ileyh Ali paşanın etdiklerinden teberrieten zimmet ve enva' i'tizar ve istirham ve sekneti mübin tahriratı tevarüd eylemiş olduğundan tarafımızdan yazılan cevabnamede derbendatdan ademlerini kaldırub gerek derbendat dahilinde olan kazalara ve gerek Paşa ve Selanik sancaklarında olan kazalara ve'l-hasıl uhdesinde olan Yanya sancağından haric bir karyeye müdahale eylemesine rıza-yı ali olmamağın kendünün ve oğlu Veli Paşanın Tırhala ve Selanik ve sair etrafda olan çiftliklerini valilere ihale ederek ve kendüsü Yanya Sancağına kana'at edüb etrafa hafi ve celi bir suretle müdahale etmeyerek yeni başdan ba'is-i selamet-i alemiyan olan rıza-yı şahaneyi tahsile dikkat ve bunun aksi tutar ise hakkında ol vakt pek fena olacağı beyan olunarak ana göre hareket eylemesi iş'ar ve te'kid olunmuş olmağla müşârün-ileyhin ba'd-ezin bu tenbihat ile amel olmayarak berülere hafi ve celi bir güne ifsad ve tasallutu vaki' olur ise mukabele ve def'ine ibtidar birle tecavüz etdirilmemesine kemaliyle dikkat ve berülerden dahi bila-muceb tecavüz ve tahatti vuku'a gelmemesine müsaberet ve ... bu babda vaki' olan tahkikatı iş'ar ve işaret eylemeniz için kaime tahrir ve irsal olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ vusûlünde bir

vechle harekete mübaderet eyleyesiz. Sinin-i nemika-i muhliside beyan olunduğu vechle husus-ı mezbûr bundan akdem savb-ı sadetlerine yazılmış ve iktiza eden vesaya ve ta'limat beyan ve tezkir kılınmış olduğundan şimdiye kadar cevabı gelmesi lazımeden iken el-an ne vechle hareket ve tedbir etmekdesiniz ve keyfiyet ne surettedir taraf-ı müşirilerinden bir haber ve eser zuhur eylemesi. Bu husus mevadd-ı saire sail olmayub mukaddem taraf-ı müşirilerine iş'ar olundupu vechle Ohri ve İlbasan sancaklarının bir gn evvel kabzaten zabt ve tasarrufa alınması lazımeden olmağla memuriyet-i mukteziyelerinin sür'at icrasıyla el-an ne vechle hareket eylemekte oldukarı ve vuku'atı pey-der-pey bu taraf inha ve iş'ara himmet buyurmaları memuldür. Tepedelenli Ali Paşa ile beraber Yanya Kalesine kapanmış olan dört yüz kada rgüneh Arnavud askerine taraf-ı müşirilerinden re'y verilerek onların i'timad eyleyecekleri bir mu'teber ademlerini yüz nefer mikdarı asker ile ba-buyuruldu Yanyaya irsal ve kalede olan güneh takımının bi'l-istiman ihracları vcesailini ikmal eylemeleri iradesini müş'ar bundan akdem yazılan nemika-i halisanemiz çıkarılmak üzere iken İskenderiyeye avdetleri iltizanına dair olan tahriratları vürud etmiş olduğundan hakipa-yı hümayun-ı şahaneden tahrirat-ı saadetlerinde mukaddemce ma'iyet-i saadetlerine tertib olunan top ve havan ve mühimmat ve çadır ve ... ve gönderilen bin beş yüz kise akçenin ve Ohrili celaleddin beyin nüzül emini tayin ve Hacı paşanın iltimas-ı müşirilerine mebni seyr-i seyranlığı ref' kılındıkda ifa-yı lazıme teşekküründen bahisle İskenderiyeye avdetinize ruhsat-ı seniyye erzan buyurulması tekrar iltimas olunmuş olduğundan savb-ı saadetlerine ber-kemal olan hulusumuz is'af iltimaslarını icab eyleyeceğine mebni keyfiyet iktizası vechle hakipa-yı hümayun-ı şahaneden istizan olundukda Yanya Kalesinde olan günehleri re'y ile ihrac etmek için bir muteber ademinizi Yanya mutasarrıfı saadetlü İsmail paşa hazretlerine gönderüb zat-ı müşirileri Ohri ve İlbasana birer mütesellim nasb ve İskenderiyeye avdet eylemenize ruhsat-ı şahane erzan buyurulmuş olmağla mukteza-yı rıza-cuyu ve dirayetleri ve emr ve irade-i şahane iktizası üzere mukaddem taraf-ı müşirilerine yazıldığı vechle Yanya Kalesinde olan günehleri re'y i'tasıyla ihrac etmek üzere Yanyaya ol suretle bir mu'teber adam irsal ve Ohri ve İlbasana dahi birer mütesellim tayin eyleyerek cenab-ı düsturileri İskenderiyeye avdet ve her halde icra-yı lazıme-i fetanet ve dirayete müsaberet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl

ber-vecl-i muharrer himmet buyurmaları me'muldür.

-91-

Cenab-ı devletlerinin cebinleride merkuז maderzadeleri olan hamiyet ve sadakatleri muktezası üzere memur oldukları hıdemat-ı seniyyede ibraz-ı me'ser -i hüsn-i himmet buyrulmuş olub ancak müsteshab-ı müşirileri olan asakir-i gayret-müzahirleri ol havalinin ... havasından naşı ekserisi hasta ve bi-hal kaldıklarından ol tarafda dahi meks ve ikametlerine dair maslahat olmadığından İskenderiye canibine avdet ve ric'atlerine ruhsat-ı seniyye erzan buyurulmasında taraf-ı bendeganemden dahi mu'avenet olunmasını havi bu defa mersul seviyy-i benđegi buyrulan bir kıta keremname-i vezirileri mezayası bilcümel rhin-i iz'an-ı bendeganem oldukda bu defa zat-ı alilerinin memur oldukarı meham-ı seniyyede gayret ve hamiyet-i düsturileri zuhura gelmiş ve el-haletü hazihi ma'ıyyet-i devletlerinde olan asakirin dahi hastalığından ikametlerine fütur tari olmuş olub bu cihetle iltimas -ı düsturileri rehin-i hayz-ı husul olmak ba'id değil ise de muahharan Ali Paşanın idamıyla Elvine Sancağının külliye tathirine irade-i şahane ta'alluk etmiş ve ol babda mehabet-riz sahife-i sudur olan ferman-ı cihan-muta' zat-ı alilerine vusul bulmaksızın tahrirat-ı müşirileri yolda bulunmuş idüğü müsteban olmağla bu suretde hala Rumili valisi devletlü Hüseyin paşa ve Yaya Sancağı mutasarrıfı devletlü İsmail Paşa hazeratı ve memurin-i saire Yanyaya henüz duhul etmeksizin cenab-ı vezirlerinin İskenderiyyeye avdet buyurmaları Ali paşa tarafdarlarının inşirah-ı derunlarını muceb ve teslit-i ... müstevcib olacağından başka bazı havadisat-ı na-şayanı dahi müterettib olamsı mülahazadan gayr-ı ba'id olduğuna binaen müşar ve mûmâ-ileyhim hazeratı Yanyaya duhul edinceye kadar lazımı mikdar daireleriyle bi'n-nefs cenba-ı müşirileri oldukarı mahalde mevcut buulunmaları mukteza-yı mesalihden olmağla inşallahu'r-rahman akreb ezmanda emr ve irade-i şahanenin infaz ve icrasıyla memurinin Yanyaya duhulünde cenab-ı valaları dahi itifat-ı hazret-i cihandariye mazhariyetle beyne'l-akran terfi'-i kadr ve şan ederek İskenderiye canibine avdet buyuracakları bir kıta emirname-i sami mefhumundan ma'lum-ı devletleri buyuruldukda zat-ı alileri devlet-i aliyye-i kaviyy-i şevketin bende ve benđezadesi ve fermanber-i hamıyyet-kesteri oldukarı zahir ve her bir hıdemat saltanat-ı seniyyede teşmir-i mesa'a ve gayret eder vüzera-yı izamından oldukları bahir olmak hasebiyle infaz-ı emr ve irade-i seniyyeye himmet ve hakk-ı devletlerinde hüsn-i teveccüh-i şahaneyi muceb olur esbabın

istihsaline bezl-i cell atıfet buyurulmak niyazı vesile-i arz-ı ihlasım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda ol vechle himem-i vala-nihem-i daverileri masruf buyurulmak babında emr ü ferman devletlü saadetlü atıfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'metim efendim sultanım hazretlerindir.

Cenab-ı hilfet-meablarının ... mecd ve saadetden kerkeb ve ... burc-ı ismet ... fehvası Sultan-ı nami ile müsemma buyuruldu benim saadetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretleri magzub-ı cenab-ı padişahi olan Tepedelenli Ali Paşa hainiyle derun-ı kalede olan güneşlerin bi'l-istiman ihracı zımında bundan akdem sünuh etmiş olan irade-i seniyye mucubince taraf-ı müşirilerinden memur kılınmış olan felan bendeleri hamil olduğu buyuruldu-i müşirilerini güneş takımına irsal ve irae etmiş ve alınan cevap aynen gönderilmiş olduğunu mutazammın bu defa reside-i muvakkı'-i vusul olan tahrirat-ı düsturileri mezayası ve mektub-ı mezkûr meali ma'lum-ı halisanemiz olduktan sonra hakıpa-yı hümayun-ı cenab-ı padişahiye arz ve meşmul lehaza-i atıfet ifaza-i mülükane olmuşdur. Zikr olunan mektub hain-i merkûmun ta'limiyle olduğu yazısından malu ve aşıkâr ve re'y ile çıkmazlar ise inşallah harben çıkarılacakları eltaf-ı İlahiden memul ve bedidar olmağla hemen cenab-ı müşirileri her haldelaszıme-i rızacuyu ve dirayeti icra ve sadakat ve hamıyyet-me'serini isbata i'tina buyurmaları siyakında kaime-i meveddet tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'muldür.

-92-

Mefahirü'l-emasıl ve'l-akran İskenderiye Sancağı alaybeyisi zide kadruhu ve muhtarları ve bi'l-umum sancaklıları inha olunur ki İskenderiye Sancağında Berko Nahiyesinde Garhovic nam karye ve gayriden yedi bin yedi yüz yetmiş yedi akçe tımara mutasarrıf Osman veled Süleyman ba-emr-i ali alaybeyisi ve sancaklılarıyla ma'ıyyetimize memur iseler de mûmâ-ileyh hala İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarına saye-endaz atıfetlü Mustafa Paşa karındaşımız hazretlerinin divan kitabeti hıdmet-i müşirilerinde olmağla sancağı altında adem-i vücudunu bahane ile mutasarrıf olduğu tımarına bir taraftan bir vechle müdahale ve ta'arruz olunmamak babında ruhsatı havi bi'l-istiklal divan-ı Rumiliden işbu buyruldu ısdar ve yerine i'ta olunmuşdur. Bi-mennihi Teala vusulünde gerekdir ki ber-mucub-i buyuruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eyleyesiz deyu bu evan-ı meyamin-i iktiranda derya-yı eltaf-ı bi-payan hazret-i kitisitanı hakk-ı ehakk-ı daverilerinde

mütemevvic olarak uhde-i müşirilerinde olan İskenderiye sancağına ilhaken ba-hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun Ohri ve İlbasan sancakları tevcih ve ihsan buyurulub ber-mukteza-yı irade-i seniyye livateyn-i mezkûrinin zabt ve rabtıyçün bu günlerde dest-yari-i tevfik-i bari ve meded-kari-i hazret-i cihandari ile makarr-ı hükümet-i devletleri olan İskenderiyeden hareket ve livateyn-i mezbûrin canibine mütevecihen azimet buyuracaklarındna bahisle daire-i me‘ali-bahire-i hidivileriçün muktezi olan yirmi parça çadırın Sirozda işтира ve tanzimi hususuna ala cünahü'l-isti‘cal hakipa-yı daverilerine isbal ve isal kılınmak iradesine dair bu defa adamları kulları yediyle piraye-i bahşa-yı enamil-i ta‘zim ve nihade-i tarik-i tekrim olan emirname-i seniyyeleri meal-i atıfet-iştımalleri ma‘lum-ı çaker-i kadimleri olmuştur. Bu vechle hakk-ı ehakk-ı düsturilerinde ser-zede-i saha-i zuhur ve bürüz olan telettufat-ı şahane ve iltifat-ı mülükaneden bi'l-vücuha memnun ve şadan oalrak cenab-ı ... ömr ve ikballerin feravan ve tevfik ve selametler ihsan eylemek da‘vat-ı icabet-ayatı piraye-i zeban kılınmıştır. İrade-i keramet ifade-i veliyyü'n-ni‘amileri üzere mezkûr çadırların işтира ve hakipaylarına ba‘ş ve israsına mübaderet canıma minnet bir hıdmet-i müstevcibü'l-mefharet ise de Sirozda hazır çadırın vücudu mefkud olduğundan başka i‘mali dahi gayr-i mesbuk olub bende-i ... dahi hin-i iktizada Selanik ve İstanbul taraflarından celb etmekte olduğum derkar ve işbu iradelerinin hüsn-ü tenfiz ve icrasına muvaffak olamadığımdan ziyadesiyle mahzun ve giriftar elem gûnâ-gûn olduğum nümudar olmağla bu babda ... olan kusur –ı çakeranemin mukarin-i afv-ı cemil buyurulması temennasıyla tahrir-i arzuhale cesaret ve merkûm kulları mu‘avedetiyle takdim-i pişgah-ı merhametleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü'l-vusûl fi-ma-ba‘d canib-i riya mecanib-i çakeranem teveccühat-ı inayet-ayat-ı bende-i perverileriyle memnun ve ihya buyurulmak babında ve her halde.

Cenab-ı devlet-meab veliyyü'n-ni‘amilerinin abd-ı hayr-hah ve bden-i bi-iştıbahları olduğum vareste-i ityan delil ve güvâh olak hasebiyle revzan-ı şeban füzuni-i eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal ve beka-yı cah-ı übbehet ve iclal-i hidivileri ed‘iyyesine müsaberetiyle güzarende-i evan ve arz-ı kâlâ-yı sarf ve ubudiyete bezli tâb ve tev-an olunmakda iken bu defa paşa pederim bendelerinin adamları kulları savb-ı savab-nüma-yı vezrilerine gönderilmiş olmağla izhar-ı kâlâ-yı kesb-i iftihar etmiş abd-ı dua-guyları olduğum malum ve bu cihetle daire-i fahire-i veliyyü'n-ni‘amileri metbu‘atından ma‘dud idüğüm meczûm olmak hasebiyle her halde lutf ve atıfetleri hakk-ı abidaneme mebzul ve erzan buyurulmak teferru‘uyla hassaten

tecdid-i berat-ı ubudiyet zımında arıza-i çakeri zat-ı sütude-sıfat-ı asıfaneleri muttali'-i hurşid-i kame rtenvir-i kâmrânî ve merkez-i ... tedvir-i saadet-nişanı olmaları da'vatı ma'ruz-ı bargah-ı mukaddes yezdani kılındığı hassa-i san' ... sahaif-i kulubumuzda terkim eylediği mazmun-ı nazım ... karkgah-ı sermedi safayih-i sudurumuzda tersim buyrulduğu suret redd-i ma'nevi vecd-engîz ve halet-amiz olan mazmun-ı şerif-i inayet-rediflerinden şevk ve zevk -i vefir hasil ... hayriyyelerine müdavemet bi-mare medar gelen ma'arıklarına umur-ı enam peziray-ı hüsn-i nizam olak da'vatı lede'l-eda malum-ı saadetleri buyuruldukda canib-i pervanemiz ba'de'l-yevm dahi hatırdan ib'ad buyurulmamak matlubumdur. Ömr ve devlet ve iclalleri mütezayid ve efsun ve zat-ı inayet-simat-ı hidivaneleri ... şahaneden me'mun ve masun olmak da'vatı te'diyesiyle ma'ruz-ı bende-i sadakat-meşmulleridir ki hanan-ı me'ali-nişan ... (silik) ve ayan olan kıdem ta'alluk-ı sıdk-ı bendeganem müstağni ani'l-beyan ve her halde

-93-

... müşterek olduğumuz vareste-i kayd bürhan olmağla hem-civarımız olan hilafgirlerimiz bu esnada ihtilali muceb bazı tedabir-i fasideye teşebbüs üzere oldukları ve kafir felan .. ve ikbale ve Karadağ ve sair olhavalinin ıttimâ' ve ifsadında idüğü istima' ve tahfifkerde-i bendeganem olmakdan naşi ifade ve beyanıyla hamil-i arıza-i bendegi adem Molla Mahmud kulları mahsusen hakipa-yı devletlerine tisyar kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ve ahval ademim merkûm kulları takrir-i acizanesinden muuhat-ı ilm-i alem-ara-yı veziraneleri buyuruldukda ilac vakı'a piş... mezayasınca şimdiden ol havaliye iktizası üzere takviyet ve kafir-i mesfura tab'iyyet edenlerin bazarların sed eylemeleriyçün mirmiran-ı kiramdan felan paşa bendelerine tahrir ve iş'ara inayet bu bendeleri dahi mesfurların bazarların sed ve bi-avnullahi Teala saye-i veliyyü'n-niamaneleriyle hilafgirlerimiz tedabir-i fasideleri ber-vech-i suhulet ibtal ve rehin-i izmihlalleri memul ez-lutf-ı rabbü'l-müte'al olmağa ol vechle bu babda muktezası üzere himmet-i veziraneleri ibzal buyurulmak menut-ı re'y-i cihan-ara-yı hidivaneleridir efendim. Benim saadetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretleri mirmiran-ı kiramdan Tiranlı Ahmed Paşa başbuğluğuyla meşta-yı ordu-yı hümayun memuren irsal oldukları bin beş yüz nefer askeri ihrac ve hala Rumili valisi ve bi'l-istiklal Sofya canibi seraskeri saadetlü Hurşid Ahmed Paş hazretleri maiyyetine sevk ve tesyir eylemeniz hususu muahharan ba-emr-i ali tecevvüh ve iş'ar kılınmıştır. El-haletü hazihi Rusya

mütarekesi karin-i ihtitam olub musaleha müzakeresi dahi der-dest ise de Sırlu hanesinin ber-muceb-i feteva-yı şerife kahr ve tenkileriyle taht-ı raiyyete idhalleri ehemmi mehamm-ı mülkiyeden ve bu emr lazımlı-i'tinaya begayetihimam olunarak ol gailenin eyyam-ı seyirde? külliye def'i ve nizam-ı raiyyetin istihsali olduğuna binaen memurin maiyyetinde rabitalu askerın lüzumu ve derme çatma makulelerinin işe yaramadıkları müsellemler olduğundan ve cenab-ı düsturileri dahi saye-i saltanat-ı seniyyede beyne'l-vüzera gayret ve kudret ile tam ... ve sahib-i asker olduklarından ba-emr-i mu'tenada dahi ibraz-ı hüsn-i hıdmet eylemeleri matlub-ı padişahi olduğuna binaen memuriyet-i sabıkanıza bedel üç bin nefer güzide ve müntehab asker tertib ve mirmiran-ı mûmâ-ileyh veyahud ana mu'adil başbuğ ile seri'an ve acilen Sofya sevk ve tesrib eylemeniz babında taraf-ı müşirilerine hitaben bu defa bir kıta emr-i ali ısdar ve tisyar kılındı. Şöyle ki bu vechle asker tertibi cenab-ı hamıyyet-meab -ı düsturilerinde memul olan rızaperveri ve gayrete mebni işbu asakir-i matlubenin adedi tam ve neferatı mücerreb ve güzide olması ve başbuğu dahi mirmiran-ı mûmâ-ileyh veyahud ana mu'adil olacak cümlesi rabitalı ve dur denilen yerde durub matlub üzere icra-yı memuriyet eder erbabdan olmaları ve asakir-i mezkûrenin ol vechle hüsn-i rabıtaya tevşik kılınarak seri'an ihrac ve irsal olunması matlub-ı ehass-ı cenab-ı cihandari ve bu husus sair memuriyetlere kıyas kabul eder ve tecviz terahi ve tekasül getirür mevaddan olmayub şu askerın ber-vefk-i matlub seri'an çıkarılıb gönderilmesi hasren ve kasren ve kat'ıyyen maksur-ı ali olmağla göreyim cenab-ı düsturilerini mecbul oldukarı fermanberi ve rüyet iktızası ve sudur eden ferman-ı ali mantuk ve muktezası üzere hemen asakir-i mezkûreyi ber-vefk-i matlub tertib ve hüsn-i rabıtaya tevşik edüb mirmiran-i mûmâ-ileyh veyahud ana mu'adil başbuğ maiyyetiyle ihrac ve seri'an ve acilen Sofya canibine irsal ve isbal iel haberini meşta-yı ordu-yı hümayuna tahrir ve iş'ara mübaderet ve bu hıdmetde bi'n-nefs bulunmuş gibice isbat-ı müdde'a-yı hamıyyete bezl-i cell-i himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları memuşldür. Necabetlü mürüvvetlü meveddetlü oğlum sultanım paşa-yı celilü'l-kadr hazretleri bu defa irtihal-i dar-ı beka eden pederleri İbrahim Paşa merhumun kaffe-i muhallefat ve emvalinin canib-i miriyçün zabt ve tahririr babında şeref-riz sahife-i sudur olan ferman-ı celilü's-şana hâcegan-ı divan-ı hümayundan

cebeciler katibi vekili saadetlü Mehmed Salih İlmi Efendi hazretleri akran ve emsali miyanından bi'l-intihab mahsus mübaşir tayin ve savb-ı saadetlerine tisyar kılınmağla efendi-i mûmâ-ileyh kar-âşinâ ve sadakat-kar ve kudema ve emekdaran-ı hassa-i saltanat-ı seniyyeden olduğundan başka bi'l-vücut taraf-ı halisanemize dahi şiddet ta'alluk ve ... derkar olmak mülabesesiyle muhallefât-ı mezkûra dair ve sair kaffe-i hususata ba-irade-i aliyye bi'l-istiklal tayin buyurulduğu malum-ı saadetleri buyuruldukda

-94-

bi'l-vücut saire kıyas olunmayarak muhallefât-ı mezkûrenin zabt ve tahriri hususunda taraf-ı saadetlerinden icrası iktiza eden mu'avenat-ı cemile ve müzaherat-ı failkanın ibkasıyla teshilat-ı umur-ı memuresini müstelzim esbabın istihsaline mezd-i sa'y ve himmet buyurmaları tevakku'yla istifsar-ı hatır-ı saadetleri siyakında rakime-i muhalesat-daime tahrir ve tesyir olundu. Efendi-i mûmâ-ileyhin işbu mevadd-ı mühimmeye memuriyeti hem kendüsünün kesb-i temettu' ve refahiyyeti ve hem madde-i memuresinin ber-vefk-i matlub-ı ali tanzim ve temşiyeti ve hem hanedan-ı kadiminizin himayeti kaziyyesinden ibaret idüğü İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lum-ı necibaneleri buyuruldukda taraf-ı mürüvvetlerinden iktiza eden mu'avenat-ı layıkanın ifasıyla tanzim-i umurunuz ile müreffehen sür'at iadesi hususuna sarf-ı para-yı liyakat buyurmaları memul-i halisanemizdir.

Otuz beş senesi muharremi tarihiyle müverrah varid olan şukka-i seniyyelerini ibraz ile asıl matlubu mikdarı malumu olmadığından hor-be-hor te'diye edemeyeceğini ifade ve beyan etmekle şukka-i seniyyeleri meâline nazaran efendi-i mûmâ-ileyh kullarının istid'ası pek de vâhî olmadığı nümayan ve müddet-i medid hıdmet-i devletlerinde bulunarak tarafına gadrı tecviz buyurmayacakları zahir ve ayan olmağla mukteza-yı şime-i hakkaniyet-i şî'arileri üzere matlub-ı mezkûresi ne mikdar ise nakden veyahud kapu kethüdaları mir-i mûmâ-ileyh tarafından te'diyesi suretinin tanzimiyle iskati nemut şime-i inayet-karileri idüğü *bit yarar gelmez paredir. Aşk ve muhabbet yar Hasılı salim nice çare yok timar.*

Rumilide kain bi'l-cümle ayanları harb ve harbe kadir kazaları asakirleriyle ma'iyetimize memuriyetleri hususuna vaki' olan itimas-ı bendegiye müsa'ade-i aliyye erzani ve inayet buyurulmuş olmağla dergah-ı ali kapucubaşlarından hala Samako nazırı Mehmed Raşid Ağa memuriyete dair cevab olarak irsal eylediği bir kıt'a i'lam-ı şer'iyeleri mazmununda Samako Kazasında feth-i hakaniyeden berü

müstakil ayanı olmayub vuku' bulan umur ve husus cümle ittifakı ve nazır olanların marifetiyle idare olunageldiğinden ber-mantuk-ı emr-i ali kaza-i mezbûrun harb ve harb erbabı hareket ve maiyyet-i bendegide gelecekleri iş'ar ve işaret olunub memur buyurulan kazalar ayanları mukteza-yı memuriyetleri üzere bi'n-nefs hareketleri suretde ümid-i lutf ve inayet ve mahzur-ı itâb ve töhmet olacakları mülabesesiyle maiyyetleriyle külliyetli güzide cenk eder asker getürecekleri zahir ve her biri birer hıdmete meşguliyetiyle irad edecekleri i'zar-ı vâhiyelerine itibar olunub kazaların asakirini birer ser-gerde maiyyetiyle irsaline izin ve ruhsar buyurulduğu takdirce yiyecekleri zehairi dökmez çiftçi makulesinden na-kadir birkaç nefer asker gönderecekleri bir emr-i zahir ve memur olduğumuz hutûb-ı cesime ve meham-ı mesalih-i saire üzerine akdem ve erceh bir memuriyet olmağla nazır-ı mûmâ-ileyh a'zar-ı vahiyte iradıyla kazasının askerini ser-gerde maiyyetiyle irsali hususuna istirhamları vuku' bulur ise kendi dördüncü karındaşı olub uhdesinde olan nezaret umurunu karındaşları marifetiyle idaresi mümkün olmağla irad edeceği a'zar -ı vahiyelerine itibar buyurulmayarak nazır-ı mûmâ-ileyh ve sair memur olan nazıran ve ayanlarına memur oldukları vechle zir-i idarelerinde olan kazalarının harb ve harb askerlerini maiyyetlerine istishaben bir saat mukaddem bi'n-nefs yerlerinden hareket ve ordu-yı bendeganemize vusul ve luhuka müsara'at eylemeleriyçün te'kid ve isti'cal-i memuriyetlerini havi bu defa dahi bir kıta emr-i ali tasdir ve Der-aliyyeden tatarlarıyla taraflarına irsal ve tesyire inayet buyurmaları iltimas vesile-i tecdid-i merasim-i ubudiyetim olmuşdur. Miyane-i hulus ve metanede samimi ve ... olan alaka-i derun ve la-meşmunumuz muktezası ihyanen ref' ref'a-i hususiyet iel tenvir-i levha-i musadekat tarafeyne ba'is tezayüd-i müvalat ve mefharet idüğü bahisle hakk-ı muhliside vasıl-ı ser-menzil olan teveccüh ve i'itkad-ı aliyi mübin ve bazı vesaya-yı lazımeği mutazammın bu defa devletlü merhametlü sdrazam ve müdebbir-i efham efendimiz hazretlerin taraf-ı devletlerinden savb-ı hulusuriye terkim ve tertib olunan tahrirat-ı samileriyle hedaya-yı keramet-bahalarıyla mersul silahdar-ı ali-vakarları izzetlü ağa bendeleri müşârün-ileyh efendimizin emekdar-ı haizü'l-i'tibarı olmağla mukteza-yı tevcih-i seniyye-i saadetleri ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri fi'l-cümle muazzez ve mükerrem ve mültefet ve muhterem i'ade olunduğu iş'arıyla ...(silik) hatır-ı arz-ı celilü'l-müesser-i mürüvvet-ayatları siyakında ...(silik) teşyir bundan akdemce savb-ı savab-nüma-yı alilerine ba's ve tesyir olunmuşdu. Bu defa dahi ibka ve memuriyet evamir-i mezkûresi terfî-i savb-ı vala-

yı veliyyü'n-niamaneleri kılınmıştır. Hemen cenab-ı hak işbu ibka-yı câh-ı mekarimkarilerin hakk-ı ehakk-ı daverilerinde mukaddeme-i feyz ve şeref eylemek da'vat-ı hayriyyesi natıka bende-i hulus-şi'ar kılınmakta idüğü beyanı tehni-i berat-ı ubudiyete vesile ittihaz olunduğu.

-95-

Devletlü veliyyü'n-na'ma çaker-nüvaz efendim hazretleri bi-tevfikihi Teala Niş sahrasına harb hıyam olunub el-haletü hazihi Nişde mevcut zehairin killeti ve Nişden ilerü zehairin nakliychün iktiza eden araba ve bargirin fakdani cihetlerinden düçar-i endişe ve ıztırab olduklarını havi bu defa dahi muahharan irsal buyurulan tahrirat-ı seniyyelerini kapu kethüdarları efendi bendeleri Babıaliye takdim birle taraf-ı çakeriye olan inayetname-i hidivanelerini dahi savb-ı benedeğiye teslim etmekle mahremane irsal buyrulan defter ve cevabnameden bilcümle keyfiyat karin-i iz'an-ı çakeri olmuşdur. Va'kıa ma'iyet-i devletlerinde olan asakirin zahire hususunda müzayakadan vareste olmaları cümlelerin ehemmi-i endişe ve efkarı olmağla savb-ı valalarından killet zehaire ve ba-husus Nişden ilerü nakline kafi araba ve bargire dair tahrirat-ı seniyyeleri tevarüd etdikçe etraf ve eknafe müekked isti'cal fermanları irsalinde ve memurlara te'kid ve isti'calde bir dürlü kusur olunduğu yokdur ... memur oldukları maslahat-ı cesimenin bi-avnillahi Teala himmet-i seniyyeleri inzimamıyla işbu mevsim-i sayf esnasında karin-i hüsn-i nizam olması maksud-ı etemm-i şahane olmakdan naşi takviyet-i bazı-yı miknet ve teshil-i mevadd-ı memuriyetlerini muceb halatı ikdam ve ihtimamda bu tarafın bir dürlü tekasülü olmayub lakin malum-ı devletleri olan halatdandır ki Rumili kazalarının ekseri daire-i ita'atden huruc etmekle ordu-yı müşiraneleriyçün müretteb olan zehair ve sair levazımın mümkün olan mahllerden isticlabı taraf-ı bahirü's-şeref-i hidivanelerinden dahi iktizasına göre te'kid ve isti'cal olunmağa mevkuflub ba-husus mevsim-i sayf güzeran etmekte olmağla zat-ı valaları Niş sahrasında tül ve diraz-ı meks ve ikamet buyurmaları iktiza eder ise mevcut olan zehair dahi zaruri ta'yinar asakire sarf olunarak maslahat su'ubet kesb etmesi veyahud mevsimin güzeran eyemesi muhtemel olmağla lutf ve himmet buyurulub her ne vechle mümkün ise işbu Sırp gailisinin bir gün evvel hüsn-i indifa'ıyla din ve devlete bu babda dahi başkaca bir hıdmet-i mahsusa ibrazı hassaten zat-ı vavalarından matlub-ı ulya-yı umur idüğü câh-ı iştibah değildir.. taraf-ı devletlerine her halde hüsn-i teveccüh-i şahane ve meyl-i derun-ı asıfane derkar olmağla hemen cenab-ı hakkın

avn ü inayetine tevessül buyurularak şu mevsim-i sayf mürur etmezden mukaddemce işbu gailenin bi-lutfillahi Teala ber-vech-i suhulet hüsn-i nizamına ve Belgrad ve havalisinin asayiş ve emniyetine ve her halde icra-yı levazım-ı memuriyete sarf-ı cell-i miknet buyurmaları müsted'adır. Hak Teala kaffe-i umurda suhulet ihsan eyleyüb her vechle muvaffak eyleye. Amin. ...

... olmakdan naşı dem-be-dem arz-ı hulus-ı ... iken bu hilal-i meymenet-iştimalde sen gayrı canib-i Darbhane-i Amireden ...(silik) mukata'ası otuz beş bin guruş mukabelesinde bi'l-iltizam uhdemize tefviz ve zabt temessükü dahi ademleri Hüseyin Ağa vesatıyla lede'l-vürud bu muhlısları dahi bu ma'na-yı hüsn-i teveccühatı calib ve netice-bahş husul-ı cemi' tarib niyetiyle kabul ve emr ü fermanları üzere bedel-i iltizam-ı mezkûra def'aten te'diye ve irsaline derkar ve müsara'at ve ta'cil olundukda kasaba-i Tiran ve tevabi'i etrafın ağavat ve kocabaşları gelüb şekva ve edasından izhar-ı acz ü inâ ve tenzile istid'a ve fi'l-vaki' üç seneden berü tabi'-i ahval-i ihtilal sebebiyle tefavvuk mertebe mekderü'l-bâl oldukarından başka tarafımız dahi min gayr-ı rahm-ı sebk hıdmet-i ehemm kusuruyla ta'nifen ve tenkilen yirmi beş bin guruş zikr muceb Celal ... tahsil ve hazine-bend ve cib-i hümayun-ı mülükane tarafına tavsil için biraderzade sa'adetleri olan Ali Bey ile Karadiyarlı? Küçük Mehmed ve merkûm Hüseyin Ağayı dahi terfîk ve sudur-ı kiram efendilerimiz hazeratına tahrirat tenmik ve mir-i mûmâ-ileyhe teslimen Muharemü'l-haramın on beşinci mübarek pençşenbe günü bu taraftan hareket ve Tiran tarafından merbut hazine ile azim savb-ı maksur ve tahkiki inayet-i bariyle kat'-ı menazil ve tayy-ı merahil ederek vasıl saha-i murad cümle ibad olduklarında işbu bin iki yüz on dokuz senesine mahsuben uhde-i muhlıside kayd olunan İskenderiye kalemi cizyesinin berat ve evrak boğçasıyla canib-i muhlısiden irsal eylemek üzere Gusta Kalesi yerlü neferatın ber-vech-i ocaklık uhdelerine kayd olunub iktiza eden berat ve evrak boğçası memhuren İskenderiye Kazasının ber-muceb-i suret defter-i avarız malının tahsili babında bir kıta emr-i ali emekdaran-ı saadetlerinden Hasan Ağa bendeleriyle vasıl olunub kal'a-i merkûme yerlü neferatının berat ve evrak boğçası taraflarına irsal kılındı ve İskenderiye kalemi cizyesinin evrakı boğçası ma'rifet-i şer'le küşad ve emr-i alide tasrih ve beyan buyurulduğı vechle ...(silik) baliğ olduğı malumü'l-mikdar mebaliği vakt ve zamanıyla Hazine-i Amireye irsal ve teslimine bezl-i ictihad olunacağı ma'lum-ı saadetleri buyuruldukda müddet-i medideden berü isyan ve tuğyanları zuhur kefer-i

harbîden ... başına bir cumhur olan Karacadağının bin beş yüz ... bin yüz yirmi ki cem'an bin altı yüz yirmi aded evrakı uhde-i halisanamize kayd buyurulmak hususuna lüzum ve mürüvvet buyurmaları ricası vesile-i arz ... afitab-ı devlet ve ikbal-i veziraneleri lami' ve kamer-tab-ı haşmetve iclal-ı asıfaneleri tali' olmakdan hali olmamak du'aları refi'-i dergah-ı mevlaü'l-müvella kılındığı izahıyla ariza-i çakeranemdir ki

-96-

... dest-i sutut-ı daveraneleriyle ol havalide tekevün eden vekayi'in tahkiki zımnında bu defa padişah pederiniz kulları tarafından mahsus tatar savb-ı savab-nümayı hidivanelerine ba'is ve tisyar olunduğu hasebiyle bu kulları dahi cenab-ı devlet-meab-ı müşirilerinin abd-ı du'aguy ve bende-i ikbal-cuyindeleri olduğum mülasebesiyle du'a-yı tezayüd ömr-i devlet ve ikbal veliyyü'n-ni'amileriyle güzarnümâ olduğu iş'ar ve beyana ni'me'l-vesile ve bu cihetle isticlab-ı hüsn-i inzar inayet-asar ber-mekinalerine zeri'a-i asliye ittihaz olunarak arz-ı kâlâ-yı ömr-i devlet ve iclalleri tezayüd ve efüz ve vücud-ı mes'ud mekarim-ender ve veliyyü'n-ni'amaneleri kaffe-i avarızandan ma'mun ve masun olmak du'aları takdimiyle arzihal-i bende-i sadakat-meşmulleridir ki Dukakin Sancağı mutasarrıfı felan paşanın zatında merkuz olan cibiliyet-i fasidesi üzere daime derununda muzmirr olan nefsanin icra-i da'iyyesiyle usat-ı cibali tahrik ve iğvâ hatta bu defa yeğenleri felan ve felan ile ittifak ve usat-ı mezkûre ile felan paşa bendelerin Üskübden tard ve ib'ad ve miran-ı merkûmanı Üskübde ik'ad ve hem-dest-i ittifak ve ittihad ve hem-dest-i ittifak ve ittihad oldukarı miran-ı merkûman ile nâire-i fitne ve fesadı ikâd esbabına teşebbüsen malum-ı devletleri olan harekat-ı na-marziye-i sabıkaları üzere adavet-i deruniyye-i mu'tadiyelerin izhar ve bu havalinin ... ve ihtilaline ibtidarları aşikar olmakda olmağla ber-mukteza-yı sıdk-ı bendeği paşa-yı mûmâ-ileyhin etvar-ı ihtilal-i asar ... i'lam ve ihbar ve bi-avnullahi Teala saye-i devletlerinde paşa-yı mûmâ-ileyhin kat'-ı uruk fesad ve husumetleriçün teveccühle hareket etmemiz lazımeden olduğun re'y-i rezin ve tedbir-i pür-temkin veliyyü'n-ni'amanelerin istihbar zımnında arzihal-i hakikat-meal-i bendeganem tahririne mübaderet ve adamımız felan kullarıyla merfu'-yı hakipa-yı devletleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ber-vech-i bala idüğü adamımız kullarının takrir-i acizanesinden dahi muhat-ı ilm-i alem-ara-yı veliyyü'n-ni'amaneleri buyuruldukda bu babda re'y ve irade-i seniyye devletlü inayetlü atufetlü veli-ni'met-i kesirü'l-

kerem efendim sultanım hazretlerindedir. Miyane-i hulus metanede derkar ve üstüvar olan alaka-i fuad hulus-ı nihad ve rabıta-i yek-canı ittifak ve ittihadımız lazımesince her bar te'yid-i nisyan-ı mehr ve müvalat ve te'kid evnad-ı hulus ve muvahane-i riayet lazıme-i sahiyet muhlısı sadakat-perveri olmakdan naşı bu defa mücedded ifa-yı merasim-i ittifak ve yek-cihani ve icra-yı levazım-ı sadakat ve hulusperveri zımında bazı keyfiyet dahi takririne iilave olunarak hamil-i ihlasaneleri çukadarım felan bendeleri savb-ı savab-nüma-yı müşirilerine ba's ve tisyar olduğu iş'arı vesile-i arz-ı hulus meveddet-mansusumuz olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet malum-ı mürüvvet-melzum-ı daverileri buyuruldukda canib-i riyâ mücaniblerin teveccühat-ı me'ani-ayat-ı vezirleriyle yad ve tezkar ve irzak müfavaheten telafi mu'avazate-i seniyyeleriyle karin-i memnun ve mesar buyurmaları me'mul ve müteveffi'-i muhlıs-ı hulus-iştimalleridir. Bi-gayr-ı hakk biraderini katl ve idamacesaret eden şaki-i bed-tîn Abidin Beyin ceza-i layıkaları kemahi'l-lazıme tertibiyle bu vechle icra-yı ahkam-ı şer' mübeyyin ve tenfiz-i emr-i siyasete muvaffak olduğunuzdan ba'is hatt-ı mevfurum olmuştur. Bundan böyle dahi cenab-ı hak daima a'mal ve ef'al hayra mazhar ve muvaffak eylesin. Hakkı Paşa tarafından vürud eden buyurulduya cevab olarak iktiza eden tesvidi bu defa Ömer Efendi ile irsal ve mübaşir ola Sakallu Ağası dahi mûmâ-ileyh ile göndermek tasmin olunmuşken efendi-i mûmâ-ileyh azimete acele etmeyin bir gün sonraca mübaşir-i merkûm dahi gönderileceği ve her ahval ve keyfiyet efendi-i mûmâ-ileyhin takririnden ma'lumunuz olur mülabesesiyle şukka-i muhalasat irsal olundu.

-97-

Gümülcine taraflarının nezaret-i mukteziyesini istishabiyçün Sirozlu İsmail Bey bendeleri bera-yı maslahat ve memuriyet Tekfurdağına varub Bergoslu Kadrinin def'-i gavail mekasid maslahatına şüru' birle bu defa mir-i mûmâ-ileyh Der-aliyyeye takdim eylemiş olduğu ma'ruzatında merkûm Deli Kadri mevcut ma'iyyeti olan haşerat ve eşhas takımıyla ma'iyyet-i bendegide gelmekden havflarına mebni Alacahisar mutasarrıfı Şehsüvar Paşa bendeleri ma'iyyetine azimet etmek üzere ...(silik) olarak mir-i mûmâ-ileyh tarafına rehinler i'ta etmiş olduğu ve bunların doğru paşa-yı mûmâ-ileyh ma'iyyetine varub başındaki haşeratı anda terk ile avdet edinceye kadar beraber gezmek üzere mir-i mûmâ-ileyh tarafından dahi yüz nefer ile ...(silik) Kadriye terfik kılınmış olduğu ve ve indifa'-ı şerr-i külli zımında rabıta

ve verdikleri üç aylık doksan bin guruş ulufelerinin i'tası sureti ihtiyar buyurulmuş olub paşa-yı mûmâ-ileyhin ma'iyetine gitmek üzere Bergosdan tahrik ve ...(silik) kılındığı bahisle bu maddeye dair paşa-yı mûmâ-ileyh Der-aliyyeden tahrir buyurulan tenbihat-ı vesayayı sarf-ı bendegiden dahi tahrir olunmak zımnında bu defa tatarlarıyla irsali inayet buyurulan fermanname-i seniyyelerinin müfahim-i celilesine ittıla'-ı bendeganem mevsul olub paşa-yı mûmâ-ileyh bendelerinin yanında asker ve adamları olmadığından başka müteveccih veche azimet olunacak mahal-i maslahatın caddesi Alacahisar sancağında olub la-mahale ordu-yı çakeride isbat-ı vücud ve istihdam olunacak hıdemat-ı mebrurede bezl-i vücud edeceği zahir ve merkûm Deli Kadir paşa-yı mûmâ-ileyhin ma'iyetine varması ma'iyet-i bendegide gelmiş olub bu suret taraf-ı bendegiden tahsil-i emniyeti müstelzim halatdan idiği bedihi ve bahir olmağla muhavvel-dûş-ı ubudiyet buyurulan memuriyet ne derece kesb-i cesamet eylediği cümleye malum ve nüfuz ve istiklale tervici ne mertebe lazıme-i usul-i memuriyetden idiği bir emr-i meczum olmağla nüfuz ve istiklal-i çakeraneyi tatarruk-ı halelden vikaye için ma'iyet-i bendegide memur buyurulan mirmiran ve hademe-i devlet ve ayan kulları taraflarından Der-aliyyeye ma'ruzat zuhur eder ise amel ve i'tibar buyurulmayub ma'ruzatların reddiyle aynıyla taraf-ı bendegiye irsali inayet ve ayan taifesi memur oldukarı vechle kazaları askeriyle bi'n-nefs gelüb ser-gerdeler ma'iyetleriyle ... izin ve ruhsat buyurulduğu takdirce yiyecekleri ta'yinatlarını ve giyecek çiftçisi ekenci makulesinden birer mikdar nefer gönderecekleri gayr-ı hafi ve ol mikdar çiftçi askeri ...(silik) asakir-i saireye tesir ve ...(silik) olmağla gerüye iade olunacakları bahir ve bedihi olmağla ma'iyet-i çakeriye memur olan gerek mûmâ-ileyh İsmail Beyin oğlu ve gerek sair ayan kulları kazalarının güzide asakirlerini ma'iyetlerine istishaben bi'n-nefs gelmeleriyçün tenbih ...(silik) inayet ve mûmâ-ileyh Şehsüvar Paşa bendelerinin yanında asker ve adamları olmadığından başka re'sen bir taraf memuriyet ve istihdam salahiyet ve isti'dadı olduğu mücerrebandan olmağla ma'iyet-i çakeride memur olduğu paşa-yı mûmâ-ileyh kullarına iş'ar ve işaret buyurmaları iltiması.

İskenderiye Sancağında vaki' rebika-i ra'iyet ve gah nemçeye ve gah ... istinad ve tab'iyet eden Karacadağ ve Bilübadik? Ve Pirokoca? Ve Kelemende? Keferelerinin inhalarıyla muzafatından Bosna Eyaletinde herkesin sancağı kurb ve ittisalinde vaki' Rofça ve Mevraca nahiyelerinin usat-ı keferelerine melainlerinin kemal-i

isyan ve tuğyanları müddet-i medideden berü zahir ve nümayan ve havalilerinde bulunduğu ehl-i İslama isal eyledikleri ızrar ve hüsrancı ... ve payan olmakdan naşı ehl-i İslama takviye-. Yazı-yı kudret ve usat-ı mesfure mücerred ser-kalb ve kuvvet olmak maslahatına mebni taraf-ı saltanat-ı seniyyeden İskenderiye sancağında vaki‘ Borgoriceve Espozi ve Jabyak ve Gusta kaleleriyle Hersek Sancağında Tifşık ve Kolaşın kalelerininibina ve icad ve ... yerlü neferat tayin ve mevacic tertib ve mühimmat ve levazımat irsaliyle temkin ve abad olunmuşiken usat-ı mesfure kesret ve vefret ve huşunet ve ru‘unet ile maktur-ı cenk ve cidalde mübalağa cerf ve cesur kafır bir kavm-i makrur olub bir vechle rebka-i raiyyeti kabulden nükul etdikelrinde bi‘d-defa‘at ve bi‘l-aher seksen iki tarihinde usat-ı mesfure üzerien sefer olunub Rumili ve Bosna valileri eyaletlerinde olduğu bilcümle vüzera-yı izam ve mirmiran-ı kiram ve harb ve harbe kadir il erleriyle memur ve tayin olunduklarında bi-hükmillahi Teala kemaliyle feth ve teshiri müyesser olunmadığı zahir ve bu esnada Ferançe keferesinin naks-ı ahd ile ümmet-i Muhammede vaki‘ olan gadr ve ihanetleri şayi‘ olmakdan naşı usat-i müfsidenin isyan ve tuğyanları mezdad ve müterakki ve daima müterakkıb-ı vakt –i fırsat olub bir canibe istinad ve istimdad ile ehl-i İslamın istilasına amade ve müteheyyi oldukları bahir olub ale‘d-devam be-tahsis böyle hengam-ı seferlerde buğz ve münafereti mübeddel hüsn vifak ve muhabbet ve lede‘l-iktiza birbirine te‘avün ve ta‘ahud halatına riayet eylemesi bi‘l-cümle mirmiran-ı kiram ve sair hademe-i sadakat-nişanlarının ... memuriyet ve racibe-i zimmet-i diyanetleri iken hala Dokakin mutasarrıfı Abdurrahman Paşa

-98-

mecbul olduğu tıynet –i fesad siretleri üzere icra-yı garaz ve nefsanıyet ve emval-i fukarayı nehb ü garete harekete adem-i iktidarı olduğu kendüye dahi vazıh ve aşıkâr iken mücerred müteveffa ve‘d-demm ve zir Mehmed Paşa re‘y-i vezirileriyle tahvif ve ta‘nif ve te‘lif ve taltif ederek Karacadağ ve sair usatdan ifraz ve daire-i ita‘atde idhal ve istimalet ile hala havza-i hükümet-i bendegide olub temin-i tarik misillü mesalihlerde a‘mal üzere olan Koca ve Kelemende? nahiyelerinin keferi ahalilerini iğva ve izlal ile naire-i fitne ve fesadı işti‘mal zu‘muyla Pirizrin Sancağında vaki‘ nefsi Pirizrine mesafe-i ba‘idde olmak hasebiyle sancağı mutasarrıfı Rüstem Paşa bendelerinin buyuruldusuyla rü‘yet-i mesalihleri muhavvel uhde-i bendegi olan Pişterobhur? Ve İskenderiye Sancağında vaki‘ Gusta? Ahalileri üzerlerine asker ile

varmağa kâne-i cezm ve niyeti olduğı ana zîb ve racif peyda ve icad ve maiyyetlerinde asker gitmek için peşin on beş kise akçe verdim deyu va'd-i kazibe ve nevaziş-i beyhude ibrazıyla suret-i istimdadi mutazammın ma'rû'z-zikr Kova knez ve söz sahibleriyle eyalet mührüyle memhur Sırp lisanınca irsal eylediğı mektubu nahiye-i mezkûr kinezi ve söz sahiblri yedleriyle işbu Şevval-i şerifin yirmi beşinci gününde taraf-ı benedeğiye vürud olmağla manzur-ı ayn-ı adalet-mevfur -ı hazret-i veliyyü'n-ni'ami buyurulmak için aynıyla irsal olundu. Hilaf-ı rıza-yı bari ve menafi-i şer-i şerif-i Muhammedi ve mugayir-i emr-i padişahi ve rebika-i ra'ıyyeti kabul ve daire-i ita'atde duhul olan reaya-yı igva ve izlal ve naire-i fitne ve fesadı işti'ake müeddi olan halata ibtidarı mücerred din-i mübin ve devlet-i aliyye-i adalet-rehinlerinin emr ve rızalarını adem-i mübalatdan zuhur ve neş'et eylediğı ibraz-ı zahir ve ayan ve nahiyeteyn-i mezkûreteynin kefre ahalilerinin ita'atleri cebri olub Karacadağ ve sair usat ile milleten vahide olmağla harb-ı nakus ve sair ayin-i batılalarını icra ile isyan ve tuğyana müheyya olub tabayi'-i meyyaledir. Edna mertebe igva ve izlal ile hul' rebika-i itaat ve usat-ı merkûmeye iltihak ve muvafakatleri mülahazadan gayr-ı ba'id olub ma'azallhu Teala nahiyeteyn-i mezkûreteynin kefre ahalileri usat-ı saire ile ittifak ve ittihadları olmak lazım gelse Gusta ve Akova ve Yenipazar ve Bosna caddesi ittisalinde müsekkin demadileri olmağla cadde-i sedd ve bend ile nice halat-ı na-marziyenin zuhuruna ba'is ve illet olacağı varest-i kayd ve beyan olmağla mukteza-yı şan adalet-unvan-ı saltanat-ı seniyye üzere bu hususun icrası vücuhla mahz-ı hayr ve inayet olunacağı arz ve ilamı ve tazarru'u siyakında işbu arzuhal-i ubudiyet-meal tahririne ibtidar ve merfu'-ı pişgah-ı inayet dest-gah-ı adalet-kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ reside-i saha-i inayet mesaha-i ulya ve keyfiyet muhat-ı ilm-i alem-ara-yı asıfaneleri buyuruldukda ol babda emr ü ferman. Bundan akdem tatarımız Yusuf bendeleriyle Der-aliyeye irsal olunan tahriratın ayn-ı tesvidleri işbu defa taraf-ı saadetlerine ib'as kılındı ve kapu kethüdamızın dahi kaimesi ayn bu tesvid üzere tahrir olunub ancak bir münasebet ile şu usatın ne derecelerde asi oldukları ve yerleri ne mertebelerde Sırp oldukları tahrir olunması müstasveb-i re'y-i rezinleri buyurulan kemalat-ı saadetleri kapu kethüdamızın kaimesi zeylinde yegan yegan ... isyan-ı kadimelri ve su'ubet-i mesakinlerini yağma ve raşid tarihlerini nazar edüb mebhas ve tarih ve mahalleri zikr ve beyan ederek gerek Sultan Murad Han-ı rabi' eyyam-ı saltanatında Bosna valisi... Mehmed Paşa ve gerek Sultan Mustafa-i sani

eyyam-ı saltanatında Rumili valisi ced-i muhlısı vezir Süleyman Paşa ve gerek Sultan Ahmed-i salis günlerinde Bosna Valisi Köprülüzade Numan Paşa eyaletleri asker-i külliyesiyle usat-ı mezbûrun üzerlerine tayin oldukları ve ne gûne ihtimam-ı tamm ile nizamları emrine takayyud kılınub husul-i emr müste'sir idüğünü irade eylediğimiz re'y-i isabet-rehinlerine musib olduğu yine da'va-yı sıdk ve ihlas

-99-

... bir güvâh adil olmağın iş'ar kılındı sultanım. Bimare mazhar-ı tevfi-k-i ni'me'r-refik rabbü'l-müste'an ve es'ad meratib ve menazil ile mağbutü'l-miran ve mahsurü'l-akran olmak da'vatıyla ariza-i halisü'l-cenan oldur ki mukteza-yı rüzgar na-hencar-i iftirak ve hem-ceyran sebebiyle ... zımnında da'iyyesi ve sile-i arz-ı muhabbetim olmuşdur . İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl iştiyak-ı visal reside-i derece-i memal olduğu malum-ı miraneleri buyuruldukda tarafımızı kuşe-i hatırdan endahte-i beriyye-i nisyan buyuröayub mekatibleri irsaliyle tenvirü'l-cenan ba-husus harem-i muhlısları tarafına dahi iltifat-ı ihvaneleri derkar ve mühemma emkem hususatına bezl-i mürüvvet buyurub ... takririne dahi ihale olunduğu vech üzere kerem buyurub keyfiyete ba'de'l-ittıla' bu işde cenab-ı saadetleri icra-yı şart ühüvvet ve mürüvvet buyuralar. İnayet-kar veliyyü'n-ni'ema efendim bilcümel ahali-i Niş kulları Mehmed Paşadan nüntfer olduklarından hafıyyeten saadetlü Receb Paşa bendeleriyle şiraze-bend ittifa-k ve ittihad ve işbu mah-ı Zilkadeti's-şerifenin yirmi dördüncü isneyn gecesi saat altıda ale'l-umum Mehmed Paşa üzerinde hücum ve paşa-yı mûmâ-ileyhi oğlu ve Silahdarı ve beş on adamıyla kalede olan konaklarında ba'de'l-hasr ve't-tazyik mûmâ-ileyh Receb paşa bendeleri ve cümle ahali-i Niş kulları mütesellimlik buyuruldusun ve bir mikdar aske rtarafımızdan iltimas-ı etemmleriyle iltimasları üzerine mütesellimlik buyruldusu mûmâ-ileyh Receb Paşa bendelerine irsal ve bir mikdar askerimiz hudud başlarına lede'l-isbal mah-ı mezbûrun yirmi beşinci yevm-i Salı ba'de'z-zuhr hiç ferde zarar ve ziyan olmaksızın mûmâ-ileyh Mehmed Paşa oğuşu ve yanında bulunan beş on adamıyla bi-re'y ve eman konağından çıkub Vidin canibine tahrik-i inan ve şitaban olduğun mübin işbu yevm-i Çeharşenbe saadetlü Receb Paşa bendelerinin tahriratıyla adamları taraf-ı bendelerine vürud etmekle a'la -muhal zımnında arzihal-i sadakat-meal-i bendeganem tahririne ibtidar ve mahsus adamım kullarıyla merfu'-ı hakipa-yı inayet-kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ muhat-ı ilm-i alem-ara-yı devletleri buyuruldukda me'luf olduğum hüsn-i teveccühat mekarim-ayat-ı veliyyü'n-ni'amaneleri hakk-ı kemteranemde bi-diriğ

buyurulmak babında eltaf ve ihsan

-100-

Ömr ve devlet ve ikbal-ebedi ve ferd-i haşmet ve iclal-i sermedi ile sağ ve berdevam olsun. Cenab-ı aferinende-i kevn ü mekan teala şana ... ve saye-i inayetvaye-i veliyyü'n-ni'amanelerin fark-ı bendeganemizde sayıban eyleye. Amin. Ma'ruz-ı bendegan-ı du'a-i maruzlarıdır ki bu hilal-i keder-i iştimalde ... valaşanları saadetlü Mehmed Paşa hazretleri bera-yı maslahat-ı Tiranda ikamet üzere iken be-takdir-i yezdan-ı hulul ecel-i mev'uduyla *irci' i ila rabbike* nidasına lebbeyk gûyân müteveccih temaşa-yı gülzar-ı cenan olduğu ... zımnında arzihal-i keder iştimal-i bendegi tahririne ictiasar ve felan ağa kullarıyla merfu'-ı hakipa-yo ekber ıyâr? devlet-kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ vasıl-ı saha-i devlet ve muhat-ı ilm-i alem-ara-yı inayetleri buyuruldukda bu müstağrık illa hazan ve'l-ekdar bendeleri me'luf ve mu'tad olduğumuz hüsn-i enzar-ı inayet-asar-ı veliyyü'n-ni'amanelerinden vürud ve mehur buyurulmamak mürüvvet-varım kurre-i aynım oğlum sultanım hazretleri taraf-ı necibanelerine derkar olan teveccüh-i deruniyye-i külliyyemiz lazımesince mahzânen yed-i rabıta-i hulusa vesile ittihazıyla mevcut halisanemize mahsus olan buçaklarımızdan bir aded kabzası murassa' altun yatağan bıçağın irsal-i nadi-i asaletleri kılınmağla vaz'-ı miyan kabul buyurulmak e'azz-i me'mul-i halisanemizdir. Ma'ruz-ı abd-ı da'idevam-ı devletleridir ki Medine-i Sofyada makarr-ı vüzera olub muhterik olan saray-ı alinin müceddeden ibna olunması babında irade-i aliyye-i mülükane ta'alluk edüb mesarifâtın cem' ve tahsili lazımeden olmağla irade-i devlet-i aliyye üzere seferiyye misillü tevzi' olunub ber muceb-i pusula kazamıza isabet eden meblağ-ı merkûmenin derhal tahsilive hasbe'l-ferman bina emini olan ve tayin olunan medine-i Sofya eşrafından kıdvetü'l-emacid ve'l-ayan silahşöran-ı hassadan Seyyid Mehmed Bey zide mecduhuya irsali babında şeref-yafte-i sudur olam emri-i alinin bir kıta mümza suretiyle bir kıta buyruldu-i hatir-i lazımu't-tevker veliyyü'n-ni'amaneleri İskenderiye mahkemesinde lede'l-vürudakibü't-tescil cümle ahali kulları mucavehesinde feth ve kıraat ve mezamin-i münifi ilan ve işa'at olundukda sem'an ve ta'aten merasimini ba'de'l-eda saray-ı ali-i mezkûrların ihtirak vuku'uyla müceddeden bina ve tanzimi ve gerek mürur-ı eyyamla harabe müşrif olub tanmir ve termimi iktiza etdikçe feth-i hakaniyeden berü İskenderiye sancağından bir akçe ve bir habbe mütalebe olunagelmeyüb bu defa edasına teklifi bu serhad-nişin fukara kulları hakkında bir bid'at-ı seniyye hadis

olacağı bir emr-i gayr-ı hafiyeye olmağla böyle kenar yerlerde buku' bulan serhadat-nişin fukara kulları hakkında bast-ı cünah re'fet ve merhamet ve meblağ-ı matlubenin in'am ve ihsan ve inayet buyurmaları niyaz ve istirhamı zemininde huzur-ı layi'ü'n-nur asıfaneleri ... (silik) arz ve ilam edevir deyu bu abd-ı da'ilerine ilhah ve iltimas etmeleriyle kaziyeye vech-i muharrer üzere idiği bu abd-ı da'ilerinin ilmi dahi lahik olmağla ... bi'l-iltimas huzur-ı divan-ı me'ali-unvan-ı hazret-i veliyyü'n-ni'amiye arz ve ilam olundu. Ol babda emr ü ferman hazret-i men lehül-emrindir.

Havza-i hükümet-i muhliside olan İskenderiye avarızın ve İskenderiye kalemi cizyesinin felan senesi mallarının sabıkı üzere cibayet ve tahsili uhde-i halisanemizde ve Burmele cizyesinin cibayeti dahi Gusta Kalesi yerlü neferatı uhdesne kayd ile berevat-ı şerife ve muhtevi evrak boğçaları ve suret-i defter ve emr-i şerif çukadaran felan kullarıyla varid ve vasıl ve ve mehamin-i inayet-rehinlerine ittıla'-i halisanem muhit ve şamil oldukda kalem-i mezbûrun boğçası marifet-i şer'iyenin ve küşad ve kazaya-yı mezbûrenin boğçası nezaret-i merkûmeye i'ta ve teslim olunub mümteni'ül-husul olan Karacadağ ve Bilübadik? Nahiyeleri cizyesinden ma'ada kalem-i mezbûrun cizyesi malının mukaddem nizam verildiği üzere ve avarız-ı mezkûr malının dahi der-akab cibayet ve tahsilinde ihtimam ve dikkat ederek emval-i mezkûreyi vakt-i zamanıyla Hazine-i Amireye irsale mübaderet olunacağı ve yalnız ve marü'z-zikr Burmele cizyesinin peşin ve mevkuf ve harc kalemi olan şu kadar gurus bu defa nezaret-i merkûmeden tahsil vazifesine memur çukadar-ı merkûma teslimen Der-saadetde irsal ve tesbil olduğu beyanı vesiletü'r-resm sıdk-ı hulus mürüvvet-mansumumuz olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl emval-i mezkûreyi vakt-i zamanıyla Der-saadetde irsal ve isale mübaderet olunacağı keyfiyet malum-ı saadet-mersum-i zerkaneleri buyuruldukda taraf-ı halisanemizi teveccühat-ı sahihiyeleriyle ve memnunü'l-yar ve memnunü'l-fuad buyurmaları me'mul ve mütevakkı' muhlis-i hulus-nihadileridir. Havalar nim olduğundan gerek Receb-i şerif ve gerek Şabanü'l-muazzamın zabtları kangı gün imiş. Sübut-ı şer'i la-hakk olmamağla işbu Ramazan-ı şerifin zabtı müşkil olub ve böyle umur-ı diniyyeden mevada ihtimam ve dikkat-i kaffe-i ehl-i İslamın vacibe-i zimmetleri olmağla Şaban-ı şerifin zabtı Pazar gününde görmüş var ise ve işbu Ramazan-ı şerifin hilali Salı gününde rü'yet olunur ise ol tarafda mahkemede ba'de's-sübut taraf-ı şerden ilam olunarak seyr-i seri' ile bir saat mukaddem ilam-ı

şer'ıyyesini tarafımıza irsal ve müteveffa pederim İbrahim Paşanın muhalledat ve düyun-ı miriyyenin kabzına memur bu tarafda mevcut oldukarı mübaşiran-ı devlet-i aliyyenin itmam-ı mesalih-i memureleriyle bir gün evvel Der-aliyyeye amade ... (silik)

-101-

Bu defa sadır olan bir kıta emr-i ali mucebince mektub emr-i üslub-ı hazret-i veliyyü'n-ni'ema devlet tatarı Mehmed Ağa ile şeref-riz-i vürud ve mezamin-i ita'at-rehinelerine ittıla'-i çakeranem mevrud olub mübaşiran-ı mûmâ-ileyhüma nizam-ı maslahat-ı memureleriyle canib-i serdar-ı ekremiden emr ü ferman buyurulduğı üzere tarih-i arzihali gününde İskenderiyeden hareket ve ordu-yı hümayunu tarafına müteveccih vechle azimet üzere olmalarıyla keyfiyet rabita-i maslahat ordu-yı hümayun tarafından inayetlü veliyyü'n-ni'am efendimize ifade ve işaret kılınacağı beyanı vesile-i arz-ı ubudiyetim olmuştur. Felan mahallede müteselliminiz olan felan kulları magzub-ı hazret-i padişahi olan felan eşkıyasından Bekir nam şekavet-kari merkûm ve kavm ... hevdarlarını kazasında kabul ve tesahüb eylediğı töhmetine kana'at etmeyüb İştib Kazasında vaki Gezeş ahalisi fukarasının Filibeden zahire ile gelürken elli dört re's bargirlerini ve mütehammil olduğı zahirelerini felan mütesellimleriyle bi'l-ittifak ahz ve gasb eylediğini Filibede mütesellimimiz olan Ali Bey kulları bu defa savb-ı hulusuriye irsal ve takdim iel mersul pişgah-ı vezirileri kılınan arızasında yazmış ve zikr olunan Gezeş ahalisi felan ve felan ahalilerinin arzen bargirlerini almak üzere izn ve ruhsat-ı hulusuriye müterakkıb oldukarını tahrir ve inha etmiş olub ancak bunların hor-be-hor birbirlerinden bu makule magsubatın istirdadına mübaderet aralarında ikad-ı naire-i kıtal da'vatı müstelzem bir halet olacağına binaen savb-ı halisanemizden ruhsat verilmeyüb hemen gasb olunan salifü'z-zikr bargirleriyle zahirelerinin ber-vech-i suhulet istirdadı himmet-i alilerine ta'lik kılınmış ve anlar hor-be-hor istirdadı sevdasından müba'adet eylemeriyçün zikr olunan Gezeş ahalisine tenbih eylemesi hususu mütesellim-i mûmâ-ileyh kullarına taraf-ı hulusuriden tahrir ve iş'ar olunmuş olduğı İnşâllahu Te'âlâ ma'lum-ı alileri buyruldukda gasb eyledikleri zahire ile bargirlerinin müteselliminiz mûmâ-ileyhden felan mahallenin mütesellimerinden ahzına zikr olunan Gezeş ahalisi fukarasına red ve teslimi ve bu vesile ile aralarında bir gûne kıtal ve adavet ve mugayir-i rıza halet ve vuku'a gelmemesi husuna himmet ve bundan böyle eşkıya-yı merkûmeden ol havaliye firar eder olurlar ise tesahüb ve

kabul etmemesini ve kazasında ve havalisinde uğratmamasını müteselliminiz mûmâ-ileyh kullarına ve sair lazım gelenlere muhkem emr ve tenbih ve te'kide lutf ve mürüvvet buyurmaları e'azz-ı meârîb ve aksa-yı metalib-ı muhlıs bi-irtihablarıdır. Vüfur-ı fezail ve avarıf ile bi-gane-i zaman ...felan cami-i şerifinde akd olunan meclis-i ruhani pesanderem-i nişanda felan ve sair ulema-yı ilam mevlüd-i pak-i Resulullah gül-nüvid-i sa'idi ile hazır ol ... bu serhadat-ı hakaniyye ile hem-hudud olan a'da-yı dinin el-haletü hazihi kuvve-i bahriyesi kalmamağla iddiası üzere Arnavudluk üzerine bir su-i kasdı var ise berren Ülgünyar? Kazasından gayrı savlet ve ittiham edecek memerri olmadığı zahir düşman-ı merkûmun ne derecelerde zi-kuvvet ve hilekar bir millet idüğü bahir ve galibiyet ve mağlubiyet ve killet ve kesret-i asakirde eğerçi olmayub mûmza ve tevfiik ve inayet-i cenab-ı rabbü'l-izete menut bir keyfiyet olub ancak bir sancağın askeriyle o misillü kavi düşmanın müdafa'ası su'ubetlü bir kar idüğü bedidar ve ma'azallahu sümme ma'azallah İskenderiye ve Ülgünyar kazalarında müdafa'aları müyesser olmadığı takdirce veramızda mukabele ve müdafa'a için asker-i İslam sebat ve karar edecek kıla' ve beka olduğundan başka zir-i zabt ve teshir-i hulusrude olan usat-ı cibal dahi a'da-yı mesfure mütaba'at birle bila-tereddüt tahatti ve Kösara sahrasında düşman-ı mersumun vürud ve duhulü mülahazadan gayr-ı ba'id idüğü varest-e-i kayd-ı iş'ar olmağla düşman-ı mersumun müttefikleri sair a'da-yı dinin mükerrer muzırretlerini def için Rumilide dahi teksiri kerre muhtac olmakdan naşi bundan akdemce ma'yyet-i hulusrude memur ve tayin buyurulması iltimas ve istirham olunna Pirizrin mutasarrıfı Said Paşa ve Akovalı Mustafa Paşa Dukakin

-102-

mutasarrıfı Numan Paşa ve Perşenbeli Malik Paşa ve Kankandelenli Receb Paşa ve Üsküb nazırı hala Rumili valisi hazretlerinin ma'yyet-i müşiranelerine memur ve tayin oldukarı bu defa vasıl-ı sami'a-i halisanem olduysa da düşman-ı mersum akva-yı a'da-yı diniden zi-kuvvet bir devlet olub berren savlet ve ittiham edecek Ülgünyar Kazası olmağla mukaddemce iltimas ve istirham olduğü üzere mirmiran-ı mûmâ-ileyhin ma'yyet-i hulusrude memur ve tayin buyurulması menafi'-i emr-i vüzera-yı hazret-i sadaret-penahi ise kurb ve civarımızda bulunan Pirizrin mutasarrıfı Said Paşa ve Okovalı Mustafa Paşa ve Kalkandelenli Receb Paşanın zir-i idarelerinde olan elviye ve kazaları asakirleriyle şimdiden ba-emr-i ali ma'yyet-i hulusruiye memur ve tayin ve hazır ve amada bulunarak lede'l-hace taraf-ı muhlısiden istimdada da'vet

olduklarında derhal yerlerinden hareket ve seyr-i seri' ile imdad ve inayetlerimize vusul ve lühuklarıçün tenbih-i akide-i inayet buyurmaları tazarru'u bu kulları asakir-i külliye ve tedarikat-ı kaviyye ile mahall-i maslahat-i memureyeye müteveccihen Üsküb merhalesinde harb-ı hıyam olunub el-haletü hazihi Sofyada ve Nişde mevcut ve müdehhar olan ecnas-ı zehayir on on iki gün her ne kadar ... olursa dahi on beş günden ziyade idare etmeyeceği aşikar ve Sofyada ve Nişçe ne mikdar ecnas-ı zehair cem' ve idhar olunmuş olduğu ve nakl-i zehair için bir kıta araba ve bir re's bargir cem' olunmadığı halet-i ıztırab-ı çakeranemi mübeyyin bundan akdemce tatar ağası kullarıyla hakipa-yı hacet-reva-yı hazret-i veliyyü'n-ni'amiye irsal olunan ariza-i çakeraneleri ferdası vakt-i gurubda Belgrad muhafızı saadetlü Süleyman Paşa hazretleri bendeleri ve haki yeniçeri ağası sergerdelerinden Halil kulları tarafından ada-i kebire andan taraf-ı benдеgiye varid olan tahrirat-ı müvehhaş-ayat-ı mefahiminden bu kulları düçar olduğu azab-ı ruhani ve cismanileri yekta iken müza'af ve ... olub müşâr-ı mûmâ-ileyh kullarından varid olan tahrirat heyet-i mecmu'asıyla bu defa hakipa-yı hazret-i veliyyü'n-ni'amiye irsal ve takdim kılındı. Hafazanallah müteveffa Hafız Paşa evan-ı memuriyetlerinde kahkari sebeb-i avdeti zahirenin killeti idüğü zahir ve şefkat-i halakallah umur-ı memure-i diniyeden idüğü bahir olmağla bum kullarını ve mevcut maiyyeti olan asakir kullarını esirgemeyüb haklarımızda asar-ı terahhüm ve himayeti sezadar ve şayan görülmez ise beyza-i münevver-i din-i İslamiye ile saltanat-ı seniyyenin ırz ve namusunu himayet ve sıyanet için kazaların hali malum-ı müretteb olan ecnas-ı zehairi şimdik kazalardan tahsiline bakmayarak bedele kat' ile tahsilini bir vaktine ta'lik buyurulub rayiciyle mi olur aher vechle mi olur mümkün olduğu vechle külliyyetlü ecnas-ı zahire ve nakliye için külliyyetlü araba ve bargir bir saat mukaddem Nişçe yetiştirilmesi hususna himem-i vafiyye-i seniyye-i asıfaneleri erzanı ve şefkat ve merhamet buyurulmak iltimas vesile-i arz-ı ubudiyetim olmuştur. Zir-i hükümet-i hulusuride olan İskenderiye sancağında kain serhadat-ı hakaniye a'da-yı din-i ... karin ile hem-hudud olduğundan taraf-ı devlet-i aliyyeden istimdad ve isti'anet zımnında bundan akdemce savb-ı hazret-i kaymakamiye ib'as olunan ma'ruzat-ı halisanemize masruben cenab-ı valalarına tahsis kılınan kaime-i halisanemiz ve vusulünden bahisle iktiza eden umur ve husus-ı halisanemizin terviciyle te'diye ve tanzimi emrinde ihtimam-ı seniyyeleri derkar idüğü ve mevad-ı mültemese-i hulusurinin tesviye ve tanzimi ordu-yı hümayuna tahsis kılınan mevaddan olmağla

tahsil-i keyfiyet kaymakam-ı müşârün-ileyh hazretleri taraf-ı alilerinden meb'us buyurulan kaime-i seniyye-i daveraneleri mefhumundan malum-ı halisanem olacağı beyanıyla tecdid-i merasim mehr ve müvalat siyakında bu defa tatar kullarıyla irsal buyurulan bir kıta kaime-i hulus-daimeleri raha-i pira-yı vürud ve havi olduğu ibraz-ı teveccühat-ı hulusiyenin.

Dil-nüvazileri zeri'a-i huburiyet na-ma'dud-ı hulus-nümedeleri olmuşdur. Hemmaresinde devlet ve ikbalde müstedam-ı übbehet ve afiyet olalar. Mücerred tecid-i mürasim ve mürüvvet ve ve istifar-ı hatır-ı itr-ı celil-i meser-i vala-menkabet-i atufaneleri siyakında işbu kaime-i hulus ve vesime-i keşide-i silk-i iimla ve firistade-i nadi-i ikbal-ihtivaları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet malum-ı inayet-melzum-ı mekarim-karileri buyruldukda ba'd-ezin dahi taraf-ı halis-valaların teveccühat-ı me'ali-ayat ile yad ve memnunü'l-fuad buyurmaları me'mul ve mütevenni' muhlis-i hulsu-iştimaleridir.

-101-

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsuben ba-irade-i aliyye uhde-i çakeriye iltizamen tefviz ve ihale byurulan gümrük iskele-i Draç ma'a Kavaye ve nefsi-i Tiran ve tevabi'i ve resm-i dönüm duhan kalem-i Draç ve Arnavudluk mukata'atı tesciline Draç kazasının mahsuben Tiran ve tevabi'i mukata'asının ahalişi zimmetlerinde bikren pesmande kalan emval-i miriyyeyi tahsiline ba-emr-i ali bu tarafda mevcut olduğu mübaşir tayin buyurulan Derviş Ağa kullarına taraf-ı bendegiden Yanyaya terfik kılınan emirlerimiz ile Tiranda duhul etdiklerinde Akçahisarlı felan paşa Tirandan Draç ve Kavaye taraflarına geçmiş bulunmağla paşa-yı mûmâ-ileyh tarafından ... mübaşir-i mûmâ-ileyh ve ve adamlarımız Kavayede azimet ve lede'l-mülakat evamir-i aliyyeye nazar edüb bazı türrehat izhar ederek ahaliyi iğva ve tahrikiyle ahali cem' edüb mukata'at-ı mezkûre civarımızdan olan zevata tefviz ve ihale buyurulmasına razı değiliz. Darbhane-i Amire tarafından adam memur olunur ise ber-muceb-i emr-i ali emval-i miriyi tahsil ve teslim ederiz deyu iddi'ada cevab etdirerek tescil etdirmeleri inayet-kari efendim paşa-yı mûmâ-ileyh suret-i zahirede devlet-i aliyyeye izhar ve ita'at ve batında zabt mümkün sevdasında olan hala Yanya ve Tırhala sancakları mutasarrıfı Ali Paşa hazretlerine istinad ve miyanelerinde olan mu'ahedelerine itimad ve lede'l-iktiza vücuhuyla kendi kendüye inayet ve imdad eylemek fikr-i fesadiyesiyle oğlu Abdurrahman Beyi Yanyada müşârün-ileyh yanında rehn-i irsal etmekle be-haze't-takrib uhde-i bendegide olan mukata'at-ı

mezkûrenin suhulet ile zabtı ve emval-i miriyenin tahsili imkandan olmamağla bu kulları on on beş bin mikdar asker ve Tiran ve Kavaye taraflarına azimete muhtac bir keyfiyet olmağla bu vechle devlet-i aliyyenin emr ve iradesi buyurulur ise bu kullarına hitaben bir kıta emr-i ali tasdir ve avn ve inayet-bari ve kuvve-i kahire-i hazret-i padişahi ile mukata‘at-ı mezkûrenin zabtı ve emval-i miriyye tahsili bi‘z-zarur nizam-pezir olur. Kaldı ki bu hemgam sefer-i zafer-i rehberde etrafda askerin cem‘i ve emval-i miriyyenin cenk ve cidal ile tahsili menafi‘-i irade-i alileri ile mukata‘at-ı mezkûre aherlerin yedlerine geçmesinde mahzur-ı külli idiği cenab-ı alilerine bir emr-i zahir ve celi olmağla Darbhane-i Amire tarafından zabt ve tahsiline adam tayin ve irsali re‘y-i alilerine menut olmağla bu defa ordu-yı hümayun hazinesi irsal kılınan beş yüz kese akçenin ordu-yı hümayun hazinesine kabz olundukları haberi taraf-ı alilerine varid oldukda meblağ-ı mezbûru bu defa adamları Derviş Ağa ile irsal kılınan altmış altı bin yedi yüz yetmiş dört guruşu ve yirmi bir ve yirmi senelerde iskeleler mestur olmak hasebiyle va‘ad-i mekarim i‘tiyad-ı kerimaneler üzere Draç ma‘a Kavaye mukata‘alarının bedel-i iltizamlarını tenzile lutf ve inayet ve hesabımıza mahsub olduklarını mübeyyin iktiza eden bir kıta emr-i aliye takdir ve taraf-ı kullarına tesyir-i inayet buyurmaları niyazı vecile-i ibraz-ı ubudiyetim olmuştur. Ber-vech-i iltizam uhde-i hulusuri olan gümrük iskele-i Draç ve Kavaye ve Tiran ve tevabi‘i mukata‘asının işbu bin iki yüz yirmi üç senesinin ber-mu‘tad zabt emri vüruduna muntazır ve mukata‘a-i merkûmenn bedel-i iltizamından zimmet-i muhliside teraküm olan malumü‘l-mikdar mebalîği hazine-i Amireye irsal ve teslimiyle teberrai zimmete hâhişger iken zir-i idare-i muhliside kain memur-ı muhafazası olduğum kıla‘ ve beka‘ında tayin olunan asakirin techizlerine idare-i ta‘yinat ve cebehane ve malzeme-i sairenin mesarifatıyla müzayaka ve sıklet-i azimeye düçar olmakdan naşi bu ana değin her ne kadar akde-i te‘hire bari ise mukata‘a-i merkûme bedel-i iltizamından zimmet-i hulusuride müterakim olan mebalîğ-i malumenin bu ahd-i karibinde hazine-i Amireye irsal ve teslimiyle teberrai zimmete mübaderet olunacağı cezmen malum-ı inayet-mersum-ı atufaneleri buyuruldukda bu babda vaki‘ olan kusurumuz özr-i zaruriden neş‘et emekle kusurumuzu afv ve inayet ve iskelelerin mesduriyeti hasebiyle hasılatın her ne kadar revacı yoğise hasad vaktini takarrub ve hulul etmekle sene-i sabık üzere mukata‘a-i merkûmenin zabt emrini taraf-ı halisanemize irsale kerem ve inayet buyurmaları da‘iyyesiyle te‘yid-i mebani-i hulus ve mürüvvet siyakında der-i

devlet-medara arz bi-mikdar ve zerre-i hâkisârileridir ki Bosna eyaletine tabi
-102-

‘Hersek Sancağında vaki‘ Borgoriçe Kalesi kale muhafazasına memur ve tayin buyurulan yüz seksen akçe yevmiye ile ma‘a zabitan yirmi dört nefer ... cema‘ati senevi mevacibleri üç yüz yirmi iki buçuk guruş ve yine liva-i mezbûrda yüz on altı akçe yevmiye ile ma‘a zabitan kale-i zir-i cema‘atin on üç neferin senevi mevacibleri yüz doksan altı guruş on bir pare mevacibleri cem‘an iki aded yerli cema‘atlerin altı yüz on sekiz buçuk guruş on bir pare mevacibleri bir mahalden havale olunmadığından Der-aliyyeye tayin olunan havalecilerimiz gidüb avdete kadar neferat kullarının mevacibleri nısfından ziyadesi telef olub yedlerine cüz’i kalub mesarıflarında düşer olmalarıyla Bosna serhaddi sair serhada kıyas olunmayub neferinin medar-ı maaşları sadaka-i cihandariye şurut ve müfevve zolub ve kar-ı kisbleri mevacibe münhasır ve mahalleri dahi sengistan ve taş mahalli olduğundan mevacibe münhasır olduğu zahir olmağla zikr olunan cema‘atlerin iki yüz yirmi dokuz seneleri mevacibleri Bosnaya karib havale olunan İskenderiye kefare cizyesinin otuz senesi malından müceddeden ocaklık tayin buyurulub yedlerine başka başka ocaklık berevatları i‘tasiyla cema‘at-ı mezkûre neferat-ı fukaralarının da‘vat-ı cizyelerine mazhar buyurulmak niyazıyla der-i devlet-i karara arz olundu. Ol babda her halde emr ü ferman dergah-ı adalet-unvan-ı küsur ki gülviyan-ı dergah-ı aliden Sofya mübaya‘asına memur kıdvetü’l-emasil ve’l-akran ağa zide kadruhu inha olunur ki idare-i asakire memur nüzül emini Nişde olan asakiri idareden haylû günden berü aciz kaldığından celb-i zehair için Sofyaya geldiği Niş askerinin başbuğu olan felan tarafından tarafımıza tahrir ve inha ve zahire cihetiyle sıklet-i azime düşer olduklarından zahire yetiştirilmek hususunu istirham ve istid‘a eyledikleri sen ki mübaya‘acı mûmâ-ileyhsin keyfiyet malumun oldukda asakir-i merkûmenin idaresiyçün bir vafir mikdar ecnas-ı zehair ile nüzül emini mûmâ-ileyh bir gün mukaddem Nişe iade ve irsal ve bizle dahi bi-tevfikihi Teala asakir-i külliye ve tedarik-i kaviyye ile bu günlerde İskenderiyeden hareket ve ol havalilerde amale licam-ı azimet üzere olmağla bu ana kadar ne mikdar ecnas-ı zehair Sofyada cem‘ ve idhal olunmuş defter müfredatıyla bir saat mukaddem tarafımıza ilam mübaderet ve memur-ı mübaya‘a olduğumuz ecnas-ı zehairi tekmilen cem‘ ve idhar ile istihsal-i esbab-ı selamet eylemeniz babında bu defa tahrir ve iş‘ar buyurulduğu üzere Fransalu karlarına revac vermek için Korfada

mansub Bartaya nam general tarafından bundan

-103-

...(çekim hatası. Sayfa siyah çıkmış.) Mehasin-i teveccühat-ı mekarim gayat-ı ... şeref-resan ve bundan akdemce vuku' yafte olan tevcihat-ı hümayun-ı meymenet-makrun-ı şahanede Mora eyaleti uhde-i istihal-i müşiranelerine tevcih ve ihsan buyurulmağla mine'l-takdim savb-ı savab-nümayı hidivilerine derkar ve ruz-be-ruz tezayüdü bedidar olub şaibe-i reyb ve riyan mu'arrâ ve hüsn ... inhar ve mehr ve müvalatımız ale'd-devam seviyy-i dil-cuy-ı vikâye cereyan ve çeşme-i bi-rehebe muvakatımız usul-i şahsar-ı sıdk ve sefaya seryan eylediğine mebni ber-mukteza-yı halt- fevat muhlis-i hulus-ı itiyadlarıyla halef-i zi-şeref olduklarından dilşad olduğumuz ecilden şeref-mülakat-ı kerimaneleriyle mübtehic ve mesrur ve sefaha-yı tebrik cah-ı meyamin-penahlarıyla vaye-i idare-i hubur olmak mahruse-i İneboludan çendin eyyam terakkub ve ârâm olunmuş ise de şahid ve dil-aram-ı meram-ı hususde haram eylediğine mebni zevat-ı mehasin-i zimatlarıyla istimalinizi ta'lik-i gelmiş takdir ederek savb-ı maksuda şiraek-şay-ı sefine iazam olduğumuza binaen hemen cenab-ı hidivane için cah-ı miyasin-i şehinşahilerin mübarek ... kaffe-i hususat-ı seniyyelerin tevfiyat-ı aliyyesine mazhar ve makrun eylemek dualarıyla ibka-i merasim-i tehniyyeye mübaderet ve eva-yı ayin-i mevadiyye-i müsaberet olduğu ifadesi zat-ı mekarin-i istinaslarıyla mübane-i muhasalat-ı şinaside mütehakkimü'l-esas olan alaka ... muhazenet-muhazenetsas visaka redd-i muvalefet ihsasımız ahire kıyas olur kabilinden olmamağla ... tekid ve istikrar bulmak ve teceddüd-pezir-i istimrar olmaka mülabesesiyle her bar iktibas-ı envar-ı atıfelerine hasr-ı havass olunmakta ve asar-ı afiyetlerine vakf-ı levazım--ı iltimas kılınmakta iken bila-uhde asitan-ı bülend eyvan cah ve icralarına ariza-i çakeranemden iştimaleri budur ki ber-vech-i mülükane uhde-i bendeganemde olan Tire kazasının bundan akdem revnüma olan ihtilali be derun-ı kasabada sakin bazı kesianın suy-i hali Der-saadete inha olunarak evamir-i aliyye ısdarıyla bazıları habs ve te'dib ve bazıları nefy ve tefrib olunmuş ve bu vechle umur-ı memleket şirazade-i hüsn-i intimaza rabt ve tanzim kılınmışdı. Belde-i mezkûrede öteden berü hilaf-ı rıza ve kesb-i nüfuz ve istiklal ve celb-i nüfuz ve emval garazına mebni halkı tahrik ve ihlal ile derun-ı kazaya ilka-yı ihtilal ve cesaret eyleyenlerin ... İhtiyalmendi ibn Melik Medresesi müderrisi Feyzullah Efendi olmağla anın ndahi nefy ve iclasıyla itmam-ı levazım ve intizam olunmak mukteza-yı şime-i mehalik-perverileri ise de

ulemadan olduğuna hürmeten ve İbn Melik misillü bir zat-ı keramet-simatın hizmetinde bulunduğuna riayeten fi-ma-ba'd tahrik-i fesudeden müba'adet ve istishab-ı erazil ile ihlal-i nizam-ı beldeden mücanebet eyleyüb hilaf-ı rıza hareketde bulunmaması ve kendi halinde ders-i vürud ile meşgul olub umur-ı memlekete karışmamasını tenbih ve te'kid ile iktifa ve hakkında keff-i kalem inha olunmuşdu. Efendi-i mûmâ-ileyh nush ü pend ile amel etmeyüb ve bir vechle şahrah-ı salaha gitmeyüb terk-i cedelden hali ve voyvodalık umuruna müdahale ve ahkam-ı şer'ıyyeye ta'arruzdan fariğ olmadığı ecilden bi't-tedkikat taraf-ı bendegiden guş-ı huşuna kat'-i mezayih-i adide olunmuş ise de kabul etmediğinden ma'ada bu günlerde bazı haşerat makulelerini istishab ve çiftliklerine iva ve bi'l-külliyeye ihlas-ı memleket suretine icra etmekle avnen li'l-ibad ve savnen ... efendi-i mûmâ-ileyhin bir münasib mahalle nefyi ve tefrik ve ıslah-ı nefis için be vechle te'dib olunması hususna müsa'ade-i veliyyü'n-ni'amileri derkar ve rikabeten nizam-ı memlekete inayet-i aliyye alem-şümulleri sezavar buyurulmak beyanıyla ariza-i ibtihal-i çakeranem terkim ve hak-i eyvan-ı merahim aşıyan-ı veliyyü'n-ni'amilerine ba's ve takdim kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ efendi-i mûmâ-ileyhin suy-i hali ve nümune-i kabayih ef'ali iki seneden berü Tirede kemal-i iffet ve sedad ile icra-yı ahkam-ı şer'ıyyeye bezl ve ictihad edüb felan ariza-i matviyyelerinde dahi muhat-ı ilm-i alileri buyuruldakda bir vakit niyaz ve intica-i nizam-ı memlekete sıyanete müderris-i mûmâ-ileyhin bir mahalle nefyi icra ve bu vechle husus-ı te'dibini icra buyurulmak babında.

-104-

Bi-mare-i cenab-ı müşirü'l-metalib ve mümeyyiz ve mukayyüzü'r-revatib ... hazretleri mahsin-i zat-ı ali-meranilerin meşmul-i mekarim mevahib ve meyamin-i re'y ve rüyet ve münakıbların sebep-i husul -i makasid ve mearib eylemek da'vatı ve halife-i uhde-i mehr ü veadad ve mezail-i şiyem-i marziyye mevd ve atufet ve celail-i himem-i berr ve atıfetleri necati-i fariza-i raibeten sıdk-i i'tiyad kılındığı siyakında nihandide-i muhib-i tamü'l-vifaklarıdır ki muhlis-i gümayin ve mütehasıs ihlas-zeminleri nitak-ı muhalislerini miyan-ı ihlas-nişanesine sebte nişak ve musavakatların dil-i dücane-i piveste edebiliriz ve müsaid lutf-ı vezirilerine itisammude ve mürasıt-ı atf-ı inayetlerine nigah-peymude olmakdan bir an hali olmadığım ve teşekkür-i mekarim ve inayetle müftehir-i mehasin ve re'fetleri olarak da'vet-i hayriyyelerin safha-i hatıra resm eylemiş ve rüsum-ı tahiyat-ı

behiyyelerine nefsi sahiha-i zamir kılınmış olduğum vakdefine-i husus-i makasid ve gencine-i usul-i mekarim ve mürafid olan kalb-i sami ve tab'-ı kesirilerine mün'akis olan halatdan ve teradüf-i inayet ve kazaif-i atıfetleri ba'is-i aramiş-dil-i bi-aram ve mürüvvet-güşayiş-i kalb pür-tamam olacağı ve izahatdan olmağla hakk-ı müstefizanemizde levayih-i kemkari ve devletleri derkar ve levamih-i namdari ve re'fetleri müteradif –i asar buyurulan memulünde olduğu beyan ve inha ve teşekkül-i muhlisiyet ve sitayiş-i bi-payan hususunu ibka siyakında kaime-i muhalasat-ı resmiye terkim ve takdim-i pişgah meali-vesim-i karimaneleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-mukteza-yı sıdk-ı mehasin-şümül an-be-an terakkub-ı zuhur-ı inayet ve her zaman mütevakkı'-i sunuh-ı re'fetleri olduğum ma'lum-ı mekarim-melzum himem-karanaeleri buyuruldukda işbu rebude-i ihlas ve eser-i mevedde-i asıfanelerinin kemal-i feyz ve inayetleriyle mesrur ve memnun ve devam-ı dil-i meşruh sadre makrun buyurulması şime-i mekarim-sazi ve şenşene-i? Mevali-tirazilerinden ve teveffus-ı aşine-i halisanemizdir. Bi-mennihi Teala usul-i makasid-ı a'la ve usul-i satleb-i esna ile memnun ve şadigam ve ziyaret-i haremeyn-i şerifeyn ve şibaret seyyidü's-sakaleyn mazhariyetiyle bi-gam buyurularak mashuben bi's-selam ve şükuren ... vatan-ı me'lufe mürraca'at ve emsken-i mu'arrife mübaderet buyurdukarı hayr-ı meserret-eseri sami'a-i ne vaz-senaveri olmağın dil ve can nefha-i afiyetletiyile taze ve te'eyyil-i memnuniyet-i bi-payan ve endaze olmuşdur. Cenab-ı hak hasbe'z-zuhr dahi tefevvuk ve memnun ve sa'y ve himmetleri devam-ı kible hak ve inbata mukarrerden iken eylemek du'aları ntekrar mehasin-i sıdk-ı senaları her bar nişar kılınub tebrik ve tes'id-i kudum ve istifsar-ı hatır-feyz-i lüzum-ı kerimaneleri siyakında sahife-i ihlas mersum tahrir ve pişgah-ı atıfanelerine ba's ve temyid kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-mübtega-yı hatır-ı mehasin-şümül ... mehasin-i afiyete havale-i lutf ve vürud buyurmaları memul-i halisanemizdir. Mine'l-kadim mecra-yı mevadd-ı hulus-ı nihadımızda cari olan zülal-i ihlas ve muhavenetimiz hüsn ve hâşâk-ı ribadan asude ve beri olmak mülasebesiyle ayin ve berrin üzere vefadari üzere ca-be-ca mütereffil akıbe-i ... ve beka oldukarını muhbir mürüvvet-name-i seniyyeleri ... iken felan kulları bera-yı rü'yet-i müşiraneleri Der-saadete i'zam buyurulduğunu havi savb-ı hulusuriye derkar olan hüsn-i teveccüh-i fuad-ı vezirilerinin inhasını muhtevi irsal seviyy-i ikbal-cuyları buyurulan perçem-i müşekkin-pare uğramış bad-ı saba geldi. Muhlis-ı vefa ve imtiyazları olub derun-ı ... (çekim hatası, kesik çekilmiş)

Nail amal-i dü-cihanı ve kaffe-i halde karin-i tevfi-k-i yezdani olalar. Amin.

Taraf-ı vala-yı hidivilerine derkar ve ... aşikar olan meyl ve rükun-ı müvaneset – efzunumuz lazimesi üzere her bar merasim-i müraselata riayet ve acibe-i hulus ve taviyyetden ise de ba-irade-i keramet ifade-i hazret-i cihandari civar-ı saltanat-ı seniyyede olan eşkıya-yı bed-nam ve keştiban-ı hıyanet etmemek tedmir ve idamına memuriyetimize mebni felan dedikleri hain-i devlet-i ebed-müddet ve kaffe-i nan ve nimetlerin izalesine vücud-ı hıyanet-aludları meselesiyle meşguliyetimize mebni bu ana kadar terkim muabbetnamede serzede-i zuhur olan te'enni ve tevkif adem-i nifakımızla haml buyurulub asar-ı hüsn-i teveccüh-i daverileriyle tanzim ve rü'yetine muvaffak olduğumuz memuriyet-i mezkûreden neş'et etmiş olduğu iş'ar ve mücerred iltimas-ı teveccüh bâl-i re'fet-kararları siyakında bi-mare andelib nevrüz-ı emniye-i valaları şahsar-ı küll-i reyhan-ı ikbalde nağme-sera ve ravza-i rahatü'l-ervah izz ve efzalleri nesim-saba-yı tevfi-k-i subhanile taravet ... temenniyatı takdimiyle söylemek kasd etdikçe pare vürud-ı hasretim ağlamak tutar beni ...serd ve ityan hasılı tahsil kabilinde nidüğü nümayan ve me tin-i hulusumuzu tafsil ile şerh ve i'lan-ıbirun daire-i imkan olmağla nefsi ... ol vadilerden tayy –ı makall ve hasbe'l-melufıyye tezkar-ı ezkar-ı cemileleriyle iştilal olduğu beyanıyla hisse-i iftihsas habb-ı atıfet-iştimaleri siyakında nemika-i hulus-meal tahrir ve firistade-i nadi-i re'fet-masiri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-mukteza-yı şeyime-i mürüvvet-şümül seviyy-i vala-kar-ı sadakat-vusulleri dahi ba'd-ezin dahi himem-i teveccühât-ı samimeleri iblağıyla müftehin ve ni'am-ı muhatabat-ı behiyyelerin isbağ-birle ... buyurulmak menut-ı seciyye-i mürüvvetleridir.

Bi-mare zibende-i mesned-i saadet ve tırazende-i merkez-i feyz ve re'fet ... buyurulmak ehass-ı ... cenab-ı reşadet-meablarıyla müzayede ve küllin? İhlas ve muhabbete sari olan hoşkar-ı mehr ve müvalat muktezasınca hin-i in'ikad ancak mülakatdan berü on beş sene mürur edüb hasbe'l-kader teşne-leb olduğumuz seylabeten zülal-i reban bahirü'l-beyaen ve sehaya-yı saf-ı lisan meni'ül-vifaklarından şişe-i dimağ bir iştiyakımız tehi ve cer'a-i cena-bahş takrir-i hüsn beyanlarından kase-i muvahheş istim'ımız hali kalub el-haletü hazihi mevsim-i şita olmak cihetiyle dergah-ı nüzhet-şi'ar mevlevihanenin icra-yı ayin-i mevleviden ... hengamı ve cenab-ı keramet-menabilerine derkar olan şevk-i samimi ve hubb-ı hakiki lazimesince bu günlerde şeref-mülakatları muhlisimizin e'azz memulü ve

ehass meramı olmağla her ne kadar böyle vaktinde zat-ı safi-simatlarına bad-ı külfet ise dahi nezd-i vefika-i şinasilerinde mu'affev ve ma'zur buyurulacağı indihal-i sanemizde cay-ı iştiyah olmamağın hemen lutf buyurub bir an akdem savb-ı muhibbaneleri teşdif-i bi-himmet-redifleriyle reşk-aver-i şükufedar-ı behişt berîn buyurmaları me'mulü ve hassaten isti'lam-ı kerimaneleri olmuştur. İla uhra saadetlü karındaşım beyefendi hazretleri Tırhala sancağı mutasarrıfı devletlü Veliyyüddin Paşa karındaşımız damen-puş-ı meymenet-me'nus -ı hazret-i veliyyü'n-ni'ami ile kesb-i şeref ve mübahi eylemek için yarınki mübarek yevm-i isneyn medine-i Yanyaya kadem-nihade-i teşrif edeceklerini ihbar etmeğle misafirlerimiz olna bi'l-cümle bey ve beyzadegan ve ağavat ve a'yan ve muhlısımızın ma'iyyetiyle müşârün-ileyh karındaşımızın istikbaline çıkmaları irade-i veliyyü'n-ni'ami muktezasından idüğü malumunuz oldukda nezdinizde olan atlıtba'ınızı bi'l-istishab saat ikiye varmadan konağımızda bulunmanız me'muldür. Savb-ı savab-nüma-yı veliyyü'n-ni'amîlerine kadem-i mensubiyet daim hulus ve hususiyet ile iftihat ve mübahat eder bendegan-ı şakirü'l-ihsanlarından olduğuna binaen mefruza-i zimmet-i sadakat ve mektubeten uhde-i rıkkıyyetim olan vürud-ı hayriyet eda ve ... olarak merkez daire-i ubudiyetlerinden bir an hulu ve infikakim adimü'l-imkan idüğü nezd-i me'ali-i hidivilerinde dahi vareste-i ikame-i edille ve bürhan ise de ariza-i takdimine mübaderet merasim-i ihlaskari ve sadakat-perverilerin olmakdan naşı takdim-i rakime-i rıkkıyet ile icra-yı levazım hususuna ale'l-uhra nihal-i hadika-i şetavet ve ikbal ve ... semahat ve ifzal olan zat-ı memduhü'l-hısalleri hem-dare makrun-ı tevfik-i cenab-ı rabb-ı izzet ve meşmul-i sunuf-ı mekarin ve münkabet olmak da'vatı arayış-i gülzar-ı ibtihal ve mehasin-i evsaf-ı sütude ve mekarim-i ahlak-ı dil-rübudeleri tezkari pirayış-i şükufe-i hüsn-i makal kılındığı siyakında nümyeze-i muhlıs ve hulusü'l-bâlleridir ki hezar ve asitan şevk ve muhalasatları riyaz-ı havass ... ve tebrik ve silsile-i muhabbet ve müvalatı tebrik ve te'yid siyakında sahife-i vedadkaranemiz tahrir ve nadi-i mekarim-i müheyyadilerine ba's ve tesyir kılınmıştır.

-106-

İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mukteza-yı seciye-i mürüvvet-şümul ... fehvası bundan böyle dahi her bar feyz-i bahar mülatefetleriyle memnun ve yümn-i asat-ı muhalastlarıyla devam-ı mahzuziyete makrun buyurulmamız me'mul-i halisanemizdir. Bi-mare ... devlet ve ikballeri ... olmak da'vatı takdimiyle

nümayende-i huluskar muhalasat-ı iştimaleridir ki inayet-i bari ile bu günlerde nihâl-i meyvedar sulb-i pak ve şahsar berk ve bar sülale-i tabnâklarından ... eylemek da'vat-ı hayriyyesi tekrar ve sena-yı tehniyetleri arayış-i uhde-i ihlas-şî'ar kılınub istifsay-ı tab'-ı alileri siyakında sahife-i tebrik-meal tahrir ve firistade-i nadi-i atufet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mukteza-yı şime ve şümül bundan böyle ve her bar canib-i hayr-hahların isyar-ı peyam mücedded-atıfetleriyle rehin-i misar buyurmaları me'mul-i halisanemizdir. Atufet-medar-ı ittihaf tuhfe-i mülatefet ve idrak nuhbe-i muhalasat ile te'kid ve mübasi-valakari ve te'yid-i me'ani ve vefadari ayin-i ihya-yı ihlaskaride olduğuna binaen bir re's esb ve bir katar katır ve üç bin guruş memhur akçe ihda ve irsal olunmağla her çend naçiz makulesinden ise de hasbe'l-hal hüsn-i kabul ile muhlislarımı müntedar buyurmaları aksa-yı me'reb-i halisanemizdir. Zat-ı mekarim-simatları hem-vare ... ve hara-saz çeşme-i mühr-i cihan-tab olmak da'vatıyla nümayende-i muhlis-ı hülus-meabları budur ki ala uhrâ bundan akdem bazı esbab mebni Keşan kasabasına nefyi ve icla olunmuş olan felanın mahall-i merkûmede ikameti Ramazan-ı şerife tesadüf ile evan-ı azimeti hevan-ı kerimet ile yağmazede olarak harik-i ateş-gede-i insaf ve arzu-yı lika-i evlad ile garîk kebe-i iştiyak olduğundan gayrı düçar-ı ıstırar ve iztirab olub taraf-ı senaveriden dad-ı hâhân olarak afv ve itlâkının iltimas kılınmasını işti'fa' ve niyaz etmekle efendi-i mûmâ-ileyh bendelerinin bir müddetden berü lağzide-i dâm-ı hicran ve ezredetü'l-âmm-ı devran olduğuna havale nigah-ı zâfet ve ihsan buyurulmak ricası ve mûmâ-ileyh tehzi-i ahlak etmiş olduğu iltimas ve niyazından nümayan olmağla afv ve itlakı hususu hulusurilerini dahi niyaz-ı mahsusları ve ol vechle hakkında sîm-i âtıfet-i veziran ve şayan buyurulmak muhlislarının muceb-i memnuniyeti olacağı beyanıyla nemika-i muhalasat tahrir ve ilâ uhra meyamin-i hısal-i sûtude ile mezin ve mutarrız ve mehasin-i ahlak ve dil-rübude ile mümtaz ve mu'azzez olan zat-ı mekarim-simatları ale'd-devam hüsn-i tevfi'ka makrun ve husul-i kâm ve vusul-i mekarim ile memnun olmakdan hali olmamak da'vatı mezbûr sale-i icabet ve nasiyye-i hal ve cebhe-i hüsn ittihallerinden müşahede olunan envar-ı salahiyet ve asar-ı liyalat ve kabiliyet derece derece zuhur ve sûtuh ve rütbe rütbe sunuh bulunmak tahiyyatı revnâk makale-i isticabet kılındığı siyakında nümayende-i muhlis-ı safiyetleri budur ki miyane-i mehasin-karanemizde mazbut ve mu'akıt-ı sıdk ve hulus-ı merbut olan alaka ve müvalat-ı hakikiye ve rabita-i müsafat-ı samimiyyemiz lazımesince an-be-an du'a

ve senaları tezkar olunmakta ve mahza mahza zuhur-ı cilve-i ikballerinde terakkub ve intizar ve lemha lemha biruz-ı şive-i hüsn-i istihallerine tevakku'-şumar iken bu evan-ı yümn-i iktiranda avatıf-ı aliyye-i şahaneden tezkire-i sani hizmet-i bahirü'l-müftehirini uhde-i saadetlerine ihale buyurulduğu haber-i behçet eseri müştef-saz sem'-i senaveri olmağla hasıl olan neşe-i neşat taze bala türrehad ve endaze olmuştur. Cenab-ı hak mübarek ve meymun eyleye. Alâ uhrâ felan mansıb tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulub bu vechle mesned-i vala-yı nezaretine zat-ı valalarıyla müzeyyen ve münhal olduğu haber sürur eseri mukaddeme-i neşad tali' olmağın intac-ı netayic memnuniyete badi ve ibtihac-ı menahic mahzuziyete müveddî olmağal du'a-yı hayriyeleri ilave-zeban kılındığı alâ uhrâ mehce-i mehr-i iltima' elviye-i devlet ve ikbal ve ilm-i hurşid-i pür ... i'lâm câh ve celâl olan zat-ı atufet-simat ve mekarim-âyâtarı hemişe-i ... âktâb ve hayre-saz-ı çeşme-i mehr-i cihan-tab olmak da'vatıyla nümâyende-i muhlıs bî-ezyâblarıdır ki mâye-i bahş-ı akl ve fi'âl ve fâside-i merâtib ve kemal olan zat-ı kübrâ-yı saffât-ı ekarim-perverilerine derkar ve şâben-ruz-ı nahmiye ve tezyidine ibtidar-ı muhlısanem bedidar olan alaka-i merasime-i fu'adiye ve irtibat-ı kaviyye-i samimiyyemiz lazimesince her bar iftihaz-tab-ı enverilerine vesile-cûyân iken bu defa mesned-vala-yı kethüda-yı hazret-i vekalet-penahi zat-ı adimü'l-misalleriyle kesb-i şerif ve izzet eylediği haber-i meserret-eseri talebe sami'a-i muhlısanemizi leb-rîz-i meşk-rize-i sürur ve hubur etmekle i'tâü'l-kuyus bâriha misillü darb ve irad olmuştur.

-107-

Cenab-ı muvaffakü'l-âmâl celle şânuhu hazretleri kemâ-şite-i uhde-i devletleri olan hutub-ı azimede tevfik-i aliyyesi refik eyleyüb hal ve akd mesalih ve umuru keff-i kifayetlerine müstehir ve vücuh-ı hasene üzere te'diyesine masdariyetle memduhü'l-müyesser olmağa mazhar eyleye. Amin. Bir tek tehniye-i câh vâlâ merasimini icra ve bu ve sile ile kavanin-i ihlaskariyi eda ve îfâ zemininde kaime-i ... ilâ uhrâ devletlü veli-ni'metim efendim cenab-ı mekarim-meâbları gibi ihlâ ve sadaka ile îsâle-i sâl sâl ülfet ve müvâneset mucib-i indifâ' hüsn ve mâşâk-ı elem ve kuduret ve ba'is-i istihsal-i şevk ve meserret olmağla ve günkü mübarek yevm-i felan yalı konaklarımızda bar ... azimet ve yevm-i felana kadar meks ve ikamete me'zun olduğumuz malum-ı mürüvvet-melzumları buyruldukda cenab-ı saadet-meâbları

dahi bir ... senaverandır. Felan karyesinde mütemekkin Arslan Giray Sultanın etvar-ı na-revasından müteferrik olan seksen haneden mütecaviz ehl-i İslam ve zımmînin da'va eyledikleri emval ve emlâk ve dimâ ve igrâzın ma'rifet-i şer'le ... olmasıçün sultan-ı mûmâ-ileyh tarafından tevkil olunan kimesne ile hasmâsı lede't-terâfu' nasıl da'va ve hasm-ı hükümet mümkün olmayub sultan-ı mûmâ-ileyhin huzuruna mütevakkıf olduğu bundan akdem savb-ı alilerine tahrir olundukda bi'n-nefs huzura gelb imtisal-i şer'-i şerif eylemesi hususu vesaya ve tenbihat-ı saire ile savb-ı kiramilerinden sultan-ı mûmâ-ileyhe tahrir ve te'kid kılınmış olduğu ve ita'at etmediği suretde mûmâ-ileyhden teberrî buyurulacağı hâme-gûzar-ı iş'ar buyurulmuş idi. Vesaya ve tenbihat-ı mezkûre sultan-ı mûmâ-ileyhe irsal buyrulan adamınız bendeleri tarafınıza vürud edüb sultan-ı mûmâ-ileyhe mülâkî olmadığını ve ne mahalle firar etmiş olduğunu konağında olanlardan ve sairelerden haber alamadığını ve bu vechle vesaya ve tenbihat ve tahrirat tebliğ olunduğunu haber vermekle bu ana kadar tarafımızdan mûmâ-ileyh hakkında ne kadar tevsi'-i meydan-ı istimâlet ve erhâ-yı inân ruhsat verildi ve savb-ı ... muhlis-ı bi-meralarıdır ki ez-kadim cenab-ı sûtude-simat-ı müşirileriyle miyanemizde müstekarr düvel-i ihlas-nişanemizde müstemirr olan müvalat-ı hakikiye ve müvasat-ı samimiyemiz lazimesince her an mahmedet ve senalarıyla evangûzar ve hübug -ı sim-i peyam-ı afiyetlerine dide-i dûz-ı intizar iken kalem ve hükümet-i düsturilerinde olan Preveze muzafatından olub bir müddetden berü eyâdi-i küffara giriftar olan Parga kalesinin taraf-ı devlet-i aliyyeye teslim ve emr-i tesellümü bâ-irade-i seniyye canib-i hidivielrine ihale buyurulub iki seneden berü husus-ı mezkûre sarf-ı makdur olunmakda ise de enderin-i kârgâh-ı *kün fe-yekün külli emrin bi-vaktihi* medlulünce el-haletü hazihi inayet-bari ve kuvve-i tâli'-i nusret-metalî' hazret-i cihandari ile maksud-ı mürât-ı husulde rmemûd olub mah-ı Receb-i şerifin on sekizinci günü derun-ı kale-i merkûmeye duhul ve el-yevm ol cay-ı ferhat-nümada ku'ûd ve müsevvel buyurduklarının tebşirini havi ve seviyy-i ihlaas-kariye derkar olan meyl ve rükûn-ı müvalat-meşhûnlarını râvî irsal buyurulan bir kıta kaime-i muhalasat-allameleri vasıl ve ber-vefk-i matlub-ı şehriyari kale-i mezkûre memalik-i İslamiye dahil olması hususunda sa'y ve gayret-i vezirilerinden ve ... mahzuziyetimiz hasıl olarak zeban-ı ihlas-şi'ar-ı muhliside ... güftarını tekrar ederek hemişe-i cenab-ı sehlü's-sa'âb zat-ı valaların tûl-i ömr ile karin-i sıhhat ve afiyet ederek nice bu makule mesalih-i hayriyyeye mazhar eyleye. Amin.

Cenab-ı me'ali-nisan-ı düsturaneleriyle müyanemizde derkar olan alaka-i mehr ve muhabbet derece-i karâbet belki mertebe-i ühüvvete reside olmağın saire kıyas kabul eder mevaddan olmamağla husus-ı mezkûrun meftah-ı bâb husulüdest-i zafer-i pi-vestlerine vusul bularak gencine-i meram-ı zat-ı sütude-i sıfatlarına râm olması emârât-ı tevfiik-i cenab-ı mülk allam olmağla mücerred tebrik hüsn-i zafer ve tehniye-i yümn-i himmetleri zımında kaime-i muhalasat-ı allame tahrir ve firistade-i nadi-i devlet-masirleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mukteza-yı şime mürüvvet-şümül ba'd-ezin canib-i muhlıs-ı bi-meraların teveccühat-ı kerimaneleriyle vad ve tezkara himmetleri memul-i halisanemizdir. Bu alemde zuhura gelen vuku'at-ı mahvînenin her birine ibtidar-ı senen ve bazısına üçer beşer sebep halk edüb sonra vücuda getürmek cenab-ı hakkın adet-i kadime-i ilahiyesinden olub bu takdirce cenab-ı müşirilerinin rütbe-i vala-yı vezaretle bekâm olamsına biraderleri necabetlü Hasan Beyin evza' ve etvar-ı vakı'ası esbab kabilinden odluğu zahir ve eğer hak-ı düsturanelerinde vuku' ve zuhura gelen rıf'at-ı şâmiha rütbe-i vezarete mûmâ-ileyhin hakkında takdir kılınmış olsa idi beher hal evza' ve etvar-ı mezkûre cenab-ı müşirileriyle tarafından zuhur ile nail oldukları rütbe-i samiye mir-i mûmâ-ileyh hakkında vuku' bulmak iktiza edeceği zahir olub buna binaen nice zevat-ı izan esbaba nazar etmeyüb hayr ve şirk cümlesini ...(silik) ve makam-ı rıza ve teslimde olarak kendülere esâet edenlere hüsn-i mu'amele etmeği iltizam oldukları ashab-ı hikmet ve erbab-ı fetanetin tedkikinden müsteban olub muhlislerinin bu maddeye karışması bir güne istishab yahud intifa' kabilinden olmayub mücerred handanları hakkında hasbî derkâr olan hüsn-i hulus ve muhabbetimize mebni ara yerden şu münâferet ve bürüdetin ref'iyle yine ... mesabesinde olarak ala uhra iş'ar buyurmaları ve eğer suret-i merkume muvafık mizac-ı müşirileri olmadığı ve yahud taraf-ı hulusuriden hor be hor böylece biraderler beynlerinde fuzuli müdahalemiz münasib görülmediği suretde zerre kadar hatır-ı hulusuriye şayeste-i itibar olmayub yine ... meveddet-i kadimemiz payidar ve ber-karar olarak tavasut-ı mezkûrdan keff-i yed ve sarf-ı nazar olunacağı muhatır-ı ilm-i âlileri buyurulmak iş'ar olundu. Bade'l-elkâb meyanede cari olan hubb-ı hakiki ve vedd-i samimi muktezasınca beynlerimizde ayrı ve gayrı olmamak cihetiyle hanüman-ı müşirileri güneh-i hanümanımız mesabesinde olduğundan hâlâ Pazarcık voyvodası birader-i vâlâ-i gevherleri saadetlü Hasan Bey bendeleri ile meyane-i

hidivilerinde vuku‘ bulan muhasebe maddesinden dolayı taraf-ı halisanemizden savb-ı vâlâlarına ba‘ s ve isrâ kılınan tahrirat-ı ikbalhahlarımızda maksad ve merasim-i muhlisi mücerred muhasebe vasıtasıyla su-i pezir olan münafese-i hüsn muhalasata bedel olarak mir-i mûmâ-ileyh bendeleri aralıkda şeref-mülakat-ı müşiraneleriyle mezirü‘l-ayn ve gâh gâh cenab-ı âlilerinin mühadim-i mahremleri...mir-i mûmâ-ileyh tarafına gidüb tekid-i itlaf-ı tarafeyn maslahatından ibaret idiğü iş‘ar kılınmış olmağla cevabında mir-i mûmâ-ileyh bendeleri arzu-yı şeref-mülakatlarını ihtiyar ettiğü suretde memurlardan ziyade mültefit olacakları ve add-i kerimî-i sebt sahife-i iş‘ar buyurulmakdan naşi bu def‘a mir-i mûmâ-ileyh bendelerine iç çukadarımız bendeleri terfîk kılınarak savb-ı vâlâ-yı düsturilerine i‘zam kılınmağla bi-mennihi teala hâkîpa-yı sâmi ve bezm-i behcet-fezâ-yı âlileriyle mübahi olduklarında mecmul ve maktur oldukları şime-i mürüvvetmendî ve şan-ı veziraneleri muktezasınca ve vaad-i kerimaneleri üzere mir-i mûmâ-ileyh hakkında ifâ-yı levazım-ı mihman-nevazı ve mülatafet ve icra-yı merasim-i hatasâzı ve uhuvvet birle karib-i fahr ve ibtihac buyurmaları me‘muliye kâime-i muhâdenet-i allâme-i aziz ve firistâde-i mürüvvet-semirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl ber-mukteza-yı mürüvvet-şumul cerir-i veche-i me‘mul mir-i mûmâ-ileyh hakkında ibzali mev‘ud olan merasim ve mürüvvet-şi‘ar ve levazım-ı ihlaskârları icrasıyla mesrur ve handan ve muhallasat-ı bî-mirânilerin dahi mahbur ve şadan buyurulmaları ahz-ı hâlisanimizdir. Arayış-afza-yı mesned-i devlet ü ikbal ve müttekane-i pira-yı câygâh-ı câh ve iclal evvelleri davâtı be-hulusü‘l-bâl eda ve ikmal kılındığı siyakında nümayeze-i ikbâl-hâh-i sâfi bi-emelleridir ki: Bundan akdemce hakîpa-yı eksir-say-ı sûtude-sıfatlarıyla ... çeşm-i iştiyak edüb birader-i ali-kehrleri felan bendeleri hakkında icra buyurulan mu‘amelat-ı cemile-i canfezanın mikdar-ı mesirini mübin ve miyanede istihkam-pezir olan rabîta-i ühüvvet ve ittihadkari ve laka-fuad-ı müsadekat-şi‘arının teceddüd ve min-risal ve ta‘addüd-i eyyam ve liyal ile karin-i inkısam ve inhisam olmayacağı tazammun ve firistade buyrulan ... hidivielri vasıl-ı mevki‘ü‘l-kiram ve reside-i râhhe-i istirham olub birader-i pakize-i kehrleri mir-i mûmâ-ileyh hakkında icra buyrulan merasim-i miraath ve levazım-ı müdahat ve mekarim-i itibar ve iltifat-ı müşranelerinin tafsili çukadar-ı enderunumuz Mehmed Bey bendeleri takririnden dahi malum-ı muhlis oldukda hak budur ki savb-ı valalarından şan-ı âlîbina-yı vezaret ve nam-ı ziba-yı hak-ı ühüvvet şol mertebede icra buyurulmuşdur ki sath-ı bast Rumilide olan kaffe-i

sükkan-ı zemin hususen hanedan-ı me‘âlî-temkin ve rical ve kibar-ı devlet-i aliyye-i ebed-karin belki umum ... mukarrebın ezîn ve tahsin etdikleri başka muhlis-i bi-meraları müstakillen bu derecede memnun olmuşdur ki tahsil makalinde teryân-ı hâme-i beyan lâl ve tasdir ... olacağı cây-ı eşkal edüb hemen her bir umur-ı müşiranelerinde bu vechle muvaffak olarak.

-109-

İnayetlü atufetlü re‘fetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretleri hümare-zat-ı me‘ali-simat-ı düsturileri revnak-ara-yı kâşâne mücedded iclal ve kaffe-i hususat-ı seniyyeleri mekarin-i tevfik-i hazret-i müte‘al olmak temennâsı takdim-i bârgâhcı lâ-yezâl kılındığı siyakında ma‘ruz-ı bende-i halisü'l-bâlleridir ki cenab-ı me‘ali menakıb-ı hidivanelerine derkar olan ta‘alluk ve ihlasım muktezası üzere ale‘t-tevali ced-i evvel inhar ve ihlas-ı senaveranem seviyy-i devlet-i bûy-ı asıfanelerine sâil ve râil iken bu defa kapucular kethüdalık hıdmet-i devletlerinde olan izzetlü Mahmud Ağa bendeleri yediyle ib‘as ve irsal buyurulan bir re’s bargir ve sekiz zira‘ kaputluk el-maye çuka hediye-i behiyyeleri vasıl vasıl olub kemal-i sürur-ı derun ve fart-ı behçet-i dil gûnâ-gûn bendeganımıza ba‘is olmağla hemen cenab-ı âferîn cemi‘ hususat-ı âsifânelerin her halde hayr ve tevfikine karin ve zat-ı mürüvvet-âyâtların ile‘l-ebed muhafaza-i savn-ı samedânîde müstakarr ve mekin eylemek ed‘iyyesi be-tekrrar îsâl-i bârgâh-ı cenab-ı âyine-perverdegâr kılındığı beyanıyla rakime-i rikkıyet imla ve merfu‘ pişgâh-ı devletleri kılınmışdır. Bi-mennihi Teala lede şerefü'l-vusul ba‘d-ezin dahi me‘luf olduğum envar-ı teveccüh ve himem-i düsturileri nezd-i yek vürud-ı hakk-ı acizanemde lem‘a-pâş ve ziyâ-nişâr enzâr-ı mürüvvet-asar-ı müşirileri hakk-ı bendeganemde bi-dirig ve mebzul babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re‘fetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretlerininindir. Veliyyü'n-ni‘ema efendim vüzera-yı izam hazeratının rütbe-i refi‘aları ind-i acizanemde malum olub kulları dahi ... daire-i vüzera-yı a‘zam perveriş-yaftelerinde olduğumuza binaen şeref-kadrları nasıl bi‘l-eser idüğü meczum olarak mezid-i ihtisas iddi‘a ederim ve hatta te‘diye-i hıdmat-ı seniyye ve tesviye-i meham-ı aliyyelerinde makdurum olan rivayet-i rikkıyetimi sarf ile te’sis-i bünyan-ı husumet etmedeyim eğerçi dahil-i hayta-i hükümetleri olan mahalde emval-i cizye ve kıla‘-i hakani ... külliyetlü emval pesmande olub ekîdü'l-mazmun emr-i ali şeref-riz-i sudur olmuşdu. Ancak seciyye-i raziyye-i âsifaneleri üzere emval-i mezkûrenin birazını irsal ve kusurunu te‘diye etmek üzere varid olan tahrirat-ı aliyyelerinde

tezkar buyurulmuş olduğundan nezd-i ulya-yı umurda telâkî-i mâfât sureti cilve-gir-i mücella-yı biruz olmağla hakk-ı samilerinde tecdid-i teveccühât-ı seniyyeyi mucib olmuşdur. Mehâm-ı salatanat-ı seniyyeye ikdam-ı ba'is-i isticlab teveccüh-i tâm olub bu defa zuhura gelen me'ser bir güzide dahi sabit olmağla doğrusu savb-ı devletleri hususiyet ve ubudiyetim ruz-ı efun olmuşdur. El-hâsıl micaz-ı me'ali-emanet-racilerin her bar rıza-yı meyamin-i iktiza-yı devlet-i aliyye tatbik-i müeddi tezayüd-i mekân olmağla ol babda ve her halde emr ü ferman hazret-i men lehül-emrindir.

-110-

Hümâre-zat-ı mürüvvet-simatları masun-ı gird-i melâl ve said-i sellem mecd ve iclal olmaları da'vatı takdimiyle nümâyende-i ... (silik) budur ki bu esnada ittifak-ı ulemâ-yı i'lâm ile ve cûb-ı katl ve izalesine verilen feteva-yı şerife mucebince hatt-ı ferman-ı kaza cereyan eden Pasbanoğlu Osman nam hüsrân-ı encamın ve beraber şekavetde ısrar edüb asker-i padişahi ile muharebeye tasaddi edenlerin şer'an terkihi-i ceza-yı sezaları emr-i mühimmesinin müste'inen billahi'l-kerim icrası sipahsalarlık unvanıyla bi'l-istiklal uhde-i sadakatimize ihale ve tahmil buyurub ol babda celalet-rîz-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun mucebince memalik-i Rumilide vaki' mirmiran-ı kiram ve bey ve beyzadegan ve a'yânân etrafa müntşir olamasıyçün lazımlu'l-muharese olan mahallere tayin ile def-i şurur ve mekayidlerine mübaderet olunmak içün memurin-i saireden ma'ada cenab-ı re'fet-meâbları tarafından dahi üç bin güzide piyade tertib ve tanzim ve ber-vech-i müsara'at ihrac ve mirmiran-ı kiramdan yeğen-i muhteremleri izzetlü Mehmed Paşa biraderimiz maiyyeti ile taraf-ı halisanemize irsale mübaderet buyurmalarını havi şeref-sudur eden memuriyet-i emr-i alışanı mahsus mübaşir ile cenab-ı saadetlerin irsal ve tesyir buyurulmuş olduğu bu defa şeref-efza-yı vürud olan fermanname-i hazret-i sadaret-penahi me'al-i münifelerinden müsteban olmağın cenab-ı servet-nisablarının bu makule hıdmat-ı seniyyenin te'diye ve tensikinde ne mertebelerde sa'y-ı evfâ ibraz buyurdıkları cümle indinde malum olan kazıyye-i müsellemeden olub ve bu husus mevadd-ı saireye bir vechle mukayyes olunmayarak eşkıya-yı merkûmenin şirâze-i fesâdeleri etrafa münteşir olmaksızın ... kahr ve tedmirlerine bezl-i nukud gayret ve hamıyyet olunmak ne derecelerde devlet-i aliyyenin matlubu idüğü vareste-i kayd ve beyan olub zat-ı sûtude-simatlarında merkûz olan kâr-ı âgâhî ve dirayet ve mezid-i gayret ve hamıyyetleri iktizasınca emr ü ferman

buyurulduğu vech üzere üç bin piyadegâmi bir an akdem ve ol canibden ihrac ve paşa-yı mûmâ-ileyh ile maiyyet-i halisanemize ber-vech-i müsara'at irsal ve tisyarı hususuna mezid-i ihtimam ve dikkat buyurmaları me'mulü ve hassaten istifsar-ı hatır-ı âtır-ı saadet-mezâhirleri siyakında kaime-i mürüvvet-râsme-i tahrir ve meb'us savb-ı saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer asakir-i merkûmenin bir an akdem ve ol canibden ihrac ve maiyyet-i halisanemize sevk ve tesyiri hususuna bi'l-vücuha bezl-i cell-i himmet buyurmaları me'mul-i halisanemizdir. Beher an ve nefsi du'a-yı füzûnî eyyam ömr ve devlet ve sena-yı beka-yı cah- vala-ı menkabetlerine ve zuhur-ı asar-ı enzar-ı teveccühât-ı seniyye-i âsîfânelerine dide-güşâ olduğu arz ve beyana vesile-ârâ iken âdet-i hasene-i devlet-i aliyye üzere mah-ı mezbûrun on ikinci günü Sultan Ahmed Han cami'-i şerifinde akd-i meclis mevlüd-i şerif ve gûş-ı müminin-i beşâret veladet-i seyyidü'l-mürselin rahmetullahi'l-alemin ile teşrif olundu. Bi-hikmetihi Teala kadimü'l-ayyâmdan berü Mısır-ı Kahirede ahkam-ı tegallüb cari olub ahalisinden kana'at ve meskenet üzere olanlar esir-i zill-i hevân ve cevr ve şiddet üzere olanlar namdar-ı meydan ve şân ve niyâm olageldiklerinden naşi ekseriya fitne ve fesaddan hali değildirler. Mukteza-yı cibiliyet-i fâsıdeleri üzere kendü hallerinde durmayub bir fitne-i azime tehyic ve zımnında kendü pazargân i'tibarlarını tervec etmek da'ıyyesine düşmüşler.

-111-

Hazret-i veli-nimet-i bi-minnetim efendim sultanım hazretlerinin hemişe-i gonce-i rânâ-i ömr ve devlet ve ikbâl-ı rahimaneleri ravza-ı câh vezaret-i mu'allâda ... vürud-ı hayr-ı hat ve tenzil ve zir-i mükerrem Ragıb mehmed Paşa ez-hükümet-i Mısır-ı Kahire ve teveccüh-i eyalet-i mezbûre umumen memaik-i nasihatü'l-mesalik-i İslamiyede vaki' eyalat ve elviye tefdîz ve hükümetleriyle benâm olan vilât ve hakime ve hususen bi'l-intihab eyalet-i Mısır tevcih ve takayyüd olunan vüzera-yı izama ve her hal ta'at ve îfâd şer'an ve örfen cümlelerin üzerlerine racib ve mütehattim ve eğer cadde-i adl ve insafdan huruc ve ... zulm ve i'tisafa uruc eder olur ise ahali taraflarından ... cesaret olunmayub rıza-cuy-ı devlet-i aliyye olarak hakikat hal ve keyfiyet mâ-fi'l-bâllerin Dersadete arz ve i'lâm ve tebdil ve hat ve tenzil hususunda taraf-ı hümayundan isti'tâf ve istirham eylemeleri lâbüdd ve lâzime ve belki her halde emr-i evlâü'l-emre kerdâde-i teslim olmak rütbe-i vücubda emr-i mühim iken üç seneden berü vali-i Mısır olan vezir-i müşârün-ileyh saadetlü Tagıb

Mehmed Paşa hazretlerinin arayış-zat-ı me‘ali-simatları olan cevher-i reşid ve sedad-ı hezâdâr muhtezasınca ahlak-ı hasene ve tebrir-i dil-pezir müstahsene ile her umurda izhar-ı rü‘yet ve dirayet ve hüsn niyet ve azimetine vekarin vadi-i insaf ve hakkaniyetinde rasih-dem ve irza‘ ve hareket-ı pesendideleri müsellemler olub bundan akdem sene-i maziyye-i vekayi‘inden keyfiyat Mısırâ dair cild-i evvel sehaifinde sebt ve tahrir olunan halatın iktizası üzere mukaddema ... (silik) taifesinin asara eyledikleri gubâr-ı fitne ve fesadın melek-i Mısriyenin dâmen-i nizamın telvis ve müşerreb azab ve râhat ve dârmeni tekdir temlikle henüz âb-ı saf ...

Devletlü mürüvvetlü refetlü sûtude-şiyem efendim sultanım hazretleri bu evan-ı meymenet-iktiranda vuku‘yâfte olan teveccühât-ı hümayunda ... ihsan-ı hazret-i şehriyari mucizin ve cari ve dâver-i behter-sami-i ahterim devletlü veliyyü’n-ni‘am efendimiz hazretlerinin hakk-ı ehakk-ı âlîlerinde sârî olarak rütbe-i samiye-i vezaretle Rumili eyaleti uhde-i seniyyelerine teveccüh ve ihsan buyurulmuş olduğu medâr-ı mahzuziyet ve mebâdî-i memnuniyetletti olduğu ve tebrik ve tehniyet rüzumlarını iltizamen arzuhalleri ve savb-ı senaveriye kaime-i mürüvvet-allameleriyle müşârün-ileyhe ve senaverlerine birer çift zerli piştov hediyeleri vusul ve zeri‘a-i memnuniyete meşmul olub mazmun-ı kaime-i mergubları bi-ibaretihâ lede‘l-mütala‘a ba‘de‘l-istitlâ‘ arzuhal ve hediyeleri takdim huzur-ı veliyyü’n-ni‘ama kılındığı esnada tefahhum tahrirat-ı şerifeleri ifade ve mazmun-ı arzuhalden dahi istifade olunmuş olub bu makule şer-şûr mefsedete adem-i rızaları derkar ve def‘i ref‘i esbabına mübaderet-i devletleri emr-i aşikar olmağla bi-mennihi Teala ve müsta‘inen billahi Teala makarr-ı memuriyet ve kalem ve hükümet-i müşirileri olan Sofyaya şeref-vusullerinde o misillü şürur ve mefsedenin indifa‘ıyla asayış-ı ibada sarf-ı bârî-i liyakat ve iktidar ve bezl-i istihad ve ihtiyat buyurulmak niyet-i halisaneleri taraf-ı mürüvvetlerine olan şukka-i mergubelerinde dahi müsteban olmak me‘ali ve zeri‘a-i a‘râz-ı muhalasat-ı vefa iştimali havi te‘niye-i ihlas-alametimiz tahrir ve imla ve isrâ-yı pişgâh-ı atıfet intimâları kılındı. Bi-mennihi Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl keyfiyet mazmun-ı münif-i tahrirat-ı müşârün-ileyhden dahi malum ve mürüvvet-melzumları oldukda canib-i senaver-i bi-merâları levha-i zamir-i münirlerinden ... buyurulmamak ehass-ı memul ve e‘azz ve mes‘ul-i senaver-i ihlas-meşmulleridir.

-112-

Saadetlü mürüvvetlü mekremetlü dâver-i e‘azzım paşa-yı vala-kadr hazretleri bîm-

mâre erîke-i akıbetde pür-devam olmaları da‘vatıyla nümâyende-i muhibbânemiz budur ki cenab-ı şerifleri misillü dirayetkar ve devlet-i aliyye ebediyyü’l-kararın bendegan-ı sadakat-şî‘arları hakkında derkar olagelen müvâlatın lazimesi üzere taraf-ı şeriflerine dahi meyl-i derunum bedidar ve cenab-ı alilerinin dahi taraf-ı daverkârîye kesb-i ... ve müvâlâta hâhişdâr oldukları aşîkar olmağın bu defa tebrik-i rütbe-i celilemiz merasimini havi bazılarının hakk-ı şeriflerinde olan gadr ve hayfları mezayasını muhtevi ve ittifak-ârâ-yı ahali ile yine cenab-ı saadetlerinin İpekde iskanlarını müş‘ar rakime-i muhzır-nümunu ve bir kıta i‘lam-ı şer‘î ile ma‘an isâre kılınan rakime-i fehime-i şerifeleri vusuk ve mefhumuna ittıla‘ımız şamil olub ol vechle resm-i tebrik-i rütbe-i valaya mübaderetlerinden memnuniyet-i vafire hasıl olmuştur. Bu muhibleri devlet-i aliyye-i sermediyyenin sadakatkârı idüğüm cihetle leyl ü nehar teakkiye-i ahval-i ibad ve tesfiye-i umur-ı bilad ve def‘ ü ref‘ şurur ve fesad hususlarına ibtidar vacibe-i zimmet ve müretteb uhde-i sadakatim ise de bu husus-ı devrden gereği gibi tahkik olunamadığından bi-mennihi Teala bu günlerde makarrımız olan Edirne canibine azimetimiz musammim olmakdan naşi bi-lutfullahi Teala vusulümüzde husus-ı mezkûr sırren ve alenen lede’t-tahkik ol babda ihkak-ı hak ve ibraz-ı merasim eşfâk ile layıkı icra olunacağı ve canib-i şeriflerinin temin ve itminanları istihsal kılınacağı ve meyl-i derun-ı meveddet-meşhunum derkar idüğü beyanıyla tahrir-i vedadnameye mübaderet olundu. Bi-mennihi Teala ol canibe vusulümüze kadar îkâ‘-ı fitne ve fesad ve müverres ... ibâd olur halatdan ictinab ve saire sedad ve istikamet-i semtine şitâba mübaderetleri mahsus ehass-ı metalib ve a‘mâl-i meccanemizdir. Devlet ve i‘tibarda ... hased-i mezburun derununda muzmırr olan da‘iyyeye şüru‘ etmesine tergîb ve mabeynlerinde husul-i murada vesile olan muakddematı tertib etmeğe başladılar. Bu gûne emr-i azim suret bulmağa ... muhtacdır deyu kat‘an mühim etmeyüb ağmaz-ı ayn-ı gurur eyledi.

-113-

Memalik-i mahruse-i şahanede vaki bilcümle eyaletlü halkının mevcut ve nâ-mevcudları bilinmek için her tarafa üç senede bir defa yoklamacılar tayini kaide-i kadime-i devlet-i aliyyeden olub el-haletü hazihi Rumili eyaletinde kâin eşkinci züema ve erbab-ı tımarın yoklanmaları vakti hulul eylediğinden ber-mucab-i şurut-ı mustahsene yoklanmaları hususuna irade-i seniyye taallukuyla ol babda bir kıt‘a emr-i âli ısdar ve hacegân-ı divan-u hümayundan ve mektubcumuz efendi hulefasından Mustafa Muin Efendi yoklamacı tayin kılınarak bu defa ol tarafa i‘zam

olunub bilcümle memurin ve hademe-i devlet-i aliyye haklarında mebzul ve masruf buyurulan taattufat-ı bende-nüvâzi ve mürüvvetleri mûmâ-ileyh bendeleri hakkında kangı icra buyurulacağı ind-i hulusuride meczum ve malum olduğundan ol babda mûmâ-ileyh bendelerine tavsif ve tavsiyeye hacet yoğ isede mûmâ-ileyh bendeleri saire mukayyes ve mümasil olmayub hulefa-yı mûmâ-ileyhimin muteber ve emekdarlarından olduğundan gayrı savb-ı hulusuriye derkâr olan temelluku cihetiyle hakkında bil-vücut lâzime-i riayetkâri ve sahabet icra buyurularak memur olduğu hususun ber-mucab-i şurut tanzimi emrinde müyesser ve suhuleti mucceb olur ve sail lazimenin istihsaliyle ez-her cihet asayış ve istirahati matlub-ı hulusuri olmağla mahsus zat-ı mürüvvet-simatları olan hasail-i hasene-i dil-nüvâzi ve atıfet iktizası üzere mûmâ-ileyh bendeleri hakkında münir teveccühat-ı mekârim-âyat-ı müşirileri lem'a-pâş buyurularak her halde hakkında lâzime-i riayetkâri ve ihtiramın icrasına ve memur olduğu yoklama maddesinin dahi ber-mucab-i şurut tanzim ve tetmimiyle bir gün evvel iade ve irca'ına himmet buyurmaları siyakında kâime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nâdi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vechi muharrer himmet buyurmaları me'muldür. Hilaf-ı rızâ-yı âli hareketine mebni mukaddemce mir-i miranlığı ref'iyle Sofyada ikameti hususuna irade-i seniyye taalluk eden Numan Paşanın Sofyaya azimetinde bazı mahzur mütalaasıyla cenab-ı müşirilerine dehalet etmiş olduğu Rumili valisi saadetlü Selim Paşa hazretleri tarafından bundan akdem bâ-tahrirat inhâ ve mûmâ-ileyhin menfasının İskenderiyeye tahviliyle ol babda bir kıt'a emr-i âli ısdarını müşârün-ileyh iltimas ve istid'a etmiş olduğundan ve müşârün-ileyh hazretleri Rumili eyaletinin vali-i vâlâ-şanı olarak hakkında mehasin-i teveccüh-i âli ve itimad derkâr idiğünden bu babda vaki olan iltimas ve istid'asına müsaade-i seniyye erzan buyurularak tıbkı iltimas vechle paşa-yı mûmâ-ileyhin menfasının İskenderiyeye tahviliyle ol babda bir kıt'a emr-i âli ısdar ve keyfiyet dahi savb-ı hulusuriden müşârün-ileyhe tahrir ve iş'ar olunmuş idi. El-haletü hazihi müşârün-ileyh hazretleri tarafından varid olan tahriratda cenab-ı müşirileri Dukakin sancağı kazalarında olan adamlarınızı tarafınıza celb etmiş ve bu cihetle ol havalide tekevvün eden kıyl u kâlin indifa'ı esbabını istihsal buyurmuş oldukları ve hakk-ı müşirilerinde hüsn-i şehadet eylediği muharrer ve mezkûr olub bu keyfiyet nezd-i hulusuride rehin-i muhuzuziyet olarak cenab-ı şerifinizden me'mul olan dirayeti isbat etmiştir. Cenab-ı müşirileri devlet-i aliyyenin sıdk ve istikametle mevsuf ebâ-an ceddin bende ve

bendezâdesi olarak usul-i devlet-i aliyyeyi ve mizac-ı meymenet-ımtizac-ı şâhaneyi ârif vüzera-yı izamdan oldukları ecilden kâffe-i hâlde rıza-yı âliyi tahsile sarf-ı zihni rü'yet byurmaları lâzımeden ref'-i hâzâ-zaman celâdet-unvan-ı şâhane bir suretle ezmine-i saireye mukayyes olmayub rıza-yı âliyi tahsile teşmir-sâk-ı gayret eyleyenler haklarında ne vechile lütf ve ihsan ve müsaade-i şâhane mebzul ise aksini ihtiyar edenler dahi bir suretle nice gazab ibtişar-ı cenab-ı padişahiden tahlis-i giryan edemeyerek be-her hal mübtela-yı vehamet ve nedamet olmakda idiğü cümleye malum olan hâlâtdan olub be-tahsis cenab-ı müşirileri saire mukayyes olmayub devlet-i aliyyenin nâil-i tuğ ve ilmi olmuş vüzerasından oldukları ecilden herkesden ziyade tahsil-i rıya-yı âliyi mucib ve sail hasenenin ikmâline bezl-i gayret ve ikdam eylemeleri memuriyetleri icabından olduğı zahir ve saltanat-ı seniyyenin her bir eyalet ve elviyeye vali ve mutasarrıfın nasb ve ikamesi civarında bulunan vüzera-yı izam ve mirmiran-ı kiram hazeratıyla ale'd-devam hüsn-i âmiziş ve mübaşeret ile zir-i hükümetlerinde kâin fukara-yı raiyyet ve aceze-i memleketin bi'l-vücut mezalim ve taaddiyatdan vikayetleriyle himayet ve siyanetleri ve lede'l-iktiza mesalih-i devlet-i aliyyenin bi'l-ittihad layıkıyla a'mali kazıyyesi olduğı ve hilaf-ı emr ve rıza hareketde bulunanlar haklarında zuhura gelen muamele-i şâhane keyfiyeti dahi malum-ı müşirileri olan hâlâtdan idiğü bâhir olub Mehmed Paşa ve Malik Paşa ve Emin Paşa dahi mirmiran-ı saltanat-ı seniyyeden olduklarından mûmâ-ileyhim taraflarından dahi bir suretle nefsanîyet ve fesad misillü hâlet vuku'una rıza olmadığına ve cenab-ı müşirileriyle daima resm-i vifaka ikdam eylemeleri lâzımeden idiğüne mebni eğer cenab-ı müşirileri Ruumili valisi müşârün-ileyh hazretleri tarafından vaki olan hüsn-i şehadet üzere hareket buyurmakda iseler mûmâ-ileyhimin bir suretle hilaf-ı me'mul hareketde bulunmalarına rıza olmadığından her halde âkılane hareket ve güne husumet var ise terk birle zat-ı saadetleriyle hüsn-i muaşerete dikkat eylemeleri bu defa taraf-ı halisanemizden mûmâ-ileyhime başka başka teveccüh ve iş'ar olunmuş ve keyfiyet Rumili valisi müşârün-ileyh hazretlerine dahi beyan ve tezkâr kılınmış olmakdan nâşi mûmâ-ileyhim fi'l-hakika vâdi-i büruvvetde iseler mukteza-yı ferman-berî ve dirayetleri üzere derhal teşebbüs-i suret-i vifak olarak indifa' kıyl u kâli müstelzim hâlâta dikkat eyleyecekleri ecilden zat-ı saadetlerinin dahi mizac-ı şâhane ve usul-i devlet-i aliyyeyi daima tefekkür ederek zir-i hükümetinizde olmayan mahale itale-i dest-i taarruz etmemeniz ve mûmâ-ileyhim ile ale'd-devam hüsn-i âmiziş ve ülfet ederek

bundan böyle nefsanîyet ve icra-yı garaz misillü hâlât vuku'uyla fukara-yı raiyyet ve sekene-i memleketin payzede-i huyul-i hasar olmalarından ictinab buyurmanız feraiz-i hâliyeden olmağla mecbul oldukları dirayet iktizası üzere cenab-ı müşirileri dahi bundan böyle paşa-yı mûmâ-ileyhim ile her hâlde hüsn-i âmiziş ve ülfet merasimini icra ve zir-i hükümetinizin gayri mahalle taraf-ı saadetlerinden adamlar ikamesi ile kıyl u kâl husus edecek hâlâtdan ikfâ birle isbat-ı müddea-yı rızacıyı ve sadakate ve ol vechile haklarında teveccühat-ı hasenenin tezayüd ve tevafürünü mucib esbabın istihsaline himmet buyurmaları siyakında ber-mukteza-yı muhalasat hayrhâhhâne ve gayretkeşâne mahsus işbu kâimeyi ihtaren tahrir ve hadememizden ...Mahmud Ağa ile irsal olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'muldür.

-114-

Devletlü ianyetlü atufetlü übbetlü veli-nimetim me'ali-himemim efendim sultanım hazretleri ferd-i hemgâh-ı cünud-ı şeca'at-nümûdileri olan dergah-ı meyamin-i bârgâh-ı düsturilerine arzıhal-i abidanemizdir ki mecmu'a-yı mekarim nümune-zat-ı vala-yı veziranelerine an-samim-i elkab derkar olan revâbıt-ı hablü'l-metin bendegânemiz muktezasınca her bar arz-ı arıza-i rıkkıyete dide-ban -ı rast-ı cûyân iken daire-i envar-ı nâire-i zafer-bahireleri mahsubâtından rağbetlü ... itmâm-ı emr-i mesalihiyle mâlide-i cây-ı adalet ağa-yı daveraneleri olmak üzere bu canibden ubudiyete binaen mücerred niyetm ve emr-i müşiraneleri zımında tesfir-i arizaya mücaseret kılındığı ... müste'an imrâr-ı nazar... esbâb-ı kargir olmadığı gibi bir ekre dahi bu emrin hudûsuna irade-i aliyye ta'alluk etdiği sa'at gûnâ-gûn esbâb-ı peydâ ola düştü ki ma'lum ve mücerreb erbâb-ı basiretdir. ... ayağından el çeküb dûr olmamızdır ki muktezasını ihtiyar ve bir köşede ihtifa üzere karar etmişdi. Hala mahduri mündefi' olduğunu gördükde genç-i ihtifadan zuhur edüb ... (sayfada çekim hatası var) Karacadağ keferesinin Bodgoriçe ve ... (silik) da'iyeye-i fâsidesiyle kaleteyn-i merkumeten kazalarına duhullerinde teveccühle kahr ve tedmir olunmuş ve ahz olunan ruus-ı maktû'a irsal ve tesris kılınmış olduğu ifadesinden bahisle kurb ve civarda olan mirmiran ile cenab-ı şerifleri hüsn ... (silik) iseler de Pirizrin mutasarrıfı Mahmud Paşa ile Üsküb mutasarrıfı Malik Paşanın hulefanızda saadetlü Ali Paşa hazretleri mûmâ-ileyhümâ ile merasim-i ittifaka itina eyleyerek bazı mahalleri zabt da'iyyesiyle meşgul olduğu ve canibiniz fermanber ve rıza-kester vüzera-yı devlet-i aliyyeden olduğumuz ecilden inha-i me'luf hale endâz ile beyler

hususunu havi ve zat-ı saadetlerine dehalet eden Numan Paşanın ıtlakıyla İpek müteselliminin ba-ferman-ı ali uhdesine ihalesi iltima'ını muhtevi reside-i mevki'-vusul olan tahrirat-ı müşirileri meâli malum-ı halisanemiz olmuş ve Karacadağ keferesinin bu vechle harekate ictirâları hezâr kere vuku'a gelüb ceza-yı mâyikâların bulmuşdur. Kaldı ki İpek ...(silik) celbiyle Dukakin Sancağına savb-ı saadetlerine hiçbir suretle müdahale ve tecavüz olunmayarak irade-i seniyyenin infazına müsara'at eylemeniz tarafınıza bi'd-defaat yazılmış iken henüz ol vadiden dest-ı geç ferağ olmayarak yine Numan Paşanın tarafıyla mütesellimlik kendüye tahsili da'iyyesine düşmeniz ve bu vechle kâle getürüb tahrir ve iltimas etmeniz mukaddem sünuh eden irade-i seniyye ... olarak bâdî-i ta'accüb olmuşdur. Bu dikkat-i evkat sairece bir suretle kıyas kabul etmeyüb herkese cây-ı selamet inhâr-ı rıza-cûyü ve istikamet olduğu müsellemler vülât-ı izam ve mutasarrıfın-i kiramdan eyâlet ve sancak mutasarrıfları bulunanlar başka mahalle el atmayub memur olduğu mahaller hüsn-i idaresiyle tahsil-i rıza-yı aliye dikkat eylemek vacibe-i uhde-i düsturileri idüğü ...(silik) olub henüz Dukakin sancağından ve İpek kazasından Numan Paşa ve oğlu Arslan Paşanın külliye kat'-ı rişte ve hallerin Dukakin Sancağının mutasarrıfı tarafından zabt olunması iradesi hasıl olmaksızın Numan Paşanın ...(silik) eylemeniz menafi'-i usul-i devlet-i aliyye olarak bir vechle müsa'ade kabul eder mevaddan olmadığı ve Dukakin Sancağının ve kazalarının sair eyâlât ve elviyede cari olduğu vechle mutasarrıfı tarafından zabt ve rabt olunması matlub-ı kat'î olmağla alâ-eyyi-hâlin irade-i sabıka üzere Numan Paşanın münâfâsına irsal ve Arslan Paşayı dahi yeniden celb ve ihrac ederek cüz'i ve külli müdahaleden kifayet etdirilmesi hususuna ve mutasarrıfı canibinden zabt ve rabtıyla icra-yı irade ve tahsil ve temennâ-yı aliye sarf ve rü'yet buyurmaları siyakında kaime-i mürüvvet-allame tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl kapu kethüdanızın tebdili iş'ar olunmuş ise de bu makule iltimasât irade-i seniyyeyi infaz ile tahsil-i rıza-yı aliye rağbet olunacağı halde is'af olunacak mevaddan idüğü vareste-i kayd-ı işârât olmağla ana göre infaz-ı emr-i dâde-i seniyyeye dikkat buyurmalarını me'muldür. Padişah-ı sahib-kemal hazretlerinin tab'-ı hümayunları kemân-keşlik emr-i mesnu'unda meyl ve heds gösterüb az zamanda ezmâyiş istidadiyla münzil-i kemale ermeleriyle hak Teala bazı-yı himmetlerine kuvvet ve istirdad ve ömr ve devletlerine imtidad vere.

Taraf-ı bahirü'ş-şeref asgäu'ş-şiyemanelerine an zahrü'l-gayb muhtass olan ubudiyet-i acizaneme müterettib olduğu üzerefüzûnî-i eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal ve terakki-i ferruh-... ve iclalleri dualarıyla tedvir-i sahaif-i rûz ü leyâl iken kathüda-i bab-ı veliyyü'n-ni'amileri hıdmet-i valalarında istahdam-ı acizanemi havi felan ağa bendeleri vesatıyla şeref-vürud olan bir kıta keremname-i inayet-allamelerinin mefâhim-i iltifat-ı vesîmi karîn-i iz'ân-ı abd-i müstedimleri olub bu gûne kaza-yı nüshat-efza-yı nüvâziş-i ârâmîde şive-nümâ-yı hüsn-i birûz ve zuhur olan meşvâhid-i iltifat ve nüvâziş ve inayet-i bî-gayatları bi'l-vücuha müstelzim-i sürur ve hubur-ı azim olmuşdur. Sem'a-i deryadan ari oalrak savb-ı düsturilerien derkar olan ubudiyetime nazaran bu tarafa müteferri' hususat-ı vâlâ-yı Asıfanelerinin hüsn-i tesviye ve tensikinde be-haseb-i iltâka sa'y ve gayretinde zerre mâ-kusur fütur-ı tecviz olunmayacağı aşikar olub mahzâ bende-i bîmerâların taltif-i irade-i seniyyesiyle altı bin guruş ber-muceb-i şukka-i vâlâ ihda buyurulmuş ise de ba'd-ezin vuku' bulacak hıdmet-i acizanem ve sair bir nesne arzına mebni olmayub ancak kemal-i ubudiyet ve hulus-ı taviyyet-i acizaneme mübtenî olmak mülabesesiyle meblağ-ı mezbûrun teşmîm-i nesim-i kabulde istignâ olunarak ağa-yı mûmâ-ileyh kullarıyla iade kılınmıştır. Hemen cenab-ı rabb-i müste'an kaffe-i umur-ı hayriyyelerinde tevfiakat-ı ilahiyenin rehber ve bedraka-i dü-cihan eyleye. Amin. Bab-ı Aliye olan tahrirat-ı müşirileri takdim olunduğundan bu defa cevap olarak hâme-i zîb-i sûtûr olan bir kıta mektub-ı sami terfî'-i savb-ı alileri kılınmağla ber-muceb-i fersûde-i seniyye himmet-i vâlâ-nihmet-i lerimileri ibzâl buyurulması niyazı tevşih-i kitabe-i ubudiyetime bâdî olmuş idüğü bi-mennihi Teala muhat-ı ilm-i alem-ara-yı müşirileri buyuruldukda bundan böyle dahi bende-i bi-meralere hüsn-i teveccüh-i çâker-nüvâzîleriyle ve madam mübâhî ve müftehir buyurulması babında emr ü ferman.

-115-

Cenab-ı mekarim-meâb-ı vezirileri devlet-i aliyye-i mersumenin rıza-cuy ve fermanberi olduğu ve savb-ı vedadkaraneme hulus ve muhabbetlerinin tezayüdü ceride-i sübut bulduğu mülabeseye mebni tezkâr ber-güzideleri tekrar kılınarak vürud-ı âsâr-peyâm afiyet ve ikballerine ber-intizar iken bu defa savb-ı vedad-kariye isbal ile vürud etmiş olan bir kıta mektub evâmir eyleyüb hazret-i sadaret-penahi meâli üzere Numan Paşanın tebdil-i menfâsı ricalarına müsaade-i seniyye erzânı mücerred Dukakin sancağı dahilinde vaki kazalardan adamlarınızın tahliyesi

şartıyla meşrut idüğü nümâyân ve el-ân İpek ve sairlerinde savb-ı vezirlerinde olan adamlar kemâ-kân idüğü indi devlet-i aliyyede müteyyin ve a'yân olmağın derhal o hususa mübaderetleri ibzaliyle İpekden Arslan Paşanın ve kasabat-ı sairede olan sairlerinin bâ-sirruhum ihracına ve mutasarrıfları tarafından mütesellim ve ümenâ vaz' ve evrâcına isti'cal olunmak ve işbu vesâyâ ifâdâtıyla bu taraftan mukîm felan bendeleri savb-ı müşirilerine i'ade kılınmak hususu karin-i iade-i celadet ifade-i katı'a idüğü derkar ve rû-nümâ olmakdan naşi ber-tabk-ı fermûze-i seniyye vesâyâyı mevdu'a ifadesiyle mûmâ-ileyh bendeleri savb-ı vâlâlarına i'ade olunmuş ve ol vechle irade-i seniyye iktizası üzere hareket-ı mebrûre-i lâyika ibrâzına himmet kâmile-i vezirleri mahsus-ı me'mûl-ı muhlisanemiz olmuş ve Dukakin sancağı dahilinde vaki' kasabatı ve İpekden Arslan Paşa ve sair kesân-ı mevzu'adan tahliye müsbetleri lazım gelmiş idüğü beyanıyla tahrir-i midhatnameye ibtidar ve isare-i nezd-i mürüvvet-kararları kılındı. Bi-mennih Te'âlâ ol babda sudur eden irade-i seniyye-i celadet-pîrâ ind-i vâlâlarında rûnümâ olundukda ol vechle fermanberane ve rızacûyâne evza'-ı mebrure ibrazına himmet ve ba'd-ezin dahi tarafınızı hatır-ı mekarim müzaheretlerinde müsbet-pezirleri ihlas-ı âmâl-ı muhlisanemizdir.

Devletlü zat-ı mekarim sultanım hazretleri cenab-ı mekarim tâb-ı seririlerinin vuku'a gelen ta'ahhüd-i vezirleri muktezası üzere İpek ve Buhur ve sair mahallere vaz' olunmuş olan emirlerinin bi'-cümle gerüye iade ve tahliyesi şartıyla Numan Paşanın tebdili muktezası hususu mukarrer-i masbûb-ı bî-merâlarından derbâr-ı ma'delet-karara inha olunmuş ve ol babda mahal-i mezkûreyi vaz' kılınmış olan adamlardan tahliye ve mutasarrıfı tarafına teslim şartıyla niyazlarına müsa'ade buyurularak paşa-yı mûmâ-ileyhin menfâsı tebdil buyurulmuş olub ol vechle fermanberâne mu'amelat-ı mebrure ibtidarına himmet ile mezkûr mahalleri mutaasarrıfları tarafından zabt etdirilmek zımnında evvel-be-evvel İpek ve Buhur ve sairinde olan adamların tahliyesine mübaderet buyurulmuş olmak lazım gelse paşa-yı mûmâ-ileyhin ref' buyurulmuş olan mirmiranlığının ibkası bab-ı murad olan derbâr-ı merhamet-nihâda inhâ ve niyaz olunmasını mümkün idüğü ve her halde kaffe-i âmâlleri karin-i müsa'ade-i aliyye buyurulacağı zat-ı müşirilerine iş'ar olunmuş ise de henüz mahal-i mezkûreye vaz' olunmuş olan adamların gerüye iade ve tahliye kılınması hususunda zuhura gelen ihmal ve tekâsül bu defa ind-i ma'delet-i peyvend-i devlet-i aliyyede tahakkuk ettiği hulusurlarına ne derecelerde

îrâs-ı hicâb âriza-i ... ve tâb ettiği ta'rifden dürdür. Şu kasabanın tahliyesi hususunda irade-i seniyye sür'atimtisal olundu. Her hususun layıkıyla vücud bulacağı ve Numan Paşanın bi'l-külliyeye itlâkı melhûz ve me'mûl idi. Ancak devlet-i aliyye indinde bu vechle istihbar ve tahkîk olunmuş olmağla bu vechle Numan Paşanın zikri olamadığından başka kazâhâ-i mezkûrenin beher hal mutasarrıfları tarafına zabt etdirilmesine irade-i seniyyenin suduru İsmail Bey bendelerinin takririnden ma'lum-ı vezirleri buyruldukda savb-ı ve zirilerine derkar olan meyl ve muhabbet ve vedad her halde ta'ahhüdlerinde kemal-i i'timadımdan naşi ahbarları vechle mezkûr mahallerin tahliye olduğu devlet-i aliyye canibine tahrir ve inhâ olunmuş olmağla bu vechle zuhurundan vakfegir zîr-i hicâb olmamla bu defa mahal-i mezkûrenin bi'l-külliyeye tahliyesiyle senaverlerin tahlil ve layıkı üzere rızacûyâne ve fermanberâne hareket-ı vezirane ibrazıyla huluskarların tasdik buyurmaları iltimasıyla rakîme tahrir olundu. Bi-mennihi Teâlâ ol vechle himmetleri mahsus-ı me'mûl-i hulusânemizdir.

-116-

Gâibâne miyâne-i hulus-metânede hasıl olan muhabbetimiz derkar ise de bu defa savb-ı halisanemize aşikar olan muhabbet-i fuadileri semeresi olmak üzere tahkik vuku'a gelen umur ve hususat-ı mezbûre ve âsâr ve kifâyât-ı mukteziye havi felanın gûze-i hafızasına tevdi' ve ihale buyurularak firistâde-i seviyy-i halisanemiz buyurulan kâime-i meveddet-allâmeleri vürûd ve meâl-i fezâyâ-yı ihtivâsına tabiyye buyurulan âsârat-ı devletleri ma'lum-ı halisanem olmağın bu vechle rûnümâ olan havadisât-ı mezkûre-i iş'âreden matlub-ı devletleri şeyime-i muhabbeti izhardan ma'dud olarak memnuniyet-i mütevâfire hâsıl ve mesrur ve nâil-i dest-mâye-i hubûr olmuş ise de cenab-ı devletlerine ne gûne muhabbetim derkar olduğu enva'-ı vâlâ ile hacet olmayub kazaya-yı vâzihadan olmağın her husus lazıme ve asar ve liyalat-ı mukteziyye felan ile mükaleme ve müzakere olunub iktiza-yı hal ve vakte göre rûnümâ olan keyfiyat-ı lazıme felanın kuvva-i hafızasına ihale kılındığını beyanı ve hassaten izhar-ı sıdk ve muhabbetimizi muhtevi arzıhal-i kulları tahririne badi ve felan vesatatiyla merfu'-ı nadi-i devlet-masirleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl gerek derece-i hulusumuzun hakikatı ve gerek havadisat-ı mezbûrenin keyfiyatı felanın lisan-ı sıdk-nişanından ve gerek arzuhal-i sadakat-ı makaleyn hakikat-meâlinden nev-ne-nev ma'lum ve meczûm-ı devletleri buyruldukda ol babda ve her halde.

İpek tarafında tekevvün eden ihtilal cihetiyle bazı vesaya ve tenbihâtı şâmil haftancımız ile bundan akdem mersûl savb-ı devletleri kılınan nemika-i halisanemize cevab olarak varid olan tahrirat-ı düsturilerinde kaffe-i emr ve irade-i seliyyede ibraz-ı rastî ve sadakat ederek civarda olan mirmiran ile hüsn-i âmiziş ve muvalefâta i'tina ve dikkat buyurulmakda olduklarındna bahisle cenab-ı müşirilerine dehalet eden Numan Paşanın afv ve ıtlâkıyla İpekde olan hanesine azimete ruhsat i'ta kılınması muharrer ve mültemis olmağla mezâyâsı ma'lum-ı muhibbanemiz olmuştur. Cemi' zamanda ve bi-tahsis hengâmında ma'delet-irtisâm -ı hazret-i padişahide herkese ve hususiyle nihayet meratib-i müşiriden olan rütbe-i samiye-i vüzeratı ihraz edenlere cây-ı selamet ve şî'ar-ı ubudiyet kaffe-i emr ü ferman devlet-i aliyyenin icrasına müsara'at kazıyyesi olduğu bedihi ve İpek tarafındaki ihtilalin def'iyle ol babda şeref-riz-i sünuh olan irade-i seniyyenin icrası akdem matlub-ı ali olub bu defa dahi İpek kazasından Arslan Paşanın ihracıyla İpek Mütesellimliğinin dergah-ı ali kapucubaşlarından Manastır kaymakamı sabık İbrahim Ağaya ihalesi hususuna kat'î irade-i seniyye-i mülükane ta'alluk ederek mûmâ-ileyh Arslan Paşayı ihrac ve mütesellimliği zabt ve idare etmek üzere ağa-yı mûmâ-ileyhe baferman-ı ali mütesellimlik ihale olunmuş olduğuna binaen taraf-ı müşirilerinden hilaf-ı emr ve rıza müstesellim-i mûmâ-ileyhin umur ve maslahata hafî ve celî bir gûne müdahale vuku'a gelmemesine ve beher hal Arslan Paşanın celb olunmasına dikkat-i lazım-i halden ve mukaddemce vaki' olan i'arımız vechle Numan Paşa ve oğlu Arslan Paşanın Dukakin sancağı ve İpek kazasından müdahalelerinin indifa'ı iradesi hasıl olmaksızın ıtlâkı emrinde vaki' olan iltimasâtın is'âfi menfi'-i usul-i devlet-i aliyye olduğundan ve bu makule nefy ve iclâsına irade-i seniyye ta'alluk edenlerin müte'akiben ıtlakları rehin-i cevaz olamadığından gayrı mûmâ-ileyh Numan Paşanın nefyi ve iclası müddet-i kalîle zarfında vuku'a gelmiş ve henüz İpek maddesinin kıyl ü kâli ber-taraf olmamış olduğundan paşa-yı mûmâ-ileyhin ıtlâkına dair iltimasımızın hakipa-yı hümayun-ı şahaneye arz ve istizanına cesaret olunamadığı bedîhiyatdan olmağla keyfiyet malum-ı müşirileri buyuruldukda İpek mütesellimi nasb ve tayin olunan mûmâ-ileyh İbrahim Ağanın umur ve maslahata hafî ve celî taraf-ı müşirilerinden bir gûne müdahale vuku'a gelmemesi ve alâ-eyyi-hâl Arslan Paşanın celbi hususuna ihtimam ve dikkat ile bu babda dahi mugayir emr ve irade zinhar zerre kadar hareket vuku'a gelmemesine sarf-ı zihn ve fetânet

buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i savb-ı sa'adet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'muldür.

-118-

Mûmâ-ileyh İbrahim Ağanın Arslan Paşayı ihrac ederek İpek kazası mütesellimlik vechle zabt ve idaresi irade-i katı'a-i mülükâne muktezasından olmağla nemika-i muhlıside beyan olunduğu vechle ber-muceb-i irade-i seniyye mûmâ-ileyh Arslan Paşanın alâ-eyyi-hâl celbiyle mütesellim-i mûmâ-ileyhin İpekte ik'âdı esbabının ikmaline ve umur-ı mütesellimliğe dair taraf-ı müşirilerinden mugayir emr ve irade hafî ve celî bir gûne müdahale vuku'a gelmemesine itina ve dikkat ve Tirgovişte ve Buhur kazaları taraflarında olan adamlarımızın dahi beher hal celbiyle mukaddem ve muahhar taraf-ı sa'adetlerine iş'ar olunduğu vechle kalem ve hükümet-i müşirilerinden haric mahalle zinhar ve zinhar itâle-i dest-i müdahaleden bi'l-vücuha müba'adet birle ifâ-yı mukteza-yı rızakârî ve ve dirayet-i emr-i himmete sarf-ı himmet buyurmaları matlub-ı kat'î-i halisanemizdir. Cenab-ı Hüda zat-ı vezirânelerin mesned-i afiyet ve ikbale zîb-ârâ eylemek du'aları edasıyla ber-âverde-i vedadkâr-ı bî-mâreleri budur ki İpek ahalisinin Dukakin mutasarrıfı Emin Paşa tarafından adem-i emniyetleri cihetiyle ol tarafdandır mütesellim irsali bir nev' keftlü ve kıyl ü kâl olacağı vâreste-i işkâl idüğü bundan akdem haftanî-i hazret-i vekalet-penâhî Mahmud Ağa yediyle derbâr-ı ma'delet-karara takdim olunan ma'ruzatımızda beyan olunmuş olmakdan naşi her halde ve fukara ve za'ifatin tahsil-i emniyet ve refah ve istirahatleri karin-i irade-i aliyye ve kasaba-i mezkûreye mutasarrıfı tarafından mütesellim gitmeyüb sabıkan medine-i Manastırda kaymakamımız dergah-ı ali kapucubaşlarından İbrahim Ağanın ba-irade-i âlî mütesellim nasbı rehin-i fermûde-i seniyye olmağla hala İpek derununda mukim mirmiran-ı kiramdan Arslan Paşanın ve Tirgovişte ve ve Buhurda savb-ı düsturilerinden mevzu' adamların bi'l-külliye ihracıyla mûmâ-ileyh İbrahim Ağanın mütesellim namıyla İpeke ihracı babında savb-ı perverilerine hitaben firistade buyurulan bir kıta mektub emr-i üslub-ı hazret-i sadaret-penahi bu defa bir nefer tatar devlet-i aliyye yediyle vusul ve husus-ı mezkûr tatar-ı mûmâ-ileyh yediyle savb-ı vezirilerine olan bir kıta ihsannamede dahi yegân-yegân muharrer idüğünün ıttılâ'ımız meşmûl olub cenab-ı dirayet-meâb-ı düsturilerine âsâr-ı riyâdan dûr ve peyveste-i ubût ve nübût idüğü gayrı mestur olan kemal-i muhavenetim pezirâ-yı

metânet olmağla her halde tahsil-i niknâm ile mazhar-ı hüsn-i inzâr-ı aliyye ve mukarin-i teveccühat-ı seniyye olarak bekâm olmaları maksudum idüğü derkar ve İpeke sabıkan kaymakamımız ağa-yı mûmâ-ileyhin mütesellim nasb buyurulması ba'd-ezin hakk-ı müşirilerinde teveccühat-ı seniyye-i devlet-i aliyyenin cereyanına ber-mukaddeme idüğü emr ve aşikar olmağal hemen ve her halde ve bu babda merasim-i ferman-berî ve levazım-ı rızacûyîye ri'ayet ve iddi'asında oldukları kemal-i dirayet ve istikamet in ibrazına himmet ve fermude-i katı'a-i seniyye üzere ve el-an İpekden Arslan Paşanın Buhur ve Tirgovişteden savb-ı müşirilerine ta'alluk sair kesânın ihracına ve bâ-emr-i âlî mütesellimliğe çend rûza kadar vürûdunda ağa-yı mûmâ-ileyhin İpeke ihracına himmet ve ba'z-ezin kasabat-ı mezkûreden kifayet ile müdahaleden mübâ'adet ve nev-be-nev mezmûde-i cenab-ı padişahî ve evamir-i seniyye-i hazret-i ma'delet-şâhîye dikkat buyurmaları kemal-i maslahatdan naşı mahsus-ı me'mûlüm idüğü beyanıla tahrir ve midhatnameye mübâderet ve firistade-i savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihi Teala kemâl-i muhâlasatımın revâcı ve Arslan Paşa ile sairlerinin ihracıyla mütesellim-i mûmâ-ileyhin İpeke ihracı lazımleri tatar-ı mezkûr takrirlerinden ma'lum-ı vezirleri oldukda ol vechle fermûde-i seniyye üzere harekete himmetleri mahsus-ı müstercâmızdır.

-119-

Zat-ı vâlâ-simât-ı vezirilerine sem'a ve riyâdan ârî olan demadem tezâyüd ve kemal bulan meyl-i derun ve vedâd-ı meşhûtum felan bendelerinin takririnden malum-ı düsturileri buyurulmuşdur. İpeke canib-i devlet-i aliyyeden bâ-emr-i âlî mütesellim nasb ve tayin ve isbâli zat-ı vezirilerine yeniden devlet-i aliyye-i sermediyenin bir nev' âsâr-ı hüsn-i teveccühat-ı aliyyesinden neş'et idüğü ve âşikâr ve teveccühat-ı seniyyenin teşekkürü metn-i senânâme-i hulusuride bast ve beyan iş'ar olunduğu üzere rîz-ı sâye-i vezirlerinde mütene'im eden sair bendeganlar misillü İskenderiyede ikâmet etmek üzere Arslan Paşayı dahi fermûde-i seniyyeye imtisalen der-an canib-i düsturânelerine celb ile ibtidar ve mukaddem dahi ve va'd buyurulduğu ve bu defâ tekrar irade-i aliyye suduru vechle Buhur ve Tirgovişte kasabalarında olan kesânın dahi bi'l-küllîye ihracıyal vürudu anda mütesellim -i mûmâ-ileyhin İpeke ihracı hususuna himmet-i dâverîleri iş'âr buyurulmak me'mûl-i muhlisânemdir. Cenab-ı vezirilerini mahsus evladım gibi bilüb beher halde tahsil-i niknâm ile demadem teveccühat-ı seniyye mazhariyetle bekâm olmalarını istediğim ind-i âlîlerinde dahi ma'lûm ve pezirâ-yı istifhâmdır. Bu ana kadar hakk-ı

müşirilerinde derbâr-ı ma‘delet-karara tahrir mübâderetim vuku‘a gelen hüsn-i şahadetimi tamam isbat edecek vakitdir. Bu babda tıbk tahririm üzere hareket birle bu pederlerini zîr-i hicâbda bırakmamak hususuna mübaderet ocakzadeliğin tamam şi‘ârıdır. Gün-be-gün hüsn-i nazar-ı şahanenin hakk-ı vezirlerinde pervezî matlubum olmağla işbu pend ve nesâyih-i pederane ve iş‘ârât-ı muhlisâne ile meşmûn tahrirat-ı senâverânemle aceleten tatarım bendeleri tesyir-i savb-ı vezirleri kılındı. Bi-mennihi Teala bu babda müdde‘a-yı fermanberî icra ve der-an Arslan Paşa ve sairlerinin bi‘l-küllîye celbiyle mütesellim-i mûmâ-ileyhi İpeke isrâya himmetleri müstecârdır. Cevab-ı savab ile tatarım bendelerini i‘âdeye intizarda olduğum ma‘lum-ı âlîleri buyuruldukda himmetleri müsted‘âdır efendim. Bu defa tebrik-i vezaret-i muhibbanemizi havi adamları felan vesatatiyla irsal buyurulan mektub-ı meveddet-üslûbları rehin-i cây-ı vusul ve mefhûm ve müeddâsı karin-i em‘ân-şümûl olduğundan gayrı ihdâ buyurulan bir re’s bargirleri dahi bend-i tavîle kabul olunmağla bu vechle ibrâz-ı âsâr-ı ihlas ve icra-yı merasim-i ihtisasa ri‘âyetleri muceb mahzuziyetimiz olmuştur. Mukaddema pederleri merhum Mehmed Paşa vaktinde hanedanlarına olan mehr ve muhabbetimiz cenab-ı sa‘adetlerine mevrûs olub el-yevm pederlerinden ziyade câdde-i sıdk ve istikamete azimetleri ve umur-ı seniyye-i devlet-i aliyeyye himayet ve sıyânet-i fukara-yı ra‘iyyeye sa‘y ve gayretleri ve her bir hususda âkılâne ve kârgüzârâne hareketleri per-der-pey mesmu‘umuz olduğundan başka bi-mennihi Te‘âlâ bundan böyle dahi nice nice âsâr-ı mergûbe ve evzâ‘-ı makbûleye muvaffak olacaklarını etvâr ve refâtârlarından meczûm-ı halisanemiz olmak hasebiyle gün-be-gün hakk-ı sa‘adetlerinde meyl ve rûkûnümüz mütezâyid olmakda idüğü beyanıyla suâl-ı hatır-ı şerifleri zımnında kâime-i meveddet tahrir ve mûmâ-ileyh yediyle savb-ı sa‘adetlerine tesyir olunmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl kayfiyet malum-ı meveddetleri buyuruldukda fi-mâ-ba‘d dahi taraf-ı halisanemizi da‘vât-ı hayriye ve teveccühat-ı fuâdiyeleriyle yâd ve tezkâra muvâtabetleri me‘mûl-i halisanemizdir.

-120-

Manzur ve ma‘lum-ı alem-ârâ-yı düsturaneleri buyuruldukda müftehir ve mübâhî olduğumuz teveccühat –ı seniyye-i veziraneleri kemâ-fissabık hakk-ı bendeganemizde şayan ve sezavar buyurullmak babında emr ve ferman ve luutf ev ihsan devletlü saadetlü atufetlü refetlü dâver-i kirâri himemim sultanım düstur-ı

celilü'ş-şan hazretleri min kibelü'r-rahman zat-ı haydarî sıfat sematlarında merkûz ve sermûz olan cevher-i cihan-baha-i müsalet ve fevaid-i gâlkıymet? Resafet ve şeca'at lazimesi Berat Kalesine tahassun etmiş olan muhtar paşa ve karındaşı Salih paşayı dest-bürd-i haydaraneleriyle ihrac ve kale-i mezkûru âverde-i kabza-i teshiye ederek mûmâ-ileyhümâyı iz'âc buyurub bu vechle billahi'l-hamd ve'l-minh saye-i atıfet-vaye-i hazret-i zıll-i hüdada istihsal-i şan ve übbehet-nişan buyurdukarının teveyyüd-i meserret be did-i can ve dil bahasını havi lutfen ve atfen firistade-i savb-ı senaveri buyurulan mukavaza-i beşaret ikaze-i daveraneleri ... acizanem olmağla aleyke avnullah ile zemzeme sâz oalrak ne derecelerde mesrur ve zebân ... ne mertebelerde dua-yı sena-yı ömr ve devletlerine mahsur etmiştir. ...mevkufenin bir gûne telef ve iza'e olmaması hsusna inayetleri ziyade niyazkerde-i senaveridir. Cenab-ı hüdavend kadir ... zat-ı inayet-âyât-ı veliyyü'n-ni'amanelerin kaffe-i zevahi ve hatayadan me'mun ve eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal -i hidivanelerin tezayüd ve efzûn eyleye . Amin. Maruz-ı çaker-i kadim sadü's-samimileridir ki peder-i cennet-makarrlarından mevrusen atebe-i ulyâ-yı veliyyü'n-ni'amanelerinin ... abd-ı memlukü sadakat-sülûkü olduğumdan nümâdî-i eyyam-ı ömr ve devlet ve iclal-ı asıfileri ed'iyyesiyle ziver-i zeban-ı ubudiyet etdiğimi ifade ve beyan zeminlerinde hakipa-yı kâmravâ-yı rahimanelerine takdim ... mücerred teveccühat-ı mehasin-âyât-ı veliyyü'n-ni'amanelerinm niyaz siyakında arzıhal-i çakeri terkimine ibtidar ve mübarek hakipa-yı devletlerine takdim ile tasdî'-i ser-inayetlerine.

Cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i ... mûrisü'l-mübâhât ... an ihtiyâcü'l-âlât ... kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsîfâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidivânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet irsâm eylemek farıza-i zimmet-i çâkerânem olan da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-itmâm arzıhâl-i bende-i bekâ-cû-yı ubûdiyet-merâmlarıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrîleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu'âmelesinden olduğuna nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden keştahâne simden musanna' yaldızlı bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib'âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te'âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâ-yı hâtır-ı bâhirü'l-iclâl ile isti'mâlini müyesser ve nasîb

ve sadâ-yı mehâbet –ihtivâsı ra‘b-endâz kılıb e‘âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bi‘l-mu‘în. Veli-ni‘met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve üncine-i ... i‘tibâr ve kabul buyurmaları.

-121-

Cenâb-ı mekârim-elkâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan hukûk-ı mehr ve muhabbet ve nekâde-i şevk ve hakikat-ı fuâdiyemiz ezelî ve kayd-ı ta‘rîfdan vâreste ve müstağnî ise de icrâ-yı levâzım nısfü'l-vâsılaya ikdâm vâcibe-i ... olduğuna mebni mukaddemce isti‘lâm mübârek tab‘-ı âlîlerine dair takdîm olunan hulûsnâmemizin vusûlünü şâmil ve ifâ-yı ihlâs ve mu‘âvenet-i zâtîyelerini müştemil bu def‘a firistâde-i mürüvvet buyurulan şukka-i şerîfe-i fazîlâneleri vâsıl ve hulûsa-i mezâyâ-yı sadâkat ihtivâsı ma‘lûm –ı hulûsûrânem oldukda sultanımın hulûskârîde olan vüfûr ve rû-muhabbet-i kalbiyye ve bi‘l-hâssa ahbâr-ı sâre-i ikbâl ve afiyet-i necîbânelerinden fevkü'l-ifâde sürûr ve handân olarak bir kat dahi ezkâr-ı hayriyyeleriyle meşgûl-i bendegânem oldukda müterakkiyun-ı vakt-i fırsat olan gûruh-ı eşkıya be-tekrar ferceyab olacakları mûlahazadan hâli olamadığı ecilden dua-yı devam-ı ömr ve devletlerinde olan fukara ve züefanın hallerine merhameten ve bizim dahi edna ve lâşi-hatırımıza mûraaten paşa-yı mûmâ-ileyhin mahal-i mezkurede ikameti cecaz görülmeyip ruy-ı âmâl ve meramlarına havale-i dest-i itrâd ve mahal-i mezkureden ib‘ad buyurulmak teferru‘uyla arzihal-i abidanem terkimine ictisar ve merfu‘-ı hâkipây-ı kimya-ibadları kılınmıştır. Ömr ve devlet ve ikbal ve fûru-haşmet ve iclal-i hidivaneleri gün be bün tezayüd ve efsun ve saye-i inayet-vâye-i emn-vâye-i müşiraneleri fark-ı acizanamde devam-nümun olmak duaları merfu‘-ı dergah-ı kadir için kılındığı izahıyla arzihal-i bende-i sadakat-meşmulleridir ki öteden berü hanüman-ı rasinü'l-bünyan-ı hidivanelerinin bendegân-ı sadakat-nişanlarından olduğu vâreste-i kayd ve beyan olmağın sabıkan İlbasan sancağı mutasarrıfı Abdullah Paşa mukteza-yı cibiliyetleri üzere ikaz-ı fitne ve fesada sa‘î ve merasim-i civariyete adem-i itibarı bedihî ve sancak-ı mezkur ahalileri kullarına daima isal-i zulm ve hasarı emr-i celî olamkdan naşi bi-keremihi teala eltaf-ı aleyh mâlanihaye-i mülûkaneden liva-i mezbur karındaşım Mahmud Paşa bendelerine tevcih ve ihsan ve ale'l-umum zulm ve şetmleriden bizar olan ahali-i İpek kullarının hücumlarıyla bundan akdem paşa-yı mûmâ-ileyh İpekden ihrac ve ib‘ad ve bil’-cümle ahali-i belde-i mezbure istid‘alarıyla yeğen-i mükerremeleri saadetlü Mehmed

Paşa bendeleri mütesellim ik'ad ve bi-hamdillahi teala liva-i mezkur ve gerek bu havaliler saye-i merahim-vâye-i hazret-i padişahi ve hüsn-i himaye-i seniyye-i veziraneleriyle kemâl-i istirahat ve emniyet üzere iken mûmâ-ileyh Abdullah Paşanın biraderi bu defa zir-i nigin-i inayet-rehin-i veliyyü'n-niamaneleri Betveşeye vürud ve usat ve eşkiyanın tahrikiyle bu havalilere ilkâ-yı tohum-ı fedad daiyyesinde olacağı mülahazadan gayrı meb'ud olmağın ba-âsude-i hâl tezayüd-i ömr ve devlet ve iclalleri dualarına muvazabat ve iştigal üzere olan fukara ve züefaya ...ve ednâ hatır-ı bedegiye riayeten paşa-yı mûmâ-ileyhin be-tekrar küşadına sa'î olduğu bab fitne ve fesadın istisvab-ı rey-i zerin-i müşiraneleriyle insidadına inayet ve bu havalilerin ibkâ-yı emniyet ve istirahatlerine merhamet buyurmaları niyazı ile ibraz-ı sıdk-ı bendegânem zımında arzıhal-i çakeranem tahririne ibtidar ve adamım felan kullarıyla merfu-ı hakipay-ı inayet kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ niyaz-ı acizanem adamım kullarıyla takririnden dahi muhat-ı ilm-i âlem-âra-yı veziraneleri buyuruldukda niyaz ve istid'a-yı bendegânem... ısga buyurulmak babında eltaf ve inayet devletlü inayetlü atafet ve refetlü veliyyü'n-niam kesirü'l-kerem efendim sultanım hazretlerininindir. Karındaşım ve yeğenim bendeleri ve emn-i devlet-i meyamin-i hidivilerin telsim ve takbil ve davat-ı ruz-efsun-ı veliyyü'n-niamaların tersil ederler efendim. Ömr ve devlet ve ikballeri tezayüd ve efsun ve vücud-ı mesud-ı hidivaneleri cemi' arizatdan me'mun ve masun olmak duaları takdimiyle arzıhal-i bende-i sadakat-meşhunlarıdır ki hamdullahi teala derya-yı eltaf-ı hazret-i cihandari hakk-ı bendegânemizde temevvüc ve tehnic edip işbu mâh- ramazan-ı şerifin on beşinci gününde âvâtıf-ı aliyye-i mülükâne ve âvârik-ı seniyye-i hüsvâneden İlbasan sancağı yeğenim paşa bendelerine tevcih ve ihsan ve ol babda ziver-i sahifa-i sudur olan tevcih ferman-ı âlişanı şeref-resan olub bais-i mahzuziyet-i devletleri buyurulacağı meczum-ı bendegânem olmağla tebşiriyle zir-i hükümet-i veziraneleri olub liva-i mezkûr mütemadi olduğu mahallerin iki kıt'a buyurulmaları yeğenim paşa-yı mûmâ-ileyh bendeleri tarafından tahrir ve temhir ve silahdaları Abdi Ağa kullarıyla savb-ı devletlerine tesyir kılındığı beyanıyla ibraz-ı bendegânem zımında arzıhal-i dua-i me'al-i çakeri tahririne ibtidar ve merfu'-ı hâkipây-ı inayet kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ manzur-ı ayn-ı inayet ve muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı devletleri buyuruldukda me'luf olduğumuz hüsn-i inzâr mekârim-i âsâr-ı veliyyü'n-niamaneleri hakk-ı bendegânemizde bî-diriğ ve sezavâr buyurulmak babında inâyet.

Meblağ-ı mezbûr izam-ı mevad-ı devlet-i aliyyeden olan mevâcibe müretteb olmak hasebiyle tahsil hususunda mecburiyet derkar ve zat-ı vâlâları imsallerine mukayyes olmayub saltanat-ı seniyyeni hayr-hâh ve rızâcûy-ı bende ve bendezadesi oldukları cihetden bu makule hususat-ı mirinin hüsn-i tesviye ve temşiyetine sarf-ı bârî-i pî-şümâr buyuracakları emr-i âşikar olmakdan naşi gerek bakaya-yı mezkûrenin ve gerek otuz dört senesi emval-i cizyesinin mukteza-yı kârdânî ve hemkârî ve mübteğâ-yı mühimsâzî inâyet-şi'ârîleri üzere lutf ve inayete şu günlerde tedarik ve mübaşir-i merkûma teslimen cihad mevacibi ihracından mukaddem hazine-i âmireye irsal ve teslimi hususuna ve nur-ı himem-i seniyye-i daverileri mebzûl ve bî-dirîğ ve mübaşir-i merkûmun ol vechle hitam-ı maslahat-ı memuresiyle karîben i'ade-i ve insirâfına inâyet-i aliyye güveh-endâzîleri meşmûl ve meşbuğ buyurulmak temennâsı ni'am-ı üslûbiyesiyle zeri'a-i ubudiyetim olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusul keyfiyet evamir-i şerife-i mezkûreden dahi malum-ı ilm-i âlem-ârâ-yı düsturâneleri buyuruldukda ber-vech-i mümtenâ-yı bendegânem himem-i aliyye-i müşirileri bî-dirîğ ve masrûf buyurulmak babında metn-i arîza-i çâkeride muharer İskenderiye cizyesi malı mevâcibe müretteb olub malum-ı devletleri olduğu vechle mevâdd-ı saireye mukayyes olmayub devlet-i aliyyenin ehemmi mehâmından olmak mülâsebesiyle tertibatın vaktiyle irsaline himmet-i saltanat-ı seniyyeye bir hıdmet ve ba-husus-ı çâker-i keminelerine muceb minnet olacağına mebni zikr olunan mevâcib tertibiyle bakâyâ-yı mezkûrdan ne mikdarının tahsili mümkün ise tahsil ve mübaşir-i merkûma teslimen evvel-be-evvel irsal ve hazine-i âmireye teslimi ve kusurunun dahi per-der-pey tahsil ve mütebâkiyyen irsal ve tesbili hususuna himem-i kâmile-i düsturileri sezâvâr ve derkâr buyurulmak babında emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir. Tahsil babında başka ısdar oluna evâmir-i şerife dahi âher hususa memuriyetle savb-ı sâmîlerine irsal kılınan kahvecibaşı çâkeri Ahmed kullarının ilave-i memuriyeti kılınarak tesyir-i savb-ı vâlâ-yı vezirileri kılındığından naşi mebâliğ-i mezbûrenin dahi ber-muceb-i emr-i şerife tamamen ve kamilen yerlü yerinden inzimâm-ı re'y-i düsturileriyle cem' ve tahsil ve merkûm kullarına tevd i'en Der-saadete irsal ve hazine-i âmireye tavsili hususuna himem-i seniyye-i daverileri bî-dirîğ ve erzân buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı ihlas ve ihtisasım meblağ-ı mezbûrun beher hal tahsil ve hazine-i âmireye teslim olunması babında te'kid ve isti'câli işbu sene-i mübareke evâhir-i Rebi'ü'l-evvelinde emr-i

şerifim ısdar olunmuşdu. Şimdi tarafından vürud eden tahrirat meâlinde emr-i şerif-i mezkûrun vusulünden bahisle be-hükmihi billahi Teâlâ bu sene-i mübarekede vuku' bulan veba hastalığının gün-be-gün tezâyüdü hasebiyle gerek ahali-i memleket ve gerek ahali-i serhad beynlerinde mefkûd ve külliyyen mesrûr olduğunu beyan birle hastanın mündefi' olmadıkça meblağ-ı mezbûr irsal olunamayacağını tahrir ve inhâ eylemesini bab-ı inayet-meâb-ı hidivânelerine mensub bende-i inâyet-şirmendeleri olduğum vâzıh-ı hayatdan olmağla vâcibe-i dikkat-i çâkerânem ve lazıme-i uhde-i bendegânem olan füzûnî-i eyyâm-ı ömr ve devlet ve ikbâl ve tezâyüd-i hengâm-ı fûrû-haşmet ve iclal-i veliyyü'n-ni'âmâneleri da'vâtıyla ve ... zahir ve beraber arz-ı senâ-yı çâkerânemle tasdî'-i devletlerinden ihtirâz-ı bendegânem bâhir ise de dem-be-dem hakk-ı kemterânemde sezâvâr buyurulan eltaf-ı bî-gâye i'tâf-ı ... şevk-i çâkerânem olub demişlerdir "gelenler bizden evvel kulaş aşık olur imiş gözden evvel" mevdâsınca bu sene-i mübarekede an-zahrü'l-gayb miyâne-i hulus-metânedede mün'akid-i cibâl-i nâ-inhilâl muhabbet-i deruniyem muktezâsınca beraber midhat ve sitâyiş ve senâlarıyla evkât-güzâr ve ibrâz-ı hulusa vesile-hâh iken mücerred merasim ittihâdı ve ibraz-ı hulusuriye ri'ayeten bu defa oğlum felan hakipa-yı devletlerine yüz sürmek ve ruhsaten cerâyid-i çerâğ-ı bendegân-ı hassaya kayd buyurulmak emniyesiyle ol tarafa atf-ı mecâm-ı azimet etmekle ba'd-ezin canib-i hulus-ı bîm-merâların dergahından tatrîk buyurulub bu sene-i mübarekede miyâne-i hulusta cari hukuk-ı besyâr ve muhabbet müsârefet muktezasınca her bârda hayalin dîdeden tefeşşük-i dil ... müeddâsınca.

-123-

Cenâb-ı me'âlî-simât-ı müşîrîlerine an zuhrü'l-gayb bedîhü's-sübût olan hulûs ve husûsiyetimiz hasîsi ve sem'e deryâdan ârî ânen-fe-ânen tezâyüd ve tekessürü evc ve kemâle vâsıl olduğuna binâen du'â ve senâları zikr ve beyân kılınmakda idüğü zâhir ve senâver-i kadîmleri bundan akdem taraf-ı devlet-i aliyyeden memuriyetiyle makarr ve hükümet-i müşîrîleri olan İskenderiye hasbe'l-kader memuriyetimizde cenâ-ı kerîmâneleriyle her ne kadar mülâkât müyesser olamamış ise de tam-ı düsûrîleri mesmû'-ı hulûsûrî olarak gâibâne hulûs ve muhabbetlerinde olacağımdan başka min-gayr-ı istihkâk iki def'ada hazret-i sadâret-penâhî kethüdalığı hıdmetinde olduğum müddetde savb-ı savab-nümâ-yı sâmililerine hakiki ve samimi derkâr olan ihlâs ve hulusum muktezâsı üzere gayret-i devletlerinde bir an kusûrum olmadığı ma'lûm-ı müşîrîleri omuşdur zann ederim. Ber-muktezâ-yı takdîr cenâb-ı bârî

avâtîf-ı aliyye-i mülûkânededen rütbe-i vâlâ-yı vezâretle Nîğde ve Yenişehir ve Kırşehir sancakları uhde-i senâverîye müceb ve Mora üzerine memuriyetimiz zuhur edüb derhal asâkir-i vafire ile ifâ-yı memuriyete kıyâm ederek İzdin Kasabası nam mahalle lede'l-vusûl mahall-i merkûme civârında olan gavurların kahr ve tenkîlleriyle uğraşılmakta iken taraf-ı düstûrîlerinden asâkir ile memur ve ta'yîn buyurulan felan ve felan bendeleriyle her bâr mülâkâtımızda senâ-yı devlet ve midhat-ı müşîrîleri nehîb-i zibân tezkâr kılınmakta idi. Bu sene-i mübârekede İzdin ve havâlisinde tâ'ûn hastalığının kesreti sebebiyle pek çok adem telef olub mûmâ-ileyh felan bendeleri dahi illet-i ma'hûdeden ecel-i mev'ûduyla irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiş olduğundan hüdâ bilür kendü evladım gibi bâdî-i mahzûniyet-i muhlis olmuşdur. Ne çare emr-i hak böyle imiş. Cenâb-ı hazretullah zât-ı sâmîlerine ömr versün tâ'ûn maddesi cemî' mevânî'in eşeddi olub ale'l-husûs bu askeri taifesini tâ'ûndanj havfı sairlerinden ziyâde olduğundan mûmâ-ileyhin vefâtından sonra taraf-ı müşîrîlerinden gönderilen asâkirin birazı vefât edüb ve birazı dahi kemâl havflarından firâr eylediklerine binaen merkûm felan kulları mevcûd ma'iyyeti olan asker-i cüz'iyeye ile İzdin Kasabası'nda duramayub kasaba-i mezbûra bir buçuk sa'ât mesâfe olan adada senâverlerinin ordusunda kıyâm eylemekdedir.

-124-

Hemen ana ikdam sipâh heft ... eylemekdir. .. zir-rân-ı hükümet-i müşîrîlerinde olan İskenderiye ceziresinin işbu otuz dört senesi malıyla sinin-i güzeşte bakâyası emvalinden olarak yalnız otuz ü. Bin altı yüz yirmi gurusu bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakta olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşîşatlarına havale buyruluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma'dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma'adasının isti'cal olduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşîrîlerine irsal olduğuna ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma'adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşîrîlerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir -i

muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi'adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdîye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tisyarına ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânîleridir. Öteden berü mecbûl oldukarı mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

-125-

Manastırda inşa olunmuş olan saray ebniyesi mesarıfiyçün bundan akdem tertib olunan mebalığden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübaşeretiyle dergah-ı ali kapucubaşlılarından râfi' ariza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâyı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes'ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sür'at avd ve ircâ'ı hususuna müsa'afa-i behiyye-i vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuşdur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi'l-vücuhi ri'ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşi hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzileri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî Te'âlâ lede es'adü'l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerininindir. El-hâletü hazihi daire-i sâdıkânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ'is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâyı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendeğî haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle

hakkında lutf ve eltâf –ı vezirlerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes’ulât-ı acizânesinin is’âfiyla tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsî’ buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te’âlâ lede şerefü’l-vusûl ber-vech-i mas’ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa’ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü’n-ni’amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazimesi du’a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş’arına zeri’a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzîleir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü’n-ni’amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığımı ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te’âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü’n-ni’am ve kesirü’l-lutf ve’l-kerem efneedim sultanım hazretlerininindir.

-126-

Her halde tahsil-i niknâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olmaları da’vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vedad-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vedad-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittilâ’ –ı hulusurânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri’ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş’ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-i hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları mucceb-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittilâ’ kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı

ma‘delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vedad-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba‘d-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne‘l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me‘mul-i vedad-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri‘a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuştur. Bi-mennihî Te‘âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanb erîye ri‘ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına müsaberet birle teveccühat-ı seniyye hazret-i sahib-karânî ve hüsn-i inzâr-ı aliyye-i cenab-ı ... mazhariyetleri ider ki ind-i vâlâlarında rû-nümâ oldukda ba‘d-ezîn dahi her halde savb-ı vedad-kârîye tahrir ve ağa-yı mûmâ-ileyhe dahi ta‘ahhüd ve tezkirleri.

-127-

Manastırda inşa olunmuş olan saray ebniyesi mesarifiyçün bundan akdem tertib olunan mebalîğden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübaşeretiyle dergah-ı ali kapucubaşlarından râfi‘ ariza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâ-yı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes‘ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sür‘at avd ve ircâ‘ı hususuna müsa‘afa-i behiyye-i vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuştur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi‘l-vücuhi ri‘ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşi hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzîleri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî Te‘âlâ lede es‘adü‘l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re‘fetlü veliyyü‘n-ni‘am efendim sultanım hazretlerinindir. El-hâletü hazihi daire-i sâdıkânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ‘is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâ-yı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendeğî haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle hakkında lutf ve eltâf -ı vezirilerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve

taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes'ulât-ı acizânesinin is'âfiyla tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsi' buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i mas'ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa'ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

İnebahtı ve Karlılı ve Ağrıboz sancakları re'âyâsı umûmen ayaklanmış olduklarına mebnî Yanya cânibinde olan usât re'âyânın kahr ve tenkîlleriçün İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarından külliyyetlü asker ihrâc ve kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğ ma'iyyetiyle sevk ve isbâl eylemeniz irâdesini nâtık mukaddemâ cenâb-ı müşîrîlerine hitâben emr-i âlî sudûrunu müte'âkiben berü taraf maslahatı sıkışmış olduğundan İskenderiye'de kendünüze mu'âdil bir mütesellim ikâmesiyle cenâb-ı müşîrîleri Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün elviye-i selâse-i mezkûreden külliyyetlü asker istishâbıyla serî'an hareket ve azîmete memuriyetleri hâvî emr-i âlî isdâr ve muahharan bâlâsı mübârek hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûn-ı hazret-i cihandârî ile müveşşahan sudûr eden emr-i şerîf ile memuriyet-i mezkûreleri te'kîd ve isti'mâl olunmuşidi. Bu husûs zımnında mukaddemce ve bu def'a vürûd eden tahrîrât-ı şerîfelerinde emr ve irâde-i seniyyeye sür'at imtisâl ve mutâva'atları derkâr ise de el-hâletü hâzihî cemî' cevâbını isti'âb eden madde-i fesâd cihetiyle Karacadağ ve sair ol havali re'âyâsından dahi kat'an emniyet olunamayarak cenâb-ı sa'âdetlerinin ol taraftan infikâkları takdîrinde tâife-i mesfûrenin intihaz fırsat ile hareket ve tecâvüze cesâretleri ihtimâli mahzûr-ı azîm olduğundan gayrı mevsim-i sayfın güzâr üzere olması takrîbiyle kendünüzün bi'n-nefs hareket ve azîmetiniz vakte muhtâc olacağından mukaddem ki irâde-i seniyye mücebince kendünüze mu'âdil bir başbuğ ile Ohri ve İlbasan sancaklarından külliyyetlü ve İskenderiye Sancağı'ndan dahi mümkün mertebe asker ihrâc ve irsâl etmek üzere bi'n-nefs hareket ve azîmet-i memuriyetinizin şimdilik afv ve te'hiri muktezâ-yı halden olduğu beyânıyla ol babda sünûh edecek irâde-i seniyyeye muntazır oldukları inhâ ve iş'âr buyurulmuş olduğundan meâl ve iş'ârât-ı müşîrîleri ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuş ve huzûr-ı hümâyûn-ı hazret-i cihandârîye dahi arz ve takdîm ile meşmûl lehaza-i âtîfet ifâza-i cenâb-ı zillullahî-i buyurulmuştur. Cenâb-ı müşîrîleri devlet-i aliyyenin kemâl-i rızâkârî ve sadâkat ve müzeyyid-i fermanberî ve mutâva'atıyla mütehâllik ve meftûr olan vüzerâ-yı izâmından olarak bi'n-nefs hareketleri tekrar irâde buyurulduğu halde

derhal imtisâle müsâra‘at buyuracakları ma‘lûm olan mevâddan ise de ol havalinin ahval ve keyfiyâtına nazaran cenâb-ı müşîrîlerinin bu günlerde ol taraftan infikâkları gayr-ı câiz ve îrâd ve iş‘âr buyurdıkları i‘tidâd-ı vâkı‘a mutâbık olarak heman mutasarrıf oldukları sancaklardan küliyetlü asker ihrâcıyla muktedir bir başbuğla serî‘an ve âcilen erişdirmeleri lazım ve vacib olub irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi bu vechle müte‘allık olmağla mecbûl oldukları gayret ve hamiyet iktizâsı ve vâkı‘ olan iş‘âr ve ta‘ahhüdleri muktezâsı üzere kendünüze mu‘âdil bir münâsib ve muktedir başbuğla elviye-i mezkûreden küliyetlü asker ihrâc ve bir an akdem mahall-i memuriyetlerine sevk ve tisyâr ile zâtlarından me‘mûl olan gayret ve sadâkat levâzımını icrâ ve ibrâza himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa‘âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede‘l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri me‘mûldür.

-128-

Zir-i negin-i hükümet ekin-i daverilerinde mühemma ve masan liva-i Debrenin otuz altı senesi cizye-i şer‘iyyesi sene-i sabıkından üç bin guruş noksanıyla liva-i mezbûr mütesellimi kullarıyla ilzam ile mebaliğ-i kusur olan yedi bin yedi guruşu lutfen ve mürüvveten tahsil buyuracakları ifadatını şamil hame-zib-i bi-sicil olan bir kıta kaime-i inayet-daime-i müşîraneleri mezayasına ittılâ‘-ı acizi hasıl olmağla memnun-ı lutf ve keremleri olmuştur. Bu defa cizye-i mezkûrun boğça evrakı tatar kullarına tevdi‘an pişgah-ı devletlerine irsal olunmağla bu babda merasim-i übüvvet ve nübüvvete riayet buyurub mütesellim-i mûmâ-ileyh kulları tarafına savb-ı alilerinden irsal ile salifü‘z-zikr yedi bin iki yüz yedi guruşu nakd veyahud deraliyyeye poliçe vechle hemen şu günlerde savb-ı senaveriye i‘ta eylemesi hususu genç yaşın mübarek başın için müekked emr ve tenbih buyurularak bu vechle de seviyy-i acizanemi rehin-i enva‘ minnet buyurmaları temennâsı badi müstakille-i arz ihlasım olmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü‘l-vusûl ber-vefk-i niyaz ve mes‘ul hemen şu günlerde iktiza eden emirname-i veziraneleriyle tekid ve tenbih buyurulmak vabeste-i şime-i meşime-i mekarim-şümulleridir. Bi-mare andelib-i hadika-i ikbal ve maarif olan zat-ı cami‘ü‘l-kemalat-ı şerifleri müterennim ve şadı ve irtifa‘ makadır-ı mecd ve iclalleriyle ser-firaz akran ve e‘ali olmak da‘vat –ı hayriyyesi tediye ve ikmaki verasında ariza-i kemteran ...(silik) savb-ı savab-nümayı dil-nüvazilerine derkar ve bedidar olan ve kadr-ı şevk ve ihtisas-ı derunumuz üzere her an ve zaman füzunu ezmine-i ömr ve ikbal ve menziletleri ed‘iyye-i

hayriyyesine malum ve meşgul idüğümüz arz ev izhara vesile-cuy iken mavsıl duaname ve devamcuyanemiz ol savb-ı dil-cuya memuren azim ve râhî olmağla zeri'a-i zimmetimiz olan da'vat-ı icabet-ayatlarında bezl-i vücud ve müdavelet ba'is ve iftihar-ı veli-ni'metimiz olduğu ifadesi Yanya ma'askerinde mevcut vüzera-yı izam ve fehhemallahu Teala ile yevmi'l-kıyam hazeratı tarafından bu defa savb-ı halisanemize vürud ile derun-ı şukka ... leffen isal-i seviyy-i veziraneleri kılınan bir kıta şukka ve pusulanın natık olduğu ma'lumü'l-esami ... el-yevm ma'asker-i mezkûrede şiddet lüzumu derkar olduğu zıkr ve tasrih ve merkumların bir kadem akdem Yanya canibine irsal ve izam kılınmaları beyan ve tevzih buyurulmuş ve merkûmlar bu tarafda olmayub ma'ıyyet-i veziraneleriyle rû-be-rah müte'azim olmuş olduklarından bu babda himmet ve mürüvvet buyurularak merkûmlar ... ol tarafdandır Yanya canibine izam ve irsal buyurulmak mukteza-yı vakt ve maslahattan idüğü ma'lum-ı saadet-melzum-ı müşiraneleri buyuruldukda ol vechle emr ve tenbih buyurulmak temennası vesile-i arz ihlasım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vefk mes'ul-i himmet-i vala-nihmetleri memul-i halisanemizdir.

-129-

Bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşışatlarına havale buyuluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma'dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma'adasının isti'cal olunduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olunduğu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma'adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir -i muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi'adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdîye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tisyarına ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine

irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânîleridir. Öteden berü mecbûl oldukları mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazimesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmîl-i tekrîm ve mezâyası mûnderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzîleir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığını ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havî ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerininindir.

-130-

Her halde tahsil-i nikhâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olmaları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vedad-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vedad-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittilâ' -ı hulusurânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları muceb-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe

hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittıla' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vead-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştîmâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me'mul-i vead-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanb erîye ri'ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına müsaberet birle teveccühat-ı seniyye hazret-i sahib-karânî ve hüsn-i inzâr-ı aliyye-i cenab-ı mazhariyetleri ider ki.

Mir-miran-ı kiramdan hala Dudakin Sancağı mutasarrıfı saadetlü Numan Paşa hazretleri inha olunur ki avn ü inayet-i canib-i bari ve yümn-i teveccüh-i hazret-i şehriyari ile manzur-ı padişahî olan Tepedelenli Ali Paşa hain-i ... mütehasıs olduğu kalenin karşusunda olub bütün bütün itimad eylediği adayı iş bu mah-ı Şabanü'l-muazzamının onuncu mübarek sebt gecesi saat sekizde yürüyüş? ile zabt olunub birkaç gün zarfında bütün bütün makhûrun gâilesi ber-taraf olması eltaf-ı hafiyeye-i ilahiyeden memul idüğüne mebni maiyyetimizde olan Üsküb Sancağı mutasarrıfı saadetlü Malik Paşa hazretleri Priştine'ye iade olunmuş olmağın bundan akdem Priştine'de bazı müfsidin ikâd-ı te'sire-i fitneye cesaretlerine binaen bir mikdar kîl ü kâl olduğundan o misillü hareket-ı nâ-bercâya cesaret edenlerin haklarından gelineceğinden bahisle paşa-yı muma-ileyhin reyine mütâba'at ve hüsn-i muaşeretleriçün buyuruldu ısdar olunmuş ise de hasbe'l-iktiza taraflarınızdan dahi merasim-i ianet-kârîye riayet ve paşa-yı muma-ileyhin Priştine'de ârâm ve istirahati esbabının istihsaline dikkat etmeniz babında Divan-ı Rumili ve Nezaret-i Derbendat ve bi'l-istiklal canib-i ser-asker ve ordu-yı Yanya'dan iş bu buyuruldu tahrir iş bu takarrub eden ramazan-ı kesirü'l-feyzatda fukara ve bendegâna meftûh ve mebsût olan hân-ı pür-inayetlerinde bulunmak istemesiyle yedi kavanoş erçal-ı mütenevvi'a ve üç kavanoş işribe-i mütenevvi' iki sandık derununa mevzu'an tesyîr-i savb-ı me'âlîleri kakmış olmağla her ne kadar naçiz ve cüz'î layıksız bir dost-âviz ise de mecbûl ve meftûr oldukları şîme-i atıfet-meşime-i hatır-sâzîleri muktezasınca karîn-i kabul buyurularak bende-i bî-merâların rehin-i meserret ve hubûr buyurulmak babında lutf ve ihsan veliyyü'n-nimet bî-imtinan bî-merâl tantana-güş?-ı devlet ... asıfaneleri reside-i rub' meskûn ve tedâbir-i sâiyye ve efgân-ı sâkıbeleri her halde

mukârin-i tevfiyat-ı cenab-ı hüdevendiçün ve mefahir-i gaybiyye-i ilahiyye ile her dem ve anları galib ve zafer-nümûn olmaktan hâlî olmamaları da'vât ve icabet-âyâtı ba'de'l-ikmal ber-âverde-i muhlis-i sıdk-makrunları budur ki zat-ı mekârim-i ihtivayı hidivîleriyle meyâne-i hulûs-metânedede mün'akid ve müstahkem olan mehr ü müvâlât-ı râyikâne redd ü müvâsât-ı layıkanemiz mühr-i rehin-i faikane ile mütehattim olmak mûlabesesiyle her bâr midhat-ı evsâfa kerimü'l-ittisafılarıyla evkât-güzâr ve ihtisas-ı hatr-ı atr-ı atıfet-menâslarına nigehdâr üzere iken İskenderiyeli Mahmud nam kullarının Belgrad'da bâ-hüccet-i şer'iyeye temellük eylediği dekâkîn ve odaların merkûmun zabt ve rabtı hususuna ber-mukteza-yı nübüvvet ve übüvvet ve ber-mübtega-yı tevad ve halet savb-ı savab-nüma-yı hidivanelerine derkar v eruz-be-ruz tezayüdü bedidar olun şaibe-i rayb ve riyadan mu'arrâ ve hüsn ve hâşâk-ı şekk ve sem'adan saf olan inha-i mehr ve müvalatımız ale'd-devam seviyy-i dilcûy-ı vikâye cereyan ve izzetlü felan bey bendelerinin avdetiyle huyûb-ı tesmim-i a fiyatlarına küşâbende-i ecfân iken hakk-ı ehakk-ı müşirilerinde mehasin-i teveccühat-ı mekarim-gayat-ı hüsrwane şeref-resân oalrak felan ve felan sancaklarının teşerruh-vâfi-i iclal oldukları

-131-

İskenderiye sancağına ilhaken uhde-i istihal-i müşiranelerine tevcih ev ihsan-ı hümayun buyrulduğunun peyâm-ı dilârâmı canib-i devlet-i aliyyeden bu defa taraf-ı halisanemize mahsus iş'ar kılınmış olmağla bu babda serzede-i meydan zuhur olan mesrur ve hubûrumuz güncâyış-pezîr havsala tahrir olmamağla hemen cenab-ı hüdebend için mübarek ve meymun ve kaffe-i hususat-ı düsturielrin tevfiyat-ı aliyyesine mazhar ve makrun eylemek dualarıyla ifa-yı resm-i tehniyete mübaderet ve mûmâ-ileyh bendelerini bir gün akdem seviyy-i muhlisiye avdeti hususna himmet buyurmaları memulüyle kaime-i muhalasat tahrir ve friristade-i nadi-i atufet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl gerek mukaddema mir-i mûmâ-ileyhin havsala-i hafızasına tevdi' olunan hususat ve gerek bundan böyle hakk-ı hidivanelerinde hayr-hâhâne iş'ar kılınacak ve oğul baba gibi muhabere olunacak maddelerde hüsn-i muvafakat ile tezayüd-i şan -ı alileri mültezim-i hulusuri olduğu malum-ı müşirileri buyuruldukda ber-mukteza-yı şime-i mürüvvet-şümûl bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizimizamir-i münirlerinden dûr ve havali-i teveccühat-ı samimiyelerinden mehcûr buyurulub mir-i mûmâ-ileyhin tarafımıza iadesine himet buyurmaları meul-i halisanemizdir. Atufet-kârâ hakik-şinâsa

mukaddema mûmâ-ileyhin taraf-ı halisanemize geldiği ve havsala-i hafızasına tevdi' olunan vesaya ile savb-ı düsturilerilerine iade kılındığı esna-yı râhda tarafımızdan devlet-i aliyyeye tahrir kılınmış ve Arslan Paşanın Gustadan kaldırılacağı ve cizye boğçalarının irsal kılınacağı memulümüz idüğü Babıaliye irsal olunmuş ve bu defa malum-ı alileri olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşa hakkında sizde olan igbirar-ı mülükaneye nazaran beher hal Malik Paşa ve sairler iel hüsn-i muvafakat lazım gelmekden irsaline himmet buyurmaları memul-i halisanemizdir.

İskenderiye Sancağında Berko Nahiyesinde Garhovic nam karye ve gayriden yedi bin yedi yüz yetmiş yedi akçe tımara mutasarrıf Osman veled Süleyman ba-emr-i ali alaybeyisi ve sancaklılarıyla ma'iyyetimize memur iseler de mûmâ-ileyh hala İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarına saye-endaz atufetlü Mustafa Paşa karındaşımız hazretlerinin divan kitabeti hıdmet-i müşirilerinde olmağla sancağı altında adem-i vücudunu bahane ile mutasarrıf olduğu tımarına bir taraftan bir vechle müdahale ve ta'arruz olunmamak babında ruhsatı havi bi'l-istiklal divan-ı Rumiliden işbu buyruldu ısdar ve yerine i'ta olunmuşdur. Bi-mennihi Teala vusulünde gerekdir ki ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eylesiz deyu bu evan-ı meyamin-i iktiranda derya-yı eltaf-ı bi-payan hazret-i kitisitani hakk-ı ehakk-ı daverilerinde mütemevvic olarak uhde-i müşirilerinde olan İskenderiye sancağına ilhaken ba-hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun Ohri ve İlbasan sancakları tevcih ve ihsan buyurulub ber-mukteza-yı irade-i seniyye livateyn-i mezkûrinin zabt ve rabtıyçün bu günlerde dest-yari-i tevfik-i bari ve meded-kari-i hazret-i cihandari ile makarr-ı hükümet-i devletleri olan İskenderiyeden hareket ve livateyn-i mezbûrin canibine mütevecihen azimet buyuracaklarından bahisle daire-i me'ali-bahire-i hidivileriyçün muktezi olan yirmi parça çadırın Sirozda işтира ve tanzimi hususuna ala cünahü'l-isti'cal hakipa-yı daverilerine isbal ve isal kılınmak iradesine dair bu defa adamları kulları yediyle piraye-i bahşa-yı enamil-i ta'zim ve nihade-i tarik-i tekrim olan emirname-i seniyyeleri meal-i atıfet-iştimalleri ma'lum-ı çaker-i kadimleri olmuşdur. Bu vechle hakk-ı ehakk-ı düsturilerinde ser-zede-i saha-i zuhur ve bürüz olan telettufat-ı şahane ve iltifat-ı mülükanededen bi'l-vücuha memnun ve şadan oalrak cenab-ı ... ömr ve ikballerin feravan ve tevfik ve selametler ihsan eylemek da'vat-ı icabet-ayatı piraye-i zeban kılınmışdır. İrade-i keramet ifade-i veliyyü'n-ni'amileri üzere mezkûr çadırların işтира ve hakipaylarına ba's ve israsına mübaderet canıma minnet bir

hıdmet-i müstevcibü'l-mefharet ise de Sirozda hazır çadırın vücudu mefkud olduğundan başka i'mali dahi gayr-i mesbuk olub bende-i ... dahi hin-i iktizada Selanik ve İstanbul taraflarından celb etmekte olduğum derkar ve işbu iradelerinin hüsn-ü tenfiz ve icrasına muvaffak olamadığımdan ziyadesiyle mahzun ve giriftar elem gûnâ-gûn olduğum nümudar olmağla bu babda ... olan kusur -ı çakeranemin mukarin-i afv-ı cemil buyurulması temennasıyla tahrir-i arzuhale cesaret ve merkûm kulları mu'avedetiyle takdim-i pişgah-ı merhametleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl fi-ma-ba'd canib-i riya mecanib-i çakeranem teveccühât-ı inayet-ayat-ı bende-i perverileriyle memnun ve ihya buyurulmak babında ve her halde

-132-

Cenab-ı devlet-meab veliyyü'n-ni'amilerinin abd-ı hayr-hah ve bden-i bi-iştibahları olduğum vareste-i ityan delil ve güvâh olak hasebiyle revzan-ı şeban füzuni-i eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal ve beka-yı cah-ı übbehet ve iclal-i hidivileri ed'ıyyesine müsaberetiyle güzarende-i evan ve arz-ı kâlâ-yı sarf ve ubudiyete bezli tâb ve tev-an olunmakta iken bu defa paşa pederim bendelerinin adamları kulları savb-ı savab-nüma-yı vezirlerine gönderilmiş olmağla izhar-ı kâlâ-yı kesb-i iftihar etmiş abd-ı dua-guyları olduğum malum ve bu cihetle daire-i fahire-i veliyyü'n-ni'amileri metbu'atından ma'dud idüğüm meczûm olmak hasebiyle her halde lutf ve atıfetleri hakk-ı abidaneme mebzul ve erzan buyurulmak teferru'uyla Mahzâ icrâ-yı merâsim tebrîk-i abd-i sa'îd ve îfâ-yı farîza-i şükr ve senâ ihlâs-ı bedîd-i bendegânem siyâkında işbu arzihâl-i âcizânem tahrîr ve tatar kulları sefâretiyle merfû' pîşgâh-ı vâcibü't-tevkîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ihlâs ve du'â-yı kemterânem ma'lûm-ı ilm-i rahîmâneleri buyuruldukda bu abd-ı âcizlerin zîver-i teveccühât-ı merhamet-âyât-ı vezîrîleriyle nâil-i teveccühât buyurmaları Cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i ... mûrisü'l-mübâhât ... an ihtiyâcü'l-âlât ... kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsîfâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidivânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet irsâm eylemek farîza-i zimmet-i çâkerânem olan da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-itmâm arzihâl-i bende-i bekâ-cû-yı ubûdiyet-merâmlarıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrîleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu'âmelesinden olduğuna

nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden kestahâne simden musanna‘ yaldızlu bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib‘âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te‘âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâyı hâtır-ı bâhirü'l-iclâl ile isti‘mâlini müyesser ve nasîb ve sadâ-yı mehâbet –ihtivâsı ra‘b-endâz kılub e‘âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bi‘l-mu‘în. Veli-ni‘met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve üncine-i ... i‘tibâr ve kabul buyurmaları.

-133-

Cenâb-ı mekârim-elkâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan hukûk-ı mehr ve muhabbet ve nekâde-i şevk ve hakikat-ı fuâdiyemiz ezelî ve kayd-ı ta‘rîfden vâreste ve müstağnî ise de icrâ-yı levâzım nısfü'l-vâsılaya ikdâm vâcibe-i ... olduğuna mebni mukaddemce isti‘lâm mübârek tab‘-ı âlîlerine dair takdîm olunan hulûsnâmemizin vusûlünü şâmil ve îfâ-yı ihlâs ve mu‘âvenet-i zâtiyelerini müştemil bu def‘a firistâde-i mürüvvet buyurulan şukka-i şerîfe-i fazîlâneleri vâsıl ve hulûsa-i mezâyâ-yı sadâkat ihtivâsı ma‘lûm –ı hulûsûrânem oldukda sultanımın hulûskârîde olan vüfûr ve rû-muhabbet-i kalbiyye ve bi‘l-hâssa ahbâr-ı sâre-i ikbâl ve afiyet-i necîbânelerinden ve İskenderiye ceziresinin işbu otuz dört senesi malıyla sinin-i güzeşte bakâyası emvalinden olarak yalnız otuz ü. Bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşışatlarına havale buyruluş ve ma‘adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men‘a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma‘dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma‘adasının isti‘cal olduğunun havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olduğun ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma‘adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir –ı muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi‘adında oldukarı kemal-i meyl

ve muhabbetyek-vücûdîye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tisyarına ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânîleridir. Öteden berü mecbûl oldukları mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

-134-

Cânib-i devlet-i aliyyeye ve tarafımıza isticlâb ve da'vât-ı hayriyyeye mezîd i'tina ve dikkat sen ki vezîr-i gayret-şî'âr ve şîr-i sadâkat-âsâr-ı müşârün-ileyhsin sen vekâlet-i mutlakamı ihrâz ve ünvan-ı serdâr-ı ekremî ile kesb-i imtiyâz etmiş tâcdârî-i hüsn-i kemâl rüşd ve reviyet ve mezîd-i gayret ve hamiyet ile meşhûr bir vezîr-i sadâkat-mevfûr olmanla her bir maddede hayr-hâhâne ve reviyet-mendâne hareket ve ibrâz-ı te'essür-i mebrûreye sa'y ve dikkat etmekte olduğun nezd-i Te'âlâ merkad-ı mülükânemde müsbet ve ma'lûm ve bundan böyle dahi senden rızâ-yı meyâmin-irtizâ-yı şehinşâhâneme muvâfık ve îcâb-ı dikkat ve hâle mutâbık hıdemât-ı pesendîde ve hareket-i ber-güzîde zuhûru me'mûl ve meczûm olduğuna binâen inâyet-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince zikr olunan derbendat nezâreti kemâkân uhde-i sadâkatinde ibkâ ve takrîr kılınmış olmağla mecbûl ve meftûr olduğun umûr-ı âşinâyı ve kâr-ı âgâhı ve gayret muktezâsınca ve derbend-i merkûmenin bundan böyle dahi zabt ve rabtıyla lâzım gelen mahallerini gümrüğü gibi muhâfaza ve muhâsara ederek kimesnenin mâl ve cânibine zarar isâbet etmemesi husûsuna dikkat ve devlete âid olan fukarâ-yı ra'iyet ve aceze-i memleketin himâyet ve sıyânetleri emr-i ehemmine ... vüs' ve sıyânet eden fermânım olmağın te'kîd-i memuriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr-vâye-i tisyâr olmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ber-vech-i muharrer mel ve hareket ve senden me'mûl şimdiye değin meşhûr-ı şâhânem olan âsâr-ı gayret ve sadâkat ve mâye-i salâbet ve hamiyeti ba'd-ezîn dahi ibrâz ve izhâr ile hakkında derkâr ... tezâyüdü bedîdâr olan teveccühât-ı mehâsin-i âyât-ı pâdişâhânemi tasdîk ve te'yîde sarf-ı ... liyâkat ve fukarâ-yı ra'iyet mikdâr-ı zerre

zulm ve ta'addî vuku'a gelmemesine dikkat ulûfeleri hazîne-i hâlisânemizden verilmek üzere asâkir-i vezirîlerinden ma'lûmü'l-aded asker savb-ı senâverânemizde irsâl buyurmaları iltimâsında olduğumuza mebnî muktezâ-yı kâr-şinâsı ve fütüvvet-i destûrîleri üzere felan bendeleri başbuğuyla bu def'a irsâl buyurulmuş olan asâkirin ber-vech-i peşîn savb-ı reviyetlerinden ve rilmiş olan yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruş ulûfeleri felan bendelerine teslîmen savb-ı kerîmânelerine irsâl eylememesine iltimâsını hâvî resîde-i dest-i tekrîm olan kâime-i düstûrîleri meâli harf harf ma'lûm-ı senâverânem olmağın hak bu ki bu husûsa masrûf himmet-i seniyyeleri hulûsûrîlerin minnetdâr etmiş olmağın inhâen ve meblağ-ı mezkûr yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruşu bu def'a nakden mîr-i mûmâ-ileyh bendelerine teslîmen savb-ı sâmîlerine gönderilmiş olduğun iş'âr işbu kâime-i hulûs-fâhime terkîmine ibtidâr ve seviyy-âtufet kararı kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı atûfet-melzûmları buyuruldukda savb-ı senâverânemizi bundan böyle teveccühât-ı kalbiyyeden ferâmûş-gerde buyurmamağa himmetleri temennâ-yı hâlisânemizdir. Cenâb-ı âşiyân-sâz mûrg-i melûl ve hâk-tırâz-ı hamiyet-râz hüsn-i kabûl ... bîmâre hem-pâyeyi devlet-i andelîb tab'-ı me'âlî-i devlet-i âsafileri dâimü'z-zaman terennüm ve şâdî ve şehbâz seher-i âşiyân baht ve ikbâl-i vezîrîlerin hedâ-yı ulyâ-yı mekâsîd-i fuâdiyye-i devletlerinden şikâr-âver ve mübâhî eyleye. Amin. Bu çâker-i ihlâs-perverleri müddet-i medîdeden berü sâye-i merhamet-vâye-i veliyyü'n-ni'amîde müstazîll ve âsûde-nişîn mâide-i bâhirü'l-ihsân-sâmîlerinden behremend ve havâle olduğuna binâen hurûs-ı dîl ü cân bekâ-cûyânım da'vât-ı hayriyye-i izdiyâd-ı ömr ü devlet-i iclâlleriyle sâ'at-be-sâ'at ni'me-pervâz ve nâtıkâ-pîrâ ve gerde bed-hâhân ve a'dâ-yı sakyları mânend-sâkiyân-ı şikeste bâl-ı zebûn ve sefil ve mükedderü'l-hâl olmaları eltâf-ı İlâhiyeden temennâmız idüğünü inhâya vesîle-cûy iken zât-ı devlet-âyât-ı hidîvîleri bi-lutfihî Te'âlâ envâ'-nâz ve ni'm-i nefise ile me'lûf ve mütene'im ve bendeleri gibi kemter-i ... hediyesi nâciz oldukdan nâşî ihdâsı âr ve hicâbı müstelzim ise de el-hâletü hâzihî bu tarafın hâsilât-ı mevsimiyesinden güstâh-âne ve şermendâne hâkipây-ı kîmyâsâ-yı sâmîlerine itâre ve ihdâ olunmuştur.

-135-

Hemişe cenab-ı Allah veliyyü't-tevfik umur-ı mebrur-ı atufilerin mazhar-ı tevfik ni'me'r-refik birle ber-vefk-i dilhah tensik etlemek davatı tekrarıyla kaime-i

muhalast-daime-i tahrir ve tesyir nadi mürüvvet-semirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ muhat-ı ilm-i samileri buyruldukda ba'd-ezin dahi cenab-ı senaver-i bimeraların zibayiştı teveccüh-i müşirileri buyurulmak vabeste-i şime-i mürüvvetleridir. Her ne kadar zikr olunan ashabını nevaib kevine ve mesaib ... ihata ve istiab ve riyaz-ı ayş ve zindeganiyelerinin taravet ve nezaretini sarsar bilye-i tecvif ve ... ifsad ve ihlâk eylediyse de asar-ı baht-ı sa'id cebîn beyninde lâmi' ve afitab-ı giryan halinde tali' olub beyt-i ... dide-i dil ve canlarını ruşena ve hemişe hatır-ı fahir-i mülükanelerini leb-riz sürur ve saka eyleye. Zat-ı mürüvvet-simatlarıyla meyanemizde derkar ve payidar olan akd-ı iblâl muhalasat ve muhavenetimiz ile münhal olmayub belki hemen ... akd-ı mükerrer ile tekid ve tahkim kılındığı hakka nik-şinas zat-ı alilerine mütecellâ ve daima midhat ve senalarıyla encümen-i huluları mütecella olarak tevarüd tahrirat-ı dil-nüvazilerine emniyesiyle ru-dide-i şahrah intizara ... olunmakta iken bu defa tatar-i seb? Giriftarları vesatatiyle mersul nadi-i halisanemiz buyrulan kaime-i vefa daimeleri reside-i cay- vürud mine'l-badi ile'l-mekatı' feheva-yı seniyyesi karin-i iz'an muhavenet nümudları oldukda ravha-i mesrur ve ibtihacım gül-i gonce-i taravetle müzeyyen ve ravza-i behçet ve ihtizazım eşkûfe rüzgarının memnuniyet ile mu'anven olduğunu havi ve mahsusan ibraz-ı hulusu vefa mansusumuzu muhtevi kaime-i muhlısı tahrir ve firistade-i nadi-i atufet-masirleri kılındı. Bi-mennihi ve keremihi Te'âlâ lede esa'dü'l-vürud keyfiyet ihtisasım malum-ı mürüvvetleri buyruldukda ba'd-ezin taraf-ı halisanemizi nihad-ı mürüvvet itibar-ı düsturilerinden imha buyurmaları menut-ı şime-i alileridir mahzub-ı cenab-ı padişahi olan Ali Paşa haydununun yanında olarak derun-ı kalede olan günehlerin temin ve ihracları zımında bir kıta buyuruldu-ı samileri felan bendeleri istishabıyla Yanyaya lede'l-vürud mir-i mûmâ-ileyh buyuruldu-i samilerini derun-ı kaleye irsal etmiş ise de buyuruldu-i mezbûru merkûm günehler mevrud makhura irâe etmiş ve bizler bu kapudan nan ve ni'met yedik taşra çıkmak ihtimalimiz yokdur diyerek divan katibi Süleyman Efendinin hattıyla kat'i cevab çıkmış olduğundan mir-i mûmâ-ileyh bendeleri hakipa-yı alilerine ric'at ve avdet eylediği ve cevabname-i mezkûre mir-i mûmâ-ileyh bendelerinde olmağla manzur ve malum-ı devletleri buyurulacağı beyanı vesile-i ibraz ihlas ve ihtisas senaverânım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezin taraf-ı senaveranım teveccühat-ı samime-i alileriyle yad ve iş'ad buyurulmak vabeste-i mehasin-i meşime-i alileridir.

Bin altı yüz yirmi gurus bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakta olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşışatlarına havale buyruluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma'dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma'adasının isti'cal olunduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olunduğu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma'adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir -i muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi'adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdiye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tizyari ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânîleridir. Öteden berü mecbûl oldukları mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

Yanyada inşa olunmuş olan saray ebniyesi mesarifiyçün bundan akdem tertib olunan mebalığden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübaşeretiyle dergah-ı ali kapucubaşlarından râfi' ariza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâ-yı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes'ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sür'at avd ve ircâ'ı hususuna müsa'afa-i behiyye-i

vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuştur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi'l-vücuhi ri'ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşı hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzîleri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî

-137-

Te'âlâ lede es'adü'l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindedir. El-hâletü hazihi daire-i sâdikânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ'is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâ-yı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendegî haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle hakkında lutf ve eltâf -ı vezirilerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes'ulât-ı acizânesinin is'âfiyla tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsî' buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i mas'ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa'ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes'ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü'n-ni'amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me'mûn eylemek dua-yı hayrşyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vaktiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü'n-ni'amaneleri buyurulacağı iş'ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua etdiğimi müstegan-ı anî'l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta'rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerinin ... girerek kendğye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılamaz ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def' olursa sâyende ne âlâm ve küdüret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü'n-ni'metim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ meşmûl-i

nigâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me'lûf olduğum teve ccühât-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman

-138-

Her halde tahsil-i rıza-yı yimn iktiza-yı hazret-i kitistânî muceb şeref-i dücihânî derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmmе-i vead-kesteri-i halisanem lazımesi üzere her halde hayr-hâhlık kasdına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve pî-veste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vead ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum ancak her emirde rıza-yı yümn iktiza-yı cihandariye mütâba'atla ... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma'dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecruhü'l-cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ittılâ'ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma'delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma'deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te'sîr-i ferâzân ile birüz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vead ve muhabbetimiz ve madem tezayüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân -ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i veadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa'adet-kararları kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ taraf-ı şeriflerine derkar olan vead ve muhabbet ve muhâlasatım d-bâlâ idüğü ind-i alilerinde rûnümâ oldukda semt-i hayr-ı cemîle-i ilticâları me'mûlümüzdür. Bîmâre mültecâ-yı erbab-ı kalem ve matlabgâh-ı z-fünûn ahl-i rakm olan zat-ı ... ve kaffe-i umur-ı alileri mazhar-ı cenab-ı sübhani olmakdan hâlî olmamaları duası hitamında nümâyende-i muhlisanemizdir ki cenab-ı ni'me'l-meâb -ı atûfileri mecbûl oldukları görülüb ancak hatır-ı hulusuride bir an dûr ve endişe-i hayalimizden dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve end üh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatatıyla fisristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve

keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu'bîr -i hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dûr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları halisanemizdir.

-139-

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazimesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmîl-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzîleir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığımı ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi arıza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerininindir.

Her halde tahsil-i nîknâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olamları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vead-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vead-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittilâ' -ı hulusrânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye farıza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları mucib-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittilâ' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vead-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl

buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusrânem me'mul-i vedad-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur.

-140-

Zimmet-i bendegânem olduğu vechle istizâda eyyâm-ı ömr ve devletleri da'vâtı hıdmetinden bir mahz müfek ve hâlî olmadığımız arz olunmak siyakında arzıhal-ı rıkıyet-meâlleridir ki felan akrabası İbrahim Ağa kulları vesatıyla lutfen ve keremen ib'âs-ı savb-ı bendegânem buyurulan inâyet-name-i seniyyeleri vasıl-ı dest-i çâkeranem olub hakk-ı nâ-müstehak-ı bendegânemde ol vechle erzan ve şayan buyrulan iltifat-ı seniyye ve teveccühât-ı bîgâyât-ı aliyyelerinden derecesiz memnun olarak bâis-i fahr ve mübâhatım olmuşdur. Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes'ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü'n-ni'amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me'mûn eylemek dua-yı hayrşyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vaktiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü'n-ni'amaneleri buyurulacağı iş'ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua etdiğimi müstegan-ı ani'l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta'rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerinin ... girerek kendğye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılamaz ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def' olursa sâyende ne âlâm ve küdüret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü'n-ni'metim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ meşmûl-i nigâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me'lûf olduğum teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman. Her halde tahsil-i rıza-yı yimn iktiza-yı hazret-i kitistânî mucib şeref-i dücihânî derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmme-i vedad-kesteri-i halisanem lazimesi üzere her halde hayr-hâhlık kasdına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve pî-veste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vedad ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum ancak her emirde rıza-yı yimn iktiza-yı cihandariye mütâba'atla ... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma'dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecrühü'l-

cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ittılâ'ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma' delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma' deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te'sîr-i ferâzân ile birüz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vedad ve muhabbetimiz ve madem tezayüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân –ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i vedadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa'adet-kararları kılındı.

-141-

Bî-merâ olarak an zahrû'l-gayb kadimi ve samimi derkar olan hakk-ı müvâlât ve tehâb-ı derun ve muvâhât iktizasınca miran ve ihyan nîknâmları sem'-i hâlisânem oldukça hak bilür ki cây-ı muhabbetleri sebâtgîr sahife-i derunumuz olub lakin hasbe'l-vakt felan yerde ikamete memur olalıdan berü düçar olduğumuz kayd-ı ıztırâb ile imrâr-ı ezmân ve devam-ı ömr ve devlet-i padişahide nâtıka-pîrâve mertûb-ı ihsan olub cenab-ı düsturilerine âyâ ne vechle irsâl-i mükâtebâta vesile olur deyu her bâr da'vât-ı hayriyyeleri tezkârıyla müveşşah suver-i ezmân olduğum nevbenev î'lân ve beyana rasd-bîn isem de tasdî'-i müşîrâneleri çendân tecvîz görülüb ancak hatır-ı hulusrıde bir an dûr ve endişe-i hayalimizden dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve endûh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatıtyla fisristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu'bîr –ı hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dûr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları halisanemizdir. Manzur ve ma'lum-ı alem-ârâ-yı düsturaneleri buyruldukda müftehir ve mübâhî olduğumuz teveccühat –ı seniyye-i veziraneleri kemâ-fissabık hakk-ı bendeganemizde şayan ve sezavar buyurullmak babında emr ve ferman ve luutf ev ihsan devletlü saadetlü atufetlü refetlü dâver-i kirâri himemim sultanım düstur-ı celilü's-şan hazretleri min kıbelü'r-rahman zat-ı haydarî sıfat sematlarında merkûz ve sermûz olan cevher-i cihan-baha-i müsalet ve fevaid-i gâlikıymet? Resafet ve şeca'at lazimesi Berat Kalesine tahassun etmiş olan muhtar paşa ve

karındaşı Salih paşayı dest-bürd-i haydaraneleriyle ihrac ve kale-i mezkûru âverde-i kabza-i teshiye ederek mûmâ-ileyhümâyı iz'âc buyurub bu vechle billahi'l-hamd ve'l-minh saye-i atifet-vaye-i hazret-i zill-i hüdada istihsal-i şan ve übbebet-nişan buyurdukarının teveyyüd-i meserret be did-i can ve dil bahasını havi lutfen ve atfen firistade-i savb-ı senaveri buyurulan mukavaza-i beşaret ikaze-i daveraneleri acizanem olmağla aleyke avnullah ile zemzeme sâz oalrak ne derecelerde mesrur ve zebân ne mertebelerde dua-yı sena-yı ömr ve devletlerine mahsur etmişdir. ...mevkufenin bir gûne telef ve iza'e olmaması hsusna inayetleri ziyade niyazkerde-i senaveridir.

-142-

Cenab-ı hüdavend kadir zat-ı inayet-âyât-ı veliyyü'n-ni'amanelerin kaffe-i zevahi ve hatayadan me'mun ve eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal -i hidivanelerin tezayüd ve efzûn eyleye . Amin.

Mesned-ârâ-yı devlet ve ikbal ve mersad-ı hüsn-i tevfil-i hazret-i zülcelal olmaları da'vatı arz-ı berdâšte-i dergah-ı rabb-i müte'al kılındığı siyakında âyende-i muhabbet-i muhlıs-ı hâlisü'l-bâl oldur ki cenab-ı ... olarak an zahrü'l-gayb kadimi ve samimi derkar olan hakk-ı müvâlât ve tehâb-ı derun ve muvâhât iktizasınca miran ve ihyan nıknâmları sem'-i hâlisânem oldukça hak bilür ki cây-ı muhabbetleri sebâtgîr sahife-i derunumuz olub lakin hasbe'l-vakt felan yerde ikamete memur olalıdan berü düçar olduğumuz kayd-ı ıztırâb ile imrâr-ı ezmân ve devam-ı ömr ve devlet-i padişahide nâtıka-pîrâve mertûb-ı ihsan olub cenab-ı düsturilerine âyâ ne vechle irsâl-i mükâtebâta vesile olur deyu her bâr da'vât-ı hayriyyeleri tezkâriyla müveşşah suver-i ezmân olduğum nev-be-nevi'lân ve beyana rasd-bîn isem de tasdf'-i müşirâneleri çendân tecvîz görülüb ancak hatır-ı hulusuride bir an dûr ve endişe-i hayalimizden dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve end üh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatâtıyla fisristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu'bîr -i hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dûr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları halisanemizdir.

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i

kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazımesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzileir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığını ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerindedir.

-143-

Her halde tahsil-i niknâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olamları da'vâtı berdâste-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vead-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vead-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittılâ' -ı hulusurânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları mucib-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ittılâ' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vead-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyurulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me'mul-i vead-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanb erîye ri'ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına müsaberet birle teveccühât-ı seniyye hazret-i sahib-karânî

Ömr ve devletleri da'vâtı hıdmetinden bir mahz müfek ve hâli olmadığımız arz olunmak siyakında arzıhal-i rıkiyet-meâlleridir ki felan akrabası İbrahim Ağa kulları vesatıyla lutfen ve keremen ib'âs-ı savb-ı bendegânem buyurulan inâyet-name-i seniyyeleri vasıl-ı dest-i çâkeranem olub hakk-ı nâ-müstehak-ı bendegânemde ol vechle erzan ve şayan buyrulan iltifat-ı seniyye ve teveccühât-ı bîgâyât-ı aliyyelerinden derecesiz memnun olarak bâis-i fahr ve mübâhatım olmuştur. Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes'ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü'n-ni'amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me'mûn eylemek dua-yı hayrşyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vaktiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü'n-ni'amaneleri buyurulacağı iş'ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua ettiğimi müstegan-ı anî'l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta'rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerininin ... girerek kendğye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılabilir ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def' olursa sâyende ne âlâm ve kûdûret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü'n-ni'emetim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ meşmûl-i niğâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me'lûf olduğum teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman.

-144-

Her halde tahsil-i rıza-yı yimn iktiza-yı hazret-i kitistânî mucib şeref-i dücihânı derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmme-i vead-kesteri-i halisanem lazimesi üzere her halde hayr-hâhlık kasdına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve pî-veste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vead ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum ancak her emirde rıza-yı yümni iktiza-yı cihandariye mütâba'atla ... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma'dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecruhü'l-cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ıttılâ'ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden

keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma‘delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma‘deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te’sîr-i ferâzân ile birûz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vedad ve muhabbetimiz ve madem tezayüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân –ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i vedadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa‘adet-kararları kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ taraf-ı şeriflerine derkar olan vedad ve muhabbet ve muhâlasatım d-bâlâ idüğü ind-i alilerinde rûnümâ oldukda semt-i hayr-ı cemîle-i ilticâları me’ mûlümüzdür.

-145-

Manzur ve ma‘lum-ı alem-ârâ-yı düsturaneleri buyruldukda müftehir ve mübâhî olduğumuz teveccühat –ı seniyye-i veziraneleri kemâ-fissabık hakk-ı bendeganemizde şayan ve sezavar buyurullmak babında emr ve ferman ve luutf ev ihsan devletlü saadetlü atufetlü refetlü dâver-i kirâri himemim sultanım düstur-ı celilü’ş-şan hazretleri min kibelü’r-rahman zat-ı haydarî sıfat sematlarında merkûz ve sermûz olan cevher-i cihan-baha-i müsalet ve fevaid-i gâlkıymet? Resafet ve şeca‘at lazimesi Berat Kalesine tahassun etmiş olan muhtar paşa ve karındaşı Salih paşayı dest-bürd-i haydaraneleriyle ihrac ve kale-i mezkûru âverde-i kabza-i teshiye ederek mûmâ-ileyhümâyı iz‘âc buyurub bu vechle billahi’l-hamd ve‘l-minh saye-i atıfet-vaye-i hazret-i zıll-i hüdada istihsal-i şan ve übbehet-nişan buyurdukarının teveyyüd-i meserret be did-i can ve dil bahasını havi lutfen ve atfen firistade-i savb-ı senaveri buyurulan mukavaza-i beşaret ikaze-i daveraneleri acizanem olmağla aleyke avnullah ile zemzeme sâz oalrak ne derecelerde mesrur ve zebân ... ne mertebelerde dua-yı sena-yı ömr ve devletlerine mahsur etmiştir. ...mevkufenin bir gûne telef ve iza‘e olmaması hsusna inayetleri ziyade niyazkerde-i senaveridir. Cenab-ı hüdavend kadir zat-ı inayet-âyât-ı veliyyü’n-ni‘amanelerin kaffe-i zevahi ve hatayadan me‘mun ve eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal –ı hidivanelerin tezayüd ve efzûn eyleye . Amin. Maruz-ı çaker-i kadim sadîü’s-samimileridir ki peder-i cennet-makarrlarından mevrusen atebe-i ulyâ-yı veliyyü’n-ni‘amanelerinin abd-ı memlukü sadakat-sülûkü olduğundan nümâdî-i eyyam-ı ömr ve devlet ve iclal-ı asıfileri ed‘iyyesiyle ziver-i zeban-ı ubudiyet etdiğimi ifade ve beyan zeminlerinde hakipa-yı kâmrevâ-yı rahimanelerine takdim mücerred teveccühat-ı mehasin-âyât-ı veliyyü’n-ni‘amanelerinm niyaz siyakında arzıhal-i çakeri terkimine ibtidar ve mübarek

hakipa-yı devletlerine takdim ile

Hem-vâre-i zat-ı mekarim-iştimaleri ârâyiş-efzâyı müsned-i devlet ve ikbal ve pîrâyiş-bahşa-yı merkez-i mecd ve iclal olmak da'vatı te'diye ve ikmal kılındığı hilalde nümayende-i muhabbet-i hulus-i iştimaleridir ki ber-mukteza-yı nübüvvet ve übüvvet ve ber-mübtega-yı tevad ve halet savb-ı savab-nüma-yı hidivanelerine derkar v eruz-be-ruz tezayüdü bedidar olun şaibe-i rayb ve riyadan mu'arrâ ve hüsn ve hâşâk-ı şekk ve sem'adan saf olan inha-i mehr ve müvalatımız ale'd-devam seviyy-i diltûy-ı vikâye cereyan ve izzetlü felan bey bendelerinin avdetiyle huyûb-ı tesmim-i a fiyatlerine küşâbende-i ecfân iken hakk-ı ehakk-ı müşirilerinde mehasin-i teveccühat-ı mekarim-gayat-ı hüsvane şeref-resân oalrak felan ve felan sancaklarının teşerruh-vâfi-i iclal oldukarı İskenderiye sancağına ilhaken uhde-i istihal-i müşiranelerine tevcih ev ihsan-ı hümayun buyrulduğunun peyâm-ı dilârâmı canib-i devlet-i aliyyeden bu defa taraf-ı halisanemize mahsus iş'ar kılınmış olmağla bu babda serzede-i meydan zuhur olan mesrur ve hubûrumuz güncâyiş-pezîr havsala tahrir olmamağla hemen cenab-ı hüdebend için mübarek ve meymun ve kaffe-i hususat-ı düsturielrin tevfiyat-ı aliyyesine mazhar ve makrun eylemek dualarıyla ifa-yı resm-i tehniyete mübaderet ve mûmâ-ileyh bendelerini bir gün akdem seviyy-i muhlisiye avdeti hususna himmet buyurmaları memulüyle kaime-i muhalasat tahrir ve friristade-i nadi-i atufet-masirleri kılınmıştır.

-146-

İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl gerek mukaddema mir-i mûmâ-ileyhin havsala-i hafızasına tevdi' olunan hususat ve gerek bundan böyle hakk-ı hidivanelerinde hayr-hâhâne iş'ar kılınacak ve oğul baba gibi muhabere olunacak maddelerde hüsn-i muvafakat ile tezayüd-i şan -ı alileri mültezim-i hulusuri olduğu malum-ı müşirileri buyuruldukda ber-mukteza-yı şime-i mürüvvet-şümûl bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizimizamir-i münirlerinden dûr ve havali-i teveccühat-ı samimiyelerinden mehcûr buyurulub mir-i mûmâ-ileyhin tarafımıza iadesine himet buyurmaları meul-i halisanemizdir. Atufet-kârâ hakik-şinâsa mukaddema mûmâ-ileyhin taraf-ı halisanemize geldiği ve havsala-i hafızasına tevdi' olunan vesaya ile savb-ı düsturilerilerine iade kılındığı esna-yı râhda tarafımızdan devlet-i aliyyeye tahrir kılınmış ve Arslan Paşanın Gustadan kaldırılacağı ve cizye boğçalarının irsal kılınacağı memulümüz idüğü Babıaliye irsal olunmuş ve bu defa malum-ı alileri olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşa hakkında sizde olan igbirar-ı mülûkaneye

nazaran beher hal Malik Paşa ve sairler iel hüsn-i muvafakat lazım gelmekden irsaline himmet buyurmaları memul-i halisanemizdir.

Cenâb-ı hüdâvend-mecîd ve ferah-fezâ-yı rûz-ı su'ud ihtivâ-yı abd-ı izz-i şâna ârî mübârek saha-i mekârim ... cilvegâh-ı melâik esmân ve tanîn-i tavb-ı meserret ve şâdûmânların resîde-i sâmi'a-i ins ü can ve ra'b-endâz kılub bir hüdâhân eylemek farîza-i zimmet-i sâdikânem olan da'vât-ı hayriyyesi hulûs-ı derun ile ba'de'l-ikmâl arzihâl-i bende-i du'â-makâlleridir ki bu çâker-i ve çerağları beher hal perver-yiyâb mâide-i şehiyyü'n-nevâl lutf ve ihsân veliyyü'n-ni'amî ve seyrâb-ı zülâl rûz-ı eفزûn teveccühât-ı seniyye-i vezîrîleri olduğumdan her an ve zaman şâhid-i eyyâm-ı ömr ü devlet ve iclâlleri daima şâd-ı kâr-ı abd-i kâmrâmı ... husûl-i âmâl fuâdiye-i dâverîleri da'vâtıyla ihyâ nekzâr ve meşmûl idiğimi arz ve i'lâm bir vesile-i behiyyenin sünûhta müterakkıb iken hamdullahi Te'âlâ zât-ı me'âlî-âyât-ı âsifâneleri mesned-tırâz-ı ikbâl ve devlet ve mazhar-ı envâ' nâz ve na'im abd-i meserret olduklarından kulları müceddeden ihyâ ve vâyegîr sürûr-ı bî-intihâ olmuşdur. Hak tebârek ve Te'âlâ hazretleri evkât-ı ömr ü devletlerin nücûm esmândan rûş mezîd ve her rûz ve şeb hidîvânelerin hem nurâniyetkad rve abd eyleye. Amin. Bi'l-mu'în. Mahzâ icrâ-yı merâsim tebrîk-i abd-i sa'id ve ifâ-yı farîza-i şükr ve senâ ihlâs-ı bedîd-i bendegânem siyâkında işbu arzihâl-i âcizânem tahrîr ve tatar kulları sefâretiyle merfû' pîşgâh-ı vâcibü't-tevkîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ihlâs ve du'â-yı kemterânem ma'lûm-ı ilm-i rahîmâneleri buyuruldukda bu abd-ı âcizlerin zîver-i teveccühât-ı merhamet-âyât-ı vezîrîleriyle nâil-i teveccühât buyurmaları

-147-

Cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i mûrisü'l-mübâhât an ihtiyâcü'l-âlât kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsifâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidîvânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet irsâm eylemek farîza-i zimmet-i çâkerânem olan da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-itmâm arzihâl-i bende-i bekâ-cû-yı ubûdiyet-merâmlarıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrîleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu'âmelesinden olduğuna nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden kestahâne simden musanna'

yaldızlı bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib'âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te'âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâyı hâtır-ı bâhirü'l-iclâl ile isti'mâlini müyesser ve nasîb ve sadâ-yı mehâbet –ihtivâsı ra'b-endâz kılub e'âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bi'l-mu'în. Veli-ni'met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve üncine-i i'tibâr ve kabul buyurmaları. Cenâb-ı mekârim-elkâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan hukûk-ı mehr ve muhabbet ve nekâde-i şevk ve hakikat-ı fuâdiyemiz ezeli ve kayd-ı ta'rîfdan vâreste ve müstağnî ise de icrâ-yı levâzım nısfü'l-vâsılaya ikdâm vâcibe olduğuna mebni mukaddemce isti'lâm mübârek tab'-ı âlîlerine dair takdîm olunan hulûsnâmemizin vusûlünü şâmil ve îfâ-yı ihlâs ve mu'âvenet-i zâtiyelerini müştemil bu def'a firistâde-i mürüvvet buyurulan şukka-i şerîfe-i fazîlâneleri vâsıl ve hulûsa-i mezâyâ-yı sadâkat ihtivâsı ma'lûm –ı hulûsûrânem oldukda sultanımın hulûskârîde olan vüfûr ve rû-muhabbet-i kalbiyye ve bi'l-hâssa ahbâr-ı sâre-i ikbâl ve afiyet-i necbânelerinden fevkü'l-ifâde sürûr ve handân olarak İskenderiye sancağında mutasarrıf oldukları iki aded tüccara zarar gelmemek üzere iki kıta buyruldu-i sami hazret-i veliyyü'n-ni'aminin ısdarı iltimasını şâmil ve bazı tabirat –ı acizinin tahsinin müştemil itâre-i seviyy-i senaveri buyurulan bir kıta karin-i müdrike izhan-ı hulûsbeyanım olub bu vechle bazı kelime-i tayyibiyeve tabirat-ı senaveri pesendide buyurulmuş ancak senaverlerinin ol derecemâye ve bezâ'amız olmayub mahzâ cenab-ı şeriflerinin kemal-i mürüvvet ve hakk-ı acizide hüsn-i zann ve mülâtefetlerinden neş'et olduğu ve ba-husus miyâned evuku' bulan mükâtebâtın ekseri devletlü merhametlü veliyyü'n-nimet –ı bi-minnetim efendimizin kendi tesvîdât-ı belagat-âyât-ı dâverileri olub senaverleri dahi malik olduğum maye-i hetr mahzâ müşârün-ileyh efendimizin asar-ı hâme-i inayet ve ve talim-i devletleri idüğü vâreste-i güvâh ve âzâde-i iştibah olmağla her ehl-i dil birbirini bilmemek insaf değil medlulünde istid'a buyurulmuş olan buyuruldu-i sami tıbk iltimasları üzere der-akab tahrir ve şuka-i ihlaskariye reffen savb-ı tesyir kılınmış olduğu beyanı vesile-i tefahhus-ı tab'-ı mürüvvetleri olmuşdur.

-148-

İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl savb-ı ihlas-şî'ar-ı bi-meraların ba'd-ezîn dahi teveccühat-ı meyâmin-âyât-ı atufilerinden endahte-i feyza-yı zühûl buyurmayub ihtilâs-ı vakt buyurdukça merasim-i mükâtebâta sarf-ı harir hâme-i himmet ve ol

vechle muhlısların hâiz-i güncîne-i müsar ve fûruht buyurmaları vâbeste-i şime-i mürüvvetleridir. Avatıf-ı aliyye-i şahanede ba-rütbe-i samiye-i vezaret uhde-i hulusuriye tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulan Ağrıboz ve Karlılı sancakları mansıbı inayeti reside-i sami'a-i alileri oalrak mucib-i memnuniyet-i samileri olduğundan bahisle ber-mukteza-yı mehr ve müvalatları tebrik ve tehniyesine dair bu defa tatarları kulları ile rside-i dest-i ibtihac olan bir kıta kaime-i vefa-fahimeleri meâlleri malum-ı hulusuri olub bu vechle hakk-ı halisanemizde serzede-i sâha-i zuhur olan himmet ve iltifat-ı müşirileri bi'l-vücuha bâis ve inbisât ferâvân ve bâdî-i mübâhât dil ü can olarak lazıme-i huluzumuz olan ed'ıyye-i hayriyyeleri îfâ olunduğu mücerred istıfsar tab'-ı devletleri reftarında işbu kaime-i hulus-daime tahrir ve tatarları kulları mu'avedetiyle tesyir-i nadî-i âlileri kılınmağla İnşâllahu Te'âlâ ba'd-ezin canib-i muhlısanem teveccühat-ı seniyyeleriyle yâd ve karin-i is'âd buyrılmak menut-ı şime-i alileridir.

-149-

İnayetlü recahatlü fütüvvetlü karındaş-ı canberarım me'arif-şiyem efendim sultanım hazretleri cenab-ı mürüvvet-meâb-evfâlariyle eğerçi nakkaş-ı hutut ülfet-i sebt-i ceride-i kismet olmamış ise de biraderlerinin İskenderiye sancağında mutasarrıf oldukları iki aded tüccara zarar gelmemek üzere iki kıta buyruldu-i sami hazret-i veliyyü'n-ni'aminin ısdarı iltimasını şamil ve bazı tabirat -ı acizinin tahsinin müştemil itâre-i seviyy-i senaveri buyurulan bir kıta karin-i müdrike izhan-ı hulus-beyanım olub bu vechle bazı kelime-i tayyibiyeve tabirat-ı senaveri pesendide buyurulmuş ancak senaverlerinin ol derece mâye ve bezâ'amız olmayub mahzâ cenab-ı şeriflerinin kemal-i mürüvvet ve hakk-ı acizide hüsn-i zann ve mülâtefetlerinden neş'et olduğu ve ba-husus miyâned evuku' bulan mükâtebatın ekseri devletlü merhametlü veliyyü'n-nimet -ı bi-minnetim efendimizin kendi tesvîdât-ı belagat-âyât-ı dâverileri olub senaverleri dahi malik olduğum maye-i hetr mahzâ müşârün-ileyh efendimizin asar-ı hâme-i inayet ve ve talim-i devletleri idüğü vareste-i güvâh ve âzâde-i iştibah olmağla her ehl-i dil birbirini bilmemek insaf değil medlulünde istid'a buyurulmuş olan buyuruldu-i sami tıbk iltimasları üzere der-akab tahrir ve şuka-i ihlaskariye reffen savb-ı ... tesyir kılınmış olduğu beyanı vesile-i tefahhus-ı tab'-ı mürüvvetleri olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl savb-ı ihlas-şî'ar-ı bi-meraların ba'd-ezîn dahi teveccühat-ı meyâmin-âyât-ı atufilerinden endahte-i feyza-yı zühûl buyurmayub ihtilâs-ı vakt buyurdukça

merasim-i mükâtebâta sarf-ı harir hâme-i himmet ve ol vechle muhlisların hâiz-i güncîne-i müsar ve fûruht buyurmaları vâbeste-i şime-i mürüvvetleridir. Avatıf-ı aliyye-i şahanede ba-rütbe-i samiye-i vezaret uhde-i hulusuriye tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulan Ağrıboz ve Karlılı sancakları mansıbı inayeti reside-i sami'a-i alileri olarak muceb-i memnuniyet-i samileri olduğundan bahisle ber-mukteza-yı mehr ve müvalatları tebrik ve tehniyesine dair bu defa tatarları kulları ile rside-i dest-i ibtihac olan bir kıta kaime-i vefa-fahimeleri meâlleri malum-ı hulusuri olub bu vechle hakk-ı halisanemizde serzede-i sâha-i zuhur olan himmet ve iltifat-ı müşirileri bi'l-vücuha bâis ve inbisât ferâvân ve bâdî-i mübâhât dil ü can olarak lazime-i hulusumuz olan ed'iyye-i hayriyyeleri îfâ olunduğu mücerred istifsar tab'-ı devletleri reftarında işbu kaime-i hulus-daime tahrir ve tatarları kulları mu'avedetiyle tesyir-i nadî-i âlileri kılınmağla İnşâllahu Te'âlâ ba'd-ezin canibi muhlisanem teveccühat-ı seniyyeleriyle yâd ve karin-i is'âd buyrulmak menut-ı şime-i alileridir.

-150-

... Ahval ve keyfiyatı taraf-ı çakeriye iş'ara inayet ve her ahvalden hulunuzu âgâh ve habîr buyurmaları mukteza-yı karabet-i seniyyemizden olduğu ecilden ol vechle lutf ve merhamet buyurulmak niyazı vikela-yı sıdk ve ubudiyetimin arz ve ibrazı siyakında ariza-i çakeranem terkimine mübaderet ve rüfu'-ı hakipa-yı hacet-reva-yı devletleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet niyaz ve tazarru'um malum-ı zat-ı mürüvvet-semalatlariyle müyânemizde derkar olan vüfur-ı ihlas ve muhabbet ve vüsuk-ı ukud rişte-i übüvvet ve nübüvvet muktezasınca hem an mahmedet ve senalarıyla tezyin-i evkat dâna kılınarak kaffe-i umur ve hususatlarında makrun-ı tevfiq -i hüda olamları ed'iyesine müdavemet ve vürud-ı nesim peyâm zafer ve afiyetlerine bâis-i ariza-i çakeri felan bendeleri mukteza-yı şebâbiyeti vechle infî'alen bundan akdemce Asitaneye azimet etmiş ise de beyhude Der-aliyyede olmadan ise yine vatan-ı asliyesi canibinde olmaklık mahzâ hakkında hayr olduğunu fehm ve idrak ederek bu defa hakipa-yı daverilerine tevcih veche azimet etmekle bu defa vaki' olan taksiratı afv ve safh buyurularak hasmâlarıyla mûmâ-ileyh bendelerinin beynleri ıslah ve kemakan hüsn-i âmiz-sânları hem sami-i nihm-i daverileriyle istihsal buyurulmak niyazı vesile-i arz-ı ubudiyetim olmuştur. Hasbe'l-iktiza bu defa Tırhala sancağı derbendat nezareti rütbe-i vala-yı vezaretiyle Drama nazırı saadetlü Mahmud Paşa hazretlerine tevcih olunmuş ise de mukaddem

ve muahhar savb-ı saadetlerine yazılmış olduğu vechle Ali Paşanın her bir kazadan dest-i mefsedetinin inkita'ıyla her bir kaza ve kurânın tevcih-i padişahi sebkât eden mutasarrıfı tarafından zabt ve idare olunması kat'î emr ve irade-i cenab-ı zıllulahi muktezasından olarak bu hıdmet bilcümle memurin-i saltanat-ı seniyye beyninde müşterek olduğuna binaen keremetiyle tutulması ve gayret olunması lazımeden ve icab-i irade-i seniyyeden olmakdan naşı zat-ı saadet-âyâtları dahi bu babda gayret eyleyüb Tırhala mutasarrıfı müşârün-ileyh ve sair memur olan vüzera-yı izam hazeratıyla muhabere ve mükâtebe merasimine dikkat ve gönül birliği ederek şu hususda ibraz-ı gayret ve dirayet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i savb-ı saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları memuldür. Ber-mukteza-yı şive-i kar-ı ilahi çend sâlden berü destdirâzî-i muhalifinden hasar-dide-i nâ-mütenahi olub el-an kapu ketdüdalıkları hıdmetlerinde olduum mirmiran-ı kiramdan saadetlü Salih Paşa ve Yahya Bey bendeleri müddet-i medid kılâ'-i hakani muhafazalarına memuren hıdmat-ı devlet-i aliyyede istihdam olunmuş ise de her bir eşta vakt-i mukadderine ta'lik olunmuş idüğü emr-i hüveyda olmak mülabesesiyle bu ana kadar nail-i insiyesiyle mükâfât ve mekarim olunamamış olmağla lakin cenab-ı mu'allâ- elkâb-ı daverilerinin zerre-i du'a-gûlarından bekâ-cûy-ı ikbal ve hayr-hâh-ı übbehet ve iclallerinden ma'dud olduğu nezd-i mekarim-vend-i alilerinde dahi hacet-i ityân güvâh olmadığından mahzâ bu defa isticlâb-ı mehasn -i teveccüh-i bende-nüvâzîleri zımında mir-i mûmâ-ileyh bendeleri hakpa-yı ... daverilerine imâle-i li-cam eşheb teveccüh ve azimet edeceği bazı mütevaridinden mesmû'-ı bendeganem olub bi-mennihî Te'âlâ inâyet me'nus-ı kerimaneleriyle müste'id ve mübahi oldukda mukteza-yı şannebâhet-nişan-ı çaker-i perverilerinden naşı karin-i ... ve iltifat-ı aliyyeleri buyurulacağı her ne kadar acizi ise de mukayyes buyurularak hakk-ı sıdk-ı âverisinde şive-nümâ-yı hüsn-i bürûz olacak nevâziş-i bende-i perveraneleri paşay-ı mûmâ-ileyh bendelerine ve taraf-ı riya ber-taraf-ı çaker-i keminelere aid ve raci' oalcağı beyanı vesile-i güzâş-nümâ-yı sıdk ve ubudiyetim olmuştur.

-151-

Cenab-ı atıfet-meâbları vüzera-yı fiham hazeratının eakl ve erşedi oldukları cemi' fiham-ı saltanat-ı seniyyede bezl-i tâb ve tev-em ederek umur-ı mebrure ve hıdmat-ı meşkure ibrazına ikdam-ı tam buyuracakları bedihiyatdan olduğu ve hususiyle mecra-yı hakk-ı devletlerinde mütelatımü'l-ımvâc buyurulması nümûne-i ihtar

tutulmuş olmağla ekdar-ı zat-ı feyz-iğ gerdarları zımnında bu defa feriha-i hümayun-ı şahaneden nakden beş yüz kese ihsan-ı hüsrevane buyurulub Babıaliden çifte tatar reftar-ı bendelerine teslimen savb-ı savab-nümâ-yı daverilerine tesyir kılındığından işbu tatar-ı veliyyü'n-ni'ami dahi der-dest olan maslahat ile tatarân-ı merkûmâna terfikan hakipa-yı samilerine i'zam kılındığı bi-mennihî Te'âlâ vvusullerinde tatar-ı merkûmlar ikram buyurularak ferdası gün şu vechle lazım gelen tahriratları yani min-gayrı istihkak bu gûne taltif-i şahaneye mazhar olmaklığım mahzâ âsâr-ı meyâmin-i iddisâr-ı devletleri edillesi olmağın bu inayet-i celilenin zerresi her ... hemen devletlü inayetlü sadr-ı a'zam ve bedr-i efham ve devletlü kethüda-yı sadaret-penahi ve devletlü Halet efendimize ve râsin-i iktisab ... ve sair münasib olanlara teşekkürnamelerin bir an akdem tahrir ve irsaline himem-i inayet tev-em-i daverileri derkar ve erzanî buyrulmak niyazı vesile-i arz -ı ubudiyetim olmuştur. Tuna sevâhiline der-dest inşa olan kıla'-i hakaniye ebniyesi mesarıfıçün Kavaye Kazasından müretteb ma'lumü'l-mikdar akçeden gayr-ı ez-teslimat on dört bin guruş Şehsüvar Paşazade İbrahim Beyin zimmetinde olduğu bâ-i'lam inha olunmuş olduğuna binaen meblağ-ı mezbûrun mübaşir marifetiyle mir-i mûmâ-ileyhden tahsili babında bu defa cenab-ı müşirilerine hitaben bir kıta emr-i şerif sadır olmuş ise de zat-ı saadetleri saire mukayyes olub hıdemat-ı devlet-i aliyyede istikamet eder vüzera-yı izamdan oldukarından bu makule canib-i miriye aid akçenin tahsili ve tesbiline himmet buyuracakları i'tikadı derkar olmak mülabeseyle emr-i şerif-i mezkûrun mübaşir ile risalinden sarf-ı anzar olunarak işbu nemika-i halisanemize hitaben taraf-ı halvetlerine gönderilmiş olmağla mecbûl oldukları mehâm-şinâsî-i derunileri iktizası ve emr-i şerif-i mezkûr mantuk ve muktezası üzere meblağ-ı mezbûrun tamamen mir-i mûmâ-ileyhden tahsiliyle bu tarafa irsali ve Darbhane-i Amireye teslimi hususuna himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları memuldür. Mesarıf-ı memuriyet-i müşirileri zımnında savb-ı samilerine inayet ve ihsan-ı hümayun buyurulan beş yüz kese akçe atıyye-i seniyye-i mülukanenin vusulüyle bu vechle hakk-ı ehakk-ı âsıfanelerinde sâha-i pîrâ-yı sunuh olan âsâr-ı teveccüh-i âlî bais-i mezid-i memnuniyet-i düsturileri olarak ol babda ifa-yı lazıme-i teşekkürü mutazammın ve asakir-i külliye ile ni'n-nefs iskenderiyyeye hareket ve Tiran tarafına azimet buyurulub avn ve inayet-i bârî ve himmet cenab-ı

celadet-karileri ile Tiran ve Eşyim ve Piraz kalelerinin ber-vech-i suhulet def'aten eyâdî-i mütegalibeden nez' ve istihlâs müyesser olmak hasebiyle kılâ'-i mezkûre ahâlisinin suret-i takviyet ve temkinini ba'de'l-istihsal ve teveccüh-i asıfâneleri İlbasan canibine icâle ve imâle buyurulacağını mübin bu defa firistade-i savb-ı çakeri kılınan keremnâme-i seniyyeleri râha-i zîb-i vürud ve meâl-i münifi malum-ı bende-i hulus-nümûdları olmağla hüsn-i hitam memuriyet-i veliyyü'n-ni'amilerine mukaddeme olak üzere evvel emirde kılâ'-i mezkûre havalisinin ol vechle gâilesizce ber-vefk-i müyesser ve suhulet âverde-i kabza-i zabt ve teshir buyurulduğu müstelzim-i vüfûr ve ibtihâc ve meserret olmuştur.

-152-

Hakk-ı vâlâ-yı veziranelerinde derkar olan hüsn-i nazar-ı kimya-i eserhata ve zat-ı me'ali-simatlarının meftur oldukları ve ikdam-ı dil-yarane semere-i bahşa-yı hüsn-i netice olarak bi-mennihî Te'âlâ kariben İlbasan ve Ohri taraflarının dahi kemâ-yenbagî zabt ve rabtı hususunun istihsaliyle ber-vefk-i matlub-ı âlî icra-yı mukteza-yı memuriyete muvaffak olmaları eltaf-ı ilahiyeden müsted'a olmağla cenabını veliyyü'n-ni'amilerine mahsus olan hulus-ı derine-i bendeganem lazımesince her bar ifa-yı şerait -i ubudiyette kusur ve fütur-i çakeranem olmadığı rehin-i ilm-i alileri buyurulmak imâdesiyle ariza-i bendeganem terkimine ibtidar ve takdim-i pişgâh-ı mekarim-kararları kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl bundan böyle dahi savb-ı senaver-i mütehasısları harim-i teveccühât-ı seniyyelerinden dûr ve mehcûr buyurulmamak babında emr ü ferman devletlü izzetlü atıfetlü refetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir. Cenab-ı devlet-meâb-i veliyyü'n-ni'amileriyle bu abd-ı duagûy-ı hayr-endişleri bir derece şu'besi ve bir nesebi nuhbesi olduklarımız ecilden hanedan-ı celilü'l-fuâdân -ı veziraneleri müste'id ve şamihü'l-erkan-ı asıfâneleri müeyyed olmak ed'iyyesi revzan ve şebân ziver-i natıkazaban kılındığı ind-i daveranelerinde dahi rûnümâ idüğü malum ve aralık aralık bu müdde'anın sübutuna esbab ikvâolan ubudiyetnamemizin irsaline mübaderet olunmak lazımeden olduğu meczûm olmağın gavail-i kevne iktizasıyla bir müddetden berü taraf-ı vazihü's-şeref pür-mükibbânelerine irsal-i ariza-i çakeri ile temhid-i bünyan râsifü'l-erkan ubudiyet esbabı istihsal olunamadığı her çend ki bedidar ise dahi dua-yı beka-yı eyyâm-ı ömr ve devlet ve ikbal-i müşiranelerine müdavemet ve iştilal olunduğu ve bu mülabese ile abd-ı hayr-hâh ve bende-i iştibâhları olduğum bedihi ve bahir olmakdan naşi bu kullarını her halde inzar ve

inayet-âsâr-ı veliyyü'n-ni'amilerine mazhariyetle caiz-i rahniye-i fahr ve nisar ve mukteza-yı karabet-i seniyyemiz üzere kulunuzu nazar-ı lutf ve atifete şayan ve sezavar buyurmaları tazarru'uyla hassaten tecdid-i berat-ı memuriyet-i düsturileri iktizası üzere külliyyetlü asakir-i zafer-rehber ile Berat pişgahına harb-i evtâd-ı hıyâm buyurularak Berat Kalesinde bulunan Muhtar Paşa ve Salih Paşa bi'l-istiman kale-i merkûmeden ihrac olunmalarıyla işbu mah-ı zilkadeti'ş-şerifenin onuncu sebt günü kale zabt olunub Ali paşa asker ve adamlarından ol havaliler tasfiye ve tathir buyurulduğunu iş'ar ve ifhâm ve bu havalinin ahval ve âsârından isti'lam siyakında meb'ûs-ı savb-ı hulûsuri buyurulan kaime-i seniyyeleri ana mülzib-i dest-i vusul ve ol vechle ifa-yı mukteza-yı memuriyet ve icra-yı levazım-ı salabet zat-ı me'ali-menkabetleri müstevceb envâ' muhlis-ı hulûs-şümûl olmağla ed'iyeye-i hayriyyeleri tekrar kılınmıştır. Mücerred kuvve-i tâli' hüceste-i metâli' cenab-ı padişahî ve yümn-i teveccühat-ı hayr-hâhileri olarak Tırhala Sancağı dâhilinde mûmâ-ileyhin askeri ve adamları tard ve teb'îd kılınarak Haçovada mütehassın olmuş felan ve felan ve aveneleri başarında olan neferat münhezim üzerine sevk olunan askerimizi Haçovanın râh-râsiti sırp ve müte'assir olduğu ecilden dağdan aşurulub ilerü tarafında kâin Dorvaniçe Karyesi ve Üçhanlar zabt ile sedd ve bed olunduktan sonra hala kışda olan askerimiz Haçovada olan hûna üzerine hücum ve itham etdirilmekle mah-ı mezbûrun on altıncı Cuma gecesi hûne-i mezkûre sademat-ı kâhire asker-i sultanîye ve tâb-âver tahammül ve iktidar edemeyüb Derveniçe Karyesi dahi sedd ve bend olunmuş olduğundan Yanya tarafına ubûr edemeyerek Zagor tarafına firar etmiş oldukları.

-153-

İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl muhat-ı ilm-i düsturileri buyuruldukda bundan böyle dahi savb-ı halisanemiz teveccühat-ı seniyyeleriyle rehin-i hubur ve karin-i şâdî ve mesrur buyurulmak vâbeste-i şime-i kerimeleridir. Öteden berü savb-ı savan-nümâ-yı düsturilerine derkar olan sıdk-ı hulûs ve hususiyetim lâzimesince leyl ü nehar da'vat-ı hayriyye-i müşirilerinde kusurum olmadığını arz ve beyana vesilecûy iken uhde-i alilerine ihale kılınan her bir umur ve mehâm-ı salatanat-ı seniyyede izhar-ı sadakat ve fukara-yı raiyyeti sıyânet edeceklerini havi ve mevad-ı saireyi muhtevi bu defa mersul-ı seviyy-i bendegî buyurulan âlûke-i kerem ve mesmûke-i müşirileri şeref-bahşa-yı vusl ve bilcümle mefhum ve mezâyasına ittîlâ'-ı bendegânem meşmul olub zat-ı mealî-simat-ı düsturileri devlet-i aliyye-i kaviyy-

şevketin bende ve benzedadesi ve fermanber ve hamiiyet-kesteri oldukları zahir ve memul uhde-i vâlâları kılınan umur-ı mehâm-ı saltanat-ı seniyyenin ber-veck-i dil-hâh tanzim ve temşiyetine kadir oldukları bedihi ve bahir ve bundan böyle dahi tahsil-i rıza-yı sa'd iktiza-yı şahaneye bezl-tâb ve tev-em edecekleri zamir-i münirü'l-nihâm-semir-ı tâcdârîde cilvekeş olmakdan naşi hakk-ı seniyyelerinde bahr-ı umman-ı âtifet-i şâhâne-i mu'cizden ve âfitâb-ı âlem-tâb-ı merâhim-i mülükânede neyyir-i efrûz olarak bu defa avatıf-ı aliyye hüsrevâne ve avarıf-ı behiyye hazret-i zıllullahiden Ohri ve İlbasan sancakları dahi el-hakk uhde-i veziranelerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulub mücerred hakk-ı asıfanelerinde hüsn-i teveccüh ve i'tikâd-ı şahaneden teşebbüs etmiş bir halet olmağla hemen cenab-ı rabb-ı vürud hazretleri her halde mübarek ve mesrur ve itnâb-ı ikbal ve iclallerin es'âda mesrur eyleye. Amin. Cenab-ı devletleri rıza-cûy ve fermanberi eserine süluk ile nezd-i saltanat-ı seniyyede kendinizi tecrübe etdirmeyerek birkat dahi tahsil-i bendeganeme himmet ve gayret buyurmanız lazımeden olmağla hemen cibiliyetlerinde mezkûr mâder-zâdlarıolan sadakat ve cevher-i asalet muktezası icra birle cemi' mehâm umur-ı vilayet-i aliyyede sarf-ı mehâsıl ve fukara-yı raiyyeti vücûhla himayet buyurub cümlesinden taraf-ı eşref-i hazret-i şehinşahiye dua aldırmağa ez-her-cihet sarf-ı nakdiyye-i makderet buyurmaları niyazı ve irsal buyurulan çuka vazife-i ed'iyye-i behiyyeleri hüsn-i kabul olunduğu beyanı ve tebrik-i menâsıb-ı vâlâları ma'ruzunda ariza-i bendegî be-tahrir ve terfu'-ı pişgâh-ı refet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet sıdk-ı ihlasım malum-ı düsturileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı bendeganem hatır-ı devletlerinden ferâmûş buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü refetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretlerininindir. Malum-ı zat-ı mekarim-simat-ı müşirileri olduğu üzere Bosna eyaletinde kain bilcümle ahali-i bilâd bir müddetden berüğ nifak ve şikakı mizac ve mutad edinmiş olduklarından bilkülliye şiraze-i mizalları muhtell ve müşevveş olmakdan naşi ve râyî-i halıkü'l-berâyâ olan fukara ve zu'afanın dahi rahatları meslub olub hatta Kolaşın dedikleri mahallin ahalsi dahi bir nice vakitden berü şiraze-i nizam-ı ita'atden huruc ve bagî ve şekâvete uruc etmiş olduklarından fukara ve gerde-i ehl-i uruz ve zu'afası içlerinde mahv ve telef mertebesine yetişmiş olub fukara ve berâyâ ve raiyye-i cenab-ı kibriyâ olduğundan istihsal esbâb-ı ârâmiş ve rahat ve bu makule belainin def'-i sâil-i şekavet ve mazarratlarıyla istikmâl ve sâil-i nizamiyelerine mübaderet

ve dikkat matlub-ı katı‘a-i şahane ve zübde-i maksud-ı hali‘a-i acizanedir.

-154-

İskenderiye sancağı dahilinde kain magzub-ı padişahi Ali Paşa ve evladı ve ahfâdının ve tarafdarlığında ısrar eden sair müteallıkâtının dest-i ezâ ve peyvestelerinde olan kazalar ahalilerinden kışlak ve celb ve emsali vergilerini mutad ve ziyade maktu‘a-i rabt ile fukarayı iz‘ac ve perişan eylemiş oldukları aks-i endâz-ı âyine-zâmir-i ilham-semir-i hazret-i kişver küşâyî olub bu makule bedd ve muhaddesâta rıza-yı şahaneleri olmadığınan salifü‘z-zikr kışlak ve celb ve sair ver gülerinden mu‘taddan ziyade ihtirâ eyledikleri bedd ve muhâddesâtından sarf-ı nazar olunmak babında savb-ı vezirlerine ve zabt ve tahririye memur mübaşir-i bendelerine hitaben bir kıta emr-i ali şeref-bahş-ı sahife-i sudur ve tatarımız ile savb-ı muhlisiye vürud etmekle emr-i ali mezkûr şukka-i hulusuriye leffen itâre-i seviyy-i düsturileri kılındı. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl keyfiyet emr-i aliden rehin-i ilm-i atıfet-melzûmları buyuruldukda taraf-ı devletlerinde ber-muceb- emr-i ali iktiza eden buyuruldu-i atuffileri ile memurâne ifade ve tayin ve infaz-ı fermûde-i padişahiye himem-i düsturileri masruf buyurulmaları mümtenâ-yı ihlas ve musadakâtda ikbâl-cûyânım olduğu üzere neyyir-i sa‘idü’s-su‘ud mecd ve iclal ve ikballerinin bâlâ-yı evc-i şerefşan ve a‘lâ-yı berc-i sa‘d-ı saadet-nişanda dirahşan buyurulması ed‘iyyeleri zamire-i ezkar her bayram olarak ol babda dest-i dua bir âfreşte-i icâbet-hane-i cenab-ı kibriya kılındığığında hali olmadığımız vâreste-i kayd ve inhâ ise de bu ana kadar zat-ı meali-simat-ı fütüvvet-âyât-ı müşirileri meşhur bahire-i muhlisanemiz olan envâ‘ taltifat mürüvvet-gâyât ve esnâf-ı taltifat-ı mekarin-nihâyât hidivileri teşekkürünün malzûmesi ifasından kâsır idüğünün beyanıyla te‘yid ve nümâyân musadakata rast-hâh isem de tarih-i müvâlâta kadar henüz makarr-ı hükümet-i muhlisi olan bendegîye adem-i vusulümüzden teşagul-i râh ve sefer ile ihtiraz ve dikkat edemediğimiz hasebiyle eğerçi ol hususda düçar-ı akde-i te‘hir olmuş ise de ancak merasim-i mevâhâtın icrasına ... olunmayarak müterassıd vakt iken sabıka-i fütüvvet ve mürüvvet-müşirilerine ilave ve izâfe birle bu defa dahi tebrik-i mansıb-ı hulusuriyi havi firistade-i seviyy-i ikbal-cûyları buyurulan meveddet-nâme-i mekarim allâme-i safderîleri enâmil-i berâ-yı tekrim-i vusul buyuruldukda bu vechle rağbet-bahş ifa-yı dil-nüvâzî ve hatır-sâzi-yi âsıfanelerinden derecesiz sürur ve hubûr nâ-mahzûr karin-i husul odluğundan başka meftur oldukları zamir-mâye-i fütüvvet-vâye-i pür-mekîleri mübtegasından olarak

mahdum-ı hulusuri bendeleri hakkında şeref-zir-i efzan olan inâyât-ı bî-gayat-ı hidivileri hüda-yı âlem-i vedâdânedir ki hulusur-ı müsadakat eserlerini bir kat dahi şeref ve sürur edüb tekrar füzûnî-i eyyâm-ı ömr ve devlet –i müşirileri ed‘iyyeleriyle leb-i sitâyiş olduğunun iması ve mahdum-ı muhlis kulları her vechle kendü bende-i mevdu‘aları olmak mülasebesiyle bundan böyle dahi üzerinden nazar-ı fütüvvet eser-i aliyyeleri bî-dirîğ ve hüsn-i himem isabet-tev-em-i müşirileri tesdî‘ buyurulmak beyanıyla kaime-i hulus-daime-i terkim ve tesyir-i pişgâh vâcibü’l-kerim-i düsturileri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü’l-vusûl meczûm-ı me‘ali-mümevrud-ı asıfaneleri buyuruldukda mânend-hümâ-yı evc-i ikbal ve eyyâm-ı ömr ve devlet ve ikballeri tekrarına mecbur olduğum.Hak subhanehu ve teâlâ hazretleri devletlü inayetlü merhametlü veli-nimetim amîmü’l-lutf ve’l-kerem efendimizin mübarek vücud-ı mes‘ud-ı lazımü’l-mevcud-ı âsıfâneleri daima devlet-turâz-ı mesned-câh ve iclal ve übbehet ve derun-ı tâkin merâhim-i meşhûn-ı hidivanelerin mâl-â-mâl sürur-ı abd-ı fütühât ve nusret eyleye.

-155-

Yâ mu‘în-i arzıhal-i bendeyi saf-ı sezîleri budur ki pîrâye-i bağ-ı lutf ve ihsan olan nahl-i bâlâ-yı zat-ı me‘ali-nişan-ı rahimaneleri daimü’l-evkat-ı sâye-endaz-ı maarif-i hâcet-mendân olmak da‘vet-i hayriyyeleri ile ihyâ-nikdâz ve mürüvvet-i nev-hayat-ı acizanem olan iksir-i teveccühât-ı aliyye-i vezirileri hakk-ı kemterîde reşhâ-pâş-ı neşât olmasına hâhişger ve ümidvar iken bu ana kadar mucibe-i bahr-ı lutf ve merhametleri nümâyân olmadıysa da kuları inşâllahu’r-rahman mediyyü’l-ömr ü küll cilâ-bahş-ı dîde-i gamdîdem olan hakipa-yı hacet-vâ-yı veliyyü’n-ni‘amiden fariğ olmak adimü’l-imkan olub her ne kadar hıdmet-i süruri-i veliyyü’n-ni‘amanîlerinden dûr ve ba‘îd bulundum ise de fariza-i zimmet-i kemterânem olduğu vechle ezmine-i ömr ve devlet ve iclalları nücûm-ı esmândan i‘lâ ve mezîd ve evkât-ı mübareke ferah-âyâtları peyveste-i hezâr eyyâm-ı îd kılınmak duaları hıdmetinden bir an hali olmadığım keyfiyet İnşâllahu Te‘âlâ ma‘lum-ı ilm-i merhamet-lüzum-ı âsafileri buyuruldukda kâffe-i halde muhtac-ı merhem-ı rehm ve işfâk-ı veliyyü’n-ni‘amileri olan derun-ı ... ekin-i acizanemi mazhar-ı meserret-i azime-i afv ve ıtlâk ve kemâfi’l-evvel iskan-ı vatan ile müceddeden ısbâ ve çerâğ buyurmaları niyaz-ı çakeranem olmakdan fazîle-i hakipâ-yı kimyâ-sâye-i müstağnî i‘lâm olduğu üzere felan paşa merhumun hanesi ebâ-an-cedd ocağ-ı alilerinin çerâğ ve fûruhta ve cüz-i ... mesabesinde olub yüz yıllık hayr-hâh ve emekdar ve rücûh-ı saire ile mücerreb ve

müstakimü'l-etvar idüğü cümleye malum ve aşikar olmağla böyle hane-i sadakat-nişanenin evlad-ı rıkkıyet i'tiyadları bir nev zuhur ve bî-gâne mukabelesinde terk ve feda ve mübadele kılınmak münâsib-dide ve cevâz verilmek niyazında olduğum ifadesi vesile-i tecdid-i menşûr-ı ihlâs ve ubudiyetim olmuştur. Hemvâre sübha-i ahlak-hamide olan vücud-ı behbûd-ı kerimâneleri müttekâ-yı pîrâ-yı kâmrânî ve ikbal ve kâse-i billur-ı kalb ve mürüvvet-mevfûrları mâl-a-mâl şerbet-i şirin-i mesrur ve İnşâllahu Te'âlâ samimem malumumdur ki mürüvvet-ihtivâları oldukda ba'd-ezîn muhlıslarını ceride-i ihyâ halisü'l-hıyân buyurmaları ile hulskarilerini mazhar ve şâdî ve meserret ve hususen öteden berü kişizadelik ve serdarlık ve asalet ile maruf ve meşhur olan abâ ve ecdâdımız felanın ocağıyla yek-hâne ve yek-vücut mesabesinde olub hanedanca ibraz etdikleri âsâr-ı mürüvvetkârî ve musadakat cümleye malum ve zahir olmağla canib-i vâlâ-nisabları dahi hayrû'l-halef zâdegân asalet-nişanlarından olmak hasebiyle felan merhumun hanedanıyla olan hukuk-ı kadime ve alaka ve beriyyetinize ri'ayeten evladları hakkında sadakat ve sahibane ibraz-ı hüsn-i himaye ve himmet ve bir nev zuhur mukabelesinde hukuk-ı kadimeyi terk ve tebdil münasib olmayub ma'a-haza paşa-yı mûmâ-ileyhin evladları vezir-i asaf-semir merhametlü vel-nimetim efendimizin evladları mesabesinde olmaları cihetiyle hal-i üftâdelerine himâye ve nasb buyurmaları şan-ı âlilerine şayan olan mevaddan olmağla ihrâz-ı şeref-arz ve vekârları hususuna himmet-i kâmile-i kâmilâneleri bî-dirîğ ve erzanî buyurulmak me'mul ve tazarru'ü vesile-i feth -bâb-ı mürâselat ve ba di-i kesb-i nekâde-i mehr ve müvâlâtım olmuştur sultanım.

-156-

Avlonya matasarıfı İbrahim Paşanın yeğenleri olub Lipodede sakin olan İzzet Bey ve Malik Bey bendelerinin hanedan-ı kadimeden olduklarına riayeten mutasarıfları oldukları emlâklerine bir taraftan müdahale ve taarruz olunmayarak himayet ve sıyanetleri husussuna dair ve bundan akdem maiyyet-i müşirilerinden tecemmu' ve ihtişad eden sunuf-ı askeriye'nin ta'yinat-ı ruz-merreleri idaresi için nezl emini nasb ve tayin buyurulan dergâh-ı âli kapucu başlılarından saadetlü Celaladdin Bey bendelerinin kazâhâ-yı malumeden müretteb rayiciyle bedele kat' olunmuş ecnas-ı zehâyirin iktiza eden bedeliyelerinden bâb-ı âliye takdim buyurulan i'lâmat-ı şer'iiyenin natık olduğu vechile tahsilâtı cüz'iiyat makulesinden olmağla irade-i ta'yinat-ı asakir-i asıfanelerinden aciz ve bî-iktidar ve ol vechile enva' müzayaka ve meşakkat düçar olduğundan bahisle bedeliye-i merkumelerin serian tahsili bâbında

ekidü'l-mezâmin iktiza eden evamir-i şerifenin ısdar kılınması keyfiyatına mütedair iki kıt'a kaime-i mekarim-i fahimleri reside-i caygâh tazim ve iktiza-yı irade-i aliyyeleri muhat-ı ilm-i bende-i müstedimleri olmuşdur. Zat-ı asafayât-ı kerimaneleri şime-i kâr-âşinâyı ve istikametle şöhet bulmuş asdika-yı devlet-i aliyyeden oldukları şerefe mebni iş'arat-ı vâkı'a-i müşiranelerinin makrun-ı müsaade-i seniyye olacağı aşikâr olduğundan başka mir-i mûmâ-ileyh bendeleri nüzul emniği hizmet-i celilerinde ibraz-ı sadakat etmiş ve tayinat cihetiyle sıkıntı çekerek tahsil-i rızâ-yı aliyyelerinde bulunmuş olduğuna ve bi-tahsis-i zât-ı vâlâ-yı müşiraneleri gibi infaz-ı irade-i seniyye uğrunda can ve cihanı feda ile sadakatkârlık merasimini icra eder bir vezir-i şecaat-semirin akrabasından bulunduğuna hürmeten ve mir-i mûmâ-ileyh bendeleriyle miyane-i çâkeride derkâr olan hukuk-ı kadimeye riâyeten savb-ı bendegîden dahi lâzım gelen iâne ve yardımın icrası vecibe-i zimmet-i gayretkeşi ve sadakat-i bendegânem olmağla bu bâbda vâkı' olan istid'â-yı âlilerine binâen pesmânde-i ukde-i te'hîr olan bakayanın icab ve iktiza eden mahallerden serian tahsili bâbında ekidü'l-mezamin birer kıt'a evamir-i şerife ısdar ve tisyar kılınmış ve paşa-yı müşârün-ileyhin yeğenleri beyler dahi hânedan-ı kadimdem oldukları ecilden bu makule bendelerine riayet-i kavaid-i muhsinat-ı devlet-i ebet-müddetden olmağla istid'a-yı âlileri vechile mutasarrıf oldukları emlâk ve çiftlikatlarına bir cânibden itâle-i dest-i taarruz olunmamak bâbında şeref-efzâ-yı sahife-i sudur olan evâmîr-i şerife dahi savb-ı vâlâlarına gönderilmiş idiğü ve mukaddemce makam-ı hazret-i sadaret-penâhiden zat-ı âlilerine iş'ar ve beyan kılındığı üzere şu Tepedelenli gâilesinin ber-kadem-i akdem bertaraf olmasına bezl-i himmet buyurularak kâffe-i mültesimat-ı vâkı'alarına dilhâh-ı âlileri üzere müsaade-i seniyye bî-dirîğ buyurulacağı ve mukteza-yı sıdk ve rü'yet-i müşiraneleri üzere bu bâbda ve her halde cenab-ı asıfanelerinden ibraz ve izharı me'mul ve meczum-ı tâcdâri olan emek ve hıdmet-i âlilerinin nezd-i devlet-i aliyyede bir vechile zâyi' olmak ihtimali olmayacağı ve bu günler tamam-ı devlet-i aliyyeye sadakatle hıdmet edip nâil-i iltifat-ı şâhâne olarak tahsil-i nâm ve şân edecek ve ol vechile ihlâ-yı izamları miyanında müşar-ı bi'l-benan olacakları âşikâr olmağla bu fırsatı ganimet bilecek vakitler olmakdan nâşi hakk-ı ehakk-ı âlilerinde derkâr olan hüsn-i itikâd hazret-i mülûkâneyi asdika ve mâye-i merdangî ve şecaatin muktezasını ba'd-ezin dahi icrâya bezl-i himmet ve bu bâbda bî-dirîğ buyurulacak sa'y-ı evfâ-yı müşiranelerinin semere ve âsârı mirat-ı mücella-yı zuhurda müşâhede ve rüyet

kılınacağı ikâme-i hâme-i edille-i beyâniyeden beriyyü'l-cihet olmağal ifade-i hal ve mücedded istinbâ-yı tab'-ı mekârim-iştimâlleri siyakında arıza-i bendeganem tahrir ve irsal olunmuşdur.

-157-

İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet sıdk ve hulus-ı bendeganem ber-vech-i meşruh muhat-ı ilm-i âlem-ârâ-yı müşiraneleri buyuruldukda kadimi me'luf ve müftehir olduğum mehasin-i teveccühat-ı inâyât-âyât-ı râsimâneleriyle ba'd-ezîn dahi savb-ı bendegânem yad ve dilşad buyurulmağa babında ve her halde emr ü ferman-ı bî-pâyân devletlü inayetlü atufetlü refetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretlerininindir. Kadîmî ve samimî taraf-ı menba'ü'ş-şeref-i daverilerien derkar olan ihlas-ı halisü'l-cenab ve ubudiyet sadakat-nişan-ı acizaneme müretteb olduğu vech üzere zebân-ı sıdk-ı beyan-ı bendeganem da'vet-i hayriyet-âyât-ı veli-nimetlerine masruf ve zemam-ı lisan-ı hususiyet-feşânım seviyy-i mahmedet ve senâyâ-yı daverilerine ma'tûf olarak vefk-gerdân-ı sahaif revzân ve şayan idüğü ve müvâlât-ı kalb-i sefirü'l-gayb-ı müşiraneleriyle müsbet bir kaziyeye-i birhân olmakdan naşi hemen işbu takarrub eden Ramazan-ı mağfîret-nişanda isti'mâl buyurulmak âyinesiyle ma'a münyekârî takım çabuk te'hirâne felan bendelerine teslimen takdim-i hakipa-yı alileri kılınmışdır. Her ne kadar nâciz ve cenab-ı mekâr-ı meâb-ı veliyyü'n-ni'amîlerine gayr-ı şayan bir dest-âviz ise de mecbûl ve meftûr oldukları secâyâ-yı bende-i perverileri muktezası ve riyasızca savb-ı alilerine muhtass olan ubudiyetim iktizası vechle karin-i hüsn-i kabul buyurulacağı meczûm-ı acizanem olduğuna istinâden min-gayr-ı hadd takdimine ictisar kılındığı beyanı vesile-i neşîd beyânı sıdk-ı hulus ve ubudiyet-i mahsusum olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusul hediye-i acizanem rehin-i hüsn-i kabul buyurularak bende-i bî-merâların ez-ser-nev ihyâd-ı memnun buyurulmak ma'ruz-ı kavilleridir ki neyyir-i izâm sipeh-rehlâfet tâcdâr-ı kerrûbî menkabet-yektâ süvâr-ı arsegâh-ı ma'delet ve ikbal ve medan-ı şevket ve iclal-ı padişah-ı kudret tüvân ve şehinşah-ı ... veli-nimet-i bî-minnetimiz şevketlü kudretlü atufetlü mehabetlü kerametlü efendimiz hazretlerinin ıstabl-ı hass-ı mülükânelerinde nice nice semend hulûl-i harâm üzere idüğü meczûm ve bu suretle çakerleri misillü abd-ı kem-kararları tarafından takdim-i esb hulyâsı bahr-ı peykerâne izâfe -i katre nev'ine mümâsil olduğu gayr-ı mevhum ide de eğer gûş etmeyedim mısdakinca kulları gibi abd-ı sadakat-i mefrûzun irad-ı ma'budu mahsusa-i emine ile mânend-i kimyâ olan hakipa-yı gerdûn-sây-ı cenab-ı

cihandariye zerrevâr takdim edeceği bezâ'a-i ... ol babda iktisab edecekleri hil'at-ı fahr ve mübâhât-düş-ı sadakat-püşlerini mevâzi-i râdde-i semevât edeceği vâreste-i kayd ve iş'ar olmağla bu havaliden bi't-taharrî tedarik ve intihab eylediğim beş re's semend-i hoş-haram

-158-

... ve hicab ile bu defa ref' ve tesyir kılınmağla hakk-ı çakerânemde mebzûl olan kemal-i teveccühât-ı inayet-âyâtları muktezası keremen ve hüsnen hüsn-i tebriye-i veliyyü'n-ni'amâne ve bast-ı mukaddeme-i bende-i perverâneleriyle hâkk-i atıyye cenab-ı hilafepenahiye takdim birle kesire-i ıstabl kabul buyrulmasına himmet-i vâlâ-nihmet-i veliyyü'n-ni'amîleri ibzâl ve sezâvâr ve bu cihetle çaker-i bi-merâların mâlik-i aksa'l-gâye-i mübâhât ve müsâr buyurulmak babında emr ü ferman veliyyü'l-emr efendim sultanım hazretlerindir. Ta'dâd beyan ve vâreste-i tevaffuk şedde-i nişangâh i'lân ise de manzûme-i mülk tehâbb ve tevâdd olan ferâif-i sıdk ve hulusumuzu vaz'-ı maruz-ı dirayet-gah gevceh-i izhar ve ... ibraza vesile-i şumâr iken bi-mâre tecelliyât sübhanehu iş'a-feşân nigârhâne-i âlem-i iskan ve... gülistan-ı cihan oldukça ... olmağıla emval-i cizyesinin muktza-yı kâmrânı ve himem-kârı ve mübteğâ-yı mühim-sâzı ve inâyet-şî'ârîleri üzere lutfen Yenipazar kazası mütesellimliği akrebb akrabamızdan Eyüb Paşa kullarının uhdesine ihalesi zımında savb-ı savab-nümâ-yı veliyyü'n-ni'amîlerinde hala Bosna valisii devletlü Celaleddin Paşa karındaşımız hazretlerine iş'ar buyurulmak niyazıyla bundan akdem hâkipâ-yı hacet-revâ-yı hidivilerine arz ve iş'ar olunmuşıdi.

Ol vakt Kavayede medd-rişte ikâmetlerine mesarîfı ve ol havalinin nizamı galesiyle meşguliyetinde olmalarına mürâdif olduğundan dikkat-i ahire ta'lik buyurulduğu vârid olan inâyetnâme-i veziranelerinden müstebân olmuş ve kulunuzun dahi bazı gailemizden şimdiye dek bu keyfiyetin ihtarı te'hir kılınmış olmağın paşa-yı mûmâ-ileyh kulları kudemâ-yı hanedândan sadakat-mend ve kârgüzâr ve irade-i umur-ı memlekete müste'id umur-dide ve mücerrebü'l-etvâr olub müşârün-ileyh hazretlerinin hıdemât-ı vezirlerinde bâ-ricâ-yı merkez-i istikrar olacağı ve hala mütesellim bulunan Osman Paşadan ziyade her vechle hüsn-i hıdmet izhar edeceği nümâyân ve kaza-i mezkûreden vülât-ı izam hazeratına verilen avâidâtının te'diyesine mübâderet eyleyeceğine bu kulları dahi mütekeffil olduğum müstağni ani'l-beyan olmağla taraf-ı eşref-i veliyyü'n-ni'amîlerinden müşârün-ileyh hazretlerine iş'ar buyurularak tahrirat-ı alileri taraf-ı hidivilerinden mi gönderilmek

münasibdir yohsa taraf-ı çakeriye irsal buyurularak bu taraftan mı irsali ensebdir. Ne vechle emr ve irade-i dâverâneleri ta'alluk buyurulur ise ana göre müşârün-ileyh hazretlerine istirhâmen iş'ara lutf ve inayet ve paşa-yı mûmâ-ileyh kulları hakkında merhamet buyurulmak niyazında olduğum. Taraf-ı müstecemi'ü'ş-şeref asıfanelerine olan sıdk ve ihlas ve fart-ı temehhus ve istihsasım lazimesince ... arz ve inhâya zeri'a-cûy iken hâmil-i hamâyil ihlas-ı bendeleri taraf-ı bendegâneme mütereddid ve müte'allık olmağla zıll-i zalil-i atıfletleri üzerinde sâybân rahime-i lutf ve şefkatleri fart-ı acizanesine maazallah emn ü emân ve pertev-i hurşid inzâr-ı re'fetleri rûzene-i âmâlinde bâhirü'l-me'ân olmak niyazı ifa-yı merasim-i ihlas ve sadakate ni'amü'l-vesile ve icra-yı bendegî ve hususiyete zeri'a-i asliye olmuşdur. Merkûm bendeleri üzerinden âfitâb-ı hüsn-i enzâr-ı mekarim-âsârı lâmi'ül-envâr ve vaki' olan umur-ı acizanesine müsa'ade-i aliyyeleri bî-dirîğ ve derkardır. ... ve riyâ miyâne-i vâlâ-metânemizde derkar olan müvâlâtımız lazimesi üzere an-be-an ezkâr-ı mahmedet-şiarları tekrarında olarak istihsal-i peyâm emelinde iken sitâyîş-kârlarına mutâbık birle bu defa irsal buyurulan kaime-i müvâsât-daimeleri râhe-i zîb-i vusul vezâyâ-yı me'ali ihtivasına ittıla'-i huluskârânem meşmûl ve bu vechle ifa-yı merasim-i hukuk-şinâsiye rağbet buyurduklarından mübâhât ba'd-ezîn husûl bulub tezâyüd-i esbab-ı ikbâl ve iclâları tekrar kılındığı ve mazmun-ı münifine imtisalen hemişe-i cenab-ı hüdavend perverdigâr-ı cenab-ı mürüvvet-nisabların merkez daire-i câh ve iclâlde pâyidâr ve ... baht ve ikbal-vâlâların mukârenet-i tevfikât-ı aliyyesiyle üstüvâr eylemek ed'iyyesinin tekrarında olduğumun iş'arı zeri'a-i arz-u hulus-ı mahsusiyetim ve vesile-i ibrâz-ı mübâhât ve memnuniyetim olmuşdur. Zat-ı devlet-âyât-ı bîmâre sened-ârâ-yı erîke-i mecd ve ikbâl ve revnak-efzâ-yı gülşen-i atıfet ve iclal olmak da'vâtı be-hulusü'l-bâll merfû' bârgâh-ı hazret-i hüdavend-m,te'âl kılındığı siyakında nümûde-i muhlıs-ı hulus iştimâlleridir ki zat-ı hüceste-i sıfât-ı vezirilerine kadimi derkâr olan alaka-i derûn-ı muhabbet-meşmûnumuz lazimesince beher hal mahmedet ve senâyâ-yı zât-ı me'âlî-menkabet-i düsturileriyle pür-iştigâl olduğu pişgâh-ı devlet-i destgâh-ı müşirilerine zeri'a-cûyân iken.... inâyet-i şahane mucizin ve hurşid-i cihan müstefid zıllullahi pertev engen olarak sâye-i inayet-vâyelerinde mirmiranlık rütbesi ...

-159-

Ohri sancağında müddet-i medideden berü meks ve tevkîf olunan iyâl ve evladını nezdine celbe destres olacağı malum-ı acizanem oldukda kâse-i fuâd sıdk-ı mu'tâd –

ı bendegânem memlû-yı âb-ı hazan ve melâl uhde-i mekarim- meşmûn-ı veliyyü'n- ni'amîlerine tevcih ve ihsan -ı hümayun buyurulduğundan gam-ı vehm-i bendeganem mübeddel sürur ... olan ıyâl ve evladları ber-vech-i suhûlet mûmâ-ileyh nezdine isticlâbıyla tarafeynin ed'iyeye-i hayriyye tahsîrlerine ... idüğü ... mazhariyetiyle felan olan hediye-i behiyyelerinin bir aralıkda ... ihtilas-ı vakt-i fırsat olunamamış idi. Bu defa varid olan tahrirat -ı inâyât-âyâtları ma'an takdim kılınub karin-i makbuliyet olduğundan bahisle bir kıta tahrirat ile emekdar bir bende-i sadakat girdâr olmakdan naşi tatyeb-i hatır olmaklığı iltimas olunmuş idi. Bi-mennihi'l-kerim çukadar-ı merkûm nezd-i devletlerine vürud-ı dirayet-res-i inayet ... ve merkûmunhatib ve mükerrerrem olmasına himem-i kâmilepür-mekû'ş-şehiri ... hüsn-i tesviyesiyle bir an evvel ûd ve tefevvülü esbabını istikmâle sarf-ı nakdiye-i himmet-i aliyyeleri buyurulmak niyazı.

-160-

Bundan akdemce vaki' olan irade-i seniyye muktezası üere Ohri ve İlbasan sancakları uhde-i müşiriyetlerine tevcih olunmuş ise de livâteyn-i mezbûreteynin havi olduğu kazaların nüvvâbı ashab-ı münâsib taraflarından verile mürasele-i şer'iyeyi bu tarafda Tepedelenli Ali paşa taraflarından Edib Efendiye tahrir ve mâhiyyelerini te'diyeye mahal göstererek ele gelmişler olub ancak bu defa merkûm firar etmiş olduğundan şimdi ashab-ı menâsıbın mâhiyyeleri açıkda kalmış ve malum-u dirayet-melzûm-ı müşrileri olduğu vechle sahib-i mansıb tarafından mürasele alınmadıkça nüvvâbın hükümeti şer'an caiz olmayub bu hususun br rabıtaya bend ve tevşîki lazım gelmiş olmağla mukteza-yı kâr-âşinâ-yı dirayetleri üzere ol tarafda olan nüvvâbın sâbıkda olduğu vechle bu tarafda mansıb-ı sahiblerinden mürasele-i şer'iyeye almak ve mâhiyyelerini dahi te'diye eylemek üzere bu canibde bir mahal irâesi vesâilini istihsâle himmet buyurmaları tanzim ve tensîk ibâd-ı vücûdda irade-i re'y-i behîn ve münhec-i menâhic-i tarîk tilâdde sarf-ı fikr-i rezîn ve ta'dil ve tesviye-i hususat ... ictihâd tedbir-girin ile nizam-bahş emn ü emân âlemiyân oldular. Zuhur eden havadis-i eyyâm ve evza' nârvâ-yı cihetiyle avâm ve cem'iyet ... ber-mukteza-yı irade-i seniyye İpekde olan Arslan Paşayı ve havalisinde olan adamınızı celb ve ihrac ve Dukakin sancağına ... bahisle hâcegân-ı divan-ı hümayundan hala Anadolu muhasebecisi Mahmud Nedim Bey cenab-ı müşirilerine kapu kethüdası nasb ve tayin olunması iltimasına dair reside-i mevfü'-ı cusul olan tahrirat-ı saadetleri meâl ve mezâyâsına oldukdan sonra hakipa-yı

hümayun-ı şahaneye arz ve takdim ile meşmûl-ı lehâza-i keramet ifâza-i cenab-ı kistî-sitânî olmuşdur. Cemi' ... rızacûy-ı istikametde müstekarr olduklarında hukuk-ı ... olub cenab-ı müşirileri ifa-yı levazım-ı fermanberî ve rızacûyîye itina eyledikçe mümkün ve icra olan ... buyurulacağından bu defa tıbk vechle mûmâ-ileyh Mahmud Ne dim Beyin cenab-ı saadetlerine kapu kethüdası nasbı hususuna irade-i seniyye ... sahiha-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı şahane mucebince mir-i mûmâ-ileyh cenabınıza kapu kethüdası nasb olunarak iktiza eden hâlikü'l-ba's ve isbat-ı müdde'a -i rızacûyî himmet-i bedrîleri dergah-ı âlî kapucubaşlarından Manastır kaymakamı sabık İbrahim Ağa nasb ve tayin olunmuş olduğundan mûmâ-ileyhin şimdilik umuruna ve mesalih-i sairesine taraf-ı saadetlerinden bir gûne müdahale ve ta'arruz olunmayarak ol tarafda olan Arslan Paşa ve sairlerinin tarafınıza celbiyle haric mahallere el uzatılmaması hususlarına dair mersul-ı savb-ı saadetleri kılınan emr-i alinin vusulünden bahisle ber-mantuk-ı irade-i seniyye bir gûne müdahale ve ta'arruz vuku'a gelmeyeceği hususlarını havi firistade ve ib'as buyurulan tahrirat-ı müşirileri meâl ve mezâyâsı rehin-i ittila'-i hulusrî olub icra-yı âmm ve riade-i seniyyeye masrûn olan himem-i şerifeleri ba'is-i mahzuziyet-i hulusrî olarak tahrirat-ı mersûle-i mezkûreleri hakipa-yı hümayun-ı şahaneye dahi arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i atıfet ifâza-i cenab-ı vezirileridir. Her halde emr ü ferman devlet-i aliyyeye inkıyâd ile ârâmiş ibâdı muceb ve saile itina buyuruldukda hakk-ı saadetlerinde müstelzim tezâyüd-i teveccüh-i âlî olmağla bundan böyle dahi muvâfik-ı irade-i seniyye harekâta sarf-ı zihn ve himmet birle hakk-ı şeriflerinde tevâfür-i teveccühât-ı haseneyi müntâc olur. ... mübâderet buyurmaları siyâkında kaime-i mürüvvet-allâme tahrir ve firistade-i savb-ı saaadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri budur.

-161-

Bundan akdem sutûh eden irade-i seniyye mucebince Arslan Paşayı İpekden ihrac ve İskenderiyeye celb etmiş ve ol canibde olan adamları kaldırılmış olduğundan bahisle bilcümle evzâ'mızı usul-i devlet-i aliyyeye tatbikan rıza-yı âlîye mecd ve sa'î olduğunuz eğerçi mukaddemce taraf-ı müşirilerinden tahrir ve iş'ar olunmuş olub ancak el-haleti hazihi mûmâ-ileyh Arslan Paşa İpeke sekiz saat mesafede vaki' Gosine nam kasabada ikamet ederek paşa-yı mûmâ-ileyhin adamlarından kaldırılıb nezd-i şeridlerine celb ve İpek hanedanından rehn tarikiyle İskenderiyede olan kesanın ve Buhur ve Tergovişte ahalilerinin tahliye sebeleri hususunu dergah-ı âlî

kapucubaşlarından İpek mütesellimi İbrahim Ağa tahrir ve ihtar eylemiş ise de henüz muktezası icra olunmadığı bu defa mütesellim-i mûmâ-ileyh tarafından inha olunub mukaddema bu babda sûtûh eden evamir-i seniyyeye dikkat ve hilafından mücânebet ve mucebince amel olunduğunu mübeyyin cevabname gelmiş iken henüz paşa-yı mûmâ-ileyh İskenderiyeye celb olunmayarak İpek civarında ikamet birle İskenderiyede olan kesanın sebilleri tahliye olunması ol babda müte'allık olan irade-i aliyyenin vaki' olan iş'arınızın mugâyiri olub bu hususu bundan böyle te'hir ve terâhî götürür mevâddan olmamağla mecbûl ve rüyet iktizası ve emr-i irade-i seniyye mantuk ve muktezası üzere paşa-yı mûmâ-ileyh kasaba-i mezbûreden dahi ayrılıb İskenderiyeye celb ve rehn tarikiyle İskenderiyede olan adamların sebillerini tahliye ve vatanlarına iadelerine mezid-i itina me'mul ve rızacûyı ve fermanberî te'sirini biraz ve izhara himmet buyurmaları siyakında kaime-i mürüvvet tahrir.

-162-

Cenab-ı saadet-meablarıyla bî-nihade derkâr olan be-her müvâlat-ı halisanemizin te'kidini şâmil bu def'â tatarları bendeleri yediyle itare-i seviyy-i senâveri buyurulan tahrirat-ı mürüvvet-ayâtları meali malum-ı hulusuri olub mahzuziyet-i vafire ve memnuniyet-i kesire hâsıl olmuştur. Zat-ı mealileriyle miyanede merbut olan hulus-ı vefa-mahsusumuz bir vechile hatırdan ihrac olur mevaddan olmayub tezaüf etmekde olduğu ifadesi vesile-i ibraz hulusumuz olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl malum-ı mürüvvet-melzumları buyuruldukda ba'd-ezin savb-ı halisanemizi derun-ı ziyâ-meşhunlarından dur ve mehcur buuyurmamaları menut-ı şime-i mürüvvetleridir. Bu defa memuriyet-i senâkâri olan hususatın istifsarı zımnında kemal-i lütf ve mürüvvetlerinden ve her hâlde gayretkeşliklerinden nâşi tatarları vesatıyla irsal buyurulan kâime-i mürüvvet allameleri anâ melzib-i vusul olub bi'l-cümle meali idrâk-i halisanemiz ile meşmul olmuştur. Mah-ı rebîü'l-ahirin yirmi ikinci gecesi saat sekizde iken Ali Paşa nam hain iki bine karib asker ihrac ve tabyalarımıza hücum etmiş ise de iki taraftan ateş-cenk müşteil olarak gündüz saat dörde varınca imtidat olub... zafer ve fütuh-ı cânib-i islamiyeden vezân ve maksub-ı merkumun askeri inhizama yüz tutub hâiben ve hâsiren ric'at etmişler olub yevm-i merkumda vuku' bulan muharebede asakir-i islam bekâm oldukları tafsilati ayendegânın ihbârından dahi reside-i sem'-i tahkik buyurulmak gerekdir. Ve hain-i merkum tarafından etraf ve enhaba neşr-aracif ve ilka-yı fitne etmiş ise de bi-hamdullahi teala hiç birisi kârgir olamayub her taraftan suret-i inhizam ile nedamete

düçar oldukları ve Tepedelen ve ol havali Arnavudluğu kuvve-i kahire-i hazret-i tacdâri ile cümlesi oturmuş olduğu ve Mora valisi sadr-esbak devletlü Hurşid Paşa efendimiz bi'l-istiklal Yanya canibi ser-askerliği ile memur ve tayin buyurulmuş olub el-haleti hazihi kendüleri Yenişehir taraflarına atf-ı licam-i atıfet ve Selanik ve Kavala sancakları mutasarrıfı atufetlü Mehmed Paşa hazretleri bir iki konak ayruca müteveccih oldukaları tatar kullarının takrir ve ifadesinden malum-ı atufet-melzumları buyurulacağı ifadesi vesile-i ibraz ihlas-ı muhavenet şîarımız olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i meşruh karin-i ilm-i atıfet-rehinleri oldukda ba'd-ezin dahi canib-i ihlaskârların sebt-i sahaif teveccüh-i derun buyurmaları netice-i âmâl muhlıs-i sâfiyü'l-bâlleridir. Bu misillü maddelerden kışb ü kâr sazâdide-i mezheb-ebrâr değil ise de cenab-ı salahabet gerdar-ı asafileri sene-i maziyyede seferber bulunmak hasebiyle kâr-ı mezkûru ahz ve umur-ı sefer-i hayra sarf buyurub işbu otuz altı senesinin şâtır-hâne âvâidini masraf-ı mükeyyifât-ı bende-i peymane-i keyf idaresü için kullarına in'am ve ikrama va'd-ı ber-nüvaz-ı dâverileri sebkât etmiş olmağla İnşâllahu Te'âlâ bade'l-îd bende-i kadim hulus-vahidleri himmet-i nâmiye asaf-ı menkabet-i vezirleriyle akd ancak neşat-engiz-i işreti ve nuş-i nemâle-i ber-meserret etdikce izdiyâd-ı eyyam-ı ömr ve devlet ve imtidad-ı hengâm-ı câh ve ikbâl ve übbetleri için ez-dil ü can zuhur edecek davât-ı hayriye icâbet-nişân-ı çâkeranemize taaşşukan ve gâm-ı ferda-yı âcizenemizin feramuşunu istihsalen avâid-i şâtır-hânenin kullarına in'am ve ihsanıyla mesarîf nakl ve nuş-ı sâhir-i kemtâranemize iânet-i seniyye-i hidivâneleri şayan.

-163-

Malum-ı müşirileri olduğu üzere devlet-i aliyyenin kaffe emr ve iradesinin ber-vefk-i matlub rü'yet ve tensiki bendegan ve asdika-yı saltanat-ı seniyye beynlerinde müşterek bir madde olub ba-husus vüzera-yı izam hazeratı birbirlerine ale'd-devam merasim fütûhâtı ifa etmeleri ve her ne vechle olur ise bi'l-ittihad emr ü ferman-ı âlînin sür'at-i infâziyetine dikkat eylemeleri şe'ayir-i mahsusa-i dirayet ve sadakatden olduğundan ve zat-ı saadetleri dahi kâr-azmûdegî ve rüyet ile muttasîf vüzera-yı izam-ı salatanat-ı seniyyeden olduklarından böyle hususlarda bir gûne ilişik etmeyüb hemen her bir madde ittihak ve ittihak merasiminin icrasıyla suret-pezir olacağını bilerek Ali Paşa maddesine memur olanlar ve bi'l-husus saadetlü Rumili valisi hazretleriyle gönül birliği ederek ve benim tarafımdan şöyle olmuşdu. Felan canibinden biriyle oldu diyerek bir gün evvel ber-vefk-i matlub bir iş görmeğe

ikdam buyuracakları zahir ve bir taraftan Ali Paşa ve mekirlerinin celb ve te'mini ve Ali paşayı terk ile taraf-ı devlet-i aliyyeye dehalet edenlerin taltif ve tekrimi irade-i seniyye muktezasından olduğu bâhir olub hasbü'l-beşeriyye bazı cihetlerden dolayı Ohri ve İlbasan sancakları ahalisinden bazı kesân dahi savb-ı saadetlerinden mütevahhiş olarak Rumili valisi müşârün-ileyhe dehalet etmek lazım gelürse ma'dur olacaklarından başka müşârün-ileyhe dehalet devlet-i aliyyeye dehalet sureti olmağın bu babda cenab-ı saadetlerine dahi gîrân gelmemek iktiza edeceğinden gerek bu makuleler ve gerek Ali Paşadan yüz çevürüp ibraz-ı sadakat edenlere taltif ve istimâlet muamelesi eylemesi vali-i müşârün-ileyhe kat'î yazılmış olduğundan müşârün-ileyh muktezasını icra eyleyeceği zahir ise de cenab-ı müşirileri dahi bu babda ifa-yı lazıme-i dirayet-kârîye dikkat buyurmanız iktiza-yı maslahatdan olmağla ana göre harekete himmet buyurmaları siyakında kaime-i mürüvvet-allame tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl Debre ayanı Abbas Bey bendeleri mukaddem Rumili valisi müşârün-ileyhe gelerek saltanat-ı seniyyeye ibraz-ı inkıyâd eylemiş olduğundan bu defa hasbe'l-maslaha şeref-yafte-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı şahane mucebince mûmâ-ileyh Abbas Beye kapucubaşılık ihsan ve Debre ayanlığı dahi kendüye bâ-ferman-ı âlî ihale olunmuş olduğu malum-ı müşirileri buyruldukda zat-ı saadetleri mukteza-yı irade-i seniyye üzere Rumili valisi müşârün-ileyh ve sair memurlar ile gönül birliği ve ittifak ederek her halde ifa-yı memuriyete müsaraat buyurmaları me'muldür. Avlonya sancağında vaki' Berat Kalesine mütesellim ik'adıyla liva-i mezbûrun Ali Paşanın askeri ve adamlarından tasfiye ve tathiri hususuna olan memuriyet-i müşirilerini icra zımında evvela ilerü asker sevk ve irsal ve saniyen zat-ı şeca'at-simatları dahi bi'n-nefs hareket ve azimet ederek Berat Kalesinden ve sair esamisi iş'ar buyurulan mahallerden Ali Paşa takımının nez' ve ihrac olunduğunu el-hâletü hâzihi cenab-ı düsturileri Avlonya mutasarrıfı saadetlü Nurullah Paşa hazretlerinin ol tarafa vüruduna intizaren ârâm üzere oldukları ifadesini şamil reside-i muvakki'vusul evvela tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub bu suretle ittifak-ı irade-i keramet ikâde-i hüsrevâneyi muceb harekat-ı rüyet-mendâneye masrûf olan himem-i şerifeleri tamam-ı cenab-ı saadetlerinden memul olan gayret ve rızakârî ve salabet tesirini isbat etmiş olarak bâdî-i kemâl hatt ve tahsin ve rehin-pesend ve âferîn olmuş ve hâkipâ-yı hümayun-ı hazret-i padişahiye arz ile manzur-ı hümayun-ı şahane buyurulmuştur.

Zat-ı hidivi-simat-ı düsturileri kemal-i şeca'at ve salabet ile muttasıf ve devlet-ı aliyyenin yüzünden nice nice hüsn-i hıdmet ve sadakat me'mul eylediği sadık-ı vüzera-yı izam-ı hamıyyet irtisamından oldukları ecilden muhavvel istibhâl-i müşirâneleri kılınan hıdmat-ı seniyye ve hutûb-ı cesimede ibraz-ı me'ser-i şükûre ve isbat-ı müdde'a-yı sadakat ve şeca'ate her vechle teşmir-i sâk ve ihtimam ve gayret buyuracakları iltifâdı hakk-ı ehâkk-ı müşirilerinde derkar ve ifa-yı memuriyetlerinde te'kide hacet bırakmayacakları aşıkâr ve bu babda olan memuriyetlerini şamil mukaddem şeref-efza-yı sahife-i sudur olan ferman-ı cihan-metâ' hazret-i padişahiden cenab-ı şeriflerinin memuriyetleri Berata mütesellim ik'adından başka liva-i mezbûrun Ali Paşa askeri ve adamlarından ber-vech-i tasfiye ve tathiri musarrah olub Avlonya sancağının tathir olunduğu her ne kadar meâl-i tahrirat-ı müşirilerinden müstefâd ve liva-i mezkûr dâhilinde tathir olunan bazı kazalar ta'dâd buyurulmuştur.

Berata mütesellim ik'adından başka liva-i mezbûrun Ali Paşa askeri ve adamlarından ber-vech-i tasfiye ve tathiri musarrah olub Avlonya sancağının tathir olunduğu her ne kadar meâl-i tahrirat-ı müşirilerinden müstefâd ve liva-i mezkûr dâhilinde tathir olunan bazı kazalar ta'dâd buyurulmuş ise de Beratdan ilerüde olan Ergiri ve Peremet? Ve Mezakiye? Kazaları zikr ve beyan olunmayub ma'a-haza salifü'z-zikr Ergiri ve Permo? Kazalarının kaleleri olduğundan derunundan Ali paşa adamlarının ihracıyla liva-i mezbûr dahilen ve haricen henüz külliye istihlas olunmamış ise de işbu Ergiri ve Permed? Ve Mezakiye kazalarının ve sair liva-i mezbûr dahilinde o misillü zabt olunmaış mahaller var ise anların dahi mukteza-yı memuriyet müşirileri zabt ve istihlasına ikdam buyurmaları lazım geleceği vareste-i kayd iş'ar olmağla hasisa-i zatiye-i müşranleri olan gayret ve rıza-kârî ve fetânet ve şeca'at ve memuriyet-i düsturileri muktezası üzere zikr olunan mahaller henüz tahlis olunmamış ise bir an akdem Avlonya Sancağının haricen ve dahilen Ali paşa takımından tathirini muceb vesailinin sür'at istihsaline gayret birle ifa-yı memuriyet ve sbat-ı sadakate bezl-i himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet Tepedelenli Ali Paşanın Ohri ve İlbasan sancaklarında olan asker ve adamlarının bi'l-müdafa'a livateyn-i mezkûreteynin istihsal-i zabt ve idaresi babında ısdar ve tisyar olunan emr-i âlî ve bazı vesâyâ ve iş'ârâtı mutazammın meb'us-ı savb-ı saadetleri kılınan tahrirat-ı halisanemizin vusullerinden bahisle ber-muceb-i irade-i

seniyye mukaddemce iş‘arları vechle Tiran tarafı ele alınmış ve bu defa dahi yümn-i teveccühat-ı şahane ile İlbasan Kalesi bilâ-gaile ahz ve zabt olunmuş ve İlbasanda bulunan mirmirandan Pasvantoğlu Abdullah Paşa vefat edüb cüz’î muhallefatı var ise de bir nefer yeğeninden gayrı kimesnesi kalmamış olduğunu havi ve paşa-yı mûmâ-ileyhin İlbasan sancağı dahilinde kain

-165-

Selve? Kazasında olan admları üzerine taraf-ı düsturilerinden sevk-i asker olundukda içinde bulunan tâb-âver olamayacaklarını derk ile Arnavud Belgradında olan Muhatar Paşa tarafına firar eylemiş ve Vraça nahiyesi ahali dahi ayaklanub paşa-yı mûmâ-ileyhin adamlarını ihrac birle anlar dahi mûmâ-ileyh Muhtar Paşa canibine girmiş olduğunu muhtevî bu defa firistade ve isrâ buyrulan tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı rehin-i ittıla‘-i hulusuri olub bu vechle ifa-yı levazım-ı memuriyet ve sadakate vaki‘ olan ikdam ve himmetiniz vesile-i memnuniyet olarak tahrirat-ı mevrûde-i mezkûreleri hzur-ı mekarim-i menşur-ı cenba-ı cihandariye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âlem-şümû-i padişahi olmuştur. Cenab-ı rü’yet-meâb-ı düsturileri saltanat-ı seniyyenin kemâl-i rızacûyü ve sadakat ile muttasıf vüzera-yı izamından oldukları haysiyetiyle emr ve irade-i padişahinin infaz ve icrasında ne vechle sarif-i nakdine-i ihtimam olacakları bedihiü’s-sübut olan mevaddan ve bu babda savb-ı saadetlerine temhid-i mukaddemât ve ârâ ve irâe-i sûr ve inhâya hacet olmadığı üzere siperde-i uhde-i liyakatleri kılınan mevadd-ı mevkûlelerinin hüsn-i tensik ve intâciyla bi-havlullah ifa-yı memuriyet ve gayrete teşmir-sa‘id-i i‘tina ve himmet buyuracakları vazihâtdan olmağla bundan böyle dahi saadetlü Rumili valisi hazretleri ve memurin-i saire ile levâzım-ı ittihadı riayet ile her halde icra-yı mukteza-yı memuriyet ve sadakate bezl-i miknet ve hal ve hareket-i müşirilerini per-der-pey Der-sadete iş‘ar ve işâret ve İlbasan sancağının kamilen kabza-i teshire geldiği meâl-i iş‘arlarından müstefâd ise de Ohri sancağının henüz ne vechle olduğuna dair tahrirat-ı müşirilerinde nesne yazılmamış olduğundan şimdiye kadar Ohri sancağı ele getirülmemiş ise anın dahi bir an aakdem zabt ve hüsn-i idaresiyle ifa-yı memuriyet ve isbat-ı gayret ve şeca‘ati mucceb olur halatın ifasına bezl-i vüs‘ ve makderet ve ol vechle hakk-ı saadetlerinde ber-kemal olan teveccühat-ı seniyyeyi tezyide müsara‘at buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü’l-vusûl mûmâ-ileyh Abdullah Paşanın muhallefatında bundan akdem vaki‘

olan istid‘aya mebni müdahale olunmayarak terk ve in‘am kılınmış olduğundan cenab-ı müşirileri ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me‘muldür. Tepedelenli Ali Paşanın hareket-ı nâ-marziyesi cihetle Ohri ve İlbasan sancakları bundan akdem ilhâken cenab-ı müşirilerine ve derbendat nezareti dahi Tırhala mutasarrıfı saadetlü Süleyman Paşaya tevcih ve ihale olunmuş ve her bir sancak ve mahal uhdesine tevcih-i padişahi sebkât eden mutasarrıflar taraflarından zabt olunması hususu kat‘i irade-i seniyye-i mülükâne muktezasından olduğuna binaen keyfiyet mukaddem ve muahhar müşârün-ileyh Ali Paşaya yazılmış ve emr ü irade-i cihandari iktizası üzere hareket edeceğine müş‘ar birkaç defa müşârün-ileyhin tahriratı gelmiş ise de el-ân zikr olunan sancaklardan keff-i yedd etmemiş ve derbendat kazalarından dahi askerlerini kaldırmamış olduğu bu defa tahkik olunarak bu suret usul-i imtisalkârîye mugayir olmak mülabesesiyle bu defa cenab-ı sadetleri ve Selanik ve Tırhala sancakları ve İnebahtı ve Ağrıboz muhafızları hazeratıyla saadetlü Rumili valisinin her biri külliyyetlü asker tedarikiyle müşârün-ileyh Ali Paşanın derbendat

-166-

ve sair kendü sancağından haric mahallerde askeri var ise bi‘l-muharebe zecren ve kahren ihrac eylemeleri hususuna irade-i celadet-ifade-i şahane ta‘alluk ederek mehâbet-rîz-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı mülükâne mucibince müşârün-ileyhime başka başka evamir-i aliyye ısdar ve ol babda taraf-ı saadetlerine dahi başka bir kıta emr-i âlî tisyar olunmuş olmağla göreyim zat-ı besâlet-simâtlarını bu babda ibraz-ı gayret ve istikamet ve iktiza edenler ile merasim-i muhabere ve ittihadâ riayet ederek müşârün-ileyh Ali paşanın kendü sancağından haric uhde-i müşirilerinde olan Ohri ve İlbasan sancaklarında ne makule askeri ve adamları var ise bir kere dahi irade-i seniyyeyi kendülere tefhim ve te‘mîn ve istimâle ile re‘y ve emân verüb kabul ve isgâ ile oldukları mahalleri teslim edenleri celb ve taltif ve kabul etmeyüb inad ve ısrar ve muhalefete ibtidar edenlere hemen mukabele ederek bi‘l-muharebe cebren ve kahren alâ-eyyi-hâl tard ve ihracları esbabının istihsaline mübaderet birle infaz-ı irade-i seniyyeye müsara‘at buyurmaları hasren ve kasren zat-ı sadetlerinden matlub beyanıyla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa‘adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me‘muldür. İlbasan sancağında olan ümerâ ve hanedânın ilticalarına mebni sadetlü Rumili valisi hazretleri tarafından haklarında hüsn-i şehâdet olunmuş ise de vali-i müşârün-ileyhin liva-i mezbûra ol vechle vaki‘ olan

müdahalesi men' olunmak hususu Der-saadete gelen felanın vaki' olan tahririnden müstefâd olub ancak malum-ı müşirileri olduğu vechle Rumili valisi müşârün-ileyhe ve sair memur olan vüzerâyâ mukaddemce bâ-irade-i seniyye Ali Paşadan teneffür edenlerin celb ve te'min ve taltifi yazılmış olduğundan vali-i müşârün-ileyhin o misillü dehalet edenler haklarında vaki' olan hüns-i mu'ameleden maksudur cenab-ı müşirilerinin hükümetlerine müdahale sureti olmayarak mutlaka rade-i seniyye iktizasını icradan ibaret ve ol vechle sudur eden irade mücerred Ali Paşanın ber-vech-i suhulet kesr-i kuvvet ve tenkili garzı hasıl olmakdan kifayet olduğu âşikâ rolub bi'l-garz Rumili valisi müşârün-ileyhin dahil-i hükümeti olan Paşa Sancağı kazalarından bazısının Ali Paşadan teneffür ve ve maslahatın uyuşuna? Bianen edeceği dehalet ve istîmânı taraf-ı müşirilerine ederek tarafınızdan kabul olursa vali-i müşârün-ileyh canibinden hükümetçe müdahale olundu yollu bir gûne itcinlik? Lazım geleceği ve şöyle böyle oldu denilmek icab etmeyeceği hasıl garaz Ali Paşanın min külli'l-vücuha kesr-i kuvver ve tenezzül mikneti olduğundan şimdiki halde böyle şeylere ilişilmek iktiza etmeyeceği indinizde zahir ise de bu defa dahi vali-i müşârün-ileyhe cenabınızın hükümetinize dokunacak vekâiki gözedüb böyle şeylerden ictinab ve iktiza eden mevadda sizinle muhabere eylemesi mahsus-ı tahrir olunmağla siz dah ana göre hareket ve müşârün-ileyhle her halde muhabere ve ittihad-ı kalbe dikkat ve hüns-i hıdmet ibrazına müsara'ar buyurmaları ol taraflarda zahirenin kıllet ve nedreti cihetiyle ma'iyet-i düsturilerinde tahaşşüd eden asakirin idarelerinde zahmet ve zarurete düçâr olduklarından ma'iyet-i düsturielrine zahîre tertib ve tebrik nüzül emini tayin kılınması bu defa tevarüd eden tahriratlarında derc ve tezkâr buyurulmuş olduğundan gayrı bu keyfiyeti Der-sadete gelmiş olan felan dahi takrir eylemiş olmak takribiyle memuriyet-i müşirilerine nazaran zahire hususunda zahmet keşide olmaları tecviz olunmadığından iş'ar-ı müşirileri vechle zahire tertibi ve nüzül emini tanzimi der-dest ise de ol vakte kadar zahire maddesinde zaruret çekmemeleri garazıyla nüzül emini tayin ve zahire tertib ve neticeye kadar Manastıra civar olan kazalardan mümkünü mertebe zahire ve ağnâm tertib ve bir taraftan savb-ı saadetlerne tesrîb etmesi hususu bu defa saadetlü Rumili valisi hazretlerine tarafımızdan tahrir ve iş'ar kılınmış olmağla mukteza-yı mehâm-âşinâyı ve dirâyet-i düsturileri üzere bu babda dahi Rumili valisi müşârün-ileyh ile bi'l-muhâber ezahire tertibi ve nüzül emini ta'yinine kadar ma'iyet-i müşirilerinde olan asakirin zahire maddesinde giriftâr-ı zaruret olmamaları vesâilini istikmâle

himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılındı.

167-

Bundan akdem avâtıf-ı aliyye-i şahaneden taraf-ı müşirilerine ihsan-ı hümayun buyurulan beş yüz akçe atıyye-i seniyyenin ve Kaplan Paşazade Hacı Paşa ile Abbasi Beyin ma'ıyyet-i saadetlerine memuriyetlerini şamil gönderilen evamir-i aliyye ve vesâya-yı lazıme-yi havi risal olunan tahriat-ı muhlisînin vusullerinden ve ol babda ifa-yı mübtega-yı teşekkür ve mahmedetinden bahisle mukteza-yı memuriyet-i müşirilerin üzere güzerân eden şaban-ı şerifin yirmi birinci cumaertesini günü asakir-i külliye ile bi'n-nefs İskenderiyeden ahreket buyurularak Tirana üç saat mahalle vusullerinde Tiranda bulunan Abdurrahman Beyin Masata? Tarafına firarına mebni canib-i müşirileri Tirana azimet birle Tiran Kalesini teshir ve Aşim ve Pejaz? Kaleleri dahi taraf-ı müşirilerinden gönderilen asakir tarafına zabt olunmuş olduğu ve zat-ı saadetleri kılâ'-i merkûme ahalisini güzelce yerleşdikden sonra İlbasn canibine azimet ile bi-mennihî Te'âlâ vusullerinde iktiza-yı maslahata dair her bir hususu tahrir ve iş'ar eyleyecekleri ifadesine dair bu defa reside-i muvakkı'-i vusul olan tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub bu vechle ifa-yı teşekkür ve bi-tahsi lazıme-i memuriyetleri icrasına harekat-ı rüyet-mendâne-yi der-pîş ederek kılâ'-i merkûmenin tez elden ber-vech-i suhulet zabt ve teshiriyle infaz ve emr ü irade-i seniyyeyi muceb hâlât-ı mergûbenin istihsaline vaki' olan ikdam ve ihtimamları tamam-ı zat-ı besâlet-şi'arlarından me'mul ve muntazır olan gayret ve sadakat ve besâlet ve şeca'at me'serini te'kid ve te'yid etmekle muceb tahsin ve mahzuziyet olarak hakipa-yı hümayun-ı şahaneye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âtifet ikâza-i cenab-ı padişahi olmuş ve bu vechle hareketleri nezd-i mekarim-vefd -i hazret-i kitî-sitânîde dahi bâdî-i muvahhat olarak hakk-ı müşirilerinde du'a-yı icabet-nümâ-yı ber-burdâriye bî-dirîğ ve erzân buyurulmuşdur. Cenab-ı hamiyet-elkâb-ı düsturileri devlet-i aliyyenin gayûr ve şeca'at ve diyanet iel müştehir vüzerâ-yı izamından olarak her bir hal ve memuriyetlerinde saltanat-ı seniyyeye ibraz-ı hüsn-i hıdmet ve sadakat ederek nezd-i hümayun-ı şahanede makbulü'l-hademe olmaklığı iltizam etmiş oldukları ecilden bu babda dahi dâmen-i dermiyân-ı gayret ederek memdûh olmaklığa merdâne çalışacakları i'tikadı hakk-ı saadetlerinde derkar ve şimdiye kadar kılâ'-i mezkûre ahalisini matlubvechle yerleşdirerek İlbasana azimet ve kamilen kabza-i teshire

getürmeğe müsara‘at buyurmuş olacakları meâl-i iş‘ar-ı müşirilerinden müstefâd olarak bu babda te’kide hacet olmayacağı bedihi ve âşikâr ise de evvel ve ahir savb-ı saadetlerine iş‘ar ve beyan olunduğu vechle muavvel uhde-i müşirileri olan Ohri ve İlbasan sancaklarından Ali paşanın bir an akdem dest-i fesadının inkitâ‘ıya işbu sancakların kamilen taraf-ı müşirilerinden zabt ve hüsn-i idare olunması akdem matlub-ı âlî olmağla hemen mukteza-yı gayret ve şeca‘at ve sadakatleri üzere her ne vechle olur ise olsun ol taraflardan külliyyen Ali Paşanın fesadı elini kesüb uhde-i saadetinize muhavvel olan mahallerden tamamen ve kamilen zabt ve hüsn-i idaresiyle ifa-yı memuriyet ve isbat-ı rüşd ve sadakat ve gayret buyurmağa bezl mâ-hasıl liyâkat ve himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa‘adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü’l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me’mûldür. Tepedelenli Ali paşanın seyyiât-ı sabıka ve lâhıkası cihetiyle te’dib ve gûşmâli emrinde celâdet-rîz-i sudur olan emr ü irade-i kâtı‘a-i padişahinin icrasına ne suretle mübaşeret olunmuş olduğu mukaddem ve muahhar savb-ı şeriflerine yazılmış olan mevaddandır. Müşârün-ileyh bir taraftan izhar-ı suret-i rızacûyi etmekte ise de bir taraftan dahi mugâyiri hareket eylemekte olduğundan kavli fi‘iline uymadığı nümâyân ve el-hâletü hâzihi kendüden bazı müte‘allıkât ve mensûbatı dahi rû-gerdân oluyor. Ez-cümle müteveffâ Palaslı Mehmed Paşazadelerden İsmail Paşa ve Ulüvv bey ve Sinan bey müşârün-ileyhin setm-didelerinden olduklarına mebni devlet-i aliyyeye olan sadakat ve ubudiyetlerini beyan ederek bundan akdem saadetlü Rumili valisi hazretleri nezdine gelmiş ve müşârün-ileyh hazretleri dahi haklarında lutf ve nevâzişi icra eylemiş olmağın bu vechle Ali paşayı terk ile devlet-i aliyye tarafına meyl ve dehalet edenlerin cümlesinin taltif ve ikramları hususuna irade-i inayet ifade-i cenab-ı hüsrevâne müte‘allık olmağla zat-ı saadetleri dahi mecbûl oldukarı fetânet iktizası ve emr ü irade-i hazret-i padişahi muktezası üzer o makule Ali Paşayı terk ile devlet-i aliyye tarafına meyl ve dehalet edenlerin celb ve te’mîn ve taltif ve ikramları hususuna dikkar buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa‘adet-masîrleri kılınmıştır.

-168-

Tepedelenli Ali Paşanın vaki‘ olan istîmânı cihetiyle taraf-ı muhlisîden kendüye ne vechle cevab yazılmış olduğunu ve müşârün-ileyhin hafî ve celî bir gûne ifsâd ve tasallutu vuku‘a gelmemesine i‘tina eyleyerek Ohri ve İlbasan sancaklarının bir gün

evvel zabt ve hüsn-i idaresine ikdam buyurmalarını mübîn gönderilen nemîka-i muhlisîye cevap olarak müşârün-ileyhin ol taraflara bir gûne fesadı sirâyet etmemesine dikkat olunarak mukteza-yı memuriyetleri üzere livâteyn-i mezkûreteynin zabtıyçün güzerân eden şehri şabanın yirmi beşinci günü İskenderiyeden hareket ve azimet buyurulacağını ve Kalkandelenli Receb Paşa tarafından saadetlü Rumili valisi hazretleri bin nefer asker matlub eylemiş ise de paşa-yı mûmâ-ileyhin cenab-ı müşirilerine i'âneten memur olması lazımeden idüğünü şamil tevarüd eden tahrirat-ı müşirileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub ifa-yı memuriyeti mucib vesâil ve hâlâta i'tinaları cenabınızdan me'mul olan gayret ve şeca'at me'serini te'yid etmekle zeri'a-i mahzuziyet olmuştur. Muahharan dahi savb-ı saadetlerine iş'ar kılındığı vechle Ali paşanın hareket-ı hâliyesine nazaran bir gün evvel zikr olunan sancakların taraf-ı müşirilerinden zabtına ikdam olunmak ferâiz-i hâliyeden ve mukteza-yı emr ü ferman-ı şahaneden olub meâl-i iş'ar-ı müşirilerinden müstefâd olduğu vechle cenab-ı müşirileri dahi şimdiye kadar ol taraftan hareket ve ifa-yı memuriyet etmek üzere azimet buyurmuş olmalarıyla hemen avn ü inâyet-i bâriye tevekkül ile nne vechle olur ise şu Ohri ve İlbasan sancaklarının bir saat evvel kabza-i tasarrufa idhâliyle Ali Paşanın dest-i fesadından tahlîsine himmet ve müsara'at ve gayret buyurmaları kat'î-behâmızdan matlub-ı âlîdir. Kaldı ki mûmâ-ileyh Receb Paşa müşârün-ileyh Rumili valisi hazretlerinin matlub eylediği bin neferi göndermek üzere bundan akdem bâ-hatt-ı hümayun-ı şahane memur buyurulmuş olduğundan şimdi iş'ar-ı müşirileri vechle tahvîl-i memuriyeti mukaddem ta'alluk etmiş olan irade-i hümayuna müttakî olacağından nezd-i müşirilerinde dahi tecviz buyurulmayacağı zahir ve ma'a-hazâ vali-i müşârün-ileyh ile cenab-ı müşirilerinin memur oldukları maslahat bir madde olarak beyninizde müşterek olacağı bahir olmağla hemen cenab-ı drayet-elkâb-ı müşirileri işbu hıdmet devlet-i aliyye hıdmeti olub gerek vali-i müşârün-ileyh ve gerek sair memurin beyninde müşterek olduğunu bilerek ifa-yı memuriyet ve gayret iel sizden me'mûl olan sadakat ve şeca'ati isbata ve hakkınızda derkar olan hüsn-i teveccühü tezyîde himmet ve müsara'at buyurmaları memulüyle kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır.

-169-

Ali Paşanın Ohri sancağında vaki' Istarova kazasında inşa etmiş olduğu kale ve kulelerde bölükbaşısı ma'iyyetiyle ikame eylediği neferatın ref'iyle taraf-ı

müşirilerinden zabt mukteza-yı irade-i seniyyeden olduğu kaza-i mezbûr ahalisine savb-ı saadetlerinden tefhim olundukda ibraz-ı inkıyâd ile derhal bölükbaşı ve neferat-ı merkûmeyi kale ve kulelerden tard ederek kaza-i mezbûr Ali paşanın adamlarından tahliye olunmuş olduğunu müş'ar tevarüd eden tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı ma'lum-ı halisanemiz olub bu vechle ber-vech-i suhulet muhavvel uhde-i saadetleri kılınan memâlik zabt ve hüsn-i idaresiyle Ali Paşanın ol taraflardan dest-i mefsedetinin inkıtâ'ını müstelzim hâlât-ı mergûbenin ikmâline masruf olan el-ân himem-i şerifeleri el-hakk zatınızdan me'mulümüz olan rüşd ve dirayeti isbat ve te'yid ve fermanberlik ve rızâkârık me'serini ibrâz ve te'kid etmekle mucib tahsin olaak tahrirat-ı müşirileri rikab-ı adalet-meâb-ı şahaneye arz ve takdim olunmuş ve nazar-ı kimyâ-me'ser-i mülükâne ile meşmul buyurulmuşdur. Cenab-ı rüyet-meâ-ı müşirileri sadakat ve meser-i rızakârî ve besâlet ile mecbur olduklarına binaen memur oldukarı hususun muhavver layıkında tanzimiyle ârâ ve sûr irâesine hacet bırakmayacakları malum olmuş olduğundan hemen her ifa-yı memuriyet ve ibraz-ı sıdk ve istikamet ile hakkınızda hasıl olmuş olan teveccühat-ı seniyye-i şahaneyi ezher-cihet tevfir ve teksîre himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete müsâberet buyurmaları me'mûldür. Ohride olan Ahmed Paşazade celaleddin Beye sühûn eden irade-i seniyyenin tefhimiyle Ohri Kaleisnden Tepedelenli Ali Paşanın adamlarının ihrac olunması vesâyâsı iş'ar ve ta'lim kılınmış ve mûmâ-ileyh inhâr-ı rûy-ı ita'at ile Osman Paşanın adamlarını kaleden ihrac ve ib'ad eylediğini savb-ı saadetlerine inhâ etmiş ve bu cihetle Ohri Kalesinin dahi ber-vech-i suhûlet Ali Paşa adamlarından tathiri hasıl olmuş olduğundan cenab-ı düsturileri İlbasandan hareket ve Ohriye azimet edeceklerini ve Peklin Kalesinden dahi Ali Paşa adamları tard olunarak Peklinli Süleyman Paşa ik'ad olduğunu ve bundan akdem ma'ıyyet-i düsturilerine bâferman-ı âlî memur ve tayin kılınmış olan Kaplan Paşa Hacı paşanın mugâyir-i rızayı âlî ta'allül ve hareketi zuhuruyla ma'ıyyet-i müşirilerinden firar etmiş ve memur-i muhafazası olduğu Draç Kalesini boş bırakmış olduğuna binaen irade-i seniyye zuhuruna kadar kale-i merkume muhafazasına silahdarlarını tayin eylediklerini ve Şehsüvar Paşzade İbrahim Beyin itlâkını mutazammın sudur etmiş olan emr-i âlî i'tâ ve kendüsü hanesinde iskan ve îvâ kılındığını şamil tevârüd eden tahrirat-ı müşirileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub mûmâ-ileyh Celaleddin Beyin âkılâne

davranarak

-170-

Ohriyi tathir ile devlet-i aliyyeye ubudiyetini isbat eylemesi vesâilinin istihsaline ve uhde-i saadetlerine tevcih-i pâdişâhî sebkât etmiş memâlik zabt ve hüsn-i idaresini icab eder mevâdın ikmâline masruf olan himmetleri zat-ı şerifinizden memur olan dirayet ve gayret-me'serini isbat etmekle vesile-i mahzuziyet olarak tahrirat-ı vâride-i düsturileri emel-bahşâ-yı hazret-i cenab-ı cihandarîye arz ve takdim ile manzur-ı hümayun buyurulmuştur.

Evvel ve aher taraf-ı saadetlerine yazılmış olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşanın dest-i mefsedetinden ol tarafların kamilen tahsiliyle vedi'a-i cenâb-ı bârî olan aceze-i ra'iyet ve sükkân-i memleketin ez-her-cihet ferah ve asayışı kat'î-i matlub-ı âlî ve bu hususa i'tinâ memurin-i devlet-i aliyyenin mütemettim-i zimmet mesarifatı odluğu zahir ve bedihi ve mûmâ-ileyh hacı Paşa ol suretle ma'iyet-i müşirilerinden firar ederek Draç Kalesi muhafazasını bırakmış olduğundan şimdilik silahdarları mûmâ-ileyh bendeleri ikâmet ve emânet vechle Draç gümrüğü idarelik lazım gelüb mûmâ-ileyh Hacı Paşanın dahi afvı yahud te'dibi cenab-ı müşirilerinin re'yine muhavvel mevaddan olub emr ü ferman-ı şahane dahi bu usulü havi olmağal mukteza-yı fetanet-i düsturileri üzere bir an akdem muhavvel uhde-i saadetleri olan memalik kamilen zabt ve hüsn-i idaresiyle ifa-yı memuriyete ve silahdarları mûmâ-ileyhi şimdilik kale-i mezbûr muhafazasında ibkâ edüb imânet vechle gümrül-i mezkûrun idaresine mübaderet ve bi-mennihî Te'âlâ bundan sonra işbu Draç hususunun kararı taraf-ı müşirilerine yazılacak olduğundan zat-ı saadetleri her halde isbat-ı dirayet-kârî ve sadakate sarf-ı liyâkat buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'mûldür. Tepedelenli Ali Paşanın şimdiye kadar vaki' olan hilaf-ı rıza hareketine binaen müşârün-ileyhi te'dib ve terbiye zımnında uhdesinde olan derbendat nezareti sarf ve tahvil olunmuş ve Ohri ve İlbasan sancakları dahi cenab-ı müşirilerine ihale ve teveccüh kılınmış ve iktiza eden vesâyâ ve tenbihât mukaddem taraf-ı mecânemizde savb-ı düsturilerine yazılmış olduğundan zikr olunan sancakların zîr-i dest zabt ve idareye almak vesâilini istihsale himmet buyuracakları âşikâr ise de el-hâletü hâzihi husus-ı mezbûra dair bir gûne tahriratları tevarüd etmemiş olduğundan geçen gün müşârün-ileyh Ali paşanın i'tizarı şamil varid olan tahriratına taraf-ı

muhlisiden ne suretle cevap yazılmış olduğu taraf-ı müşirilerine iş'ar ve şimdiye kadar Ohri ve İlbasan sancaklarının zabt ve rabtı emrnde olan tedabir ve keyfiyatın iş'arına ibtidar buyurmaları tahrir ve tezkar kılınmış olub ancak zikr olunan sancaklar uhde-i düsturilerine ihale olunalı haylû vakit olmuş ise de bu ana kadar zusulü haberi bile geldiğinden nasıl e tdiğiniz ve zîr-i sabt ve idareye almakda takayyud edüb etmediğiniz malum olamayub ma'a hâzâ bu husus mevad-ı mu'tevâdan olarak bir gün evvel tanzimi matlub olmağın zikr olunan Ohri ve İlbasan sancaklarının istihsal-i zabt ve idaresi üzere takayyuda mısınız yohsa henüz maksud-ı âlf hasıl olamamış mıdır? Eğer el-ân salifü'z-zikr sancakları zabt ve idareye şuru' etmemiş iseniz mukaddem ve muahhar vaki' olan iş'ar-ı muhlisî vechle zikr olunan sancakların zabt ve rabtına muhâl-i ihtimam ve dikkat buyurarak keyfiyet ve tahkikatı îzâhen ber-vech-i ta'cîl bu taraf iş'âra himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde. Ali Paşa takımından re'y ile hurûc edenlerin te'minleri lazımeden ise de cümlesinin hâl ve mişvârları bir olmadığından hane ve vatanlarına gönderilmekte be'is ve mahzûr olmayanları tehcîr olunub mahzur mülâhâza olunanlara dahi yine emniyet verilerek kimi vüzerâ dairelerinde tevkif ve kimi münasib mahallere irsal olunarak cemiyetlerinin tefrîki memurların re'ylerine ihale olunması hususna irade-i seniyye-i mülükâne müte'allık olmuş ve keyfiyet savb-ı mecânemizden cümle memurlara yazılmış olmağla o makule re'y ile huruc edenlerden hane ve vatanlarına gönderilmekte be'is ve mahzûr olmayanlar ttehçîr olunub mahzûr mülâhaza olunanlara dahi yine emniyet verilerek kimi vüzerâ dairelerinde tevkîf ve kimi münasib mahallere irsal olunarak cemiyetlerinin tefrîki cenab-ı saadetlerinin dahi re'y-i müşirilerine muhavvel olduğu beyanıyla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her halde ifa-yı alzîme-i dirayet-kârî ve fetânet himmet buyurmaları me'mûldür.

-171-

Yanya kalesinde olan Ali Paşa tarafdarlarının celb ve te'minleriyle paşa-yı merkûmun şikestî-i yazu-yı iktidarı esbabı istihsal olunmak mukteza-yı maslahatdan ve bu duret ârâ-yı sâ'ie a'mâ ile husul-pezîr olacağı vâzihâtdan olduğuna binaen Ohri ve İlbasan ve Prizrin sancaklarında olan toskalardan el-hâletü hâzihi Yanyada Ali Paşa tarafdarlığında olan akaraba ve ta'allukâtları paşa-yı merkûmdan rû-gerdân olarak berü tarafâ dehalet ederler ise kendülere re'y ve emân verileceği ve paşa-yı

merkûm tarafdarlığında ısrar ederler ise o makulelerin berü tarafda olan mal ve emlaklarını Mustafa Paş hazretleri ve Prizrin mutasarrıfı tahrib edecektir deyu o makule toskalar var ise beyan ve i‘lan eylemesi bu defa savb-ı muhlisiden saadetli Rumili valisi hazretlerine ve Prizrin mutasarrıfına başka başka yazılmış olmağla zat-ı saadetleri dahi Ohri ce İlbasan sancaklarına olan toskalardan Ali Paşa tarafdarlığında olan toskalar berü tarafa dehalet etmez ve Ali Paşa tarafdarlığında ısrar eder iseler o makule toskaların berü tarafda olan mal ve emlakları tahrib olunacağı akraba ve ta‘allukât ve sair tarafdarlarına beyan ve işbu iradeyi kendülere tefhim ve i‘lan ederek celb ve te‘minleri esbab ve vesâilini istihsale ihtimam ve mübaderet buyurmaları. Bundan akdem taraf-ı müşirilerinden birer suretle firar edüb Ali Paşa tarafında bulunan günahların? Bi‘t-temin celbleri lazımeden ve bunların celbi Ali Paşanın bir an evvel def‘ gailisini muceb olacağı bediyihâtdan olduğuna binaen cenab-ı düsturileri mukaddem benden mütevahhiş olarak Ali Paşa tarafında bulunmuş olan günahlara? Devlet-i aliyye re‘y vermiş ben dahi re‘y ver dim. Tevahhuş etmesünler gelsün diyerek taraf-ı saadetlerinden re‘y verildiğini berü tarafda olan akraba ve ta‘allukâtlarına neşr ve i‘lân ile anların dahi celb ve te‘minleri vesâilini istikmale müsara‘at buyurmaları iktiza-yı maslahatdan olduğu beyanıyla tahşiye-i kaime-i meveddete ibtidar olundu.

-172-

Bunda akdem Draç mukata‘ası mertebe-i mirmiranî ile Kaplan paşazade Hacı paşanın uhdesine ihale olunmuş ise de paşa-yı mûmâ-ileyhin ma‘iyyet-i saadetlerinden kararına mebni kale-i merkûme ol havalinin kilidi mesâbesinde olarak gereği gibi hıfz ve hırâseti lazımeden olduğundan mukata‘a-i merkûmenin taraf-ı müşirilerinden zabtı zımında bir kıta emr-i şerif ısdar ve tisyarı mültemis-i düsturileri olduğu felanın şifâhen vaki‘ olan taktırinden müstefâd olub mukaddemce paşa-yı mûmâ-ileyhin firarıyla kale-i merkûmeye li-ecli‘l-muhafaza silahdarlarını tayin buyurmuş oldukarı tevarüd eden tahriratlarında muharrer olduğundan ve mukata‘a-i merkûmenin bunda böyle suret-i kararı taraf-ı şeriflerine yazılacak idüğünden şimdilik emâneten mukata‘a-i merkûmeyi zabt ve idareye ve kale-i merkûmeyi muhafaza buyurmaları hususuna irade-i seniyye ta‘alluk ederek keyfiyet ol vakt yazılan cevabnamemizde beyan ve tezkri kılınmış ise de felan merkûmun bu defa i‘zâmı zıkr olunan cevabnamemizin taraf-ı saadetlerine vusulünden mukaddem olmak iktiza edeceği zahir ve şimdiye kadar keyfiyet malum-ı düsturileri olarak

emâneten mukata‘a-i merkûmenin idaresiyle Draç kalesinin layıkıyla muhafazasına himmet buyurmuş olacakları bedîhî ve bâhir ise de işbu Draç mukata‘ası maddesi bu tarafda der-dest müzakere olub bu babda şeref-sünûh edecek irade-i seniyye bundan sonraca tarafınıza yazılacak olmağla cenabınız mukaddem vaki‘olan iş‘arımız vechle himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i savb-ı sa‘adet-masîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü‘l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me’ mûldür.

-173-

Tepedelenli Ali Paşa maslahatına dair şimdiye kadar sünûh eden her bir emr ü irade-i seniyye-i şahane cenab-ı müşirilerine memurin-i saireye etrafiyla yazılmış ve geçenlerde paşa-yı mûmâ-ileyhin bazı mahalle harem ve eşya nakli Demanto Gramenk? Nam zimmînin dahi aralık aralık canib-i diğerre gidüb geldiği istihbâriyla kendüsünde şa‘ibe za‘f-ı rû-nümâ olduğuna binaen paşa-yı mûmâ-ileyhin bir tarafda kaçırılmaması ve mesfurun dahi ele getirülmesi hususu evamir-i şerife ısdarıyla tavsiye ve te‘kid kılınmış ise de mûmâ-ileyh Ali Paşa gayet hilekâr ve envâ‘ fesad ve desise ile şöhret-şi‘âr olduğuna nazaran bir an akdem gailenin indifâ‘ı tedbir ve çaresine bakılmak ehemmi umurdan olmakdan naşi saadetlü İnebahtı mutasarıfı Pehlüvan Paşa hazretlerinin bir an akdem Nardaya vusule gayret eylemesi ve saadetlü Rumili valisi hazretlerinin dahi bir gün evvel Görice ve Kolonya üzerinden Yanyaya duhule ikdam eylemesi ve cenab-ı müşirilerinin Berat gailisi ber-taraf etmesi hususuna irade-i seniyye-i padişahi müte‘allık olmuş ve müşârün-ileyhümânın ol suretle olan memuriyetleri başka başka evamir-i aliyye ısdarıyla tenbih kılınub ol babda taraf-ı müşirilerine hitaben dahi mahsus bir kıta emr-i şerif tisyar olunmuş olduğundan muktezasının icrasına müsara‘at buyuracakları zahir ise de el-hâletü hâzihi an-be-an kış gelmekde olub bu madde ise begâyet ehemmi ve vakt geçmeksizin gaile-i merkûmenin def‘i kemaliyle matlub ve müstelzim olduğundan ve bir kadem akdem Berat gailenin ber-taraf olması çaresine. Bakmanız kat‘î matlub-ı cenab-ı şehriyârî idüğünden artık keyfiyetin evvel ve âhirini tefekkür buyurarak ne vechle olur ise bir kadem akdem gaile-i mezkûrenin ber-taraf olmasının çaresini bulub icra-yı irade-i seniyyeye müsara‘at buyurmaları dirayet-i zatiyelerine muhavvel idüğü beyanıyla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa‘adet-masîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te‘âlâ ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me’ mûldür.

Uhdenize tevcih ve ihsan buyurulan rütbe-i mirmiranînin teşekkürünü havi ve mukteza-yı irade-i seniyye üzere biraderiniz Abdurrahman Beyin i'dâm ve izâlesine ve uhdenize muhavvel olan mahallerin zabt ve idaresi esbabının istihsaline sa'y ve ikdâm olunacağını ve İskenderiye mutasarrıfı hazretleri tarafından tarafınıza bu babda olan suret-i i'âneyi muhtevî bu defa varid olan tahriratınız manzur ve mefhumu malumumuz olub ifa-yı lazıme -i şükr-güzârı ve mahmedete derkar olan i'tina ve dikkatiniz bâdî-i mahzuziyet olarak tahrirat-ı mersuleniz hakipa-yı hümayun-ı mülükâneye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âtifet ikâza-i tâcdârî buyurulmuşdur. Cenabınız erbab-ı rüşd ve dirayetden olduğunuz cihetiyle hakkınızda hüsn-i teveccüh-i âlî derkâr ve me'mul olduğunuz hıdemâtın te'diyesine bezl-i makdûr edeceğiniz malum ve bedidâr olub mir-i merkûmeun i'dâm ve izâlesi ve uhdenize muhavvel mahallerin tarafınızdan zabt ve hüsn-i idaresi emrinde muktezî olan i'ânenin ifasına himmet edeceğinizi mübin müşârün-ileyhin dahi tahriratı tevarüd etmiş ve tarafımızdan yazılan cevabnamede bu bada tarafınıza ezher-cihet lazıme-i i'ânenin ifasına himmet eylemesi teb yînve tezkâr kılınmış olmağla göreyim cenabınızı memuriyetiniz muktezası üzere bu babda ne vechle gayret ve sadakat ibrâz ederek infaz-ı emr ü irade-i seniyyeye gayret ve uhdenize muhavvel mahallerin dahi tarafınızdan zabt ve rabtıyla hüsn-i idaresi esbabını istihsale mübaderet birle cenabınızdan me'mûl ve muntazır olan gayret ve sadakat-me'serini ibraz ve izhar ile hakkınızda olan hüsn-i teveccüh-i âlîyi tre'yid ve tasdîka bezk-i nakdine-i makderet eylemeniz için kaime tahrir ve risal olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ vusulünde ber-vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz.,ohri ve İlbasan sancakları ilhâken uhde-i müşirilerine teveccüh buyurulmuş olduğundan İskenderiyyeye taraf-ı saadetlerinden bir mütesellim nasbıyla zat-ı saadetleri hemen bi'n-nefs livateyn-i mezkûreteyne azimet ve yahud aher münasib adam irsaliyle tez elden zabt ve hüsn-i idaresine dikkat olunmasına i'tinâ kılınmasını şamil mersul seviyy-i saadetleri kılınan tahrirat-ı hulusurînin vusulünden bahisle Ohri ve İlbasan sancaklarını zabt ve rabta ve ahalisini celb zımnında bi'l-icab İskenderiyyeye mütesellim nasbı ve lazımu'l-muhafaza olan serhadâtın istihkâmı ile zat-ı saadetleri müstagniyen? Billahi teâlâ işbu mah-ı şabanü'l-muazzamın yirmi beşinci günü asakir -i külliye ile İskenderiyeden hareket ve Tirana kadar azimet buyuracaklarını havi firistade ve ib'âs buyurulan tahrirat-ı müşirileri meâl ve mezâyâsı rehin-i ittıla'-

i hulusrî olub ifa-yı mukteza-yı memuriyete derkâr olan sa'y ve ikdâmları bâdî-i mahzuziyet-i hulusrî olarak tahrirat-ı mersule-i mezkûreleri hakipa-yı hümayun-ı mülükâneye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âtîfet ikâza-i cenab-ı cihandarî olmuşdur. Zat-ı saadetleri devlet-i aliyyenin hamiyetkâr ve rüyet-şî'ar vüzerâ-yı izamından olarak memur oldukarı mehâm-ı celîle ve hıdemât-ı aliyyenin ber-veck-i matlub rü'yet ve tesviyesine bezl-i iktidar buyuracakları bedihiyâtdan olduğundan ol babda te'kid-i vesâyâdan müstağnî oldukları zahir ise de memur oldukları maslahat bir vechle mesalih-i saireye mukayyes ve mümâsil olmayub bi'l-vücuha sarf-ı kudret ve ihtimam ve dikkat olunacak gâyetü'l-gâye mehemm ve mu'tenâ mevaddan olub şöyle ki livateyn-i mezkûreteynin ne vechle ve ne tarik ile olur ise olsun bir an evvel taraf-ı saadetlerinden zabt ve rabtı ve hüsn-i idaresi esbabının istihsaliyle icra-yı mukteza-yı irade-i kâtı'a-i mülükâneye ikdâm ve dikkat ve müsara'at buyurmaları akdem matlub-ı âlî olub taraf-ı devlet-i aliyyeden zat-ı sadetlerine her ne vechle iktiza eder ise i'ânede dirîğ-i himmet olunmayacağı bî-şekk irtiyâb olduğuna binaen zat-ı saadetleri dahi askeriniz müstevfî değil ise teksir ederek alâ-eyyi-hâl bir kadem-i akdem şu Ohri ve İlbasan sancaklarını zabta ikdam ve gayret eylemeleri lazımeden ve kat'î irade-i seniyye muktezasından olmağla mevbûl oldukları âşinâyı ve rü'yet iktizası ve mukaddem ve muahhar sünûh eden irade-i şahane muktezası üzere askeriniz müstevfî olmadığı halde teksir ederek her ne vechle ve ne tarikle olur ise olsun alâ-eyyi-hâl zikr olunan Ohri ve İlbasan sancaklarının zabt ve rabtıyla hüsn-i idaresi hususuna mezid-i i'tina ve dikkat ve bu babda zerre kadar tesâmuh ve terâhîyi tecvîz etmeyüb kaffe-i makdûrunuzu sarf ederek hemen mütevekkilen alâllah ifâyı memuriyet ve icra-yı irade-i seniyye müsara'at birle uhde-i saadetlerine tavsiye-i padişahi sebkât etmiş olan Ohri ve İlbasanın kamilen dest-i âherden tahlisiyle şeca'at ve salâbet ve sadakat-me'serini isbata ve nezd-i âlîde rehîn-sepend olacak hıdmet ibrazına bezl-i vüs' ve tâkat ve seri'an cevabını iş'ar ve işâret buyurmaları siyakında avn ü inayet-i bârî ile bu günlerde Kolaşın usâtının suret-i nizamına teşebbüs olunmağa usât-ı merkûmûndan İskenderiye hududu dahilinde Akova ve sair mahallere firar eder olur ise kabul olunmamak ve yahud cezaları terkîb kılınmak hususunu hudud-ı İskenderiye zabitanına tahrir ve tenbih buyurmaları me'muldür.

Cenâb-ı Te‘âlâ elkâbları ebâ-an-cedd devlet-i aliyye ve saltanat-ı seniyyenin rızâ-cûy ve sâdık bir vezîr-i celâdet-semîri olduklarına mebnî hakk-ı ehakk düstûrîlerinde düçâr olan hüsn-i teveccühât-ı şâhâne muktezâsınca Yanya’dan İşkodra’ya varınca isyân eden gâvurların kahr ve termîdlerine bâ-hatt-ı hümâyûn inâyet-makrûn-ı şehinşâhî memur buyurulmuş oldukları ecilden muktezâ-yı salâbet ve gayret-i düstûrîleri üzere îfâ-yı himmet buyurmaları ricâsında bir kıt‘a iltimâsnâme-i senâverânemiz bundan mukaddemce savb-ı devletlerine takdîm kılınmışıdı. Meftûr-ı devletleri şîme-i kerîme-i imtinânkârî ve hamiyet ve gayret-i diniyye ve şecâ‘atleri muktezâsı üzere şimdiye kadar hareket ve mahal-i memurelerine nusret ve azimet buyurmuş oldukları meczûm-ı senâverânemiz ise dahi isyân eden gâvurların gün-be-gün cem‘iyetleri tekessür etmekte olduğundan senâverlerinin magzûb-ı makhûrun gâilesiyle meşgûliyetim hasebiyle bir ayak evvel bu tarafa erişildikde hem din ve devlet-i aliyyeye bir hizmet ve hulûsûrlarına imdâd etmiş olacakları hâmil kâime-i senâverî felan ağa kullarının takrîrinden dahi ma‘lûm-ı devletleri buyuruldukda ber-vech-i seyr-i serî‘ ile azîmete himmet ve îfâ-yı levâzım-ıu memuriyete inâyet buyurmaları ricâ-yı mahsûsumuz idüğü ifâdesi siyâkında işbu nemîka-i hulûsûrî terkîmine ibtidâr bulunmuşdur. Bi-mennihî Te‘âlâ lede eşrefü’l-vusûl ber-minvâl-i muharrer himmet-i düstûrîleri menût şîme-i atûfîleridir cenâb-ı atûfet-meâbları devlet-i aliyyenin sedâkat ve şecâ‘at ile meşhûr bir vezîr-i âlî-semîri oldukları ecilden Yanya’dan Mora’ya varınca isyân eden gâvurların hakr ve termîdlerine bâ-hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn-ı şâhâne memur buyurulalı hayli vakt olduğundan şimdiye kadar sâye-i endâz-ı ikbâl oldukları mahalden hareket buyurmuş oldukları merkûz-i zât-ı atûfet-simâtları olan kâr-şinâsı ve gayret ve hamiyet-i düstûrîleri olasıyla sebt ise de ma‘lûm-ı devletleri olduğu üzere gâvurların cem‘iyetleri gün-be-gün tekessür etmekte olduğundan bir taraftan gâvurlar ile gavga etmekte ve bir taraftan dahi magzûb-ı makhûrun muhâsırasıyla uğraşmakta idüğümüzden bu günlerde sıkıntımız derecesiz idüğü döküle ve muktezâ-yı memuriyet-i düstûrîleri üzere kalem ve hükümet-i vezîrîleri olan elviyenin harb ve darb erbâbıyla tiz elden bu taraflara teşrîfe buyurulduğu sûrette hem din ve devlet-i aliyyeye bir hizmet ve hem ümmet-i merhûme-i Muhammediyeye imdâd etmiş olacakları ve hem mevcûd ma‘iyyet-i düstûrîleri olan asâkir-i me’ser işbu seby ve istirkâk maddesinde müstagrak emvâl olacakları vâreste-i kayd-ı iş‘âr idüğünden başka bu husûslarda

zuhûra gelecek himmet-i seniyye-i düstûrîlerini ömrüm oldukça ferâmûş etmeye ilm-i ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda muktezâ-yı kârgüzârı ve hamiyet-i düstûrîleri üzere bir mahalde tevakkuf buyurmayarak seyr-i serî' ile mahall-i memure-i seniyyelerine erişmeğe himmet buyurmaları hâssaten ricamız idüğü ifadesi siyâkında kâime-i senâverî terkîmine ibtidâr tesyîr-i seviyy-atûfet-kararı kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer himmet-i seniyyeleri niyet-i hâlisânemizdir. İstarova Kazâsı'nda kâin felan bendelerinin mutasarrıf olduğu çiftlik ve hânesi magzûb-ı pâdişâhî olan Tepedelenli hâinini fuzûlî zabt etmiş olduğundan bâhisle mîr-i merkûme zabt etdirilmesi iltimâsını hâvî vârid olan kâime-i mürüvvet-allâmeleri zîb-ârâ-yı vusûl ve mefhûmuna zihn-i hâlisânemiz mevsûl olub magzûb-ı makhûrun fuzûlî zabt etmiş olduğu çiftlikler ve emlâk ve akârın da'vâları bâ-irâde-i seniyye magzûbun gâilesi hitâmına ta'alluk buyurulmuş olmağın şimdilik mîr-i mûmâ-ileyh bendelerini emâneten hânesinde itti'âd etdirüb bi-avnillahi Te'âlâ gâilesi ber- taraf olduktan sonra iltimâsları vechle râbıta verilmesi husûsunda tecvîz-i kusûr aramayacağı ifâdesi siyâkında kâime-i hulûs-fâhimem tahrîrine ibtidâr kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet karîn-i ilm-i atûfetleri buyuruldukda bundan böyle dahi savb-ı bîmerâların teveccühât-ı tevdiyeleriyle yâd ve iş'âra himmetleri menût şîme-i mürüvvet-kârîleridir.

-176-

Cenâb-ı Te'âlâ elkâb-ı düstûrîleri dahi kalub a'dâ olmak için Ohri taraflarına râyet-güşâ-yı azîmet buyurarak bu bâbda zuhûra gelecek hüsn-i hizmete ve hamiyet-i vezîrîleri taraf-ı devlet-i aliyye raci' olarak hakk-ı ehakk düstûrlarına derkâr ve bedîdâr olan hüsn-i teveccühât mekârim-i âyât-ı hazret-i cihândârînin bir katdahi tezâyüs ve terkîmine sarf-ı himmet vakt ü hale nazaran cümlemiz bi'l-ittifâk mutabassırâne ve müteyakkızâne harekete mübâderet ederek mürûr ü ubûr eden ebnâ-yı sebîl ve sunûf-ı tüccârın emniyetlerini mûcib ve der-râyi' hâlıkü'l-beriyyâ olan fukarâ ve ra'ıyyetin istirâhatlerini müstevcib hâlâtın istihsâliyle cânib-i devlet-i aliyyeye ve tarafımıza isticlâb ve da'vât-ı hayriyyeye mezîd i'tina ve dikkat sen ki vezîr-i gayret-şî'âr ve şîr-i sadâkat-âsâr-ı müşârün-ileyhsin sen vekâlet-i mutlakamı ihrâz ve ünvan-ı serdâr-ı ekremî ile kesb-i imtiyâz etmiş tâcdârî-i hüsn-i kemâl rüşd ve reviyet ve mezîd-i gayret ve hamiyet ile meşhûr bir vezîr-i sadâkat-mevfûr olmanla her bir maddede hayr-hâhâne ve reviyet-mendâne hareket ve ibrâz-ı

te'essür-i mebrûreye sa'y ve dikkat etmekte olduğun nezd-i Te'âlâ merkad-ı mülükânemde müsbet ve ma'lûm ve bundan böyle dahi senden rızâ-yı meyâmin-irtizâ-yı şehinşâhâneme muvâfık ve îcâb-ı dikkat ve hâle mutâbık hıdemât-ı pesendîde ve hareket-i ber-güzîde zuhûru me'mûl ve meczûm olduğuna binâen inâyet-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince zikr olunan derbendat nezâreti kemâkân uhde-i sadâkatinde ibkâ ve takrîr kılınmış olmağla mecbûl ve meftûr olduğun umûr-ı âşinâyı ve kâr-ı âgâhı ve gayret muktezâsınca ve derbend-i merkûmenin bundan böyle dahi zabt ve rabtıyla lâzım gelen mahallerini gümrüğü gibi muhafaza ve muhâsara ederek kimesnenin mâl ve cânibine zarar isâbet etmemesi husûsuna dikkat ve devlete âid olan fukarâ-yı ra'ıyyet ve aceze-i memleketin himâyet ve sıyânetleri emr-i ehemmine-i vüs' ve sıyânet eden fermânım olmağın te'kîd-i memuriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr-vâye-i tisyâr olmuştur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ber-vech-i muharrer mel ve hareket ve senden me'mûl şimdiye değin meşhûr-ı şâhânem olan âsâr-ı gayret ve sadâkat ve mâye-i salâbet ve hamıyyeti ba'd-ezîn dahi ibrâz ve izhâr ile hakkında derkâr ve tezâyüdü bedîdâr olan teveccühât-ı mehâsin-i âyât-ı pâdişâhânemi tasdîk ve te'yîde sarf-ı liyâkat ve fukarâ-yı ra'ıyyet mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî vuku'a gelmemesine dikkat ulûfeleri hazîne-i hâlisânemizden verilmek üzere asâkir-i vezirîlerinden ma'lûmü'l-aded asker savb-ı senâverânemizde irsâl buyurmaları iltimâsında olduğumuza mebnî muktezâ-yı kâr-şinâsı ve fütüvvet-i destûrîleri üzere felan bendeleri başbuğuyla bu def'a irsâl buyurulmuş olan asâkirin ber-vech-i peşîn savb-ı revıyyetlerinden ve rilmış olan yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruş ulûfeleri felan bendelerine teslîmen savb-ı kerîmânelerine irsâl eylememesine iltimâsını hâvî resîde-i dest-i tekrîm olan kâime-i düstûrîleri meâli harf harf ma'lûm-ı senâverânem olmağın hak bu ki bu husûsa masrûf himmet-i seniyyeleri hulûsûrîlerin minnetdâr etmiş olmağın inhâen ve meblağ-ı mezkûr yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruşu bu def'a nakden mîr-i mûmâ-ileyh bendelerine teslîmen savb-ı sâmîlerine gönderilmiş olduğun iş'âr işbu kâime-i hulûs-fâhime terkîmine ibtidâr ve seviyy-âtufet kararı kılınmıştır.

-177-

Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı atûfet-melzûmları buyuruldukdâ savb-ı senâverânemizi bundan böyle teveccühât-ı kalbiyyeden ferâmûş-gerde buyurmamağa himmetleri temennâ-yı hâlisânemizdir. Cenâb-ı

âşiyân-sâz mürğ-i melûl ve hâk-tırâz-ı hamiyet-râz hüsni kabûl ve bîmâre hem-pâye-i devlet-i andelîb tab'-ı me'âlî-i devlet-i âsafileri dâimü'z-zaman terennüm ve şâdî ve şehbâz seher-i âşiyân baht ve ikbâl-i vezîrîlerin hedâ-yı ulyâ-yı mekâsîd-i fuâdiyye-i devletlerinden şikâr-âver ve mübâhî eyleye. Amin. Bu çâker-i ihlâs-perverleri müddet-i medîdeden berü sâye-i merhamet-vâye-i veliyyü'n-ni'amîde müstazîll ve âsûde-nişîn mâide-i bâhirü'l-ihsân-sâmîlerinden behremend ve havâle olduğuna binâen hurûs-ı dîl ü cân bekâ-cûyânım da'vât-ı hayriyye-i izdiyâd-ı ömr ü devlet-i iclâlleriyle sâ'at-be-sâ'at ni'me-pervâz ve nâtîka-pîrâ ve gerde bed-hâhân ve a'dâ-yı sakyları mânend-sâkiyân-ı şikeste bâl-ı zebûn ve sefil ve mükedderü'l-hâl olmaları eltâf-ı İlâhiyeden temennâmız idüğünü inhâya vesîle-cûy iken zât-ı devlet-âyât-ı hidivîleri bi-lutfihî Te'âlâ envâ'-nâz ve ni'm-i nefise ile me'lûf ve mütene'im ve bendeleri gibi kemter-i hediyesi nâciz oldukdan nâşî ihdâsı âr ve hicâbı müstelzim ise de el-hâletü hâzihî bu tarafın hâsîlât-ı mevsimiyesinden güstâh-âne ve şermendâne hâkipây-ı kîmyâsâ-yı sâmîlerine itâre ve ihdâ olunmuşdur.

-178-

Yanda ve Morada isyan eden Rum gavurlarının kahr ve tedmirlerine bâ-hatt-ı hümayun-ı inâyet-makrun-ı şahâne memur buyurulmuş oldukları derkâr ise de bi'n-nefs azimet-i devletleinde mahsur mülâhazasıyla başbuğ maiyyetiyle asker irsal eylemek üzere cenâb-ı atufet-meablarının afvı hususu savb-ı hâlisanimizden derbâr-ı ma'delet-karara arz ve inha eylememiz itimasını şâmil reside-cây-ı vusul olan kaime-i düsturileri meâli malum-ı hulusuri olmuşdur. Cenab-ı atufet-meablarının memuriyetleri hatt-ı hümayun-ı şahane ile olduğundan muğayir-i irade-i seniyye savb-ı hâlisanimizden tahrir olunmak çendan münasib olduğundan ve bi'n-nefs azimet-i devletleri irade-i kâtî'a-i hüsrevânedden idüğünden başka Rum milletinin ümmet-i merhume-i Muhammediye hakkında olan hababet ve su-i kasdlarına mebni tamam-ı dinimize ve devletimize hizmet edecek vakitler olduğundan mukteza-yı irâde-i seniyye ve mübteğâ-yı salâbet ve gayret-i diniyye-i düsturileri üzere ol tarafdand hareket ve inşallahu teala bu tarafa teşrif edinceye kadar Mora gâilesi bahsi dahi iltâf-ı sübhaniyeden müsteb'id olmamağın fakat zat-ı atufet-simatları Yanya ve İnebahtı ve Karlı İli gavurlarının kahr ve termirlerine himmet buyurmaları hâlisanimizdir. Kaldı ki maiyyet-i düsturilerine tayin buyurulmuş olan toplar neferâtlarıyla berâber Ohri'de gitmiş iken tekrar Manastır'a avdet eylemeleri için savb-ı vüzerâ-penahiden tahrir buyurulmuş idiğü mesmu-ı hulusurî olmağın bu

keyfiyet cenâb-ı atufet-meablarının Manastır taraflarından gelmeleri niyetleri olduğuna delalet etmiş olub ancak begâyet Allahu teala Manastır tarafları emn ü eman olub gavurların asıl cemiyetleri Yanya ve Karlı İli ve İnebahtı sancakları olduğundan ve memuriyet-i düsturileri dahi bu vechile idiğünden mukteza-yı irade-i seniyye üzere Berat tarafından teşrifleri lâzımeden olmağın eğerçi Berat tarafından teşrife niyet eylememeleri Tuskalık hainlerinin ilan-ı isyan etmesinden neş'et etmiş ise anların üzerine külliyetlü asker tertib olunmuş olmakdan nâşi avn-ı inâyet-bâri ve yümn-i teveccühat-ı canâb-ı şehriyâri ile o makule hain-i din ü devlet-i aliyye olanlar kariben belâlarını bulacakları me'mul ve muntazır-ı bârigâh-ı kibriyâdir. Lakin zat-ı atufet-simâtları Tuskalık içinden geçmeyüb bir taraftan mürur ile tıbki mezbure-i seniyye üzere Yanya ve İnebahtı ve Karlı İli gavurlarının kahr ve tedmirlerine himmet buyurmaları ricâsı ve her bir keffiyât hâmil-i kâime-i senâveri felan ağa bendelerinin takririnden dahi malum-ı devletleri buyurulacağı ifâdesi siyâkında kâime-i nâ-fâhimemiz terkimine ibtidar ve tesyir seviyy-i atufet-masîrleri kılınmıştır. İnşallahu Te'âlâ lede eşrefü'l-vusul ber-vech-i temenna himmet-i düsturileri menud-şime-i mürüvvedleridir.

-179-

Hasan Bey bendelerinin mevcut maiyyeti olan asakir tayinat hususunda müzayakaya düşâr olduklarına binâen kararlaştırmış oldukları ifadesini hâvi ve iş'arat-ı saireyi muhtevi felan ağa bendeleriyle firistâde buyurulan pîrâ-yı vusûl-i verâyâsına zihn-i hâlisânemiz mevsûl olmuşdur. Asâkir-i mezkûr mir-i mûmâ-ileyh bendeleriyle geldikleri günden berü ta'yînâtları belgâ? Bâliğ i'tâ olunmuş ise de iş gürmek niyetinde olmadıklarına binaen ta'yînâtı bahane ederek firar etmiş oldukları ve el-an mûmâ-ileyh Hasan Bey bendeleri fakat üç yüz nefer asker ile hala Anabolı muhafızı atûfetlü Ali Namık Paşa hazretleri ma'iiyyetinde olduğu ve sair her bir husûs mûmâ-ileyh felan ağa bendelerinin takrîrinden ma'lûm-ı mürüvvet-melzûmları olacağı ifadesi siyâkında kâime-i hulûs-allâmem tahrîr ve firistâde-i nâdî atûfet-masîrleri kılınmıştır. İnşallahu te'âlâ lede şeref her bir husûs ağa-yı mûmâ-ileyh bendelerinin takrîrinden karîn-i ilm buyuruldukda bundan böyle dahi savb-ı bî-merâların gönülden çıkarılmaları me'mûl-i hâlisânemizdir. Zevî hüdü kesâfet ile muzlım ve safha-nehâr ile ... olub nâgâh bir trâke-i hevelnâk zuhûr ve kâffe-i nâsdan selb eyleyüb felan câmii minârlerine isâbet ve o heyâkil-i cesîmeye nüfûz ile izhâr-ı kudret-i ehadiyet eyledi. Takrîb ile dilrîş-i hücum ve ihzân olub zaman-ı ikâmeti

medîd olmuşiken hakkında lutf-ı İlahi bedîd-i garabetden iftilâk ile yevm-i sabah-ı pâkizesi olup eyyâm-ı cevâbda lisan-ı hali ile ... bi-mislihim mefhûmuyla illet-i hâile sar‘a ibtilâsı hasebiyle ruhânî ve cismânî tertîb olunan ilâc ve devâ hazineler ifnâ edüb ordu cân-hırâşdan halâs ve ...-i tâkat firisâven melce ve menâs bulamayub ziver-agûş şuhûr ve ârâyîş-bahş gehvâre vücûd olup felan ismiyle nam ve mukaddem kabz tev’emi bâis sūr-ı enâm oldu.

-180-

Cenâb-ı me‘âlî-simât-ı müşîrîlerine an zuhrü'l-gayb bedîhî's-sübût olan hulûs ve husûsiyetimiz hasîsi ve sem‘e deryâdan ârî ânen-fe-ânen tezâyüd ve tekessürü evc ve kemâle vâsıl olduğuna binâen du‘â ve senâları zikr ve beyân kılınmakda idüğü zâhir ve senâver-i kadîmleri bundan akdem taraf-ı devlet-i aliyyeden memuriyetiyle makarr ve hükümet-i müşîrîleri olan İskenderiye hasbe'l-kader memuriyetimizde cenâ-ı kerîmâneleriyle her ne kadar mülâkât müyesser olamamış ise de tam-ı düsûrîleri mesmû‘-ı hulûsûrî olarak gâibâne hulûs ve muhabbetlerinde olacağımdan başka min-gayr-ı istihkâk iki def‘ada hazret-i sadâret-penâhî kethüdalığı hıdmetinde olduğum müddetde savb-ı savab-nümâ-yı sâmîlerine hakiki ve samimi derkâr olan ihlâs ve hulusum muktezâsı üzere gayret-i devletlerinde bir an kusûrum olmadığı ma‘lûm-ı müşîrîleri omuşdur zann ederim. Ber-muktezâ-yı takdîr cenâb-ı bârî avâtîf-ı aliyye-i mülûkânededen rütbe-i vâlâ-yı vezâretleNİğde ve Yenişehir ve Kırşehir sancakları uhde-i senâverîye mûceb ve Mora üzerine memuriyetimiz zuhur edüb derhal asâkir-i vafîre ile ifâ-yı memuriyete kıyâm ederek İzdin Kasabası nam mahalle lede'l-vusûl mahall-i merkûme civârında olan gavurların kahr ve tenkîlileriyle uğraşılmakda iken taraf-ı düstûrîlerinden asâkir ile memur ve ta‘yîn buyurulan felan ve felan bendeleriyle her bâr mülâkâtımızda senâ-yı devlet ve midhat-ı müşîrîleri nehîb-i zibân tezkâr kılınmakda idi. Bu sene-i mübârekede İzdin ve havâlisinde tâ‘ûn hastalığınınkesreti sebebiyle pek çok adem telef olup mûmâ-ileyh felan bendeleri dahi illet-i ma‘hûdeden ecel-i mev‘ûduyla irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiş olduğundan hüdâ bilür kendü evladım gibi bâdî-i mahzûniyet-i muhlis olmuşdur. Ne çare emr-i hak böyle imiş. Cenâb-ı hazretullah zât-ı sâmîlerine ömr versün tâ‘ûn maddesi cemî‘ mevânî‘in eşeddi olup ale'l-husûs bu askeri taifesini tâ‘ûndanj havfı sairlerinden ziyâde olduğundan mûmâ-ileyhin vefâtından sonra taraf-ı müşîrîlerinden gönderilen asâkirin birazı vefât edüb ve birazı dahi kemâl havflarından firâr eylediklerine binaen merkûm felan kulları mevcûd ma‘iyyeti olan

asker-i cüz'iyeye ile İzdin Kasabası'nda duramayub kasaba-i mezbûra bir buçuk sa'ât mesâfe olan adada senâverlerinin ordusunda kıyâm eylemekdedir.

-181-

Paşa-yı mûmâ-ileyhin mir-i miratlığı ref'iyeye iktizâ eden emr-i şerîfi ısdâr ve taraf-ı kesîrîlerine tisyâr olunduğu beyânıyla tahsîn-i ... ve geydâ bî-minnetim devletlü ismetlü efendim sultanım hazretleri devlet ve ikbâl-i sermedî ile sağ olsun âsitân-ı ref'ül-bünyânlarına arzihâl-i bendegânem budur ki mâh-ı Rebî'ül-âhirin yirminci pençşenbe günü Vidin'e vürûdumuz müyesser oldukda ferdâsı Cuma günü vezîr-i bî-nazîr devletlü Osman Paşa efendimizin huzûr-ı fâizü'n-nurlarına nâmiye-sây imtiyâz olarak şifâh-ı âdâbla ve dâin-i devletlerini telsîm ve tahrîrât-ı seniyye takdîm oldukda derece-i gâyetde hâiz envâ' cevri ve mahzûziyet olarak mizâc-ı sâmillerinden tefâhhus ve suâl ve sâye-i devletlerinde levâzım iltifât ve istikmâl buyurmuşlardır. Şâyân-ı şân-ı vezîrâneleri olduğu ma'lûm ise de muktezâ-yı sadâkatim üzere mevki'-i kabule idhâlinde şâyeste-i lehâze-i ikbâl etdirmekte kusûr olunmadı ve bundan dahi kemâl mertebe huzûz-ı vafire-i husûlü meşhûr olmuş ise de der-dest olan tedârükâta nazaran tamamıyla ibrâz-ı lâzime-i şân buyuracakları âşikâr ve tarafımıza dahi zâhir olan iltifât ve taktife göre misliyle mu'âmele îfâsı efgânda olmaz ise dahi mümkün mertebe sarf-ı makdûr-ı mevfür buyurulmak himem-i bendelerine vâbeste ve menûtdur ve şimdiden istihzârına bakılmak lâzımdır ve ol cânibden vürûdları intizâr olunan ... ile'l-an zuhûr etmeyüb bi-mennihî Te'âlâ rûz-ı hazerde geldiklerinde bizler dahi hazretleri iki tahterevan ve çadır ve malzeme-i saireyi vermekdedirler. Ama ol cânibden üç çadır irsâli müşârün-ileyh efendimizin mütehayyiz emekdârân-ı kadîminden ve eşref-i kuzâtdan sene-i rütbesi ... hazretlerini taraf-ı düstûrânelerinden tevkîl ve sâbık hazinedâr Selim Ağa dahi harem kethüdası olarak ... Bayram Paşa hazretleri cânibinden sâbıkan fethü'l-islam nâibi Hilmi Efendi tesbîl-i buyuruldu. Heyet-i mecmû' tahminen iki yüz nefere bâliğ olacağı beyânıyla takdîm-i arzihâle cesâret olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl ma'lûm-ı devletlerü buyuruldukda emr ü irade devletlü veliyyü'n-ni'am efendimizindir. İzzetlü necâbetlü ser-tâcım bî-hemâl olmak du'âları ba'de'l-ikmâl nümûde-i ... hâlisü'l-bâlları budur ki bizim zîbâ-yı ... olan ervâh-ı şerîfenin itilâfları zamanından berü miyâne-i hâlisânede mebsût olan hân ... lâzimesi üzere devâ-i şâfisi müşâhede-i cemâl olan dâ-i izâl iştiyâkları harâretinin teskîni için şerbet-i hoş-güvâr peyâm-ı âfiyet-i meserret-âsârlarına dîde-güşâ-yı intizâr iken

tertîb-i velîme-i behiyye-i meymenet ve icrâ-yı sünnet-i seniyye hazret-i fahrü'l-enbiyâ maslahat-ı hayriyyesine dair niyât-ı men'a-i hazfızasına ilkâ ve cânib-i meslûbü'l-misâllerine isrâ olunub bu def'a ihtitâm-ı umûr-ı lâzimesiyle îade kılınan bizim Selma Ağa yediyle firistâde buyurdıkları kâime-i mürüvvet-fâhimeleri bir zaman meserret-i iktirânda resîde-i bünyân-ı meveddet-nişân ve mefhûm-ı muhabbet-i mersûmu muhât dâire-i müdrike-i peder?-i hâlisü'l-vanan oldukda bu vechle dahi vuku'a gelen eser-i hulûs-ı mahsûs can-ı perverîleri ne derecelerde müstelzim ... mahsûr olduğunun iş'âr ve beyânı bir dürlü efgânda değildir. Cenâb-ı mürüvvet-nisâbınızı her halde ... olan evlâdlarım mesâbesinde olmak mu'âmelesi revâdâşte olmayub hâssa-i cânım gibi mu'azzez ve mükerrer selîl-i nebîlim olduğunuzda iştibâh etmeyesiz ve hakk sa'âdetiniz de zâhiren ve bâtinen hayr du'â ve teveccühlerimizin mebzûliyeti derkâr olduğundan gayrı bu ana kadar cenâb-ı şerîfinize dair derecesiz icrâ etmiş olduğum sıyânet ve mürâfa'anın bi-mennihî Te'âlâ bundan sonra husûle gelecek menfa'at ve cedvâsı ma'lûm ve meşhûdunuz olur ve hânedânları cânibine gec-nazar olan ... makûlelerini mededkârî-i hazret-i perverdigârı ile tenkîl ve izâle ederiz ve dâr-ı dünyada sizden bir nesne dirîğim yokdur ve indimde rütbeniz evlâdımdan dahi ziyâdedir ve zikr olunan mutlaka-i kirâmîlerinde iş'âr buyurdıkları üzere imşâllahu Te'âlâ rûz-hazerden on beş mukaddem velîme memurlarının vürûdları intizârında olduğunuzun beyanıyla husûle gelen sürûrun bir nebzesini iş'âr siyâkında hassaten iş bu kâime-i pederî tahrîr ve imlâ ve firistâde-i nâdî necâbet intihâları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer Selman Ağa'nın takrîr ve ifadesinden müsteban olduğu üzere temşiyet-mâdde-i hayriyye-i intizâr olduğumuz ma'lûm-ı sa'âdetleri oldukda ba'de'l-yevm dahi tarafımızı hâşiye-i nüsha ihrâc etmeyüb temhîd-i risâle-i ümidimiz olan da'vât-ı hayriyye ve teveccühât-ı fuâdiye ile yâd ve tezkâra himmet buyurmaları selîka-i enîka-i zât-ı pesendîde sıfatlarıdır.

-182-

Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes'ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü'n-ni'amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me'mûn eylemek dua-yı hayrşyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vaktiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü'n-ni'amaneleri buyurulacağı iş'ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua etdiğimi müstegan-ı anî'l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta'rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna

dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerinin ... girerek kendğye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılamaz ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def^o olursa sâyende ne âlâm ve kudûret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü'n-ni'metim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuşdur. İnşâallahu Te'âlâ meşmûl-i nigâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me'lûf olduğum teve ccühât-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman. Her halde tahsil-i rıza-yı yimn iktiza-yı hazret-i kitistânî mucceb şeref-i dücihânı derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmme-i vead-kesteri-i halisanem lazimesi üzere her halde hayr-hâhlık kasdına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve pî-veste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vead ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum ancak her emirde rıza-yı yümn iktiza-yı cihandariye mütâba'atla ... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma'dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecrühü'l-cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ittîlâ'ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma'delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma'deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te'sîr-i ferâzân ile birûz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vead ve muhabbetimiz ve madem tezayüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân -ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i veadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa'adet-kararları kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ taraf-ı şeriflerine derkar olan vead ve muhabbet ve muhâlasatım d-bâlâ idüğü ind-i alilerinde rûnümâ oldukda semt-i hayr-ı cemîle-i ilticâları me'mûlümüzdür.

-183-

Bîmâre mültecâ-yı erbab-ı kalem ve matlabgâh-ı z-fünûn ahl-i rakm olan zat-ı ... ve kaffe-i umur-ı alileri mazhar-ı cenab-ı sübhani olmakdan hâlî olmamaları duası hitamında nümâyende-i muhlisanemizdir ki cenab-ı ni'me'l-meâb -ı atûfleri mecbûl oldukları görülüb ancak hatır-ı hulusrude bir an dür ve endişe-i hayalimizden

dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve end ûh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatâtıyla fisristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu'bîr -i hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dûr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları halisanemizdir.

-184-

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazımesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzileir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığımı ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerinindir.

Her halde tahsil-i nikhâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olamları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı veadad-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı veadad-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittilâ' -ı hulusrânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları mucceb-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe

hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittıla' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-i ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vead-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştîmâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me'mul-i vead-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhalasatım olmuşdur.

-185-

Zimmet-i bendegânem olduğu vechle istizâda eyyâm-ı ömr ve devletleri da'vâtı hıdmetinden bir mahz müfek ve hâlî olmadığımız arz olunmak siyakında arzıhal-ı rıkiyet-meâlleridir ki felan akrabası İbrahim Ağa kulları vesatıyla lutfen ve keremen ib'âs-ı savb-ı bendegânem buyrulan inâyet-name-i seniyyeleri vasıl-ı dest-i çâkeranem olub hakk-ı nâ-müstehak-ı bendegânemde ol vechle erzan ve şayan buyrulan iltifat-ı seniyye ve teveccühât-ı bîgâyât-ı aliyyelerinden derecesiz memnun olarak bâis-i fahr ve mübâhatım olmuşdur. Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes'ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü'n-ni'amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me'mûn eylemek dua-yı hayrşyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vakiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü'n-ni'amaneleri buyurulacağı iş'ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua etdiğimi müstegan-ı ani'l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta'rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerinin ... girerek kendğye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılamaz ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def' olursa sâyende ne âlâm ve küdüret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü'n-ni'metim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ meşmûl-i nigâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me'lûf olduğum teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman. Her halde tahsil-i rıza-yı yimn iktiza-yı hazret-i kitistânî mucib şeref-i dücihânı derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmme-i vead-kesteri-i halisanem lazimesi üzere her halde hayr-hâhlık kasdına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve pî-veste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vead ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum

ancak her emirde rıza-yı yümn iktiza-yı cihandariye mütâba‘atla ... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma‘dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecruhü’l-cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ittîlâ‘ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma‘delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma‘deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te’sîr-i ferâzân ile birûz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vedad ve muhabbetimiz ve madem tezeyüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân -ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i vedadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa‘adet-kararları kılındı.

-186-

Sa‘âdetlü necâbetlü re’fetlü oğlum sultanım hazretleri ma‘na-i hâtır olarak mu‘âmelât-ı nüvâzîleri vürûduna dâide-güşâ-yı intizâr eyle. Hamdullahi Te‘âlâ idrâkiyle müftehir ve şâdumân olduğumuz maslahat-ı hayriyye-i velîmeleri yevmen-fe-yevmen takarrub etmekden nâşî husûsunun temşiyetleri görülmekte idüğü âşikâr ise de nezdimizde bulunan necâbetlü Mehmed Bey oğlumuzun dahi o necâbetde vücudu mukteziyâtdan olduğuna mebni mîr-i mûmâ-ileyh hazretlerinin taraf-ı sa‘âdetlerine irsâli iltimâsına dair meb‘ûs canib-i pederî buyrulan rakime-i şerîfe meveddet-şi‘ârîleri pîrâyâ bahş-cây-ı vürûd ve mefhûm ve meâli ma‘lûm-ı hâlisânemiz olmuştur. Benim canımdan mu‘azzez ruh-ı pür-fütûhum oğlum hazretleri senin için bir şeyde kat‘an dirîğim yokdur. Husûsiyle böyle madde-i hayriyye esnâsında nakdiyye-i canım dahi iltimâs buyurulsa derhâl i‘tâsı mü’eddî sürûrumdur. Nemîka-i şerîfleri meâlinden mültemisleri müstefâd oldukda derhal mîr-i mûmâ-ileyh nezdimize celb ve serî‘an ol cânibe azîmeti tenbîh olunub kendüsünün dahi biraderi kerimesinin velîmesi takarrubunu beyan ve i‘tizâr-ı mütenevvi‘a ile tengî-i zaman hayluletini ibrâz ederek azîmetim bir dürlü uymaz deyu nüsha-i nâtıkasına şîrâze-bend ma‘zeret ve şahrâh-ı tenbîhimize sed-i cidâr-ı mevâki‘ birle zaruriyetini her dürlü beyan etmişken taraf-ı pederânemizden i‘zârının birisi kabul olunmayub üç gün olsun gitmek lâzımdır te’kîdâtıyla ilhâh ve ibrâm olundu ve tarafımızdan kat‘a kusur olunması. Lakin mûmâna‘atda ısrarı hasebiyle

azîmeti pek de meczûmum değildir. Hulâsa-i kelâm mübârek hatırınız için taraf-ı sa'âdetlerine gitmek üzere bu def'a izin verildiği ma'lûm-ı sâmilîleri buyurulmak zımında kâime-i meveddet-fâhime tahrîr ve imlâ ve firistâde-i nâdî mürüvvet intihâları kılındı. İnşâllahu te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i meşrûh mîr-i mûmâ-ileyhin vâkî'an mâni'-i kavîsi derkâr ise de beher-hal üç gün kadar ol cânibe varmak üzere tenbîh olunmağla îrâd-ı i'zârdan hâlî olmadığı mülâhazasıyla bu maddenin icrası uhdesinde kaldığı etraf ve eknâfa i'lân ve işâ'at olunacak zu'muyla ekâzîb ve ... ibaret taraf-ı hulûsûrîye irsâl etmiş olan birkaç aded kağıdları nezdimizde ketm ve ihfâ manzûr-ı inâyet-mevfûrları buyurulmak için bir kıt'a zarfda mazrûfen savb-ı vâlâ-yı dâverânelerine ba's ve isrâ kılındı. Îrâd-ı cedîd-i hümâyûn hazinesinden iltizâmen halen uhde-i hulûsûrîde olan Drac ve gümrük ve İskenderiye ve tevâbi'i mukâta'aları işbu bin iki yüz on yedi senesi faizleri henüz vürûd etmeyüb vakt-i edâsı mürûr eylediğinden hazine-i merkûmeye irsâl ve teslîmine himmet-i hulûsûrîleri derkâr kılınması taraf-ı hulûsûrîye tahrîr ve iş'âr olunmuşidi. Bu def'a uhde-i hulûsûrîye ihâle kılınan umûr-ı cesîme ser-askeri idâresiyçün taraf-ı hulûsûrîye yüz elli bin guruş irsâli irâde ve fermân buyurulub ancak el-hâletü hâzihî nakden bu tarafa akçe irsâlinde su'ûbet derkâr olduğundan gayrı taraf-ı hulûsûrîden dahi tekrar akçe vürûd edecek olduğuna binâen beyhûde tekellûf ve zahmeti mûceb olacağı âşikâr olub bâ-husûs ol tarafın akçe râyici Dersaadet'e mutâbık olmadığından her halde maslahatın sühûlet ve haft sûretini istihsâl lâzım gelmeğle Drac mukâta'asının iki yüz on yedi senesi bedel-i iltizâmından yetmiş iki bin dört yüz yetmiş altı buçuk guruş ve Gümrük ve İskenderiye mukâta'asının iki yüz on altı ve on yedi seneleri bedel-i iltizâmından on dört bin beş yüz doksan yedi guruş ki cem'an mukâta'ateyn-i merkûmeteynin sinineyn-i mezbûreteyn bedel-i iltizâmından nakden hazine-i merkûmeye irsâl edeceğimizi seksen yedi bin yetmiş üç buçuk guruş bu def'a taraf-ı hulûsûrîye irsâl olunacak yüz elli bir guruşdan ifrâz ve îrâd-ı cedîd-i hümâyûn hazinesine teslim birle deynimize mahsûb olunub kusûr iktizâ eden altmış iki bin dokuz yüz yirmi altı buçuk guruş kapu kethüdamız sa'âdetlü

-187-

Hasan Efendi bendeleri tarafından tarafımıza irsâl olduğunu mübîn irsâl buyurulan kâime-i sa'âdetleri vârid ve vâsıl ve mefhûm ve mezâyâsına ittîlâ'-ı hâlîsânem muhît ve şâmil olub hulûskâr İstanbul enfiyekârhânesi tarafından el-yevm

bu tarafda mevcûden memur mübâşiri Osman Efendi bendeleri ma‘rifetiyle mübâya‘a olunan kırk bin vukiyye duhanın akçesi nakliyyün iktizâ eden sefinenin navlonu bi’t-tahmin elli kise akçeye karîb bâliğ olduğu akçeleri sene-i mezbûra mahsûbengümrük iskele-i Drac mukâta‘ası malına bâ-sened havâle olunduğundan gayrı mukâta‘a-i merkûmenin hâsılâtı a‘şâr-ı şer‘iyye ile memlehadan ibâret olub mahallerinden cem‘ ve idhâr ve fûrûht ve akçe olunca kadar biraz vakt mürûruna muhtâc olmakdan nâşî daim taksît-i sâni akçesi hazirandan mukaddem irsâli mümkün olamayub bâ-husûs işbu sene-i mübâreke kesret emtâr ve miyâhdan hubûbâtın redâi ve memlehanın killeti dahi vâki‘ olmağla haziran hulûlünden mukaddem taksît-i sâni akçesinin tedârük ve irsâli mümkün olmayacağı gayr-ı hafî inşâllahu Te‘âlâ mukâta‘ât-ı merkûmenin bedel-i iltizâmâtı sinî-i sâbıkada tedârük ve irsâl olunageldiği üzere vaktiyle tamamen tedârük ve hazine-i îrâd-ı cedîd-i hümâyûnda irsâl olunacağı ma‘lûm-ı mürüvvet-melzûmları buyuruldukda memur olduğumuz işbu hutûb-ı cesîme ser-askerî idaresiyyün şimdilik irsâli va‘d buyurulan yüz elli bin guruş ile bu misillü memuriyet-i cesîmenin tahammül ve kabulü her ne kadar menâfi‘-i kâr-âgâhı ve dirâyet ve mugâyir madde âşinâi ve reviiyyet-i hâlâtdan ise bu hulûsûrîleri saltanat-ı seniyyenin perverde-i ni‘an-ı celîle bende ve bendezâdesi olduğuma binâen böyle vakitlerde uğur-ı din ve devlet-i aliyyede bezli ubûr ve mevcûdu müceb sa‘âdet-i dâreyn olcağı niyet-i hâlisesi ve devlet-i aliyye bundan böyle dahi refte refte teshîl-i mesâlih-i memuriyetimize vücûhla müsâ‘ade ve inâyet buyuracakları mülâbesesiyle memur olduğum hutûb-ı cesîmeye teşebbüs ve mübâşeret ve İskenderiye‘den hareketimizin vakti takarrub etmekden nâşî ma‘iyyetimizde istishâbı tasmîm olunan Nefs-i İskenderiye Sancağı Ve cibâli külliyyetlü asâkiri tahrîr ve tertîb ve müheyyâ ve hâzır ve tekmîl-i levâzımât-ı sefer ile nevrûz-ı firuzda İskenderiye‘den hareket eylememiz hemen irsâli va‘d buyurulan üç kese akçenin vürûduna müterakkıb ve muntazır iken bu misilü umûr-ı cesîmenin idâresiyyün bir an akdem irsâli lâzıme-i maslahat-ı memuriyetden olan mebâliği ahz ve i‘tâ kabîlinden olan mukâta‘âtın bedel-i iltizâmâtı emvâline havâle olunması işrâb ve imâları müceb hayran ve sergerdân bende-i safû‘l-cenânları olmuştur.

-188-

Kâffe-i mevâdın mevkûfün aleyhi akçe maddesi olmağla hazâin-i miriyyenin müzâyaka cihetiyle akçe i‘tâsı derece-i istihsâlde ise de mukaddemce tahrîr ve işâret buyurulduğu vechle nakden şimdilik şu yüz elli bin guruşu seri‘an irsâl ve îsâl

buyurmalarıyla teshîl-i mesâlih-i memuriyetimize inâyet ve askerın akdem levâzımâtından olan ecnâs-ı zehâirin tedârükü Sofya ve Pazarcık ve Filibe tarafına killeli olduğu ve fiyât-ı miri ile râyib-i vakt beyninde mu'tedil baha ile mübâya'asına memur-ı ümenâlar halen zehâirin mübâya'asına mübâşeret etmedikleri ittilâ'ımız hâsıl olmağla kerem ve himmet buyurub teshîl-i mesâlih-i memuriyetimizin müceb-i istihsâli olam mârû'z-zikr nakden yüz elli bin guruşun serî'an ve âcilen irsâli ve akdem levâzımâtından olan zehâir-i mütenevvi'anın tedârük ve idhârı husûsuna himem-i seniyye derkârıyla takviye-i bâzû-yı iktidâr-ı vukût-ı hâlisânelerine bezl-i cell-i miknet buyurmaları memûli vesile-i ibrâz-ı hulûs-ı meveddet-mansûsumuz olmuşdur.

Yanyada inşa olunmuş olan saray ebniyesi mesarifiyçün bundan akdem tertib olunan mebalığden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübâşeretiyle dergah-ı ali kapucubaşlarından râfi' ariza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâ-yı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes'ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sür'at avd ve ircâ'ı hususuna müsa'afa-i behiyye-i vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuşdur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi'l-vücuhi ri'ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşi hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzîleri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî Te'âlâ lede es'adü'l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerininindir. El-hâletü hazihi daire-i sâdıkânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ'is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâ-yı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendeği haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle hakkında lutf ve eltâf -ı vezirilerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes'ulât-ı acizânesinin is'âfiyla

tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsi' buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i mas'ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa'ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

-189-

Bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşışatlarına havale buyuluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma'dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma'adasının isti'cal olunduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olunduğu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma'adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir -i muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi'adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdiye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tizyari ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânileridir. Öteden berü mecbûl oldukarı mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

Hemişe cenab-ı Allah veliyyü't-tevfik umur-ı mebrur-ı atufilerin mazhar-ı tevfik ni'me'r-refik birle ber-vefk-i dilhah tensik etlemek davatı tekrarıyla kaime-i muhalast-daime-i tahrir ve tesyir nadi mürüvvet-semirleri kılınmıştır. İnşâllahu

Te'âlâ muhat-ı ilm-i samileri buyruldukda ba'd-ezin dahi cenab-ı senaver-i bimeraların zibayiş teveccüh-i müşirileri buyurulmak vabeste-i şime-i mürüvvetleridir. Her ne kadar zikr olunan ashabını nevaib kevine ve mesaib-i ihata ve istiab ve riyaz-ı ayş ve zindeganiyelerinin taravet ve nezaretini sarsar bilye-i tecvif ve ifsad ve ihlâk eylediyse de asar-ı baht-ı sa'id cebîn beyninde lâmi' ve afitab-ı giryan halinde tali' olub beyt-i dide-i dil ve canlarını ruşena ve hemişe hatır-ı fahir-i mülükanelerini lebriz sürur ve saka eyleye. Zat-ı mürüvvet-simatlarıyla meyanemizde derkar ve payidar olan akd-ı iblâl muhalasat ve muhavenetimiz ile münhal olmayub belki hemen akd-ı mükerrer ile tekid ve tahkim kılındığı hakka nik-şinas zat-ı alilerine mütecellâ ve daima midhat ve senalarıyla encümen-i hulusuri mütecella olarak tevarüd tahrirat-ı dil-nüvazilerine emniyesiyle ru-dide-i şahrah intizar olunmakda iken bu defa tatar-i seb? Giriftarları vesatıyla mersul nadi-i halisanemiz buyrulan kaime-i vefa daimeleri reside-i cay- vürud mine'l-badi ile'l-mekatı' feheva-yı seniyyesi karin-i iz'an muhavenet nümudları oldukda ravha-i mesrur ve ibtihacım gül-i gonce-i taravetle müzeyyen ve ravza-i behçet ve ihtizazım eşkûfe rüzgarının memnuniyet ile mu'anven olduğunu havi ve mahsusan ibraz-ı hulus-ı vefa mansusumuzu muhtevi kaime-i muhlısı tahrir ve firistade-i nadi-i atufet-masirleri kılındı. Bi-mennihi ve keremihi Te'âlâ lede esa'dü'l-vürud keyfiyet ihtisasım malum-ı mürüvvetleri buyruldukda ba'd-ezin taraf-ı halisanemizi nihad-ı mürüvvet itibar-ı düsturilerinden imha buyurmaları menut-ı şime-i alileridir mahzub-ı cenab-ı padişahi olan Ali Paşa haydununun yanında olarak derun-ı kalede olan günehlerin temin ve ihracları zımında bir kıta buyuruldu-ı samileri felan bendeleri istishabıyla Yanyaya lede'l-vürud mir-i mûmâ-ileyh buyuruldu-i samilerini derun-ı kaleye irsal etmiş ise de buyuruldu-i mezbûru merkûm günehler mevrud makhura irâe etmiş ve bizler bu kapudan nan ve ni'met yedik taşra çıkmak ihtimalimiz yokdur diyerek divan katibi Süleyman Efendinin hattıyla kat'i cevap çıkmış olduğundan mir-i mûmâ-ileyh bendeleri hakipa-yı alilerine ric'at ve avdet eylediği ve cevabname-i mezkûre mir-i mûmâ-ileyh bendelerinde olmağla manzur ve malum-ı devletleri buyurulacağı beyanı vesile-i ibraz ihlas ve ihtisas senaverânım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezin taraf-ı senaveranım teveccühat-ı samime-i alileriyle yad ve iş'ad buyurulmak vabeste-i mehasin-i meşime-i alileridir.

-190-

Beratlı İbrahim Paşa'nın muhâya'atını zuhûruyla münâza'a ve muhârebeleri müzdâd

ve tarafımızdan isti'ânet ve istimdâd zımında tarafınıza gönderilen kâimesiyle şukkalarınızın cümlesi vârid ve vâsıl ve müşârün-ileyh sıklet-i azîmede olduğu mefhûm ve meâllerinden ma'lûmumuz olub İskenderiye mesâfe-i ba'îde olmak takrîbiyle Kavaye ve Peklin ve Tiran ve ol havâliden mu'âvenet mütâlebe eylediği kâimesinde dahi tasrîh ve beyân eylediği vechle müşârün-ileyh i'ânetimiz vücûhuyla lâzime-i vakt-i hâlisânemizden olmağla el-hâletü hâzihî bu taraftan mesâfe-i ba'îde olmak hasebiyle asker gönderilmek mümkün olamadığı takdirce Peklinli Süleyman Bey yahud biraderi İsmail Bey ol havâli askeriyle gitmeğe razı ve hâh-şükr olur mu tarafımızdan tahrir ile memur olmasıçün mir-i mûmâ-ileyhden derhal cenâb-ı sa'âdetleri isti'lâm yollu mir-i mûmâ-ileyhe tahrir ve irsale mübâderet ve tarafımızdan dahi kendüsüne mü'ekked tahrir olunmak için geceyi gündüze saati saate katarak bir an akdem cevâbını tarafınıza iş'âra müsâra'ât ve Tiran askeriyle Ahmed Bey dahi bi'n-nefs ta'yîn ve irsâl olunurdu. Ancak acemi olmak hasebiyle mûmâ-ileyh Süleyman Bey ma'iyyetiyle muktedir ser-gerdesi ta'yîn ve irsâl olunmasına tahrîr olunacağı ve cenâb-ı sa'âdetleri dahi ol taraftan ihrâcı mümkün olabildiği kadar işe yarar askeri tedârük ancak yanınızda olan seksen askerden irsâl olunmak üzere mücerred beş on kadar süvari itbâ'ınızı mir-i mûmâ-ileyh ile gönderilmeğe hâzır ve âmâde ve mûmâ-ileyh Süleyman Bey'in yahud biraderinin gitmeğe hâhişleri olur mu deyu tarafınızdan isti'lâm ile iktizâ eden cevâbını evvel-be-evvel tarafımıza tahrîr ve irsâle dikkat ve mübâderet eylemeniz me'mûldür. Tahrîrâtınız ile gönderilen tatar felan günü saat onda gelüb bi-mennihî Te'âlâ yarınki mübârek felan günü beher mevâdın cevâbı ve tahrîrât-ı sâire ile ale's-sabah felan aceleten tarafınıza ta'yîn ve irsâl olunacağı ma'lûmunuz oldukda derhal Peklinli İsmail Bey'i da'vet ve bu maddeyi göndersün. İstimzâc ile bâlâda bast ve beyân olunduğu vechle müşârün-ileyhin emrâr ve i'âşelerine gitmeğe razı olurlar ise hoş-... bir güne mahzûr ve mülâhazaları var ise ol havâli askeriyle tarafınızdan muktedir başbuğ ta'yîn ve irsâl etmeleriyle bu husûsda dikkat ve gayret eylemeleri matlûbumuz olduğundan gayrı Tiran? ve biraz askerî süvari ve piyâde tiz elden hâzır ve âmâde olmalarıçün Ahmed Bey'e ve felana mü'ekked buyuruldu tahrîr olunacağı ve bu maddede vücûhla ihtimâm ve gayret olunacağı ma'lûmunuz oldukda cenâb-ı sa'âdetleri dahi Kavaye ve havâlisinde mevcûd işe birer askerî tedârüküne dikkat ve beher keyfiyeti ber-kadem-i ikdâm tarafınıza irsâle mübâderetleri me'mûldür.

Mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin cenâb-ı atûfet-meâblarına karâbet olduğu nezd-i hulûsûrîde ma'lûm olduğuna binâen tahrîrât-ı vezîrîlerinin vürûdundan evvel mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin matlûbât olan mebâli-îcâb ev iktizâ edenlerden serî'an tahsîl olunması husûsuna dair evâmîr-i aliyye mûceblerince savb-ı hâlisânemizden kavlı kavlı buyurulduklar tahrîr olunduğundan başka mûmâ-ileyh bendelerinin her bir umûr ve husûsda mu'âvenet eylemesi için mğbâşîr kaymakamı kullarına dahi mahsûs kağıd yazılmış olduğu bi-mennihî Te'âlâ ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda savb-ı hâlisânemizi her halde gönüllerden çıkarmağa himmetler mütemennâdır. Akçahisar Kasabası'nda ikâmet üzere olan Kaplan Paşazade Hacı Paşa bendelerinin evlâd ü iyâlini mûmâ-ileyh tarafında irsâl buyurmaları iltimâsında savb-ı atûfilerine irsâl etmiş olduğum kâime-i hulûsûrîye cevâ olarak râha-i pîrâ-yı vusûl olan bir kıt'â kâime-i düstûrîlerinde mûmâ-ileyh bendeleri hakkında zuhûra gelen inâyet-i düstûrîleri mukâbili muktezâ-yı cibiliyeti üzere eylediği habâset ve hıyânetden başka kendüsünden matlûbât-ı vezîrîleri olan mebâliğ-i ma'lûmenin dahi te'diyesinde intinâ' sûretinde idüğü muharrer ve mastûr olub fi'l-hakîka mûmâ-ileyh bendeleri çerâğ-ı dest-i endûhteleri olduğundan cenâb-ı atûfilerine bu vechle vâkî' olan muhâla'tını çendân münâsib olmadığından ve mûmâ-ileyh hulûsûrlarının mültezimim olmayub ve bu vechle mu'âmesi dahi mechûl-i senâverî idüğünden mücerred kendüsünün isrid'âsına binâen evlâdlarının tahliye-i sebîli husûsu savb-ı seniyyelerinden iltimâs olunmuş idi. Mâdâm keyfiyet böyledir. Yani hakk uhde-i devletlerindedir savb-ı hâlisânemizden dahi tekâlif-i bâride ile tasrî'a ibtidâr olunmayacağı ma'lûm-ı atûfileri buyuruldukda savb-ı senâverlerin her halde halis-i düstûrîlerinden ihrâc buyurmaları mütemennâ-yı hâlisânemizdir. Zât-ı bî-hemtâ-yı müşîrîlerine olan alâka ve muhabbet-i samîmiye-i hâlisânemiz lâzimesinde dâire-nişîn bizim müvâneset olduğumuz atûfetlü vüzerâ-yı izâm karundaşlarımız hazerâtıyla şitâyîş ve midhat zât-ı me'alî-simâtları evrâd-ı zebân muhâlasat beyânımız olarak el-mürâseletün nısfü'l-muvassala müfâdı üzere îfâ-yı merâsim-i muhâvenet-kârîye mübâderet üzere iken seciye-i behiyye-i ... ve raziyye-i seniyye-i mürüvvet-pervâzîleri iktizâsı bu def'a mahsûs tatar ... vesâtatıyla firistâde-i savb-ı hulûsûrî buyurulan bir kıt'â keremnâmeleri ki berât-ı meserret-âyât-ı şâd-kâmîdir. Bihterîn-i ezminede resîde-i enmele-i tekrîm ve mezâyâ-yı mâl-i ferah-bahşâsı karîn-i zihn-i senâver-i müstedimleri olub hâvî olduğu muhâlasât ve meltafât-ı

mürüvvet-gâyât-ı güşâyışde dil-i safvet-me'mel?-i hulûsûrî olmağla ed'ıye-i hayriyye-i müte'essire ve esniye-i seniyye-i mütekesireleri tekrar ale't-tekrar zîb-i dîbâce-i evrâd ve ezkârımız kılınmağın ifâde-i meâl ve hâssaten tefakkud-ı tab'-ı mürüvvet-neb'-i âtîfet-iştîmâlleri siyâkında kâime-i muhâlasata eimme-i terkîm ve tahrîr ve firistâde-i nâdî-i me'âlî-semîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ muhât-ı ilm-i atûfet-menâtları buyuruldukda ba'd-ezîn dahi cenâb-ı senâ-kâr-ı bî-merâların zîbâyış-i teveccüh-i devletleri buyurulmak vâbeste-i lutf ve mürüvvetleridir.

-192-

Cânib-i devlet-i aliyyeye ve tarafımıza isticlâb ve da'vât-ı hayriyyeye mezîd i'tina ve dikkat sen ki vezîr-i gayret-şî'âr ve şîr-i sadâkat-âsâr-ı müşârün-ileyhsin sen vekâlet-i mutlakamı ihrâz ve ünvan-ı serdâr-ı ekremî ile kesb-i imtiyâz etmiş tâcdârî-i hüsn-i kemâl rüşd ve reviiyyet ve mezîd-i gayret ve hamiiyyet ile meşhûr bir vezîr-i sadâkat-mevfûr olmanla her bir maddede hayr-hâhâne ve reviiyyet-mendâne hareket ve ibrâz-ı te'essür-i mebrûreye sa'y ve dikkat etmekte olduğun nezd-i Te'âlâ merkad-ı mülükânemde müsbet ve ma'lûm ve bundan böyle dahi senden rızâ-yı meyâmin-irtizâ-yı şehinşâhâneme muvâfık ve îcâb-ı dikkat ve hâle mutâbık hıdemât-ı pesendîde ve hareket-i ber-güzîde zuhûru me'mûl ve meczûm olduğuna binâen inâyet-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince zikr olunan derbendat nezâreti kemâkân uhde-i sadâkatinde ibkâ ve takrîr kılınmış olmağla mecbûl ve meftûr olduğun umûr-ı âşinâyı ve kâr-ı âğâhı ve gayret muktezâsınca ve derbend-i merkûmenin bundan böyle dahi zabt ve rabtıyla lâzım gelen mahallerini gümrüğü gibi muhâfaza ve muhâsara ederek kimesnenin mâl ve cânibine zarar isâbet etmemesi husûsuna dikkat ve devlete âid olan fukarâ-yı ra'iiyyet ve aceze-i memleketin himâyet ve sıyânetleri emr-i ehemmine vüs' ve sıyânet eden fermânım olmağın te'kîd-i memuriyetini hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr vâye-i tisyâr olmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ber-vech-i muharrer mel ve hareket ve senden me'mûl şimdiye değin meşhûr-ı şâhânem olan âsâr-ı gayret ve sadâkat ve mâye-i salâbet ve hamiiyyeti ba'd-ezîn dahi ibrâz ve izhâr ile hakkında derkâr tezâyüdü bedîdâr olan teveccühât-ı mehâsin-i âyât-ı pâdişâhânemi tasdîk ve te'yîde sarf-ı ... liyâkat ve fukarâ-yı ra'iiyyet mikdâr-ı zerre zulm ve ta'addî vuku'a gelmemesine dikkat ulûfeleri hazîne-i hâlisânemizden verilmek üzere asâkir-i vezirîlerinden ma'lûmü'l-aded asker savb-ı senâverânemizde irsâl buyurmaları iltimâsında olduğumuza mebnî muktezâ-yı kâr-şinâsı ve fütüvvet-i

destûrîleri üzere felan bendeleri başbuğuyla bu def'a irsâl buyurulmuş olan asâkirin ber-vech-i peşîn savb-ı reviyetlerinden ve rilmiş olan yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruş ulûfeleri felan bendelerine teslîmen savb-ı kerîmânelerine irsâl eylememesine iltimâsını hâvî resîde-i dest-i tekrîm olan kâime-i düstûrîleri meâli harf harf ma'lûm-ı senâverânem olmağın hak bu ki bu husûsa masrûf himmet-i seniyyeleri hulûsûrîlerin minnetdâr etmiş olmağın inhâen ve meblağ-ı mezkûr yetmiş bir bin yüz yirmi beş guruşu bu def'a nakden mîr-i mûmâ-ileyh bendelerine teslîmen savb-ı sâmîlerine gönderilmiş olduğun iş'âr işbu kâime-i hulûs-fâhime terkîmine ibtidâr ve seviyy-âtufet kararı kılınmıştır.

-193-

Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı atûfet-melzûmları buyuruldukda savb-ı senâverânemizi bundan böyle teveccühât-ı kalbiyyeden ferâmûş-gerde buyurmamağa himmetleri temennâ-yı hâlisânemizdir. Cenâb-ı âşiyân-sâz mûrg-i melûl ve hâk-tırâz-ı hamiyet-râz hüsn-i kabûl ve bîmâre hem-pâye-i devlet-i andelîb tab'-ı me'âlî-i devlet-i âsafileri dâimü'z-zaman terennüm ve şâdî ve şehbâz sehr-i âşiyân baht ve ikbâl-i vezîrîlerin hedâ-yı ulyâ-yı mekâsıd-i fuâdiyye-i devletlerinden şikâr-âver ve mübâhî eyleye. Amin. Bu çâker-i ihlâs-perverleri müddet-i medîdeden berü sâye-i merhamet-vâye-i veliyyü'n-ni'amîde müstazill ve âsûde-nişîn mâide-i bâhirü'l-ihsân-sâmîlerinden behremend ve havâle olduğuna binâen hurûs-ı dîl ü cân bekâ-cûyânım da'vât-ı hayriyye-i izdiyâd-ı ömr ü devlet-i iclâlleriyle sâ'at-be-sâ'at ni'me-pervâz ve nâtıka-pîrâ ve gerde bed-hâhân ve a'dâ-yı sakyları mânend-sâkiyân-ı şikeste bâl-ı zebûn ve sefil ve mükedderü'l-hâl olmaları eltâf-ı İlâhiyeden temennâmız idüğünü inhâya vesîle-cûy iken zât-ı devlet-âyât-ı hidivîleri bi-lutfihî Te'âlâ envâ'-nâz ve ni'm-i nefise ile me'lûf ve mütene'im ve bendeleri gibi kemter hediyesi nâciz oldukdan nâşî ihdâsı âr ve hicâbı müstelzim ise de el-hâletü hâzihî bu tarafın hâsılât-ı mevsimiyesinden güstâh-âne ve şermendâne hâkipây-ı kîmyâsâ-yı sâmîlerine itâre ve ihdâ olunmuştur.

İskenderiye ceziresinin işbu otuz dört senesi malıyla sinin-i güzeşte bakâyası emvalinden olarak yalnız otuz üç bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşışatlarına havale buyruluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa

vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma‘dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma‘adasının isti‘cal olunduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olunduğu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma‘adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir –i muhalasatname-i vead-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ savb-ı vead-kari-ibî-merâlarına iddi‘adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdîye ri‘ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tisyarına ve ma‘adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânîleridir. Öteden berü mecbûl oldukarı mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

-194-

İskenderiye Sancağında Berko Nahiyesinde Garhovic nam karye ve gayriden yedi bin yedi yüz yetmiş yedi akçe tımara mutasarrıf Osman veled Süleyman ba-emr-i ali alaybeyisi ve sancaklılarıyla ma‘iyyetimize memur iseler de mûmâ-ileyh hala İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarına saye-endaz atufetlü Mustafa Paşa karındaşımız hazretlerinin divan kitabeti hıdmet-i müşirilerinde olmağla sancağı altında adem-i vücudunu bahane ile mutasarrıf olduğu tımarına bir taraftan bir vechle müdahale ve ta‘arruz olunmamak babında ruhsatı havi bi'l-istiklal divan-ı Rumiliden işbu buyruldu ısdar ve yerine i‘ta olunmuşdur. Bi-mennihi Teala vusulünde gerekdir ki ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücanebet eyleyesiz deyu bu evan-ı meyamin-i iktiranda derya-yı eltaf-ı bi-payan hazret-i kitisitani hakk-ı ehakk-ı daverilerinde mütemevvic olarak uhde-i müşirilerinde olan İskenderiye sancağına ilhaken ba-hatt-ı hümayun-ı şevket-

makrun Ohri ve İlbasan sancakları tevcih ve ihsan buyurulub ber-mukteza-yı irade-i seniyye livateyn-i mezkûrinin zabt ve rabtıyçün bu günlerde dest-yari-i tevfiik-i bari ve meded-kari-i hazret-i cihandari ile makarr-ı hükümet-i devletleri olan İskenderiyeden hareket ve livateyn-i mezbûrin canibine mütevecihen azimet buyuracaklarındna bahisle daire-i me'ali-bahire-i hidivileriçün muktezi olan yirmi parça çadırın Sirozda iştirâ ve tanzimi hususuna ala cünahü'l-isti'cal hakipa-yı daverilerine isbal ve isal kılınmak iradesine dair bu defa adamları kulları yediyle piraye-i bahşa-yı enamil-i ta'zim ve nihade-i tarik-i tekrim olan emirname-i seniyyeleri meal-i atıfet-iştimaleri ma'lum-ı çaker-i kadimleri olmuştur. Bu vechle hakk-ı ehakk-ı düsturilerinde ser-zede-i saha-i zuhur ve bürüz olan telettufat-ı şahane ve iltifat-ı mülükaneden bi'l-vücuha memnun ve şadan oalrak cenab-ı ... ömr ve ikballerin feravan ve tevfiik ve selametler ihsan eylemek da'vat-ı icabet-ayatı piraye-i zeban kılınmıştır. İrade-i keramet ifade-i veliyyü'n-ni'amileri üzere mezkûr çadırların iştirâ ve hakipaylarına ba's ve israsına mübaderet canıma minnet bir hıdmet-i müstevcibü'l-mefharet ise de Sirozda hazır çadırın vücudu mefkud olduğundan başka i'mali dahi gayr-i mesbuk olub bendeleri dahi hin-i iktizada Selanik ve İstanbul taraflarından celb etmekte olduğum derkar ve işbu iradelerinin hüsn-ü tenfiz ve icrasına muvaffak olamadığımdan ziyadesiyle mahzun ve giriftar elem gûnâ-gûn olduğum nümudar olmağla bu babda sadır olan kusur –ı çakeranemin mukarin-i afv-ı cemil buyurulması temennasıyla tahrir-i arzuhale cesaret ve merkûm kulları mu'avedetiyle takdim-i pişgah-ı merhametleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl fi-ma-ba'd canib-i riya mecanib-i çakeranem teveccühat-ı inayet-ayat-ı bende-i perverileriyle memnun ve ihya buyurulmak babında ve her halde cenab-ı devlet-meab veliyyü'n-ni'amilerinin abd-ı hayr-hah ve bden-i bi-iştibahları olduğum vareste-i ityan delil ve güvâh olak hasebiyle revzan-ı şeban füzuni-i eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal ve beka-yı cah-ı übbehet ve iclal-ı hidivileri ed'iyyesine müsaberetiyle güzarende-i evan ve arz-ı kâlâ-yı sarf ve ubudiyete bezl-i tâb ve tev-an olunmakda iken bu defa paşa pederim bendelerinin adamları kulları savb-ı savab-nüma-yı vezrilerine gönderilmiş olmağla izhar-ı kâlâ-yı kesb-i iftihar etmiş abd-ı dua-guyuları olduğum malum ve bu cihetle daire-i fahire-i veliyyü'n-ni'amileri metbu'atından ma'dud idüğüm meczûm olmak hasebiyle her halde lutf ve atıfetleri hakk-ı abidaneme mebzul ve erzan buyurulmak teferru'uyla Mahzâ icrâ-yı merâsim tebrîk-i abd-i sa'îd ve îfâ-yı farîza-i şükr ve senâ

ihlâs-ı bedîd-i bendegânem siyâkında işbu arzihâl-i âcizânem tahrîr ve tatar kulları sefâretıyla merfû' pîşgâh-ı vâcibü't-tevkîrleri kılındı.

-195-

İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ihlâs ve du'â-yı kemterânem ma'lûm-ı ilm-i rahîmâneleri buyuruldukda bu abd-ı âcizlerin zîver-i teveccühât-ı merhamet-âyât-ı vezîrîleriyle nâil-i teveccühât buyurmaları cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i ... mûrisü'l-mübâhât ... an ihtiyâcü'l-âlât ... kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsîfâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidîvânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet irsâm eylemek farîza-i zimmet-i çâkerânem olan da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-itmâm arzihâl-i bende-i bekâcû-yı ubûdiyet-merâmıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrîleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu'âmelesinden olduğuna nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden kestahâne simden musanna' yaldızlı bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib'âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te'âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâ-yı hâtır-ı bâhirü'l-iclâl ile isti'mâlini müyesser ve nasîb ve sadâ-yı mehâbet -ihtivâsı ra'b-endâz kılub e'âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bi'l-mu'în. Veli-ni'met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve üncine-i ... i'tibâr ve kabul buyurmaları.

Cenâb-ı mekârim-elkâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan hukûk-ı mehr ve muhabbet ve nekâde-i şevk ve hakikat-ı fuâdiyemiz ezeli ve kayd-ı ta'rîfdan vâreste ve müstağnî ise de icrâ-yı levâzım nısfü'l-vâsılaya ikdâm vâcibe olduğuna mebni mukaddemce isti'lâm mübârek tab'-ı âlîlerine dair takdîm olunan hulûsnâmemizin vusûlünü şâmil ve ifâ-yı ihlâs ve mu'âvenet-i zâtiyelerini müştemil bu def'a firistâde-i mürüvvet buyurulan şukka-i şerîfe-i fazîlâneleri vâsıl ve hulâsa-i mezâyâ-yı sadâkat ihtivâsı ma'lûm -ı hulûsûrânem oldukda sultanımın hulûskârîde olan vüfûr ve rû-muhabbet-i kalbiyye ve bi'l-hâssa ahbâr-ı sâre-i ikbâl ve afiyet-i necîbânelerinden ve ber-mukteza-yı nübüvvet ve übüvvet ve ber-mübtega-yı tevad ve halet savb-ı savab-nüma-yı hidivanelerine derkar v eruz-be-ruz tezayüdü bedidar olun şaibe-i rayb ve riyadan mu'arrâ ve hüsn ve hâşâk-ı şekk ve sem'adan saf olan

inha-i mehr ve müvalatımız ale'd-devam seviyy-i dilcûy-ı vikâye cereyan ve izzetlü felan bey bendelerinin avdetiyle huyûb-ı tesmim-i a fiyatlerine küşâbende-i ecfân iken hakk-ı ehakk-ı müşirilerinde mehasin-i teveccühat-ı mekarim-gayat-ı hüsvane şeref-resân oalrak felan ve felan sancaklarının teşerruh-vâfi-i iclal oldukarı İskenderiye sancağına ilhaken uhde-i istihal-i müşiranelerine tevcih ev ihsan-ı hümayun buyrulduğunun peyâm-ı dilârâmı canib-i devlet-i aliyyeden bu defa taraf-ı halisanemize mahsus iş'ar kılınmış olmağla bu babda serzede-i meydan zuhur olan mesrur ve hubûrumuz güncâyiş-pezîr havsala tahrir olmamağla hemen cenab-ı hüdabend için mübarek ve meymun ve kaffe-i hususat-ı düsturielrin tevfiyat-ı aliyyesine mazhar ve makrun eylemek dualarıyla ifa-yı resm-i tehniyete mübaderet ve mûmâ-ileyh bendelerini bir gün akdem seviyy-i muhlisiye avdeti hususna himmet buyurmaları memulüyle kaime-i muhalasat tahrir ve friristade-i nadi-i atufet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl gerek mukaddema mir-i mûmâ-ileyhin havsala-i hafızasına tevdi' olunan hususat ve gerek bundan böyle hakk-ı hidivanelerinde hayr-hâhâne iş'ar kılınacak ve oğul baba gibi muhabere olunacak maddelerde hüsn-i muvafakat ile tezayüd-i şan -ı alileri mültezim-i hulusuri olduğu malum-ı müşirileri buyuruldukda ber-mukteza-yı şime-i mürüvvet-şümûl bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizimizamir-i münirlerinden dûr ve havali-i teveccühat-ı samimiyelerinden mehcûr buyurulub mir-i mûmâ-ileyhin tarafımıza iadesine himet buyurmaları meul-i halisanemizdir.

-196-

Atufet-kârâ hakik-şinâsa mukaddema mûmâ-ileyhin taraf-ı halisanemize geldiği ve havsala-i hafızasına tevdi' olunan vesaya ile savb-ı düsturilerilerine iade kılındığı esna-yı râhda tarafımızdan devlet-i aliyyeye tahrir kılınmış ve Arslan Paşanın Gustadan kaldırılacağı ve cizye boğçalarının irsal kılınacağı memulümüz idüğü Babıaliye irsal olunmuş ve bu defa malum-ı alileri olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşa hakkında sizde olan igbirar-ı mülûkaneye nazaran beher hal Malik Paşa ve sairler iel hüsn-i muvafakat lazım gelmekden irsaline himmet buyurmaları memul-i halisanemizdir.

Mir-miran-ı kiramdan hala Dudakin Sancağı mutasarrıfı saadetlü Numan Paşa hazretleri inha olunur ki avn ü inayet-i canib-i bari ve yümn-i teveccüh-i hazret-i şehriyari ile manzur-ı padişahî olan Tepedelenli Ali Paşa hain-i din u devletde mütehassis olduğu kalenin karşusunda olub bütün bütün itimad eylediği adayı iş bu

mah-ı Şabanü'l-muazzamının onuncu mübarek sebt gecesi saat sekizde yürüyüş? ile zabt olunub birkaç gün zarfında bütün bütün makhûrun galesi ber- taraf olması eltaf- ı hafıyye-i ilahiyeden memul idüğüne mebni maiyyetimizde olan Üsküb Sancağı mutasarrıfı saadetlü Malik Paşa hazretleri Priştine'ye iade olunmuş olmağın bundan akdem Priştine'de bazı müfsidin îkâd-ı te'sire-i fitneye cesaretlerine binaen bir mikdar kıl ü kâl olduğundan o misillü hareket-ı nâ-bercâya cesaret edenlerin haklarından gelineceğinden bahisle paşa-yı muma-ileyhin reyine mütâba'at ve hüsn-i muaşeretleriyçün buyuruldu ısdar olunmuş ise de hasbe'l-iktiza taraflarınızdan dahi merasim-i ianet-kârîye riayet ve paşa-yı muma-ileyhin Priştine'de ârâm ve istirahati esbabının istihsaline dikkat etmeniz babında Divan-ı Rumili ve Nezaret-i Derbendat ve bi'l-istiklal canib-i ser-asker ve ordu-yı Yanya'dan iş bu buyuruldu tahrir iş bu takarrub eden ramazan-ı kesirü'l-feyzatda fukara ve bendegâna meftûh ve mebsût olan hân-ı pür-inayetlerinde bulunmak istemesiyle yedi kavanoş erçal-ı mütenevvi'a ve üç kavanoş işribe-i mütenevvi' iki sandık derununa mevzu'an tesyîr-i savb-ı me'âlfileri kakmış olmağla her ne kadar naçiz ve cüz'î layıksız bir dost-âviz ise de mecbûl ve meftûr oldukları şîme-i atıfet-meşime-i hatır-sâzîleri muktezasınca karîn-i kabul buyurularak bende-i bî-merâların rehin-i meserret ve hubûr buyurulmak babında lutf ve ihsan veliyyü'n-nimet bî-ımtinan bî-merâl tantana-güş?-ı devlet ... asıfaneleri reside-i rub' meskûn ve tedâbir-i sâiyye ve efgân-ı sâkıbeleri her halde mukârin-i tevfiyat-ı cenab-ı hüdevendiçün ve mefahir-i gaybiyye-i ilahiyye ile her dem ve anları galib ve zafer-nümûn olmakdan hâlî olmamaları da'vât ve icabet-âyâtı ba'de'l-ikmal ber-âverde-i muhlis-i sıdk-makrunları budur ki zat-ı mekârim-i ihtiva-yı hidivîleriyle meyâne-i hulûs-metânedede mün'akid ve müstahkem olan mehr ü müvâlât-ı râyikâne redd ü müvâsât-ı layıkanemiz mühr-i rehin-i faikane ile mütehattim olmak mûlabesesiyle her bâr midhat-ı evsâfa kerimü'l-ittisafılarıyla evkât-güzâr ve ihtisas-ı hatır-ı atr-ı atıfet-menâslarına nigehdâr üzere iken İskenderiyeli Mahmud nam kullarının Belgrad'da bâ-hüccet-i şer'ıyye temellük eylediği dekâkîn ve odaların merkûmun zabt ve rabtı hususuna.

-197-

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzihal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazimesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı

çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzîleir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğü iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığını ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerininindir. Her halde tahsil-i nikhâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olamları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı veadad-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı veadad-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittılâ' –ı hulusrânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları muceb-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittılâ' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı veadad-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusrânem me'mul-i veadad-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanb erîye ri'ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına müsaberet birle teveccühât-ı seniyye hazret-i sahib-karânî ve hüsn-i inzar-ı aliyye-i cenab-ı mazhariyetleri ider ki.

-198-

Cenâb-ı Te'âlâ elkâb-ı düstûrilerine mine'l-kadîm derkâr ve ânen-fe-ânen tezâyüdü bedîdâr olan hulûs ve müvâlâtım resîde-i rütbe-i nihâyet olduğundan ol bâbda yani atnâb-ı müfâlât-ı muhâlasatdan ... kasırgan? etmesi ihrâ görünerek mücerred bu

bâbda câzi-i rehîne-i husûl olan mesrûriyetimi inhâ ve miyâne-i hulûs-metânede merbût ve müstahkem olan rişte-i mühr-i meveddet ... cihetiyle ... ve hâlel-pezîr olmayacağını iş'âren mûmâ-ileyh bendeleri mu'âvedetiyle kâime-i senâ-fâhimemiz terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i seviyy-i re'fet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl savb-ı hâlisânemizi bundan böyle dahi hatır-ı atûfet-müzâhir-i devletlerinden adem-i ihrâca hmetleri menût şîme-i mürüvvetleridir. Eflak ve Boğdan memleketlerinde tahaddüs eden ihtilâl ve mefsedet ve Rum milleti beyninde zuhûr eden ihânet ve mel'anet cihetiyle şerâit-i hazm ve ihtiyâta ri'âyeten keyfiyet her tarafa i'lân ve tenbîh olunmuş imiş bi'l-cümle memurîne lazım gelen fermanberlik ve rızâ-cûyluk ve gayret ve hamîyyet muktezâsına nazaran vakt ü halimutâla'a ile din ve devlet-i aliyyeye hüsn-i hıdmet ve sadâkat ibrâz eyleyecek vesâili ikmâl olub cenâb-ı düstûrîleri dahi saltanat-ı seniyyenin sâdık ve ... vüzerâyı azâmetden olduklarından her halde dinimizin ve devletimizin gayretinde bulunacakları ve ma'zallahu te'âlâ bir taraftan bağteten düşman zuhur etse derhal müdâfa'a edecek vechle müheyyâ bulunacakları âşikâr ise de Rum milleri beyninde tahaddüs eden fesâd cühetiyle bu gavurların dimâğları fesâdda olarak bunlardan emniyet câiz olmadığından mümin ve tevehhüd olanlar ve din ve devlet-i Muhammedi gayretini çekenler hazeriyeti terk ile seferi bulunmak farz-ı ayn olarak emr ü ferman cenâb-ı zıllullahî iktizâsından olmağla muktezâ-yı gayret ve diyânet-i fitriyyeleri ve emr ü ferman cenâ-ı zıllullahî buyurulmuş olduğu üzere müdâfa'a-i a'dâya hâzır olunmuş gibice müheyyâ olub ve bir an ve bir dakika gâfil bulunmayub her halde levâzım-ı tebassur ve âgâhî ve mübteğâ-yı fetânet ve gayret-şi'ârîye sarf-ı himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i savb-ı sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i tahrîr himmet buyurmaları me'mûldür.

-199-

Zîr-i hükümet-i müşîrîlerinde olan İskenderiye Sancağı'ndan usât-ı re'âyâ üzerine müretteb asâkir-i nusret-me'serin üzerlerine taraf-ı vâlâlarından bağbuğ nasb ve ta'yîniyle akdemce ma'iyet-i hâlisânemize tezyîr buyurulan hamiyetlü Selim Bey oğlumuz ahlâk-ı hamîde ve etvâr-ı cemîleleriyle muttasıf-ı rızâ-cûy bendeleri olub hîn-i vürûdundan berü ma'iyet-i hulûsûrânemde mevcûd olarak rızâ-yı dervîşânımı tahsîl birle hulusûrlarını iltizâm hub ve müvâlâtını mecbûr ederek daima teveccüh-i rü'yeterleri? tahsîl etmekte ale'l-husûs mesmû'-ı atûfleri olduğu üzere İskeçe ve

Ayamarına pîşgâhına sefâin-i ... ile gelüb karaya çıkan gavurların üzerlerine sair memurlarıyla varub zâtında ... olan cevher-i salâbet ve merdâniyeti ibrâz ile doğrusu ... küffâr-ı ...-kararın kahr ve tedmîrlere sa'y ve gayret-i va fire etmiş ve hamd-ı ism-i hamdullahi Te'âlâ avn ü inâyet-i bârî ve yümn-i teveccüh-i cenâb-ı cihândârî ile küffâr pâydâr olamayub makhûran ve ... karar eylemiş olmağla mir-i mûmâ-ileyhin hak-ı merdâne sinde lâzım gelen hüsn-i himmet ve teveccüh-i vezîrâneleri bî-dirîğ ve derkâr buyurulmak temennâsıyla mahsûsan kâime-i ihlâs-dâime tahrîr ve firistâde-i nâdî-i atûfet-masîrleri kılınmıştır. Savb-ı kerîmânelerine mahsûs olan husûs ve husûsiyetim güvâhî-i zamîr-âgâhîleriyle bedîhî ve bu cihetle ikâme-i evvele-i beyâniyyeden müstağnî olduğuna mebnî hemen nâil olduğum itifât-ı aliyye-i bende-i perverîlerinin teşekkürünü îfâ ve teveccühât-ı seniyye-i mekârim-kârîlerini istîfâ ma'rızında arîza-i bendegî tahrîr ve imlâ ve bir nev' pîşgâh-ı âtîfet-ihativâları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezîn dahi bende-i hayr-hâhîleri mehâsin-i teveccühât-ı seniyyeleri il müftehar ve mübâhî buyurulmak bâbında emr ü ferman bîmâre-i zât-ı me'âlî-simât-ı dâverâneleri ziver-ârâ-yı mesned-ikbâl ve müttekâ-pîrâ-yı câh ve münzelet ve iclâl olmakdan hâlî olmamak da'vâtı bir nev' dergâh-ı hâlık bî-zevâli kılındığı hitâmda ma'rûz-ı çâker-i sadâkat-iştîmâlleridir ki işbu evân-ı meyâmin-i iktirânda mücerred hüsn-i teveccüh-i destûrîleri semeresi olarak avâtıf-ı aliyye-i hazret-i kemiyyeti sitânîden muhavvel uhde-i çâkerî buyurulan hizmet-i riyâsetin tebrîk ve tehniyetini şâmil ve hakk-ı bendegânemde sebât ve istikrârı meczûm olan teveccühât-ı seniyyelerini müştemil meb'ûs savb-ı bendegî buyurulan bir kıt'a kâime-i mürüvvet-allâmeleri müzâyâ-yı mekârim intihâsı karîn-i ittilâ'-i abd-ı müstehâmları oldukda bu vechle îfâ-yı merâsim-i tebrîk ve sa'îde-i ri'âyetle hakk-ı çâkerânemde sahâ-i pîrâ-yı sünûh olan âsâr-ı telattufât-ı aliyye ve esmâr-ı ta'attufât-ı behiyye-i bende-i perverîleri müstelzim envâ' behcet ve müsâr olmağla tevâfür-i esbâb-ı ferrûh-şemetleri ed'iyye-i hayriyyesi tekrarlanarak mücerred îfâ-yı şükr ve mahmidet ve te'sîsin bünyân-ı hulûs ve ubûdiyet a'rızında arîza-i kemterî terkîm ve tazrîmine müsâra'at kılındığı İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda ba'd-ezîn dahi savb-ı çâkerânem teveccühât-ı seniyye-i dâverâneleriyle mübâhî ve sürûr buyurulmak bâbında emr ü ferman rümûz-ı zât-ı vâlâ-yı âsîfâneleri olan cevher-i cihân-bahâ-yı inâyet ve kemâl-i mekârim ve âtîfet muktezâsınca hakk-ı bendegânemde derkâr olan mehâsin-i teveccühât-ı inâyet-âyât-ı müşîrânelerini

mübîn ve lutf ve ihsânen mansıb-ı çâkerânemin tebrîk ve tes'îdini mutazammın resîde-i dest-i ta'zîm olan nevâzişnâme-i seniyye-i hidîvâneleri ... rehîn-i zihn-i bendegânem ve bu vechle mansa-i ârâ-yı zuhur olan inâyet ve eltâf-ı bende-nüvâzîleri fevku'l-gâye müstelzim-i memnûniyet-i çâkerânem olmuştur.

-200-

Mine'l-kadîm taraf-ı bâhirü'ş-şeref dâverânelerine derkâr olan rıkkıyyet mahsûsan bendegânemin samîmi idüğü nezd-i vâlâ-yı vazîrânelerinde bürhen ve müsebbit ve evlâ cihetiyle ikâme-i evvele-i beyâniyeye hâcet kalmadığı vâreste-i kayd-ı işâret olmağın ol bâbda itnâb ile tasdî' den mücânebet olunarak hâssaten te'sîsi mübâhî-i husûsiyetim ma'rızında arîza-i bendegânem terkîmine ibtidâr ve bir nev' pîşgâh-ı devlet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ba'd-ezîn dahi me'lûf olduğum mehâsin-i teveccühât-ı inâyet-âyât-ı âsîfâneleri hakk-ı bendegânemde bî-dirîğ ve mebzûl buyurulmak bâbında emr ü ferman cenâb-ı mürüvvet-meâb-ı vezîrîlerine derkâr olan meyl ü müvâlât-ı hâlisânemiz lâzimesinde her-bâr peyâm-ı sâre-i devletlerine sâmi'adâr ilen sunûb-ı hâlisânemize derkâr olan muhabbet-i sâmilîlerini şâmil ve tebrîk memuriyetimizi müştamil kapucular kethüdâları felan sefâretiyle itâre-i seviyy-i hulûsûrî buyurulan tahrîrât-ı mekârim-âyâtları ve derûnuna tevdi' buyurulan şukka-i mürüvvet-meşekkateleri mantûkunca her bir behiyeleri tamamen vâsıl ve meâlî tahrîrât-ı sâmilîleri ma'lûmumuz olub bu vechle icrâ-yı merâsim-i tebrîk-sâzî ve îfâ-yı levâzım nihâdî-i perdâzîye cilve-ger-i pervez olan himmet ve mürüvvetleri müceb mahzûziyet-i vafîremiz olmuştur. Her halde mazhar-ı füyûzât tevfiq-i bârî ve vedî'a-i cenâb-ı perverdigâr olalar. Amin. Cenâb-ı müşîrîleri öteden berü düdmân-ı kadîm ve fermânber-i devlet-i aliyyeden oldukları celî ve zâhir ve taraf-ı devletlerine olan müvâlât-ı kadîmemiz ezher-cihet bedîhî ve bâhir olmağla ol bahisde irâ'e-i teksîr-i sevâd-ı ma'dûd-ı ta'dâd kabîlinden idüğünü inbâ ve hâssaten tab'-ı âlîlerin ve istinbâ refâtında kâime-i muhâlasar tahrîr ve tesyîr savb-ı atûfleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl seviyy-i hulûsûrîlerin ziver-i teveccüh ve rü'yeterlerinden İzâhate-i-i ferâmûşu ve nisyân buyurmaları ehâss ve der-havâset hâlisânemizdir.

-201-

Bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşışatlarına havale buyruluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade

kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men‘a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma‘dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma‘adasının isti‘cal olunduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olunduğu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma‘adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyanı iltimasıyla tahrir -i muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi‘adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdiye ri‘ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tizyanına ve ma‘adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânileridir. Öteden berü mecbûl oldukarı mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyurularak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

-202

Zir-i negin-i hükümet ekin-i daverilerinde mühemma ve masan liva-i Debrenin otuz altı senesi cizye-i şer‘iyyesi sene-i sabıkından üç bin guruş noksanıyla liva-i mezbûr mütesellimi kullarıyla ilzam ile mebaliğ-i kusur olan yedi bin yedi guruşu lutfen ve mürüvveten tahsil buyuracakları ifadatını şamil hame-zib-i bi-sicil olan bir kıta kaime-i inayet-daime-i müşiraneleri mezayasına ittila‘-ı acizi hasıl olmağla memnun-ı lutf ve keremleri olmuşdur. Bu defa cizye-i mezkûrun boğça evrakı tatar kullarına tevdi‘an pişgah-ı devletlerine irsal olunmağla bu babda merasim-i übüvvet ve nübüvete riayet buyurub mütesellim-i mûmâ-ileyh kulları tarafına savb-ı alilerinden irsal ile salifü‘z-zikr yedi bin iki yüz yedi guruşu nakd veyahud der-aliyyeye poliçe vechle hemen şu günlerde savb-ı senaveriye i‘ta eylemesi hususu

genç yaşın mübarek başın için müekked emr ve tenbih buyurularak bu vechle de seviyy-i acizanemi rehin-i enva' minnet buyurmaları temennâsı badi müstakille-i arz ihlasım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vefk-i niyaz ve mes'ul hemen şu günlerde iktiza eden emirname-i veziraneleriyle tekid ve tenbih buyurulmak vabeste-i şime-i meşime-i mekarim-şümulleridir. Bi-mare andelib-i hadika-i ikbal ve maarif olan zat-ı cami'ü'l-kemalat-ı şerifleri müterennim ve şadı ve irtifa' makadır-ı mecd ve iclalleriyle ser-firaz akran ve e'ali olmak da'vat -ı hayriyyesi tediye ve ikmaki verasında ariza-i kemteran ... (silik) savb-ı savab-nümayı dil-nüvazilerine derkar ve bedidar olan ve kadr-ı şevk ve ihtisas-ı derunumuz üzere her an ve zaman füzunu ezmine-i ömr ve ikbal ve menziletleri ed'iyye-i hayriyyesine malum ve meşgul idüğümüz arz ev izhara vesile-cuy iken mavsıl duaname ve devamcuyanemiz ol savb-ı dil-cuya memuren azim ve râhî olmağla zerî'a-i zimmetimiz olan da'vat-ı icabet-ayatlarında bezl-i vücud ve müdavelet ba'is ve iftihar-ı veli-ni'metimiz olduğu ifadesi Yanya ma'askerinde mevcud vüzera-yı izam ve fehhemallahu Teala ile yevmi'l-kıyam hazeratı tarafından bu defa savb-ı halisanemize vürud ile derun-ı şukka ... leffen isal-i seviyy-i veziraneleri kılınan bir kıta şukka ve pusulanın natik olduğu ma'lumü'l-esami ... el-yevm ma'asker-i mezkûrede şiddet lüzumu derkar olduğu zikr ve tasrih ve merkumların bir kadem akdem Yanya canibine irsal ve izam kılınmaları beyan ve tevzih buyurulmuş ve merkûmlar bu tarafda olmayub ma'iiyyet-i veziraneleriyle rû-be-rah müte'azim olmuş olduklarından bu babda himmet ve mürüvvet buyurularak merkûmlar ... ol tarafdandır Yanya canibine izam ve irsal buyurulmak mukteza-yı vakt ve maslahattan idüğü ma'lum-ı saadet-melzum-ı müşiraneleri buyuruldukda ol vechle emr ve tenbih buyurulmak temennası vesile-i arz ihlasım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vefk mes'ul-i himmet-i vala-nihmetleri memul-i halisanemizdir.

-203-

Bîmâre-i mesned-ârâ-yı ikbâl ve sa'âdet ve kâffe-i umûr-ı muhsinâtda karîn-i cenâb-ı rabb-ı ehadiyet olmaları da'vâtı an-samîm te'diye ve tefhîm kılındığı siyâkda nümâyeze-i muhlis-i hâlisü'l-bâlleridir ki muktezâ-yı habâset-i cibiliyeti üzere ref'-i i'lâm-ı isyân ile nice nice harekât-ı bâgiyâneye ikdâma mebnî ber-mûceb-i fetâvâ-yı şerîfe katli vâcib olub nokta-i vücud-ı levs-alûdları sahîfe-i rüzgârdan hâk ve imhâsı husûsuna ittifâk-ârâ ile karargîr olan Vidinli Basban oğlu Osman nam nemek-behrâmın üzerine berren ser-asker ve taraf taraf asâkir ve vüzerâ ve mirmiran ve sair

ta'yînât ve nehren dahi mükemmel ve muntazam ince donanma tertîb buyurulmağla bu ihlâskârları re'y-i hududa bulunmak hasebiyle ber-muktezâ-yı vakt ü hal bu taraftan infikâk-ı muhlis bir vechle tecvîz buyurulmayub lazım gelen ulûfe ve gasashâ? için ne mikdar akçe iktizâ eder ise cânib-i mirîye edâsına müte'ahhid olduğum emvâl-i miriyeden havâle olunmak üzere üç bin nefer müntehab asker tedârük ve çend-rûz zarfında yeğenim Mehmed Paşa muhlisları ma'iyyetiyle halen Rumili valisi ve ser-askeri inâyetlü el-Hâcc Mustafa Paşa hazretlerinin ma'iyyet-i müşîrânelerine memur kılınmağla serî'an ihrâc ve bir sâ'at mukaddem ser-asker-i müşârün-ileyh ma'iyyetine duhûl ve ... müsâra'at ve ... dâverânelerine mütâba'at eylemesini paşa-yı mûmâ-ileyh muhlislarına etrâfiyla tefhîme mübâderet ve bir taraftan dahi şakî-i mezbûr tarafına gidenlere haber irsâliyle celb emkine?-i dikkat ve bir cânibden dahi hudûdların muhâfazasıyla ifâ-yı lâzıme-i memleketdârîye bezli makderet olunması hâvî ve bu muhlislarıyla paşa-yı mûmâ-ileyh hulûskârlarına hitaben şeref-efzâ-yı sudûr eden bir kıt'a emr-i âlî ve mücebince fermannâme-i hazret-i sadâret-penâhî hâşiyesinde bu ihlâskârlarınınbu tarafa tevkîfiyle yeğenimiz paşa-yı mûmâ-ileyh muhlisları gönderülsün demekden maksûd hazerât-ı ulyâyü'n-ni'amî mücerred hudûdlar boş bırakılmayarak muhâfazası ihtiyâtına mebnî olub amma hudûdlar muhâfazası esbâbının istihsâline bir tarîkiyle sûret-yâb olub fermanda böyle yazılmış demeyüb yeğenimiz mûmâ-ileyh Mehmed Paşa memur iken asâkir-i mezkûreyi ma'a ziyâde-i ma'iyyet-i muhlisîye istishâben bi'n-nefs uğur-ı hümâyûnda ibrâz-ı hıdmet için Niş tarafına doğru azimet muhlısı atebe-i ulyâ-yı hazret-i cihândârîden iltimâsına vesile ittihâz ve mahal-i memura vusûlümüz cüz'î der-aliyyeye lede'vürûd bilâ-tevakkuf bu muhlislarına vezâret tevcîh ve ol vechle nâil-i âmâl kılınmamız esbâbını tahsile i'tinâ buyurulacağı âşikâr olmağla ânâ göre amel ve hareket ve isbât-ı müdde'â-yı sadâkate sarf-ı makderet olunmak ilâvesini muhtevî ve tahrîrât-ı seniyye-i sa'âdetleri tatarımız kulları mu'âvedetiyle işbu receb-ı şerîfin on üçüncü mübârek sebt gününde taraf-ı ihlâskârîye vâsıl ve mezâmîn-i inâyet-rehînleri karîn-i iz'ân-ı muhlisîye şâmil olmuştur.

-204-

Mürüvvet-kâr-ı ârâfet-şi'âr sultanım bu muhlisları mevrûsen saltanat-ı seniyyenin envâ' mazhar-ı lutf ve inâyet-i nâ-mütenâhî olmakdan nâşî sermâye-i sa'âdet-i dâreyn olan hıdemât-ı mebrûre devlet-i aliyyede bezli-i vücuda hâhişger ve daima bir memuriyet-i seniyyenin sünûhuna müterettib ve muntazır iken bu hengâm-ı fevz-i

encâmda erbâb-ı diyânet ve ashâb-ı gayretten bu ihlâskârlarının ve kâffe-i hademe-i devlet-i aliyyenin bu misillü umûr-ı mühimmede kemâl mertebe bezl-i vücud ve miknet-i vâcibe-i zimmet-i ubûdiyetleri olduğundan başka kâmet-i istikâmet şecere-i ubûdiyet hânedân-ı hâlisânelerinde sâbit olub hall-i ilâhî karîn-i irtihâl olan bir nihâl-i sakymın sekâmet ... hasebiyle nihâl-i sedîdü'l-i'tidâl-i saireye îras eylediği cebîretü'l-ümm yed-i nâmî-i ebâ ve ecdâd ...(silinmiş) misillü uğur-ı dîn ve devlet-i aliyyede bezl-i vücud ve mevcûduyla bu def'a ibrâz-ı semere-i hıdmet-i şükûre ile karîn-i hüsn-i eytâm? eylemek irade-i cüz'iyesiyle makarr-ı hükümetimiz olan İskenderiye'de mûmâ-ileyh yeğenim Mehmed Paşa muhlıslarını kaymakam nasb ve ikâmet iel el-hâletü hâzihî hudûdlar muhâfazası esbâbının istihsâli husûsu sûret-yâb olub Arnavudluğun ... Tâifesinden bazı kendüyü bilmez haşerât makûlesi fî-mâ-ba'd ...(silinmiş) merkûm tarafına ferd-i vâcid gitmemek için tenbîh-i ekîdî etrâf ve eknâfa işâ'at ederek memerr ve ma'berleri dahi sed ve yine kendülerini dahi celb için taltîfe ve te'lîf ve tahvîf ve ta'nîfi mutazammın mahfice haberler irsâliyle cezb ve celbleri esbâbına mübâderet ve tertîb ve techîz-i asâkir ve tehiyye-i levâzımât sefer hâlâtına mübâşeret ve bi'n-nefs bu muhlısları uğur-ı meyâmin-i mevfur-ı devlet-i aliyyede can-siperâne bezl-i cell-i miknet ile isbât müdde'â-yı sadâkat ve ubûdiyete sür'at ve senâya irâde-i câzime-i niyet-i muhlisânem olmağla bu mir-i mirâniyet haliyle sekiz bin nefer ve makarr-ı hükümetimiz olan İskenderiye'den kable'l-hareket rütbe-i sâmiye-i vezâret bu muhiblerine ihsân ve inâyet buyurulur ise on iki bin nefer güzîde ve müntehab cengâver askeri memerrlerde ta'dâ olunarak bilâ-noksan ma'iyet-i muhlıslarına istishâben mahal-i memuriyetimiz olan Niş tarafına azîmete müsâra'at olunacağı ve kable'l-hareket rütbe-i vâlâ-yı vezâret tevcîh ve inâyet buyurulmak iltimâs-ı muhlisîden merâm ve maksûd ... vallahu'l-aliyyü'l-a'lâ serî'an ve mu'accelen nâil-i âmâl olmak iradesine mebnî olmayub mücerred ifâ-yı emr-i memuriyetde takviye-i bâzû-yı iktidâra medâr olan teksîr-i asâkir ve cem'iyet ve debdebe-i şân-ı vezâret ve âvâze-i ünvan-ı inâyet ile hareketi gürûh gürûh bâgiyânın kâşâne-i kulûb-ı vezîrânelerinde îrâs-ı tevahhuş ve vahşetlerine mü'eddî olmağla alâ külli'n-nakd-i berîn hıdemât-ı mebrûre-i memureye bi'n-nefs azîmeti

-205-

musammem ve niyet-i hâlisânem olmağın yeğenim mûmâ-ileyh Mehmed Paşa muhlıslarından memuriyet-i mezbûreyi sarf ve tahvîl ve bu ihlâskârlarına bâ-emr-i

âlî ihâle ve tahvîl buyurmaları istid'âsı siyâkında halen sadrazam ve bed'-i efham velüyyü'n-ni'am-ı âlem efendimizin hazretlerine bu def'a bir kıt'a arzihal tahrîr ve hâkipâ-yı merâm-bahşâlarına tesyîr olunmağla Babıali'ye tahdîme himmet buyurub avn ü inâyet-bâdî-i vefire fâhire-i hazret-i cihândârî ve inzimâm-ı himem-i seniyye-i hazerât-ı ûlyâyü'n-ni'amî ile bu muhlısları bir vefk-i matlûb devlet-i aliyye ifâ-yı emr-i memuriyette muvaffak birle karîn-i tahsîl rızâ-yı meyâmin-i iktizâda hazerât-ı veliyyü'n-ni'amî kılınacağı cenâb-ı vâhibü'l-âmâlden me'mûl ve müsted'âmız olmağla cenâb-ı seniyyü'l-menâkıb ...mecbûl olduğu gayret-i zâtiye ve hamiiyet-i fitriyyeleri muktezâsınca mültemesât-ı âcizânemiz karîn-i eslâf buyurulmak husûsuna mezîd-i i'tinâ ve gayret buyurmaları ve istifsâr-ı hatır-ı sa'âdet-müzâhirleri zımnında işbu kâime-i hulûs-ı fehîme tahrîr ve başçukadarım Mustafa bendeleriyle ba's ve tesyîr olunmuştur. Bi-mennihî Te'âlâ lede eşrefü'l-vusûl her husûs ve keyfiyet tafsîlen bende-i merkûm takrîrine ihâle olunmağla takrîrinden ma'lûm-ı sa'âdetleri buyuruldukda hasbe'l-mes'ûl kâffe-i mültemesât ve istid'âmıza hüsn-i müsâ'ade ve inâyet buyurulmak husûsuna bezl-i cell-i miknet buyurmaları me'mûl ve mes'ûl-i hâlisânemizdir. Mesned-nişîn-i tâb-ı kavseyin-i edâ-denî ve letâfet-i beyn-i hatâb-denî ... aleyh ekme'lüt-tahiyyâ efendimiz hazretlerinin mevlüd-i şerîfleri risâle-i mübârekesi kırâat ve ol vechle fakirhânedede îkâd-ı kanâdil şu'le-perdâz-ı islamiyet kılınmak üzere bu gece bazı ihyâ ve ihlâ bizim senâverânemi tenvîr ve ihyâ edecekleri ma'lûm-ı şerîfleri buyuruldukda nezdinizde olan yeğeninizi beraberce Eyüb-i şerîfe himmetleri mes'ûldür.

-206-

İnebahtı ve Karlılı ve Ağrıboz sancakları re'âyâsı umûmen ayaklanmış olduklarına mebnî Yanya cânibinde olan usât re'âyânın kahr ve tenkîlleriychün İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarından külliyetlü asker ihrâc ve kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğ ma'iyyetiyle sevk ve isbâl eylemeniz irâdesini nâtık mukaddemâ cenâb-ı müşîrîlerine hitâben emr-i âlî sudûrunu müte'âkiben berü taraf maslahatı sıkışmış olduğundan İskenderiye'de kendünüze mu'âdil bir mütesellim ikâmesiyle cenâb-ı müşîrîleri Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden re'âyânın kahr ve tedmîrleriychün elviye-i selâse-i mezkûreden külliyetlü asker istishâbıyla serî'an hareket ve azîmete memuriyetleri hâvî emr-i âlî isdâr ve muahharan bâlâsı mübârek hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûn-ı hazret-i cihandârî ile müveşşahan sudûr eden emr-i şerîf ile memuriyet-i mezkûreleri te'kîd ve isti'mâl olunmuşidi. Bu husûs

zımında mukaddemce ve bu def'a vürüd eden tahrîrât-ı şerîfelerinde emr ve irâde-i seniyyeye sür'at imtisâl ve mutâva'atları derkâr ise de el-hâletü hâzihî cemî' cevâbını istî'âb eden madde-i fesâd cihetiyle Karacadağ ve sair ol havali re'âyâsından dahi kat'an emniyet olunamayarak cenâb-ı sa'âdetlerinin ol taraftan infikâkları takdîrinde tâife-i mesfûrenin intihaz fırsat ile hareket ve tecâvüze cesâretleri ihtimâli mahzûr-ı azîm olduğundan gayrı mevsim-i sayfın güzâr üzere olması takrîbiyle kendünüzün bi'n-nefs hareket ve azîmetiniz vakte muhtâc olacağından mukaddem ki irâde-i seniyye mûcebince kendünüze mu'âdil bir başbuğ ile Ohri ve İlbasan sancaklarından külliyetlü ve İskenderiye Sancağı'ndan dahi mümkün mertebe asker ihrâc ve irsâl etmek üzere bi'n-nefs hareket ve azîmet-i memuriyetinizin şimdilik afv ve te'hiri muktezâ-yı halden olduğu beyânıyla ol babda sünûh edecek irâde-i seniyyeye muntazır oldukları inhâ ve iş'âr buyurulmuş olduğundan meâl ve iş'ârât-ı müşîrîleri ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuş ve huzûr-ı hümâyûn-ı hazret-i cihândârîye dahi arz ve takdîm ile meşmûl lehaza-i âtifet ifâza-i cenâb-ı zıllullahî-i buyurulmuşdur. Cenâb-ı müşîrîleri devlet-i aliyyenin kemâl-i rızâkârî ve sadâkat ve müzeyyid-i fermanberî ve mutâva'atıyla müttehâllik ve meftûr olan vüzerâ-yı izâmından olarak bi'n-nefs hareketleri tekrar irâde buyurulduğu halde derhal imtisâle müsâra'at buyuracakları ma'lûm olan mevâddan ise de ol havalinin ahval ve keyfiyâtına nazaran cenâb-ı müşîrîlerinin bu günlerde ol taraftan infikâkları gayr-ı câiz ve îrâd ve iş'âr buyurdukları i'tidâd-ı vâkı'a mutâbık olarak heman mutasarrıf oldukları sancaklardan külliyetlü asker ihrâcıyla muktedir bir başbuğla serî'an ve âcilen erişdirmeleri lazım ve vacib olub irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi bu vechle mûte'allık olmağla mecbûl oldukları gayret ve hamiyet iktizâsı ve vâkı' olan iş'âr ve ta'ahhüdleri muktezâsı üzere kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğla elviye-i mezkûreden külliyetlü asker ihrâc ve bir an akdem mahall-i memuriyetlerine sevk ve tisyâr ile zâtlarından me'mûl olan gayret ve sadâkat levâzımını icrâ ve ibrâza himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri me'mûldür.

-207-

Manastırda inşa olunmuş olan saray ebniyesi mesarifiyçün bundan akdem tertib olunan mebalighden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübaşeretıyla

dergah-ı ali kapucubaşlarından râfi‘ ariza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâ-yı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes’ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sūr‘at avd ve ircâ‘ı hususuna müsa‘afa-i behiyye-i vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuştur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi’l-vücuhi ri‘ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşi hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzîleri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî Te‘âlâ lede es‘adü’l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re’fetlü veliyyü’n-ni‘am efendim sultanım hazretlerindir. El-hâletü hazihi daire-i sâdikânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ‘is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâ-yı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendegî haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle hakkında lutf ve eltâf -ı vezirilerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes’ulât-ı acizânesinin is‘âfiyla tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsî‘ buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü’l-vusûl ber-vech-i mas’ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa‘ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

-208-

Sa‘âdetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretlerinin huzûr-ı sa‘âdet-mevfûrlarına mezîd-i î‘zâz ve ikrâm ile vürûd-ı da‘vât-ı sâfiyât ketb-i füzûn garer teslîmât ve inbât-ı meveddet-nümûn ithâfindan sonra zamîr-münîr-i hurşid-i nebeviyelerine münhâ-yı muhlisâne budur ki benim sa‘âdetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretleri hazret-i hâlık-ı kâinâta ve hakîm-i hikmet-nümâne mümkünât-ı nüzhet-dâne ani’t-takâbus ... ahvâl-i âlem ve keyfiyât-ı ümemi suver-i gûnâ-gûn kudretle îcâd ve ibdâ‘ ve maslahat bahsinde ukûl-i beşeriyenin idrâk edemeyeceği nice nice hükm-i hafıyye ve esrâr-ı gaybiyyede recc ve ibdâ‘ buyurub

bi-tahsîs-i beyne'n-nâss zuhûr den bazı madde-i müşkilenin teshîli husûsuna irâde-i aliyye-i subhâniyesi müte'allık olduğu halde verâ-yı serâdik-i lâhûtiyesinde tehiyye buyurduğu esbâb-ı mahfiyye ve vesâil-i cüz'iyeye ile ol emr-i asîrde envâ' müyesser ve suhûlet ... olageldiği an ma'a'l-usr ... me'mûl-i şerîfiyle vâreste-i iştibâh ve zann ve tabakât-ı insaniye nesk-i muhtelife üzere masnû' ve mahlûk olarak sâbık-ı gaybiyye-i rabbâniyesiyle sâ'id-i selim-i merâtib olan abd-ı âcizin taklîd-gürûn ihtimâmı kıldığı mesâlih-i cesîmede ber-vefk murâd izhâr liyâkat ve isti'dâd eylemek ol abde akdem âmâli fuâd ise de lâyıkıyla rû'yet-i mesâlih ve merâtibince tanzîm ve asâyiş min kıbelü'r-rehn tevfiik-i bârî ve inâyet-i rabbânî imdâdına mevkûf idüğü kerîminden bürhendir. Binâen alâ zalik bu def'a iktizâ-yı kadr ile mesned-i sadâret-usrmâ tebeddül edüb irâde-i sâbık-ı ilâhiye üzere biz teveccühât-ı seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî fark-ı âcizânemde olarak ol mesâlik-i cesîme emânet-i kibriyâ-yı tevfiize vesile-i tehiyyesiyle bi-mennihi'l-mevlâ idare-i umur-ı efrâd ve iyâd ve tanzîm-i asâyiş bilâd-ı hıdmet-ı mu'azzamasına sâbık-ı takdîr cenâb-ı rabb-ı kadîr bu abd-ı âcizi sevk ve tesyîr etmekden nâşî işbu mâh-ı mübârek receb-i şerîfin on sekizinci Cumartesi günü Dersaadet'e vusûl birle emânet-i kübrâ-yı mühr-i hümâyûn yed-i mü'eyyed-i cenâb-ı hilâfet-penâhîden dest-i acz-i hâlisânemize tevdi' ve i'tâ ve hil'at-ı mesned-i sadâret-dûş sadâkat-pûş-ı muhibbânemize iksâ buyurulmuş ve mütevekkilen alallah ve mütevessilen ber-ruhaniyet ceyb ... tanzîmkâr ibâd ve tensîk-i mehâm ve mesâlih bâlâda şürû' ve mübâşeret kılınmış ise de cemi' ahvâlin hüsn-i irâde ve ikmâli evvelen tevfiikât-ı samedâniye ve te'yîdât-ı iâhiyye mukârenete ve sâniyen teveccühât-ı kulûb ihlâ ve râbıta-i fuâdiye-i iddirâ'ya muhtâc ve mütevakkıf olduğu bedîhiyyü's-sübûtdur.

-209-

Ma'a hazâ bu vakt-i evkât-ı sâireye bir vechle kıyâs kabûl etmeyüb kefer-i fecerenin din-i mübîne zuhur eden ihânet ve ittifâk ve hıyânetleri herkese ma'lûm olan hâlât-ı vâzihadan ve bizim ise dinimiz el-islam ... şer'-i şerîfine mutahhar olan din-i Ahmedî ve devletimiz dahi ... indallah olan devlet-i mecîdî olarak lede'l-hamd hepimiz din karındaşı ve pâdişâh-ı islam-penâh efendimizin âsitân-ı felek âşiyân-ı mülûkânesinde bir kapu yoldaşı olduğumuzdan ittihâd-ı derûn ve ittifâk-ı kelimeye himmet ve bir müddetden berü cümleye tabi'iyet-ı sâniye olmuş olan âsâyiş ve rahat ve gûnâ-gûn esbâb-ı zînetini terk ve hâzırîn-i seferîne tebdîl ederek kuvvet-i diniyye ve salâbet-i islamiyyeyi izhâra dikkat ve kâffe-i halde hâlisâne ve ubûdâne

hareket etmek cümlemize vâcibe-i hâliyeden olun inşallahü'l-melikü'l-mennân bu vechle dinimize ve devletimize can ü gönülden hizmet etmek niyet-i hâlisâsında oldukça tevfkât-ı ilâhiyeye mazhariyetle derhal ve müşkülâtımız âsân olacağı nümâyân olmağla dirâyet ve fütüvvet ve muktezâ-yı âgâhî ve reviyetleri üzere ber-minvâl-i meşrûh ahvâl-i hâlisâne ve harekât-ı mutabassırâne izhâr ve ibrâzına ve emânetullah olan sekene-i bilâd ve aceze-i ibâdın her halde istihsâl-i esbâb-ı asâyişine dikkat mehâmm-ı seniyyenin lâyıkıyla rü'yet ve tesviyesine bezl-i himmet buyurmaları siyâkında mektûb-ı meveddet tahrîr-i dâ'iyye irsâl olunmuşdur. İnşallahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür. Bîmâre-i zât-ı behiyyü's-sifât-ı sâmîleri revnak-tırâz-ı vefâkâr-ı hâlisü'l-bâlleridir ki cânib-i seniyyü'l-menâkıb müşîrîlerine olan alâka-i hulûs ve hamiyet-i derûn pezîr... derece-i ebâ' ve bünûn ve bi'l-vücûh temviye?-i rayb ve imtirâdan vâreste ve masûn olmakdan nâşî dem-be-dem istifkâd-nihâd mürüvvet-i'tibâr-ı vezirîlerine cûyende-i hüsn vesâil iken savb-ı hulûsûrîye derkâr olan kemâl ve rû-velâ-yı mürüvvet-i intihâ-yı müşîrîlerine hâvî ve İlbasan'da mukîm mirmirân-ı kirâmdan sa'âdetlü Salih Paşa bendelerinin tavsiyesini muhtevî bu def'a firistâde buyurulan bir kıt'a kâime-i sâmîleri râha-berâ-yı vusûl ve mâl-ı âtîfet-iştimâli rehîn ıttılâ' muhlîs-vefâ-i şümûl olub taraf-ı ihlâskârîye bu vechle îfâ-yı merâsim vedâd-ı şî'ârî ve müvâlâta himmet ve emel-i töhmetlerinden kemâl-i memnûniyet ve hubur-ı pezîrâ-yı vusûl olmuşdur. Miyâne-i hulûs-metânemizde mün'akid olan râbîta-i vedâd ve muhâdenet sübût-yâfte-i ebût ve bünût? olduğu misillü tarafeynden ahd-hümânın hâme-güzâr-ı sahâif iş'âr olan husûslarına ri'âyet olunmak muktezâsı hulûs ise de İlbasan mütesellimliği işbu hulûl eden mâh-ı receb-i şerîfin guresinden çend-rûz mukaddem hasbü'l-iktizâ Mahmud Paşa bendeleri uhdesinde kemâ-kân ibkâ ve ol bâbda icab eden buyuruldumuz tarafına ba's ve isrâ olunmuş olmağın el-hâletü hâzihî mütesellimlik-i mezbûr mûmâ-ileyh Mahmud Paşa'dan ref' ve mûmâ-ileyh Salih Paşa bendelerine ihâle olunsa televvünü mücib bir keyfiyet olduğundan gayri bu mevsimlerde böyle yol üzerinde olanların bilâ-müceb tebdîli münâsib olduğu zât-ı âsaf-simât-ı müşîrânelerinin dahi ma'lûmu olmak me'mûl-i hulûsûrî olmağla husûs-ı merkûm vaktine merhûn kılınmış ... ve mücerred istinbâ tab' me'âlî-tab'-ı müşîrîleri siyâkında kâime-i muhâlasat-allâme tahrîr ve firistâde-i bâdî-i ikbâl-semîrleri kılındı. İnşallahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı mürüvvet-melzûmları buyuruldukda ba'd-ezîn cânib-i ...(silinmiş) zîver-i tevcîh-i derûn

buyurulmak me'mûl-i hâlisânemizdir.

-210-

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazımesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzileir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığını ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerininidir. Her halde tahsil-i nikhâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olamları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vead-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vead-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittılâ' -ı hulusurânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları mucib-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittılâ' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vead-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyurulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me'mul-i vead-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanb erîye ri'ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına

müsaberet birle teveccühat-ı seniyye hazret-i sahib-karânî ve hüsn-i inzar-ı aliyye-i cenab-ı ... mazhariyetleri ider ki ind-i vâlâlarında rû-nümâ oldukda ba'd-ezîn dahi her halde savb-ı vedad-kârîye tahrir ve ağa-yı mûmâ-ileyhe dahi ta'ahhüd ve tezkirleridir.

-211-

Zât-ı kerîmü's-simât nikve-kârîleri hamîr-i mâye-i vefâ ve taviyyet ile muhammer ve muhallî ve etvâr-ı ber-ferîdeleri incizâb-ı derûn-ı sâdıkanesi müceb olduğu sahîh ve bî-ımtirâ olduğuna binâen cenâb-ı ni'amü'l-meâb-ı vâlâlarına olan hüsn-i zann ve şevk hulûsum ne rütbelerde bulunduğu kalb-i şerîfleri güvâh-ı âdil olmağla şerh ve tafsîl ile Atina'ya sahâbet değil hemen bu def'a emekdârım felan bazı mesâlih ile hâkipâ-yı kîmyâsâ-yı veliyyü'n-ni'amîye irsâli muktezî olmağla mücerred temhîd-i bünyân ... ve tefahhus tab'-ı vâlâ-yı fazîletleri siyâkında işbu hulûsnâme-ı ahter-tâbında efk-i mekremet olan zât-ı memdûhü's-simâtları envâr-ı mücedded-i âfiyet ile ârâste ve şu'ule-i hüsn-i himmet-i ikbâl-dârî ile savb-ı vâlâ-yı vezîrîlerine derkâr olan husûs ve müvâlâtımız derece-i uhuvveti güzâr eylemiş olduğuna binâen tilâvet-i âyât-ı da'vât-ı hayriyyeleri ârâyiş-zebân ve zuhûr-ı peyâm-ı âkıbet ve ikbâllerine nigerân üzere iken seciyye-i haseneleri lâzimesince bu def'a tefahhus-ı hâtır-ı senâverî siyâkında meb'ûs-ı savb-ı muhlis buyurulan bir kıt'a kâime-i atûfet-râsiha-i müşîrîleri tatarları bendeleri yediyle resîde-i dest-i ağrâz ve mütâla'asından istinbâd olunan fehvâ-yı teveccüh ve muhabbetleri müstevcib-i envâ'-i huzûz ve ihtizâz olmağla ed'îye-i hayriyyeleri tekrar kılınarak senânâme-i hâlisânemiz terkîmine ibtidâr ve tatarları bendeleri i'âdesiyle meb'ûs-ı atûfet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl sitâyiş-hânî-i zât-ı atûfet-şümûlleri olduğumuz muhât-ı ilm-i mürüvvet-menât-ı düstûrîleri buyurulduğundan bundan böyle dahi hulûs-ı bî-merâların teveccühât-ı seniyyeleriyle vâye-i dâr-ı şâdî ve hubûr buyurmaları mütemennâ-yı senâverîdir. Hemâre zât-ı sûtûde sıfât-i sâmîleri ârâste-i mehâsin-i devlet ve ikbâl ve pîrâste-i meyâmin-âtîfet ve iclâl olunmak du'âları takdîm ve tefahhus tab'-ı vâlâ-yı mekârim-intihâları ber vech-i uhrâ edâ ve tetmîm kılındığı siyâkda nümâ-bende-i hulûs-ı bî-merâlarıdır ki zât-ı mehâsin-i hısâl-ı müşîrâneleriyle miyânemizde derkâr ve sûret-i pezîrâ-yı istimrâr olan mehr ve müvâlât-ı hâlisâne ve hubb-ı müvâsat-ı ihlâs-ı perverdânemiz lâzimesince her-bâr senâ ve mahmidet-i müşîrîleriyle âvân-güzâr ve cûybâr-ı mehr-i hulûsdan cârî olan zülâl-ver-i mahsûs ile hadîka-i mehr ve vefâmız nev-be-nev sîr-âb-sâz olmakda ve

menhel-i mâ-i ferâh ...larıyla gülşen ve ... muhâdenetimiz tarâvet bulmakta idüğünü arz ve inbâya vesile-cûyân bu def'a savb-ı me'âlî evb-i hidîvânelerine müte'âzim tesâduk etmekle hâssaten tab'-ı merârim-tab'-ı sâmilelerini istinbâ ve istifsâve merâsim-i muhâlasat ve muhâdenetimizi icrâ ve ibkâ siyâkında rakîme-i ihlâs-vesîme-i tahrîr ve savb-ı savâb-nümâyı hidîvîlerine sevk ve tesyîr kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mübteğâ-yı şîme-i mehâsin-şümûl bundan böyle dahi müvâlât-ı hakîkiyye levâzımına sarf-ı himmet ve müvâsât-ı samîmiye merâsimine atf ve rü'yet buyurmaları ehass-ı meârib-i hâlisânemizdir.

-212-

Egerçi bu taraftan dahi askerinin tedarüki mümkün olub ancak asâkir-i atûfetleri cesâret ile şöhret-şî'âr olduğundan ulûfeleri hazinemizden verilmek üzere üç bin asâkirin savb-ı hâlisânemize irsâl buyurmaları için bundan mukaddem taraf-ı devletlerinden iltimâs olunmuş ve asâkir-i matlûbe-i mezkûrenin bir kadem-i akdem isbâlleri husûsunda himem-i seniyyelerinin buyurduğu iltimâsında tekrar ricâ-nâmeniz tahrîr ve tesyîr kılınmış olmağın asâkir-i merkûmenin şimdiye kadar ol taraftan ihrâc buyurulmuş olduğu mezkûr zât-ı atûfet-simâtları olan gayret ve hamîyyet ve mühimm-şinâsı ve rü'yet-i düstûrîleri edillesiyle bürhen ve müsbet ise de işbu Rum gavurlarının her taraftan tuğyânları hasebiyle sıkıntımız olmakdan nâşî asâkir-i mezkûrenin bir mahalde tevkîf etmeyerek seyr-i serî' ile savb-ı senâverânemize irsâlleri husûsuna himem-i seniyye-i düstûrîleri erzân buyurulmak ricâsı siyâkında kâime-i senâ-fâhimemiz terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i seviyy-i atûfet-kararları kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer asâkir-i mezkûrenin evvel-be-evvel savb-ı senâverânemize erişmeleri husûsuna sarf-ı himmetleri mütemennâ-yı hâlisânemizdir.

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı âlî kapucubaşlarından Ohri ve İlbasan sancakları mütesellimi ağa zîde mecduhû ve şerâyi'-şî'âr livâteyn-i mezbûreteynde vaki' kazâların kadıları ve nâibleri faziletlü efendiler zîde fazlulum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve sair iş erleri ve kâffe-i ehl-i imân bi-ecma'uhum inhâ olunur ki memâlik-i pâdişâh-ı rû-yı zeminde vâki' kâffe-i imanın katl ve i'dâmıyla bilâd-ı islamiyeyi bütün bütün zabt ve tasarruf dâ'iyyesiyle her tarafın re'âyâ-i kâfirleri ittifâk ederek bundan akdemce Mora ve civâr kazâda kâin gavurlar ayaklanmış ve ol mahallerin bazılarında olan din karındaşlarımızın erkeklerini kılıçdan geçirdiklerinden başka karılarını ve kızlarını esir edüb istedikleri

gibi birbirlerine hediye vererek etmedikleri rezâlet ve habâset kalmamış olduğundan bu keyfiyet şevketlü merhametlü velüyyü'n-ni'am-ı âlem oaln pâdişâhımız efendimiz hazretlerinin kulağına gidüb kâffe-i müminîn ve muvahhîdîn olan din karındaşlarımıza kemâl-i şefkat ve merhametlerinden nâşî cânib-i şerî'at-ı garrâdan ahz-ı fetevâ-yı şerîf ile kefere-i makhûrenin buldukları mahallerde katl ve i'dâm ve helâkiyle malları ümmet-i Muhammede mâl-ı ganîmet ve karı ve

-213-

kızları ve erkek evladları esir olmasına ruhsat verilüb ol bâbda şeref-efzâ-yı sahîfe sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı âhâne mantûk-ı münîfi üzere sâdir olan fermân-ı celilü's-şânın mazmûnu bu tarafda bulunan asâkir-i islamiyeye i'lân ve işâ'at olundukda elhamdülillah cümlesi din gayreti ve iman kuvvetini izhâr birle kefere-i makhûre üzerlerine hücum eyleyerek her gün ve her zaman ahz ve intikâm eylemekte ve her bir adem yiğitlik ve şecâ'ate göre külliyetlü palaçka ve esir almakda oldukları cümleye ma'lûm ve âşikâr olmuş ve bu def'a Karlı İli re'âyâsı dahi sâlifü'l-beyân Mora gavurları misillü bagî ve tuğyâna cesâret ederek müslümanlara hıyânet izhâr eylemiş ve kefere-i makhûreye hiç bir mahalde re'y ve emân vermeyüb müslüman olanların cümlesi bi'l-ittifâk icrâ-yı farîza-i cihâda mübâderet birle hemen ele geçen kafirlerinin katl ve i'dâmıyla emvâl ve ıyâl ve evladlarının esir olmasına irâde-i pâdişâh-ı şâhâne müte'allık olmuş idüğü siz ki muhât ...(silinmiş) ve din karındaşlarımızız işte kefere-i fecere-i makhûrenin ahvâlleri ve billahi'l-hamd ve'l-minh ehl-i imanın bu sûretle hazâ ve cihâda gayretleri ve pek ednâsının külliyetlü palaçka ve mal-ı ganîmete müstağrık oldukları ma'lûmlarınız oldukda göreyüm sizi bu maddeyi saire husûsa kıyâs etmeyüb ... *ûlû'l-emr* ... âyet-i kerîmesine itbâ' değil mümin uhuvvet-i hadîs-i şerîfinine imtisâl ederek pâdişâh-ı âlem-penâh...

Şöyle ki işbu buyuruldumuzu kazânızda olan sagîr ve kebîr cümel ümmet-i Muhammed huzûrunda kırâat ve zerre kadar imanı olan din karındaşlarımızın emr-i mefrûza-i cihâde şitâb ve azîmetlerine sa'y ve gayret ve bu sebebiyle müstağrak-ı emvâl-i ganîmet olmalarına mezîd-i ihtimâm ve dikkat eyleyüb işbu buyuruldumuz vusûlünde eli tüfenk tutan ve harb ü darba kâdir olan din karındaşlarımızdan kazânızda tahammülüne külliyetlü asker ihrâc ve bir an akdem ve bir sâ'at mukaddem tarafımıza irsâl ve i'zâma bezl-i cell ve miknet eyleyesiz. Eğer bu bâbda zerre kadar betâet ve rehâvet sûretinde olanların bu keyfiyet noksan-ı imanlarına

hulûl eylediği emr-i bedîhî olmağla hemen işbu keyfiyeti herkese i'lân ve ifhâm eylemek cümleleriniz bi'l-ittifâk icrâ-yı farîza-i garrâ ve cihâda teşmîr-i sâk- gayret eylemeleriniz bâbında divan-ı Rumîli ve nezâret-i derbendât ve bi'l-istiklâl cânib-i ser-askerî ve Yanya ordusundan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesesiz deyu cümeğe ma'lûm olduğı üzere kefer-i fecerenin zuhûr eden mel'anet ve habâsetinin iktizâsı İnşâllahu Te'âlâ karîbü'l-ahdde cümesinin kahr ve izmihlâli mes'ûl ve me'mûl olmağla bu melâ'înin haklarından gelmek kâffe-i müminînin ittihâd-ı kulûbuna mevkûf olmak mülâbesesiyle bi'l-cümle vüzerâ-yı izâm ve ulemâ-yı kirâm ve ricâl ve ocaklu ictimâ' ve ittihâd etmeleriyle cenâb-ı veliyyü'n-ni'amâneleri dahi cümle ile ittihâd ederek gayret-i islamiyeyi icrâ ve a'lâ-yı kelimetullahî mûceb hâlâtı ikmâle sa'y-ı evfâ buyurmaları meâlinde hâme-i zîb-i mastûr olan bir kıt'a emirnâme-i sâmi tesyîr savb-ı düstûrâneleri kılınmış olmakdan nâşî fermûde-i seniyye üzere amel ve harekete himem-i sâmi-i nehem-i dâverîleri mebzûl

-214-

İşim Kazâsı niyâbetinin otuz beş senesine mahsûben on iki aylık ve işbu otuz altı senesinin dahî tamamen on iki aylık ki cem'an yirmi aylık mâhiyyesi ellîşer guruşdan îcâb eden bin iki yüz guruşun kazâ-i mezbûrun nâibi felan efendiden himem-i aliyyeleri inzimâmıyla ahz ve irsâl buyurulması mukaddemâ birkaç def'a hâkipâyılarından bâ-arîza niyâz olunmuş ise de ilâ-yevminâ hezâbir eseri huzûr etmediğinden mansıb sâhibi Ahmed Rufkî Efendi dâ'ileri küll-i yevm nezd-i âcizîye gelüb suâlden hâlî olduğı bu kadar hakîkatde efendi-i mûmâ-ileyhin emr-i ta'ayyüşü bu makûle nân-paraya münhasır olub bu ana kadar pesmânde ukde-i nâcizî şîrâze-i ayş ve dirliğinin feshine mü'eddî ve zaciret ve ıztırâbına bâdî olmağın mecbûl ve maftûr olduğı şîme-i hasene-i dâ'î-i nüvâzîleri vech üzere meblağ-ı mezbûru tamamca mûmâ-ileyh Abdullah Efendi'den tahsîl ve mûmâ-ileyh Ahmed Efendi'ye verilmek üzere savb-ı âcizîye tesbîline himmet-i sâmi-i nehem-i dâverîleri mebzûl buyurularak efendi-i mûmâ-ileyh ders-i âmmdan isticlâb ve da'vet-i hayriyesiyle igtinâm olunacak bir zât-ı zehâder-girdâr olmak mülâbesesi celb-i kulûbuna himem-i aliyye-i bi'l-vücûh masrûf buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-merindir. Paşa-yı mûmâ-ileyh kullarını efendime ta'rîf-i mevsûfu tavsîf kabîlinden olub hakk-ı âcizânesinde lutf ve inâyet-müşîrîleri sezâvâr ve tanzîm-i şîrâze-i

âmâliyle hâiz-i rehîne-i müsâr ve bu kullarını dahi ol vechle memnûn ve münnetdâr buyurmaları dergâh-ı âlî kapucubaşlarından Ohrili Celaledin Bey bendelerinin sadâkat-kâr ve kâr-güzârlığından bahisle mir-i mûmâ-ileyhin cenâb-ı şerîfinize fermân-ı âlî ile kethüdâ nasb ve ta'yîn kılınması iltimâsını şâmil tevârüd eden tahrîrât-ı müşîrîleri mezâyâsı ma'lûm-ı hâlisânemiz olub is'âf-ı iltimâsları ... nasb ve ta'yîn olunduğu mesbûk olmayub zât-ı sa'âdetleri intihâ buyurdıkları ... ise âtî kethüdâlık hıdmet-i müşîrîlerinde istihdâm buyuracakları iktizâ edeceğinden keyfiyet bu def'a tarafımızdan mir-i mûmâ-ileyhe dahi yazılmış olmağla mir-i mûmâ-ileyhi kethüdâlık hıdmetinizde istihdâ eyleyeceğiniz halde celb ve istihdâmı re'yinize muhavvel olan mevâddan idüğü beyanıyla kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve irsâl olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl fi-mâ-ba'd cânib-i hâlisânemizi teveccühât-ı samîmiyeleriyle yâd ve tezkâra himmet buyurmaları me'mûldür.

-215-

Rumili vâlîsi ve bi'l-istiklâl Yanya cânibi ser-askeri atûfetlü Hurşid Paşa savb-ı sa'âdetlerinden bir mikdar asker matlûb etmiş olduğundan yirmi beş guruş mâhiyye ile iki bin altı yüz nefer asker gönderilmiş olduğunu ve kapudan-ı hümâyûn kapudanı Ali Bey ma'iyetinde olan sufun-ı hümâyûn levendâtının ta'yînâtı lâzimesiyçün sünûh eden irâde-i seniyye iktizâsı üzere uhde-i müşîrîlerinde olan Dıraç mukâta'ası malına mahsûb olmak üzere iki bin kantar peksimad ve bin beş yüz vukıyye pirinç ve ol mikdar fasulyenin irsâline müsâra'at buyurmakda oldukları ifâdesini şâmil kapu kethüdâları bendeleri tarafına mersûl şukka-i müşîrîlerini mûmâ-ileyh irâ'e etmekle mezâyâsı rehîn-i ittîlâ'-i hulûsûrî olub bu vechle ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri ma'iyetine asker irsâline mübâderet ve peksimad ve zehâir-i sairenin dahi irsâline mübâşeretleri zâtınıza da me'mûlümüz olan gayreti te'kîd etmekle müceb-i şitâyiş ve tahsîn olarak şukka-i mersûleleri hâkipâ-yı hümâyûn-ı mülûkâneye dahi arz ve takdîm ile meşmûl-i nigâh-ı âtîfet iktinâh-ı cenâb-ı pâdişâhî buyurulmuşdur. ... mesarıfıçün bundan akdem tertib olunan mebalîğden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübâşeretiyle dergah-ı ali kapucubaşlarından râfi' ariza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâ-yı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes'ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sür'at avd ve ircâ'ı hususuna müsâ'afa-i behiyye-i

vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuştur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi'l-vücuhi ri'ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşı hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzîleri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî Te'âlâ lede es'adü'l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir. El-hâletü hazihi daire-i sâdıkânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ'is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâ-yı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendeğî haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle hakkında lutf ve eltâf -ı vezirilerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes'ulât-ı acizânesinin is'âfiyla tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsî' buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i mas'ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa'ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

-216-

Cenâb-ı hamiyet elkâb ve düstûrâneleri gayret ve salâbet ile mevsûf vüzerâ-yı izâm saltanat-ı seniyyeden olduklarından her bir emr ü irâdenin sür'at tenfiz ve icrâsına müsâberet buyuracakları i'tikâdı hakk-ı sa'âdetlerinde ber-kemâl ve müte'allık olan irâde-i seniyye mücebince mârû'z-zikr peksimad ve pirinç ve fasulyenin lâzım gelen esmânı bundan böyle mukâta'a-i mzenin hesâbı rü'yetinde iiktizâsına göre idhâl ve tanzîm olunmak üzere tersâne-i âmire defterlerine kayd ve iiktizâsının icrâsına mübâderet eylemesiyçün izzetlü defterdar efendi bendelerine havâle ile tanzîmine ibtidâr kılındığı vâreste-i kayd-ı eşkâl olmağla her halde zât-ı sa'âdetleri isbât-ı müdde'â-yı dirâyet-kârî ve hamiyet-i himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür.

Yanya'dan Mora'ya varınca isyân ve tuğyan eden re'âyânın makr ve tedmîr ve bermuktezâ-yı şer'-i mutahhar emvâl ve eşyalarının nehb ve igtinâmı ile ıyâl ve evladlarının esir olunması husûsu uhde-i istibhâl-i dâverânelerine ihâle ve tefvîz ile ol bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî felan mübâşeretiyile ba's ve tisyâr olunmağla bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde keyfiyet ma'lûm-ı âlîleri olan haseki-i mûmâ-ileyh bendelerinin savb-ı abîdâneme kadem-i münâsib ve ta'alluku olub zâtında ... sadâkatkâr bir kulları olmak hasebiyle hakkında mehâsin-i inzâr-ı mekârim-âsâr-i hidîvâneleri bî-dirîğ ve mebzûl buyurularakbu erâhim-i din-i mübîn ve maslahat-ı hayriye-i devlet-i ebed karîbinde karînen ber-vefk-i me'mûl ve matlûb-ı âlî husûlüne himem-i seniyye-i dâverâneleri bi'l-vücûh ma'rûf buyurulmak niyâzıyla hassaten işbu arîza-i bendegî terkîm ve imlâ ve meb'ûs-ı savb-ı mekârim-intihâları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet muhât-ı ilm-i âlem-şümûl-i hidîvîleri buyuruldukda ber-vech-i niyâz himem Rum milleti beyninde tahaddüs eden defâd ve mel'anın ibtidâ-yı zuhûrundan berü Der-saadet'de olan Rusya elçisi devletin bu fesâd ve şikâkda medhal ve rızası olmadığını takrîren ve tahrîren beyân ve ifâde etmekte ise de millet-i mersûmenin mürtekib oldukları işbu isyân ve fesâd mücerred Rusyalunun naşı altından ve beklî bütün bütün ânın tahrîk ve fesâdından olması câ-yı şübhe olmadığından başka işbu keyfiyet bazı emârât-ı

-217-

... dahi müsebbit olduğundan her ne kadar Rusyalu açıktan açığa kans-ı ahd ve i'lân-ı harb etmiş ise dahi Rusyalunun mücerreb ve m'lûm olan usûl ve hareketine mebnî devlet-i aliyye Rusyaluyu zâhiren musâlih ma'nen muhârib bilerek usûl ve ihtiyâtiyeyi ve levâzım-ı tebasur ve âgâhîyi elden bırakmayub ânâ göre her bir taraftan tedâbir-i mülkiyyesi icrâsına i'tinâ ve bir taraftan dahi naks-ı ahd sûreti taraf-ı devlet-i aliyyeden vukû' bulmaması emr-i ehemmine ikdâmen elçi-i mersûmunbazı ifâdât-ı vâkı'asına lâyıkiyla cevâb i'tâ etmekte olub ancak elçi-i mersû bu günlerde huşûnet-emîz usûllere teşebbüs ederek bi'l-âhire sefâret takımını alub Rusyaya avdet etmek üzere devleti tarafından memur olduğunu beyân ve hemen kalkub gideceğini dermiyân etmiş olduğundan el-hâletü hâzihî devlet-i aliyye ile Rusya devleti musâlih midir yohsa muhârib midir deyu lede'-ssuâl musâlih olub muhârib olmadığını îrâd etmiş ve musâlih olan devletin elçisi bu vechle hareket vemu'âmele etmeyeceği ve eylediği halde bi'l-mukâbele ne demek iktizâ edeceği cevâbı verilmiş ise de elçi-i mersûm huşûnet ve ta'annüdünde ısrâr eylediğinden ve

der-sa'âdetde bulunan düvel-i saire elçileri dahi canib-i saltanat-ı seniyyeden elçi-i mersûmun azîmetine mûmâna'at olunmayub matlûbu üzere haline bırakılması sûretlerini tahrîren ve takrîren ifâde eylemiş olduklarından vüzerâ-yı izâm ve ulemâyı fihâm ve ricâl-i devlet ve ocak ağavâtıyla akd-i encümen-i meşveret olunarak elçi-i mersûmun bu vechle devletim tarafından memuriyetim böyledir. Deyu kalkub gidecek olması her ne kadar kendüsünün ru'ûneti iktizâsına haml olursa bile bir devlet memuru kendülüğünden bu gûne harekete cesâret edemeyeceğinden mersûmun bu mu'âmelesi Rusya devletinin kendüye tenbihinden neş'et edeceği zâhir olub lakin henüz Rusyalunun i'lân-ı harb mu'âmelesi açığa çıkmamış ve elçisi dahi bu vechle infi'âl sûretinde hemen avdete memuriyetini beyân eylemiş olduğundan ve her ne vakt olsa Rusyalunun naks-ı ahd edeceği meczûm idüğünden elçi-i mersûmu cebren tevkîf mu'âmelesi icrâ olursa bir fâideyi mûceb olmayacağından başka bilâ-mûceb düvel-i sairenin devlet-i aliyye aleyhine söz söylemelerini müstelzim olacağından der-cenk-i evvel bazı

-218-

... ve ihtimâlâtı der-uhde etmekte ise mâdâm Rusyalu şimdiki halde ibrâz eylediğine nazaran mes'ûliyeti kendü üzerine almak üzere elçi-i mersûmun ısrârından nâşî gidün gitmemeklikde ...(görüntü kirli) olması ve elçi-i mersûmun şimdiki halde işbu mu'âmele ve hareketi dahi Rusyalunun ve bundan böyle i'lân-ı harb etmesi ihtimâlini mü'eyyed olduğundan iktizâ eden tedâbir-i âcilenin icrâsına bakılması tensîb olunmuş ve irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi bunun üzerine ta'alluk ederek Eflak ve Boğdan taraflarına ve kılâ' ve serhadâta kifâyet mikdar askeri tertîbine şürû' ve mevcûd olan asâkirin dahi yeniden tertîbât-ı sayfiyye ile teksîrine mübâşeret ve sair mahal-i mukteziyenin takviye ve istihkâmâtına i'tinâ ve ve dikkat olunmuş ise de cenâb-ı müşîrîleri ve sair vülât ve muhâfızîn hazerâtının keyfiyet ve dikkat ve maslahat ve muktezâ-yı irâde-i aliyyeden olarak bu husûs cümle vüzerâ-yı izâm ve muhâfızîn-i...ve ihtâr kılınmış olmağla zât-ı sa'âdetleri dahi devlet-i aliyyenin müteşebbis olduğu usûl ve hareketi bilerek ve Rusyaludan kat'an emniyet câiz olmayub Der-saadet'de olan elçisinin dahi ber-vech-i meşrûh sûret-i huşûnet ve ru'ûnet ibrâzıyla avdete ısrâr eylemesi her ne kadar şimdilik Rusyalu naks-ı ahd etmeyerek izhâr-ı müsâlemet etmekte ise de bundan böyle i'lân-ı harb etmesi ihtimâlini te'yîd eylediğini der-pîş ve tefekkür buyurarak ânâ göre müteyakkızâne ve mütebassırâne ve bir an ve bir dakika gâfil bulunmayub ale'd-devam hâzır ve

âmâde ve âgâh bulunmaklığa bezl-i mehâsıl-ı kudret buyurmaları siyâkında cenâb-ı atûfet-meâbları Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün bâ-hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn-ı şâhane memur buyurulmuş idüğü bu def'a savb-ı hâlisânemize vârid olan bir kıt'a mektûb-ı sâmîde muharrer olmağın zât-ı hayderî-simât-ı düstûrîlerine ebâ-an-cedd mürüvvet olan mâye-i merdânegî ve şecâ'at ve gayret ve salâbet-i vezîrîleri muktezâsınca tıbkı fermûde-i seniyye üzere ol taraftan hareket ve bir mahalde tevakkuf etmeyerek seyr-i serî' ile azîmete himmet buyuracakları meczûm-ı hâlisânemiz ise de işbu gavurların bu günlerde tuğyânları begâyet ziyâde olduğundan hemen muktezâ-yı irâde-i seniyye üzere bir an akdem azîmete himmetleri hassaten temennâmız idüğü ve hânedân-ı müşîrû'l-erkân düstûrîlerini öteden berü devlet-i aliyyeye sâdikâne ve cânsiperâne hıdmet eyledikleri zâhir ve cenâb-ı devletleri dahi bu maddede gerek dinimize ve gerek devletimize bir hıdmet ederek nâm-ı nâmî-i sâmîleri ilâ-uhrâû'l-edvâr sebt-i cerîde-i rüzgâr olarak hakk-ı ehakk devletlerinde derkâr olan mehâsin teveccühât-ı hazret-i cihândârînin bir kat dahi tezâyüd ve terakkîsine sebep-i müstakill olacağı bâhirdir ve işbu memuriyet-i düstûrîlerin sebebiyle öteden berü kânûn-ı dilde zebâne-keş olan ateş-i iftirâkları âb-ı zemzem vuslatlarıyla muntafî olacağı derkâr olmağın bu bâbda dahi hâsıl olan hubûr ve sürûrun hâric-i ez-havsala ta'bîr idüğünün iş'âren devletlü Halet Efendi hazretlerinin savb-ı devletlerine olmak üzere derûn-ı tobramızda çıkan bir kıt'a arızası dahi leffen taraf-ı vâlâları kılındığını ittihâden kâime-i senâverî terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i seviyy-i atûfet-kararları kılınmıştır.

-219-

Hemen ana ikdam sipâh heft eylemekdir. Zir-rân-ı hükümet-i müşîrîlerinde olan İskenderiye ceziresinin işbu otuz dört senesi malıyla sinin-i güzeşte bakâyası emvalinden olarak yalnız otuz üç bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşîşatlarına havale buyruluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma'dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve

ma'adasının isti'cal olduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahrirati defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olduğunu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma'adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir –i muhalasatname-i vedad-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ savb-ı vedad-kari-ibî-merâlarına iddi'adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdîye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tizyârına ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzani menût şime-i mekarim-nişânîleridir. Öteden berü mecbûl oldukarı mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

-220-

Cenâb-ı me'âlî-simât-ı müşîrîlerine an zuhrü'l-gayb bedîhü's-sübût olan hulûs ve husûsiyetimiz hasîsi ve sem'e deryâdan ârî ânen-fe-ânen tezâyüd ve tekessürü evc ve kemâle vâsıl olduğuna binâen du'â ve senâları zikr ve beyân kılınmakda idüğü zâhir ve senâver-i kadîmleri bundan akdem taraf-ı devlet-i aliyyeden memuriyetiyle makarr ve hükümet-i müşîrîleri olan İskenderiye hasbe'l-kader memuriyetimizde cenâ-ı kerîmâneleriyle her ne kadar mülâkât müyesser olamamış ise de tam-ı düsûrîleri mesmû'-ı hulûsûrî olarak gâibâne hulûs ve muhabbetlerinde olacağımdan başka min-gayr-ı istihkâk iki def'ada hazret-i sadâret-penâhî kethüdalığı hıdmetinde olduğum müddetde savb-ı savab-nümâ-yı sâmîlerine hakiki ve samimi derkâr olan ihlâs ve hulusum muktezâsı üzere gayret-i devletlerinde bir an kusûrum olmadığı ma'lûm-ı müşîrîleri omuşdur zann ederim. Ber-muktezâ-yı takdîr cenâb-ı bârî avâtıf-ı aliyye-i mülûkânededen rütbe-i vâlâ-yı vezâretleNİğde ve Yenişehir ve Kırşehir sancakları uhde-i senâverîye müceb ve Mora üzerine memuriyetimiz zuhur edüb derhal asâkir-i vafire ile îfâ-yı memuriyete kıyâm ederek İzdin Kasabası nam mahalle lede'l-vusûl mahall-i merkûme civârında olan gavurların kahr ve

tenkîlleriyle uğraşılmakda iken taraf-ı düstûrîlerinden asâkir ile memur ve ta'yîn buyurulan felan ve felan bendeleriyle her bâr mülâkâtımızda senâ-yı devlet ve midhat-ı müşîrîleri nehîb-i zibân tezkâr kılınmakda idi. Bu sene-i mübâreke İzdin ve havâlisinde tâ'ûn hastalığının kesreti sebebiyle pek çok adem telef olub mûmâ-ileyh felan bendeleri dahi illet-i ma'hûdeden ecel-i mev'ûduyla irtihâl-i dâr-ı bekâ eylemiş olduğundan hüdâ bilür kendü evladım gibi bâdî-i mahzûniyet-i muhlis olmuşdur. Ne çare emr-i hak böyle imiş. Cenâ-ı hazretullah zât-ı sâmîlerine ömr versün tâ'ûn maddesi cemî' mevânî'in eşeddi olub ale'l-husûs bu askeri taifesini tâ'ûndanj havfı sairlerinden ziyâde olduğundan mûmâ-ileyhin vefâtından sonra taraf-ı müşîrîlerinden gönderilen asâkirin birazı vefât edüb ve birazı dahi kemâl havflarından firâr eylediklerine binaen merkûm felan kulları mevcûd ma'iyyeti olan asker-i cüz'iyye ile İzdin Kasabası'nda duramayub kasaba-i mezbûra bir buçuk sa'ât mesâfe olan adada senâverlerinin ordusunda kıyâm eylemekdedir.

-221-

Cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i ... mûrisü'l-mübâhât ... an ihtiyâcü'l-âlât ... kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsifâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidivânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet irsâm eylemek farîza-i zimmet-i çâkerânem olan da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-itmâm arzihâl-i bende-i bekâ-cû-yı ubûdiyet-merâmlarıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrîleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu'âmelesinden olduğuna nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden kestahâne simden musanna' yaldızlı bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib'âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te'âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâ-yı hâtır-ı bâhirü'l-iclâl ile isti'mâlini müyesser ve nasîb ve sadâ-yı mehâbet -ihtivâsı ra'b-endâz kılub e'âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bi'l-mu'în. Veli-ni'met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve üncine-i ... i'tibâr ve kabul buyurmaları.

Cenâb-ı mekârim-elkâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan hukûk-ı mehr ve muhabbet ve nekâde-i şevk ve hakikat-ı fuâdiyemiz ezeli ve kayd-ı ta'rîfden vâreste

ve müstağnî ise de icrâ-yı levâzım nısfü'l-vâsılaya ikdâm vâcibe-i ... olduğuna mebni mukaddemce isti'lâm mübârek tab'-ı âlîlerine dair takdîm olunan hulûsnâmemizin vusûlünü şâmil ve îfâ-yı ihlâs ve mu'âvenet-i zâtiyelerini müştemil bu def'a firistâde-i mürüvvet buyurulan şukka-i şerîfe-i fazîlâneleri vâsıl ve hulâsa-i mezâyâ-yı sadâkat ihtivâsı ma'lûm -ı hulûsûrânem oldukda sultanımın hulûskârîde olan vüfûr ve rû-muhabbet-i kalbiyye ve bi'l-hâssa ahbâr-ı sâre-i ikbâl ve afiyet-i necîbânelerinden fevkü'l-ifâde sürûr ve handân olarak bir kat dahi ezkâr-ı hayriyyeleriyle meşgûl.

Bendegânem oldukda müterakkiyun-ı vakt-i fırsat olan gûruh-ı eşkıya be-tekrar ferceyab olacakları mûlahazadan hâli olamdığı ecilden dua-yı devam-ı ömr ve devletlerinde olan fukara ve züefanın hallerine merhameten ve bizim dahi edna ve lâşi-hatırımıza mûraaten paşa-yı mûmâ-ileyhin mahal-i mezkurede ikameti cecaz görülmeyip ruy-ı âmâl ve meramlarına havale-i dest-i itrâd ve mahal-i mezkureden ib'ad buyurulmak teferru'uyla arzıhal-i abidanem terkimine ictisar ve merfu'-ı hâkipây-ı kimya-ibadları kılınmıştır. Ömr ve devlet ve ikbal ve fûru-haşmet ve iclal-i hidivaneleri gün be bün tezayüd ve efsun ve saye-i inayet-vâye-i emn-vâye-i müşiraneleri fark-ı acizanamde devam-nümun olmak duaları merfu-ı dergah-ı kadir için kılındığı izahıyla arzıhal-i bende-i sadakat-meşmulleridir ki öteden berü hanüman-ı rasinü'l-bünyan-ı hidivanelerinin bendegân-ı sadakat-nişanlarından olduğu vâreste-i kayd ve beyan olmağın sabıkan İlbasan sancağı mutasarrıfı Abdullah Paşa mukteza-yı cibiliyetleri üzere ikaz-ı fitne ve fesada sa'î ve merasim-i civariyete adem-i itibarı bedihî ve sancak-ı mezkur ahalileri kullarına daima isal-i zulm ve hasarı emr-i celî olamkdan naşi bi-keremihi teala eltaf-ı aleyh mâlanihaye-i mülükeneden liva-i mezbur karındaşım Mahmud Paşa bendelerine tevcih ve ihsan ve ale'l-umum zulm ve şetmleriden bizar olan ahali-i İpek kullarının hücumlarıyla bundan akdem paşa-yı mûmâ-ileyh İpekden ihrac ve ib'ad ve bil'-cümle ahali-i belde-i mezbure istid'alarıyla yeğen-i mükerrerleri saadetlü Mehmed Paşa bendeleri mütesellim ik'ad ve bi-hamdillahi teala liva-i mezkur ve gerek bu havaliler saye-i merahim-vâye-i hazret-i padişahi ve hüsn-i himaye-i seniyye-i veziraneleriyle kemâl-i istirahat ve emniyet üzere iken mûmâ-ileyh Abdullah Paşanın biraderi bu defa zir-i nigin-i inayet-rehin-i veliyyü'n-niamaneleri Betveşeye vürud ve usat ve eşkiyanın tahrikiyle bu havalilere ilkâ-yı tohum-ı fedad daiyyesinde olacağı mûlahazadan gayrı meb'ud olmağın ba-âsude-i hâl tezayüd-i

ömr ve devlet ve iclalleri dualarına muvazabat ve iştigal üzere olan fukara ve züefaya

-222-

...ve ednâ hatır-ı bedegiye riayeten paşa-yı mûmâ-ileyhin be-tekrar küşadına sa'î olduğu bab fitne ve fesadın istisvab-ı rey-i zerin-i müşiraneleriyle insidadına inayet ve bu havalilerin ibkâ-yı emniyet ve istirahatlerine merhamet buyurmaları niyazı ile ibraz-ı sıdk-ı bendegânem zımnında arzıhal-i çakeranem tahririne ibtidar ve adamım felan kullarıyla merfu-ı hakipay-ı inayet kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ niyaz-ı acizanem adamım kullarıyla takririnden dahi muhat-ı ilm-i âlem-âra-yı veziraneleri buyuruldukda niyaz ve istid'a-yı bendegânem... ısga buyurulmak babında eltaf ve inayet devletlü inayetlü atafet ve refetlü veliyyü'n-niam kesirü'l-kerem efendim sultanım hazretlerindir. Karındaşım ve yeğenim bendeleri ve emn-i devlet-i meyamin-i hidivilerin telsim ve takbil ve davat-ı ruz-efsun-ı veliyyü'n-niamaların tersil ederler efendim. Ömr ve devlet ve ikballeri tezayüd ve efsun ve vücud-ı mesud-ı hidivaneleri cemi' arizatdan me'mun ve masun olmak duaları takdimiyle arzıhal-i bende-i sadakat-meşhunlarıdır ki hamdullahi teala derya-yı eltaf-ı hazret-i cihandari hakk-ı bendegânemizde temevvüc ve tehnic edip işbu mâh- ramazan-ı şerifin on beşinci gününde âvâtıf-ı aliyye-i mülükâne ve âvârik-ı seniyye-i hüsrevânededen İlbasan sancağı yeğenim paşa bendelerine tevcih ve ihsan ve ol babda ziver-i sahifa-i sudur olan tevcih ferman-ı âlişanı şeref-resan olub bais-i mahzuziyet-i devletleri buyurulacağı meczum-ı bendegânem olmağla tebşiriyle zir-i hükümet-i veziraneleri olub liva-i mezkûr mütemadi olduğu mahallerin iki kıt'a buyuruldukları yeğenim paşa-yı mûmâ-ileyh bendeleri tarafından tahrir ve temhir ve silahlaları Abdi Ağa kullarıyla savb-ı devletlerine tesyir kılındığı beyanıyla ibraz-ı bendegânem zımnında arzıhal-i dua-i me'al-i çakeri tahririne ibtidar ve merfu'-ı hâkipây-ı inayet kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ manzur-ı ayn-ı inayet ve muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı devletleri buyuruldukda me'luf olduğumuz hüsn-i inzâr mekârim-i âsâr-ı veliyyü'n-niamaneleri hakk-ı bendegânemizde bî-diriğ ve sezavâr buyurulmak babında inâyet.

Meblağ-ı mezbûr izam-ı mevad-ı devlet-i aliyyeden olan mevâcibe müretteb olmak hasebiyle tahsil hususunda mecburiyet derkar ve zat-ı vâlâları imsallerine mukayyes olmayub saltanat-ı seniyyeni hayr-hâh ve rızâcûy-ı bende ve bendezadesi oldukları cihetden bu makule hususat-ı mirinin hüsn-i tesviye ve temşiyetine sarf-ı bârî-i pî-

şümâr buyuracakları emr-i âşîkar olmakdan naşî gerek bakaya-yı mezkûrenin ve gerek otuz dört senesi emval-i cizyesinin mukteza-yı kârdânî ve hemkârî ve mübteğâ-yı mühimsâzî inâyet-şî‘ârîleri üzere lutf ve inayete şu günlerde tedarik ve mübaşîr-i merkûma teslimen cihad mevacibi ihracından mukaddem hazine-i âmireye irsal ve teslimi hususuna ve nur-ı himem-i seniyye-i daverileri mebzûl ve bî-dirîğ ve mübaşîr-i merkûmun ol vechle hitam-ı maslahat-ı memuresiyle karîben i‘ade-i ve insîrâfına inâyet-i aliyye güveh-endâzîleri meşmûl ve meşbuğ buyurulmak temennâsı ni‘am-ı üslûbiyesiyle zeri‘a-i ubudiyetim olmuştur.

222-

Bi-mennihî Te‘âlâ lede şerefü’l-vusul keyfiyet evamir-i şerife-i mezkûreden dahi malum-ı ilm-i âlem-ârâ-yı düsturâneleri buyuruldukda ber-vech-i mümtenâ-yı bendegânem himem-i aliyye-i müşîrileri bî-dirîğ ve masrûf buyurulmak babında metn-i arîza-i çâkeride muharer İskenderiye cizyesi malı mevâcibe müretteb olub malum-ı devletleri olduğı vechle mevâdd-ı saireye mukayyes olmayub devlet-i aliyyenin ehemmi mehmâmından olmak mülâsebesiyle tertibatın vaktiyle irsaline himmet-i saltanat-ı seniyyeye bir hîdmet ve ba-husus-ı çâker-i keminelere muceb minnet olacağına mebni zikr olunan mevâcib tertibiyle bakâyâ-yı mezkûrdan ne mikdarının tahsili mümkün ise tahsil ve mübaşîr-i merkûma teslimen evvel-be-evvel irsal ve hazine-i âmireye teslimi ve kusurunun dahi per-der-pey tahsil ve mütebâkiyyen irsal ve tesbîli hususuna himem-i kâmile-i düsturileri sezâvâr ve derkâr buyurulmak babında emr ü ferman hazret-i men lehü’l-emrindir. Tahsil babında başka ısdar oluna evâmîr-i şerife dahi âher hususa memuriyetle savb-ı sâmilere irsal kılınan kahvecibaşı çâkeri Ahmed kullarının ilave-i memuriyeti kılınarak tesyir-i savb-ı vâlâ-yı vezirleri kılındığından naşî mebâliğ-i mezbûrenin dahi ber-muceb-i emr-i şerife tamamen ve kamilen yerlü yerinden inzimâm-ı re’y-i düsturileriyle cem‘ ve tahsil ve merkûm kullarına tevd i‘en Der-saadete irsal ve hazine-i âmireye tavsîli hususuna himem-i seniyye-i daverileri bî-dirîğ ve erzân buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı ihlas ve ihtisasım meblağ-ı mezbûrun beher hal tahsil ve hazine-i âmireye teslim olunması babında te’kid ve isti‘câli işbu sene-i mübareke evâhir-i Rebi‘ü’l-evvelinde emr-i şerifim ısdar olunmuşdu. Şimdi tarafından vürud eden tahrirat meâlinde emr-i şerif-i mezkûrun vusulünden bahisle be-hükmihi billahi Teâlâ bu sene-i mübarekede vuku‘ bulan veba hastalığının gün-be-gün tezâyüdü hasebiyle gerek ahali-i memleket ve gerek ahali-i serhad

beynlerinde mefkûd ve külliyyen mesrûr olduğunu beyan birle hastanın mündefi‘ olmadıkça meblağ-ı mezbûr irsal olunamayacağını tahrir ve inhâ eylemesini bab-ı inayet-meâb-ı hidivânelerine mensub bende-i inâyet-şirmendeleri olduğum vâzıh-ı hayatdan olmağla vâcibe-i dikkat-i çâkerânem ve lazıme-i uhde-i bendegânem olan füzûnî-i eyyâm-ı ömr ve devlet ve ikbâl ve tezâyüd-i hengâm-ı fûrû-haşmet ve iclal-i veliyyü’n-ni‘âmâneleri da‘vâtıyla ve

-223-

... zahir ve beraber arz-ı senâ-yı çâkerânemle tasdî‘-i devletlerinden ihtirâz-ı bendegânem bâhir ise de dem-be-dem hakk-ı kemterânemde sezâvâr buyurulan eltaf-ı bî-gâye i‘tâf-ı ... şevk-i çâkerânem olub demişlerdir “gelenler bizden evvel kulaş aşık olur imiş gözden evvel” mevdâsınca bu sene-i mübarekede an-zahrü’l-gayb miyâne-i hulus-metânedede mün‘akid-i cibâl-i nâ-inhilâl muhabbet-i deruniyem muktezâsınca beraber midhat ve sitâyış ve senâlarıyla evkât-güzâr ve ibrâz-ı hulusa vesile-hâh iken mücerred merasim ittihâdı ve ibraz-ı hulusuriye ri‘ayeten bu defa oğlum felan hakipa-yı devletlerine yüz sürmek ve ruhsaten cerâyid-i çerâğ-ı bendegân-ı hassaya kayd buyurulmak emniyesiyle ol tarafa atf-ı mecâm-ı azimet etmekle ba‘d-ezin canib-i hulus-ı bîm-merâların dergahından tatrîk buyuruldu.

Mefâhirü’l-kuzât ve’l-mekârim me‘âdinü’l-fezâil ve’l-keâm Yanya ve Delvine ve Ohri ve İlbasan sancaklarında vâki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân vücûh-ı âhâlî ve bi’l-cümle hânedânân zîde kadruhum tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Tepedelenli Ali Paşa’nın envâ‘ habâset ve mefsedetinden başka zât ve merâhim-simât-ı hidivâneme vedi‘a-i cenâb-ı hâlikü’l-berâyâ olan fukarâ ve zu‘afâyâ zulm ve ta‘addîsi derece-i gâyete varmış ve Arnavudluk ve Rumili’de bunca eşrâf-ı hânedân ve mîr-i mîrân ve bey ve beyzâdegânın i‘dâmları ve envâl ve emkâklarının gasbı ve Deyre ve Kırçova ve Draç maddelerde ve keyfiyât-ı ma‘lûme-i sâired esebkat eden gûnâ-gûn kazâhat ve şenâ‘ati dahi hakkında müceb-i nefret ve infî‘âl olmuş olun bu husûslar gâh nush ve pend sûretlerinde ve gâh tehdîd ve tevbîh zeminlerinde tenbîhât ve vesâyâ-yı lâzıme ile evvel ve âhir kendüsüne yazılmış ve tebdîl-i silk ve mişvâr ve tahvîl-i etvâr ve gerdâr eylemesi vekâikı bi‘d-defa‘ât iş‘âr ve inhâ kılınmış iken muktezâ-yı hilkat ve cibiliyeti üzere adem-i ısgâ ve beklediğinden gerü kalmayarak dürlü dürlü hile ve desâisi icrâ etmekden nâşî hakkında icrâsı îcâb eden emr ... sinn ve sâline hürmeten ihtiyâr-ı sâni olunarak ibtidâ-yı emirde derbendât nezâreti ve ba‘dehû Ohri ve

İlbasan sancakları uhdesinden sarf ile seyyiât-ı sâbıkasından te'ayyüb ve ol makûle zulm ve ve adâvât ve bagî-i vataniyândan âyib olarak yalnız Yanya ve Delvine sancaklarına kanâ'at ve ma'adâ her bir mahalden el çekmeğe dikkat eylemek şartıyla mal ve canına bir gûne zarar ve ziyân gelmemek üzere itminân verilmiş ise de bu vechle mazhar olduğu müsâ'ade ve merhamet-i şâhânemin kadr ve şükrünü bilmeyüb irâde-i seniyyeme fi'len imtisâl etmediğine binâen zikr olunan Yanya ve Delvine sancakları sahi âhere tevcîh ile kendüsü vezâreti ref' olunarak evlâd ve ahfâdıyla Tepedelen

-224-

Kazâsı'nda ikâmete memur olmuş ve ânâ dahi adem-i itâ'at izhâr ve envâ'habâset ve hud'aya ibtidâr etmekden nâşî asla ve kat'â ıslâh kabûl eylemeyen nüfûs-ı şerîreden olduğu lede't-tebeyyün taraf-ı şer'-i enverden verilen fetevâ-yı şerîfe mücebince i'dâm ve izâlesi husûsuna irâde-i kâtî'a-i cihândârânem ta'allukuyla üzerine vüzerâ ve sâir memurlar gönderilmiş ve mu'ahharan Yanya cânibi ser-askerliği dahi hâlâ Mora Valisi sadr-ı esbak düstûr-ı ekrem ve mu'azzam müşîr-i mufahham ve muhterem nizâmü'l-âlem vezirim Hurşid Ahmed Paşa edâmallahu Te'âlâ iclâlehûya ihâle ve tefvîz olunmuş olub İnşâllahu'r-rahman şakî-i merkûm karîben mücâzât-ı şer'îyyesini bulacağında iştibâhım yokdur. Lakin bu hâin sâire makîs olmayarak el-hâletü hâzihî mahsûr olduğu kal'ada dahi tek durmayub etrâfi ifsâd ve tahrîk da'îyyesine düşerek bundan mukaddem bi'l-istîmân memurlar tarafında dehâlet edenlerden agu mühürdar ve silahdar İlşyas misillü bazılarını birer takrîb itmâ' birle anlar dahi magzûb-ı merkûmun hile ve desisesine aldanub Yanya etrâfında olan bazı firâde geşt ü güzâr ve kimi Tepedelen tarafına gidüb kendüyü bilmez bazı kesânı itmâ' ve ifsâd ile ittihâz hevâdâra ictisâr üzere oldukları bi'l-ihbâr tahkîk-kerde-i şâhânem olub ol makûle müfsid-i merkûmun itmâ'ına aldanarak dâm tezvîrine düşenler sonra pişman ve mazhar-ı hazin ve hüsrân oalcakları beyândan müstağnî ve nezd-i mekârim-i i'tiyâd-ı şâhânem muktezâ-yı mülkdârî üzere ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe yalnız merkûmun i'dâm ve izâlesiyle levs ve cevri habâset-i âlûdundan tathîr-i bilâd ve âsâyiş-i ibâd maddesinin husûlü olub bu sûret hâsıl olduktan sonra şakî-i merkûmdan başka hiç ferdin ezerde ve rencide olmamasına ve tûl-i müddet pençe-i zulm ve ta'addîsinde zebûn olan aceze-i re'âyâ ve berâyânın bundan böyle ale'd-devam emn ve istirahatleri esbâbının istihsâline masrûf idüğüne mebnî bu bâbda istîmân ve saltanat-ı seniyyem memurlarına mutâva'at ve inkıyâd ibrâz ve

beyân edenlerin cümlesi zîr-i sâye-i hümâ-vâye-i devlet-i aliyyemde müstazîll ve mahmî olarak hiçbir vakitte kendülerine şudur budur deyu bir gûne ta'addî vuku'a gelmeyeceğinden gayrı bu sûret dünya ve ahiretde dahi müceb havz ve saltanat idüğü bedîhîdir. Kaldı ki merkûmân misillülerin itâ'atinden rû-gerdân olmaları mücerred magzûb-ı merkûmun zay'asına aldanmaktan neş'et etmekle gerü saltanat-ı seniyyem memurlarına samimi dehâlet ve riicâ-yı afv ve merhamet eyledikleri halde kendülerine bir şey denilmez. İşte keyfiyeti yani taraf-ı devlet-i aliyyeme mutâva'at ve hüsn-i hıdmet müceb-i necât ve hilâfete cesâret müstelzim-i envâ'-i ukûbât idüğü tekrar bildirdim.

-225-

Eğer yine mugâyirî hareket ve böyle bir habîsin tarafdarlığında ısrâra cür'et eder olur ise o makûlelerin vebâlleri boyunlarına olsun. Anv ü inâyet rabb-i müste'ân ile hiç biri pençe-i kahr ve dimâr-ı pâdişâhânemden tahlîs ger? beyân edemeyecekleri bî-iştibâh olmağla biz ki kuzât ve nüvvâb ve vücûh ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyeti cümleye i'lân ve işâ'at ve rızada olanlar her vechle emin olub magzûb-ı merkûma uyanlar pişman olacağını dünya ve ahiretde cezâ-yı amellerini göreceklerini bâ y ü gedâ herkese ifhâm ile cezâ-yı lâzîme-i imtisâlleri ve sadâkate bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatta-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı cihândârânem mücebince herkesi ikâzen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuştur. İmdi necât ve selâmet-i saltanat-ı seniyyem memurlarına dehâlet ile hâsıl olacağı ve merâm ve maksûd-ı şâhânem ancak hâin-i mezbûrun izâle-i vücûd-i habâset-i âlûduyla bunca vakitten berü dest-i istimkârânesine bahş olan bilâd ve fukarâ ve zu'afânın tahlîsi maslahat-ı hayriyyesi olub âher hiç ferd hakkında sû-i irâde ve niyet olmadığı cihetiyle merkûmdan yüz çevirüb devlet-i aliyyem memurlarına dehâlet ve istîmântaleb ve hâhiş gösterenler her kimler olur ise olsun iltifâtdan gayrı mu'âmele müşâhede etmeyecekleri merkûmân misillüler dahi gerü saltanat-ı seniyyeme itâ'at ve istid'â-yı afv ve merhamet eyledikleri halde bir vakitte kendülerine kimesne tarafından bir şey denilmeyeceği ve hal böyle iken yine şakî-i merkûm tarafdarlığında ısrâr ve ifsâd ve tahrîk sûretlerine ictisâr eder olur ise ol makûleleriçün selâmet-i hal ba'îd-i ani'l-ihimâl idüğü ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı emr-i şerîfimi küçük ve büyük ve a'lâ ve ednâ cümleye i'lân ve tefhîm ederek ifâ-yı levâzım-ı ferman-berî ve istikâmete bi'l-ittihâd ihtimâm ve mübâderet ve hilâfetinden begâyet hazer ve mucânebet

etmeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Vâfir senelerden berü Rum milleti beyninde gayet hafî bir fesâd ve içlerinden ziyâde hıyânete mâil olanlar da gizlü ittihâd olarak merâm-ı fâsidleri devlet-i muhammediye olan devlet-i aliyyeme bir fitne-i azîme açmak ve bu zemin ile ehl-i islam beynine dahi şikâk bırakmak sûretleri olub şimdiye kadar meydana çıkaramamışlar ise de bu defa Eflak voyvodası iken mürd olan Aleko'nun helâki esnâsında Bükreş'de Todori nam kâfir başına cem' eylediği bir takım esâfil re'âyâ ile bagî ve şekâvete ictirâ etmiş ve Boğdan voyvodası Mihail bed-fa'âl tarafından dahi Kalis Kasabası'nda olan serdar ile gönüllü ağası beyninde

-226-

asılsız münâfese peydâ olarak Kalis'de bulunan ehl-i islam tüccârından bir takım bî-cürm ve günâh adamlar şerbet şehâdeti nûş ederek itlâf olunmuş ve Kalis yanmış ve yirmi iki senesi vukû' bulan sefer hengâmında Eflak voyvodası iken Rusya devletine firâr eden Esbilanzi'nin oğlu Aleksandri müte'âkiben Prut Suyu'nu berü tarafa geçüb Yaş Kasabası'na duhûl birle kasaba-i mezkûreyi zabt ve Boğdan voyvodası hâin-i mesfûr dahi ânâ tab'iyet ederek ve eşkiyâ-yı merkûma memâlik-i mahrûsemde âsûde-nişîn ... emn ü emân olan devlet-i aliyyem re'âyâsına taraf taraf gûnâ-gûn derâcîf? ve türrehât neşrine ibtidâr eyleyerek güyâ zu'm-ı bâtıllarınca mersûm Aleksandri Rum milletini ayaklandırub elinden gelür ise berü tarafa mürûr ile millet-i İslamiyeyi ayaklar altına almak dâ'iyye-i kâsidesinde idüğü memurîn-i devlet-i aliyyem taraflarından kağıdları tutularak tebeyyün ve tahakkuk eylemiş ve ol esnada Dersaadet'imde olan Boğdan kapu kethüdarları ve müte'allıkât ve sairlerinin bu taraftan bir takarrub firârları vuka gelmiş ve İstanbuldan Tunaya gitmiş olan on beş kıt'a tüccâr gemileri dahi Tımarabad pişgâhına lede'l-vürûd Prut Suyu ağzında vâki' Kamışlık derûnunda saklanmış olan iki bin mikdarı kefere Kamışlık'dan çıkub gemilere hücum birle on dört kıt'asını tutub yağma ve garet etdikleri haber alınmış olmakdan nâşî hadice-i merkûmenin zuhûru re's-i hudûdda vâki' olmak mülâbesesiyle keyfiyer Rusya devletinin Dersaadet'imde mukîm elçisinden devletçe resmen suâl olundukda mersûm Aleksandri ve hevâdârlarının cesâret eyledikleri fesâd ve şikâka Rusya devlerinin kat'an rızâ ve medhali olmadığı

mukaddem ve muahhar resmî ve kat'î cevâb vermiş olub bi-hamdihî Te'âlâ bin iki yüz bu kadar seneden berü din ve devlet-i Muhammediye ve millet-i mansûre-i İslamiyyenin mu'în ve hâmîsi olan Hakk ve subhânehû Te'âlâ hazretlerinin havl ve kuvveti ve ahir zaman peygamberi cenâb-ı Muhammedü'l-Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin meded-i i'ânet-i ruhaniyetiyle tahaddüs eden fitne ve fesâdın tiz elden hüsn indifâ'ı zımnında hâlâ İbrail muhâfızı düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Yusuf Paşa edâmallahu Te'âlâ iclâlehû dahi taraf-ı hümayûnumdan eşkiyâ üzerine ser-asker nasb ve ta'yîn birle bu bâbda lâzım gelen sâir tedâbir-i dârânın?

-227-icrâsına kemâliyle sarf-ı himmet olunmakda olub ancak istihbâr olduğuna göre eşkiyâ-yı merkûme gün-be-gün tekessür ile kesb-i kuvvet ederek asl murâd ve mel'anet mu'tâdları mekir ve mekîdetlerini her taraftan icrâ ile kendü halinde olan re'âyâyı dahi ayaklandırmak ve ma'azallahu Te'âlâ millet-i İslamiyeyi külliyan aradan kaldırmak sûreti olduğuna ve cihet-i âher ile emniyet ve ârâmiş câiz olmadığına nazaran şu vakitlerde mümin ve muahhid olanlar ve din-i mübîn gayretini çekenler hazeriyeti terk ile seferî bulunmak ve saltanat-ı seniyyem dahi merâsim-i hazm ve ihtiyâtiyyeye ri'âyetle ânâ göre maslahatını destgâhlamak farz mesâbesinde olarak keyfiyet her tarafa i'lân ve tenbîh kılınmış olmağla sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin sen dahi yarın kalkub yola çıkacak gibi hâzır ve âmâde bulunub her ne tarafa memur olmak iktizâ eder ise derhal hareket ve azîmete müsâra'at eylemek husûsuna irâde-i seniyye-i mülükânem ta'alluk edüb ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum sahîfe-i pîrâ-yı sudûr olmağın i'lâmen ve îkâzen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ile tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmun oldukda ânâ göre amel ve hareket ve kangı cânibe memuriyetin lâzım gelür ise bilâ-tevakkuf der-an sâ'at kalkub azîmete şitâb ve sür'at etmek üzere şimdiden hazırlanub yarın yola çıkacak sûretinde âmâde ve müheyyâ bulunarak gayret ve sadâkati icrâyâ ihtimâm ve dikkat ve hilâfindan ittikâ ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır.

-228-

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nüzâmü'l-âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mühemmid-i bünyânü'd-devle ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâli'l-mahfûf bi-sunûf-ı avâtıfû'l-melikü'l-a'lâ İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancakları mutasarrıfı vezirim

Mustafa Paşa edâmallahu Te'âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-mekârim me'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm ... merkûmede vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve bây ü gedâ bi'l-cümle ehl-i iman zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Eflak ve Boğdan taraflarında vukû' bulan fesâd ve ihtilâl etrâfa sirâyet ederek Mora re'âyâsının ekserisi bu günlerde âlem-efrâz bagî-i vatanyan olmuş Ağrıyoz? Sancağı'nda vâki' bazı kazâlar re'âyâsı dahi ayaklanmış ve Salta Kazâsı zabt kılınmış ve'l-hâsıl Rumilinin Selanik'den ötesi karışmış idüğü ve eyâdî-i nikbet mübâdîlerine geçen ehl-i İslam nûş-ı câm-ı şehâdet eylediği tafsilâtı bu def'a derbâr-ı şevket-karâr-ı mülükâneme tevârüd eden feryâdnâmelerden ma'lûm-ı hümâyûnum olub Rum tâife-i şerîresinin merâm-ı habâset-encâmı her taraftan davranub ma'âzallahu Te'âlâ millet-i Muhammediyeyi ayaklar altına almak ve ellerinden gelür ise külliye aradan kaldırmak üzere milletçe müttehid ve müttefik oldukları şimdi tebeyyün etmiş ve mukaddeme-i hıyânetleri bu vechle zuhûr eylemiş olmakdan nâşî bunca nân ve ni'am saltanat-ı seniyyemle perverde olan ehl-i zimmet re'âyânın bu sûrete cesâretleri resm-i ra'ıyyeti min külli'l-vücûh menâfi ve ol misillü usâr harbî kefere hükümünde olarak haklarında harbî mu'âmelesinin icrâsı lâzım geldiği bedîhî olduğuna mebnî keyfiyet cânib-i şerî'at-ı garrâdan istiftâ olundukda bilâd-ı İslamiyeden bir beldede mütemekkin olan zımmîler itâ'at-i veliyyü'l-emrden bi'l-külliye hurûc muhârebeye tasaddî ve nice ehl-i İslamı katl ile muhârib oldukları zâhir olsa ol tâife hakkında harbî ahkâmı câiz olmağla tâife-i mersûme ile mukâtele ve muhârebe olunub ... ganîmet ve nisvân ve sibyanları seby ve istirkâkolunması şer'an câiz olur mu?

-229-

El-cevâb; olur deyu fetevâ-yı şerîfe verilmiş ve mücebince ol makûle isyân eden re'âyânın evlâd ve ıyâllaeri seby ve istirkâk ile malları igtinâm olunması husûsuna ruhsatı hâvî taraf taraf evâmîr-i celîle-i mülükânem neşr ve tisyâr olunmuş olmağla sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin sen dahi suret-i maslahatı cümleye i'lân ve tefhîm ederek zîr-i hükümetde kâin mahaller re'âyâsından dahi o misillü emr-i veliyyü'l-emre adem-i itâ'atle izhâr-ı bagî ve isyân eder olur ise sedd-i seyf olunarak tedmîr ve tenkîlleriyle icrâ-yı farîza-i gazâ ve cihâd kılınması esbâbını istihsâle dikkat ve ber-müceb-i fetevâ-yı şerîfe seby ve istirkâk ve igtinâm maddesine dahi irâet-i

ruhsar ve bu vesîle ile kendü halinde ırz ve edebiyle olanlara ve mütecâsir-i habâsetden tekevvül ve salâhatlerini teslîm ile taht-ı ra'ıyyete duhûl edenlere ta'addî olunmayub o misillülerin te'mîn ve istimâleleri husûsuna mübâderet eylemek fermânım olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûnum mücebince mahsûsen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. İmdi havza-i hükümetinde bulunan re'âyâdan dahi isyân sûretine cür'et eder olur ise ol makûle usâtın kahr ve tedmîrleriyle fetevâ-yı şerîfe mücebince seby ve istirkâkları irâde-i seniyye-i pâdişâhânem muktezâsından idüğü ve bu bâbda zühûl ve gaflet misillü vaz' ve hâlet bir vechle câiz olmadığı ma'lûmun oldukda ânâ göre amel ve harekete ve infâz-ı emr ve irâde-i hidîvânemle ifâ-yı lâzıme-i kâr-şinâsı ve rü'yete bezl-i cell-i miknet eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak müceb ve muktezâsını icrâ ve o makûle usât-ı re'âyâyâ hadlerini bildirüb namus-ı millet-i Muhammediyeyi muhâfaza ve vikâyeye bi'l-ittifâk mezîd-i ihtimâm ve i'tinâ ve hilâfî vaz' ve hâlet vukû'unu tecvîzden ziyâde tehâşî ve ittikâ eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur.

-230-

Cenab-ı mekarim-meâb-ı vezirileri devlet-i aliyye-i mersumenin rıza-cuy ve fermanberi olduğu ve savb-ı vedadkaraneme hulus ve muhabbetlerinin tezayüdü ceride-i sübut bulduğu mülabeseye mebni tezkar ber-güzideleri tekrar kılınarak vürud-ı âsâr-peyâm afiyet ve ikballerine ber-intizar iken bu defa savb-ı vedad-kariye isbal ile vürud etmiş olan bir kıta mektub evâmir eyleyüb hazret-i sadaret-penahi meâli üzere Numan Paşanın tebdil-i menfâsı ricalarına müsaade-i seniyye erzanı mücerred Dukakin sancağı dahilinde vaki kazalardan adamlarınızın tahliyesi şartıyca meşrut idüğü nümâyân ve el-ân İpek ve sairlerinde savb-ı vezirlerinde olan adamlar kemâ-kân idüğü indi devlet-i aliyyede mütedeyyin ve a'yân olmağın derhal o hususa mübaderetleri ibzaliyle İpekden Arslan Paşanın ve kasabat-ı sairede olan sairlerinin bâ-sirruhum ihracına ve mutasarrıfları tarafından mütesellim ve ümenâ vaz' ve evrâcına isti'cal olunmak ve işbu vesâyâ ifâdâtıyla bu taraftan mukîm felan bendeleri savb-ı müşirilerine i'ade kılınmak hususu karin-i iade-i celadet ifade-i katı'a idüğü derkar ve rû-nümâ olmakdan naşi ber-tabk-ı fermûze-i seniyye vesâyâ-yı mevdu'a ifadesiyle mûmâ-ileyh bendeleri savb-ı vâlâlarına i'ade olunmuş ve ol vechle irade-i seniyye iktizası üzere harekat-ı mebrûre-i lâyıkâ ibrâzına himmet

kâmile-i vezirileri mahsus-ı me'mûl-ı muhlisanemiz olmuş ve Dukakin sancağı dahilinde vaki' kasabatı ve İpekden Arslan Paşa ve sair kesân-ı mevzu'adan tahliye müsbetleri lazım gelmiş idüğü beyanıyla tahrir-i midhatnameye ibtidar ve isare-i nezd-i mürüvvet-kararları kılındı. Bi-mennih Te'âlâ ol babda sudur eden irade-i seniyye-i celadet-pîrâ ind-i vâlâlarında rûnümâ olundukda ol vechle fermanberane ve rızacûyâne evza'-ı mebrure ibrazına himmet ve ba'd-ezin dahi tarafınızı hatır-ı mekarim müzaheretlerinde müsbet-pezirleri ihlas-ı âmâl-ı muhlisanemizdir. Devletlü zat-ı mekarim sultanım hazretleri cenab-ı mekarim tâb-ı seririlerinin vuku'a gelen ta'ahhüd-i vezirleri muktezası üzere İpek ve Buhur ve sair mahallere vaz' olunmuş olan emirlerinin bi'-cümle gerüye iade ve tahliyesi şartıyla Numan Paşanın tebdili muktezası hususu mukarrer-i masbûb-ı bî-merâlarından derbâr-ı ma'delet-karara inha olunmuş ve ol babda mahal-i mezkûreyi vaz' kılınmış olan adamlardan tahliye ve mutasarrıfı tarafına teslim şartıyla niyazlarına müsa'ade buyurularak paşa-yı mûmâ-ileyhin menfâsı tebdil buyurulmuş olub ol vechle fermanberâne mu'amelat-ı mebrure ibtidarına himmet ile mezkûr mahalleri mutaasarrıfları tarafından zabt etdirilmek zımnında evvel-be-evvel

-231-

İpek ve Buhur ve sairinde olan adamların tahliyesine mübaderet buyurulmuş olmak lazım gelse paşa-yı mûmâ-ileyhin ref' buyurulmuş olan mirmiranlığının ibkası bab-ı murad olan derbâr-ı merhamet-nihâda inhâ ve niyaz olunmasını mümkün idüğü ve her halde kaffe-i âmâlleri karin-i müsa'ade-i aliyye buyurulacağı zat-ı müşirilerine iş'ar olunmuş ise de henüz mahal-i mezkûreye vaz' olunmuş olan adamların gerüye iade ve tahliye kılınması hususunda zuhura gelen ihmal ve tekâsül bu defa ind-i ma'delet-i peyvend-i devlet-i aliyyede tahakkuk ettiği hulusurlarına ne derecelerde îrâs-ı hicâb âriza-i ... ve tâb ettiği ta'rifden dürdür. Şu kasabanın tahliyesi hususunda irade-i seniyye sür'atimsal olundu. Her hususun layıkıyla vücud bulacağı ve Numan Paşanın bi'l-külliye ıtlâkı melhûz ve me'mûl idi. Ancak devlet-i aliyye indinde bu vechle istihbar ve tahkîk olunmuş olmağla bu vechle Numan Paşanın zikri olamadığından başka kazâhâ-i mezkûrenin beher hal mutasarrıfları tarafına zabt etdirilmesine irade-i seniyyenin suduru İsmail Bey bendelerinin takririnden ma'lum-ı vezirleri buyruldukda savb-ı ve zirilerine derkar olan meyl ve muhabbet ve veadad her halde ta'ahhüdlerinde kemal-i i'timadımdan naşi ahbarları vechle mezkûr mahallerin tahliye olduğu devlet-i aliyye canibine tahrir ve inhâ

olunmuş olmağla bu vechle zuhurundan vakfegir zîr-i hicâb olmamla bu defa mahal-
i mezkûrenin bi'l-külliye tahliyesiyle senaverlerin tahlil ve layık üzere rızacûyâne
ve fermanberâne hareket-ı vezirane ibrazıyla huluskarların tasdik buyurmaları
iltimasıyla rakîme tahrir olundu. Bi-mennihi Teâlâ ol vechle himmetleri mahsus-ı
me'mûl-i hulusânemizdir. Gâibâne miyâne-i hulus-metânedede hasıl olan
muhabbetimiz derkar ise de bu defa savb-ı halisanemize aşikar olan muhabbet-i
fuadileri semeresi olmak üzere tahkik vuku'a gelen umur ve hususat-ı mezbûre ve
âsâr ve kifâyât-ı mukteziye havi felanın gûze-i hafızasına tevdi' ve ihale
buyurularak firistâde-i seviyy-i halisanemiz buyurulan kâime-i meveddet-allâmeleri
vürûd ve meâl-i fezâyâ-yı ihtivâsına tabiyye buyurulan âsârat-ı devletleri ma'lum-ı
halisanem olmağın bu vechle rûnümâ olan havadisât-ı mezkûre-i iş'âreden matlub-ı
devletleri şeyime-i muhabbeti izhardan ma'dud olarak memnuniyet-i mütevâfire
hâsıl ve mesrur ve nâil-i dest-mâye-i hubûr olmuş ise de cenab-ı devletlerine ne
güne muhabbetim derkar olduğu enva'-ı vâlâ ile hacet olmayub kazaya-yı vâzıhadan
olmağın her husus lazıme ve asar ve liyalat-ı mukteziyye felan ile mükaleme ve
müzakere olunub iktiza-yı hal ve vakte göre rûnümâ olan keyfiyat-ı lazıme felanın
kuvva-i hafızasına ihale kılındığını beyanı ve hassaten izhar-ı sıdk ve muhabbetimizi
muhtevi arzıhal-i kulları tahririne badi ve felan vesatıyla merfu'-ı nadi-i devlet-
masirleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl gerek derece-i hulusumuzun
hakikatı ve gerek havadisat-ı mezbûrenin keyfiyatı felanın lisan-ı sıdk-nişanından ve
gerek arzuhal-i sadakat-ı makaleyn hakikat-meâlinden nev-ne-nev ma'lum ve
mezcûm-ı devletleri buyuruldukda ol babda ve her halde.

-232-

İpek tarafında tekevvün eden ihtilal cihetiyle bazı vesaya ve tenbihâtı şâmil
haftancımız ile bundan akdem mersûl savb-ı devletleri kılınan nemika-i
halisanemize cevap olarak varid olan tahrirat-ı düsturilerinde kaffe-i emr ve irade-i
seliyyede ibraz-ı rastî ve sadakat ederek civarda olan mirmiran ile hüsn-i âmiziş ve
muvaletâta i'tina ve dikkat buyurulmakda olduklarındna bahisle cenab-ı müşirilerine
dehalet eden Numan Paşanın afv ve itlâkıyla İpekde olan hanesine azimete ruhsat
i'ta kılınması muharrer ve mültemis olmağla mezâyâsı ma'lum-ı muhibbanemiz
olmuştur. Cemi' zamanda ve bi-tahsis hengâmda ma'delet-irtisâm -ı hazret-i
padişahide herkese ve hususiyle nihayet meratib-i müşiriden olan rütbe-i samiye-i
vüzeratı ihraz edenlere cây-ı selamet ve şi'ar-ı ubudiyet kaffe-i emr ü ferman devlet-

i aliyyenin icrasına müsara‘at kazıyyesi olduğu bedihi ve İpek tarfindaki ihtilalin def‘iyle ol babda şeref-riz-i sünuh olan irade-i seniyyenin icrası akdem matlub-ı ali olub bu defa dahi İpek kazasından Arslan Paşanın ihracıyla İpek Mütesellimliğinin dergah-ı ali kapucubaşlarından Manastır kaymakamı sabık İbrahim Ağaya ihalesi hususuna kat‘î irade-i seniyye-i mülükane ta‘alluk ederek mûmâ-ileyh Arslan Paşayı ihrac ve mütesellimliği zabt ve idare etmek üzere ağa-yı mûmâ-ileyhe baferman-ı ali mütesellimlik ihale olunmuş olduğuna binaen taraf-ı müşirilerinden hilaf-ı emr ve rıza müstesellim-i mûmâ-ileyhin umur ve maslahata hafî ve celî bir gûne müdahale vuku‘a gelmemesine ve beher hal Arslan Paşanın celb olunmasına dikkat-i lazım-i halden ve mukaddemce vaki‘ olan i‘arımız vechle Numan Paşa ve oğlu Arslan Paşanın Dukakin sancağı ve İpek kazasından müdahalelerinin indifa‘ı iradesi hasıl olmaksızın ıtlâkı emrinde vaki‘ olan iltimasâtın is‘âfi menfi‘-i usul-i devlet-i aliyye olduğundan ve bu makule nefy ve iclâsına irade-i seniyye ta‘alluk edenlerin müte‘akiben ıtlakları rehin-i cevaz olamadığından gayrı mûmâ-ileyh Numan Paşanın nefyi ve iclası müddet-i kalîle zarfında vuku‘a gelmiş ve henüz İpek maddesinin kıyl ü kâli ber- taraf olmamış olduğundan paşa-yı mûmâ-ileyhin ıtlâkına dair iltimasımızın hakıpa-yı hümayun-ı şahaneyeye arz ve istizanına cesaret olunamadığı bedîhiyatdan olmağla keyfiyet malum-ı müşirileri buyuruldukda İpek mütesellimi nasb ve tayin olunan mûmâ-ileyh İbrahim Ağanın umur ve maslahata hafî ve celî taraf-ı müşirilerinden bir gûne müdahale vuku‘a gelmemesi ve alâ-eyyi-hâl Arslan Paşanın celbi hususuna ihtimam ve dikkat ile bu babda dahi mugayir emr ve irade zinhar zerre kadar hareket vuku‘a gelmemesine sarf-ı zihn ve fetânet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i savb-ı sa‘adet masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me‘muldür. Mûmâ-ileyh İbrahim Ağanın Arslan Paşayı ihrac ederek İpek kazası mütesellimlik vechle zabt ve idaresi irade-i katı‘a-i mülükâne muktezasından olmağla nemika-i muhlıside beyan olunduğu vechle ber-mucebi irade-i seniyye mûmâ-ileyh Arslan Paşanın alâ-eyyi-hâl celbiyle mütesellim-i mûmâ-ileyhin İpekde ik‘âdı esbabının ikmaline ve umur-ı mütesellimliğe dair taraf-ı müşirilerinden mugayir emr ve irade hafî ve celî bir gûne müdahale vuku‘a gelmemesine itina ve dikkat ve Tirgovişte ve Buhur kazaları taraflarında olan adamlarınızın dahi beher hal celbiyle mukaddem ve muahhar taraf-ı sa‘adetlerine.

... iş'ar olunduğu vechle kalem ve hükümet-i müşirilerinden haric mahalle zinhar ve zinhar itâle-i dest-i müdahaleden bi'l-vücut müba'adet birle îfâ-yı mukteza-yı rızakârî ve ve dirayet-i emr-i himmete sarf-ı himmet buyurmaları matlub-ı kat'î-i halisanemizdir. Cenab-ı Hüda zat-ı vezirânelerin mesned-i afiyet ve ikbale zîb-ârâ eylemek du'aları edasıyla ber-âverde-i vedadkâr-ı bî-mâreleri budur ki İpek ahalsinin Dukakin mutasarrıfı Emin Paşa tarafından adem-i emniyetleri cihetiyle ol tarafdand mütesellim irsali bir nev' keftlü ve kıyl ü kâl olacağı vâreste-i işkâl idüğü bundan akdem haftanî-i hazret-i vekalet-penâhî Mahmud Ağa yediyle derbâr-ı ma'delet-karara takdim olunan ma'ruzatımızda beyan olunmuş olmakdan naşi her halde ve fukara ve za'ifatın tahsil-i emniyet ve refah ve istirahatleri karin-i irade-i aliyye ve kasaba-i mezkûreye mutasarrıfı tarafından mütesellim gitmeyüb sabıkan medine-i Manastırda kaymakamımız dergah-ı ali kapucubaşlarından İbrahim Ağanın ba-irade-i âlî mütesellim nasbı rehin-i fermûde-i seniyye olmağla hala İpek derununda mukim mirmiran-ı kiramdan Arslan Paşanın ve Tirgovişte ve ve Buhurda savb-ı düsturilerinden mevzu' adamların bi'l-küllîye ihracıyla mûmâ-ileyh İbrahim Ağanın mütesellim namıyla İpeke ihracı babında savb-ı perverilerine hitaben firistade buyurulan bir kıta mektub emr-i üslub-ı hazret-i sadaret-penahi bu defa bir nefer tatar devlet-i aliyye yediyle vusul ve husus-ı mezkûr tatar-ı mûmâ-ileyh yediyle savb-ı vezirilerine olan bir kıta ihsannamede dahi yegân-yegân muharrer idüğünün ıttilâ'ımız meşmûl olub cenab-ı dirayet-meâb-ı düsturilerine âsâr-ı riyâdan dûr ve peyveste-i ubût ve nübût idüğü gayrı mestur olan kemal-i muhavenetim pezirâ-yı metânet olmağla her halde tahsil-i nîknâm ile mazhar-ı hüsn-i inzâr-ı aliyye ve mukarin-i teveccühat-ı seniyye olarak bekâm olmaları maksudum idüğü derkar ve İpeke sabıkan kaymakamımız ağa-yı mûmâ-ileyhin mütesellim nasb buyurulması ba'd-ezin hakk-ı müşirilerinde teveccühat-ı seniyye-i devlet-i aliyyenin cereyanına ber-mukaddeme idüğü emr ve aşikar olmağal hemen ve her halde ve bu babda merasim-i ferman-berî ve levazım-ı rızacûyîye ri'ayet ve iddi'asında oldukları kemal-i dirayet ve istikametın ibrazına himmet ve fermude-i katı'a-i seniyye üzere ve el-an İpekden Arslan Paşanın Buhur ve Tirgovişteden savb-ı müşirilerine ta'alluk sair kesânın ihracına ve bâ-emr-i âlî mütesellimliğe çend rûza kadar vürûdunda ağa-yı mûmâ-ileyhin İpeke ihracına himmet ve ba'z-ezin kasabat-ı mezkûreden kifayet ile müdahaleden mübâ'adet ve nev-be-nev mezmûde-i cenab-ı

padişahî ve evamir-i seniyye-i hazret-i ma‘delet-şâhîye dikkat buyurmaları kemal-i maslahatdan naşi mahsus-ı me‘mûlüm idüğü beyanıyla tahrir ve midhatnameye mübâderet ve firistade-i savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihi Teala kemâl-i muhâlasatımın revâcı ve Arslan Paşa ile sairlerinin ihracıyla mütesellim-i mûmâ-ileyhin İpeke ihracı lazımleri tatar-ı mezkûr takrirlerinden ma‘lum-ı vezirleri oldukda ol vechle fermûde-i seniyye üzere harekete himmetleri mahsus-ı müstercâmızdır.

-234-

Zat-ı vâlâ-simât-ı vezirilerine sem‘a ve riyâdan ârî olan demadem tezâyüd ve kemal bulan meyl-i derun ve vedâd-ı meşhûtum felan bendelerinin takririnden malum-ı düsturileri buyurulmuşdur. İpeke canib-i devlet-i aliyyeden bâ-emr-i âlî mütesellim nasb ve tayin ve isbâli zat-ı vezirilerine yeniden devlet-i aliyye-i sermediyenin bir nev‘ âsâr-ı hüsn-i teveccühat-ı aliyyesinden neş‘et idüğü ve âşikâr ve teveccühat-ı seniyyenin teşekkürü metn-i senânâme-i hulusuride bast ve beyan iş‘ar olunduğu üzere rîz-ı sâye-i vezirlerinde mütene‘im eden sair bendeganlar misillü İskenderiyede ikâmet etmek üzere Arslan Paşayı dahi fermûde-i seniyyeye imtisalen der-an canib-i düsturânelerine celb ile ibtidar ve mukaddem dahi ve va‘d buyurulduğu ve bu defa tekrar irade-i aliyye suduru vechle Buhur ve Tirgovişte kasabalarında olan kesânın dahi bi‘l-küllîye ihracıyal vürudu anda mütesellim –i mûmâ-ileyhin İpeke ihracı hususuna himmet-i dâverîleri iş‘âr buyurulmak me‘mûl-i muhlîsânemdir. Cenab-ı vezirlerini mahsus evladım gibi bilüb beher halde tahsil-i nîknâm ile demadem teveccühat-ı seniyye mazhariyetle bekâm olmalarını istediğim ind-i âlîlerinde dahi ma‘lûm ve pezîrâ-yı istifhâmdır. Bu ana kadar hakk-ı müşirilerinde derbâr-ı ma‘delet-karara tahrir mübâderetim vuku‘a gelen hüsn-i şehadetimi tamam isbat edecek vakitdir. Bu babda tıbk tahririm üzere hareket birle bu pederlerini zîr-i hicâbda bırakmamak hususuna mübâderet ocakzadeliğin tamam şî‘ârıdır. Gün-be-gün hüsn-i nazar-ı şahanenin hakk-ı vezirlerinde pervezî matlubum olmağla işbu pend ve nesâyih-i pederane ve iş‘ârât-ı muhlîsâne ile meşmûn tahrirat-ı senâverânemle aceleten tatarım bendeleri tesyir-i savb-ı vezirleri kılındı. Bi-mennihi Teala bu babda müdde‘a-yı fermanberî icra ve der-an Arslan Paşa ve sairlerinin bi‘l-küllîye celbiyle mütesellim-i mûmâ-ileyhi İpeke isrâya himmetleri müstecârdır. Cevab-ı savab ile tatarım bendelerini i‘âdeye intizarda olduğum ma‘lum-ı âlîleri buyuruldukda himmetleri müsted‘âdır efendim. Bu defa

tebrik-i vezaret-i muhibbanemizi havi adamları felan vesatatiyla irsal buyurulan mektub-ı meveddet-üslûbları rehin-i cây-ı vusul ve mefhûm ve müeddâsı karin-i em'ân-şümûl olduğundan gayrı ihdâ buyurulan bir re's bargirleri dahi bend-i tavîle kabul olunmağla bu vechle ibrâz-ı âsâr-ı ihlas ve icra-yı merasim-i ihtisasa ri'âyetleri muceb mahzuziyetimiz olmuştur.

-235-

Mukaddema pederleri merhum Mehmed Paşa vaktinde hanedanlarına olan mehr ve muhabbetimiz cenab-ı sa'adetlerine mevrûs olub el-yevm pederlerinden ziyade câdde-i sıdk ve istikamete azimetleri ve umur-ı seniyye-i devlet-i aliyyeye himayet ve sıyânet-i fukara-yı ra'iiyyeye sa'y ve gayretleri ve her bir hususda âkılâne ve kârgüzârâne hareketleri per-der-pey mesmu'umuz olduğundan başka bi-mennihi Te'âlâ bundan böyle dahi nice nice âsâr-ı mergûbe ve evzâ'-ı makbûleye muvaffak olacaklarını etvâr ve refâtârlarından meczûm-ı halisanemiz olmak hasebiyle gün-be-gün hakk-ı sa'adetlerinde meyl ve rükûnümüz mütezâyid olmakda idüğü beyanıyla suâl-ı hatır-ı şerifleri zımnında kâime-i meveddet tahrir ve mûmâ-ileyh yediyle savb-ı sa'adetlerine tesyir olunmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl kayfiyet malum-ı meveddetleri buyuruldukda fi-mâ-ba'd dahi taraf-ı halisanemizi da'vât-ı hayriye ve teveccühat-ı fuâdiyeleriyle yâd ve tezkâra muvâtabetleri me'mûl-i halisanemizdir.

-236-

Manzur ve ma'lum-ı alem-ârâ-yı düsturaneleri buyruldukda müftehir ve mübâhî olduğumuz teveccühat -ı seniyye-i veziraneleri kemâ-fissabık hakk-ı bendeganemizde şayan ve sezavar buyurullmak babında emr ve ferman ve luutf ev ihsan devletlü saadetlü atufetlü refetlü dâver-i kirâri himemim sultanım düstur-ı celilü'ş-şan hazretleri min kıbelü'r-rahman zat-ı haydarî sıfat sematlarında merkûz ve sermûz olan cevher-i cihan-baha-i müsalet ve fevaid-i gâlikıymet? Resafet ve şeca'at lazimesi Berat Kalesine tahassun etmiş olan muhtar paşa ve karındaşı Salih paşayı dest-bürd-i haydaraneleriyle ihrac ve kale-i mezkûru âverde-i kabza-i teshiye ederek mûmâ-ileyhümâyı iz'âc buyurub bu vechle billahi'l-hamd ve'l-minh saye-i atıfet-vaye-i hazret-i zıll-i hüdada istihsal-i şan ve übbehet-nişan buyurdukarının teveyyüd-i meserret be did-i can ve dil bahasını havi lutfen ve atfen firistade-i savb-ı senaveri buyurulan mukavaza-i beşâret ikaze-i daveraneleri ... acizanem olmağla aleyke avnullah ile zemzeme sâz oalrak ne derecelerde mesrur ve zebân ... ne

mertebelerde dua-yı sena-yı ömr ve devletlerine mahsur etmişdir. ...mevkufenin bir gûne telef ve iza'e olmaması hususna inayetleri ziyade niyazkerde-i senaveridir. Cenab-ı hüdevend kadir ... zat-ı inayet-âyât-ı veliyyü'n-ni'amanelerin kaffe-i zevahi ve hatayadan me'mun ve eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal -i hidivanelerin tezayüd ve efzûn eyleye . Amin. Maruz-ı çaker-i kadim sadü's-samimileridir ki peder-i cennet-makarrlarından mevrusen atebe-i ulyâ-yı veliyyü'n-ni'amanelerinin ... abd-ı memlukü sadakat-sülûkü olduğundan nümâdî-i eyyam-ı ömr ve devlet ve iclal-ı asifileri ed'iyyesiyle ziver-i zeban-ı ubudiyet etdiğimi ifade ve beyan zeminlerinde hakipa-yı kâmvâ-yı rahimanelerine takdim olundu.

-237-

Savb-ı sâmilere muhtess olan hulûs-ı kâmile ve ubûdiyet-i sâdikâneme müterettib olduğu üzere her-bâr ve zaman eyyâm-ı ömr ve ikbâlleri da'vâtıyla demkzâr üzere idüğü hâkipâ-yı sâmilere arz ve iş'ara müterassîd ve der-intizâr iken bu def'a dahi avâtîf-ı aliyye-i şâhânedan kethüdalık sadâret-uzmâ hizmetine memuriyet-i bendegânem mesmû'-ı sâmilere olarak tebrîki şâmil ve hak-ı çâkerânemde derkâr olan teveccühât-ı seniyyelerinin bekâsını müştemil firistâde ve ib'âs buyurulan kâime-i seniyye-i ... tevkîr ve mefâdü't-tefât-ı gâyatı münevver-sâz dîde-i hulûs-semîr olub bu vechle îfâ-yı merâsim-i dil-nüvâzî ve icrâ-yı levâzım-ı hâtır-sâzîye himmet ve inâyetleri bâ'is-i sürûrî pâyân olarak muvâzıbı? olduğum da'vât-ı hayriyye-i kerîmâneleri tekrâr kılınmışdır. Savb-ı âlîlerine derkâr olan ihlâs ve ihtisâsım inhâ ve iş'ardan müstağnî olduğu misillü nezd-i âlîlerinde dahi zâhir ve bedîhî olmağın ol bahisde itnâb-ı makâl-i ubûdiyet iştimâlden sarf ve inzâr birle hâssaten istikrâr-ı teveccühât-ı behiyyeleri siyâkında işbu arıza-i çâkerî tahrîr ve takdîmine istibdâr kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet sıdk-ı hulûs ve ubûdiyetim ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda olbâbda emr ü fermân devletlü inâyetlü atûfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerininindir. Ka'b-ı şerifleri güvâh olduğu üzere bi'l-gıyâbe taraf-ı düstûrîlerine olan hulûs-ı müsâdefetim iktizâsı lâzıme-i uhde-i hulûsûrânem olan du'â-yı câh ve ikbâl ve esnâ-yı zât-ı bî-hümâları ve der-zebân-ı sâdikü'l-cenânları olub râtibe-i muhâlesetden olan tezyîn-i cerîde-i ihlâsa irsâl ihlâsnâme ile ri'âyet olunamadığı gavâil-i vakt ü zamandan neş'et etmiş idüğü ve bu aralık bâ-irâde-i aliyye-i cihândârî Yanya mu'askerine memuriyetimiz zuhûr etmekle tıbkı irâde-i hazret-i şâhâne üzere bi-mennihî Te'âlâ Yanya'ya kadem-nihâde-i vusûlümüz mukadder ve ve bi'n-nisbe

cenâb-ı âlîleriyle kurb-ı civariyet meyânemizde müyesser olub taraf-ı ser-asger-i zafer-peyker-i veliyyü'n-ni'met efendimizden Rumili Eyâleti imdâd-ı hazeriyesinden Ohri ve İlbasan ve İskenderiye sancaklarından matlûbâta dâir tahsîlât için bâ-buyuruldu bükerek? alemdârımız râfî'-i nemîkâ-i senâverî bey kulları memuren ol cânib-i kesîrû'r-regâyibe gönderilmiş olduğu ibrâz-ı senâ ve hususiyete ni'me'l-vesîle ittihâz olunmuşdur.

-238-

Bi-mennihî Te'âlâ mîr-i mûmâ-ileyh kulları dâmen-i bûsî?-i sâmilîleriyle müste'îd oldukda hakkında lâzım gelen mürüvvet-i kâmile-i vezîrîleri icrâ ve memur olduğu husûsâtın hüsn-i tesviyesine müsâ'ade-i atûfleri tesvîg buyurularak ircâ'ına eltâf-ı bî-hemtâları istid'â ve temennâsı ve mahsûs-ı izhâr-ı müvâlât-ı hakîkat ile isti'lâm tab'-ı enverleri siyâkında kâime-i muhâleset-i dâimemiz tahrîr ve imlâ ve mûmâ-ileyh kullarıyla isâre-i bezm-i mekârim-i peymâ-yı dâverîleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ma'lûm-ı me'âlî-melzûm-ı dâverîleri buyuruldukda bundan böyle dahi teveccühât-ı atûfâneleri ibkâsıyla taraf-ı hâlisânemizi vâyedâr hiss-i cevri ve müvâlât-nâmeleri irdâfiyla her an mesrûr buyurmaları mütemennâdır. Bîmâre-i gevherin inâye-i vücûd fezâil-i endûd kâmilâneleri derc ... masûn ve mahmî ve tezâyüd-i ömr ve ikbâl ve neyl-i metâlib ve âmâl-i fuâdiyeleriyle memnûn ve mibâhî olmak da'vât-ı hayriyyesi edâ ve ikmâli siyâkıyla nümûde-i muhlisânemiz budur ki cenâb-ı ve'l-ensâb-ı kerîmâneleriyle meyânemizde sâbit olan bünyân-ı mehr ve muhâvenet-i kadîme füzû'a-i dest-i kudret olduğundan ba'd ve iktirân sûrî vukû'uyla pezîrâ-yı ... ve illet olammkdan masûn dem-be-dem müstahkem ve sebât-menûn olmakda olduğuna binâen beher an ed'iyye-i hayriyyeleriyle ter-zebân idüğümü izhâra zerî'a-cûyân iken mûsil-i şukka-i hulûskârî felan bendelerinin ol tarafa li-maslahatihî irâ'ı muktezî olmağla tecdîd-i ... ve yehrine uhuvvet ve müsârefete ni'me'z-zerî'a ifâdesi ve mübârek hatırları ... Yanya'dan Mora'ya varınca ... isyân olan gavurların tenkîl ve tedmîrlere bi'l-menfes memuriyetlerini şâmil muahharan şeref-efzâ-yı sahîfe-i sudûr olan emr-i âlî mübâşiriyle vâsıl olmuş ise de

-239-

Karadağ usâtı ve sair ol havâli ahvâli muhâvizî cihetiyle cenâb-ı me'âlî-i elkâb-ı düstûrânelerine mu'âdil külliyyetlü asker ile muktedir bir başbuğ irsâli buyurulacağı ta'ahhüdüyü bi'n-nefs olan memuriyetlerinin afvına istihsâl-i müsâ'ade olunmasını

mübîn resîde-i câ-yı vusûl olan kâime-i sâmilere mezâyâsı rehîn-i iz‘ân husûsiyet-i vesîmeleri olmuşdur. Zât-ı fetânet-âyât-ı âsîfânelere saltanat-ı seniyyenin sâdık ve gayret-şî‘âr ve mevkûl uhde-i hamiyet ve istikâmetleri kılınan mehâm-ı seniyyede ibrâzî-i hüsn-i hdmete sârik takrîne-i iktidâr olduklarından her halde hakk-ı âlilerinde hüsn-i i‘timâd ve vukûf-ı âlî derkâr olub çâker-i mütehasıslarının dahi zât-ı bî-hemtâ-yı dâverânelerine olan sıdk ve husûsiyetim iktizâsına binâen i‘tizârât-ı vâkı‘aları becâ sûretine tatbîkan tahvîl-i memuriyetlerine her ne ise müsâ‘ade tahsîl olunmuş olub ancak çâkerlerinin cenâb-ı âlilerine olan râbita-i ihlâs ve ihtisâsım şöylece olmayarak emâre-i kûstegîden vâreste olmak mülâbesesiyle beher hal hakk-ı âlilerinde tezâyüd-i teveccühât-ı seniyyeyi müstelzim hâlât istihsâline sa‘y-ı bî-hümâl eylemekde olduğumdan bundan böyle vâkı‘ olan işbu ta‘ahhüd-i âlileri üzere muktedir başbuğ ile uhde-i düstûrânelerinde bulunan sancaklardan usât-ı mesfûre üzerine külliyyetlü asker ihrâc ve i‘zâm buyurmaları zât-ı dirâyet-simâtlarından hasren ve kasren matlûb-ı âlî idüğü ve bu bâbda emrâr-ı vakt gayrı mücâz olacağı ihtârıyla savb-ı vâlâ-yı hazret-i vekâlet-penâhîden yazılan tahrîrât-ı seniyyede derc ve tezkâr buyurulmuş olan irâde-i aliyye-i mülûkâne mücebince zât-ı devletlerine mu‘âdil bir başbuğ ile külliyyetlü asker irsâl buyurarak hakk-ı âlilerinde derkâr olan i‘timâd-ı âlîyi tezyîde himmet buyurmaları iktizâ-yı hal ve maslahatdan olduğunun beyânı ibrâzî-i husûsiyetime zerî‘a ittihâz kılındığı inşâllahu‘r-rahman ma‘lûm-ı âlileri buyuruldukda lutf ve ihsân devletlü sa‘âdetlü übbetlü re’fetlü veliyyü’n-ni‘am efendim sultanım hazretlerininindir. İnebahtı ve Karlili ve Ağrıboz sancaklarında bagî ve isyân üzere olan Rum gavurlarının begâyet Allahu Te‘âlâ kahr ve tedmîrleri zımnında cânib-i seniyyü’l-cevânib hazret-i veliyyü’n-na‘mâlarından külliyyetlüce âsâkir ile bir başbuğ livâteyn-i mezbûrîn taraflarına çıkarılmak bâbında şeref-rîz sahîfe-i sudûr olan emr-i âlî mübâşeretiyile hâssahasekîlerinden bâ‘is-i arîza-i çâkerî Ahmed Ağa kulları bu def‘a savb-ı savab-nümâ-yı düstûrîlerine tevcîh veche-i azîmet etmekle üzerinde hüsn-i inzâr merâhim-âsâr-ı dâverîleri derkâr buyurularak memuriyet-i mezkûresine dair ve sair vukû‘yâfte olan umûr-ı abîdânesine mütedâir hüsn-i himem me‘âlî-i tev‘em-i âsîfânelere tev‘em-i âsîfânelere bî-dirîğ ve sezâvâr buyurulmak niyâzı zerî‘a-i arz-ı ubûdiyetim olmuşdur. Mâh-ı cemâziye’l-evvelin yirmi yedinci Salı günü bi-hamdillahi Te‘âlâ sulb-i pâk tâbnâk-i hazret-i ... (silik) yedi gün endahda top meserret kılınmış olmağla cenâb-ı ... (silik) bundan böyle dahi nice nice şehzadegân-ı civân-bahtân ile cemî‘ ... ma‘lûm-ı

müşîrîleri olduğu üzere Yanya'dan Mora'ya varınca İnebahtı ve Karlılı ve Ağrıboz sancakları re'âyâsı umûmen ayaklanmış olduklarına mebnî Yanya cânibinde olan usât re'âyânın kahr ve tenkîlleri için İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarından külliye-tlü asker ihrâc ve kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğ ma'iyyetiyle sevk ve isbâl eylemeniz irâdesini nâtık mukaddemâ cenâb-ı müşîrîlerine hitâben emr-i âlî sudûrunu müte'âkiben berü taraf maslahatı sıkışmış olduğundan İskenderiye'de kendünüze mu'âdil bir mütesellim ikâmesiyle cenâb-ı müşîrîleri Yanya'dan Mora'ya varınca isyân eden re'âyânın kahr ve tedmîrleri için elviye-i selâse-i mezkûreden külliye-tlü asker istishâbıyla serî'an hareket ve azîmete memuriyetleri hâvî emr-i âlî ısdâr ve muahharan bâlâsı mübârek hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûn-ı hazret-i cihandârî ile müveşşahan sudûr eden emr-i şerîf ile memuriyet-i mezkûreleri te'kîd ve isti'mâl olunmuş idi.

-240-

Bu husûs zımında mukaddemce ve bu def'a vürûd eden tahrîrât-ı şerîfelerinde emr ve irâde-i seniyyeye sür'at imtisâl ve mutâva'atları derkâr ise de el-hâletü hâzihî cemî' cevâbını isti'âb eden madde-i fesâd cihetiyle Karacadağ ve sair ol havali re'âyâsından dahi kat'an emniyet olunamayarak cenâb-ı sa'âdetlerinin ol taraftan infikâkları takdîrinde tâife-i mesfûrenin intihaz fırsat ile hareket ve tecâvüze cesâretleri ihtimâli mahzûr-ı azîm olduğundan gayrı mevsim-i sayfin güzâr üzere olması takrîbiyle kendünüzün bi'n-nefs hareket ve azîmetiniz vakte muhtâc olacağından mukaddem ki irâde-i seniyye mücebince kendünüze mu'âdil bir başbuğ ile Ohri ve İlbasan sancaklarından külliye-tlü ve İskenderiye Sancağı'ndan dahi mümkün mertebe asker ihrâc ve irsâl etmek üzere bi'n-nefs hareket ve azîmet-i memuriyetinizin şimdilik afv ve te'hiri muktezâ-yı halden olduğu beyânıyla ol babda sünûh edecek irâde-i seniyyeye muntazır oldukları inhâ ve iş'âr buyurulmuş olduğundan meâl ve iş'ârât-ı müşîrîleri ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuş ve huzûr-ı hümâyûn-ı hazret-i cihandârîye dahi arz ve takdîm ile meşmûl lehaza-i âtifet ifâza-i cenâb-ı zillullahî-i buyurulmuşdur. Cenâb-ı müşîrîleri devlet-i aliyyenin kemâl-i rızâkârî ve sadâkat ve müzeyyid-i fermanberî ve mutâva'atıyla mütehallık ve meftûr olan vüzerâ-yı izâmından olarak bi'n-nefs hareketleri tekrar irâde buyurulduğu halde derhal imtisâle müsâra'at buyuracakları ma'lûm olan mevâddan ise de ol havalinin ahval ve keyfiyatına nazaran cenâb-ı müşîrîlerinin bu günlerde ol taraftan infikâkları gayr-ı câiz ve îrâd ve iş'âr buyurdukları i'tidâd-ı vâkı'a mutâbık olarak

heman mutasarrıf oldukları sancaklardan küliyetlü asker ihrâcıyla muktedir bir başbuğla serî'an ve âcilen erişdirmeleri lazım ve vacib olub irâde-i seniyye-i mülûkâne dahi bu vechle müte'allık olmağla mecbûl oldukları gayret ve hamiyet iktizâsı ve vâki' olan iş'âr ve ta'ahhüdleri muktezâsı üzere kendünüze mu'âdil bir münâsib ve muktedir başbuğla elviye-i mezkûreden küliyetlü asker ihrâc ve bir an akdem mahall-i memuriyetlerine sevk ve tisyâr ile zâtlarından me'mûl olan gayret ve sadâkat levâzımını icrâ ve ibrâza himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdi-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır.

-241-

İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri me'mûldür. Bundan akdem Dersaadet'den ma'iiyet-i düstûrîlerine tertîb ve ta'yîn kılınmış olan topçuortasıyla topları Ohri'den Manastır'a i'âde buyurmuş oldukları bu def'a inhâ ve ihbâr olunub zikr olunan neferât zât-ı sa'âdetleri bi'n-nefs gitmeyecekler ise de kendünüze mu'âdil muktedir başbuğla yine ifâ-yı memuriyet buyuracak olduklarından mezkûr neferât ve topların celb ve ta'yîn buyurulacak başbuğ ma'iiyetiyle sevkiyle iş görmeğe gayret buyurmaları iktizâ-yı hâl ve maslahatdan olmağla ol vechle toplar ile topçu neferâtını celb edüb gönderilecek başbuğ ile irsâl ederek gayret ve hamiyetiniz levâzımını isbâta sarf-ı himmet buyurmaları me'mûldür. Rum milletinin mürekkeb oldukları isyanda ahrârları ve bir taraftan ... isyana ibtidârları cihetiyle bu keyfiyet tâife-i mersûme hakkında gürûh-ı pür-şükûh mevhûbunun sill-i sayf etmeleri kaziiyesini îcâb edeceğinden fi'e-i nâciye-i İslamiyyeye mevhibe-i zebâniyye olan vehm ve şefkat iktizâsı millet-i mersûmeye âyinlerince nush ve pend olunmasını îcâb ederek bu def'a İskenderiye ve Draç kazâları Rum re'âyâsına ve metropolidlerine patrik tarafından yazılmış olan iki kıt'a nasihat kağıdları tarafınıza gönderilmiş olmağla mahallerine i'tâsına mübâderet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdi-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür.

-242-

Akrabâ-yı veliyyü'n-ni'amîlerinden Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından Ohri sa'âdetlü Celaleddin Bey bendelerinin zât-ı âlîlerine kethüda nasb olunmak husûsuyçün irâde-i seniyye istihsâl kılınmasını hâvî mukaddemâ bir ve Yanya'dan Mora'ya varınca seby ve istirkâk maddesine vâki' olan memuriyet-i düstûrîlerinden

ve vakt ü hal iktizâsına mebnî o havalide olan ser-hadât-ı hâkâniyyenin boş bırakılması câiz olmadığından bahisle zât-ı vâlâlarına mu‘âdil muktedir bir başbuğ ma‘iyyetiyle Yanya cânibi ser-askeri atûfetlü Hurşid Paşa hazretleri pederlerinin ma‘iyyetine mikdar-ı vâfî asâkir sevk olunmak bâbında müsâ‘ade-i aliyye tahsîl olunmasını muhtevî muahharan ve mütevâliyen diğerk iki kıt‘a evâmirnâme-i nâmîleri resîde-i câygâh-ı ta‘zîm ve meâl ve mezâyâlarından iktizâsı irâde-i aliyyeleri ma‘lûm-ı bende-i müstedîmleri olmuş ve mîr-i mûmâ-ileyh hem akribâ-yı âlîlerinden ve hem müdür ve müdebbir bendelerinden olmak takrîbiyle zât-ı düstûrîlerine kethüda nasb olunmak husûsuna irâde-i seniyye ta‘alluk etmiş olmağla inşaallahu Te‘âlâ tahsîl-i rızâ-yı müşîrîlerinme muvaffak olarak sâye-i devletlerinde bekâm olurlar. Ancak bu Rum gavurlarının taraf taraf vâki‘ olan tuğyânı ve Rusyalunun hem-mezheplik da‘iyyesiyle taraf-ı gayretlerinde bulunduğu i‘lânı maddelerinden maslahat nihâyetü’l-emrine müncer olacağı ve bu gavurların maksûdu ancak millet-i İslamiyyenin külliyyen izâle ve mahv olmak dâ‘iyyesinden ibâret olduğu küçük ve büyüğün ma‘lûmu olmuş ve cümlemizin servet ve sâ mânâ devlet-i Muhammediye sâyesinde olduğundan bu uğurda fedâ-yı mâl ve can olunmak üzere an samimü’l-fuâd ittifâk ve ittihâd olunmuş ve herkes hâzır ve müheyâ olarak emr ü ferman şâhâneye müterakkıben asayiş hazıriyeti kuvve-i gâlibe-i berviyyete tahvîl eylemiş ve nakz-ı ahd suretleri taraf-ı devlet-i İslamiyede olmayub lakin bu gavga dahi mülk ve meleket gavgası olmayarak mücerred din gavgası olduğundan tulû‘-ı âfitâb-ı devlet-i Muhammediyede cânib-i İslamiyândan ne vechle hareket olunmuş ise kâffe-i vüzerâ-yı izâm ve bi’l-cümle ehl-i İslam o minvâl üzere hareket etmek husûsu iktizâ edenlere ve be-tahsîs-i cenâb-ı düstûrîlerine Babıaliden kirâren ve mirâren iş‘âr ve beyân buyurulmuş olduğundan ve bu bâbda hiç gizlü bir nesne kalmadığından keyfiyet harf-be-harf cümleye ma‘lûm ve âşikâr ve bu günler din gayreti çeken ve devlet-i aliyye sâyesinin kadrini bilenlere tamâm-ı sadâkat edecek ve cemî‘ vâriyeti fedâ etmeği canına minnet bilecek vakitler olduğu derkâr olduğundan başka cenâb-ı düstûrîlerinin şerâfet hânedânına hürmet ve bizim ubûdiyetimize tenezzül ve rağbet bekâ-yı din ve devletle olacağı ve ma‘âzallahu a‘dâ-yı din tarafından ale’l-gafle bir gûne isâ‘et vukû‘uyla devlet-i aliyyenin nüfuzuna kesr-i terettüb eylediği suretde artık cümlemizin şerâfet haseb ve nesebimize ri‘âyet kimin sayesinde olabileceği mülâhaza ve insâf buyurulur ise bu bâbda yek ve bir herkesin edeceği hizmet bi’z-

zat nefsiyle dinine aid idüğü fi'l-cümle sellem ve bedîdâr iken toskalık hâinleri Tepedelenli gibi tenassur etmiş bir habîs-i bî-dinin biraz akçesine tama'la böyle karışıklık vakitte Tepedelen Kal'asını tazyîk ederek isyan suretinde olmalarıyla bunlar dahi kâfir değildir de nedir hâin-i merkûmun oğulları kendü haklarında vâki'olan afv ve inâyet-i pâdişâhînin kadrini bilmeyüb babaları gibi tenassur etdiklerineve durub oturmayub hemen isyan üzere olmalarına dair

-243-

... Keferesine gönderdikleri mühürlü kağıdları tutulduğundan katl olunmuş ve bu mel'ânetleri cümleye ma'lûm olmuşiken devlet-i aliyyenin rızâsını terk ile bu habîslerin taraf-ı gayretinde olanlar bilemem nasıl ademdir? Riyâ ve müdâheneden berî olarak cenâb-ı düstûrîleri hânedân-ı vüzerâ-yı izâmdan devlet-i aliyyenin bende ve bendezâdesi olmalarıyla ezher-cihet ibrâz-ı sadâkatden hâlî olmayacaklarını devlet-i aliyye bilür ve her halde vâki' olan iş'ârât-ı aliyyeleri nefsü'l-emri beyân birle yine ne vechle irâde-i aliyye ta'alluk eder ise der-akab imtisâl edecekleri ma'lûm olduğundan suret-i istid'â-yı düstûrîlerinin istihsâline müsâ'ade buyurulur. Lakin keyfiyet-i hal vech-i meşrûh üzere olduğundan o havalinin gâilesi ber-taraf olmak üzere toskalık maddesi gibi zuhûr eden fesâdın def'i emrinde memuriyetlerine dair emr-i âlî ısdâr ve tisyâr olunmağa veyahud taraf-ı devletlerinden istîzân buyurulmağa hâcet olmayub ve vaktin dahi ânâ müsâ'adesi olmadığından ve zât-ı vâlâları asdikâ-i vükelâ-yı devlet-i aliyyeden oldukları ecilden merkûmların def'-i gâilelerine sevk-i serâyâ-yı himmet buyurmadıkları ne mahzûra mebnî idüğü ve cânib-i memuriyetlerine bi'n-nefs hareket buyurulmadığı suretde bile istid'â-yı müşîrâneleri üzere nefsi-âliilerine mu'âdil bir muktedir başbuğ ile külliyyetlü asâkir sevkine memur buyurulacaklarına ve başbuğ mûmâ-ileyhin ma'iyetinde lüzumu olacağına binaen bundan aldem mükemmel takımıyla irsâl olunan topun gerü i'âde buyurulmasında hikmet ne olacağı ma'lûm olamamış ise de her halde devlet-i aliyyenin hayr-hâh bendesi oldukları ve bu irâdeden idahi maksûd-ı devletleri elbet bir mülâhaza-i hayriyyeden neş'et etmiş olduğu derkâr ve i'tikâd-ı seniyye dahi bu merkezde düvâr olarak tıbkı iltimâs-ı düstûrîleri vechle zat-ı vâlâlarına mu'âdil bir başbuğ ma'iyyetiyle külliyyetlü asâkir ihrâcına memur buyurulmalarıyla merkûz-ı zât-ı vâlâları olan hamiyet-i diniyye ve gayret-i fitriyyeleri muktezâsı üzere bu bâbda teşvîk ve tergîbe hâcet olmayub her bir mevâd etrafiyla ma'lûm-ı devletleri buyurulduğundan iktizâsının icrâsı muhavvel şîme-i

sadâkat-i düstûrîleri olmağla bir dakika vakt geçürülmeyerek bu irâdenin istikmâline inâyet ve ol

-244-

vechle hakk-ı müşîrânelerinde derkâr olan hüsn-i teveccüh-i şâhâneyi tezyîde bezl-i himmet buyurmaları ve bu kadar tafsîlâtla lâubâliyâne harekete cür'et hedm değil ise de hayr-hâh-ı bendeleri olduğundan ve hakk-ı devletlerinde dahi hüsn-i i'tikâd cânib-i şehriyârâne derkâr idüğünden vukû'âtın beyânıyla merâm-ı âcizânem bir hasbihâl olmakdan nâşî din ve devlet uğruna layık levâzım-ı celâdetin icrâsıyla du'â-yı serî'ü't-te'sîr-i hazret-i tâcdârâneye mazhar olmaları istid'âsıyla işbu arıza-i bendegânem takdîmine ibtidâr olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ bu bâbda vâki' olan irâde-i seniyye muhât-ı ilm-i cihân-ârâ-yı düstûrîleri buyuruldukda muktedir başbuğ ma'îyyetiyle külliyetlü asâkir ihrâcına ve ser-i serî'le savb-ı memuriyetlerine erişdirilmesine bezl-i makderet ve ba'd-ezîn dahi âsâr-ı teveccühât-ı aliyeleriyle savb-ı bendegânem rehîn-i minnet buyurulmak bâbında emr ü ferman devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am seniyyü'l-himem efendim sultanım hazretlerindir.

-245-

Rum gavurlarının milletçe bi'l-ittifâk ümmet-i Muhammed aleyhine derkâr olan hıyânet ve mel'anetleri cihetiyle şe'âir-i mahsûsa-i İslamiyyeden olan ittifâk ve ittihâd usûlü icrâ ve biraz vakitden berü mecmû' nâsa tabi'iyet-i sâbite olmuş olan hazeriyet ve âlâyiş ve ziynetin terkine i'tinâ olunmak rütbe-i vücûbe erişmiş olduğundan ol bâbda bundan akdem hâne-i fetvâ-penâhîde akd olunan meclisde ne sûretle ittifâk ve ittihâda takviyet verilmiş ve ne vechle bî'at olunarak icrâ-yı sünnet-i seniyye olunmuş olduğu cümleye bildirilmişidi. Fillallahil'l-hamd ve'l-minh işbu ittifâk ve ittihâdın semeresi olarak her tarafda cenâb-ı hayrû'n-nâsırîn kemâl-i lutf ve inâyetinden ümmet-i Muhammede nusret ihsân etmekte ise de dinimizin ve devletimizin düşmanları olan gavurlar kurdukları dolab-ı nühûslarının aksine döndüğü ve dinimiz âlî olduğundan dedikleri gibi olmayacağını gördükleri gibi mukaddem re'âyânın isyanında medhal ve rızâmız yokdur. Devlet-i aliyye iktizâsı vechle te'dîb eder diyen Rusyalu dahi lakırdısından nükûl ve hem-mezheblik iddi'âsıyla isyan eden Rum gavurlarını bayağica frenk etmek va ma'âzallahu Te'âlâ beyza-i münevvere-i İslamiyyeyi külliyyen kesr ve imhâ etmek za'm-ı bâtılına düşmüş ve bu suretde büyük ve küçük mecmû' ehl-i İslam bilâ-temyîz müttehid ve

müttefik olarak malen ve bezmen dinimiz ve devletimiz yoluna çalışmak cümlemize farz olmuş odluğuna binâen bu def'a bi'l-cümle vüzerâ-yı izâm ve ulemâ-yı fihâm ve ricâl-i devlet ve ocaklar ağavâtı ve sair sunûf-ı ehl-i İslam bâ-cem'ihim Babialide cem' olarak câhid-i ebâ-mevâlihîm ve enfüsihim nass-ı beytî üzere harekete büyüğümüz ve küçüğümüz ittifâk ve atî'ullah ve atî'u'r-resûl ve evlâü'l-emr ve münkem?-i emr-i münîfinin icrâsıyla muhârebe iktizâ eder ise muhârebeye duruşmak ve bu vakti evkât-ı saireye kıyâs etmeyerek çalışmak ve bir zümre zümre-i uhrâ ayru etmeyerek ve küçük büyük demeyerek cümlemiz yek-vücut ve karındaş gibi olmak ve cihâda tedârüklü bulunmak üzere ahd ve ittifâk ile evvelki ittifâk ittifâk gereği gibi te'sîs ve bunun üzerine fâtiha olunmuş olduğuna nazaran İnşâllahu Te'âlâ aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin imdâd-ı ruhâniyesi ve şevketlü efendimizin teveccühât-ı fuâdiyesi iktizâsı üzere işbu ittifâk ve ittihâdın semeresi oalrak her tarafda fevz ve nusret olması me'mûl ve müsted'î ve bu tarafda ayrı gayrı olmayarak fasl-ı ittifâk ve ittihâd olunmuş ise her bir mahalde olan karındaşlarımız dahi ittihâdlarını tahkîm ederek ve birbirini ayırmayub cümlesi yek-vücut ve karındaş gibi olarak a'lâ-i kelimatullahî müstelzim-i hâlâta i'tinâ eylemeleri lâzımeden olduğu hüveydâ olmağla siz dahi kâfirlerin böyle taraf tarafsızlıktan geçerken bir taraftan yine dinimize ve devletimize ihânet icrâsıyçün mel'anet ve bâtil dinleriyçün birbirleriyle muvâfakat eylediklerini bilerek ve kâffe-i ümmet-i Muhammed yek-vücûd gibi olub bir sınıf sınıf âheri tefrîk etmeyerek ve büyük küçük demeyerek her halde birbiriniz ile irtibât ve muvâffakiyet ve a'lâ-i kelimatullah ile cihâda hâzır ve âmâde ve tedârüklü bulunmağa daima i'tinâ ve dikkat buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır.

-246-

İnşâllahu Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür. Usât-ı re'âyânın kahr ve tedmîrleriyçün bâ-irâde-i seniyye memur ihrâcları oldukları asâkirin üzerine akreb-i akrabâ-yı düstûrîlerinden felan ve felan bendeleri başbuğ nasb ve ta'yîn olunarak Ohri üzerinden savb-ı me'murelerine sevl ve isbâl kılınmakda olduğu muhakkak olub ancak asâkir-i mezkûre ne tarafa ve kimin ma'ıyyetine gitmeleri lâzım idüğü isti'lâmına dair Babialî'ye takdîm etmiş oldukları ma'rûzât-ı düstûrîlerine cevâb olarak vârid olan bir kıt'a mektub-ı sâmi ve ecille-i ricâl-i devlet-i aliyyeden devletlü Halet Efendi hazretlerinin bir kıt'a kâime-i

sâmiyelerinde cenâb-ı âlîleri hulûsurlarıyla bi'l-muhâbere asâkir-i mezkûrenin ne tarafa gitmeleri münâsib görülür ise ol cânibe sevk ve risâl olunması husûsları muharrer ve mastûr olduğundan asâkir-i mersûle-i mezkûrenin ne taraf ve kimin ma'îyyetine gitmeleri tasvîb olur ise Ohri merhalesinde mûmâ-ileyhümâ bendelerine iş'âr olunması ve asâkir-i mezkûrenin rûz-merre ta'yînâtları lazım gelen mahallerde tertîb kılınması keyfiyâtına dâir resîde-i câ-yı vusûl olan kâime-i atûfet-allâmeleri meâli harf-be-harf ma'lûm-ı hulûsûrî olmağın bu vechle ifâ-yı levâzım-ı memuriyetine masrûf himmet-i seniyyeleri mûceb-i mahzûziyet-senâverî olmuşdur. Ma'lûm-ı atûfet-melzûm-ı düstûrleri olduğu üzere magzûb-ı cenâb-ı pâdişâhî olan Tepedelenli Ali Paşa'nın gâilesi lillahi'l-hamd ve'l-minh ber-taraf olmuş idüğünden senâverlerinin el-hâletü hâzihî bir tarafa memuriyetim olmayub magzûb-ı maktûl-i merkûmun muhalledfâtıyla meşgûliyetim derkâr ve bi'l-istiklâl Mora cânibi ser-askeri sadr-ı esbak devletlü Ali Paşa hazretlerinin ma'îyyetlerinde askerin lüzumu bedîdâr olmakdan nâşî asâkir-i mersûle-i mezkûre Manastır üzerinden doğru ... ma'îyyet-i müşârün-ileyhe azîmet eylemeleri nezd-i hulûsûrîde tensîb olunmuş ve tıbk iş'âr-ı atûfleri üzere asâkir-i mezkûre ma'îyyet-i müşârün-ileyhe gitmeleriçün başbuğ-ı mûmâ-ileyhümâyâ savb-ı hâlisânemizden mahsûs yazılmışdır. Kaldı ki gerek Yanya ordusauna ve gerek Mora cânibine memur olan asâkirin cümlesinin birer gecelik ta'yînâtlarını mürûr eyledikleri kazâlar idâre etmiş oldukları derkâr ser-askeri müşârün-ileyh hazretleri ma'îyyetinde nüzül emini mevcûd idüğü vâreste-i kayd iş'âr olmakdan nâşî asâkir-i mezkûrenin Ohri'den ... varıncaya kadar beytûtet edecekleri mahallerde konaklarını ve birer gecelik yem ve yiyeceklerini i'tâ eylemeleriçün Ohri'den ... varıncaya kadar iktizâ edenlere hitâben savb-ı hâlisânemizden buyuruldu tahrîr ve buyuruldu-i mezkûr başbuğ-ı mûmâ-ileyhümâ bendeleri tarafına irsâl ve tesyîr olunmuş idüğü ifâdesi siyâkında kâime-i senâ-fâhimemiz terkîmine ibtidâr ve tesyîr-i sûy-ı atûfet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı âlîleri buyuruldukda asâkir-i mersûle-i mezkûrenin ber minvâl-i muharrer Manastır üzerinden ... ma'îyyet-i müşârün-ileyhe azîmet eylemeleriçün savb-ı atuffilerinden dahi başbuğ-ı mûmâ-ileyhümâyâ tahrîr buyurulmak vâbeste-i şîme-i mürüvvetleridir.

-247-

Dergâh-ı âlî kapucubaşlarından felan bendelerinin nüzül emâneti mesârifından dolayı cânib-i miride gayr-ı az tenzîl ve teslîm kusur kalan üç yük yetmiş üç bin altı

yüzaltmış bir guruş matlûbâtıyçün bir kıt'a hazine tezkiresi i'tâ olunmuş ise de heniz bir akçesine dahi destres olamamış olub ancak ma'lûmı âlîleri buyurulduğu üzere mir-i mûmâ-ileyh bendeleri akreb-i akrebamızdan bulunmuş ve mesârîf-ı mezkûreye giriftâr olması mukaddemâ senâverlerinin Yanya üzerine memuriyetimiz hengâmında ma'iyet-i hâlisânemizde nüzül emini bulunmasından izab etmiş ve bu mülâsebeye mebnî sahâb-ı matlûb küll-i yevm kendüsünü ta'cîz ve tazyîk eylediklerinden başka muhlis-ı mütehasıslarını dahi herbâr ta'cîz ve tasdî'den hâlî olmadıklarından hak budur ki bu keyfiyet senâver-i ihlâs-kisterlerine mûris ve sıklet ve mir-i mûmâ-ileyh bendeleri kemâl-i ıztırâb ve zaciret ile müstegarrık-ı bahr-ı hayret olmuştur. Lakin öteden berü zât-ı sûtûde-simât-ı mekârim-kârîlerine derkâr olan etemm-i ihlâs-ı muhâvenet ihtisâsım derece-i gâyet ve kemâle varmış ve mir-i mûmâ-ileyh dahi bende-i mahsûsları bulunmuş ve şimdiye kadar envâ' mu'âvenât ve sahâbet-kârîleri meşhûd-ı hakikat-nümûdumuz olmuş idüğüne nazaran bu bâbda dahi lutf ve himmet-i vâlâ-nihmetleri bî-dirîğ ve tesvîg buyurulacağı zâhir ve matlûbât-ı mezkûrenin pezîr-i rifte-i hüsn-i husûl olması mücerred inzimâm-ı himmet-i aliyye ve izâfe-i lutf ve mu'âvenet-i seniyyelerine menût ve muhtâc olduğu bedihî ve bâhir olmakdan nâşî mahzâ şîme-i hasaene-i kadr-i vâni ve inâyetlerine istinâden mahsûsen işbu niyâznâme-i senâverî terkîmine ibtidâr ve terfî'-i pişgâh-ı mekârim-kararları kılınmıştır.

-248-

Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda lutfen ve keremen matlûbât-ı mezkûrenin hüsn-i husûl bulması ve bu cihetiyle senâverleri ve gerek mir-i mûmâ-ileyh bendeleri rehâyâfte-i ta'cîz ve sıklet olmasıyla men ûn buyurulması husûsuna himem-i vâlâ-nihm ... el-cibâlleri mebzûl ve masrûf buyurulmak vâbeste-i seciye-i seniyye-i behiyye-i mürüvvet ve âtıfetleridir efendim. Memuriyetimde inşâsı olduğum Aspuzu Kalesi ebniyesini mesârîfiyçün cânib-i miriden ale'l-hesâb kırk bin guruş i'tâ olunmak üzere irâde-i seniyye ta'alluk edüb ol bâbda ifâde-i hâlî mutazammın ârâmiş-i sahîfe-i sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî bundan akdem savb-ı senâverîye vâsıl olmuş ve meblağ-ı mezkûriyçün bir kıt'a hazine tezkiresi verilmiş ise de meblağ-ı mezkûre henüz destres olunamayarak düçâr ukde-i te'hîr olub ancak küffârın tuğyân ve gâleyânına mebnî kal'a-i merkûmenin ber-vech-i metânet sür'at inşâsı derece-i vücûbda olarak leyl ü nehâr ikdâm olunmakda ve bu cihetiyle ebniye-i mezbûreye bir taraftan masraf

kılınmakta olduğundan zikr olunan hazine tezkiresi mûcebince ale'l-hesâb i'tâsına mukaddemâ irâde-i seniyye sünûh eden kırk bin guruşun tez elden yetiştirilmesi lâzımeden ve ebniye-i mezbûrenin sür'at tekmiline vesîle ve medâr olacağı vâzihâtdan idüğüne binâen meblağ-ı mezkûrun cânib-i miriden nakden i'tâsoyla irsâl etdirilmesi niyâz-ı mahsûsum olduğu ifâdesi zerî'a-i ibrâz-ı ihlâsım olmuştur. Bi-mennihi Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ebniye-i mezbûreye sekte-ita'attul gelmemek için ber-vech-i niyâz zikr olunan kırk bin guruşun nakden i'tâsı husûsuna himem-i seniyyeleri derkâr ve masrûf buyurulmak vâbeste-i şîme-i hasene-i lutf ve mürüvvetleridir.

-249-

Muktezâ-yı memuriyet-i düstûrîleri üzere Yanya'dan Mora'ya varıncaya isyan eden gâvurların kahr ve tedmîri zımnında başbuğla irsâl eyleyecekleri asâkirin isti'câlini mutazammın gönderilen tahrîrât-ı muhlîsînin vusûlünden ve icrâ-yı emr ü irâde-i seniyyeye sârif nakd .. gayret olduklarından ve bu ana kadar asâkir-i matlûbenin te'hîrine bâdî olan sebep ve illetin beyân ve ifâdesinden bahisle İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancaklarından tertîb ve ihzâr buyurulan asâkir felan bendeleri ma'iyyetiyle savb-ı memurelerine sevk olunmak üzere iken ta'yînâtı idâresine memur olan nüzül emini Kapucubaşı Süleyman Ağa atûfetlü ser-asker Hurşid Ahmed Paşa hazretleri ordusu ta'yînâtı idâresine memur kılınmış ve Ohri'de olan topçu ve arabacı neferâtı dahi ser-asker-i müşârün-ileyh cânibinden Manastır'a sevk olunmuş olduğundan bu keyfiyet asker maddesinin şîrâze-i nizâmına hâlel îrâs eyleyeceği zâhir ise de yine muktezâ-yı gayretleri üzere asâkir-i matlûbenin ihrâcında te'hîr misillü hâlât tecvîz buyurulmamış olduğundan gönderecekleri asker kangı cânibe ve kimin ma'iyyetine gitmek lâzım ise iş'âr olunması husûsunu hâvî tevârüd eden tahrîrât-ı sa'âdetleri mezâyâsı ma'lûm-ı hâlisânemiz olmuştur. Zât-ı sa'âdetleri âhere makîs olmayub devlet-i aliyyenin emr ü irâdesini infâza mücedded sâ'î ve hıdemât-ı saltanat-ı seniyyenin ber vecfk murâd tensîkine sarf-ı efkâr ve ihtimâm eder gayret ve salâbet ile ârâste vüzerâ-yı izâmdan oldukları cihetiyle her bir memur oldukları maslahatda ve be-tahsîs bu def'aki memuriyetleri iktizâsı üzere din-i mübîn hıdmetinde bir vechle batâ'et ve tesâmuhu tecvîz buyurmayacakları i'tikâdât-ı hasenesi hakk-ı şeriflerinde derkâr ve ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri dahi nüfuz ve i'tibâr-ı müşîrîlerinin kesrini tecvîz buyurmayacakları âşikâr olub ancak ser-asker-i müşârün-ileyh hazretlerinin ol vechle mûmâ-ileyh Süleyman

Ağa'yı nüzül emini nasb ve ta'yîn buyurmaları ve cihet ve sebebe mebnî olmayarak mücerred ma'iyyetlerinde nüzül emini olan Kapucubaşı İbrahim Edhem Ağa'nın vefâtı ve müşârün-ileyh hazretleri dahi bir tarafından

-250-

Tepedelenlü haini ve bir taraftan etrafda isyan eden gâvurlarıyla gavga ve muhârebede olduğu cihetiyle tez elden idâre-i ta'yînât-ı askeriyye zımında bir nüzül eminin vücûdu lâzım geldiğinden ağa-yı mûmâ-ileyhi hem cenâb-ı şerifleri tarafından gönderilecek aslerin ta'yînâtlarını idâre etmek üzere nüzül emini ta'yîn eyleyerek keyfiyeti bu tarafa inhâ etmiş ve müşârün-ileyhin inhâsı vechle Yanya ordusuyla taraf-ı müşîrilerinden gönderilecek asâkir ta'yînâtını idâre eylemek üzere mûmâ-ileyh Süleyman Ağa bâ-irâde-i seniyye nüzül emini nasb ve ta'yîn olunmuş olub zikr olunan topçu ve arabacı neferâtının dahi ol vechle Manastır'a sevk olunması mukaddem cenâb-ı düsrûrileri bu topçu ve arabacı neferâtını Ohri'den Manastır'a i'âde buyurmuş olduklarından celb ve ta'yîn buyurulacak başbuğ ma'iyyetiyle i'zâmları taraf-ı düstûrîlerine yazılmış ve ol vakt keyfiyet taraf-ı hâlisânemizden ser-asker-i müşârün-ileyh hazretlerine dahi bildirilmiş olduğundan bu suretde cenâb-ı sa'âdetlerinin gönderecekleri asker uzayub neferât-ı merkûme ol tarafta sefil kalmaktan ise asâkir-i matlûbenin vürûdunda celb ile ma'iyyetlerine iktizâsı üzere terfik için olacağı zâhir ve meâl-i iş'ârlarından müstefâd olduğu vechle göndereceğiniz asker her ne kadar muktedir başbuğla irsâl olunacak ise de birinin ma'iyyetinde bulunmaları lâzımeden idüğünden bu husûsu sualden murâd müşîrîleri bu askeri şuraya giden ve felan mahalli ederek ve yolu emr eder vüzera ve ser-askerden birinin istihdâmı kazıyyesi olduğu bürhen olub fi'l-hakika asâkir-i merkûmenin matlûb vechle a'mâl ve istihdâmı vüzerâdan birinin ma'iyyetiyle oalacağı ecilden ve el-hâletü hâzihî Yanya tarafının istiklâl-i tâtme ile memuru ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri olduğundan memur olan vüzerâ-yı izâm hazerâtının kangısında lüzûmu var ise anın ma'iyyetine sevk ve i'zâm eyleyeceği emr-i bâhir olarak keyfiyet bu def'a taraf-ı hâlisânemizden ser-asker-i müşârün-ileyhe dahi bildirilmiş olmağla cenâb-ı gayret-meâb-ı müşîrîleri muktezâ-yı sadâkat ve istikâmetleri üzere asâkir-i merkûmeyi ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleriyle muhâbere ve mükâtebe ederek ne mahalle irsâlini münâsib görürler ise ol tarafa irsâl ve i'zâm ile icrâ-yı memuriyet ve salâbete himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu

Te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür.

-251-

Zat-ı mekârim-simâtları müşârün-ileyh hazretleriyle bi'l-muhâbere asâkir-i merkûmenin nizâmına ve kangı vezirin ma'iyetlerine gönderilmesini tensîb ederler ise ol cânibe sevk ve tesbîl birle istihdâm kılınması iktizâ-yı maslahatdan olduğu beyânıyla ol vechle himmet buyrulmak irâdesini şâmil bu def'a Babialî'den i'tâ olunan bir kıt'a cevâbnâme-i sâmi-i hazret-i sadaret-penâhî devletlü Halet Efendi hazretleri pederlerinin bir kıt'a tahrîrâtı tobraya mevzû'an takdîm-i pişgâh-ı âsıfleri kılınmışdır. Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet meâllerinden dahi ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ol vechle lutf ev inâyetleri şâyân ve derkâr buyurulmak bâında emr ü ferman hazret-i men lehü'l-emrindir.

-252-

Kavaye sakinlerinden müteveffâ Şehsuvar Paşazade İbrahim Bey'in bundan akdem karındaşı olan Kahraman Bey'i i'dâmı töhmetiyle müsâderesine irâde-i seniyye ta'alluk ederek emlak ve eşyası zabt ve tahrîrine mübâşir ta'yîn kılınan Hâcegân-ı Divan-ı Hümâyûn'dan neseben birâderzadesi Arif Bey'e bâ-irâde-i seniyye tahsis kılınan on bin guruş hıdmet-i mübâşiriyyeye destres olamayarak mir-i mûmâ-ileyh Dersaadet'e avdet eylemiş olduğundan sâlifü'z-zikr mebâliğin tahsîl ve Dersaadet'e tavsîli husûsu bundan akdem savb-ı müşîrîlerine tahrîr ve iş'âr kılınmış ise de ile'l-an meblağ-ı mezbûre destres olamamış olduğunu bu def'a inhâ ve tahsîli husûsunu istid'a etmekle mir-i mûmâ-ileyh emekdar-ı hademe-i devlet-i aliyyeden olarak hıdmet-i mübâşiriye-i mezkûr kendüye bâ-irâde-i aliyye tahsîs kılınmış mebâliğden olarak bu vechle destres olamaması nârda olmağla mukaddemâ iş'âr kılındığı vechle sâlifü'z-zikr hıdmet-i mübâşiriyenin tamamen mir-i mûmâ-ileyhden tahsîliyle bu tarafa irsâl ve tesbîli esbâbının istikmâline himmet buyurmaları siyâkında kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdi-i zât-ı sûtûde sıfat-ı düstûrîleri Arnavudluk hânedânının bir güzîdesi ve ez-kadîm İskenderiye hânedânları devlet-i aliyyenin sadâkat ve diyânetle ma'rûf mu'teber bendeleri olub bu ana kadar Tepedelenlinin i'dâm ve izâlesi bâbında taraf-ı vâzihü's-şeref-i necîbânelerinden nice hıdemât-ı mebrûre me'mûl ve meczûm ve el-hâletü hâzihî magzûb-ı merkûm sâye-i fitriyesinde merkûz ve mektûm olan redâet muktezâsınca irtidâdı kabul edüb adeta tenazzur bildiği ele geçen evrâkıdan meşhûd ve ma'lûm olmağla hiç olmaz ise düşman-ı din-i Muhammedî olan Rum keferesi usâtının şikest yazu-yı

iktidarlarıyçün olsun izhâr-ı salâbet ve memurin-i sâireye küllî mu'âvenet etmeleri ve bi'z-zat kendüleri çıkmakda? bast olunan özöleri vâkı'a mutâbık ise de külliyetlü asker irsâliyle din-i Muhammediyeye ve kâffe-i ehl-i İslamın velî-ni'meti olan devlet-i aliyyeye hıdmet eylemeleri küllî me'mûl ve ve şân ve hânedânlarına lâıyk olan dahi bu usul iken buna dair ile'l-an bir eser zuhûr etmemesi muhabbet ve sadâkatlerinde bâ-bercâ-yı sebât olan asdikâlarını bayağı mahcûb etmek derecelerine resîde oldu.

-253-

Bi'z-zat hurûcda ve asker cem' ve irsâlinde bazı tekellûf derkâr idüğü müsellemler ise dahi el-an magzûb-ı merkûmun kuvve-i tathîrleri ... Mahmud Bey olub mûmâ-ileyhin biraderi Ahmed Bey taraf-ı düstûrilerine şiddet ta'alluk ile müte'allık olduğı bedîdâr ve taraf-ı düstûrîlerinden emr olunduğı suretde karındaşı merkûma tahrîr ile kal'adan ihrâc ve belki şakî-i merkûmun itmâm-ı kârine bile ilâc olacağı âşikârdır. Husûsan mir-i mûmâ-ileyh böyle tenassuru âşikâr olan bed-âyini? himâyetden emsâl ve akrânı beyninde iftihâr edemeyeceğini derk etmez makûleden olmamağla ve emn-i namusunu böyle müşrike mu'âvenet töhmetinden tathîr edeceğinden başka bu hıdmeti mukâbili taraf-ı devlet-i aliyyeden dahi rütbe ve mal cihetleriyle mükerrer olacağını derk ve iz'ân etmek gerekdir. Kaziiyenin bu vechle müsbit olduğı ma'lûm-ı vezirâneleri iken bu ana kadar niçün teşebbüs olunmamışdır bilemem. Tahrîr-i âcizânem vechle mûmâ-ileyh Ahmed Bey nezd-i sâmîlerine celbiyle husus-ı mezbûre yani nefy-i merkûmun itmâm-ı kârilesin maktû'unu devletlü ser-asker paşa hazretlerine veyahud savb-ı sâmîlerine teslîm birle der-i devlet-medâra ibsâlien gayret etdikleri suretde mûmâ-ileyhümânın beherine bin kese akçe ve magzûb-ı merkûmun emlâkinden birer a'lâ çiftliğin ve matlûbları olduğı tahdîrce bir yer almak dahi verileceğine bende-i diriniyyeleri ta'ahhüd ve zat-ı vâlâ-yı düstûrîleri dahi matlûbları olan her ne ise dirîğ olunmayacağına kefâlet ederim. Kaldı ki devlet-i aliyye her ne kadar gavâil-i saire ile meşgul ise dahi magzûb-ı merkûmun kârı tamam olmadıkça muhâsara ve tazyîk ve muhârebeden asla ferâgat etmeyeceğı cezmen ve yakînen ma'lûm-ı düstûrîleri olub evlâd ve ahfâdının dahi muahharan vukû' bulan hıyânetlerine mebnî cümlesi i'dâm ve izâle olunmağla gerek kendüde ve gerek evlâd ve ahfâdında fi-mâ-ba'd mülâhaza olunacak hiçbir faide kalmamışdır.

-254-

Zât-ı vâlâ-yı düstûrîlerinin tezâyüd-i şân ve şöhreti yâran?-ı merkûmânın bölgeden? tathîr-i dâmenleri ber-minvâl-i muharrer tedbîr-i mezkûrun icrâsıyla husûl bulacağı hak-ı düstûrîlerinde ... küllî menâfi'î müceb olacağı mülâhazasına mebnî ihtâren işbu arîza-i senâ imlâ ve mahsûs mehterbaşılık hıdmet-i bendegîde olan Muslihiddin Ağa kullarıyla itâre ve isrâ kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-minvâl-i muharrer maslahat-ı merkûmeye himmet ve cevâbını serî'an tahrîre inâyet buyurmaları bâbında emr ü ferman devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü velî-ni'met-i bî-minnetim efendim sultanım hazretlerindedir.

Cenâb-ı Rabbü'l-aliminin her bir irâde-i aliyye-i ilâhiyesinde nice sır ve hikmet derkâr ve bu keyfiyet dahi cümle indinde ma'lûm ve âşikâr olarak müstağnî beyân ve tekrardır. Bu def'a irâde-i seniyye-i samedâniye iktizâsı üzere neyyir-i teveccühât mehâsin-âyât-ı hazret-i pâdişâh-ı cihân-ârâ furkân-ı âcizânemde şa'sa'â bahşâ olub işbu mâh-ı Saferü'l-hayrın yirmi beşinci Pazar günü emânet-i kübrâ-yı mühr-i hümâyûn yed-i mü'eyyed-i hazret-i hilâfet-penâhîden dest-i beyûsetimize acz i'tâ ve hil'at müstelzimü'l-mefharet mesned-i sadâret-uzmâ rûşen-i sadâkat-pûşumuza iksâ buyurulmuş ve mütevekkilen alellahi'l-bârî ve mütevessilen ruhanîyet-i risâlet-penâhî tanzîm-kâr-ı ibâd ve tensîk-i mesâlih-i bilâda teşmîr-i sâk-i gayret ve i'tinâ kılınmış ise de cemî' maslahatın hüsn-i irâdesi ibtidâ-i tevfikât-ı ilâhiyye mukârenete menût ve sâniyen teveccühât-ı kulûb-i ... menût olub ale'l-husus bu vakitler tamam ittihâd-ı samîmî ve ittifâk-ı kalbî ile din ve devletimize hıdmet olunacak günler olmağla dirâyet-i zâtiyeleri iktizâsı üzere her halde hâlisâne ve mütebassırâne izhâr-ı harekât-ı rü'yet-mendâneye mübâderet ve emânetullah olan aceze-i ibâdın istihsâl-i esbâb-ı âsâyişlerine himmet ve mehâmm-ı seniyyenin dahi layıkıyla rü'yet ve tesviyesine mübâşeret buyurmaları siyâkında mektûb-ı meveddet tahrîr ve ile tevkî'î sâbık Halet Efendi sâye-i devlet-i aliyyede bunca mürâbit ve inâyete nâil olmuş ve mücerred devlet-i aliyyeye zâhiren ve bâtınan sadâkat ve istikâmetle hıdmet eylemesiyçün ve ale'l-husus böyle vakitte mecmû' ehl-i İslam yek-vücûd gibi samimi ittifâk ve ittihâd farîzasına ri'âyet ve taraf-ı sefâhetden ictinâb olunarak sâhib-i şerî'at efendimizin şerî'atı üzere hareket ve cümle İslam beyninde nifâk ve şikâk ber-taraf olarak yek-diğere nefsanîyeti bırakarak din-i

-255-

Muhammedîye gönül birliğiyle sa'y ve gayret olunsun için hakkında bu kadar

müsâ'ade-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî erzânî kılınmış iken zâtında mecbûl olduğu redâet ve esâet iktizâsınca kullandığı? hayl ve zâyi' hasebiyle şimdiye kadar yüzünden çok kimesneler rahnedâr olarak ehl-i İslam beyninde şikâk ve nifâka bâ'is olagelüb hatta kendüsü zahirde riyâkârâne tavr ve ef'âl ve sadâkat ve istikâmet suretinde görülmüş ise de iç yüzünden maslahat-ı mahsusasına tervîc ile me'lûf olduğu sefâhet elden bırakmayub hilâf-ı rızâ-yı âlî o makûle nice ef'âl ve harekete cesâreti dahi mu'ahharan tebyîn ve tahakkuk etmekden nâşîbu makûle müfsid-i bed-hâhın izâle-i cüvûdu lazım geldiğine binâen menfâsına giderken hakkında sudûr eden irâde-i ceklâdet-i hazret-i pâdişâhî mücebince ibreten ... cezâsı tertîb olunan mûmâ-ileyhin ser-maktû'udur.

-256-

Bi'l-istiklâl Rumili valisi ve ser-askeri ve derbendât nazırı olan sadr-ı esbak Hurşid Ahmed Paşa hazretleri vefât etmiş odluğundan avâtîf-ı şâmiletü'l-avârîf-i mülükânedden ârâyîş-i sahîfe-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne mucebince Rumili Eyâleti ve derbendât nezâreti bi'l-istiklâl aktâr-ı Rumili ser-askerliği ünvanıyla uhde-i hâlisânemize tevcîh ve ihsân ve Mora'da olan asker-i İslam ile vüzerâ-yı izâm hazerâtına bi'l-vücûh lâzime-i mu'âvenetin icrâsına ikdâm ve i'tinâ etmek üzere seyr-i serî' ile Yenişehir'e vusûlümüz emr ü ferman buyurulmuş olduğuna binaen işbu mübârek mâh-ı Rebi'ü'l-ahirin gurre-i garrâsı günü medine-i ... billahi Te'âlâ sebl-i bâriha hareket ve delâlet-i tevfik-i ni'me'r-refik-i samedânî ile Yenişehir hânedânına bâ-münezzel teveccüh ve azîmet olunmuş olmağla Mora'da olan asker-i İslam ile vüzerâ-yı izâm hazerâtına bâ-emr-i âlî veyahud bâ-tahrîrât müteveffâ-yı müşârün-ileyh savb-ı müşîrîlerinden bir gûne i'ânetin icrâsına himmet buyurulmuş mudur. Buyurulmamışdır. Ma'lûm-ı muhlısı olmadığından keyfiyetin tahrîr ve iş'ârına himmet buyurmaları me'mûlüyle suret-i memuriyet müstakile-i hâlisânemizi iş'âr ve hâtır-ı mürüvvet-mezâhirlerin istifsâr siyâkında kâime-i muhâlasat-allâme tahrîr ve mahsûs tatarımız bendeleriyle firistâde-i nâdî-i me'âlî-semîrleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet ma'lûm-ı vâlâları buyurdukda ber-vech-i mültemis himmet buyurmaları me'mûl-i hâlisânemizdir.

Cenâb-ı cenâh ... ve pervâze-i mürğ-i hayal ve şu'ûr-ı izz-i şâna bi't-tecâvüz ani'l-kusur bî-mâre şâhin-i cerh-i âşiyân-ı baht ve ikbâl-i vezîrîlerin şikâr-ı gîrhümâ-yı evc-i devlet ve şişe-i kimyâ-yı sa'âdet olan kâse-i derûn-i mekârim-hûn-ı

âsîfânelerin mâlâ-mâl zevâl-i rûz-ı efzûn şâdûmânî ve mefharet eylemek farîza-i zimmet-i abîdânem olan tuhfe-i da'vât-i hayriyyesi firistâde-i kabûlgâh-ı cenâb-ı mûcibü'd-da've kılındığı verâsında arzihâl-i abd-i du'â meâl-i hâlisü'l-akîdeleridir ki ... dil ü can-ı bekâ-cûyânem ... hamîr-i lutf ve ihsân-ı veliyyü'n-ni'amî ve kâffe-i halde rîze-i ..-i mâide-i şehiyyü'n-nevâl talattufât-ı dâverîleri olduğundan leyl ü nehâr ve husûsan hengâm-ı subh icâbet-i iltizâmında mânend-i hezâr şevk-i efzâ ... pervâz-ı du'â olarak izdiyâd ... hoşharam eyyâm-ı ömr ü devlet ve ikbâl ve ... câh ve celâdet ve iclâlleri ed'îyye-i müstecâbesiyle terziyân ve yevm-i râhvâhân-ı zat-ı merhamet-simâtları olan hûna ve muhâlefîn-i sâire ... ve bî-behre ve ser-fürû olmak enfâs-ı behiyyeleriyle güzârende-i ezmân idigimi hâkipâ-yı şeref-bahşâ-yı veliyyü'n-ni'amîye ... hâme i'lâma vesîle-cûy iken ber-muktezâ-yı vakt bu havâlide bi'l-cenbân sahn-ı zuhûr olan ecnâs-ı taburdan ... egerçi cevelângâh-ı matâyâ-yı metâlib ve âmânî olan saha-i inâyet-saha-i âlîlerine itâre ve ihdâ kılınmak şerm ve hicâbı müstelzim idüğü zâhir ve bedîhîdir.

-257-

Ancak el-hâletü hâzihî abd-i acîzleri bunlardan gayrı şey ihdâsına destres olamadığımdan kestahane şu kadar ... peydâ ve felan kulları vesâtatıyla bir an savb-ı sâmi-i mekârim-ihtivâları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ hazîre-i devlet-vezîre-i âlîlerine ... serâyân-ı du'â-yı vusûl olduklarında muktezâ-yı kerîme-i bendenüvâziye ri'âyeten ve talattufen hediye-i nâcizânemi âverde-i sebh ve tâbe-i tenâvül ve münevvel ve ilâveten tefâyüs at'ime-i hân letâif-i şümûl buyurmaları niyâzım bâbında emr ü ferman ve hüsn-i kabûl devletlü cenâb-ı re'fet-meâb-ı vâlâlarına rûnümâ ve müberrâ-yı zünûn ve hafâ olan muhâvenet ve muhâlasat-ı kâmile-i hulûsûrânem efzûn ve rû-bâlâ olarak midhat ve senâ ve nu'ût-i celîle-i bî-hemtâlarıyla müsâberetkâr idüğümü ifâde ve iş'âra mübâderet hâsılı tahsîlden ibâret ise de câ-be-câ teşyîd-i meb ânî-i muhâvenet ve velâya ibtidâr muktezâ-yı lâzîme-i hulûskârî ve muhâvenet idüğüne binâen tarafeynde sübût bulan âsâr-ı husûs metânet-i mensûs müstedîmenin semeresi ve kuvve-i câzime-i teveccüh-i samimeye ihlâ-nüvâzîlerinin te'sîr-i meyâmin-i bâhiresi olmak üzere bu def'a avâtıf-ı seniyye-i hazret-i cihânânîden Bosna Eyâleti mansıb-ı celilü'ş-şamı uhde-i âcizâneme tevcih ve ihsân-ı hümâyûn buyurularak meyâne-i halt-nişânede pezîrâ-yı husûs olan kurbiyet ve civâriyet mûceb-i fart-ı müsâr ve memnûniyet olarak lâzîme-i hasene-i vefâdârî ve şerîta-i mer'îyye-i hem-civârî olagelen ehad tarafeyne râci' husûsât-ı

vâkı'ada ezher-cihet ittihâdiyet ve bi'l-iktizâ ahd-nümâ âhere mu'âvenet ve müzâheret husûsuna ri'âyet ... evvel ve âhir malhûz olmayan müdâhale-i âsar gayretini ber-taraf ederek mine'l-kadîm derkâr ve müstedîm olagelen bi'l-vücûh yek-dil ve yek-cihet merâsiminin icrâsına bundan böyle dahi mübâderetle bi'l-ittifâk rahmete meâlî üzere ittihâdkârâne harekete bezl-i takdîne-i dirzeş ve himmet maddesi vesîle-i imtidâd feyz ve rahat olduğu derkâr ve bürhen ve emr-i bedîhî ve ... olmak hasebiyle ve cenâb-ı mu'allâları ... atûfet peyvend—i ma'neviyen oldukları cihetiyle mu'âmele-i cemîle-i übüvvet ve nübüvvetin icrâsına bi'l-ibtidâr savb-ı dekâik-i âşinâ-yı müşîrânelerine âid husûsât-ı vâkı'ada hasbe'l-vüs' mu'âvenet ve bezl-i lâzîme-i hamîyyet olunacağı misillü taraf-ı âcizâneme ta'alluk ve râci' husûslarda dahi levâzım-ı himemkârî ve merâsim-i mu'âvenet ve ittihâd şî'ârının bezl ve icrâsına himmet-i düstûrîleri isyârî? hâssaten iltimâskerde-i musâdekat-âdeleri idüğü beyân ve ifâdesi meâlîyle azîz haltnâmeye ibâderet ve felan ile isâre-i savb-ı mekârim-i menfîyetleri kılındı. Taraf-ı bâhirü'ş-şeref-i vezîrânelerine rûnümâ ve masûn şüayb-i zünûn ve ribâ olan muhâvenet-i kâmile-i medâyih-kârânemin muktezâsı meh âmid ve senâları tekrarıyla murâdın subh ve mesâ idüğüüm bi-mennihi te'âlâ ma'lûm-ı mekârim-i pîrâları buyuruldukda savb-ı bî-merâları ba'de-mâ dahi cerîde-i ihlâda ibkâ ve merâsim-i yek-vücûdunun icrâsıyla teveccühât-ı samime-i müşîrîleri ve mâdem isyâr buyurulması vâbeste-i şîme-i mekârim-i vesîme-i mu'allâlarıdır.

-258-

Hediye-i nâciz-i hulûsûrânem her ne kadar sezâvâr-ı ihdâ değil ise de nazar-ı hulûsada isterse berksiz olsun mazmûnu üzere keşîde-i tavîle-i hüsn-i kabûl buyurularak muhâvenetkâr-ı hulûs-şümûlleri vâyemend-i sunûf-ı şâdûmânî ve müsâr-i sebyâr buyurulması kümâşete-i secâyâ-yı atûfet-şî'ârlarıdır. Bundan akdem uhde-i âcizânemde olan Ohri Sancağı mirmiran-ı kirâmdan Abbas Paşa'ya ve İlbasan Sancağı dahi mirmiran-ı kirâmdan Mahmud Paşa'ya tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyurularak livâteyen-i mezkûre uhde-i çâkerîden sarf ve tahvîl buyurulmuş ise de öteden berü bu kulları devlet-i aliyyenin bende ve bendezadesi olup sâye-i saltanat-ı seniyyede menâsıb-ı celîle ve envâ' inâyât ve talattufât-ı şâhâneye mazhar ve kâmûr olacağımızı derkâr olmağla hemen şevketlü kudretlü azametlü veliyyü'n-ni'am-ı âlem ve veli-ni'metimiz olan pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz sağ olsun. Amin. Uhde-i çâkerîde olan İskenderiye Sancağı sengistândan

ibâret ve ve bî-hâsıl ve re's-i hudûd memâlik-i şâhânedede serhad bulunub kadîmden berü tuğyan ve isyânıyla me'lûf olan Karadağ keferesi kurb ve civâr bulunduklarına mebnî serhadât-ı hâkâniye ahaliyle leyl ü nehâr muhârebe ve kîtâl ederek istîlâsına fırsat-bîn olduklarından daima emr-i muhâfazada tebassur ve dikkat ve a'dâ-yı mersûmenin müdâfa'asına ikdâm ve gayret olunarak iktizâ eden mühimmât ve levâzımât-ı saire cihetiyle vâki' olan mesârîfâta liva-i mezkûr hâsılâtı vefâ edemediğinden serhadât-ı hâkâniye-i mezkûrenin tasallut-ı a'dâ-yı dînden vikâyesi mesârîfına avn ve medâr olmak ve hem İskenderiye cibâli askeri hayvanatlarıyla mevsim-i şîtâda kışlayub ta'ayyüş eylemek için Draç ma'a Kavaye ve Tiran mukâta'aları cânib-i devlet-i aliyyeden seleflerimize i'tâ buyurula gelmiş ve bu vechle hem kendileri idâre ve hem dahi cibâli askeri mu'âşeret oluna geldikleri bedîhî ve âşikâr olub binâen aleyh mukâta'ât-i merkûme bu def'a sancak mutasarrıflarına i'tâ buyurulmak lazım gelür ise bu kulları daire-i âcizânem dairesine ve gerek serhadât-ı mezkûre muhâfazasına layıkıyla kudret-yâb olamayarak bi'l-vücûh mağdûriyet ve ıztırâb-ı çâkerânemizi müstelzim olacağı zâhir ve asker-i merkûme dahi haşin olduğundan mukâta'ât-ı mezbûre kışlağa gidemeyerek halleri yaman ve perişan olacağı emr-i bâhir olmağla muktezâ-yı şîme-i kerîme-i âtîfet vere'fet-i veliyyü'n-na'mâneleri üzere mârrü'z-zikr Draç ma'a Kavaye ve Tiran mukâta'âlarının kemâkân uhde-i âcizânemizde iblâ ve ihâlesi husûsuna lutf ve inâyet-i seniyyeleri şâyân ve erzân buyurulmak niyâz ve tazarru' vesîle-i ibrâz sıdk e ubûdiyetim olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ vâsıl-ı sâha-i inâyet ve keyfiyet muhât-ı ilm-i devletleri buyuruldukda ber-vefk niyâz ve mümtenâ-yı çâkerî hüsn-i müsâ'ade-i seniyyeleri şâyân ve erzân ve ol vechle çâker-i seniyyelerin müstedîmlerin memnûn ve şâdân buyurulmak bâbında emr ü ferman ve lutf ve ihsân -259-

Devletlü inâyetlü merhametlü übbehetlü veli-ni'metim efendim sultanım hazretleri devlet ve ikbâl-i ebedî ve übbehet ve iclâl-i sermedî ile ... ve sâye-i hüma-vâye-i veliyyü'n-ni'amânelerinde had-ı hezârân-ı çerâğ ve seniyye-i edâ-yı bedhahları dağ-ber-dâğ olsun. Arzihâl-i abd-i şâkirü'n-nevâlleridir ki bu bende-i ... öteden berü bâb-ı inâyet-meâb-ı dâverânelerine intisâb ile kâmyâb olmuş ve hezâr inâyet ve ihsân-ı âsîfânelerine tathîr ... ve ubûdiyet-i eyyâm-ı ömr ü devletleri ed'iyye-i hayriyyesini uhde-i ubûdiyetime farz-ı ayn bilmiş bendegân-ı sadâkat-nişânlarından olduğum cihetle bundan akdem Mora valisi ve ser-asker-i zafer-rehberi devletlü Ali

Paşa karındaşları hazretleri ma'iyyetlerine memuriyetle mümtâz buyurulmuş olduğundan ve Rum usâtı teknelerinden otuzdan mütecâviz tekne İzvin pişgâhına münker-endâz idbâr olmuş ve vâfir gavur taşra çıkub cünûd-ı muvahhidîn ile muhârebeye igâz etmiş oldukları ... müşârün-ileyh hazretleri tarafından inhâ olunmuş olduğundan mevcûdiyet-i çâkeri olan asâkir neferât ile kefer-i makhûre üzerine hücum ve kahr ve tedmîrlerine gayret ve zât-ı übbehet-simât veliyyü'n-ni'amânelerini ve İskenderiye mutasarrıfı atûfetlü Mustafa Paşa senâverlerini utandırmamağa mübâderet olunmak bâbında şeref-efzâ-yı dost-ı ta'zîm olan fermannâme-i âsîfâneleri ma'âl inâyet iştimâlini ma'lûm-ı çâker-i müstedîmleri olarak her halde emr ü ferman-i hidîvânelerine imtisâl-i farîza-i zimmet-i ubûdiyetim olub İstiliçe ve Ekinoz karyelerine çıkan küffar rûz-ı hakrâr ile ser-asker-i müşârün-ileyhle karındaşları hazretlerinin emr ve irâdeleri üzere derhal muhârebeye ibtidâr ve mümzâ hüsn-i teveccühât mekârim-âyât-ı âsîfâneleriyle âsâr-ı fevz ve nusret bedîdâr ve ekserisi kahr ve rumâr olmuş Ayamarinede olan kefer-i dahi bi-havullahi te'âlâ muhârebeye şürû' olunmuş olmağla karîben kahr ve tedmîrleri eltâf-ı ilahiyeden me'mûl ve müsted'â idüğü ve muktezâ-yı memuriyetim üzere her halde ser-asker-i müşârün-ileyh karındaşlarının eser ve re'yelerine mütâba'at ve sâye-i hidîvânelerinde izhâr-ı salâbet ve şecâ'at ile cenâb-ı devlet-meâb-ı veliyyü'n-ni'amîleri ve müşârün-ileyh Mustafa Paşa senâveri utandırılmayacağı ifadesi arz-ı ubûdiyetime ni'me'l-vesile ittihâzıyla arzıhal-i abîdânem tahrîrine ictisâr ve takdîm hâkipâ-yı kîmyâsâ-yı übbehet-kararları kılındığı İnşâllahu Te'âlâ muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı deverâneleri buyuruldukda daima muhtac ve me'nûs olduğum hüsn-i teveccühât-i mekârim-gâyât-ı veliyyü'n-ni'amîleri kemâkân hak-ı bendegânemde şâyân buyurulmak bâbında ve her halde emr ü ferman ve lutf ve ihsân

-260-

İzzetlü gayretmendim Selim Bey huzûrlarına ba'de's-salam fihâmızdır ki Rum usâtı teknelerinininden otuzdan mütecâviz tekne İzvin pişgâhına münker-endâz idbâr olmuş ve vâfir gavur taşra çıkub cünûd-ı muvahhidîn ile muhârebeye igâz etmiş oldukları Mora valisi ve ser-asker-i zafer-rehberi devletlü Ali Paşa hazretleri tarafından savb-ı muhibbânemize inhâ olunarak ma'lûmumuz olmuşdur. Cenâbınızın öteden berü sadâkat ve gayret ve asker-perveri ile şöhet-şi'âr idüğümüzü indimizde ma'lûm olmak mülâbesesiyle zatınızda merkûz olan cevher-i

salâbet ve şecâ'ati izhâr ederek ve bu memuriyetde dahi gerek İskenderiye mutasarrıfı atûfetlü Mustafa Paşa karındaşımızı ve gerek bizi utandırmayarak göreyim seni mevcûd ma'yyetiniz olan asker-i nusret-me'ser ile şu kefere-i makhûre üzerine hüçûm ederek kahr ve tedmîrlerine himmet ve bu memuriyetde dahi kesb-i şöhret ve tam etmekle sarf-ı miknet eylemeniz matlûbumuz idüğü bi-mennihî Te'âlâ ma'lûm-ı gayret-melzûmları oldukda ber-minvâl-i muharrer müste'inen ba-emrillahi Te'âlâ şu gavurların üzerlerine varub kahr ve tedmîrlerine mübâderet eylemeniz matlûbumuzdur. Kâffe-i mu'âmelâtın esası olan râyic-i nüfûz maddesinin ne tarafa halelden vikâyesiyile râde-i nizâmını tecâvüz ittimâsı irâde-i seniyye muketzâsından olarak ol bâbda savb-ı âlîlerine hitâben sahife-i pîrâ-yı sudûr olan bir kıt'a emr-i âlî bu def'a takdîm pîşgâh-ı sâmîleri kılınmış olmağla bi-mennihî Te'âlâ keyfiyet emr-i şerîfin meâl-i münîfinden ve gerek darbhane-i âmire nazırı atûfetlü efendi bendelerinin hâkipâ-yı hidîvîlerine olan arîzası makhûrundan dahi ma'lûm-ı veliyyü'n-ni'amîleri buyuruldukda ve her halde emr ü irade-i seniyyenin infâz ve icrâsı husûsuna himmet-i vâla-nihmet-i dâverîleri mebzûl ve derkâr buyurulmak.

-261-

Hânedân-ı şan-ı hidîvîlerinin bende-i inâyet-dide ve du'â-gû-yı ikbâl-cüveydeleri olduğum ... ani'l-iş'âr ise dahi gavâil-i ârâm-fersâ-yı gevînenin te'âkübünden çokdan berü arz-ı kâlâ-yı sıdk ve ihlâs-ı âcizîye fırsat-yâb olunamadığı derkâr ise de du'â-yı tezâyüd-i ömr ve devlet ve ikbâl-i dâverîlerine mübâşeret ve iştigâlde bir vechle tecvîz-i kusûr olunmadığı izahıyla arîza-i âcizânemdir ki gayret eyleyerek envâ' ta'ab ve meşakketle Tırhala ve Liva diye ve mahall-i sairede geşt ü güzâr ile mübtela oldukları kaht ü galâ sebebiyle tavâif-i askeri açlıktan ve sefalet-hâh sebeble hastalıktan telef olarak ekserisi mütegarlık ve perişan olmuş ve evlaf-ı fâtihân ve eyâletlü ve sâkir-i saire ne ise mecmû'u perâkende olarak hâsıl kalan Arnavud paşalarının yanlarında cemî'an beş altı yüz mikdarı fakat etbâ' makûlesi kalmış ise de bunlar dahi metâ'ib-i seferiye ile bî-tâb ve tâkat olduklarından bu sene-i mübârekede bunların ellerinden bir şey gelmeyeceği ve bu makûle muztaribü'l-ahvâl memurînden bir gûnâ hıdmet-i nâfi'anın zuhûru mülâhazadan ba'îd idüğü ve kulunuzun dahi civariyetimizde bulunan Sırlı tarafından bir gûnâ hâdise vukû' bulmak lâzım gelür ise hâlâ Niş muhafızı devletlü Hüseyin Paşa hazretleri tarafına imdâd ve i'âne olunmak husûsuna kulunuz bâ-emr-i âlî memur

buyurulduğundan oldukda bu havâlîye vesîle-i metânet olmak mülâhazasıyla mahdûmum kullarının bu cânibe tahvîli niyâzıyla keyfiyet mukaddemce taraf-ı âcizîden Babialî'ye arz ve iş'âr olunduğuna müte'âkiben Hurşid Paşa merhûmun vefâtı zuhûr ve bi'l-istiklâl alınan ser-askerlik ünvanıyla Rumili Eyaleti tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyrulan sâbık Bosna Valisi vezir-i asaf-nazîr devletlü Celal Paşa pederiniz hazretleri bu def'a Yenişehir tarafına sevk-i sûtûr etmekde oldukarından bu suretle hall ve akd-i umûr müşârün-ileyh hazretlerinin buyuruldu-i âlîlerine mütevakkıf olduğu efendimiz iş'ârına rû-kelâm olunmayarak sözüünüz geçeceği nümûdâr olmakdan nâşî taraf-ı hidîvîlerinden mahsûsen bir ademerî bendeleri müşârün-ileyh hazretlerine irsâl buyurularak paşa-yı mûmâ-ileyh oğlumuz kullarının izin buyuruldusununahzına lutf ve inâyet buyurulmak niyâzında olduğumun ifâdesiyle

-262-

Cenâb-ı hüdâvend-mecîd ve ferah-fezâ-yı rûz-ı su'ud ihtivâ-yı abd-ı izz-i şâna ârî mübârek saha-i mekârim ... cilvegâh-ı melâik esmân ve tanîn-i tavb-ı meserret ve şâdûmânların resîde-i sâmi'a-i ins ü can ve ra'b-endâz kılub bir hüdâhân eylemek farîza-i zimmet-i sâdikânem olan da'vât-ı hayriyyesi hulus-ı derun ile ba'de'l-ikmâl arzihâl-i bende-i du'â-makâlleridir ki bu çâker-i ve çerağları beher hal perver-yiyâb mâide-i şehiyyü'n-nevâl lutf ve ihsân veliyyü'n-ni'amî ve seyrâb-ı zülâl rûz-ı efzûn teveccühât-ı seniyye-i vezîrîleri olduğumdan her an ve zaman şâhid-i eyyâm-ı ömr ü devlet ve iclâlleri daima şâd-ı kâr-ı abd-i kâmrânı ... husûl-i âmâl fuâdiye-i dâverîleri da'vâtıyla ihyâ nekzâr ve meşmûl idiğimi arz ve i'lâm bir vesile-i behiyyenin sünûhta müterakkıb iken hamdullahi Te'âlâ zât-ı me'âlî-âyât-ı âsifâneleri mesned-tırâz-ı ikbâl ve devlet ve mazhar-ı envâ' nâz ve na'im abd-i meserret olduklarından kulları müceddeden ihyâ ve vâyegîr sürûr-ı bî-intihâ olmuşdur. Hak tebârek ve Te'âlâ hazretleri evkât-ı ömr ü devletlerin nücûm esmândan rûş mezîd ve her rûz ve şeb hidîvânelerin hem nurâniyetkad rve abd eyleye. Amin. Bi'l-mu'în. Mahzâ icrâ-yı merâsim tebrîk-i abd-i sa'id ve ifâ-yı farîza-i şükr ve senâ ihlâs-ı bedîd-i bendegânem siyâkında işbu arzihâl-i âcizânem tahrîr ve tatar kulları sefâretiyle merfû' pîşgâh-ı vâcibü't-tevkîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ihlâs ve du'â-yı kemterânem ma'lûm-ı ilm-i rahîmâneleri buyuruldukda bu abd-ı âcizlerin zîver-i teveccühât-ı merhamet-âyât-ı vezîrîleriyle nâil-i teveccühât buyurmaları

-263-

Cenâb-ı sâni'-i masnû'ât-ı vâfir-i ... mûrisü'l-mübâhât ... an ihtiyâcü'l-âlât ... kîmyâ-yı sa'âdet ve me'men-i bendegân hâlisü't-taviyyet olan mübârek zât-ı me'âlîâyât-ı âsîfâneleri matmah enzâr hâss ve âmm ve vücûd-ı bed-hâhân-ı hidîvânelerin nişâne-i pür-zahm tüfenk isâbet irsâm eylemek farîza-i zimmet-i çâkerânem olan da'vât-ı hayriyyesi ba'de'l-itmâm arzihâl-i bende-i bekâ-cû-yı ubûdiyyet-merâmlarıdır ki hamden sim? hamden dest ve rûş-ı mekârim beyûset-i vezîrleri ezeli zîb ve kuvve-i tevfiik ve takviyyet-i rabbânî ile müstahkem ve müzeyyen olmak hasebiyle nâcizin hediyesine hâcet olmadığı bedîhî ve mübîn ise de hediye takdîmi resm-i ulvî kabîlinden ve mevr-i kemterin dahi cilve-i hande-hayrı mu'âmelesinden olduğuna nazaran el-hâletü hâzihî taraf-ı kemterânemizden kestahâne simden musanna' yaldızlı bir tüfenk-i hoşnümâ ... kulları yediyle pîşgâh-ı mehâsin-penâh-ı âlîlerine ib'âs ve ihdâ kılınmağla Hakk Te'âlâ hazretleri utûl-i ömr ü devlet ve ikbâl ve safâ-yı hâtır-ı bâhirü'l-iclâl ile isti'mâlini müyesser ve nasîb ve sadâ-yı mehâbet -ihtivâsı ra'b-endâz kılub e'âdî-i pür-zâr-ı esîb eyleye. Amin. Bî'l-mu'în. Veli-ni'met-i bî-minnet efendim hediye-i mezkûre her ne kadar nâciz ve kemter ise de lutfen ve keremen karîn-i iltifât ve nazar-ı kîmyâ-şümûl ve gencine-i ... i'tibâr ve kabul buyurmaları.

-264-

Bî-mâre nüsha-i nefise-i zât-ı me'âlîâyât-ı atûfâneleri ... kevn ü mekârimden mahfûz mahfaza-i hüdâvend menân ve teşeyyüd şîrâze-i nizâm ahvâl ve âmâlî derûniyyeleriyle mesnûn ve mümtâz akrân olmak da'vât-ı hayriyyesi hulûs-ı derûn ile ba'de ... bende-i hulûskâr ve vâzîbendeleri budur ki cenâb-ı mekârim-i elkâb-ı kâmilâneleriyle meyânese sâbit olan alâka-i derûn ve şevk ve muhabbet vefâ mazmûnumuz derece-i ihvetden mütezâyid ve ve efzûn olduğundan ve mâdem zikr-i mehâmid-evsâf-ı dil-nüvâr-i giryâneleriyle ... ve celb ahbâr-ı sâre-i âfiyyet-i necîbâneleriyle tefrîh-i kalb ve can-ı hâlisânemize vesile-cûyân iken mavsıla-i halasnâme-i muhlis ademim bendelerinin bazı hudûd-ı muhtelita maslahatına mebnî cânib-i seniyyü'l-menâkıb hazret-i veliyyü'l-ni'amîye irsâli muktezî olmağla mahzâ ifâ-yı lâzîme-i ihlâs ve taviyyet ve intihâs mübârek tab'-ı vâlâ-yı kerîmü'l-müntekıbları siyâkında işbu vedâdnâmemiz tahrîr ve mersûmun vesâtatıyla fisirtâde-i nâdî-i fütüvvet-masîrleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ ind-i şerefü'l-vürûd keyfiyyet sıdk ve müvâlâtım ma'lûm-ı ilm-i hakâık-ı alûdları buyuruldukda savb-ı muhlis-ı

vefâmütehassısların kûşe-i hâtır-ı hayr-endîş fazîlânelerinden vürüd mehcûr buyurub peyâm-ı dilârâm mürüvvet-kârîlerini müste‘ar saltanatnâmeleri irsâliyle mazhar-ı meserret-i nâ-mahsûre buyurmaları me’mûl ve mütemennâdır.

-265-

Bî-mâre-i mesned-nişîn devlet ve ikbâl ve tezâyüd-i ömr ve münzeletleriyle fâikü'l-emsâl olmak da‘vâtı ba‘de'l-ikmâl arz ve ... senâver-i hulûs-ı efrâşteleridir ki zât-ı sûtûde-sıfât-ı âlîleri her vechle dil-nüvâz ve ahlâk-ı hamîde-i kârsâzî ve himmet-i aliyyeleriyle ma‘rûf ve mümtâz olduktan nâşî senâverleri ez-kadîm hânedân-ı mekârim-nişânlarının ez-dil ü can du‘â-gûy ve senâ-hân-ı bî-iştibâh olduğu arz ve i‘lâma vesîle cûyân iken hâmil-i du‘ânâme-i senâverî felan kulları bu def‘a bazı mesâlih-i senâver-i enmele-i hâkipâ-yı hâcet-revâ-yı veliyyü'n-ni‘amîye irsâl olunmağla mücerred arz ve senâ ve mübârek tab‘-ı vâlâ-yı devletlerini istinbâ zımında işbu du‘â-nâmemiz tahrîr ve itâre-i nâdî-i lâzımü't-tevkîrleri kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ keyfiyet ma‘lûm-ı inâyetleri buyuruldukda savb-ı senâver-i bî-merâların kûşe-i hafîr-i ... ihrâc ve ib‘âd buyurmayub her halde hak-ı teveccühât-ı muhlîsnüvâzîleriyle karîn-i iftihâr ... buyurmaları niyazımdır sultanım. Mora üzerine savb-ı sâmi-i âsifânelerinden zehâir mübâya‘a ve sevki bâbında sudûr eden emr-i âlî ve emrnâme-i nâmî-i hazret-i vekâlet-penâhî mübâşiri yediyle vâsıl seviyy-i âlîleri olmuş ve der-akab tedârük olunan hinta ve mısır ve buğday bir kıt‘a nemçe tüccârı sefinesine tahsîlen sevk ve irsâl olunmuş ve bundan böyle dahi mübâya‘a ve tedârük olunan zehâir sefâin ile pey-der-pey tisyâr buyurulacağı bu def‘a vârid olan tahrîrât-ı müşîrîlerinde îmâ ve iş‘âr buyurulmuş olmağla sefine-i mezkûre Gördüs İskelesine lenger-endâz vusûl olub vakt-i müzâyeneye tesâdüf eylediğinden cum‘amızın bâdî-i mesrûriyeti olmuşdur. Zehâir-i mersûle nüzül emini izzetlü Yakub Ağa bendelerine teslîm olunub mikdar ... (silik) ordu-yı hümâyûnda zehâirin killet ve nedreti derkâr olduğundan bundan böyle gönderilecek zehâirin dahi bir sa‘ât evvel aceleten sevl ve îsâline himem-i kâmile-i vezîrîleri bî-dirîğ buyurulmak beyânı zerî‘a-i arz-ı hulûs-ı muhâlasat-ı mansûsumuz olmuşdur. Bi-mennihî Te‘âlâ lede'l-vürüd ber-minvâl-i iltimâs-ı senâverî himmet-i müşîrîleri ma‘rûf buyurulmak menût-ı şîme-i seniyyeleridir.

-266-

Akrabâ-yı müşîrîlerinden felan ve felan bendeleri başbuğluklarıyla memur ihrâcı oldukları asâkirin tahrîk ve irsâl buyurulduğunu hâvî ve muhavvel uhde-i

bendegânem olan nişancılık memuriyetinin tebrîkini muhtevî irsâl buyurulan iki kıt'a emrâmeleri vâsıl ve meâl ve mezâyâsına ittîlâ'-i bendegânem mütevâsıl olmuşdur. Öteden berü hânedân-ı düstûrîleri devlet-i aliyyenin infâz-ı irâdesine sūr'at imtisâl ile feyz-yâb olarak nâm ve şân almış ve zât-ı düstûrîleri dahi ol esire iktifâ edüb ezher-cihet tahsîl-i teveccüh-i seniyye etmişiken şu ... olan ihrâc-ı asâkir memuriyetlerinin icrâsına bu kadar vakt mürûruna sebep ne olduğu ma'lûm olamayarak usûl-i hânedânlarına bir dürlü tevfiik olunamamış ise de ol vechle tebrîk-i memuriyet-i bendegânem rağbet-i düstûrîleri mûceb-i memnuniyet-i kesîre olmuşdur. Mine'l-kadîm hânedân-ı mekârim-unvân-ı müşîrîlerinden hüsn-i iltifât müşâhedesiyle hayr-hâhlığını îfâyâ mecbûr olmuş ve bu nehc üzere cenâb-ı devletlerinin dahi gayretkeşliğini iltizâm etmiş olduğundan her halde hüsn-i hacet-i müşîrîleriyle iftihâr edeceğim âşikâr ve hulûs ve ihtisâs-ı bendegânem işte şu râddelerde idüğü ma'lûm-ı cenâb-ı perverdigârdır. Binâen aleyh bu vechle lâubâliyâne iş'ârâta mecbûr ve mütecâsir olmuş isem de cenâb-ı devletleri dahi bundan böyle sūr'at infâz-ı irâde-i seniyye ile her maddede ber-vech-i me'mûlharekete himmet buyuracakları zâhir olmağla hemen bundan sonra infâz-ı irâde-i âlîye merkez-i lâyıkında himmet ve sâkir-i merkûmeyi Rumili ser-askeri devletlü Hurşid Paşa hazretleriyle bi'l-muhâbere ne tarafa ta'yîni iktizâ eder ise o taraflara istihdâm-ı devletleri temennâsıyla işbu kâime-i bendegî tahrîr ve takdîm kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet muhât-ı ilm-i düstûrîleri buyuruldukda ber-vech-i temennî bezl-i himmet ve âsâr-ı teveccühât-ı düstûrîleriyle ba'd-ezîn dahi savb-ı bendegânem vâyedâr müsâr ve mefharet buyurulmak bâında ve her halde emr ü ferman ve lutf ... devletlü inâyetlü âtîfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'metim efendim sultanım hazretlerindedir.

-267-

Bîmâre .. ve atâ ve mahzen-i lutf ve ... olan zât-ı gencine-i mürüvvet-penâh ve ma'den-i vidâdî-i merâhim-intibâhları evhân herdû-i düherden me'mûn ve sâye-i devlet-mâye-i aliyyeleri bendegân-ı muhlisü'l-fuâdan üzerine ebed-i makrûn olmak da'vâtı edâ ve ikmâl kılındığı mu'rızında arîza-i devâm-ı farîzalarıdır ki cenâ-ı me'âlî-nisâb sâib-i ... düstûrânelerinin mevhûb ve meftûr-ı zâtiye mürüvvet-i mâlâ-nihâyeleri muktezâsı üzere mukaddem ve muahhar an zuhr hak-ı müstehak şeyhûhetimde derkâr ve masrûf buyurulan himem-i aliyye-i mürüvvet tev'em sahâbet-kârî-i veliyyü'n-ni'amîleri bende-i inâyet-dîdelerini şirmende ve münnetdar

ediliden berü îfâ-yı merâsim teşekkür ve ibrâz-ı levâzım-ı ubûdiyete çâr-ı dîde ile rasdbîn üzere iken fallullahi'l-hamd ve'l-minh âsâr-ı du'â hedef-i icâbet-i rû-nümâ olub itmâm-ı umûr hutûb-ı cesîme-i memureleri ve husûl-i metâlib-i düstûrî-i veliyyü'n-ni'amîleriyle bâ-irâde-i seniyye makarr ve'l-istikrâr devletleri olan medine-i İskenderiye'yi bâ-nihâde-i teşrîf buyurdıklarının hayr-ı meserret-âsârı sâmi'a-res-i çâkerî olalıdan berü tekrar istidâma eyyâm-ı ömr ü devlet ve ikbâlleri du'âsı zamîme –i evrâd-i pencgâhım olunarak îfâ-yı merâsim-i hoş-âmedî ve arz-ı ubûdiyetimi hâvî ve bazı husûs-ı âcizî felan kullarının gevze-i hâfızasına tevdi' kılınarak arîza-i çâkerânem terkîmine mübâderet ve mûmâ-ileyh kulları yediyle takdîm –i bezm-i mekârim ...-i veliyyü'n-ni'amîleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ hâkipâ-yı kimyâsâ-i veliyyü'n-ni'amîleriyle şeref-yâb oldukda mûmâ-ileyh kullarının zibân-ı sarf makâl-i âcizânesinden muhât-ı ilm-i âlem-ârâ-yı veliyyü'n-ni'amîleri buyuruldukda ba'z-ezîn dahi müşâhede olduğum hüsn-i himem-i âlîleri kemâ-kân hakk-ı ehakk-ı pîrânemde mebzûl ve masrûf buyurulmak bâbında.

-268-

Zât-ı mekârim mübeyyenât-ı dâverânelerinin mecbûl ve maktûr oldukları isti'dâd hüddâd ve ...-i hânedân-ı şâmihü'l-erkânları muktezâsı üzere mukaddem ve muahhar hakk-ı nâ-müstehak-ı bendegânemizde derkâr ve masrûf buyurulan himem-i aliyye veliyyü'n-ni'amîleri bu abdın inâyetve berekâtlarını ihyâ edilüden berü îfâ-yı levâzım-ı bendegîye müterassıd ve ibrâz-ı merâsim-i abdiyyete dîde-güşâ intizâr üzere iken fallullahi'l-hamd ve'l-minh âsâr-ı du'â reside-i netâk? cenâb-ı kibriyâ olub itmâm-ı umûr hutûb-ı cesîme-i memureleri ve husûl-i metâlib-i düstûrî-i veliyyü'n-ni'amîleriyle bâ-irâde-i seniyye makarr ve'l-istikrâr devletleri olan medine-i İskenderiye'yi bâ-nihâde-i teşrîf buyurdıklarının tebâşîr-i sürûr-ı te'sîri çâkerânemiz olalıdan berü ömr ü devlet ve ikbâlleri da'vâtı zamîme –i evrâd-i pencgâhımız kılındığı beyânı ve arz-ı ubûdiyetimizi hâvî ve husûsât-ı saire ve'd-demâ hadd-ı bendegân paşa bendelerinin mersûl ademi kullarının mevdû' lutf-ı sadâkat-ı teşekkî olan takrîrinden ma'lûm-ı cihân-ârâları buyuruldukda ba'd-ezîn bu abdın bî-merâların sahâif-i cerîde-i bendegân sebt ve tezyîl buyurularak hakk-ı ehakk-ı çâkerânemizde teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı keremkânîleri bî-dirîğ mebzûl buyurulmak bâbında ve her halde emr ü ferman.

-269-

... kemâl-i hüsn ve cemâlde bî-misâl idi bir gece safha-i ruhsârı mâh-ı rahşân gibi

sihâb-ı câma harâb içre mütevâzî oldu. Reks-i mestânesi harâb-ı şebâneye vardıkda ol berî'atü'l-cemâl âlem-i misâlde hurûca râh ve halâsa destgâh ister ve her çend ki istimdâd için nâle ve feryâd eder. Kavm-i işretten birkes ol üftâdeye feryâd-res olmayub ol ... olmayub ... kendünün dâm-ı helâkibilüb ol bî-kes halâs-ı dâmenenden dest hevesi kesdikde ol nigâr-ı mâh-ı ruhsâr-ı hûbdan bîdâr oldu. Ta'bîr-i rüyası efkârı ile efkâr ve gördüğü civan aşkından bî-karar oldu. Bir rûz-ı firûzda ol nigâr-ı dil-fürûz ... def'i için azm-ı râh-ı temâşâgâh ol mâh cerh-i ser-efzâzînin manzûru olıcak vadi aşkında hayran ve hevâ-yı şevkinde ser-gerdân olduğu civan ol serdar-ı bi-hâhdan idüğü ikân edüb müşâhede etdiği suret-i dil-pezîri ... ta'bîri. Ehl-i İslam silkinde inzimâm da'ıyyesiyle hatt-ı Firengîye vâkıfe ve esâlib-i hüsn-i ta'bîre ârife olmağın ser-güzeştini mektûbe beyân ve eymâna rağbetini ayân etmiş ve hem demiş ki eğer feth-i tal'a maksûr ise firar şekli ile bu mahalden güzâr edüb kağıdı ... gibi ma'asler-i zafer-rehber önünde düşüb ol nigâr-ı hoş-riftâr burc-ı hısâr ... intizâr ile abdurrahman şevk-i ferâdân ile ol ... cânibine revân oldukda ol mahbûbe-i silsile mû ve mahbûbe-i ülfet cû dahi zülf dırâz-ı pür-tâbi gibi bir hemend-i pür-tâb edicek ol serdar ... dahi aşık-ı giriftâr gibi kendüyü ... pesende bend edüb ankebût vâr şevk ... ta'alluk edüb ... üzere üzere urûc ... ayş ve huzûr üzere mest-hâb-ı gurûr ânın savletinden bî-ârâm ve hâb-nevşîn gözlerine haram edüb etfâllerini dâverlerimize rahman-ı nâmî ile râm ederler idi. İltimâ'-ı âyât-ı müsellemanî ve irtifâ'-ı râyât-ı sultânî rûy-ı cihânı ve zemin ve zamanı ihâta edicek şa'sa'a-i suvârım inşiyâr ve ramîz-i ...-i şehâb girdâr ol tîre rüzgârlar dîdesine âşikâr olıcak çâre-i kâr-karar olub ve hulâsa-i eflârları teslim-i hussâr üzere inhisâr bulub bir gulâm yusf muntazır ve ... peyker ve râhim-i ma'dûde ve bedâ'at ... âmme-i sipâh sâhib-i bâ-rûy-ı nigâh olıcak râgıb ve hak me'lûf ve merreten ceys ve merreten ayş muktezâsı üzere mu'âvedete meş'ûf olub neşâta ve inbisâta ve ... el çekdi. Ve ... pür-sürûr ile ... nâ-sâzi edâya ... etdi. ... ve câm-ı şerâb ve rûy-ı nigû ... ve bâde-i erguvânî ve istîmâ' agânî bir vechle mağlûb ve esbâb-ı tedârikini meslûb etmişidi ki pesend-bend nâsîh-ı ercümend-ı sûr-mend olmayub bu kelâm pür-âlâm bizi zevk -i neşâta ve ayş ü işret ve inbisâtdan cidâ etmek layık mıdır ve bu kelâmın edeb-i kavâ'idine muvâfık mıdır kemâlât-ı merre ile merreten ... dairesinden tecâvüz etmeğın ... anet derununu ... bu nefsi emâre hevasında idare olan ...-mekâreden ne rica edersiz ve ne ümid ile ânâ ilticâ edersiz eymân-ı gulâze ile ve a'dâ-yı sadâkatin te'kîd ve edille-i şevâhid ile menbâ-yı kelâmın temhîd

eyledi. ... rûşen-safâ-yı seniyye-i ... hıdmet-i ... mazmûnunu edâ ve bu fehvâile nidâ etdi.

-270-

Arzuhâl-i bendeleridir ki felan bey kullarıyla irsâline inâyet buyurulan emirnâme-i devletleri resîde ve fehâdî-i emr-ihtivâsı silk-i ittılâ'-ı çâkerâneme keşîde oldukda hıdmet-i müstevcibü'l-mefharet-i dâverîlerinde vüs'-i kemterânem sarf olundupu ve bundan böyle dahi mâdâmü'l-hayat tecvîz-i kusûr olunmayacağı nezd-i seniyyelerinde müsebbet ve celî olan mevâdındır. Felan bey kullarının akl ve kiyâseti bedîdâr-ı kâr-güzâr ve hânedân-ı devletlerinin sadâkat-şî'ârı oldupu âşikâr olub Babıali'de kendüsüne vâki' olan esvele ve ecvibede şân ve şekve-i hidivânelerine elyakk kelimât-ı layıka ibşârına muvaffak olarak karîn-i pesendîde ve tahsîn olunmuş ise de mezra'a-i hayatına tohm-ı ömr-i makderi gayr-ı vâfî olduğundan ve halet-i menzil-i bekâ etmiş olmağın cenâ-ı hayât-bahşâ-yı ins ü can hazretleri zât-ı dâverîlerinin ömr ve ikbâllerini efzûn eyleye. Amin. Ba'd-ezîn dahi savb-ı düstûrîlerinden sadâkatkâr ve nakdiye-i istikâmetini bezl ve ibşâr eder bir bendeleri irsâl buyurulması devletlü efendi hazretleri pederiniz ve evliyâ-yı umûr hazerâtı emr ve istisvâb buyurmuşlar olduğu ve öend rûz mukaddem taraf-ı saltanat-ı seniyyeden inâyet buyurulan bu kadar gurus irsâl olunduğu hengâmda takdîm-i arîza-i bendegânem destres olunamadığı kusûr-ı çâkerânemden nâşî olmayub kapu kethüdâları bendelerinin kesret iştigâli hasebiyle taraf-ı abîdâneme ihbâr-ı hatırından zühûl etmiş olduğuna mebnî idüğü ve şan-ı vezirâneleri lâzimesince felan bey kullarının ıyâl ve evlâdı kulları haklarında bast-ı besât-ı merhamet ve ibşâr-ı semât-ı zahm ve şefkat ile vâreste-i kayd-ı ihtiyâc buyuracakları her ne kadar meczûm-ı bendegânem ise de haklarında hân-ı bî-imtinân-i veliyyü'n-ni'amîleri mebsût ve mebzûl buyurulmak temennâsı ve sile-i ibrâz-ı ubûdiyetim olmuşdur. Bu def'a bâ-irâde-i şâhâne ve bâ-emr-i âlî Tepedelenli Ali Paşa'nın ve evlâd ve ahfâdının ve tarafdarlığında ısrar edenlerin ve birer takrîb ile gasben ve cebren sed-i şer'iyyeye rabt ederek zîr-i zabtında olan kâffe-i çiftlikât ve emlâk-ı sairesinin inzimâm-ı re'y-i müşîrâneleriyle cânib-i miriyçün zabt ve tahrîr olunarak memhûr defteri deraliyyeye takdîm ve gasben zabt eylediği çiftlikâtın ashâbı tarafından iddi'â vukû'unda ba'dehu

-271-

Dersaadet'de ve a'dâları rû'yet olunarak cebâ verilmesi bâbında devletlü inâyetlü

atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretleri kılâ'-i hâkâniye neferâtının mâhiyye ve ta'yînât bahalarına tahsîsen Şevki Kaplan Paşa bedel-i muhallefâtından elli bin guruş ve Şehsüvar Paşazade İbrahim Bey'in bedel-i muhallefâtından seksen bin guruş bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne darbhâne-i Âmire'ye tertîb kılınmış ve tahsîli bâbında mukaddemâ evâmir-i şerife sudûr etmiş ise de henüz bir akçesi tevârüd etmeyüb ancak mebâliğ-i mezbûre bâ-irâde-i seniyye darbhâne-i Amire'ye muhassas emvâlden olduğundan bu vechle te'hîri tecvîz olunur mevâddan olmamağla bu suretde mebâliğ-i mezbûrenin ba'd-ezîn bir an ve bir dakika te'hîrine rıza ve cevaz gösterilmeyerek inzimâm-ı re'y ve ma'rifet-i müşîrâneleri ve ma'rifet-i şer'le icab ve iktizâ edenlerden tamamen ve kamilen alâ-eyyi-hâl tahsîl ve serî'an Dersaadet'e irsal ve darbhane-i Âmire'ye teslimi husûsuna bezl-i cell-i himmet olunmak bâbında te'kîd ve isti'câli hâvî taraf-ı vâzihü's-şeref-i âsîfânelerine hitaben bir kıt'a emr-i şerif-i âlişân ısdâr ve tisyâr olunmağla mukaddem ve bu def'a sâdır olan evâmir-i şerife muceblerince mebâliğ-i mezbûra inzimâm-ı re'y ve ma'rifet-i müşîrâneleri ve ma'rifet-i şer'le bir kadem akdem icab ve iktizâ edenlerden alâ-eyyi-hâl tamamen tahsîl ve darbhâne-i Amire hazinesine irsâl ve tesbîl etdirilmesi vesâilinin istihsâl husûsuna vüfûr-ı himem-i seniyye-i müşîrâneleri bî-dirîğ ve derkâr buyurulmak niyazı zerf'a-i ibrâz-ı ihlâs ve ihtisâsım olmuştur.

-272-

Magzûb-ı merkûm el-hâletü hâzihî top ve zahire endahıtyla hasr ve tazyîk olunmakda olub himem-i kerâmet tev'em hazret-i tâcdârî âsârıyla ahd-i karîbde hakkında olan irâdenin icrasıyla gâilesi ber-taraf olacağı ifadesi vesile-i ibrâz-ı hulûs-ı vefâ mahsûsum olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lûm-ı sâmilere buyuruldukda ba'z-ezîn dahi cânib-i riyâ mucâniblerin hüsn-i teveccühât-ı hidvîlerinden tard ve ib'âd buyurmamaları menût-ı şîme-i mürüvvet-meşîmerleridir. Cenâb-ı hüdâyiçün ömr ve ikbâl-i zât-ı übbehet-âyât-ı veliyyü'n-ni'amânelerin müterakkî ve efûn ve sâye-i hümâ-vâye-i rahîmânelerin fark-ı çâkerâneme sâyibân ve ebed-i makrûn eylemek teferru'âtı takdîmiyle arzihâl-i darâ'at-meâl-i bendegânem budur ki hâkipâ-yı kimyâ-yı fersâ-yı mün'amânelerine mine'l-kadîm derkâr ve müstedîm olan ubûdiyet-i tâmme-i ... abîdânem muktezâsı üzere eyyâm ve leyâl ve yümûmet-i devlet ve ikbâlleri hıdmet-i da'vât-ı sadâkat iştimâli tekrarıyla muvâziyet ve iştigâl üzere idüğümü arz ve iş'âra rasd-bîn ve hâh-şidâd

iken hitâm-ı a‘mâlimemuriyetiyle bu cânibe i‘zâm buyurulmuş olan felan kulları itmâm-ı maslahat-ı memuresiyle bu def‘a hâkipâ-yı kâm-bahşâlarına avdet etmekle hâssaten tecdîd-i kıbâle-i ubûdiyet ve tarsîn-i mebânî-i rıkkıyet ma‘rızında arzihâl-i darâ‘at-meâl-i abîdânem terkîm ve hâkipâ-yı emel-fermâ-yı rahîmânelerine arz ve takdîm olundu. Bi-mennihî Te‘âlâ vâcibe-i zimmet-i sıdk ve ubûdiyetim idüğü vech üzere ed‘iyye-i hayriye-i devâm-ı ömr ve devletlerine müdâvemetim ve mehâsin-i inzâr-ı merâhim-âsâr-ı veliyyü’n-ni‘amîlerine nezâretim ma‘lûm-ı ilm-i âlem-ârâ-yı mün‘amâneleri buyuruldukda her halde emr ü ferman ve irade ve ihsan devletlü inâyetlü atûfetlü übbehtlü rahmetlü veliyyü’n-ni‘am amîmü’l-kerem efendim sultanım efendimiz hazretlerindir. Bîmâre revnak-efzâ-yı übbehet ve iclâl-i dârike-pîrâ-yı mecd ve ikbâl olmaları da‘vâtı zîver-i kitâbe-i icâbet-hâme-i hüdâ-yı müte‘âl kılındığı ervâhıyla arîza-i bende-i müstedîmleridir ki cânib-i seniyyü’l-menâkıb-ı tûfîlerine gâibâne bâz-beste olan ihtisâs-ı bendegânem ve bi-tahsîs uhde-i sâmîlerine tevcîh buyurulan İlbasan ve Ohri sancaklarının tasfiye ve tathîri ve Arnavud ve Belgradi Kalesi’nin zabt ve teshîri ve Elvine Sancağı kazalarının ekserisi tathîr birle taraf-ı hilâfda bulunanların makhûr oldukları husûslarında cilveger-sâha-i zuhûr olan hıdemât-ı ber-güzîdeleri mesmû‘-ı bendegânem oldukça hıdmet du‘âları tekrar kılındığı ve liva-i mezkûrda bakiyye kalmış bir iki mahallin dahi himem-i kâmile ve kuvvet-i ve kudret-i dâverîleriyle karîben tathîr olunacağı ve me’mûl ve muntazır olduğu üzere Yanya tarafına memurların vusûl ve duhûlüne taraf-ı düstûrîlerinden iktizâ eden mukâvemet ve müzâhereti bî-dirîğ buyurulub itmâm-ı memuriyete sarf-ı himmet ve hamiyet buyurması husûsu hazinedarlık hıdmet-i redîfîleriyle şeref-yâb felan kullarıyla bi’l-müzâkere felan mûmâ-ileyh bendeleri tarafından hâkipâ-yı alîlerine mufassalan tahrîrlerinden muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda ol bâbda emr ü ferman devletlü inâyetlü re’fetlü atûfetlü veliyyü’n-ni‘am efendim sultanım hazretlerindir.

-273-

Magzûb-ı pâdişâhî Tepedelenli Ali Pala ve tarafdarlığında ısrar edenlerin Ohri ve İlbasan sancaklarının hâvî olduğu kazâlarda ve Kavaye’de kâin bi’l-cümle çiftlikât ve ve emlâ-i sairesinin zabt ve tahrîrî bâbında sudûr eden emr-i âlînin mübâşiriyle vusûlü ve Şehsüvar Paşazade İbrahim Bey’in Mizake(?) Nahiyesi’nde olan çiftliklerin keyfiyatı ve karakolu Ali Paşazade Hüseyin Bey’in kerîmesine intikâl eden çiftliklerinimuahharan Tepedelenli Ali Paşa fuzûlî zabt ile gadre ibtidâr etmiş

odluğundan mûmâ-ileyhümânın mağdûriyetine merhameten zabtiçün bir kıt'a emr-i şerîf ısdârı iltimâsını şâmil verilen i'lâm ve mahzar-ı takdîm kılındığı ve Peklinli İslamil Bey'in oğlu Abdullah Bey'in mutasarrıf olduğu çiftlikât ve değirmenleri dahi Elvine Sancağı magzûb-ı merkûm Ali Paşa'nın eline geçdikden sonra ne suretle zabt olunmuş olduğu beyânıyla ahkâk-ı hakk olunmak bâbında Elvine mutasarrıfına hitaben diğerk bir kıt'a emr-i âlî tasdîr ve tesyîrini müsted'î Peklin nâibinin i'lâmı kezâlik takdîm olunduğu ifâdâtını şâmil resîde-i cây-ı vusûl olan tahrîrât-ı müşîrîleri mezâyâsı ve evrâk-ı mersûle müeddâsı rehîn-i ittîlâ'-i hâlisânemiz olmuştur. Âmmenin ma'lûmu olub nezd-i sa'âdetlerinde dahi meczûm ve âşikâr olduğu üzere Tepedelenli Ali Paşa'nın gazab-ı ibtişâr-ı hazret-i pâdişâhîye uğraması işte bu makûle nihayetsiz zulm ve ta'addîye ictisâr ve bu kadar kişizâde ve hânedânların ocağını sevindirüb envâ' gadr ve hayfa ibtidârından nâşi olub paşa-yı merkûmun def' ve izâlesine olan ikdâm ancak zulm ve ta'addîsinden bîzâr olmuş ve şimdiye kadar gördükleri cevr ve ezâdan takâtleri kalmamış ibâdullahî tahlîs ile herkes mal ve ırzını bilüb sâye-i şâhânedede iktisâb-ı terfe ve asayiş ve rahat etmeleri kaziyyesine mebnî olduğu zâhirdir. Paşa-yı merkûm ile tarafdarlığında ısrar edenlerin ol vechle ilâka ve emlâkleri tahrîrine mübâşirleri ta'yîni mücerred her birinin keyfiyeti bilinmesi maksûduna mebnî olub zat-ı sa'âdetleri ise saltanat-ı seniyyenin mevsûk ve mu'temed vüzerâ-yı izâmından olduklarından her bir iş'âr-ı müşîrîleri muvâfik-ı hakikat olarak is'âfî mültezem ve bu vechle bu bâbda olan iş'ârları dahi rehîn-i hayz-ı is'âf olacağı vâreste-i kayd-ı rakam ise de ber-minvâl-i muharrer magzûb-ı merkûm ve tarafdarlığında ısrar eyleyenlerin alâkaları tahrîri keyfiyetleri zâhire ihrâc olunub ba'dehû iktizâsı icrâ kılınmak kaziyyesinden ibâret olub bu dahi magzûb-ı merkûmun uğraşılmacda olan gâilesinin indifâ'ına mütevakkıf idüğü ve magzûb-ı merkûmun zulm ve hasâreti görmüş bunlardan başka nice biçâregân olmakla şimdiden bunalc hakkında vâki' olan iş'ârları is'âf kılınsa sairleri dahi dâmen-i ilticâya teşebbüs eyleyeceklerine nazaran henüz merkûmun gâilesi ber-taraf olarak ol makûlelerin günah ve hakikati anlaşılması irâdesi hâsıl olamayacağı zâhir ve bi-avnullahî Te'âlâ ahd-i karîbde magzûb-ı merkûmun izâlesinden sonra mir-i mûmâ-ileyhimin maslahatları saire takdîm olunarak icrâ olunması iktizâsı maslahatdan idüğü bürhen ve bâhir olmağla inşâllahu'r-rahman şu gâile karîben ber-taraf olub şerr ve zulmünden ibâdullah tahlîs ve her bir maddenin keyfiyeti terfik olunarak iktizâları icra olunacağı beyânıyla kâime-i meveddet-allâme tahrîr ve

firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmıştır.

-274-

İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl her halde icrâ-yı muktezâları dirâyet-kârî ve rüyete himmet buyurmaları me'mûldür. ... nemîka-i muhlisîde beyân olduğu vechle Ali Paşa haininin bu kadar hânedânzâdeye etmediği gadr ve zayf kalmayub ez-cümle Şehsüvar Paşazade mûmâ-ileyh İbrahim Bey'e hilâf-ı rızâ-yı âlî eylediği hasâr ve ta'âddî nezd-i saltanat-ı seniyyede tebeyyün ederek paşa-yı merkûmun cünhalarından bir cünha-i müstakille dahi bu maddedir. İnşâllahu Te'âlâ an-karîb belasını buldukda her bir madde yoluna girerek sâye-i şâhâne cümle ümmet-i Muhammed rahat etmesi eltâf-ı İlâhiden İslamiye aleyhinde irtikâb eyledikleri hıyânetlerini izhâr ile Moraya doğru bulunan gavurlar bütün bütün i'lân-ı isyan etmiş ve bu madde sair mevâda kıyâs bulunmayub mücerred din gavgası olduğundan eli eren ve gücü yeten ve bâ-husûs din gayretini çekenlere kahr ve tenkîlleri lâzîmesini icra etmek ayn-ı farz olmuş ve zât-ı şecâ'at simât-ı düstûrâneleri hânedân-i vüzerâ-yı izâmdan dinperver ve ecdâd mekârim i'tiyâdlarının zuhurundan berü uğur-ı din ve devlete hânedân-ı âlîlerinden sebkât eden sunûf-ı hıdemât-ı sâdikânenin edillesiyle bundan böyle dahi cenâ-ı devlet-meâblarından cansiperâne hıdemât-ı pesendîde vukû'u gün gibi izhâr olarak Yan yadan Moraya varınca isyan eden kefer ve fecerenin kahr ve tenkîllere bâ-hatt-ı hümâyûn-ı celâdet-makrûn-ı şâhâne memur ve ta'yîn buyurulmuş olmalarıyla seri'an hareket ve havâlî-i memuriyetlerinin levs-i vücûd-ı eşkıyâdan tathîrine himmetbuyurmaları bâbında sâdır olan emr-i şerîf-i âlîşân haseki mübâşeretiyile bundan akdem savb-ı hâtimânelerine gönderilmiş olmağla hamîr-mâye-i salâbet-i diniyyeleri olan şîme-i hasene-i gayretkeşi ve sadâkate binâen hakk-ı vâlâ-yı düstûrânelerinde mehâsin-i teveccühât-ı cenâb-ı şehriyârâne derkâr vasiyet-i bülend-iştihâr şecâ'atleri cemî' milel indinde zâhir ve âşikâr ve böyle vakitler tamam herkesin alâ iktidâr hem dinine ve bâ'is izz ve re'feti olan devletine sâdikâne hıdemat edüb kesb-i nâm ve şân ederek dünyâ ve ukbâ sa'âdetini tahsîl edecek günler idüğü bedîdâr olmakdan nâşî emr-i şerîf-i mezkûrun meâli üzere bir an ve bir dakika te'hîr olunmayub hemen hareket ve seri'an isyan eden re'âyâ üzerine varılıb şerî'atimiz tarafından i'tâ olunan fetevâ-yı şerîfe mucebince ol makule hain keferelerin malları ganimet ve çoluk ve çocukları esîr ve yedi yaşından yukarısına ve isyan edüb sonra korkusundan re'y-i talebinde olanlara bir vechle eman verilmeyüb

-275-

Yanyadan Moraya varınca bir ucdan bir uca bir ferdi geri kalmamak ve taşı taş üstünde bırakılmamak üzere cümlesini dilkese? kırarak havali-i merkûmenin az vakitte külliyyen tathîri matlû-ı kat'î-i mülûkâne olmağın bu bâbda bir an tevkîf olunmayub gayet seyr-i serî'le hemen cânib-i memuriyere varub irâde-i seniyye ve ferman-ı pâdişâhî muktezâsını icraya ve ol vechle hakk-ı düstûrânelerinde meşhûd olan hüsn-i himem ve izhâr-ı seniyye levâzımını îfâya inâyet ve bu takrîb bende-i hayr-hâhların havâle-i havâlî-i harîm himemt buyurmaları iltimâsıyla işbu arıza-i bendegânem takdîmine cür'et olunmuştur.

... nâlık pîrâ-yı nihân ve îfâ-yı şerâit ahûte nigerân iken işbu sene-i mübâreke de vuku' bulan tevcîhât-ı hümâyûn-i meyâmin-makrûnda avâtıf-ı aliyye-i mülûkânen den min gayr-ı istihâl rûtbe-i vâlâ-yı vezâretle Yanya ve Delvine sancakları uhde-i âcizîye tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyurulmuş ve bu keyfiyet hasbe'l-ühüvvet cenâb-ı vâlâlarına dahi müceb-i mahzûziyet olduğundan derhal iş'âra müsâra'at zerî'a-i te'kîd halet olduğu misillü şimdiye kadar âyin-i ühüvvet-kârîden olan îfâ-yı resm-i tebrîke taraf-ı vâlâlarından adem-i rağbet müstelzim-i izhâr melâl ve mahzûniyet olub bu suret dahi ... derkâr olan ühüvvet iktizâsına nazaran hazret-i hakk her halde mansûr ve muvaffak eyleye. Muhavvel uhde-i seniyyeleri olan mevâd-ı seniyyenin işgâlından neş'et etmiş olması mütâla'ası vesîle-i teslît olmuş olmağla istihkâm-ı erkân-ı halet ve meveddete tarafeynden i'tinâ ve dikkat olunacağı gğvâhî kalub cânibîn ile bürhen ve müsbet olmağın ol mebhaslardan fekk-i berâ'a-iğ etnâb ile hassaten teşyid-i zevabıt ihlas ve halet siyakında hulusname-i senaver tahrir ve mebus-i savb-i atufet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl her halde canib-i ribâ mucânebet ihlas-i câlîleri asar-ı teveccühât-ı müvâhat ile meşmul buyurulmak setr-i cây-ı hulusuranemizdir.

-276-

Devletlü atufetlü mürüvvetlü seniyyü'l-himem me'âlî şiyem sultanım hazretleri bu defa şeref-res-i vürud olan bir kıta emirname-i sami hazret-i vekalet-penahi meâl-i âlisinde Ali Paşanın ref'-i vezaretiyle evlad ve ahfadı ile vatan-ı aslisi olan Tepedelende ikamete memuriyeti ve cenab-ı alilerinin Elvine Sancağına mütesellim ... memur buyurulduğu misillü Rumili valisi atufetlü Hüseyin Paşa ahzretlerinin dahi mevcut ma'iyeti olan asakiri istishab ile hareket ve Görice ve Kolonya üzerinden Yanyaya duhule mübaderet ve İnebahtı muhafızı atufetlü Pehlivan

İbrahim Paşa hazretlerinin dahi İnebahtı muhafazasını istikmalden sonra Nardaya doğru huruc ve azimet buyurulmak üzere irade-i katı'a-i mülükâne ta'alluk ederek mukteza-yı irade-i seniyye müşârün-ileyhümâ hazeratına başka başka mahsus tahrir buyurulmuş olduğundan bahisle senaverleri dahi Yehişehirde tanzim-i daire eyleyerek maakarr-ı hükümet-i senaveriye doğru azimet eylemem hususu emr ve iş'ar buyurulmuş olduğundan cenab-ı alilerinin dahi malum-ı samileri buyurulmak için iş'ara mübaderet ve Morada olan Delvine Sancağı çam ağaları bendelerinin Yenişehirde maiyyet-i ilbal-cûylarına duhulleri Asiyanede iken tahrir olunmuş ve ağavat-ı mezkûrenin bu kerre Moradan hareketleri haberi gelmiş olarak cümelesinin saadetli Kapudan Ali Bey maiyyetine girüb ol tarafdandan Delvine Sancağına huruc ile ibka-yı hıdmet eylemeleri taraf-ı senaveriden kendülere yazılıb bir takım dahi bu tarafdandan çend ruz zarfında ihrâc ve i'zâm olunacak ve Yanya Sancağı dahilinde Viniçe Kazası mütesellimliği ve Viniçeli Mehmed Ağaya ihale ve buyurulduysa Selfiçeli el-Hacc Halil Ağa ile itâre birle mûmâ-ileyh Halil Ağa bendeleri kârgüzâr ve sadakâtkar olarak ol tarafları celb ve telif edecek olduğu ve bi-avnilahi Te'âlâ Yenişehire gelindikde Ali Paşanın Tırhalada olan askeri memurlar irsaliyle hasr ve taziyik olunmuş ve atufetli Mahmud Paşa hazretleriyle bizzat üzerlerine varmak üzere iken mezbûrlar firar ile memurlarımız Tırhalaya duhule ibtidar etmiş idüğü malum-ı alileri buyurulub her halde mukteza-yı yel-ciheti ve atifete himmet ve mürüvvetleri niyazı vesile-i ibraz-i ühüvvet olmuşdur efendim.

-277-

... Elvine Sancağı atufetli Nurullah Paşa karındaşımız hazretlerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulmağın müşârün-ileyh hazretleri Berata vusullerine kadar taraf-ı hulururiden Berata mütesellim nasb ve tayin olunması irade-i seniyye muktezasından olduğuna mebni ol babda şeref-sadır olan ferman-ı âî taraf-ı halisanemize vasıl olub ber-mantuk-ı emr-i ali zikr olunan mütesellimlik ik'âdı zımnında asakir-i külliye ve top ve cephaneye ve mühimmat-i saire ile mirmiran-ı kirâmdan saadetli İsmail Paşa bendeleri asakir-i merkûmdan üzerine tayin kılınmış ve çavuşlar kethüdası Rıdvan Bey bendeleri dahi Berata müstelzim ve paşa-yı muma-ileyh bendeleri maiyetiyle irsal olunmuş olmağla mukadema vaad-i kerimleri olduğu vechile paşa-yı muma-ileyh bendelerine bi'l-iktiza asker irsaliyle iane ve imdad ve hususat-ı sairesine dahi muavenet ve müzaherete lütuf ve himmet ve zahire hususunda düçar muzayakadan vikaye ve himayeleri için İlbasan Sancağı

kazalarına savb-ı meali edeb-i huylarından müvekked buyuruldular tahrir ve irsal ile merasim-i ittihad ve yekvucudi-i icraya himmet ve mürüvvet ve paşa-yı muma-ileyh bendeleri rehside-i devletleri olmak için Ohri üzerinden biraz asker ile irsal ve asakir-i külliye dahi silahşöran-ı hassadan Murad ve mir a‘yanı Bilal Ağa kulları maiyyetiyle Görice üzerinden Berata îsâl kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl keyfiyet paşa-yı mûmâ-ileyh bendelerinin takrir ve ifadesinden dahi ma‘lum-ı atufileri buyruldukda ber-vech-i mütemennâ bi’l-iktizâ asker irsal ve hususat-ı saire dahi müsaade-i alileri ma‘ruf ve bî-diriğ buyurulmak menut-ı şîme-i lutf ve mürüvvetlerdir. Atufetkârim ve mürüvvetvarım sultanım ahzretleri felan paşanın kâffe-i muhallefati canib-i saltanat-ı seniyyeden veresesine in‘am buyurulmuş olduğunu natik savb-ı me‘alilerine hitaben bu defa taraf-ı hulusuriye vürud eden bir kıta ferman-ı celilü’ş-şan savb-ı müşirilerine ib‘as olunmağın muhallefati mezkûrenin verese beynlerinde birbirlerinden ketm ve ihfâ olunmayarak ber-vech-i hakkaniyet verese-i merkûmun alâ-ma-farazallah taksim olunması hususuna himem-i samileri bi-diriğ buyurulmak iltiması şukka-i muhalesattahrir ve tesyir mürüvvet-semirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl ma‘lum-ı inayetleri buyruldukda husus-ı mezkûre hüsn-i himem-i mürüvvetleri ibzal buyurulmak memul-i halisanemizdir. ... ve ruy-ı cihan dide-i ... kebud olub naire-i gayz ve teessüf ile kanun-ı seniyyesi pür-ateş ... meserret-i itibarı müşevveş oldu. Ays ü işrete meyl ve tabiisi iştidad ve ruz-be-ruz ... şevk ve şefki izdiyad üzere olmağın takib esbabını tertibinde ihmal edüb mücerred galebe ile iktifa ve darbhanelerde ayn-ı nassdan ihtifa üzere oldu. Derun ve şeb-i sakiyan nuş-ı leb ve mühr-i şan-ı sim ... taleb edüb adet-i... üzere bade-i ruşeniyye ile hâb-ı nevşeniyye varub ve akl ve idrakini fetrâk-i hevaya bend edüb nefsi emmâreye râm eyler idi. Ol diyar halkından ateş bidâd ile kaksiter olan suhte dillere ifâza-i nevâl rütbe-i hükümet ve padişahi ki mek‘hebânî-i ibâd ve pasyani-i ibâddan ibaretdir ve menzile-i şehriyari ki ra‘iyyet ve sipah-ı maslahatdan âgâh olmağla işaretdir. Ba‘de nevş ve câm-ı arzuyla bi-hoş olan medhûsun mensubu değildir. Serşah ki şah-ı râh itina devr ve hişyarlık rütbesinden mehcûr olub ruzviyet ü ays ü tarab pesendide mehmûr ola. Memleketi tevcihle mamur ola. Beyt-i şahı kim ola. Ruz ve şebb-i mehmur kişveri herkes olmaya mamur.

-278-

Tepedelenli Ali Paşanın siyaset ve sebâbık ve levâhıkı hasebiyle şer‘an kanunen

idam ve izalesi lazım gelmiş olub oıl babda taraf-ı şer‘ üzere verilen fetevâ-yı şerife üzere idam ve izalesiyle vücudunun rûy-ı arzdan kaldırılması hususuyçün mehâbetsiz sudur olan hatt-ı hümayun-ı celâdet-makrun-ı şahane mucebince Rumili valisi ve İnebahtı ve Karlılı sancakları ve ve derbendat nezaretiyle Tırhala Sancağı ve Yanya ve Delvine sancakları ve Avalonya sancağı mutasarrıfları atufetlü ve vüzera-yı izam karındaşlarımız hazeratına ve zat-ı vala-yı müşirilerine ve Arnavudluk sevahiline memur süfun-ı hümayun başbuğu izzetlü Ali Bey bendeleerine başka başka ve evlad-ı fatihan asdakirini bi'l-istihâb hareket ve atufetlü İsmail Paşa karındaşımız hazretlerini Yanyaya ik‘âd eylemek üzere Selanik valisi mutasarrıfı atufetlü Selim Paşa karındaşımız hazretlerinin memuriyetlerini havi başka evamir-i celile-i cihandari ısdar ve tisyar olunmuş ve senaver-i bi-merâları dahi emir ve irade-i tacdârâne iktızası üzere birbirlerimiz ile rüsum-ı muhabere ve ittihadı riayet ederek ve bu babda icab eden tedabir ve iradatın böyle amal ve icrasına dikkat eyleyerek ber-muceb-i fetevâ-yı şerife paşa-yı mûmâ-ileyhin bir an akdem ve bir saat mukaddem teveccühle tatrik olur ise olsun idam ve izalesi esbabını istihsal ile vakir geçilmeksizin bütün bütün gailenin hüsn-i indifâ‘ı hususna ikdam ve mübaderet ve işbu emir ve irade-i şahanenin husulü ne makule tedbire mütevakkıf ise hemen icrasına ve emn-i dermiyan-ı gayret ve şunun bir an evvel itmamkarı esbabını istihsale dikkat ile irade-i katia-i şahanenin infaz ve icrasına ve ba‘dehû ve ba‘d-ezin affı mahal olmağla bu babda tehir ve bataet caiz olduğu ve hin-i muahrebede paşa-yı mûmâ-ileyhin ve tarafdarlığında ısrar edenlerin bazı gûne emvâl ve eşyalarında telefât vuku‘ bulsa bile aranmayacağı ve el-hasil ne vechle olur ise olsun şu Ali paşa gailenin seri‘an ber-taraf olunmasına müsara‘at olunmak ba-bende-i memuriyetimiz şamil tarih-i kaime günü bir kıta ferman-ı celilü'l-unvan şeref-sudur ve vürud etmiş olmağla işbu emr ve irade-i katia cenab-ı cihanbâninin infaz ve icrasına müsaraat ve cansiperane hareket cümlemize ve ceybe-i zimmet ve fariza-i uhde-i ubudiyet olmakdan naşı bu babda tedabir ve ara-yı hüsne bi'n-nefs kendümüz hareket ve azimet ile ber-minval-i meşruh memurin-i müşârün-ileyhin hazeratıyla iktiza-yı ühüvvet ve yek-ciheti vechle bi'l-muhabere gaile-i mezkûrenin hüsn-i indifa‘ı hususunda birbirimize mu‘avenet ve irâe-i tarik ederek yek-dil ve yek-cihet muhassıl ve sa‘y-ı kudret-i lazıme emr-i memuriyetden idüğü ve inşallahu te‘âlâ rehber-i inayet-i bârî ve badi-i teveccühat hazret-i cihandari ile çend ruz zarfında kapumuz halkı ve maiyyetimizde mütehaşşid olan askeri bi'l-

istinhab bi'n-nefs hareket ve azimet üzere olduğumuzu ve zat-ı bi-hamiyet-nüma-yı şerir ile meyâne-i hulusanemizde bir gûne ara-yı gayr olmamağla bu emr-i racib-i itinada tedbirat-ı saniyaneleri teveccühüyle olduğunu iş'ara himem-i me'ali töhmetleri buyurulduğıyla savb-ı huluskariilerin agah ve hayrdar buyurulmak niyazımızı ibnâ siyâkıyla kaime-i muhalasat daime-i terkim ve firistade-i pişgâh-ı devlet-i resmileri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ er-rahman-ı muhat-ı ilm meveddet-simatları buyuruldukda senaver-i bi-meraların ba'd-ezin dahi teveccüh-i devletleri buyurulmak ...

-279-

Bi-mennihi Te'âlâ lede'ş-şerefü'l-vusul bundan böyle dahi savb-ı halisanemizi hatırı meveddet-zahir-i veziranelerinden adem-i ihraca himmetleri menut-ı şemine-i mürüvvetleridir. Cenab-ı felatun elkabları devlet-i aliyyenin himmet ve salabetle meşhur bir vezir-i me'ali-semiri olunarak hıdmat-ı saltanat-ı seniyyede nice nice müesser-i mebrure muvaffak ve mazhariyetleri zahir olmağın hüda bilir ki cenab-ı atufet-meâblarını kendi evladım ve karındaşım gibi add eylediğimden seviyy-i mekarim-i düsturilerine olan meveddet ve muhabbetim reside-i rütbe-i nihayet olduğu nezd-i devletlerinde dahi malum olmak itikadı ol babda yani etnâb-ı makalat-ı muhalasatda kalem-i câyn kademin kasr-ı inan etmesi uhrâ görülmüştür. Kerimü'ş-şiyema sultanım hazretleri cümlemiz veli-nimet-i bi-minnetimiz şevketlü kerametlü padişahımız efendimizi müstağrak derya-yı inâyat ve ihsanları olmuş çaker-i sadakat perverdeleri idüğümüze mebni her bir emr ve irade-i aliyyenin bir vefk-i dilhah-ı şahane infaz ve icrası fariza-i zimmetimiz olmakdan naşi mukteza-yı memuriyet-i halisanem üzere magzub-ı padişahi olan Ali Paşa habisinin idam ve izalesi hususunda teşmir-sahk-i ihtimam olunmakda olunduğundan avn ve inayet-i hazret-i bari ve yümn-i himem-i cenab-ı şehriyari ile magzub-ı makhurun vücud-ı cenâset-i akviyetinin kariben sahife-i alemde tathir ve izalesi memul ve ... barigah-ı kibriyâdır ve ancak zat-ı haydariyü's-simatlarının dahi iktiza eder ise Ohri tarafların teşrifleri hususu bundan sonra savb-ı senaveranemizden taraf-ı devletlerine tahrir ve iltimas olunur. Lakin ra'ab-ı efken kalub i'da olmak için ol taraflara sayine endaz iclal ve savlet buyuruacakları ilan ve işâesine şimdiden himem-i seniyye-i vezirileri maruz buyurulmak ricası siyakında kaime-i şahanemiz terkimin ibtidar ve tesyir-i seviyy-i atıfet tekrarları kılınmıştır. Bi-mennihi Te'âlâ lede şerefü'l-vusul ber-vech-i mütemennâ himem-i behiyye-i seniyyelerinin erzânıyla savb-ı

hulusurilerin her halde hatır-ı mürüvvet-müzâhir-i düsturilerinden adem-i ihraca himmetleri menut-ı şime-i mürüvvetleridir. ... farızasına riayeten tacizane-i berâs donanmış yanımız ... ve ber vech-i bâlâ ... hulusurileri felan bendeleri ve tesyir-i seviyy-i mekarim- mesirleri kılınmıştır. Her ne kadar cenab-ı atufet-simatlarına layık ve şayan değil ise dahi kabulüyle senaverlerin müntedar buyurulmak mütemennâyı halisanemizdir.

-280-

Magzub-ı cenab-ı padişahi olub bi-anvillahi Teala an-karibn giriftar-ı netice-i kahr-ı kahramane olması eltaf-ı ehliyeden müsted'a olan Tepedelenli Ali Paşanın oğlu Muhtar Paşa bundan akdem Beratdan ra'y ile ihrac olunmuş ise de mûmâ-ileyh Muhtar Paşanın oğlu Mahmud Bey ve harem bölükbaşısı olan Tepedelende olduklarından magzub-ı merkûmun Tepedelende olan emvâlini tahrir memur tezkire-i evvel Salih Efendi bendelerine duhul edememiş idüğünden Tepedelen Kalesinin sülûb-ı hakimane ile zabt ve istihlâsı esbabının istihsaline saadetlü Rumili valisi hazretleri tarafından peyder-pey sa'y ve ihtimam kılınmış ise de mûmâ-ileyh Mahmud Bey ile harem bölükbaşısı ber-minval-i muharrer Tepedelende olmaları cihetiyle merhum Ali Paşanın tarafdarlığına musırr etrafından bazı efrad-ı askeriyle dahi bunlara iltihâk ederek el-haletü hazihi Tepedelende cemiyet peyda ve ... suhubet rümâ olduğu bazı taraflardan istima' ve ihbâr olunub bunların indifa'ı gailisi biraz ibraz-ı sûtut-ı saltanat-ı seniyyeye muhtac ve bundan akdem hala Mora valisi sadr-ı esbak atufetlü Hurşid Ahmed Paşa hazretleri istiklal-i tâmmeye ile Yanya canibi ser-askeri tayin kılınmış olduğundan müşârün-ileyh hazretleri bi-mennihi Te'âlâ ahd-ı karibde Yanyaya vusul birle tedbir-i lazımenin icrası ve Yanya Kalesinin ez-ser-nev tazyiki esbabının istihsali mesalihiyle meşgul olacağından bu babda ser-asker-i müşârün-ileyh tarafından Tepedelenin istihlâsı hususuna hasbe'l-erkan vaki' olacak sa'y ve ihtimama hâlel gelmeyerek mezid-i avn ve istizhat zımnında zikkat ve iktidar ve def' ve nüfuzu ve devlet-i aliyyeye sa'y ve sadakati bedidar bir vezir-i celadet-semirin erzakdan irâe-i sûtut ve ibraz-ı celadet etmesi dahi Tepedelen Kalesinin

-281-

istilasına bais müyesser ve suhulet olacağı varesteye kayd ihtiyac olub zat-ı haydari-simat-i düsturileri dahi saltanat-ı seniyyenin emr ve iradesini infaza kadir ve sûtut-ı kahire-i devlet-i aliyyeyi irâeye muktedir olduğundan başka mukaddem Muhtar Paşa

ve oğullarını zat-ı saadetleri Beratdan ra'y ile çıkarmış olduğundan şimdi mûmâ-ileyhin oğlu ile harem bölükbaşısı ve bazı tarafdarları olanlar paşa-yı merkûmun ilkâsına mütâba'at ederek yeni başdan Tepedelende bir cemiyet peyda olunması zat-ı şerifinizi dahi husule-i hamiyetine gencâ pes-pezir olub bunların Tepedelenden ihracıyla Tepedelen Kalesinin zabt ve teshirini müstelzim halatı ikmâl sarf-ı zihn ve gayret buyuracakları itikadı hakk-ı saadetlerinde derkar ve cenab-ı saadetlerinin erzakdan ibraz-ı sutut ve celadetleri Tepedelen kalesinin istihlâsına medar-ı müyesser ve suhulet olacağı âşikar olrak bu babda hulâsaten efkar şu vechle pira-yı karar olmuşdur ki cenab-ı düsturileri evvel emirde Tepedelende iktiza edenlere mektub yazub meâlinde ben Muhtar Paşayı ve oğullarını Berat kalesinden ra'y ile çıkardım Muhtar Paşa sözünde sabit-i kadem olub devlet-i aliyyeye dehâlet ve iltica ile selamete çıkdı. Siz ise Mahmud Beyin başına tecemmu' ile magzub Ali Paşanın ilkâsına mütâba'at ederek asker yazmağa başladınız çend ruz zarfında Mahmud Bey Tepedelenden ihrac ve pederi Muhtar Paşanın yanına isal ederek devlet-i aliyyeden Ali paşa emvalini tahrire memur tezkire-i evvel Salih Efendiyi Tepedelene davet etmediğiniz suretde ben külliye-tlü asker ile gelüb cebren ihraca mecbur olacağım malumunuz olmak için ihtar eyledim deyu iş'ar ve mektub-ı mezbûru mahsus bir ademiniz ile tisyar eyledikden sonra ilhaken uhde-i saadetlerinde olan Ohri ve İlbasan sancaklarının keyfiyet-i usul ve ahvallerinin taharrisiyçün İskenderiyeden külliye-tlü asker ile çıkacaklarını ve güya Tepedelenin zabt ve istihlasına memuriyetiniz olduğunu etrafa neşr ve ilana ibtidar buyurduğunuz halde

-282-

Mustafa Paşa geliyormuş deyu Tepedelende olanlara havf ve dehşet târî olarak Tepedelenin suhuletle sitihlasına medar-ı külli olacağı zahir ve emr ü ferman-ı şahane dahi bu merkezde dâir olmağla zat-ı dirayet-simat-ı müşirileri dahi muktezayı gayret ve hamiyet ve iktiza-yı emr ü ferman-ı şahane üzere ber-vech-i meşruh Tepedelende iktiza edenlere lazım gelen ta'birat ve haşmet-hâmiz ve kelimat müyessere-i vahşet-engiz ile mektub tahrir ve mahsus ademiniz ile tesyir eyledikden sonra uhdenizde olan Ohri ve İlbasan sancaklarını dolaşmak için külliye-tlüce asker ile İskenderiyeden hareket edeceklerini ve güya bu vechle hareketiniz Tepedelenin zabt ve istihlasın bi'n-nesf memur olduğunuz zemini zikr olunan Ohri ve İlbasan sancaklarının mütesellimleri ve kadılarına ve vücuhuna zahire ihzarı ve ve konaklar tedariki hususuna dikkat eylemeleriyçün ... inşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-

vech-i meşruh ilan-ı harekete himmet ve efendi-i mûmâ-ileyh saire bakisi olmayub mücerreb ve mu'temed ademimiz olarak bazı vesaya-yı lazime ve ifadat-ı mukteziye-i gevze-i hafızasına ibdâ olunmuş olmağın vaki olacak takrir ve ifadatına havale gûş-ı kabul ve itimad buyurularak her halde ifa-yı lazime-i dirayetkari ve rûtbe-i bezl-i töhmet buyurmaları memuldür. ... inşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet efendi-i mûmâ-ileyh bendelerinin takririnden malum-ı ali buyuruldukda emr-i irade-i seniyyenin sûrat-i icrasına himmet-vâlâ-yı minnet-darileri mantuk buyurulmak babında emr ü ferman bundan akdem Tepedelen maddesiçün ba-tahrirat muhallası savb-ı saadetlerine gönderilmiş olan hazine katibimiz Şakir Efendi bendeleri mu'adedesiyle irsal buyurulan tahrirat-ı müşiranelerinde icra-yı emr ü irade-i seniyyeye derhal mübâşerret olunmuş ve ba'de'l-hamd asar-ı teveccüh-i hazret-i zillullahi ile Tepedelen gailisi ber-vech-i suhulet ber-taraf olunmuş olduğu beyanıla kaffe-i husus mûmâ-ileyh Şakir Efendinin tahriratından malum olacağı muharrer ve mazkur olmakadan naşi mezâyâsı ve efendi-i mûmâ-ileyhin kaleme aldırılan takriri meâli harf-be-harf malum-ı halisanemiz olub bu vechle icra-yı irade-i seniyyeye derkar olan müsaraat ve isbat-ı müdde'a-yı rızakari ve sadakate masrûn buyurulan himmet ve gayretleri tamam-ı saltanat-ı seniyyenin zat-ı arâfet-simatlarından memul ve mütezarrî olan madde-i memduha-i mekâremetkârî ve istikâmeti teyid ve tekid etmekle bu keyfiyet bâdî hat ve tahsin olarak tahrir-i müşirileri rikâb-ı kâmyâb-ı şâhâneye arz ve takdim ile meşmul muhâta-i âtifet ifâza-i hazret-i şehinşahi buyurulmuşdur. Cenab-ı gayret-meâb-i düsturileri saltanat-ı seniyyenin zatiyla iftihar eylediği gayret ve şecaat ve sadakat ve serir-i mekaremetkârî ve dirayet ile ârâte-i vizerâ-yı izam gayret-i ... oldukları ecilden her bir emr ve irade-i seniyye-i mülükânenin infâz ve icrasına sarf-ı ma-hasıl intizar eyleyecekleri itikadı hak-ı saadetlerinde derkar ve Tepedelen gailisinin ber-vech-i suhulet indifa'ı cihetiyle mukaddem ki irade üzere hareket ve adem-i hareketlerinde emr ve harekete teveccühle sanih olunursa ol suretin icrasına müsaraat buyuracakları mûmâ-ileyh Şakir Efendinin tahriratında müstefâd ve âşikâr ise de el-haletü hazihi Eflak voyvodası sabık Alekonun helakını müte'akib Torodi nam şâkî bir takım esâfil reayayı başına cem' ederek yani eşkâdete ibtidar eylediğinden başka bu esnada dahi Boğdan voyvodası tarafından Kalas Kasabasına tayin olunan serdarlar ile gönüllüler ağası beyninde ... bulunan ehl-i İslama silahlarını bırakmaları teklif olunmuş ve serdar-ı merkûm dahi mûmâna'at etmek hasebiyle beynlerinde kîtâl-i

külfî vâki‘ olarak Kalası ihrâk etmiş ve Kalasda ve sair ol taraflarda

-283-

bulunan ehl-i İslam tüccardan firar edemeyenler idam kılınmış ve bundan akdem Rusya devletine firar eden İpsilandinin oğlu Aleksandır Prut Suyunu geçüb Eflak Kasabasına duhul birle kasaba-i merkûmeyi zabt ve Boğdan Voyvodası dahi tabi‘iyyet ederek reayayı ihtilal ve fesad ve şikaka ictisar eyledikleri ve mersûm Aleksandırı güya umumen Rum milletini ayaklandırmak daiyye-i fâsidesinde olduğu inhâ ve tahkik kılınmış olduğundan keyfiyet Der-Saadetde olan Rusya elçisinden devletçe resmen sual olundukda şaki-i mersumun cesaret eylediği fesad ve şikaka Rusya devletinin kat‘an rıza ve medhali olmadığını beyan etmiş olub ancak cümleye malum olduğu vechle kaffeten gerü bi’l-cümle milel kassâr eden mübâyin ve devlet-i aliyye-i ebed-rehinin mühini olarak ellerinden gelse ehl-i İslama devlet-i aliyye-i Muhammediyeye olan hıyânet ve mu‘anniyetlerini icra-yı daiyye-i fasidesiyle cümlesi birbirlerine lazım gelen iâneti icra ve ... sıdkınca rabt-ı peyvend-i ittifâka itina eyleyecekleri zahir ise de cenab-ı hayrû’n-nasırinin havl ve kuvve-i kahiresine kalben ve ve kalben temessük ve sahib-i şeriat efendimizin ruhaniyetlerinden tevessül olunarak medid-i hak-ı indallah olan işbu devlet-i aliyye-i Muhammediyenin her bar mansuriyetler a‘dâ-yı dinin makhuriyeti eltâf-ı hakikiye-i İlahiyeden müsted‘a ve hadise-i merkûmenin suret-i vuku‘una ve işrâf olunan keyfiyâta nazaran devlet-i aliyye mülk ve reayasını muhafazaya itina ve harem ve ihtiyata kemaliyle riayete ikdam eylemesi derece-i vücubda olarak bu defa salatanat-ı seniyye lazım gelen tedbir-i mukteziyeyi icra etmekte ise de cenab-ı müşîrinin dahi teyakkuzane ve muteberane hareket ve memur-ı muhafazası olmanız kılâ‘-i padişahinin dahilen ve haricen emr-i muhafazası hususuna itina ve Karadağlunun isyan ve tuğyanından bir an tekafül vuku‘a gelmemesine sa‘y-ı evfâ buyurmaları hususuna ve irade-i seniyye-i mülükâne ta‘alluk etmiş ve böyle vakitte reyanın daima ... halî ve hareketlerinden tefâhül caiz olmamağla kalem ve hükümet-i müşîranelerinde olan kaza ve kurasında bulunan reyanın ahvallerine emrar-ı nazar-ı dikkat ve Karadağlunun isyan ve tuğyanından gafil bulunmayarak her halde mütebassırâne hareket ve mugayir-i resm-i ra‘iyyet reayadan hal ve hareket vuku‘a gelmemesine ve haricden ecnebi gelüb efsad edememesine dikkat eylemeleri fariza-i haliyeden olmağın mukteza-yı fetanet ve dirayetleri ve iktiza-yı memuriyetleri üzere bir an ve bir dakika gafil olmayarak ve kalemler ve hükümet-i müşîranelerinde olan

reayanın ale'd-devam ahvallerine emrar-ı nazar-ı dikkar ve mütebassırâne hareket ve muhafazasına memur oldukları kılâ'ın kemâliyle muharasasına ve Karadağı muhafazaya bezl-i bârâ-yı liyakat buyurmaları siyakına kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır.

-284-

Zat-ı mürüvvet-ayat-ı müşirilerine derkar olan hulus-ı samimi ve vala-yı hakiki-i halisanemiz lazimesince revzan ve şeban sitayiş ve midhat-ı saadetleriyle terziban olarak her bar tefakkud tab'servet-neb'alarına rasd şumar iken seciye-i behiyye-i ihvan-nüvazileri iktizası bu defa tatarları yediyle firistade buyurulan bir kıta kaime-i atufileri enmile-i zib-i vürud ve mezaya-yı mal-ı ferah-bahşası karin-i çeşm-i şuhud oldukda bu vechle ifa-yı levazım ihlaperveri ve hususiyet-i müşirilerinden zehre-i ibtihacımız fark-ı frkadana mevrudur. Hemişe cenab-ı Allah veliyyü't-tevfik umur-ı mebrur-ı atufilerin mazhar-ı tevfik ni'me'r-refik birle ber-vefk-i dilhah tensik etlemek davatı tekrarıyla kaime-i muhalast-daime-i tahrir ve tesyir nadi mürüvvet-semirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ muhat-ı ilm-i samileri buyruldukda ba'd-ezin dahi cenab-ı senaver-i bi-meraların zibayiş teveccüh-i müşirileri buyurulmak vabeste-i şime-i mürüvvetleridir. Her ne kadar zikr olunan ashabını nevaib kevine ve mesaib ... ihata ve istiab ve riyaz-ı ayş ve zindeganiyelerinin taravet ve nezaretini sarsar bilye-i tecvif ve ... ifsad ve ihlâk eylediyse de asar-ı baht-ı sa'id cebîn beyninde lâmi' ve afitab-ı giryan halinde tali' olub beyt-i ... dide-i dil ve canlarını ruşena ve hemişe hatır-ı fahir-i mülükanelerini leb-riz sürur ve saka eyleye. Zat-ı mürüvvet-simatlarıyla meyanemizde derkar ve payidar olan akd-ı iblâl muhalasat ve muhavenetimiz ile münhal olmayub belki hemen ... akd-ı mükerrer ile tekid ve tahkim kılındığı hakka nik-şinas zat-ı alilerine mütecellâ ve daima midhat ve senalarıyla encümen-i hulusuri mütecella olarak tevarüd tahrirat-ı dil-nüvazilerine emniyesiyle ru-dide-i şahrah intizara ... vesatıyla mersul nadi-i halisanemiz buyrulan kaime-i vefa daimeleri reside-i cay- vürud mine'l-badi ile'l-mekati' feheva-yı seniyyesi karin-i iz'an muhavenet nümudları oldukda ravha-i mesrur ve ibtihacım gül-i gonce-i taravetle müzeyyen ve ravza-i behçet ve ihtizazım eşkûfe rüzgarının memnuniyet ile mu'anven olduğunu havi ve mahsusan ibraz-ı hulus-ı vefa mansusumuzu muhtevi kaime-i muhlisi tahrir ve firistade-i nadi-i atufet-masirleri kılındı.

-285-

Bi-mennihi ve keremihi Te'âlâ lede esa'dü'l-vürud keyfiyet ihtisasım malum-ı mürüvvetleri buyruldukda ba'd-ezin taraf-ı halisanemizi nihad-ı mürüvvet itibar-ı düsturilerinden imha buyurmaları menut-ı şime-i alileridir mahzub-ı cenab-ı padişahi olan Ali Paşa haydununun yanında olarak derun-ı kalede olan günehlerin temin ve ihracları zımnında bir kıta buyuruldu-ı samileri felan bendeleri istishabıyla Yanyaya lede'l-vürud mir-i mûmâ-ileyh buyuruldu-i samilerini derun-ı kaleye irsal etmiş ise de buyuruldu-i mezbûru merkûm günehler mevrud makhura irâe etmiş ve bizler bu kapudan nan ve ni'met yedik taşra çıkmak ihtimalimiz yokdur diyerek divan katibi Süleyman Efendinin hattıyla kat'i cevap çıkmış olduğundan mir-i mûmâ-ileyh bendeleri hakipa-yı alilerine ric'at ve avdet eylediği ve cevabname-i mezkûre mir-i mûmâ-ileyh bendelerinde olmağla manzur ve malum-ı devletleri buyurulacağı beyanı vesile-i ibraz ihlas ve ihtisas senaverânım olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezin taraf-ı senaveranım teveccühat-ı samime-i alileriyle yad ve iş'ad buyurulmak vabeste-i mehasin-i meşime-i alileridir. Bi-mare kenzü'l-me'arif olan mübarek müstecem'ül-kemalat-ı arifaneleri ... ferma-yı bezm-i fuzela ve zib-i efza-yı meclis-i kübra olmaları da'vatı muhadatıyla nümayende-i huludur-ı seniyye-i saflarıdır ki zat-ı seniyyü's-sıfat-ı düsturileriyle meyanemizde derkar olan hulur-ı derun-ı vala-meşmulümüz derece-i ühüvvetden efzunter olub ol ... tafsil-i hasıl tahsil kabilinden olarak ibraz-ı ihlasa zeri'a-cuyan iken bu defa Ali Bey bendeleri vesatatıyla mersul seviyy-i halisanemiz kılınan tahrirat-ı düsturileri meâli ve mir-i mûmâ-ileyhin hafazasına tevdi' buyurulan keyfiyat yegan yeganmalum-ı hulusuri olmağın bu vechle ibraz ve izhara himmet buyrulan muvahat ve fart-ı muhalasatları senaverlerini ne derecelerde rehin-i dilşad ve memnuniyet ve karin-i dil-nüvazi

-286-

ve mesruriyet etmiş olduğu tarifden müstağni idüğü ve bazı hususat yine mir-i mûmâ-ileyhin takrir ve istikamet-semirlerine ihale kılınarak avdet etdirilmiş olduğu safiyü'l-bâle ni'me'z-zeri'a ittihaz ile ibraz-ı ihlas ve ihtisas-ı halisanemiz siyakında kaime-i vedad-nüma tahrir ve firistade-i nadi-i mürüvvet-masirleri kılındı. Bi-mennihi keremihi Teala lede'l-vürud keyfiyet-i ihtisasım ma'lum-ı alileri buyuruldukda ba'd-ezin dahi muhlıslarını zamir-i dil-pezir-i seniyyelerinden indahta vadi-i feramuş ve nisyan buyurmamaları vabeste-i şime-i alileridir.

Çaker-i kemineri daire-i alilerinin bendesi ve hezar ihsanlarını müşahede etmiş ni'me-didesi olduğum ecilden dua-yı beka-yı eyyam-ı ömr ve devlet ve ikballerinde ser-mû tecviz-i kusur ve füturum olmadığı mübarek kalb-i alilerinin şهادetiyle nezd-i alilerinde zahir ve bu mebhasda tatvil-i makale hacet olamdığı bedihi ve bahir olmağın teeddüben li'l-tasdi' icaz-ı metin ubudiyete ibtidar olduğu ve felan kullarının hakipa-yı alilerine olan musadekat ve ubudiyeti cihetiyle zat-ı veliyyü'n-niamilerinin abd-ı memluku olmak niyet-i halisasıyla kendü evladını hakipa-yı alilerine irsal etmiş ve kendüsü dahi kân merhamet efendimin bendeliğini sermaye-i rıfat bilmiş oduğundan zikr olunan nahiyesinin mütesellimliği mir-i mûmâ-ileyh bendelerinin uhdesine tevcih ve ihsan ve iktiza eden buyuruldu-i veliyyü'n-ni'amierinin i'tasıyla rehin-i imtinan buyrulmak niyaz-i bendeganım idüğü ve bu tarafın keyfiyatı felan kullarının takrirlerinden malum-ı alileri buyurulacağı beyanı vesile-i vesime-i arz-ı ubudiyet ve ihtisas-ı çakeranem olduğu inşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet-i ubudiyetim muhat-ı ilm-i alem-ara-yı veliyyü'n-ni'amieri buyuruldukda ol babda ve her halde emr ü ferman. Mukaddemce irsal-i sabn-ı alileri kılınan nemika-i hulusuride Der-saadetde ike felan ve felan ile müzakere olunan hususatın asarı müşahed eolunmadı diyerek ima ve işaret olduğundan bahisle o misillü hususatdan cenab-ı alilerinin kat'an hayrı olmayarak hakikat-ı madde izahen iş'ar olduğuna takdirce savb-ı devletlerinden diriğ-i himmet buyurmayacakları sinin-i nemika-i alilerinde ve ma'iyet-i devletlerinde olan topçu ve lağımcı neferatının istid'a-yı acizanem üzere irsaline himmet buyurulduğu haşiye-i zir-i devletlerinde ve magzub-ı cihandari olan Ali Paşanın yanında olan günehlerin teminleriyle celb ve ihracıçün re'y ve eman buyuruldusuyla itimad olunacak bir bendelerinin irsaline mübaderet olunmasını şamil savb-ı alilerine bir kıt'a mektub-ı sami vürud etmiş olduğundan daire-i devletlerinden mu'temed bendeleri intihab buyurularak Yanya canibine irsal buyurulacağı diğer şuka-i seniyyelerinde tahrir ve iş'ar buyurulmuş olduğundan bu vechle hakk-ı senaveride zuhura gelen mu'avenet ve ibraz-ı muhalasat-ı seniyyeleri mucib-i kemal-i memnuniyet olarak da'gat-ı hayriyyeleri tekrar kılınmıştır. Zikr olunan topçu ve lağımcı neferatı iş'ar-ı şerifleri vechle taraf-ı senaveraneme vürud etmiş ve günehlerin celbiçün saadetlü Mehmed Bey bendeleri dahi vasıl olub derun-ı şehirde mahsus konak tanzim ve iskan etdirilerek maslahata mübaşeret etmek üzere olmağla hemen cenab-ı rabb-ı sübhan cümlemizin maslahatını teshil ve âsân eyleye. Amin.

-287-

Malum-ı saadetleri olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşanın bir an evvel def'-i gailisi ezher-cihet şikesti-i kuvvetini icab-ara-yı saibenin a'maliyle olacağından geçen gün mersul savb-ı sa'adetleri kılınan nemika-i halisanemiz hâmişinde bundan akdem taraf-ı müşirilerinden birer suretle firar edüb Ali Paşa tarafında bulunan günehlerin devlet-i aliyye re'y vermiş ben dahi re'y verdim. Tevahhuş etmesünler gelsünler diyerek taraf-ı saadetlerinden re'y verildiğini berü tarafda olan akraba ve ta'allukatlarına neşr ederek anların dahi celb ve teminleri ve canını istihsal buyurmaları tahrir ve iş'ar kılınmış olduğundan muktezasının icrasına himmet buyuracakları mecbul oldukarı dirayet ve kiyaset edillesiyle bürhen ve müsbet ise de Ali Paşa ile Yanya kalesine kapanmış dört yüz kadar İskenderiyeli olarak cenab-ı düsturilerinden tevahhuş edüb firar etmiş güneh Arnavud askeri olduğu bu defa istihbar olunub bunların dahi suret-i teennileri istihsal olunarak celb olunmaları gaile-i merkûmenin sür'at indifa'ını muceb olacağına binaen bunların çıkub dilediği vüzera ve sairleri yanlarında istihdam veyahud vilayetlerine kıyam eylemelerine ruhsat-ı tamm verildiğini mutazammın re'y ve aman buyurulduyuyla anların itimad edecekleri bir muteber ademinizi yüz kadar neferle Yanyaya göndermeniz muktezayı irade-i seniyyeden olmağla mahsus zat-ı saadetleri olan dirayet ve meham-şinası ve fetanet iktizası ve irade-i seniyye muktezası üzere cenab-ı şeriflerinden tevahhuş ile firar ederek merkûm Ali Paşa ile Yanya Kalesine kapanmış olan İskenderiyeli güneh Arnavudların ol vechle re'y ve eman i'tasıyla ber tarafa celb olunmaları için anların itimad edecekleri bir ademinizi yüz kadar ademle Yanyaya irsal ederek celb ve teminleri suretini istihsale müsara'at buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allame tahrir ve firistade-i nadi-i sadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl İskenderiyeye avdetiniz iztizanını şamil bu defa gönderdiğiniz tahrirat işbu nemikamız çıkarılır iken varid olub bi-mennihi Teala rikab-ı hmayun-ı şahaneye ba'ed'l-arz çend ruz zarfında anın dahi iş'ar-ı müşirilerine muvafık cevab-ı bi-savaba irsal olunacağı ma'lum-ı müşirileri buyuruldukda ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'muldür.

-288-

Bu kadar guruşun tahsili için hala Çimen sancağı mutasarrıfı devletlü atıfetlü Mustafa Paşa biraderlerine hitaben emr-i ali ve emirname-i sami ısdar ve tisyar olunmuş odluğundan müşârün-ileyh hazretleri dahi ber-mantuk-ı emr-i ali paşa-yı

mûmâ-ileyhi nezdine celb ve tazyik ederek meblağ-ı mezbûrun tahsiline her ne kadar ikdam ve ihtimam etmiş ise de paşa-yı mûmâ-ileyh ... (silik) zaciret ve ıztıraba düçar olarak saferü'l-yed kalmış müstetirü'l-... gayrı elbise veyahud rahat ve sair bir nesnesi olmadığı ecilden habse ilka olunsa bir şeyi mukayyed olmayacağı emr ve izahatdan olduğuna binaen meblağ-ı mezbûra mukırr olub ancak vakt-i vüs'atde edasına istimhal ve ruhsat-ı aliyye talebiyle müşârün-ileyh hazretleri Bab-ı Aliye mahsus tahrirat yazmış ise de yine arkası boşalınılmayarak tahsili hususunda taraf-ı aciziden gayret ve dikkat olunacağı ve keyfiyet-i hal bu vechle idüğünden ma'lum-ı devletleri buyurulmak için tahrire ibtidar olundu. Cenab-ı devletlerinin cebinleride merkez maderzadeleri olan hamiyet ve sadakatleri muktezası üzere memur oldukları hıdemat-ı seniyyede ibraz-ı me'ser -i hüsn-i himmet buyrulmuş olub ancak müsteshab-ı müşirileri olan asakir-i gayret-müzahirleri ol havalinin ... havasından naşi ekserisi hasta ve bi-hal kaldıklarından ol tarafda dahi meks ve ikametlerine dair maslahat olmadığından İskenderiye canibine avdet ve ric'atlerine ruhsat-ı seniyye erzan buyurulmasında taraf-ı bendeganemden dahi mu'avenet olunmasını havi bu defa mersul seviyy-i bendegi buyrulan bir kıta keremname-i vezirileri mezayası bilcümel rhin-i iz'an-ı bendeganem oldukda bu defa zat-ı alilerinin memur oldukarı meham-ı seniyyede gayret ve hamiyet-i düsturileri zuhura gelmiş ve el-haletü hazihi ma'ıyyet-i devletlerinde olan asakirin dahi hastalığından ikametlerine fütur tari olmuş olub bu cihetle iltimas -ı düsturileri rehin-i hayz-ı husul olmak ba'id değil ise de muahharan Ali Paşanın idamıyla Elvine Sancağının külliye tathirine irade-i şahane ta'alluk etmiş ve ol babda mehabet-riz sahife-i sudur olan ferman-ı cihan-muta' zat-ı alilerine vusul bulmaksızın tahrirat-ı müşirileri yolda bulunmuş idüğü müsteban olmağla bu suretde hala Rumili valisi devletlü Hüseyin paşa ve Yaya Sancağı mutasarrıfı devletlü İsmail Paşa hazeratı ve memurin-i saire Yanyaya henüz duhul etmeksizin cenab-ı vezirilerinin İskenderiyeye avdet buyurmaları Ali paşa tarafdarlarının inşirah-ı derunlarını muceb ve teslit-i

-289-

... müstevcib olacağından başka bazı havadisat-ı na-şayanı dahi müterettib olamsı mülahazadan gayr-ı ba'id olduğuna binaen müşar ve mûmâ-ileyhim hazeratı Yanyaya duhul edinceye kadar lazımı mikdar daireleriyle bi'n-nefs cenba-ı müşirileri oldukarı mahalde mevcut bulunmaları mukteza-yı mesalihden olmağla inşallahu'r-rahman akreb ezmanda emr ve irade-i şahanenin infaz ve icrasıyla

memurinin Yanyaya duhulünde cenab-ı valaları dahi itifat-ı hazret-i cihandariye mazhariyetle beyne'l-akran terfi'-i kadr ve şan ederek İskenderiye canibine avdet buyuracakları bir kıta emirname-i sami mefhumundan ma'lum-ı devletleri buyuruldukda zat-ı alileri devlet-i aliyye-i kaviyy-i şevketin bende ve bendezadesi ve fermanber-i hamiyet-kesteri oldukarı zahir ve her bir hıdemat saltanat-ı seniyyede teşmir-i mesa'a ve gayret eder vüzera-yı izamından oldukları bahir olmak hasebiyle infaz-ı emr ve irade-i seniyyeye himmet ve hakk-ı devletlerinde hüsn-i teveccüh-i şahaneyi muceb olur esbabın istihsaline bezl-i cell atıfet buyurulmak niyazı vesile-i arz-ı ihlasım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda ol vechle himem-i vala-nihem-i daverileri masruf buyurulmak babında emr ü ferman devletlü saadetlü atıfetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'metim efendim sultanım hazretlerininindir. Cenab-ı devlet-meab veliyyü'n-ni'amilerinin abd-ı hayr-hah ve bden-i bi-iştibahları olduğum vareste-i ityan delil ve güvah olak hasebiyle revzan-ı şeban füzuni-i eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal ve beka-yı cah-ı übbehet ve iclal-ı hidivileri ed'iyyesine müsaberetiyle güzarende-i evan ve arz-ı kâlâ-yı sarf ve ubudiyete bezl-i tâb ve tev-an olunmakda iken bu defa paşa pederim bendelerinin adamları kulları savb-ı savab-nüma-yı vezirlerine gönderilmiş olmağla izhar-ı kâlâ-yı kesb-i iftihar etmiş abd-ı dua-guyuları olduğum malum ve bu cihetle daire-i fahire-i veliyyü'n-ni'amileri metbu'atından ma'dud idüğüm meczûm olmak hasebiyle her halde lutf ve atıfetleri hakk-ı abidaneme mebzul ve erzan buyurulmak teferru'uyla hassaten tecdid-i berat-ı ubudiyet zımnında ariza-i çakeri zat-ı sütude-sıfat-ı asifaneleri muttali'-i hurşid-i kame rtenvir-i kâmrânî ve merkez-i ... tedvir-i saadet-nişanı olmaları da'vatı ma'ruz-ı bargah-ı mukaddes yezdani kılındığı hassa-i san'... sahaif-i kulubumuzda terkim eylediği mazmun-ı nazım ... karkgah-ı sermedi safayih-i sudurumuzda tersim buyrulduğu suret redd-i ma'nevi vecd-engîz ve halet-amiz olan mazmun-ı şerif-i inayet-rediflerinden şevk ve zevk -i vefir hasıl ... hayriyyelerine müdavemet bi-mare medar gelen ma'arıklarına umur-ı enam pezira-yı hüsn-i nizam olak da'vatı lede'l-eda malum-ı saadetleri buyuruldukda canib-i pervanemiz ba'de'l-yevm dahi hatırdan ib'ad buyurulmamak matlubumdur. Ömr ve devlet ve iclalleri mütezayid ve efun ve zat-ı inayet-simat-ı hidivaneleri ... şahaneden me'mun ve masun olmak da'vatı te'diyesiyle ma'ruz-ı bende-i sadakat-meşmulleridir ki hanan-ı me'ali-nişan ...(silik) ve ayan olan kıdem ta'alluk-ı sıdk-ı bendeganem müstağni ani'l-beyan ve

her halde ... müşterek olduğumuz vareste-i kayd bürhan olmağa hem-civarımız olan hilafgirlerimiz bu esnada ihtilali muceb bazı tedabir-i fasideye teşebbüs

-290-

üzere oldukları ve kafir felan .. ve ikbale ve Karadağ ve sair olhavalinin ıttimâ' ve ifsadında idüğü istima' ve tahfifkerde-i bendeganem olmakdan naşi ifade ve beyanıyla hamil-i ariza-i bendegi adem Molla Mahmud kulları mahsusen hakipa-yı devletlerine tisyar kılındı. İnşâllahu Te'âlâ keyfiyet ve ahval ademim merkûm kulları takrir-i acizanesinden muuhat-ı ilm-i alem-ara-yı veziraneleri buyuruldukda ilac vakı'a piş... mezayasınca şimdiden ol havaliye iktizası üzere takviyet ve kafir-i mesfura tab'iyet edenlerin bazarların sed eylemeleriyçün mirmiran-ı kiramdan felan paşa bendelerine tahrir ve iş'ara inayet bu bendeleri dahi mesfurların bazarların sed ve bi-avnullahi Teala saye-i veliyyü'n-niamaneleriyle hilafgirlerimiz tedabir-i fasideleri ber-vech-i suhulet ibtal ve rehin-i izmihlalleri memul ez-lutf-ı rabbü'l-müte'al olmağa ol vechle bu babda muktezası üzere himmet-i veziraneleri ibzal buyurulmak menut-ı re'y-i cihan-ara-yı hidivaneleridir efendim. Benim saadetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretleri mirmiran-ı kiramdan Tiranlı Ahmed Paşa başbuğluğuyla meşta-yı ordu-yı hümayun memuren irsal oldukları bin beş yüz nefer askeri ihrac ve hala Rumili valisi ve bi'l-istiklal Sofya canibi seraskeri saadetlü Hurşid Ahmed Paş hazretleri maiyyetine sevk ve tesyir eylemeniz hususu muahharan ba-emr-i ali tecevüh ve iş'ar kılınmıştır. El-haletü hazihi Rusya mütarekesi karin-i ihtitam olub musaleha müzakeresi dahi der-dest ise de Sırplu hanesinin ber-muceb-i feteva-yı şerife kahr ve tenkilleriyle taht-ı raiyyete idhalleri ehemmi mehamm-ı mülkiyeden ve bu emr lazımlı-i'tinaya begayetihitam olunarak ol gailenin eyyam-ı seyirde? külliye def'i ve nizam-ı raiyyetin istihsali olduğuna binaen memurin maiyyetinde rabıtalı askerın lüzumu ve derme çatma makulelerinin işe yaramadıkları müsellemler olduğundan ve cenab-ı düsturileri dahi saye-i saltanat-ı seniyyede beyne'l-vüzera gayret ve kudret ile tam ... ve sahib-i asker olduklarından ba-emr-i mu'tenada dahi ibraz-ı hüsn-i hıdmet eylemeleri matlub-ı padişahi olduğuna binaen memuriyet-i sabıkanıza bedel üç bin nefer güzide ve müntehab asker tertib ve mirmiran-ı mûmâ-ileyh veyahud ana mu'adil başbuğ ile seri'an ve acilen Sofya sevk ve tesrib eylemeniz babında taraf-ı müşirilerine hitaben bu defa bir kıta emr-i ali ısdar ve tisyar kılındı. Şöyle ki bu vechle asker tertibi cenab-ı hamiiyet-meab -ı düsturilerinde memul olan rızaperveri

ve gayrete mebni işbu asakir-i matlubenin adedi tam ve neferatı mücerreb ve güzide olması ve başbuğu dahi mirmiran-ı mûmâ-ileyh veyahud ana mu'adil olacak cümlesi rabitalı ve dur denilen yerde durub matlub üzere icra-yı memuriyet eder erbabdan olmaları ve asakir-i mezkûrenin ol vechle hüsn-i rabıtaya tevşik kılınarak seri'an ihrac ve irsal olunması matlub-ı ehass-ı cenab-ı cihandari ve bu husus sair memuriyetlere kıyas kabul eder ve tecviz terahi ve tekasül getirür mevaddan olmayub şu askerın ber-vefk-i matlub seri'an çıkarılıub gönderilmesi hasren ve kasren ve kat'iyyen maksur-ı ali olmağla göreyim cenab-ı düsturilerini mecbul oldukarı fermanberi ve rüyet iktizası ve sudur eden ferman-ı ali mantuk ve muktezası üzere hemen asakir-i mezkûreyi ber-vefk-i matlub tertib ve hüsn-i rabıtaya tevşik edüb mirmiran-ı mûmâ-ileyh veyahud ana mu'adil başbuğ maiyyetiyle ihrac ve seri'an ve acilen Sofya canibine irsal ve isbal iel haberini meşta-yı ordu-yı hümayuna tahrir ve iş'ara mübaderet ve bu hıdmetde bi'n-nefs bulunmuş gibice isbat-ı müdde'a-yı hamıyyete bezl-i cell-i himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları memuşdür.

-291-

Necabetlü mürüvvetlü meveddetlü oğlum sultanım paşa-yı celilü'l-kadr hazretleri bu defa irtihal-i dar-ı beka eden pederleri İbrahim Paşa merhumun kaffe-i muhallefat ve emvalinin canib-i miriyçün zabt ve tahririr babında şeref-riz sahife-i sudur olan ferman-ı celilü's-şana hâcegan-ı divan-ı hümayundan cebeciler katibi vekili saadetlü Mehmed Salih İlmi Efendi hazretleri akran ve emsali miyanından bi'l-intihab mahsus mübaşir tayin ve savb-ı saadetlerine tisyar kılınmağla efendi-i mûmâ-ileyh kar-âşinâ ve sadakat-kar ve kudema ve emekdaran-ı hassa-i saltanat-ı seniyyeden olduğundan başka bi'l-vücuuh taraf-ı halisanemize dahi şiddet ta'alluk ve ... derkar olmak mülabesesiyle muhallefat-ı mezkûra dair ve sair kaffe-i hususata ba-irade-i aliyye bi'l-istiklal tayin buyurulduğı malum-ı saadetleri buyuruldukda bi'l-vücuuh saire kıyas olunmayarak muhallefat-ı mezkûrenin zabt ve tahriri hususunda taraf-ı saadetlerinden icrası iktiza eden mu'avenat-ı cemile ve müzaherat-ı failkanın ibkasıyla teshilat-ı umur-ı memuresini müstelzim esbabın istihsaline mezd-i sa'y ve himmet buyurmaları tevakku'yla istifsar-ı hatır-ı saadetleri siyakında rakime-i muhalesat-daime tahrir ve tesyir olundu. Efendi-i mûmâ-ileyhin işbu mevadd-ı

mühimmeye memuriyeti hem kendüsünün kesb-i temettu' ve refahiyyeti ve hem madde-i memuresinin ber-vefk-i matlub-ı ali tanzim ve temşiyeti ve hem hanedan-ı kadiminizin himayeti kazıyyesinden ibaret idüğü İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ma'lum-ı necibaneleri buyuruldukda taraf-ı mürüvvetlerinden iktiza eden mu'avenat-ı layıkanın ifasıyla tanzim-i umurunuz ile müreffehen sür'at iadesi hususuna sarf-ı para-yı liyakat buyurmaları memul-i halisanemizdir. Rumilide kain bi'l-cümle ayanları harb ve harbe kadir kazaları asakirleriyle ma'iyetimize memuriyetleri hususuna vaki' olan itimas-ı benedige müsa'ade-i aliyye erzani ve inayet buyurulmuş olmağla dergah-ı ali kapucubaşlarından hala Samako nazır Mehmed Raşid Ağa memuriyete dair cevap olarak irsal eylediği bir kıt'a i'lam-ı şer'ıyyeleri mazmununda Samako Kazasında feth-i hakaniyeden berü müstakil ayanı olmayub vuku' bulan umur ve husus cümle ittifakı ve nazır olanların marifetiyle idare olunageldiğinden ber-mantuk-ı emr-i ali kaza-i mezbûrun harb ve harb erbabı hareket ve maiyyet-i benedige gelecekleri iş'ar ve işaret olunub memur buyurulan kazalar ayanları mukteza-yı memuriyetleri üzere bi'n-nefs hareketleri suretde ümid-i lutf ve inayet ve mahzur-ı itâb ve töhmet olacakları mûlabesesiyle maiyyetleriyle külliyetli güzide cenk eder asker getürecekleri zahir ve her biri birer hıdmete meşguliyyetiyle irad edecekleri i'zar-ı vâhiyelerine itibar olunub kazaların asakirini birer ser-gerde maiyyetiyle irsaline izin ve ruhsar buyurulduğu takdirce yiyecekleri zehairi dökmez çiftçi makulesinden na-kadir birkaç nefer asker gönderecekleri bir emr-i zahir ve memur olduğumuz hutûb-ı cesime ve meham-ı mesalih-i saire üzerine akdem ve erceh bir memuriyet olmağla nazır-ı mûmâ-ileyh a'zar-ı vahıyye iradıyla kazasının askerini ser-gerde maiyyetiyle irsali hususuna istirhamları vuku' bulur ise kendi dördüncü karındaşı olub

-292-

uhdesinde olan nezaret umurunu karındaşları marifetiyle idaresi mümkün olmağla irad edeceği a'zar -ı vahıyelerine itibar buyurulmayarak nazır-ı mûmâ-ileyh ve sair memur olan nazıran ve ayanlarına memur oldukları vechle zir-i idarelerinde olan kazalarının harb ve harb askerlerini maiyyetlerine istishaben bir saat mukaddem bi'n-nefs yerlerinden hareket ve ordu-yı benedeganemize vusul ve luhuka müsara'at eylemeleriyçün te'kid ve isti'cal-i memuriyetlerini havi bu defa dahi bir kıta emr-i ali tasdir ve Der-aliyyeden tatarlarıyla taraflarına irsal ve tesyire inayet buyurmaları iltimas vesile-i tecdid-i merasim-i ubudiyetim olmuşdur. Miyane-i hulus ve

metanede samimi ve ... olan alaka-i derun ve la-meşmunumuz muktezası ihyanen ref' ref'a-i hususiyet iel tenvir-i levha-i musadekat tarafeyne ba'is tezayüd-i müvalat ve mefharet idüğü bahisle hakk-ı muhliside vasıl-ı ser-menzil olan teveccüh ve i'itkad-ı aliyi mübin ve bazı vesaya-yı lazımevi mutazammın bu defa devletlü merhametlü sdrazam ve müdebbir-i efham efendimiz hazretlerin taraf-ı devletlerinden savb-ı hulusuriye terkim ve tertib olunan tahrirat-ı samileriyle hedaya-yı keramet-bahalarıyla mersul silahdar-ı ali-vakarları izzetlü ağa bendeleri müşârün-ileyh efendimizin emekdar-ı haizü'l-i'tibarı olmağla mukteza-yı tevcih-i seniyye-i saadetleri ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri fi'l-cümle muazzez ve mükerrerem ve mültefet ve muhterem i'ade olunduğu iş'arıyla ... teşyir bundan akdemce savb-ı savab-nüma-yı alilerine ba's ve tesyir olunmuşdu. Bu defa dahi ibka ve memuriyet evamir-i mezkûresi terfi'-i savb-ı vala-yı veliyyü'n-niamaneleri kılınmıştır. Devletlü veliyyü'n-na'ma çaker-nüvaz efendim hazretleri bi-tevfikihi Teala Niş sahrasına harb hıyam olunub el-haletü hazihi Nişde mevcut zehairin killeti ve Nişden ilerü zehairin nakliyçün iktiza eden araba ve bargirin fakdani cihetlerinden düşar-i endişe ve ıztırab olduklarını havi bu defa dahi muahharan irsal buyurulan tahrirat-ı seniyyelerini kapu kethüdaları efendi bendeleri Babıaliye takdim birle taraf-ı çakeriye olan inayetname-i hidivanelerini dahi savb-ı benedeğiye teslim etmekle mahremane irsal buyurulan defter ve cevabnameden bilcümle keyfiyat karin-i iz'an-ı çakeri olmuşdur. Va'kıa ma'iyet-i devletlerinde olan asakirin zahire hususunda müzayakadan vareste olmaları cümlelerin ehemmi-i endişe ve efkârı olmağla savb-ı valalarından killet zehaire ve ba-husus Nişden ilerü nakline kafi araba ve bargire dair tahrirat-ı seniyyeleri tevarüd etdikçe etraf ve eknafa müekked isti'cal fermanları irsalinde ve memurlara te'kid ve isti'calde bir dürlü kusur olunduğu yokdur

-293-

... memur oldukları maslahat-ı cesimenin bi-avnillahi Teala himmet-i seniyyeleri inzimamıyla işbu mevsim-i sayf esnasında karin-i hüsn-i nizam olması maksud-ı etemm-i şahane olmakdan naşi takviyet-i bazu-yı miknet ve teshil-i mevadd-ı memuriyetlerini muceb halatı ikdam ve ihtimamda bu tarafın bir dürlü tekasülü olmayub lakin malum-ı devletleri olan halatdandır ki Rumili kazalarının ekseri daire-i ita'atden huruc etmekle ordu-yı müşiraneleriyçün müretteb olan zehair ve sair levazımın mümkün olan mahllerden isticlabı taraf-ı bahirü's-şeref-i

hidivanelerinden dahi iktizasına göre te'kid ve isti'cal olunmağa mevkuf olub bahusus mevsim-i sayf güzeran etmekde olmağla zat-ı valaları Niş sahrasında tûl ve diraz-ı meks ve ikamet buyurmaları iktiza eder ise mevcut olan zehair dahi zaruri ta'yinar asakire sarf olunarak maslahat su'ubet kesb etmesi veyahud mevsimin güzeran eyemesi muhtemel olmağla lutf ve himmet buyurulub her ne vechle mümkün ise işbu Sırp gailisinin bir gün evvel hüsn-i indifa'ıyla din ve devlete bu babda dahi başkaca bir hıdmet-i mahsusa ibrazı hassaten zat-ı vavalarından matlub-ı ulya-yı umur idüğü câh-ı iştibah değildir.. taraf-ı devletlerine her halde hüsn-i teveccüh-i şahane ve meyl-i derun-ı asıfane derkar olmağla hemen cenab-ı hakkın avn ü inayetine tevessül buyurularak şu mevsim-i sayf mürur etmezden mukaddemce işbu gailenin bi-lutfillahi Teala ber-vech-i suhulet hüsn-i nizamına ve Belgrad ve havalisinin asayiş ve emniyetine ve her halde icra-yı levazım-ı memuriyete sarf-ı cell-i miknet buyurmaları müsted'adır.

Hilaf-ı rıza-yı bari ve menafi-i şer-i şerif-i Muhammedi ve mugayir-i emr-i padişahi ve rebika-i ra'iyeti kabul ve daire-i ita'atde duhul olan reaya-yı igva ve izlal ve naire-i fitne ve fesadı işti'ake müeddi olan halata ibtidarı mücerred din-i mübin ve devlet-i aliyye-i adalet-rehinlerinin emr ve rızalarını adem-i mübalatdan zuhur ve neş'et eylediği ibraz-ı zahir ve ayan ve nahiyeteyn-i mezkûreteynin kefre ahalilerinin ita'atleri cebri olub Karacadağ ve sair usat ile milleten vahide olmağla harb-ı nakus ve sair ayin-i batıllarını icra ile isyan ve tuğyana müheyya olub tabayi'-i meyyaledir. Edna mertebe igva ve izlal ile hul' rebika-i itaat ve usat-ı merkûmeye iltihak ve muvafakatleri mülahazadan gayr-ı ba'id olub ma'azallhu Teala nahiyeteyn-i mezkûreteynin kefre ahalileri usat-ı saire ile ittifak ve ittihadları olmak lazım gelse Gusta ve Akova ve Yenipazar ve Bosna caddesi ittisalinde müsekkin demadileri olmağla cadde-i sedd ve bend ile nice halat-ı na-marziyenin zuhuruna ba'is ve illet olacağı vareste-i kayd ve beyan olmağla mukteza-yı şan adalet-unvan-ı saltanat-ı seniyye üzere bu hususun icrası vücuhla mahz-ı hayr ve inayet olunacağı arz ve ilamı ve tazarru'u siyakında işbu arzuhal-i ubudiyet-meal tahririne ibtidar ve merfu'-ı pişgah-ı inayet dest-gah-ı adalet-kararları kılındı. İnşâllahu Te'âlâ reside-i saha-i inayet mesaha-i ulya ve keyfiyet muhat-ı ilm-i alem-ara-yı asıfaneleri buyuruldukda ol babda emr ü ferman.

-294-

Bundan akdem tatarımız Yusuf bendeleriyle Der-aliyeye irsal olunan tahriratın ayn-ı

tesvidleri işbu defa taraf-ı saadetlerine ib‘as kılındı ve kapu kethüdamızın dahi kaimesi ayn bu tesvid üzere tahrir olunub ancak bir münasebet ile şu usatın ne derecelerde asi oldukları ve yerleri ne mertebelerde Sırp oldukları tahrir olunması müstasveb-i re‘y-i rezinleri buyurulan kemalat-ı saadetleri kapu kethüdamızın kaimesi zeylinde yegan yegan ... isyan-ı kadimelri ve su‘ubet-i mesakinlerini yağma ve raşid tarihlerini nazar edüb mebas ve tarih ve mahalleri zikr ve beyan ederek gerek Sultan Murad Han-ı rabi‘ eyyam-ı saltanatında Bosna valisi... Mehmed Paşa ve gerek Sultan Mustafa-i sani eyyam-ı saltanatında Rumili valisi ced-i muhlisi vezir Süleyman Paşa ve gerek Sultan Ahmed-i salis günlerinde Bosna Valisi Köprülüzade Numan Paşa eyaletleri asker-i külliyesiyle usat-ı mezbûrun üzerlerine tayin oldukları ve ne gûne ihtimam-ı tamm ile nizamları emrine takayyud kılınub husul-i emr müste‘sir idüğünü irade eylediğimiz re‘y-i isabet-rehinlerine musib olduğu yine da‘va-yı sıdk ve ihlas ... bir güvah adil olmağın iş‘ar kılındı sultanım. Bimare mazhar-ı tevfik-i ni‘me‘r-refik rabbü‘l-müstean ve es‘ad meratib ve menazil ile mağbutü‘l-miran ve mahsurü‘l-akran olmak da‘vatıyla ariza-i halisü‘l-cenan oldur ki mukteza-yı rüzgar na-hencar-i iftirak ve hem-ceyran sebebiyle ... zımında da‘iyyesi ve sile-i arz-ı muhabbetim olmuştur . İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü‘l-vusûl iştiyak-ı visal reside-i derece-i memal olduğu malum-ı miraneleri buyuruldukda tarafımızı kuşe-i hatırdan endahte-i beriyye-i nisyan buyuröayub mekatibleri irsaliyle tenvirü‘l-cenan ba-husus harem-i muhlisları tarafına dahi iltifat-ı ihvaneleri derkar ve mühemma emkem hususatına bezl-i mürüvvet buyurub ... takririne dahi ihale olunduğu vech üzere kerem buyurub keyfiyete ba‘de‘l-ittıla‘ bu işde cenab-ı saadetleri icra-yı şart ühüvvet ve mürüvvet buyurular.

-295-

Mehasin-i teveccühat-ı mekarim gayat-ı ... şeref-resan ve bundan akdemce vuku‘ yafte olan tevcihat-ı hümayun-ı meymenet-makrun-ı şahanede Mora eyaleti uhde-i istihal-i müşiranelerine tevcih ve ihsan buyurulmağla mine‘l-takdim savb-ı savab-nümayı hidivilerine derkar ve ruz-be-ruz tezayüdü bedidar olub şaibe-i reyb ve riyadan mu‘arrâ ve hüsn ... inhar ve mehr ve müvalatımız ale‘d-devam seviyy-i dil-cuy-ı vikâye cereyan ve çeşme-i bi-rehebve muvakatımız usul-i şahsar-ı sıdk ve sefaya seryan eylediğine mebni ber-mukteza-yı halt- fevat muhlis-i hulus-ı itiyadlarıyla halef-i zi-şeref olduklarından dilşad olduğumuz ecilden şeref-mülakat-ı kerimaneleriyle mübtehic ve mesrur ve sefaha-yı tebrik cah-ı meyamin-penahlarıyla

vaye-i idare-i hubur olmak mahruse-i İneboludan çendin eyyam terakkub ve ârâm olunmuş ise de şahid ve dil-aram-ı meram-ı hususlde haram eylediğine mebni zevat-ı mehasin-i zimatlarıyla istimalinizi ta'lik-i gelmih takdir ederek savb-ı maksuda şıraek-şay-ı sefine iazam olunduğumuza binaen hemen cenab-ı hidivane için cah-ı miyasin-i şehinşahilerin mübarek ... kaffe-i hususat-ı seniyyelerin tevfiyat-ı aliyyesine mazhar ve makrun eylemek dualarıyla ibka-i merasim-i tehniyye mübaderet ve eva-yı ayin-i mevadiyye-i müsaberet olduğu ifadesi zat-ı mekarin-i istinaslarıyla mübane-i muhasalat-ı şinaside mütehakkimü'l-esas olan alaka ... muhazenet-muhazenetsas visaka redd-i muvafefet ihsasımız ahire kıyas olur kabilinden olmamağla ... tekid ve istikrar bulmak ve teceddüd-pezir-i istimrar olmaka mülabesesiyle her bar iktibas-ı envar-ı atıfetlerine hasr-ı havass olunmakda ve asar-ı afiyetlerine vakf-ı levazım--ı iltimas kılınmakda iken bila-uhde asitan-ı bülend eyvan cah ve icralarına ariza-i çakeranemden iştimalleri budur ki ber-vech-i mülükane uhde-i bendeganemde olan Tire kazasının bundan akdem revnüma olan ihtilali be derun-ı kasabada sakin bazı kesianın suy-i hali Der-saaadete inha olunarak evamir-i aliyye ısdarıyla bazıları habs ve te'dib ve bazıları nefy ve tefrib olunmuş ve bu vechle umur-ı memleket şirazade-i hüsn-i intimaza rabt ve tanzim kılınmışdı. Belde-i mezkûrede öteden berü hilaf-ı rıza ve kesb-i nüfuz ve istiklal ve celb-i nüfuz ve emval garazına mebni halkı tahrik ve ihlal ile derun-ı kazaya ilka-yı ihtilal ve cesaret eyleyenlerin ... İhtiyalmendi ibn Melik Medresesi müderrisi Feyzullah Efendi olmağla anın ndahi nefy ve iclasıyla itmam-ı levazım ve intizam olunmak mukteza-yı şime-i mehalik-perverileri ise de ulemadan olduğuna hürmeten ve İbn Melik misillü bir zat-ı keramet-simatın hizmetinde bulunduğuna riayeten fi-ma-ba'd tahrik-i fesudeden müba'adet ve istishab-ı erazil ile ihlal-i nizam-ı beldeden mücanebet eyleyüb hilaf-ı rıza hareketde bulunmaması ve kendi halinde ders-i vürud ile meşgul olub umur-ı memlekete karışmamasını tenbih ve te'kid ile iktifa ve hakkında keff-i kalem inha olunmuşdu.

-296-

Efendi-i mûmâ-ileyh nush ü pend ile amel etmeyüb ve bir vechle şahrah-ı salaha gitmeyüb terk-i cedelden hali ve voyvodalık umuruna müdahale ve ahkam-ı şer'ıyyeye ta'arruzdan fariğ olmadığı ecilden bi't-tedkikat taraf-ı bendegiden guş-ı huşuna kat'-i mezayih-i adide olunmuş ise de kabul etmediğinden ma'ada bu günlerde bazı haşerat makulelerini istishab ve çiftliklerine iva ve bi'l-küllıye ihlas-ı

memleket suretine icra etmekle avnen li'l-ibad ve savnen ... efendi-i mûmâ-ileyhin bir münasib mahalle nefyi ve tefrik ve ıslah-ı nefis için be vechle te'dib olunması hususna müsa'ade-i veliyyü'n-ni'amileri derkar ve rikabeten nizam-ı memlekete inayet-i aliyye alem-şümulleri sezavar buyurulmak beyanıyla ariza-i ibtihal-i çakeranem terkim ve hak-i eyvan-ı merahim aşıyan-ı veliyyü'n-ni'amilerine ba's ve takdim kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ efendi-i mûmâ-ileyhin suy-i hali ve nümune-i kabayih ef'ali iki seneden berü Tirede kemal-i iffet ve sedad ile icra-yı ahkam-ı şer'ıyyeye bezl ve ictihad edüb felan ariza-i matviyyelerinde dahi muhat-ı ilm-i alileri buyuruldukda bir vakit niyaz ve intica-i nizam-ı memleketi sıyanete müderris-i mûmâ-ileyhin bir mahalle nefyi icra ve bu vechle husus-ı te'dibini icra buyurulmak babında Bi-mare-i cenab-ı müşirü'l-metalib ve mümeyyiz ve mukayyizü'r-revatib ... hazretleri mahsin-i zat-ı ali-meranilerin meşmul-i mekarim mevahib ve meyamin-i re'y ve rüyet ve münakıbların sebep-i husul -i makasid ve mearib eylemek da'vatı ve halife-i uhde-i mehr ü vedad ve mezail-i şiyem-i marziyye mevd ve atufet ve celail-i himem-i berr ve atıfetleri necati-i fariza-i raibeten sıdk-i i'tiyad kılındığı siyakında nihandide-i muhib-i tamü'l-vifaklarıdır ki muhlis-i gümayin ve mütehasıs ihlas-zeminleri nitak-ı muhalislerini miyan-ı ihlas-nişanesine septe nişak ve musavakatların dil-i dücane-i pıveste edebiliriz ve müsaid lutf-ı vezirilerine itisammude ve mürasıt-ı atf-ı inayetlerine nigah-peymude olmaktan bir an hali olmadığım ve teşekkür-i mekarim ve inayetle müftehir-i mehasin ve re'fetleri olarak da'vet-i hayriyyelerin safha-i hatıra resm eylemiş ve rüsum-ı tahıyyat-ı behıyyelerine nefis-i sahiha-i zamir kılınmış olduğum vakdefine-i hususl-i makasid ve gencine-i usul-i mekarim ve mürafid olan kalb-i sami ve tab'-ı kesirilerine mün'akis olan halatdan ve teradüf-i inayet ve kazaif-i atıfetleri ba'is-i aramiş-dil-i bi-aram ve mürüvvet-güşayış-i kalb pür-tamam olacağı ve izahatdan olmağla hakk-ı müstefizanemizde levayih-i kemkari ve devletleri derkar ve levamih-i namdari ve re'fetleri müteradif -i asar buyurulan memulünde olduğu beyan ve inha ve teşekkül-i muhlisiyet ve sitayış-i bi-payan hususunu ibka siyakında kaime-i muhalasat-ı resmiye terkim ve takdim-i pişgah meali-vesim-i karimaneleri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-mukteza-yı sıdk-ı mehasin-şümül an-be-an terakkub-ı zuhur-ı inayet ve her zaman mütevakkı'-i sunuh-ı re'fetleri olduğum ma'lum-ı mekarim-melzum himem-karanaeleri buyuruldukda işbu rebude-i ihlas ve eser-i mevedde-i asıfanelerinin kemal-i feyz ve inayetleriyle mesrur ve memnun ve

devam-ı dil-i meşruh sadre makrun buyurulması şime-i mekarim-sazi ve
-297-

teveffus-ı aşine-i halisanemizdir. Bi-mennihi Teala usul-i makasıd-ı a'la ve usul-i satleb-i esna ile memnun ve şadigam ve ziyaret-i haremeyn-i şerifeyn ve şibaret seyyidü's-sakaleyn mazhariyetiyle bi-gam buyurularak mashuben bi's-selam ve şükuren ... vatan-ı me'lufe mürraca'at ve emsken-i mu'arrife mübaderet buyurdukarı hayr-ı meserret-eseri sami'a-i nevaz-senaveri olmağın dil ve can nefha-i afiyetletiyile taze ve te'eyyil-i memnuniyet-i bi-payan ve endaze olmuştur. Cenab-ı hak hasbe'z-zuhr dahi tefevvuk ve memnun ve sa'y ve himmetleri devam-ı kible hak ve inbata mukarrerden iken eylemek du'aları ntekrar mehasin-i sıdk-ı senaları her bar nişar kılınub tebrik ve tes'id-i kudum ve istifsar-ı hatır-feyz-i lüzum-ı kerimaneleri siyakında sahife-i ihlas mersum tahrir ve pişgah-ı atıfanelerine ba's ve temyid kılınmıştır.

İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-mübtega-yı hatır-ı mehasin-şümül ... mehasin-i afiyete havale-i lutf ve vürud buyurmaları memul-i halisanemizdir. Mine'l-kadim mecra-yı mevadd-ı hulus-ı nihadımızda cari olan zülal-i ihlas ve muhavenetimiz hüsn ve hâşâk-ı ribadan asude ve beri olmak mülasebesiyle ayin ve berrin üzere vefadarı üzere ca-be-ca mütereffil akıbe-i ... ve beka oldukarını muhbir mürüvvet-name-i seniyyeleri ... iken felan kulları bera-yı rü'yet-i müşiraneleri Der-saadete i'zam buyurulduğunu havi savb-ı hulusuriye derkar olan hüsn-i teveccüh-i fuad-ı vezirilerinin inhasını muhtevi irsal seviyy-i ikbal-cuyları buyurulan perçem-i müşekkin-pare uğramış bad-ı saba geldi. Muhlîs-ı vefa ve imtiyazları olub derun-ı ... amal-i dü-cihanı ve kaffe-i halde karin-i tevfik-i yezdani olalar. Amin. Taraf-ı vala-yı hidivilerine derkar ve ... aşıkâr olan meyl ve rükun-ı müvaneset –efzunumuz lazımesi üzere her bar merasim-i müraselata riayet ve acibe-i hulus ve taviyyetden ise de ba-irade-i keramet ifade-i hazret-i cihandari civar-ı saltanat-ı seniyyede olan eşkıya-yı bed-nam ve keştiban-ı hıyanet etmemek tedmir ve idamına memuriyetimize mebni felan dedikleri hain-i devlet-i ebed-müddet ve kaffe-i nan ve nimetlerin izalesine vücud-ı hıyanet-aludları meselesiyle meşguliyetimize mebni bu ana kadar terkim muabbetnamede serzede-i zuhur olan te'enni ve tevkif adem-i nifakımızla haml buyurulub asar-ı hüsn-i teveccüh-i daverileriyle tanzim ve rü'yetine muvaffak olduğumuz memyriyet-i mezkûreden neş'et etmiş olduğu iş'ar ve mücerred iltimas-ı teveccüh bâl-i re'fet-kararları

siyakında bi-mare andelib nevrüz-ı emniye-i valaları şahsar-ı küll-i reyhan-ı ikbalde nağme-sera ve ravza-i rahatü'l-ervah izz ve efzalleri nesim-saba-yı tevfik-i subhanile taravet ... temenniyatı takdimiyle söylemek kasd etdikçe pare vürud-ı hasretim ağlamak tutar beni ...serd ve ityan hasılı tahsil kabilinde nidüğü nümayan ve me tin-i hulsumuzu tafsil ile şerh ve i'lan-ıbirun daire-i imkan olmağla nefsi ... ol vadilerden tayy -ı makall ve hasbe'l-melufiyye tezkar-ı ezkar-ı cemileleriyle iştilgal olduğu beyanıla hisse-i iftihsas habb-ı atıfet-iştimaleri siyakında nemika-i hulsum meal tahrir ve firistade-i nadi-i re'fet-masiri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ber-mukteza-yı şeyime-i mürüvvet-şümül seviyy-i vala-kar-ı sadakat-vusulleri dahi ba'd-ezin dahi himem-i teveccühât-ı samimeleri iblağıyla müftehin ve ni'am-ı muhatabat-ı behiyyelerin isbağ-birle ... buyurulmak menut-ı seciyye-i mürüvvetleridir.

-298-

buyurulmak ehass-ı ... cenab-ı reşadet-meablarıla müzayede ve küllin? İhlas ve muhabbete sari olan hoşkar-ı mehr ve müvalat muktezasınca hin-i in'ikad ancak mülakatdan berü on beş sene mürur edüb hasbe'l-kader teşne-leb olduğumuz seylabeten zülal-i reban bahirü'l-beyâen ve sehaya-yı saf-ı lisan meni'ül-vifaklarından şişe-i dimağ bir iştiyakımız tehi ve cer'a-i cena-bahş takrir-i hüsn beyanlarından kase-i muvahheş istim'ımız hali kalub el-haletü hazihi mevsim-i şita olmak cihetiyle dergah-ı nüzhet-şi'ar mevlevihanenin icra-yı ayin-i mevleviden ... hengamı ve cenab-ı keramet-menabilerine derkar olan şevk-i samimi ve hubb-ı hakiki lazimesince bu günlerde şeref-mülakatları muhlisimizin e'azz memulü ve ehass meramı olmağla her ne kadar böyle vaktinde zat-ı safi-simatlarına bad-ı külfet ise dahi nezd-i vefika-i şinasilerinde mu'affev ve ma'zur buyurulacağı indihal-i sanemizde cay-ı iştiyah olmamağın hemen lutf buyurub bir an akdem savb-ı muhibbaneleri teşdif-i bi-himmet-redifleriyle reşk-aver-i şükufedar-ı behişt berîn buyurmaları me'mulü ve hassaten isti'lam-ı kerimaneleri olmuştur. İla uhra saadetlü karındaşım beyefendi hazretleri Tırhala sancağı mutasarrıfı devletlü Veliyyüddin Paşa karındaşımız damen-puş-ı meymenet-me'nus -ı hazret-i veliyyü'n-ni'ami ile kesb-i şeref ve mübahi eylemek için yarınki mübarek yevm-i isneyn medine-i Yanyaya kadem-nihade-i teşrif edeceklerini ihbar etmeğle misafirlerimiz olma bi'l-cümle bey ve beyzadegan ve ağavat ve a'yan ve muhlisimizin ma'iyyetiyle müşârün-ileyh karındaşımızın istikbaline çıkmaları irade-i veliyyü'n-ni'ami

muktezasından idüğü malumunuz oldukda nezdinizde olan atlitba‘ınızı bi‘l-istishab saat ikiye varmadan konağımızda bulunmanız me‘muldür. Savb-ı savab-nüma-yı veliyyü‘n-ni‘amîlerine kadem-i mensubiyet daim hulus ve hususiyet ile iftihat ve mübahat eder bendegan-ı şakirü‘l-ihsanlarından olduğuna binaen mefruza-i zimmet-i sadakat ve mektubeten uhde-i rıkkıyyetim olan vürud-ı hayriyet eda ve ... olarak merkez daire-i ubudiyetlerinden bir an hulu ve infikakim adimü‘l-imkan idüğü nezd-i me‘ali-i hidivilerinde dahi vareste-i ikame-i edille ve bürhan ise de ariza-i takdimine mübaderet merasim-i ihlaskari ve sadakat-perverilerin olmakdan naşi takdim-i rakime-i rıkkıyet ile icra-yı levazım hususuna ale‘l-uhra nihâl-i hadika-i şetavet ve ikbal ve ... semahat ve ifzal olan zat-ı memduhü‘l-hısalleri hem-dare makrun-ı tevfik-i cenab-ı rabb-ı izzet ve meşmul-i sunuf-ı mekarin ve münkabet olmak da‘vatı arayış-i gülzar-ı ibtihal ve mehasin-i evsaf-ı sütude ve mekarim-i ahlak-ı dil-rübudeleri tezkari pirayış-i şükufe-i hüsn-i makal kılındığı siyakında nümeyeze-i muhlis ve hulusü‘l-bâlleridir ki hezar ve asitan şevk ve muhalasatları riyaz-ı havass ... ve tebrik ve silsile-i muhabbet ve müvalatı tebrik ve te‘yid siyakında sahife-i vedadkaranemiz tahrir ve nadi-i mekarim-i müheyyadilerine ba‘s ve tesyir kılınmıştır.

-299-

Meyamin-i hisal-i sütude ile mezin ve mutarrız ve mehasin-i ahlak ve dil-rübude ile mümtaz ve mu‘azzez olan zat-ı mekarim-simatları ale‘d-devam hüsn-i tevfrika makrun ve husul-i kâm ve vusul-i mekarim ile memnun olmakdan hali olmamak da‘vatı mezbûr sale-i icabet ve nasiyye-i hal ve cebhe-i hüsn ittihallerinden müşahede olunan envar-ı salahiyet ve asar-ı liyalat ve kabiliyet derece derece zuhur ve sütuh ve rütbe rütbe sunuh bulunmak tahiyyatı revnâk makale-i isticabet kılındığı siyakında nümayende-i muhlis-ı safiyetleri budur ki miyane-i mehasin-karanemizde mazbut ve mu‘akıt-ı sıdk ve hulus-ı merbut olan alaka ve müvalat-ı hakikiye ve rabita-i müsafat-ı samimiyyemiz lazımesince an-be-an du‘a ve senaları tezkar olunmakda ve mahza mahza zuhur-ı cilve-i ikballerinde terakkub ve intizar ve lemha lemha biruz-ı şive-i hüsn-i istihallerine tevakku‘-şumar iken bu evan-ı yümn-i iktiranda avatıf-ı aliyye-i şahaneden tezkire-i sani hıdmet-i bahirü‘l-müftehirini uhde-i saadetlerine ihale buyurulduğu haber-i behçet eseri müştef-saz sem‘-i senaveri olmağla hasıl olan neşe-i neşat taze bala türrehad ve endaze olmuştur. Cenab-ı hak mübarek ve meymun eyleye. Alâ uhrâ felan mansıb tevcih ve ihsan-ı

hümayun buyurulub bu vechle mesned-i vala-yı nezaretine zat-ı valalarıyla müzeyyen ve münhal olduğu haber sürur eseri mukaddeme-i neşad tali‘ olmağın intac-ı netayic memnuniyete badi ve ibtihac-ı menahic mahzuziyete müveddî olmağal du‘a-yı hayriyeleri ilave-zeban kılındığı alâ uhrâ mehce-i mehr-i iltima‘ elviye-i devlet ve ikbal ve ilm-i hurşid-i pür ... i‘lâm câh ve celâl olan zat-ı atufet-simat ve mekarim-âyâtarı hemişe-i ... âktâb ve hayre-saz-ı çeşme-i mehr-i cihan-tab olmak da‘vatiyla nümâyende-i muhlis bî-ezyâblarıdır ki mâye-i bahş-ı akl ve fi‘âl ve fâside-i merâtib ve kemal olan zat-ı kübrâ-yı saffât-ı ekarim-perverilerine derkar ve şâben-ruz-ı nahmiye ve tezyidine ibtidar-ı muhlisanem bedidar olan alaka-i merasime-i fu‘adiye ve irtibat-ı kaviyye-i samimiyyemiz lazimesince her bar iftihaz-tab-ı enverilerine vesile-cûyân iken bu defa mesned-vala-yı kethüda-yı hazret-i vekalet-penahi zat-ı adimü'l-misalleriyle kesb-i şerif ve izzet eylediği haberi meserret-eseri talebe sami‘a-i muhlisanemizi leb-rîz-i meşk-rize-i sürur ve hubur etmekle i‘tâü'l-kuyus bâriha misillü darb ve irad olmuşdur. Cenab-ı muvaffakü'l-âmâl celle şânuhu hazretleri kemâ-şite-i uhde-i devletleri olan hutub-ı azimede tevfik-i aliyyesi refik eyleyüb hal ve akd mesalih ve umuru keffi kifayetlerine müstehir ve vücuh-ı hasene üzere te'diyesine masdariyetle memduhü'l-müeyesser olmağa mazhar eyleye. Amin.

-300-

... tehniye-i câh vâlâ merasimini icra ve bu ve sile ile kavanin-i ihlaskariyi eda ve îfâ zemininde kaime-i ... ilâ uhrâ devletlü veli-ni‘metim efendim cenab-ı mekarim-meâbları gibi ihlâ ve sadaka ile îsâle-i sâl sâl ülfet ve müvâneset mucib-i indifâ‘ hüsn ve mâşâk-ı elem ve kudret ve ba‘is-i istihsal-i şevk ve meserret olmağla ve günkü mübarek yevm-i felan yalı konaklarımızda bar ... azimet ve yevm-i felana kadar meks ve ikamete me‘zun olduğumuz malum-ı mürüvvet-melzumları buyruldukda cenab-ı saadet-meâbları dahi bir ... senaverandır. Felan karyesinde mütemekkin Arslan Giray Sultanın etvar-ı na-revasından müteferrik olan seksen haneden mütejaviz ehl-i İslam ve zimmînin da‘va eyledikleri emval ve emlâk ve dimâ ve igrâzın ma‘rifet-i şer‘le ... olmasıçün sultan-ı mûmâ-ileyh tarafından tevkil olunan kimesne ile hasmâsi lede‘t-terâfu‘ nasıl da‘va ve hasm-ı hükümet mümkün olmayub sultan-ı mûmâ-ileyhin huzuruna mütevakkıf olduğu bundan akdem savb-ı alilerine tahrir olundukda bi’n-nefs huzura gelb imtisal-i şer‘-i şerif eylemesi hususu vesaya ve tenbihat-ı saire ile savb-ı kiramilerinden sultan-ı mûmâ-

ileyhe tahrir ve te'kid kılınmış olduğu ve ita'at etmediği suretde mûmâ-ileyhden teberrî buyurulacağı hâme-gûzar-ı iş'ar buyurulmuş idi. Vesaya ve tenbihat-ı mezkûre sultan-ı mûmâ-ileyhe irsal buyrulan adamınız bendeleri tarafınıza vürud edüb sultan-ı mûmâ-ileyhe mülâkî olmadığını ve ne mahalle firar etmiş olduğunu konağında olanlardan ve sairelerden haber alamadığını ve bu vechle vesaya ve tenbihat ve tahrirat tebliğ olunduğunu haber vermekle bu ana kadar tarafımızdan mûmâ-ileyh hakkında ne kadar tevsi'-i meydan-ı istimâlet ve erhâ-yı inân ruhsat verildi ve savb-ı muhlıs-ı bi-meralarıdır ki ez-kadim cenab-ı sûtude-simat-ı müşirileriyle miyanemizde müstekarr düvel-i ihlas-nişanemizde müstemirr olan müvalat-ı hakikiye ve müvasat-ı samimiyemiz lazimesince her an mahmedet ve senalarıyla evangûzar ve hübug -ı sim-i peyam-ı afiyetlerine dide-i döz-ı intizar iken kalem ve hükümet-i düsturilerinde olan Preveze muzafatından olub bir müddetden berü eyâdî-i küffara giriftar olan Parga kalesinin taraf-ı devlet-i aliyyeye teslim ve emr-i tesellümü bâ-irade-i seniyye canib-i hidivielrine ihale buyurulub iki seneden berü husus-ı mezkûre sarf-ı makdur olunmakda ise de enderin-i kârgâh-ı kün fe-yekün külli emrin bi-vaktihi medlulünce el-haletü hazihi inayet-bari ve kuvve-i tâli'-i nusret-metalî' hazret-i cihandari ile maksud-ı mürât-ı husulde memûd olub mah-ı Receb-i şerifin on sekizinci günü derun-ı kale-i merkûmeye duhul ve el-yevm ol cay-ı ferhat-nümada ku'ûd ve müsevvel buyurdıklarının tebşirini havi ve seviyy-i ihlaas-kariye derkar olan

-301-

meyl ve rükûn-ı müvalat-meşhûnlarını râvî irsal buyurulan bir kıta kaime-i muhalasat-allameleri vasıl ve ber-vefk-i matlub-ı şehriyari kale-i mezkûre memalik-i İslamiye dahil olması hususunda sa'y ve gayret-i vezirilerinden ve ... mahzuziyetimiz hasıl olarak zeban-ı ihlas-şî'ar-ı muhlıside ... güftarını tekrar ederek hemişe-i cenab-ı sehlü's-sa'âb zat-ı valaların tûl-i ömr ile karin-i sıhhat ve afiyet ederek nice bu makule mesalih-i hayriyyeye mazhar eyleye. Amin.

Cenab-ı me'ali-nisan-ı düsturaneleriyle müyanemizde derkar olan alaka-i mehr ve muhabbet derece-i karâbet belki mertebe-i ühüvvete reside olmağın saire kıyas kabul eder mevaddan olmamağla husus-ı mezkûrun meftah-ı bâb husulüdest-i zafer-i pi-vestlerine vusul bularak gencine-i meram-ı zat-ı sûtude-i sıfatlarına râm olması emârât-ı tevfik-i cenab-ı mülk allam olmağla mücerred tebrik hüsn-i zafer ve tehniye-i yümn-i himmetleri zımnında kaime-i muhalasat-ı allame tahrir ve firistade-

i nadi-i devlet-masirleri kılındı. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mukteza-yı şime mürüvvet-şümül ba‘d-ezin canib-i muhlıs-ı bi-meraların teveccühat-ı kerimaneleriyle vad ve tezkara himmetleri memul-i halisanemizdir. Bu alemde zuhura gelen vuku‘at-ı mahvînenin her birine ibtidar-ı senen ve bazısına üçer beşer sebep halk edüb sonra vücuda getürmek cenab-ı hakkın adet-i kadime-i ilahiyesinden olub bu takdirce cenab-ı müşirilerinin rütbe-i vala-yı vezaretle bekâm olamsına biraderleri necabetlü Hasan Beyin evza‘ ve etvar-ı vakı‘ası esbab kabilinden odluğu zahir ve eğer hak-ı düsturanelerinde vuku‘ ve zuhura gelen rıf‘at-ı şâmiha rütbe-i vezarete mûmâ-ileyhin hakkında takdir kılınmış olsa idi beher hal evza‘ ve etvar-ı mezkûre cenab-ı müşirileriyle tarafından zuhur ile nail oldukları rütbe-i samiye mir-i mûmâ-ileyh hakkında vuku‘ bulmak iktiza edeceği zahir olub buna binaen nice zevat-ı izan esbaba nazar etmeyüb hayr ve şirk cümlesini ...(silik) ve makam-ı rıza ve teslimde olarak kendülere esâet edenlere hüsn-i mu‘amele etmeği iltizam oldukları ashab-ı hikmet ve erbab-ı fetanetin tedkikinden müsteban olub muhlislerinin bu maddeye karışması bir güne istishab yahud intifa‘ kabilinden olmayub mücerred handanları hakkında hasbî derkâr olan hüsn-i hulus ve muhabbetimize mebni ara yerden şu münâferet ve bürudetin ref‘iyle yine ... mesabesinde olarak ala uhra iş‘ar buyurmaları ve eğer suret-i merkume muvafık mizac-ı müşirileri olmadığı ve yahud taraf-ı hulusuriden hor be hor böylece biraderler beynlerinde fuzuli müdahalemiz münasib görülmediği suretde zerre kadar hatır-ı hulusuriye şayeste-i itibar olmayub yine ... meveddet-i kadimemiz payidar ve ber-karar olarak tavasut-ı mezkûrdan keff-i yed ve sarf-ı nazar olunacağı muhatır-ı ilm-i âlileri buyurulmak iş‘ar olundu.

-302-

Bade'l-elkâb meyanede cari olan hubb-ı hakiki ve vedd-i samimi muktezasınca beynlerimizde ayrı ve gayrı olmamak cihetiyle hanüman-ı müşirileri güneh-i hanümanımız mesabesinde olduğundan hâlâ Pazarcık voyvodası birader-i vâlâ-i gevherleri saadetlü Hasan Bey bendeleri ile meyane-i hidivilerinde vuku‘ bulan muhasebe maddesinden dolayı taraf-ı halisanemizden savb-ı vâlâlarına ba‘s ve isrâ kılınan tahrirat-ı ikbalhahlarımızda maksad ve merasim-i muhlisi mücerred muhasebe vasıtasıyla su-i pezir olan münafese-i hüsn muhalasata bedel olarak mir-i mûmâ-ileyh bendeleri aralıkda şeref-mülakat-ı müşiraneleriyle mezirü'l-ayn ve gâh gâh cenab-ı âlilerinin mühadim-i mahremleri...mir-i mûmâ-ileyh tarafına gidüb

tekid-i itlaf-ı tarafeyn maslahatından ibaret idiğü iş'ar kılınmış olmağla cevabında mir-i mûmâ-ileyh bendeleri arzu-yı şeref-mülakatlarını ihtiyar ettiğî surette memurlardan ziyade mültefit olacakları ve add-i kerimî-i sebt sahife-i iş'ar buyurulmakdan naşî bu def'a mir-i mûmâ-ileyh bendelerine iç çukadarımız bendeleri terfîk kılınarak sabv-ı vâlâ-yı düsturilerine i'zam kılınmağla bi-mennihi teala hâkipa-yı sâmi ve bezm-i behcet-fezâ-yı âlileriyle mübahi olduklarında mecmul ve maktur oldukaları şime-i mürüvvetmendî ve şan-ı veziraneleri muktezasinca ve vaad-i kerimaneleri üzere mir-i mûmâ-ileyh hakkında ifâ-yı levazım-ı mihman-nevazı ve mülatafet ve icra-yı merasim-i hatasâzı ve uhuvvet birle karib-i fahr ve ibtihac buyurmaları me'muliyle kâime-i muhâdenet-i allâme-i aziz ve firistâde-i mürüvvet-semirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-mukteza-yı mürüvvet-şumul cerir-i veche-i me'mul mir-i mûmâ-ileyh hakkında ibzali mev'ud olan merasim ve mürüvvet-şî'ar ve levazım-ı ihlaskârları icrasıyla mesrur ve handan ve muhallasat-ı bî-mirânilerin dahi mahbur ve şadan buyurulmaları ahz-ı hâlisanimizdir. Arayış-afza-yı mesned-i devlet ü ikbal ve müttokane-i pira-yı câygâh-ı câh ve iclal evvelleri davâtı be-hulusü'l-bâl eda ve ikmal kılındığı siyakında nümayeze-i ikbâl-hâh-i sâfi bi-emelleridir ki: Bundan akdemce hakipa-yı eksir-say-ı sûtude-sıfatlarıyla ... çeşm-i iştiyak edüb birader-i ali-kehrleri felan bendeleri hakkında icra buyurulan mu'amelat-ı cemile-i canfezanın mikdar-ı mesirini mübin ve miyanede istihkam-pezir olan rabîta-i ühüvvet ve ittihadkari ve laka-fuad-ı müsadekat-şî'arinin teceddüd ve min-risal ve ta'addüd-i eyyam ve liyal ile karin-i inkısam ve inhisam olmayacağı tazammun ve firistade buyrulan

-303-

... hidivielri vasıl-ı mevki'ül-kiram ve reside-i râhhe-i istirham olub birader-i pakize-i kehrleri mir-i mûmâ-ileyh hakkında icra buyrulan merasim-i miraât ve levazım-ı müdahat ve mekarim-i itibar ve iltifat-ı müşranelerinin tafsili çukadar-ı enderunumuz Mehmed Bey bendeleri takririnden dahi malum-ı muhlis oldukda hak budur ki savb-ı valalarından şan-ı âlîbina-yı vezaret ve nam-ı ziba-yı hak-ı ühüvvet şol mertebede icra buyurulmuşdur ki sath-ı bast Rumilide olan kaffe-i sükkân-ı zemin hususen hanedan-ı me'alî-temkin ve rical ve kibar-ı devlet-i aliyye-i ebedkarin belki umum ... mukarrebîn ezîn ve tahsin etdikleri başka muhlis-i bi-meraları müstakillen bu derecede memnun olmuşdur.

İnayetlü atufetlü re'fetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretleri hümare-zat-ı me'ali-simat-ı düsturileri revnak-ara-yı kâşâne mücedded iclal ve kaffe-i hususat-ı seniyyeleri mekarin-i tevfik-i hazret-i müte'al olmak temennâsı takdim-i bârgâhcı lâ-yezâl kılındığı siyakında ma'ruz-ı bende-i halisü'l-bâlleridir ki cenab-ı me'ali menakıb-ı hidivanelerine derkar olan ta'alluk ve ihlasım muktezası üzere ale't-tevali ced-i evvel inhar ve ihlas-ı senaveranem seviyy-i devlet-i bûy-ı asıfanelerine sâil ve râil iken bu defa kapucular kethüdalık hıdmet-i devletlerinde olan izzetlü Mahmud Ağa bendeleri yediyle ib'as ve irsal buyurulan bir re's bargir ve sekiz zira' kaputluk el-maye çuka hediye-i behiyyeleri vasıl vasıl olub kemal-i sürur-ı derun ve fart-ı behçet-i dil gûnâ-gûn bendeganımıza ba'is olmağla hemen cenab-ı âferîn cemi' hususat-ı âsifânelerin her halde hayr ve tevfikine karin ve zat-ı mürüvvet-âyâtların ile'l-ebed muhafaza-i savn-ı samedânîde müstakarr ve mekin eylemek ed'iyyesi be-tekrrar îsâl-i bârgâh-ı cenab-ı âyine-perverdegâr kılındığı beyanıyla rakime-i rıkkıyet imla ve merfu' pişgâh-ı devletleri kılınmıştır. Bi-mennihi Teala lede şerefü'l-vusul ba'd-ezin dahi me'luf olduğum envar-ı teveccüh ve himem-i düsturileri nezd-i yek vürud-ı hakk-ı acizanemde lem'a-pâş ve ziyâ-nişâr enzâr-ı mürüvvet-asar-ı müşirileri hakk-ı bendeganemde bi-dirig ve mebzul babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re'fetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretlerindedir.

-304-

Veliyyü'n-ni'ema efendim vüzera-yı izam hazeratının rütbe-i refi'aları ind-i acizanemde malum olub kulları dahi ... daire-i vüzera-yı a'zam perveriş-yaftelerinde olduğumuza binaen şeref-kadrları nasıl bi'l-eser idüğü meczum olarak mezid-i ihtisas iddi'a ederim ve hatta te'diye-i hıdmat-ı seniyye ve tesviye-i meham-ı aliyyelerinde makdurum olan rivayet-i rıkkıyetimi sarf ile te'sis-i bünyan-ı husumet etmedeyim eğerçi dahil-i hayta-i hükümetleri olan mahalde emval-i cizye ve kıla'-i hakani ... külliyetlü emval pesmande olub ekîdü'l-mazmun emr-i ali şeref-riz-i sudur olmuşdu. Ancak seciyye-i raziyye-i âsifaneleri üzere emval-i mezkûrenin birazını irsal ve kusurunu te'diye etmek üzere varid olan tahrirat-ı aliyyelerinde tezkar buyurulmuş olduğundan nezd-i ulya-yı umurda telâkî-i mâfât sureti cilve-gir-i mücella-yı biruz olmağla hakk-ı samilerinde tecdid-i teveccühât-ı seniyyeyi mucib olmuşdur. Mehâm-ı salatanat-ı seniyyeye ikdam-ı ba'is-i isticlab teveccüh-i tâm olub bu defa zuhura gelen me'ser bir güzide dahi sabit olmağla doğrusu savb-ı devletleri hususiyet ve ubudiyetim ruz-ı efsun olmuşdur. El-hâsıl micaz-ı me'ali-i

emanet-racilerin her bar rıza-yı meyamin-i iktiza-yı devlet-i aliyeye tatbik-i müeddi tezeyüd-i mekanet olmağla ol babda ve her halde emr ü ferman hazret-i men lehül-emrindir.

Memalik-i mahruse-i şahanede vaki bilcümle eyaletlü halkının mevcut ve nâ-mevcudları bilinmek için her tarafa üç senede bir defa yoklamacılar tayini kaide-i kadime-i devlet-i aliyyeden olub el-haletü hazihi Rumili eyaletinde kâin eşkinci züema ve erbab-ı tımarın yoklanmaları vakti hulul eylediğinden ber-mucab-i şurut-ı mustahsene yoklanmaları hususuna irade-i seniyye taallukuyla ol babda bir kıt'a emr-i âli ısdar ve hacegân-ı divan-u hümayundan ve mektubcumuz efendi hulefasından Mustafa Muin Efendi yoklamacı tayin kılınarak bu defa ol tarafa i'zam olunub bilcümle memurin ve hademe-i devlet-i aliyye haklarında mebzul ve masruf buyurulan taattufat-ı bende-nüvâzi ve mürüvvetleri mûmâ-ileyh bendeleri hakkında kangı icra buyurulacağı ind-i hulusuride meczum ve malum olduğundan ol babda mûmâ-ileyh bendelerine tavsif ve tavsiyeye hacet yoğ isede mûmâ-ileyh bendeleri saire mukayyes ve mümasil olmayub hulefa-yı mûmâ-ileyhimin muteber ve emekdarlarından olduğundan gayrı savb-ı hulusuriye derkâr olan temelluku cihetiyle hakkında bil-vücut lâzıme-i riayetkâri ve sahabet icra buyurularak memur olduğu hususun ber-mucab-i şurut tanzimi emrinde müyesser ve suhuleti mucceb olur ve sail lazimenin istihsaliyle ez-her cihet asayiş ve istirahati matlub-ı hulusuri olmağla mahsus zat-ı mürüvvet-simatları olan hasail-i hasene-i dil-nüvâzi ve atıfet iktizası üzere mûmâ-ileyh bendeleri hakkında münir teveccühat-ı mekârim-âyat-ı müşirileri lem'a-pâş buyurularak her halde hakkında lâzıme-i riayetkâri ve ihtiramın icrasına ve memur olduğu yoklama maddesinin dahi ber-mucab-i şurut tanzim ve tetmimiyle bir gün evvel iade ve irca'ına himmet buyurmaları siyakında kâime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nâdi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vechi muharrer himmet buyurmaları me'muldür.

-305-

Hilaf-ı rızâ-yı âli hareketine mebni mukaddemce mir-i miranlığı ref'iyle Sofyada ikameti hususuna irade-i seniyye taalluk eden Numan Paşanın Sofyaya azimetinde bazı mahzur mütalaasıyla cenab-ı müşirilerine dehalet etmiş olduğu Rumili valisi saadetlü Selim Paşa hazretleri tarafından bundan akdem bâ-tahrirat inhâ ve mûmâ-ileyhin menfasının İskenderiyeye tahviliyle ol babda bir kıt'a emr-i âli ısdarını müşârün-ileyh iltimas ve istid'a etmiş olduğundan ve müşârün-ileyh hazretleri

Rumili eyaletinin vali-i vâlâ-şanı olarak hakkında mehasin-i teveccüh-i âli ve itimad derkâr idiğünden bu babda vaki olan iltimas ve istid'asına müsaade-i seniyye erzan buyurularak tıbkı iltimas vechle paşa-yı mûmâ-ileyhin menfasının İskenderiyye tahviliyle ol babda bir kıt'a emr-i âli ısdar ve keyfiyet dahi savb-ı hulusuriden müşârün-ileyhe tahrir ve iş'ar olunmuş idi. El-haletü hazihi müşârün-ileyh hazretleri tarafından varid olan tahriratda cenab-ı müşirileri Dukakin sancağı kazalarında olan adamlarınızı tarafınıza celb etmiş ve bu cihetle ol havalide tekevvün eden kıyl u kâlin indifa'ı esbabını istihsal buyurmuş oldukları ve hakk-ı müşirilerinde hüsn-i şahadet eylediği muharrer ve mezkûr olub bu keyfiyet nezd-i hulusuride rehin-i muhzuzyet olarak cenab-ı şerifinizden me'mul olan dirayeti isbat etmiştir. Cenab-ı müşirileri devlet-i aliyyenin sıdk ve istikametle mevsuf ebâ-an ceddin bende ve bendezâdesi olarak usul-i devlet-i aliyyeyi ve mizac-ı meymenet-ımtizac-ı şâhaneyi ârif vüzera-yı izamdan oldukları ecilden kâffe-i hâlde rıza-yı âliyi tahsile sarf-ı zihni rü'yet byurmaları lâzımeden ref'-i hâzâ-zaman celâdet-unvan-ı şâhane bir suretle ezmeye mukayyes olmayub rıza-yı âliyi tahsile teşmir-sâk-ı gayret eyleyenler haklarında ne vechile lütf ve ihsan ve müsaade-i şâhane mebzul ise aksini ihtiyar edenler dahi bir suretle nice gazab ibtişar-ı cenab-ı padişahiden tahlis-i giryan edemeyerek be-her hal mübtela-yı vehamet ve nedamet olmakda idiği cümleye malum olan hâlâtdan olub be-tahsis cenab-ı müşirileri saire mukayyes olmayub devlet-i aliyyenin nâil-i tuğ ve ilmi olmuş vüzerasından oldukları ecilden herkesden ziyade tahsil-i rıya-yı âliyi mucib ve sail hasenenin ikmâline bezl-i gayret ve ikdam eylemeleri memuriyetleri icabından olduğu zahir ve saltanat-ı seniyyenin her bir eyalet ve elviyye vali ve mutasarrıfın nasb ve ikamesi civarında bulunan vüzera-yı izam ve mirmiran-ı kiram hazeratıyla ale'd-devam hüsn-i âmiziş ve mübaşeret ile zir-i hükümetlerinde kâin fukara-yı raiyyet ve aceze-i memleketin bi'l-vücut mezalim ve taaddiyatdan vikayetleriyle himayet ve siyanetleri ve lede'l-iktiza mesalih-i devlet-i aliyyenin bi'l-ittihad layıkıyla a'mali kazıyyesi olduğu ve hilaf-ı emr ve rıza hareketde bulunanlar haklarında zuhura gelen muamele-i şâhane keyfiyeti dahi malum-ı müşirileri olan hâlâtdan idiği bâhir olub Mehmed Paşa ve Malik Paşa ve

-306-

Emin Paşa dahi mirmiran-ı saltanat-ı seniyyeden olduklarından mûmâ-ileyhim taraflarından dahi bir suretle nefsanîyet ve fesad misillü hâlet vuku'una rıza

olmadığına ve cenab-ı müşirileriyle daima resm-i vifaka ikdam eylemeleri lâzımeden idiğüne mebni eğer cenab-ı müşirileri Ruumili valisi müşârün-ileyh hazretleri tarafından vaki olan hüsn-i şehadet üzere hareket buyurmakda iseler mûmâ-ileyhimin bir suretle hilaf-ı me'mul hareketde bulunmalarına rıza olmadığından her halde âkılane hareket ve güne husumet var ise terk birle zat-ı saadetleriyle hüsn-i muaşerete dikkat eylemeleri bu defa taraf-ı halisanemizden mûmâ-ileyhime başka başka teveccüh ve iş'ar olunmuş ve keyfiyet Rumili valisi müşârün-ileyh hazretlerine dahi beyan ve tezkâr kılınmış olmakdan nâşi mûmâ-ileyhim fi'l-hakika vâdi-i büruvvetde iseler mukteza-yı ferman-berî ve dirayetleri üzere derhal teşebbüs-i suret-i vifak olarak indifa' kıyl u kâli müstelzim hâlâta dikkat eyleyecekleri ecilden zat-ı saadetlerinin dahi mizac-ı şahane ve usul-i devlet-i aliyyeyi daima tefekkür ederek zir-i hükümetinizde olmayan mahale itale-i dest-i taarruz etmemeniz ve mûmâ-ileyhim ile ale'd-devam hüsn-i âmiziş ve ülfet ederek bundan böyle nefsanîyet ve icra-yı garaz misillü hâlât vuku'uyla fukara-yı raiyyet ve sekene-i memleketin payzede-i huyul-i hasar olmarından ictinab buyurmanız feraiz-i hâliyeden olmağla mecbul oldukları dirayet iktizasî üzere cenab-ı müşirileri dahi bundan böyle paşa-yı mûmâ-ileyhim ile her hâlde hüsn-i âmiziş ve ülfet merasimini icra ve zir-i hükümetinizin gayri mahalle taraf-ı saadetlerinden adamlar ikamesi ile kıyl u kâl husus edecek hâlâtdan ikfâ birle isbat-ı müddea-yı rızacuyı ve sadakate ve ol vechile haklarında teveccühât-ı hasenenin tezayüd ve tevafürünü muceb esbabın istihsaline himmet buyurmaları siyakında ber-mukteza-yı muhalasat hayrhâhhâne ve gayretkeşâne mahsus işbu kâimeyi ihtaren tahrir ve hadememizden ...Mahmud Ağa ile irsal olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'muldür.

Devletlü ianyetlü atufetlü übbehtlü veli-nimetim me'ali-himemim efendim sultanım hazretleri ferd-i hemgâh-ı cünud-ı şeca'at-nümûdileri olan dergah-ı meyamin-i bârgâh-ı düsturilerine arzıhal-i abidanemizdir ki mecmu'a-yı mekarim nümune-zat-ı vala-yı veziranelerine an-samim-i elkab derkar olan revâbıt-ı hablü'l-metin bendegânemiz muktezasınca her bar arz-ı ariza-i rıkkıyete dide-ban -ı rast-ı cûyân iken daire-i envar-ı nâire-i zafer-bahireleri mahsubâtından rağbetlü ... itmâm-ı emr-i mesalihiyle mâlide-i cây-ı adalet ağa-yı daveraneleri olmak üzere bu canibden ubudiyete binaen mücerred niyetm ve emr-i müşiraneleri zımnında tesfir-i arizaya mücaseret kılındığı ... müste'an imrâr-ı nazar... esbâb-ı kargir olmadığı gibi

bir ekre dahi bu emrin hudûsuna irade-i aliyye ta'alluk ettiği sa'at gûnâ-gûn esbâb-ı peydâ ola düştü ki ma'lum ve mücerreb erbâb-ı basiretdir.

-307-

... ayağından el çeküb dûr olmamızdır ki muktezasını ihtiyar ve bir köşede ihtifa üzere karar etmişdi. Hala mahduri mündefi' olduğunu gördükde genç-i ihtifadan zuhur edüb ...(silik) da'iyye-i fâsidesiyle kaleteyn-i merkumeten kazalarına duhullerinde teveccühle kahr ve tedmir olunmuş ve ahz olunan ruus-ı maktû'a irsal ve tesris kılınmış olduğu ifadesinden bahisle kurb ve civarda olan mirmiran ile cenab-ı şerifleri hüsn ...(silik) iseler de Pirizrin mutasarrıfı Mahmud Paşa ile Üsküb mutasarrıfı Malik Paşanın hulefanızda saadetlü Ali Paşa hazretleri mûmâ-ileyhümâ ile merasim-i ittifaka itina eyleyerek bazı mahalleri zabt da'iyyesiyle meşgul olduğu ve canibiniz fermanber ve rıza-kester vüzera-yı devlet-i aliyyeden olduğumuz ecilden inha-i me'luf hale endâz ile beyler hususunu havi ve zat-ı saadetlerine dehalet eden Numan Paşanın ıtlakıyla İpek müteselliminin ba-ferman-ı ali uhdesine ihalesi iltima'ını muhtevi reside-i mevki'- vusul olan tahrirat-ı müşirileri meâli malum-ı halisanemiz olmuş ve Karacadağ keferesinin bu vechle harekate ictirâları hezâr kere vuku'a gelüb ceza-yı mâyikâların bulmuşdur. Kaldı ki İpek ...(silik) celbiyle Dukakin Sancağına savb-ı saadetlerine hiçbir suretle müdahale ve tecavüz olunmayarak irade-i seniyyenin infazına müsara'at eylemeniz tarafınıza bi'd-defaat yazılmış iken henüz ol vadiden dest-ı geç ferağ olmayarak yine Numan Paşanın tarafıyla mütesellimlik kendüye tahsili da'iyyesine düşmeniz ve bu vechle kâle götürüb tahrir ve iltimas etmeniz mukaddem sünuh eden irade-i seniyye ... olarak bâdî-i ta'accüb olmuşdur. Bu dikkat-i evkat sairece bir suretle kıyas kabul etmeyüb herkese cây-ı selamet inhâr-ı rıza-cûyü ve istikamet olduğu müsellemler vülât-ı izam ve mutasarrıfın-i kiramdan eyâlet ve sancak mutasarrıfları bulunanlar başka mahalle el atmayub memur olduğu mahaller hüsn-i idaresiyle tahsil-i rıza-yı aliye dikkat eylemek vacibe-i uhde-i düsturileri idüğü ...(silik) olub henüz Dukakin sancağından ve İpek kazasından Numan Paşa ve oğlu Arslan Paşanın külliye kat'-ı rişte ve hallerin Dukakin Sancağının mutasarrıfı tarafından zabt olunması iradesi hasıl olmaksızın Numan Paşanın

-308-

...(silik) eylemeniz menafi'-i usul-i devlet-i aliyye olarak bir vechle müsa'ade kabul eder mevaddan olmadığı ve Dukakin Sancağının ve kazalarının sair eyâlât ve

elviyede cari olduğu vechle mutasarrıfı tarafından zabt ve rabt olunması matlub-ı kat'î olmağla alâ-eyyi-hâlin irade-i sabıka üzere Numan Paşanın münâfâsına irsal ve Arslan Paşayı dahi yeniden celb ve ihrac ederek cüz'i ve külli müdahaleden kifayet etdirilmesi hususuna ve mutasarrıfı canibinden zabt ve rabtıyla icra-yı irade ve tahsil ve temennâ-yı aliye sarf ve rü'yet buyurmaları siyakında kaime-i mürüvvet-allame tahrir ve firistade-i nadi-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl kapu kethüdanızın tebdili iş'ar olunmuş ise de bu makule iltimasât irade-i seniyyeyi infaz ile tahsil-i rıza-yı aliye rağbet olunacağı halde is'af olunacak mevaddan idüğü varest-i kayd-ı işârât olmağla ana göre infaz-ı emr-i dâde-i seniyyeye dikkat buyurmalarını me'muldür. Padişah-ı sahib-kemal hazretlerinin tab'-ı hümayunları kemân-keşlik emr-i mesnu'unda meyl ve heds gösterüb az zamanda ezmâyiş istidadıyla münzil-i kemale ermeleriyle hak Teala bazı-yı himmetlerine kuvvet ve istirdad ve ömr ve devletlerine imtidad vere.

-309-

Mütevacicdir. Hemen ana ikdam sipâh heft ... eylemekdir. .. zir-rân-ı hükümet-i müşirilerinde olan İskenderiye ceziyesinin işbu otuz dört senesi malıyla sinin-i güzeşte bakâyası emvalinden olarak yalnız otuz ü. Bin altı yüz yirmi guruş bu defa bâ-irade-i seniyye Belgrad muhafazasına tertib ve tesrib olunmakda olan bin nefer evladve fatihan askerinin ulûfe ve bahşıatlarına havale buyruluş ve ma'adası bir an akdem tahsil ve der-aliyye canibine tesbili irade kılınmış idüğünü havi şeref-efza-yı men'a sudur olan iki kıta emr-i âlî bir kıta tahrirat defterdarı birle bu defa vürud ve mibu defa vürud ve miânemizde derkar olan muhâvenet-i kadime muktezası ol vechle taraf-ı muhalasat-kariye aid olan mevad kendi mesalih-i aliyyelerinden ma'dud buyurulacağı rûnümûd olmağla meblağ-ı mezkûrun havale buyrulduğu ve ma'adasının isti'cal olunduğunu havi varid olan emrîn-i şerifin ve bir kıta tahriratı defterdarı bu defa savb-ı müşirilerine irsal olunduğu ve meblağ-ı mezkûrun mendimizde mevcut olan havale rûznâmçesi meblağ-ı mezkûr derununda der-an îsâl olunacağı ve mal-i havaleden ma'adasının dahi bir an akdem ihzar ve nezd-i müşirilerinde olan mübaşiri yediyle canib-i der-aliyyeye tizyari iltimasıyla tahrir -i muhalasatname-i vead-kariye mübaderet ve isâre ve savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ savb-ı vead-kari-ibî-merâlarına iddi'adında oldukarı kemal-i meyl ve muhabbetyek-vücûdîye ri'ayetle asker-i mürettebeye havale buyurulan meblağ-ı mezkûrun bir an akdem tehiyye ve tisyarına ve ma'adasının dahi ber-mantuk-ı emr-i

ali mübaşiri yediyle der-aliyye canibine irsaline himmet-i vâlânihmet-i müşirileri erzanı menût şime-i mekarim-nişânileridir. Öteden berü mecbûl oldukları mühim-sâzî ve bu makule mevad-ı miriyede hemtervâzî-i hidivileri merasimi üzere işbu meblağ-ı malumenin dahi ber-mantuk-ı suret-i defter-i hakani tamamen yerlü yerinden tahsili emrinde dahi himmet-i müşirileri meşmul ve mübaşir-i mûmâ-ileyh bendeleri âsâr-ı lutf ve keremlerine karîn ve mevsûl buyururlarak savb-ı vedâd-kâr-i bî-merâları dahi levha-i zamir-i mekârim-peymâ ve ceride-i ihlâ ve ısdıkâda kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şime-i mekarim-meşime-i ulyâlarıdır.

-310-

Ekser eyyâmda vücudu nâzenîn ... edüb bazı evkatda yakîn olurdu ki şem'-i ... hayatları ... Manastırda inşa olunmuş olan saray ebniyesi mesarifiyçün bundan akdem tertib olunan mebalığden kusur kalan akça emval-i miriyye tahtına idhal olunmuş olduğundan mahallerinden tahsili babında bu defa sadır olan emr-i ali mübaşeretiyle dergah-ı ali kapucubaşlarından râfi' arıza-i çâkerî felan kulları savb-ı savab-nümâ-yı düsturilerine rahsûre-i azm ve teveccüh etmekle emr-i memuresine dair ve sair niyaz-mend olacağı mes'ulat-ı çakeranesine himem-i seniyyeleri derkar ve hüsn-i hitam emr-i memuresiyle sür'at avd ve ircâ'ı hususuna müsa'afa-i behiyye-i vezirileri şayan ve sezavar buyurulmak niyazı ve sile-i arz-ı hulus ve hususiyet-i mansusum olmuştur. Mir-i mûmâ-ileyh zatında edîb ve kişizade ve bi'l-vücuha ri'ayet ve iltifat-ı düsturilerine şâyeste olmakdan naşi hakk-ı çakeranesinde merasim-i bende-i nüvâzîleri îfâsı mukteza-yı şime-i mekarim-meşime-i düsturileri idüğü bi-mennihî Te'âlâ lede es'adü'l-vusul malum-ı inayetleri buyuruldukda ber-vech-i maruz himmet-i vâlâ-nihmet-i müşirileri ibkâ ve şayan buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü re'fetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir. El-hâletü hazihi daire-i sâdıkânemde kilercilik hıdmet-i acizanemdemüstahdem olan bâ'is-i rakîme mesarifet-kesteri Tahir bendeleri bu defa bi-evamir-i aliyye bazı hususa memuren savb-ı savab-nümâ-yı vezirilerine tevcih veche-i azimet edüb eğerçi bu makuelmüntesebat-ı bendeğî haklarında derkar olan mekârim-i seniyyelerine nazaran bu babda temhîd mukaddemât-ı beyaniyyeye hacet yoğise dahi merkûm kulları emekdaran-ı daire-i acizanemden olmak mülâbesesiyle hakkında lutf ve eltâf -ı vezirilerinin ibzâli mütemennâ-yı sadıkânem olmağla merkûmun üzerinden mehâsin-i inzâr-ı mürüvvet-âsâr zerre-i perverîleri bî-dirîğ ve taraf-ı devletlerinden müteşebbis zeyl niyaz olacağı mes'ulât-ı acizânesinin is'âfiyla

tatyîb ve terhîhi hususuna himmet-i devletleri tecviz ve tevsi' buyurulmak temennâsı vesile-i arz-ı hususiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i mas'ul merkûm kulları her halde kerem-şime-i lutf ve müsa'ade-i düsturileriyle meşmûl buyurulmak babında emr ü ferman.

Vâcibe-i zimmet-i bendegânem olduğu vechle istizâda eyyâm-ı ömr ve devletleri da'vâtı hıdmetinden bir mahz müfek ve hâlî olmadığımız arz olunmak siyakında arzıhal-i rıkiyet-meâlleridir ki felan akrabası İbrahim Ağa kulları vesatıyla lutfen ve keremen ib'âs-ı savb-ı bendegânem buyurulan inâyet-name-i seniyyeleri vasıl-ı dest-i çâkeranem olub hakk-ı nâ-müstehak-ı bendegânemde ol vechle erzan ve şayan buyrulan iltifat-ı seniyye ve teveccühât-ı bîgâyât-ı aliyyelerinden derecesiz memnun olarak bâis-i fahr ve mübâhatım olmuştur. Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes'ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü'n-ni'amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me'mûn eylemek dua-yı hayriyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vaktiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü'n-ni'amaneleri buyurulacağı iş'ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua ettiğimi müstegan-ı ani'l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta'rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerinin ... girerek kendüye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılabilir ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def olursa sâyende ne âlâm ve küdüret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü'n-ni'ametim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ meşmûl-i nigâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me'lûf olduğum teveccühât-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman.

-310-

Her halde tahsil-i rıza-yı yümn iktiza-yı hazret-i kitistânî muceb şeref-i dücihânî derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmme-i vead-kesteri-i halisanem lazimesi üzere her halde hayr-hâhlık kaskına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve peyveste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vead ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum ancak her emirde rıza-yı yümn iktiza-yı cihandariye mütâba'atla ... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub

kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma'dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecruhü'l-cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ıttılâ'ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma'delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma'deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te'sîr-i ferâzân ile birûz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vedad ve muhabbetimiz ve madem tezayüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân-ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i vedadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa'adet-kararları kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ taraf-ı şeriflerine derkar olan vedad ve muhabbet ve muhâlasatım d-bâlâ idüğü ind-i alilerinde rûnümâ oldukda semt-i hayr-ı cemîle-i ilticâları me'mûlümüzdür. Bîmâre mültecâ-yı erbab-ı kalem ve matlabgâh-ı z-fünûn ahl-i rakm olan zat-ı ... ve kaffe-i umur-ı alileri mazhar-ı cenab-ı sübhani olmakdan hâlî olmamaları duası hitamında nümâyende-i muhlîsanemizdir ki cenab-ı ni'me'l-meâb -ı atûfileri mecbûl oldukarı şime-i haseneleri lazımesince bundan akdem muhlîsanemizde zuhura gelen hayr-hâhlıklarına binaen taraf-ı mürüvvet-âsârlarına mütemâyil olan rûkn-i muhabbet-i derunumuz gün-be-gün tezâyüd ve terakkî.

-311-

Bîmâre mesned-ârâ-yı devlet ve ikbal ve mersad-ı hüsn-i tevfil-i hazret-i zülcelal olmaları da'vatı arz-ı berdâşte-i dergah-ı rabb-i müte'al kılındığı siyakında âyende-i muhabbet-i muhlîs-ı hâlisü'l-bâl oldur ki cenab-ı ... olarak an zahrü'l-gayb kadimi ve samimi derkar olan hakk-ı müvâlât ve tehâb-ı derun ve muvâhât iktizasınca miran ve ihyan nîknâmları sem'-i hâlisânem oldukça hak bilür ki cây-ı muhabbetleri sebâtgîr sahife-i derunumuz olub lakin hasbe'l-vakt felan yerde ikamete memur olalıdan berü düçar olduğumuz kayd-ı ıztırâb ile imrâr-ı ezmân ve devam-ı ömr ve devlet-i padişahide nâtika-pîrâve mertûb-ı ihsan olub cenab-ı düsturilerine âyâ ne vechle irsâl-i mükâtebâta vesile olur deyu her bâr da'vât-ı hayriyyeleri tezkârıyla müveşşah suver-i ezmân olduğum nev-be-nevi'lân ve beyana rasd-bîn isem de tasdî'-i müşîrâneleri çendân tecvîz görülüb ancak hatır-ı hulusrıde bir an dûr ve endişe-i hayalimizden dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve end üh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i

hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatıyla fîristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma‘lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu‘bîr –i hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dûr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları ... halisanemizdir.

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni‘amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazımesi du‘a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş‘arına zerî‘a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzîleir tetmim buyurulduğı mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni‘amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığını ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni‘am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerinindir.

Her halde tahsil-i nikhâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olmaları da‘vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vedad-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vedad-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittılâ‘-ı hulusurânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri‘ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş‘ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları muceb-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittılâ‘ kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma‘delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vedad-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba‘d-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i

seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me'mul-i vedad-kârânem olmuş idüğü beyanı zerî'a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanberîye ri'ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına müsaberet birle teveccühat-ı seniyye hazret-i sahib-karânî ve hüsn-i inzar-ı aliyye-i cenab-ı ... mazhariyetleri ider ki ind-i vâlâlarında rû-nümâ oldukda ba'd-ezîn dahi her halde savb-ı vedad-kârîye tahrir ve ağa-yı mûmâ-ileyhe dahi ta'ahhüd ve tezkirleri

Bîmâre zat-ı asgâü'n-neşet ... sıfat-ı mekarim-âyâtları sunuf-ı savn-ı samedanide mahfuz ve me'mun ve liva-i zaher-ihtiva-yı ikbal-i bünyanları ... gûnâ-gûn ilahiyeye makrun olmak da'vatı ... cenab-ı hayrû'n-nasırin kılındığı ma'rızında ariza-i hayr-hah-ı bî-merâlarıdır ki cenab-ı me'ali-nisan-ı mekarim-meâb-ı hidivanelerine ez-dil-i derun derkar olan hususiyet-i bendeganem lazimesinde her dem ve an ed'iyye-i hayriyyelerine muvâzabat birle tecdid-i berat-ı musadakat ihtisas ve ibraz-ı menşur-ı hulus-menâs -ı çakeranem zımında keşide-i silk-i sûtûra rasdbîn olmakdan hâlî olunmamış ise de mukteza-yı ...

-312-

Bî-merâ ... olarak an zahrû'l-gayb kadimi ve samimi derkar olan hakk-ı müvâlât ve tehâb-ı derun ve muvâhât iktizasınca miran ve ihyan nikhâmları sem'-i hâlisânem oldukça hak bilür ki cây-ı muhabbetleri sebâtgîr sahife-i derunumuz olub lakin hasbe'l-vakt felan yerde ikamete memur olalıdan berü düçar olduğumuz kayd-ı ıztırâb ile imrâr-ı ezmân ve devam-ı ömr ve devlet-i padişahide nâtika-pîrâve mertûb-ı ihsan olub cenab-ı düsturilerine âyâ ne vechle irsâl-i mükâtebâta vesile olur deyu her bâr da'vât-ı hayriyyeleri tezkârıyla müveşşah suver-i ezmân olduğum nevbenev i'lân ve beyana rasd-bîn isem de tasdî'-i müşîrâneleri çendân tecvîz görülüb ancak hatır-ı hulusuride bir an dūr ve endişe-i hayalimizden dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve endûh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatâtıyla fisristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu'bîr -ı hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dūr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları

... halisanemizdir.

Manzur ve ma'lum-ı alem-ârâ-yı düsturaneleri buyruldukda müftehir ve mübâhî olduğumuz teveccühat -ı seniyye-i veziraneleri kemâ-fi's-sabık hakk-ı bendeganemizde şayan ve sezavar buyurullmak babında emr ve ferman ve luutf ve ihsan devletlü saadetlü atufetlü refetlü dâver-i kirâri himemim sultanım düstur-ı celilü'ş-şan hazretleri min kıbelü'r-rahman zat-ı haydarî sıfat sematlarında merkûz ve sermûz olan cevher-i cihan-baha-i müsalet ve fevaid-i gâlikıymet? Resafet ve şeca'at lazimesi Berat Kalesine tahassun etmiş olan muhtar paşa ve karındaşı Salih paşayı dest-bürd-i haydaraneleriyle ihrac ve kale-i mezkûru âverde-i kabza-i teshiye ederek mûmâ-ileyhümâyı iz'âc buyurub bu vechle billahi'l-hamd ve'l-minh saye-i atıfet-vaye-i hazret-i zıll-i hüdada istihsal-i şan ve übbehet-nişan buyurdıklarının teveyyüd-i meserret be did-i can ve dil bahasını havi lutfen ve atfen firistade-i savb-ı senaveri buyurulan mukavaza-i beşâret ikaze-i daveraneleri ... acizanem olmağla aleyke avnullah ile zemzeme sâz olarak ne derecelerde mesrur ve zebân ... ne mertebelerde dua-yı sena-yı ömr ve devletlerine mahsur etmiştir. ...mevkufenin bir gûne telef ve iza'e olmaması hususna inayetleri ziyade niyazkerde-i senaveridir. Cenab-ı hüdavend kadir ... zat-ı inayet-âyât-ı veliyyü'n-ni'amanelerin kaffe-i zevahi ve hatayadan me'mun ve eyyam-ı ömr ve devlet ve ikbal -i hidivanelerin tezayüd ve efzûn eyleye . Amin. Maruz-ı çaker-i kadim sadîü's-samimileridir ki peder-i cennet-makarrlarından mevrusen atıyye-i ulyâ-yı veliyyü'n-ni'amanelerinin ... abd-ı memlukü sadakat-sülûkü olduğundan nümâdî-i eyyam-ı ömr ve devlet ve iclal-ı asıfileri ed'ıyyesiyle ziver-i zeban-ı ubudiyet etdiğimi ifade ve beyan zeminlerinde hakıpa-yı kâmvrevâ-yı rahimanelerine takdim ... mücerred teveccühat-ı mehasin-âyât-ı veliyyü'n-ni'amanelerin niyaz siyakında arzıhal-i çakeri terkimine ibtidar ve mübarek hakıpa-yı devletlerine takdim ile tasdî'-i ser-inayetlerine.

-313-

Hem-vâre-i zat-ı mekarim-iştimaleri ârâyiş-efzâyı müsned-i devlet ve ikbal ve pîrâyiş-bahşa-yı merkez-i mecd ve iclal olmak da'vatı te'diye ve ikmal kılındığı hilalde nümayende-i muhabbet-i hulus-i iştimaleridir ki ber-mukteza-yı nübüvvet ve übüvvet ve ber-mübtega-yı tevad ve halet savb-ı savab-nüma-yı hidivanelerine derkar v eruz-be-ruz tezayüdü bedidar olun şaibe-i rayb ve riyadan mu'arrâ ve hüsn ve hâşâk-ı şekk ve sem'adan saf olan inha-i mehr ve müvalatımız ale'd-devam seviyy-i dılçûy-ı vikâye cereyan ve izzetlü felan bey bendelerinin avdetiyle huyûb-ı

tesmim-i a fiyatlarına küşâbende-i ecfân iken hakk-ı ehakk-ı müşirilerinde mehasin-i teveccühat-ı mekarim-gayat-ı hüsrwane şeref-resân olarak felan ve felan sancaklarının teşerruh-vâfi-i iclal oldukarı İskenderiye sancağına ilhaken uhde-i istihal-i müşiranelerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyrulduğunun peyâm-ı dilârâmı canib-i devlet-i aliyyeden bu defa taraf-ı halisanemize mahsus iş‘ar kılınmış olmağla bu babda serzede-i meydan zuhur olan mesrur ve hubûrumuz güncâyış-pezîr havsala tahrir olmamağla hemen cenab-ı hüdabend için mübarek ve meymun ve kaffe-i hususat-ı düsturielrin tevfiyat-ı aliyyesine mazhar ve makrun eylemek dualarıyla ifa-yı resm-i tehniyete mübaderet ve mûmâ-ileyh bendelerini bir gün akdem seviyy-i muhlisiye avdeti hususna himmet buyurmaları memulüyle kaime-i muhalasat tahrir ve firistade-i nadi-i atufet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl gerek mukaddema mir-i mûmâ-ileyhin havsala-i hafızasına tevdi‘ olunan hususat ve gerek bundan böyle hakk-ı hidivanelerinde hayr-hâhâne iş‘ar kılınacak ve oğul baba gibi muhabere olunacak maddelerde hüsn-i muvafakat ile tezayüd-i şân –ı alileri mültezim-i hulûsi olduğu malum-ı müşirileri buyuruldukda ber-mukteza-yı şime-i mürüvvet-şümûl bundan böyle dahi taraf-ı halisanemiz zamir-i münirlerinden dûr ve havali-i teveccühat-ı samimiyelerinden mehcûr buyurulub mir-i mûmâ-ileyhin tarafımıza iadesine himet buyurmaları meul-i halisanemizdir. Atufet-kârâ hakik-şinâsa mukaddema mûmâ-ileyhin taraf-ı halisanemize geldiği ve havsala-i hafızasına tevdi‘ olunan vesaya ile savb-ı düsturilerilerine iade kılındığı esna-yı râhda tarafımızdan devlet-i aliyyeye tahrir kılınmış ve Arslan Paşanın Gosineden kaldırılacağı ve cizye boğçalarının irsal kılınacağı memulümüz idüğü Babıaliye irsal olunmuş ve bu defa malum-ı alileri olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşa hakkında sizde olan igbirar-ı mülûkaneye nazaran beher hal Malik Paşa ve sairler iel hüsn-i muvafakat lazım gelmekden irsaline himmet buyurmaları memul-i halisanemizdir. İnyetlü recahatlü fütüvvetlü karındaş-ı canberarım me‘arif-şiyem efendim sultanım hazretleri cenab-ı mürüvvet-meâb-evfâlarıyla eğerçi nakkaş-ı hutut ülfet-i sebt-i ceride-i kısmet olmamış ise de ... biraderlerinin İskenderiye sancağında mutasarrıf oldukları iki aded tüccara zarar gelmemek üzere iki kıta buyruldu-i sami hazret-i veliyyü'n-ni‘aminin ısdarı iltimasını şamil ve bazı tabirat –ı acizinin tahsinin müştemil itâre-i seviyy-i senaveri buyurulan bir kıta ... karin-i müdrîke izhan-ı hulûs-beyanım olub bu vechle bazı kelime-i tayyibiyeve tabirat-ı senaveri pesendide buyurulmuş ancak senaverlerinin ol derece mâye ve bezâ‘amız olmayub mahzâ

cenab-ı şeriflerinin kemal-i mürüvvet ve hakk-ı acizide hüsn-i zann ve mülâtefetlerinden neş'et olduğu ve ba-husus miyâned evuku' bulan mükâtebâtın ekseri devletlü merhametlü veliyyü'n-nimet –i bi-minnetim efendimizin kendi tesvîdât-ı belagat-âyât-ı dâverileri olub senaverleri dahi malik olduğum maye-i hetr mahzâ müşârün-ileyh efendimizin asar-ı hâme-i inayet ve ve talim-i devletleri idüğü vareste-i güvâh ve âzâde-i iştibah olmağla her ehl-i dil birbirini bilmemek insaf değil medlulünde istid'a buyurulmuş olan buyuruldu-i sami tıbk iltimasları üzere der-akab tahrir ve şuka-i ihlaskariye reffen savb-ı ... tesyir kılınmış olduğu beyanı vesile-i tefahhus-ı tab'-ı mürüvvetleri olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl savb-ı ihlas-şî'ar-ı bi-meraların ba'd-ezîn dahi teveccühat-ı meyâmin-âyât-ı atufilerinden endahte-i feyza-yı zühûl buyurmayub ihtilâs-ı vakt buyurdukça merasim-i mükâtebâta sarf-ı harir hâme-i himmet ve ol vechle muhlısların hâiz-i güncîne-i müsar ve fûruht buyurmaları vâbeste-i şime-i mürüvvetleridir.

-314-

Avatıf-ı aliyye-i şahanede ba-rütbe-i samiye-i vezaret uhde-i hulusuriye tevcih ve ihсан-ı hümayun buyurulan Ağrıboz ve Karlılı sancakları mansıbı inayeti reside-i sami'a-i alileri olarak muceb-i memnuniyet-i samileri olduğundan bahisle bermukteza-yı mehr ve müvalatları tebrik ve tehniyesine dair bu defa tatarları kulları ile rside-i dest-i ibtihac olan bir kıta kaime-i vefa-fahimeleri meâlleri malum-ı hulusuri olub bu vechle hakk-ı halisanemizde serzede-i sâha-i zuhur olan himmet ve iltifat-ı müşirileri bi'l-vücuha bâis ve inbisât ferâvân ve bâdî-i mübâhât dil ü can olarak lazime-i hulusumuz olan ed'iyye-i hayriyyeleri îfâ olunduğu mücerred istifsar tab'-ı devletleri reftarında işbu kaime-i hulus-daime tahrir ve tatarları kulları mu'avedetiyle tesyir-i nadî-i âlileri kılınmağla İnşâllahu Te'âlâ ba'd-ezin canib-i muhlısanem teveccühat-ı seniyyeleriyle yâd ve karin-i is'âd buyurulmak menut-ı şime-i alileridir. Hemişe ...

Ahval ve keyfiyatı taraf-ı çakeriye iş'ara inayet ve her ahvalden hulunuzu âgâh ve habîr buyurmaları mukteza-yı karabet-i seniyyemizden olduğu ecilden ol vechle lutf ve merhamet buyurulmak niyazı vikela-yı sıdk ve ubudiyetimin arz ve ibrazı siyakında ariza-i çakeranem terkimine mübaderet ve rüfu'-ı hakipa-yı hacet-reva-yı devletleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet niyaz ve tazarru'um malum-ı ... zat-ı mürüvvet-semalatlarıyla müyânemizde derkar olan vüfur-ı ihlas ve muhabbet ve vüsuk-ı ukud rişte-i übüvvet ve nübüvvet

muktezasıncxa hem an mahmedet ve senalarıyla tezyin-i evkat dâna kılınarak kaffe-i umur ve hususatlarında makrun-ı tevfiğ –i hüda olamları ed‘iyesine müdavemet ve vürud-ı nesim peyâm zafer ve afiyetlerine ...

-315-

... (sayfada silik kısımlar var) Bâis-i arıza-i çakeri felan bendeleri mukteza-yı şebâbiyeti vechle infî‘alen bundan akdemce Asitaneye azimet etmiş ise de beyhude Der-aliyyede olmadan ise yine vatan-ı asliyesi canibinde olmaklık mahzâ hakkında hayr olduğunu fehm ve idrak ederek bu defa hakipa-yı daverilerine tevcih veche azimet etmekle bu defa vaki‘ olan taksiratı afv ve safh buyurularak hasmâlarıyla mûmâ-ileyh bendelerinin beynleri ıslah ve kemakan hüsn-i âmiz-sânları hem sami-i nihm-i daverileriyle istihsal buyurulmak niyazı vesile-i arz-ı ubudiyetim olmuştur.

Hasbe'l-iktiza bu defa Tırhala sancağı derbendat nezareti rütbe-i vala-yı vezaretiyle Drama nazırı saadetlü Mahmud Paşa hazretlerine tevcih olunmuş ise de mukaddem ve muahhar savb-ı saadetlerine yazılmış olduğu vechle Ali Paşanın her bir kazadan dest-i mefsedetinin inkıta‘ıyla her bir kaza ve kurânın tevcih-i padişahi sebkat eden mutasarrıfı tarafından zabt ve idare olunması kat‘î emr ve irade-i cenab-ı zıllulahi muktezasından olarak bu hıdmet bilcümle memurin-i saltanat-ı seniyye beyninde müşterek olduğuna binaen keremetiyle tutulması ve gayret olunması lazımeden ve icab-i irade-i seniyyeden olmakdan naşi zat-ı saadet-âyâtları dahi bu babda gayret eyleyüb Tırhala mutasarrıfı müşârün-ileyh ve sair memur olan vüzera-yı izam hazeratıyla muhabere ve mükâtebe merasimine dikkat ve gönül birliğı ederek şu hususda ibraz-ı gayret ve dirayet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i savb-ı saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları memuldür. Ber-mukteza-yı şive-i kar-ı ilahi çend sâlden berü destdirâzî-i muhalifinden hasar-dide-i nâ-mütenahi olub el-an kapu ketdüdalıkları hıdmetlerinde olduum mirmiran-ı kiramdan saadetlü Salih Paşa ... ve Yahya Bey bendeleri müddet-i medid kılâ‘-i hakani muhafazalarına memuren hıdmat-ı devlet-i aliyyede istihdam olunmuş ise de her bir eşta vakt-i mukadderine ta‘lik olunmuş idüğü emr-i hüveyda olmak mülabesesiyle bu ana kadar nail-i insiyesiyle mükâfât ve mekarim olunamamış olmağla lakin cenab-ı mu‘allâ-ekâb-ı daverilerinin zerre-i du‘a-gûlarından bekâ-cûy-ı ikbal ve hayr-hâh-ı übbehet ve iclallerinden ma‘dud olduğu nezd-i mekarim-vend-i alilerinde dahi hacet-i ityân güvâh olmadığından mahzâ bu defa isticlâb-ı mehasn –i teveccüh-i bende-nüvâzîleri

zımında mir-i mûmâ-ileyh bendeleri hakpa-yı ... daverilerine imâle-i li-cam eşheb teveccüh ve azimet edeceği bazı mütevaridinden mesmû' -ı bendeganem olub bi-mennihî Te'âlâ ... inâyet me'nus-ı kerimaneleriyle müste'id ve mübahi oldukda mukteza-yı şannebâhet-nişan-ı çaker-i perverilerinden naşı karin-i ... ve iltifat-ı aliyyeleri buyurulacağı her ne kadar ... acizi ise de ... mukayyes buyurularak hakk-ı sıdk-ı âverisinde şive-nümâ-yı hüsn-i Bürûz olacak nevâziş-i bende-i perveraneleri paşa-yı mûmâ-ileyh bendelerine ve taraf-ı riya ber-taraf-ı çaker-i keminelerine aid ve raci' oalcağı beyanı vesile-i güzâş-nümâ-yı sıdk ve ubudiyetim olmuştur. İnşâllahu Te'âlâ muhat-ı ilm-i alielri buyruldukda ol babda emr ü ferman.

-316-

Cenab-ı atıfet-meâbları vüzera-yı fiham hazeratının eakl ve erşedi oldukları cemi' fiham-ı saltanat-ı seniyyede bezl-i tâb ve tev-em ederek umur-ı mebrure ve hıdemat-ı meşkure ibrazına ikdam-ı tam buyuracakları bedihyatdan olduğu ve hususiyle ... mecra-yı hakk-ı devletlerinde mütelatımü'l-ımvâc buyurulması nümûne-i ihtar tutulmuş olmağla ekdar-ı zat-ı feyz-iğ gerdarları zımında bu defa feriha-i ...-i hümayun-ı şahaneden nakden beş yüz kese ihsan-ı hüsrevane buyurulub Babıaliden çifte tatar reftar-ı bendelerine teslimen savb-ı savab-nümâ-yı daverilerine tesyir kılındığından işbu tatar-ı veliyyü'n-ni'ami dahi der-dest olan maslahat ile tatarân-ı merkûmâna terfikan hakipa-yı samilerine i'zam kılındığı bi-mennihî Te'âlâ vvusullerinde tatar-ı merkûmlar ikram buyurularak ferdası gün şu vechle lazım gelen tahriratları yani min-gayrı istihkak bu gûne taltif-i şahaneye mazhar olmaklığım mahzâ âsâr-ı meyâmin-i iddisâr-ı devletleri edillesi olmağın bu inayet-i celilenin zerresi her ... hemen devletlü inayetlü sadr-ı a'zam ve bedr-i efham ve devletlü kethüda-yı sadaret-penahi ve devletlü Halet efendimize ve râsin-i iktisab ... ve sair münasib olanlara teşekkürnamelerin bir an akdem tahrir ve irsaline himem-i inayet tev-em-i daverileri derkar ve erzanî buyrulmak niyazı vesile-i arz -ı ubudiyetim olmuştur. Tuna sevâhiline der-dest inşa olan kıla'-i hakaniye ebniyesi mesarifiyçün Kavaye Kazasından müretteb ma'lumü'l-mikdar akçeden gayr-ı ezteslimat on dört bin guruş Şehsüvar Paşazade İbrahim Beyin zimmetinde olduğu bâ-i'lam inha olunmuş olduğuna binaen meblağ-ı mezbûrun mübaşir marifetiyle mir-i mûmâ-ileyhden tahsili babında bu defa cenab-ı müşirilerine hitaben bir kıta emr-i şerif sadır olmuş ise de zat-ı saadetleri saire mukayyes olub hıdemat-ı devlet-i aliyyede istikamet eder vüzera-yı izamdan oldukarından bu makule canib-i miriye

aid akçenin tahsili ve tesbiline himmet buyuracakları i'tikadı derkar olmak mülabeseyle emr-i şerif-i mezkûrun mübaşir ile risalinden sarf-ı anzar olunarak işbu nemika-i halisanemize hitaben taraf-ı halvetlerine gönderilmiş olmağla mecbûl oldukları mehâm-şinâsî-i derunileri iktizasî ve emr-i şerif-i mezkûr mantuk ve muktezası üzere meblağ-ı mezbûrun tamamen mir-i mûmâ-ileyhden tahsiliyle bu tarafa irsali ve Darbhane-i Amireye teslimi hususuna himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları memuldür. Mesarîf-ı memuriyet-i müşrileri zımnında savb-ı samilerine inayet ve ihsan-ı hümayun buyurulan beş yüz kese akçe atiyeye-i seniyye-i mülukanenin vusulüyle bu vechle hakk-ı ehakk-ı âsîfanelerinde sâha-i pîrâ-yı sunuh olan âsâr-ı teveccüh-i âlî bais-i mezid-i memnuniyet-i düsturileri olarak ol babda ifa-yı lazime-i teşekkürü mutazammın ve asakir-i külliye ile ni'n-nefs iskenderiyeye hareket ve Tiran tarafına azimet buyurulub avn ve inayet-i bârî ve himmet ... cenab-ı celadet-karileri ile Tiran ve Eşyım ve Piraz kalelerinin ber-vech-i suhulet def'aten eyâdî-i mütegalibeden nez' ve istihlâs müyesser olmak hasebiyle kılâ'-i mezkûre ahâlisinin suret-i takviyet ve temkinini ba'de'l-istihsal ... ve teveccüh-i asîfâneleri İlbasan canibine icâle ve imâle buyurulacağını mübin bu defa firistade-i savb-ı çakeri kılınan keremnâme-i seniyyeleri râha-i zîb-i vürud ve meâl-i münifi malum-ı bende-i hulus-nümûdları olmağla hüsn-i hitam memuriyet-i veliyyü'n-ni'amilerine mukaddeme olak üzere evvel emirde kılâ'-i mezkûre havalisinin ol vechle gâilesizce ber-vefk-i müyesser ve suhulet âverde-i kabza-i zabt ve teshir buyurulduğu müstelzim-i vüfûr ve ibtihâc ve meserret olmuşdur. Taraf-ı tamü's-şeref-i daveranelerinden memul ve muntazır olan me'ser-i cemile-i hamiyet ve kargüzarı iktizasınca hakk-ı vâlâ-yı veziranelerinde derkar olan hüsn-i nazar-ı kimya-i eserhata ve zat-ı me'ali-simatlarının meftur oldukları

-317-

... ve ikdam-ı dil-yarane semere-i bahşa-yı hüsn-i netice olarak bi-mennihî Te'âlâ kariben İlbasan ve Ohri taraflarının dahi kemâ-yenbagî zabt ve rabtı hususunun istihsalıyla ber-vefk-i matlub-ı âlî icra-yı mukteza-yı memuriyete muvaffak olmaları eltaf-ı ilahiyeden müsteed'a olmağla cenabını ... veliyyü'n-ni'amilerine mahsus olan hulus-ı derine-i bendeganem lazimesince her bar ifa-yı şerait -i ubudiyette kusur ve fütur-i çakeranem olmadığı rehin-i ilm-i alileri buyurulmak imâdesiyle ariza-i

bendeganem terkimine ibtidar ve takdim-i pişgâh-ı mekarim-kararları kılınmıştır. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl bundan böyle dahi savb-ı senaver-i mütehasısları harim-i teveccühat-ı seniyyelerinden dür ve mehcûr buyurulmamak babında emr ü ferman devletlü izzetlü atıfetlü refetlü veliyyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir. Cenab-ı devlet-meâb-i veliyyü'n-ni'amileriyle bu abd-ı duagûy-ı hayr-endişleri bir derece şu'besi ve bir neseb-i nuhbesi olduklarımız ecilden hanedan-ı celilü'l-fuâdân -ı veziraneleri müste'id ve ... şamihü'l-erkan-ı asifaneleri müeyyed olmak ed'iyyesi revzan ve şebân ziver-i natıkazeban kılındığı ind-i daveranelerinde dahi rûnümâ idüğü malum ve aralık aralık bu müdde'anın sübutuna esbab ikvâolan ubudiyetnamemizin irsaline mübaderet olunmak lazımeden olduğu meczûm olmağın gavail-i kevne iktizasıyla bir müddetden berü taraf-ı vazihü's-şeref pür-mükibbânelerine irsal-i ariza-i çakeri ile temhid-i bünyan râsifü'l-erkan ubudiyet esbabı istihsal olunamadığı her çend ki bedidar ise dahi dua-yı beka-yı eyyâm-ı ömr ve devlet ve ikbal-i müşiranelerine müdavemet ve iştilal olduğu ve bu mülabese ile abd-ı hayr-hâh ve bende-i iştibâhları olduğum bedihi ve bahir olmakdan naşi bu kullarını her halde inzâr ve inayet-âsâr-ı veliyyü'n-ni'amilerine mazhariyetle caiz-i rahniye-i fahr ve nisar ve mukteza-yı karabet-i seniyyemiz üzere kulunuzu nazar-ı lutf ve atifete şayan ve sezavar buyurmaları tazarru'uyla hassaten tecdid-i berat-ı memuriyet-i düsturileri iktisasi üzere külliyetlü asakir-i zafer-rehber ile Berat pişgahına harb-i evtâd-ı hıyâm buyurularak Berat Kalesinde bulunan Muhtar Paşa ve Salih Paşa bi'l-istiman kale-i merkûmeden ihrac olunmalarıyla işbu mah-ı zilkadeti's-şerifenin onuncu sebt günü kale zabt olunub Ali paşa asker ve adamlarından ol havaliler tasfiye ve tathir buyurulduğunu iş'ar ve ifhâm ve bu havalinin ahval ve âsârından isti'lam siyakında meb'ûs-ı savb-ı hulusuri buyurulan kaime-i seniyyeleri ana mülzib-i dest-i vusul ve ol vechle ifa-yı mukteza-yı memuriyet ve icra-yı levazım-ı salabet zat-ı me'ali-menkabetleri müste'cebb envâ' muhlıs-ı hulus-şümül olmağla ed'iyye-i hayriyyeleri tekrar kılınmıştır. Mücerred kuvve-i tâli' hüceste-i metâli' cenab-ı padişahî ve yümn-i teveccühat-ı hayr-hâhileri olarak Tırhala Sancağı dâhilinde mûmâ-ileyhin askeri ve adamları tard ve teb'îd kılınarak Haçovada mütehasın olmuş felan ve felan ve aveneleri başarında olan neferat münhezim üzerine sevk olunan askerimizi Haçovanın râh-râsiti sırp ve müte'assir olduğu ecilden dağdan aşurulub ilerü tarafında kâin Dorvaniçe Karyesi ve Üçhanlar zabt ile sedd ve bed olunduktan sonra hala kışda olan askerimiz

Haçovada olan hûna üzerine hücum ve itham etdirilmekle mah-ı mezbûrun on altıncı Cuma gecesi hûne-i mezkûre sademat-ı kâhire asker-i sultanîye ve tâb-âver tahammül ve iktidar edemeyüb Derveniçe Karyesi dahi sedd ve bend olunmuş olduğundan Yanya tarafına ubûr edemeyerek Zagor tarafına firar etmiş oldukları ve külliye-lüce zahireleri zabt ve hin-i muharebede on aded re's maktu'a ve yirmi neeferi dahi hayyen ahz olunduğu ifadesi zeri'a-i temhid-i hulus ve müvâhatımız olmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl muhat-ı ilm-i düsturileri buyuruldukda bundan böyle dahi savb-ı halisanemiz teveccühat-ı seniyyeleriyle rehin-i hubur ve karin-i şâdî ve mesrur buyurulmak vâbeste-i şime-i kerimeleridir.

-318-

Öteden berü savb-ı savan-nümâ-yı düsturilerine derkar olan sıdk-ı hulus ve hususiyetim lâzimesince leyl ü nehar da'vat-ı hayriyye-i müşrilerinde kusurum olmadığını arz ve beyana vesilecûy iken uhde-i alilerine ihale kılınan her bir umur ve mehâm-ı salatanat-ı seniyyede izhar-ı sadakat ve fukara-yı raiyyeti sıyânet edeceklerini havi ve mevad-ı saireyi muhtevi bu defa mersul-ı seviyy-i bendegî buyurulan âlûke-i kerem ve mesmûke-i müşirileri şeref-bahşa-yı vusl ve bilcümle mefhum ve mezâyasına ittilâ'-ı bendegânem meşmul olub zat-ı mealî-simat-ı düsturileri devlet-i aliyye-i kaviyy-şevketin bende ve benzedadesi ve fermanber ve hamiyet-kesteri oldukları zahir ve memul uhde-i vâlâları kılınan umur-ı mehâm-ı saltanat-ı seniyyenin ber-veck-i dil-hâh tanzim ve temşiyetine kadir oldukları bedihi ve bahir ve bundan böyle dahi tahsil-i rıza-yı sa'd iktiza-yı şahaneye bezl-tâb ve tev-em edecekleri zamir-i münirü'l-nihâm-semir-i tâcdârîde cilvekeş olmakdan naşi hakk-ı seniyyelerinde bahr-ı umman-ı âtifet-i şâhâne-i mu'cizden ve âfitâb-ı âlem-tâb-ı merâhim-i mülûkânede neyyir-i efrûz olarak bu defa avatıf-ı aliyye hüsrevâne ve avarıf-ı behiyye hazret-i zıllullahiden Ohri ve İlbasan sancakları dahi el-hakk uhde-i veziranelerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulub mücerred hakk-ı asıfanelerinde hüsn-i teveccüh ve i'tikâd-ı şahaneden teşebbüs etmiş bir halet olmağla hemen cenab-ı rabb-ı vürud hazretleri her halde mübarek ve mesrur ve ıtınâb-ı ikbal ve iclallerin es'âda mesrur eyleye. Amin. Cenab-ı devletleri rıza-cûy ve fermanberi eserine süluk ile nezd-i saltanat-ı seniyyede kendinizi tecrübe etdirmeyerek birkat dahi tahsil-i bendeganeme himmet ve gayret buyurmanız lazımeden olmağla hemen cibiliyetlerinde mezkûr mâder-zâdlarıolan sadakat ve cevher-i asalet muktezası icra birle cemi' mehâm umur-ı vilayet-i aliyyede sarf-ı

mehâsıl ve fukara-yı raiyyeti vücûhla himayet buyurub cümlesinden taraf-ı eşref-i hazret-i şehinşahiye dua aldırmağa ez-her-cihet sarf-ı nakdiyye-i makderet buyurmaları niyazı ve irsal buyurulan çuka vazife-i ed'iyye-i behiyyeleri hüsn-i kabul olunduğu beyanı ve tebrik-i menâsıb-ı vâlâları ma'ruzunda ariza-i bendegî be-tahrir ve terfu'-ı pişgâh-ı refet-masirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet sıdk-ı ihlasım malum-ı düsturileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı bendeganem hatır-ı devletlerinden ... ferâmûş buyurulmak babında emr ü ferman devletlü inayetlü atufetlü refetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretlerindir.

Malum-ı zat-ı mekarim-simat-ı müşirileri olduğu üzere Bosna eyaletinde kain bilcümle ahali-i bilâd bir müddetden berüğ nifak ve şikakı mizac ve mutad edinmiş olduklarından bilkülliye şiraze-i mizalları muhtell ve müşevveş olmakdan naşi ve râyî-i halikü'l-berâyâ olan fukara ve zu'afanın dahi rahatları meslub olub hatta Kolaşın dedikleri mahallin ahalsi dahi bir nice vakitden berü şiraze-i nizam-ı ita'atden huruc ve ... bagî ve şekâvete uruc etmiş olduklarından fukara ve gerde-i ehl-i uruz ve zu'afası içlerinde mahv ve telef mertebesine yetişmiş olub fukara ve berâyâ ve raiyye-i cenab-ı kibriyâ olduğundan istihsal esbâb-ı ârâmiş ve rahat ve bu makule belainin def'-i sâil-i şekavet ve mazarratlarıyla istikmâl ve sâil-i nizamiyelerine mübaderet ve dikkat matlub-ı katı'a-i şahane ve zübde-i maksud-ı halî'a-i acizanedir.

-319-

... (çekim hatası, satırın yarısı okunamıyor) Uhde-i düsturanelerine muhavvel olan İskenderiye sancağı dahilinde kain magzub-ı padişahi Ali Paşa ve evladı ve ahfâdının ve tarafdarlığında ısrar eden sair müteallıkâtının dest-i ezâ ve peyvestelerinde olan kazalar ahalilerinden kışlak ve celb ve emsali vergilerini mutad ve ziyade maktu'a-i rabt ile fukarayı iz'ac ve perişan eylemiş oldukları aks-i endâz-ı âyine-zâmir-i ilham-semir-i hazret-i kişver küşâyî olub bu makule bedd ve muhaddesâta rıza-yı şahaneleri olmadığdnan salifü'z-zikr kışlak ve celb ve sair ver gülerinden mu'taddan ziyade ihtirâ eyledikleri bedd ve muhâddesâtından sarf-ı nazar olunmak babında savb-ı vezirilerine ve zabt ve tahririye memur mübaşir-i bendelerine hitaben bir kıta emr-i ali şeref-bahş-ı sahife-i sudur ve tatarımız ile savb-ı muhlisiye vürud etmekle emr-i ali mezkûr şukka-i hulusuriye leffen itâre-i seviyy-i düsturileri kılındı. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet emr-i aliden

rehin-i ilm-i atıfet-melzûmları buyuruldukda taraf-ı devletlerinde ber-muceb- emr-i ali iktiza eden buyuruldu-i atufileri ile memurâne ifade ve tayin ve infaz-ı fermûde-i padişahiye himem-i düsturileri masruf buyurulmaları mümtenâ-yı ihlas ve musadakâtda ikbâl-cûyânım olduğu üzere neyyir-i sa'idü's-su'ud mecd ve iclal ve ... ikballerinin bâlâ-yı evc-i şerefşan ve a'lâ-yı berc-i sa'd-ı saadet-nişanda dirahşan buyurulması ed'iyeleri zamire-i ezkar her bayram olarak ol babda dest-i dua bir âfreşte-i icâbet-hane-i cenab-ı kibriya kılındığındna hali olmadığımız vâreste-i kayd ve inhâ ise de bu ana kadar zat-ı meali-simat-ı fütüvvet-âyât-ı müşirileri meşhur bahire-i muhlisanemiz olan envâ' taltifat mürüvvet-gâyât ve esnâf-ı taltifat-ı mekarin-nihâyât hidivileri teşekkürünün malzûmesi ifasından kâsır idüğünün beyanıyla te'yid ve nümâyân musadakata rast-hâh isem de tarih-i müvâlâta kadar henüz makarr-ı hükümet-i muhlisi olan bendegîye adem-i vusulümüzden teşagul-i râh ve sefer ile ihtiraz ve dikkat edemediğimiz hasebiyle eğerçi ol hususda düçar-ı akde-i te'hîr olmuş ise de ancak merasim-i mevâhâtın icrasına ... olunmayarak müterassıd vakt iken sabıka-i fütüvvet ve mürüvvet-müşirilerine ilave ve izâfe birle bu defa dahi tebrik-i mansıb-ı hulusuriyi havi firistade-i seviyy-i ikbal-cûyları buyurulan meveddet-nâme-i mekarim allâme-i safderîleri enâmil-i berâ-yı tekrim-i vusul buyuruldukda bu vechle rağbet-bahş ifa-yı dil-nüvâzî ve hatır-sâzi-yi âsifanelerinden derecesiz sürur ve hubûr nâ-mahzûr karin-i husul odluğundan başka meftur oldukları zamir-mâye-i fütüvvet-vâye-i pür-mekîleri mübtegasından olarak mahdum-ı hulusuri bendeleri hakkında şeref-zir-i efzan olan inâyât-ı bî-gayat-ı hidivileri hüda-yı âlem-i vedâdânedir ki hulusur-ı müsadakat eserlerini bir kat dahi ... şeref ve sürur edüb tekrar füzûnî-i eyyâm-ı ömr ve devlet -i müşirileri ed'iyeleriyle leb-i ... sitâyiş olduğunun iması ve mahdum-ı muhlis kulları her vechle kendü bende-i mevdu'aları olmak mülasebesiyle bundan böyle dahi üzerinden nazar-ı fütüvvet eser-i aliyyeleri bî-dirîğ ve hüsn-i himem isabet-tev-em-i müşirileri tesdîf buyurulmak beyanıyla kaime-i hulus-daime-i terkim ve tesyir-i pişgâh vâcibü'l-kerim-i düsturileri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl meczûm-ı me'ali-mümevrud-ı asifaneleri buyuruldukda mânend-hümâ-yı evc-i ikbal ... eyyâm-ı ömr ve devlet ve ikballeri tekrarına mecbur olduğum.

-320-

Hak subhanehu ve teâlâ hazretleri devletlü inayetlü merhametlü veli-nimetim amîmü'l-lutf ve'l-kerem efendimizin mübarek vücud-ı mes'ud-ı lazımü'l-mevcud-ı

âsîfâneleri daima devlet-tırâz-ı mesned-câh ve iclal ve übbehet ve derun-ı tâkin merâhim-i meşhûn-ı hidivanelerin mâl-â-mâl sürur-ı abd-ı fütühât ve nusret eyleye. Amin. Yâ mu'în-i arzihal-i bendeyi saf-ı sezîleri budur ki pîrâye-i baĝ-ı lutf ve ihsan olan nahl—i bâlâ-yı zat-ı me'ali-nişan-ı rahimaneleri daimü'l-evkat-ı sâye-endaz-ı maarif-i hâcet-mendân olmak da'vet-i hayriyyeleri ile ihyâ-nikdâz ve mürüvvet-i nev-hayat-ı acizanem olan iksir-i teveccühât-ı aliyye-i vezirileri hakk-ı kemterîde reşhâ-pâş-ı neşât olmasına hâhişger ve ümidvar iken bu ana kadar mucibe-i bahr-ı lutf ve merhametleri nümâyân olmadıysa da kuları inşallahu'r-rahman mediyyü'l-ömr ü küll cilâ-bahş-ı dîde-i gamdîdem olan hakipa-yı hacet-vâ-yı veliyyü'n-ni'amiden fariğ olmak adimü'l-imkan olub her ne kadar hıdmet-i süruri-i veliyyü'n-ni'emanîlerinden dûr ve ba'îd bulundum ise de fariza-i zimmet-i kemterânem olduğu vechle ezmine-i ömr ve devlet ve iclallari nücûm-ı esmândan i'lâ ve mezîd ve evkât-ı mübareke ferah-âyâtları peyveste-i hezâr eyyâm-ı îd kılınmak duaları hıdmetinden bir an hali olmadığım keyfiyet İnşâllahu Te'âlâ ma'lum-ı ilm-i merhamet-lüzum-ı âsafileri buyuruldukda kâffe-i halde muhtac-ı merhem-ı rehm ve işfâk-ı veliyyü'n-ni'amileri olan derun-ı ... ekin-i acizanemi mazhar-ı meserret-i azime-i afv ve ıtlâk ve kemâ-fi'l-evvel iskan-ı vatan ile müceddeden ısbâ ve çerâĝ buyurmaları niyaz-ı çakeranem olmakdan fazîle-i hakipâ-yı kimyâ-sâye-i müstağnî i'lâm olduğu üzere felan paşa merhumun hanesi ebâ-an-cedd ocaĝ-ı alilerinin çeraĝ ve fûruhta ve cüz-i ... mesabesinde olub yüz yıllık hayr-hâh ve emekdar ve rücûh-ı saire ile mücerreb ve müstakimü'l-etvar idüğü cümleye malum ve aşîkar olmaĝla böyle hane-i sadakat-nişanenin evlad-ı rıkkıyet i'tiyadları bir nev zuhur ve bî-gâne mukabelesinde terk ve feda ve mübadele kılınmak münâsib-dide ve cevâz verilmek niyazında olduğum ifadesi vesile-i tecdid-i menşûr-ı ihlâs ve ubudiyetim olmuştur. Hemvâre sübha-i ahlak-hamîde olan vücud-ı behbûd-ı kerimâneleri müttekâ-yı pîrâ-yı kâmrânî ve ikbal ve kâse-i billur-ı kalb ve mürüvvet-mevfûrları mâl-a-mâl şerbet-i şirin-i mesrur ... İnşâllahu Te'âlâ samimem malumumdur ki mürüvvet-ihativâları oldukda ba'd-ezîn muhlislerini ceride-i ihyâ halisü'l-hiyân buyurmaları ile hulskarilerini mazhar ve şâdî ve meserret ve hususen öteden berü kişizadelik ve serdarlık ve asalet ile maruf ve meşhur olan abâ ve ecdâdımız felanın ocaĝıyla yek-hâne ve yek-vücud mesabesinde olub hanedanca ibraz etdikleri âsâr-ı mürüvvetkârî ve musadakat cümleye malum ve zahir olmaĝla canib-i vâlâ-nisabları dahi hayrû'l-halef zâdegân asalet-nişanlarından olmak hasebiyle felan merhumun hanedanıyla

olan hukuk-ı kadime ve alaka ve beriyyetinize ri'ayeten evladları hakkında sadakat ve sahibane ibraz-ı hüsn-i himaye ve himmet ve bir nev zuhur mukabelesinde hukuk-ı kadimeyi terk ve tebdil münasib olmayub ma'a-haza paşa-yı mûmâ-ileyhin evladları vezir-i asaf-semir merhametlü vel-nimetim efendimizin evladları mesabesinde olmaları cihetiyle hal-i üftâdelerine himâye ve nasb buyurmaları şan-ı âlilerine şayan olan mevaddan olmağla ihrâz-ı şeref-arz ve vekârları hususuna himmet-i kâmile-i kâmilâneleri bî-dirîğ ve erzanî buyurulmak me'mul ve tazarru' vesile-i feth -bâb-ı mürâselat ve ba di-i kesb-i nekâde-i mehr ve müvâlâtım olmuştur sultanım.

Sabıkan Avlonya matasarıfı İbrahim Paşanın yeğenleri olub Lipodede sakin olan İzzet Bey ve Malik Bey bendelerinin hanedan-ı kadimeden olduklarına riayeten mutasarıfları oldukları emlaklerine bir taraftan müdahale ve taarruz olunmayarak himayet ve sıyanetleri hususuna dair ve bundan akdem maiyyet-i müşirilerinden tecemmu' ve ihtişad eden sunuf-ı askeriyyenin ta'yinat-ı ruz-merreleri idaresi için nezl emini nasb ve tayin buyurulan dergâh-ı âli kapucu başlarından saadetlü Celaladdin Bey bendelerinin kazâhâ-yı malumeden müretteb rayiciyle bedele kat' olunmuş ecnas-ı zehâyirin iktiza eden bedeliyelerinden bâb-ı âliye takdim buyurulan i'lâmat-ı şer'iiyyenin natik olduğu vechile tahsilâtı cüz'iyat makulesinden olmağla irade-i ta'yinat-ı asakir-i asifanelerinden aciz ve bî-iktidar ve ol vechile enva' müzayaka ve meşakkat düşer olduğundan bahisle bedeliye-i merkumelerin serian tahsili bâbında ekidü'l-mezâmin iktiza eden evamir-i şerifenin ısdar kılınması keyfiyatına mütedair iki kıt'a kaime-i mekarim-i fahimeleri reside-i caygâh tazim ve iktiza-yı irade-i aliyyeleri muhat-ı ilm-i bende-i müstedimleri olmuştur. Zat-ı asafayât-ı kerimaneleri şime-i kâr-âşinâyı ve istikametle şöhret bulmuş asdika-yı devlet-i aliyyeden oldukları şerefe mebni iş'arat-ı vâkı'a-i müşiranelerinin makrun-ı müsaade-i seniyye olacağı aşikâr olduğundan başka mir-i mûmâ-ileyh bendeleri nüzul emniyeti hidmet-i celilerinde ibraz-ı sadakat etmiş ve tayinat cihetiyle sıkıntı çekerek tahsil-i rızâ-yı aliyyelerinde bulunmuş olduğuna ve bi-tahsis-i zât-ı vâlâ-yı müşiraneleri gibi infaz-ı irade-i seniyye uğrunda can ve cihanı feda ile sadakatkârlık merasimini icra eder bir vezir-i şecaat-semirin akrabasından bulunduğuna hürmeten ve mir-i mûmâ-ileyh bendeleriyle miyane-i çâkeride derkâr olan hukuk-ı kadimeye riayeten savb-ı bendegîden dahi lâzım gelen iâne ve yardımın icrası vecibe-i zimmet-i gayretkeşi ve sadakat-i bendegânem olmağla bu bâbda vâkı' olan istid'â-yı

âlilerine binâen pesmânde-i ukde-i te'hir olan bakayanın icab ve iktiza eden mahallerden serian tahsili bâbında ekidü'l-mezamin birer kıt'a evamir-i şerife ısdar ve tisyar kılınmış ve paşa-yı müşârün-ileyhin yeğenleri beyler dahi hânedan-ı kadimdem oldukları ecilden bu makule bendelerine riayet-i kavaid-i muhsinat-ı devlet-i ebet-müddetden olmağla istid'a-yı âlileri vechile mutasarrıf oldukları emlâk ve çiftlikatlarına bir cânibden itâle-i dest-i taarruz olunmamak bâbında şeref-efzâ-yı sahife-i sudur olan evâmîr-i şerife dahi savb-ı vâlâlarına gönderilmiş idiğü ve mukaddemce makam-ı hazret-i sadaret-penâhiden zat-ı âlilerine iş'ar ve beyan kılındığı üzere şu Tepedelenli gâilesinin ber-kadem-i akdem bertaraf olmasına bezli himmet buyurularak kâffe-i mültesimat-ı vâkı'alarına dilhâh-ı âlileri üzere müsaade-i seniyye bî-diriğ buyurulacağı ve mukteza-yı sıdk ve rü'yet-i müşiraneleri üzere bu bâbda ve her halde cenab-ı asıfanelerinden ibraz ve izharı me'mul ve meczum-ı tâcdâri olan emek ve hıdmet-i âlilerinin nezd-i devlet-i aliyyede bir vechile zâyî' olmak ihtimali olmayacağı ve bu günler tamam-ı devlet-i aliyyeye sadakatle hıdmet edip nâil-i iltifat-ı şâhâne olarak tahsil-i nâm ve şân edecek ve ol vechile ihlâ-yı izamları miyanında müşar-ı bi'l-benan olacakları âşikâr olmağla bu fırsatı ganimet bilecek vakitler olmakdan nâşi hakk-ı ehakk-ı âlilerinde derkâr olan hüsn-i itikâd hazret-i mülûkâneyi asdika ve mâye-i merdangî ve şecaatin muktezasını ba'd-ezin dahi icrâya bezli himmet ve bu bâbda bî-diriğ buyurulacak sa'y-ı evfâ-yı müşiranelerinin semere ve âsârı mirat-ı mücella-yı zuhurda

-321-

Müşâhede ve rüyet kılınacağı ikâme-i hâme-i edille-i beyâniyeden beriyyü'l-cihet olmağal ifade-i hal ve mücedded istinbâ-yı tab'-ı mekârim-iştimâlleri siyakında ariza-i bendeganem tahrir ve irsal olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl keyfiyet sıdk ve hulus-ı bendeganem ber-vech-i meşruh muhat-ı ilm-i âlem-ârâ-yı müşiraneleri buyuruldukda kadimi me'luf ve müftehir olduğum mehasin-i teveccühat-ı inâyât-âyât-ı râsimâneleriyle ba'd-ezîn dahi savb-ı bendegânem yad ve dilşad buyurulmağa babında ve her halde emr ü ferman ... bî-pâyân devletlü inayetlü atufetlü refetlü veli-nimetim efendim sultanım hazretlerindir. Kadîmî ve samimî taraf-ı menba'ü'ş-şeref-i daverilerien derkar olan ihlas-ı halisü'l-cenab ve ubudiyet sadakat-nişan-ı acizaneme müretteb olduğu vech üzere zebân-ı sıdk-ı beyan-ı bendeganem da'vet-i hayriyet-âyât-ı veli-nimetlerine masruf ve zemam-ı lisan-ı hususiyet-feşânım seviyy-i mahmedet ve senâyâ-yı daverilerine ma'tûf olarak

vefk-gerdân-ı sahaif revzân ve şayan idüğü ve müvâlât-ı kalb-i sefirü'l-gayb-ı müşiraneleriyle müsbet bir kaziyeye-i birhân olmakdan naşi hemen işbu takarrub eden Ramazan-ı mağfiret-nişanda isti'mâl buyurulmak âyinesiyle ma'a münyekârî takım çabuk te'hirâne felan bendelerine teslimen takdim-i hakipa-yı alileri kılınmıştır. Her ne kadar nâciz ve cenab-ı mekâr-ı meâb-ı veliyyü'n-ni'amîlerine gayr-ı şayan bir dest-âviz ise de mecbûl ve meftûr oldukları secâyâ-yı bende-i perverileri muktezası ve riyasızca savb-ı alilerine muhtass olan ubudiyetim iktizası vechle karin-i hüsn-i kabul buyurulacağı meczûm-ı acizanem olduğuna istinâden min-gayr-ı hadd takdimine ictisar kılındığı beyanı vesile-i neşîd beyânı sıdk-ı hulûs ve ubudiyet-i mahsusum olmuştur. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusul hediye-i acizanem rehin-i hüsn-i kabul buyurularak bende-i bî-merâların ez-ser-nev ihyâd-ı memnun buyurulmak ma'ruz-ı kavilleridir ki neyyir-i izâm sipeh-rehlâfet tâcdâr-ı kerrûbî menkabet-yektâ süvâr-ı arsegâh-ı ma'delet ve ikbal ve medan-ı şevket ve iclal-ı padişah-ı kudret tüvân ve şehinşah-ı ... veli-nimet-i bî-minnetimiz şevketlü kudretlü atufetlü mehabetlü kerametlü efendimiz hazretlerinin ıstabl-ı hass-ı mülükânelerinde nice nice semend hulûl-i harâm ... üzere idüğü meczûm ve bu suretle çakerleri misillü abd-ı kem-kararları tarafından takdim-i esb hulyâsı bahr-ı peykerâne izâfe -i katre nev'ine mûmâsil olduğu gayr-ı mevhûm ide de eğer gûş etmedim ... misdakinca kulları gibi abd-ı sadakat-i mefrûzun irad-ı ma'budu mahsusa-i emine ile mânend-i kimyâ olan hakipa-yı gerdûn-sây-ı cenab-ı cihandariye zerrevâr takdim edeceği bezâ'a-i ... ol babda iktisab edecekleri hil'at-ı fahr ve mübâhât-düş-ı sadakat-pûşlarını mevâzî-i râdde-i semevât edeceği vâreste-i kayd ve iş'ar olmağla bu havaliden bi't-taharrî tedarik ve intihab eylediğim beş re's semend-i hoş-haram ... ve hicab ile bu defa ref' ve tesyir kılınmağla hakk-ı çakerânemde mebzûl olan kemal-i teveccühât-ı inayet-âyâtları muktezası keremen ve hüsnen hüsn-i tebriye-i veliyyü'n-ni'amâne ve bast-ı mukaddeme-i bende-i perverâneleriyle hâkk-i atiyeye cenab-ı hilafepenahiye takdim birle kesire-i ıstabl kabul buyrulmasına himmet-i vâlâ-nihmet-i veliyyü'n-ni'amîleri ibzâl ve sezâvâr ve bu cihetle çaker-i bi-merâların mâlik-i aksa'l-gâye-i mübâhât ve müsâr buyurulmak babında emr ü ferman veliyyü'l-emr efendim sultanım hazretlerininindir. Ççç ta'dâd beyan ve vâreste-i tevaffuk şedde-i nişangâh i'lân ise de manzûme-i mülk tehâbb ve tevâdd olan ferâif-i sıdk ve hulûsumuzu vaz'-ı maruz-ı dirayet-gah gevceh-i izhar ve ... ibraza vesile-i şumâr iken bi-mâre tecelliyât sübhanehu iş'a-feşân nigârâne-i

âlem-i iskan ve... gülistan-ı cihan oldukça ... olmağûla emval-i cizyesinin muktza-
yı kâmrânı ve himem-kârı ve mübteğâ-yı mühim-sâzı ve inâyet-şî'ârîleri üzere
lütfen

-322-

Yenipazar kazası mütesellimliği akrebb akrabamızdan Eyüb Paşa kullarının
uhdesine ihalesi zımnında savb-ı savab-nümâ-yı veliyyü'n-ni'amîlerinde hala Bosna
valisii devletlü Celaleddin Paşa karındaşımız hazretlerine iş'ar buyurulmak
niyazıyla bundan akdem hâkipâ-yı hacet-revâ-yı hidivilerine arz ve iş'ar olunmuşidi.
Ol vakt Kavayede medd-rişte ikâmetlerine mesarîfı ve ol havalinin nizamı galesiyle
meşguliyetinde olmalarına mürâdif olduğundan dikkat-i ahire ta'lik buyurulduğu
vârid olan inâyetnâme-i veziranelerinden müstebân olmuş ve kulunuzun dahi bazı
gailemizden şimdiye dek bu keyfiyetin ihtarı te'hîr kılınmış olmağın paşa-yı mûmâ-
ileyh kulları kudemâ-yı hanedândan sadakat-mend ve kârgüzâr ve irade-i umur-ı
memlekete müste'id umur-dide ve mücerrebü'l-etvâr olub müşârün-ileyh
hazretlerinin hıdemât-ı vezirilerinde bâ-ricâ-yı merkez-i istikrar olacağı ve hala
mütesellim bulunan Osman Paşadan ziyade her vechle hüsn-i hizmet izhar edeceği
nümâyân ve kaza-i mezkûreden vülât-ı izam hazeratına verilen avâidâtının
te'diyesine mübâderet eyleyeceğine bu kulları dahi mütekeffil olduğum müstağni
ani'l-beyan olmağla taraf-ı eşref-i veliyyü'n-ni'amîlerinden müşârün-ileyh
hazretlerine iş'âr buyurularak tahrirat-ı alileri taraf-ı hidivilerinden mi gönderilmek
münasibdir yohsa taraf-ı çakeriye irsal buyurularak bu taraftan mı irsali ensebdir.
Ne vechle emr ve irade-i dâverâneleri ta'alluk buyurulur ise ana göre müşârün-ileyh
hazretlerine istirhâmen iş'ara lutf ve inayet ve paşa-yı mûmâ-ileyh kulları hakkında
merhamet buyurulmak niyazında olduğum.

Taraf-ı müstecemi'ü's-şeref asıfanelerine olan sıdk ve ihlas ve fart-ı temehhus ve
istihsasım lazimesince ... arz ve inhâya zeri'a-cûy iken hâmil-i hamâyil ihlas-ı
bendeleri taraf-ı bendegâneme mütereddîd ve müte'allık olmağla zıll-i zalîl-i
atıfetleri üzerinde sâybân rahime-i lutf ve şefkatleri fart-ı acizanesine maazallah emn
ü emân ve pertev-i hurşid inzâr-ı re'fetleri rûzene-i âmâlinde bâhirü'l-me'ân olmak
niyazı ifa-yı merasim-i ihlas ve sadakate ni'amü'l-vesile ve icra-yı bendegî ve
hususiyete zeri'a-i asliye olmuşdur. Merkûm bendeleri üzerinden âfitâb-ı hüsn-i
enzâr-ı mekarim-âsârı lâmi'ü'l-envâr ve vaki' olan umur-ı acizanesine müsa'ade-i
aliyyeleri bî-dirîğ ve derkardır. ... ve riyâ miyâne-i vâlâ-metânemizde derkar olan

müvâlâtımız lazimesi üzere an-be-an ezkâr-ı mahmedet-şi'arları tekrarında olarak istihsal-i peyâm emelinde iken sitâyîş-kârlarına mutâbık birle bu defa irsal buyurulan kaime-i müvâsât-daimeleri râhe-i zîb-i vusul vezâyâ-yı me'ali ihtivasına ıttila'-i huluskârânem meşmûl ve bu vechle ifa-yı merasim-i hukuk-şinâsiye râğbet buyurdıklarından mübâhât ba'd-ezîn husûl bulub tezâyüd-i esbab-ı ikbâl ve iclâlâri tekrar kılındığı ve ... mazmun-ı münifine imtisalen hemişe-i cenab-ı hüdavend perverdigâr-ı cenab-ı mürüvvet-nisabların merkez daire-i câh ve iclâlde pâyidâr ve ... baht ve ikbal-vâlâların mukârenet-i tevfikât-ı aliyyesiyle üstüvâr eylemek ed'iyyesinin tekrarında olduğumun iş'arı zeri'a-i arz-u hulûs-ı mahsusiyetim ve vesile-i ibrâz-ı mübâhât ve memnuniyetim olmuştur. Zat-ı devlet-âyât-ı bîmâre sened-ârâ-yı erîke-i mecd ve ikbâl ve revnak-efzâ-yı gülşen-i atıfet ve iclal olmak da'vâtı be-hulusü'l-bâll merfû' bârgâh-ı hazret-i hüdavend-m,te'âl kılındığı siyakında nümûde-i muhlis-ı hulûs iştimâlleridir ki zat-ı hüceste-i sıfât-ı vezirilerine kadimi derkâr olan alaka-i derûn-ı muhabbet-meşmûnumuz lazimesince beher hal mahmedet ve senâyâ-yı zât-ı me'âlî-menkabet-i düsturileriyle pür-iştigâl olduğu pişgâh-ı devlet-i destgâh-ı müşirilerine zeri'a-cûyân iken.

-323-

... (çekim hatası, satırın yarısı okunamıyor) inâyet-i şahane mucizin ve hurşid-i cihan müstefid zillullahi pertev engen olarak sâye-i inayet-vâyelerinde mirmiranlık rütbesi ... felan bendelerinin Ohri sancağında müddet-i medideden berü meks ve tevkîf olunan ıyâl ve evladını nezdine celbe destres olacağı malum-ı acizanem oldukda kâse-i fuâd sıdk-ı mu'tâd -ı bendegânem memlû-yı âb-ı hazan ve melâl ... uhde-i mekarim- meşmûn-ı veliyyü'n-ni'amîlerine tevcih ve ihsan -ı hümayun buyurulduğundan gam-ı vehm-i bendeganem mübeddel sürur ... olan ıyâl ve evladları ber-vech-i suhûlet mûmâ-ileyh nezdine isticlâbıyla tarafeynin ed'iyye-i hayriyye tahsîrlerine ... idüğü ... mazhariyetiyle felan olan hediye-i behiyyelerinin bir aralıkda ... ihtilas-ı vakt-i fırsat olunamamış idi. Bu defa varid olan tahrirat -ı inâyât-âyâtları ma'an takdim kılınub karin-i makbuliyet olduğundan bahisle bir kıta tahrirat ile emekdar bir bende-i sadakat girdâr olmakdan naşi tatyeb-i hatır olmaklığı ... iltimas olunmuş idi. Bi-mennihi'l-kerim çukadar-ı merkûm nezd-i devletlerine vürud-ı dirayet-res-i inayet ... ve merkûmunhatib ve mükerrerrem olmasına himem-i kâmilepür-mekîü'ş-şehiri ... hüsn-i tesviyesiyle bir an evvel ûd ve tefevvülü esbabını istikmâle sarf-ı nakdiye-i himmet-i aliyyeleri buyurulmak niyazı.

Bundan akdemce vaki‘ olan irade-i seniyye muktezası üere Ohri ve İlbasan sancakları uhde-i müşiriyetlerine tevcih olunmuş ise de livâteyn-i mezbûreteynin havi olduğu kazaların nüvvâbı ashab-ı münâsib taraflarından verile mürasele-i şer‘iyyeyi bu tarafda Tepedelenli Ali paşa taraflarından Edib Efendiye tahrir ve mâhiyyelerini te’diyeye mahal göstererek ele gelmişler olup ancak bu defa merkûm firar etmiş olduğundan şimdi ashab-ı menâsıbın mâhiyyeleri açıkda kalmış ve malum-u dirayet-melzûm-ı müşirileri olduğu vechle sahib-i mansıb tarafından mürasele alınmadıkça nüvvâbın hükümeti şer‘an caiz olmayub bu hususun br rabıtaya bend ve tevşîki lazım gelmiş olmağla mukteza-yı kâr-âşinâ-yı dirayetleri üzere ol tarafda olan nüvvâbın sâbıkda olduğu vechle bu tarafda mansıb-ı sahiblerinden mürasele-i şer‘iyye almak ve mâhiyyelerini dahi te’diye eylemek üzere bu canibde bir mahal irâesi vesâilini istihsâle himmet buyurmaları tanzim ve tensîk ibâd-ı vücûdda irade-i re’y-i behîn ve münhec-i menâhic-i tarîk tilâdde sarf-ı fikr-i rezîn ve ta’dil ve tesviye-i hususat ... ictihâd tedbir-girin ile nizam-bahş emn ü emân âlemiyân oldular. Zuhur eden havadis-i eyyâm ve evza‘ nârvâ-yı cihetiyle avâm ve cem‘iyet ...

Habese-i zib-efza-yı erike-i mecd ve ikbal ve umur ve hususat-ı müşirilerinde mazhar-ı füyuzat-ı cenab-ı rabb-ı müteal olmak da‘vatı takdimiyle nûmayende-i senaver-i halisü’l-bâlleridir ki savb-ı vala-yı hidivilerine mahsus hulus-ı derunum lazimesinde mehamid-i seniyyelerini arayış encümen-i mübahat eylediğimiz halde bi-tevfikillahi Teala avatıf-ı aliyye-i mülükane ve avarık-ı behiyye-i hüsrevaneden uhde-i sadikaneme rütbe-i vala-yı vezaretle Tırhala Sancağı ve derbendat nezareti tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulduğu sami‘a-res-i müşiraneleri olmakdan naşi şime-i kerime-i ihlâ-nüvazileri muktezasında tebrik ev tes‘id-i memuriyetimizi havi ve teveccüh-i derun-ı hidivilerini muhtevi meb‘us-ı savb-ı hulusuri buyurulan bir kıta kaime-i mürüvvet-allame-i dil-nüvazileri reside-i dest-i tevkir ve ihtiram ve mutazammın olduğu asar-ı teveccühât-ı samimeleri ba‘is-i ibtihâc-ı vücud-ı tam olmağla bu vechle icra-yı merasim-i muhlîsnüvazi ve mürüvvetlerinden tahassül eden cevher-i sürurun takdir-i kıymetde zeban-ı hâme-i lâl olmağla dua-yı muvaffakiyetleri merfu’-ı bargah-ı cenab-ı hüda kılındığını inha ve hassaten tab‘-ı atufet-neb‘-i müşiranelerin tefahhus ve istiksa siyakında kaime-i hulus-rasime-tahririne ibtidar ve meb‘us-ı seviyy-i atufet-kararları kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede esa‘dü’l-vusûl nezdin vürud senahatı bi-kusurları olduğumuz vareste-i kayd-ı

sutur olmağın bundan böyle dahi seviyy-i ikbal-cûyları hatır-ı ıtır-ı mürüvvet-müzahirlerinden dūr ve teveccühat-ı seniyyelerinden feramuş ve mehcür buyurulmak memul ve mütemenna-yı hulusuridir. Atufetkar efendim ilhaken uhde-i devletlerine tevcih ve ihsan-ı hümayun buyurulan Ohri ve İlbasan sancaklarında olan Tepedelenli Ali Paşa askeri def^{ce} ve tathirleriyle zabt ve teshirine muvaffak oldukarı ve Elvine Sancağı mutasarrıfı vezir-i mükerrerem atufetlü Nurullah Paşa karındaşımız hazretleri liva-i mezbûra vürud edince kadar irade-i seniyye muktezası üzere çavuşlar kethüdası Rıdvan Bey bendeleri mütesellim nasb olunması tensib olunmuş ve mütesellim-i mûmâ-ileyhin ik'adıyla liva-i mezbûrun dahi Ali Paşa askerinden tasfiye ve tathir için bizzat asakir-i külliye ile azimetlerine irade-i alliyeye ta'alluk etmekden naşi buldukları İlbasandan hareket ve Elvineye azimet buyurdıkları beyanıyla ilerü sevk ve irsal buyurulan Peklinli Süleyman Paşa ve Palaslızade İsmail Paşa bendeleri ve yanlarında bulunan asakir ahali-i vilayetin emr ü irade-i seniyyeye mütava'ati ile d erun-ı iehre duhul ve vusulleri müyesser olmuş ve el-haletü hazihi Berat Kalesi derununda ve mukabelesinde olan Beyfete Kalesinde Ali Paşanın oğulları

-324-

Muhtar Paşa ve Salih Paşa kendi askerleriyle mevcud oldukları ifadatını havi itare-i seviyy-i senaveri buyurulan şukka-i kiramileri vasıl ve bu gûne himmet -i valanihmetlerinden sürur ve mefharet-i vafire hasıl olmuşdur. Cenab-ı hak rıza-yı hümayuna muvafık hıdemat-ı mebrure izhara her dem muvaffak eyleye. Amin. Muhlis-ı mütehasısları dahi avn-ı hakkla Tırhala Sancağı dahilinden mûmâ-ileyhin asker ve ademlerinden eser ve asar bırakmayub harben ve harben def^{ce} ve teb'id etdirilmekle fakat bir karyede bir mikdar askeri mütehasıs ise de def^{ce} ve tathiri hususuna ihtimam kılınmağla İnşâllahu Te'âlâ bir iki gün zarfında külliye def^{ce} ve istisalleri ile gaileleri ber- taraf olmak memul-i müsted'amız olmağla işarete badi olmuşdur. Hakka emanet olalar ki atufetkar ittihadı tehabu? Fehvasınca tekid ve rabit müvaneset ve teyid-i zevabıt-ı mihr ve muhabbet zımında bu defa felan bendeleriye irsal-i savb-ı halisanemiz kılınan hediye-i behiyyeleri ber-muceb-i pusula vusul ve hayz-ı kabule mevsûl olarak bu vechle merasim-i ... riayet buyurdıklarından memnuniyet-i mütevafire pezira-yı husul olmağla taraf-ı halisanemizden dahi icra-yı merasim-i muhalasat ve ibka-yı levazım-ı hususiyet zemininde bir aded al çuka üzerinde kabarelü kesme gaşiye ve bir kıta müşebbek

raht? Mûmâ-ileyh bendeleriyle isra ve ihda kılınmağla her ne kadar naçiz ise de karin-i hayz-ı kabul olmasına himmet buyurmaları memul-i halisanemizdir. ...ebnâ-yı zemane dil-riş etdi. Her ne etdiyse bana baht sitem-kiş etdi.

... (çekim hatası, satırın yarısı okunamıyor) Ber-mukteza-yı irade-i seniyye İpekde olan Arslan Paşayı ve havalisinde olan adamınızı celb ve ihrac ve Dukakin sancağına ... bahisle hâcegân-ı divan-ı hümayundan hala Anadolu muhasebecisi Mahmud Nedim Bey cenab-ı müşirilerine kapu kethüdası nasb ve tayin olunması iltimasına dair reside-i mevfû'-ı cusul olan tahrirat-ı saadetleri meâl ve mezâyâsına ... olduktan sonra hakipa-yı hümayun-ı şahaneye arz ve takdim ile meşmûl-ı lehâza-i keramet ifâza-i cenab-ı kistî-sitânî olmuşdur. Cemi' ... rızacûy-ı istikametde müstekarr olduklarında hukuk-ı ... olub cenab-ı müşirileri ifa-yı levazım-ı fermanberî ve rızacûyîye itina eyledikçe mümkün ve icra olan ... buyurulacağından bu defa tıbk vechle mûmâ-ileyh Mahmud Ne dim Beyin cenab-ı saadetlerine kapu kethüdası nasbı hususuna irade-i seniyye ... sahiha-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı şahane mucebince mir-i mûmâ-ileyh cenabınıza kapu kethüdası nasb olunarak iktiza eden hâlikü'l-ba's ve isbat-ı müdde'a -i rızacûy-ı himmet-i bedrîleri dergah-ı âlî kapucubaşlarından Manastır kaymakamı sabık İbrahim Ağa nasb ve tayin olunmuş olduğundan mûmâ-ileyhin şimdilik umuruna ve mesalih-i sairesine taraf-ı saadetlerinden bir gûne müdahale ve ta'arruz olunmayarak ol tarafda olan Arslan Paşa ve sairlerinin tarafınıza celbiyle haric mahallere el uzatılmaması hususlarına dair mersul-ı savb-ı saadetleri kılınan emr-i alinin vusulünden bahisle ber-mantuk-ı irade-i seniyye bir gûne müdahale ve ta'arruz vuku'a gelmeyeceği hususlarını havi firistade ve ib'as buyurulan tahrirat-ı müşirileri meâl ve mezâyâsı rehin-i ıtıla'-i hulusrî olub icra-yı âmm ve riade-i seniyyeye masrûn olan himem-i şerifeleri ba'is-i mahzuziyet-i hulusrî olarak tahrirat-ı mersûle-i mezkûreleri hakipa-yı hümayun-ı şahaneye dahi arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i atıfet ifâza-i cenab-ı vezirileridir. Her halde emr ü ferman devlet-i aliyyeye inkıyâd ile ârâmiş ibâdı muceb ve saile itina buyuruldukda hakk-ı saadetlerinde müstelzim tezâyüd-i teveccüh-i âlî olmağla bundan böyle dahi muvâfık-ı irade-i seniyye harekâta sarf-ı zihn ve himmet birle hakk-ı şeriflerinde tevâfür-i teveccühât-ı haseneyi müntâc olur. ... mübâderet buyurmaları siyâkında kaime-i mürüvvet-allâme tahrir ve firistade-i savb-ı saadet-masirleri kılınmışdır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri budur.

Bundan akdem sûtûh eden irade-i seniyye mucebince Arslan Paşayı İpekden ihrac ve İskenderiyeye celb etmiş ve ol canibde olan adamları kaldırılmış olduğundan bahisle bilcümle evzâ'nızı usul-i devlet-i aliyyeye tatbikan rıza-yı âlîye mecd ve sa'î olduğunuz eğerçi mukaddemce taraf-ı müşrilerinden tahrir ve iş'ar olunmuş olub ancak el-haleti hazihi mûmâ-ileyh Arslan Paşa İpeke sekiz saat mesafede vaki' Gosine nam kasabada ikamet ederek paşa-yı mûmâ-ileyhin adamlarından kaldırılıb nezd-i şeridlerine celb ve İpek hanedanından rehn tarikiyle İskenderiyede olan kesanın ve Buhur ve Tergovişte ahalilerinin tahliye sebepleri hususunu dergah-ı âlî kapucubaşlarından İpek mütesellimi İbrahim Ağa tahrir ve ihtar eylemiş ise de henüz muktezası icra olunmadığı bu defa mütesellim-i mûmâ-ileyh tarafından inha olunub mukaddema bu babda sûtûh eden evamir-i seniyyeye dikkat ve hilafından mücânebet ve mucebince amel olunduğunu mübeyyin cevabname gelmiş iken henüz paşa-yı mûmâ-ileyh İskenderiyeye celb olunmayarak İpek civarında ikamet birle İskenderiyede olan kesanın sebilleri tahliye olunması ol babda müte'allık olan irade-i aliyyenin vaki' olan iş'arınızın mugâyiri olub bu hususu bundan böyle te'hir ve terâhî götürür mevâddan olmamağla mecbûl ... ve rüyet iktizası ve emr-i irade-i seniyye mantuk ve muktezası üzere paşa-yı mûmâ-ileyh kasaba-i mezbûreden dahi ayrılib İskenderiyeye celb ve rehn tarikiyle İskenderiyede olan adamların sebillerini tahliye ve vatanlarına iadelerine mezid-i itina ... me'mul ve rızacûyı ve fermanberî te'sirini biraz ve izhara himmet buyurmaları siyakında kaime-i mürüvvet tahrir.

Ber-muktezâ-yı irâde-i seniyye memuriyet-i müüşîrîleri vechle usât-ı re'âyânın kahr ve tedmîrleriçün başbuğla sevk buyuracakları asâkir-i mürettebenin şimdiye kadar terâhîsi müceb olan sebebin tafsîliyle zat-ı vâlâ-yı kerîmîlerinde olan cevher-i celâdet iktizâsıyla mahall-i ma'lûmeden ihzâr ve keyfiyet-i i'zâmları Rumili valisi ve bi'l-istiklâl Yanya ser-askeri devletlü Hurşid Paşa hazretlerinden istiş'âr buyurulan asâkir-i akrabâ-yı vezîrîlerinden felan ve felan kulları ma'iyyetiyle savb-ı memurelerine yevm-i ma'lûmda sevk ve tisyâr buyurulmak üzere iken ta'yînâtları idâresine memur kılınmış olan nüzül emini Kapucubaşı Süleyman Ağa'nın ser-asker-i müşârün-ileyh taraflarından Yanya ordusu ta'yînâtı idâresine memur ve Ohri'de olan topçu ve arabacı neferâtı dahi muttali' olmadıkları halde Manastır tarafına tesyîr olunmuş olduğundan bu keyfiyet asker maddesinin şîrâze nizâmına halel îrâs edeceği zâhir ise de yine meftûr oldukları şîme-i hamiyet muktezâsı üzere

asâkir-i matlûbenin ihrâcına tecvîz te'hîr buyurularak kangı cânibe gitmek ve kimin ma'îyyetinde olmak lazım ise iş'âr-ı savb-ı savâb-nümâ-yı düstûrîleri kılınmasını emr bu def'a şeref-vürûd eden bir kıt'a tahrîrât-ı seniyyeleri mezâmin-i inâyet-i ihtivâsı zevâyâ-yı zihn-i çâkerîye mevrûd kılındıkda cenâb-ı ni'me'l-meâb-ı düstûrîleri öteden berü devlet-i aliyyenin vüzerâ-yı izâmı meyânelerinde hayr-hâhı din ve devlet ve muhavvel-i uhde-i zâhirü'l-liyâkat-i dâverîleri kılınan hıdemât-ı seniyyenin ber-vefk dilhâh-ı âlî hüsn-i tesviyesi husûsunda bezl-i hamîyyetle isbât-ı müdde'â-yı rızâkârîye min külli'l-vücûh sarf-ı ... himmet-i vâlâ-nihmetle mevsûf ve ma'rûf oldukları hasebiyle ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleri zât-ı mekârim-simâtları gibi bir vezir-i seniyyü'l-huzzârın kesr-i nüfûz ve i'tibârını tecvîz buyurmayacağı bedîhî ve vâreste-i kayd ve işkâl olub ancak mukaddem Yanya ordusu nüzül emini olan Kapucubaşı el-Hâcc Edhem Ağa'nın vefâtı takrîbiyle tez elden ma'îyyet-i hazret-i müşârün-ileyhde idâre-i ta'yînât-ı askeriye zımnında bir nüzül emininin cüvûdu lazım gelmekle mûmâ-ileyh Süleyman Ağa bendeleleri hem kendü ordularını ve hem savb-ı devletlerinden gönderilecek askeri ta'yînâtlarını idâre etmek vechle nüzül emini ta'yîn eyleyerek keyfiyeti Babialî'ye inhâ etmiş ve ol vechle bâ-irâde-i seniyye nüzül emini nasb ve ta'yîn buyurulmuş olduğu ve mârrü'l-beyân topçu ve arabacı neferâtının dahi Manastır'a sevki mukaddem cenâb-ı sâmi-i elkâb-ı düstûrîleri neferât-ı mezkûreyi Ohri'den Manastır'a i'âde buyurmuş olduklarından celb ve ta'yîn buyurulacak başbuğ ma'îyyetiyle i'zâmları taraf-ı düstûrîlerine cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i vekâlet-penâhîden iş'âr buyurulmuş ve ser-asker-i cenâb-ı müşârün-ileyhe dahi bildirilmiş olduğundan bu sûrette savb-ı devletlerinden gelecek asker uzayub neferât-ı merkûme ol tarafda sefil kalmaktan ise asâkir-i matlûbenin vürûdunda celb ile ma'îyyetlerine iktizâsı üzere terfîk için olacağı zâhir ve meâl-i istiş'âr-ı hidîvîleri üzere fi'l-hakika asker-i merkûmun ber-vefk-i matlûb-ı âlî istihdâmı vüzerâ-yı izâmdan birinin ma'îyyetiyle olacağı ecilden ve el-hâletü hâzihî Yanya tarafının istiklâl-i tâmme ile ser-askeri cenâb-ı müşârün-ileyh olduğundan bilcemel memurin vüzerâ-yı izâm hazerâtının kangısına lüzûmu var ise anın ma'îyyet-i vezirânesine sevk ve i'zâm buyuruacağı bâhir idüğü beyânıyla bu asker husûsu ser-asker-i müşârün-ileyh hazretleriyle muhâbereden sonra kangı cânibe irsâlini tensîb buyururlar ise ol tarafa i'zâma himem-i vâlâ-nihem-i kerem-kârîleri ma'tûf ve masrûf buyurulmak niyâzı ve ber-vech-i muharrer ikmâli asker-i me husûsunda ibzâli şâyân buyurulan inâyet-i aliyye-i veliyyü'n-ni'amîleri bi'l-

vücûh senâkâr mütehasısların müftehir ve mesrûr ve ed'iyye-i hayriyye-i seniyyeleri muvâzebetine mecbûr etmeğin hemen cenâb-ı cihân-ı dâreyn-i sâye-i hidvîlerin zerî'a-i iftihâr-ı sadâkat-i ayîn eylemek du'âları tekrarı ibrâz-ı husûsiyetime bâdî olmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl keyfiyet mehâmîd-i âlem-i cihân-şümûl-i kerîmîleri buyuruldukda bundan böyle dahi me'lûfiyetle mübâhî olduğum mehâsin-i teveccühât-ı asdak-nüvâzîleri her halde hakk-ı çâkerânemde bî-dirîğ buyurulmak bâbında lutf ve ihsân devletlü inâyetlü atûfetlü re'fetlü eliyü'n-ni'am efendim sultanım hazretlerindir.

-326-

Devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzıhal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazimesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zerî'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmil-i tekrîm ve mezâyası münderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzileir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığımı ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi ariza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inâyetlü merhametlü veliyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efendim sultanım hazretlerindir. Her halde tahsil-i niknâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olamları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı veadad-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı veadad-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittılâ' -ı hulusurânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları muceb-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittılâ' kılınmış ise de be-tekrar

derbâr-ı ma‘delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vedad-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba‘d-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne‘l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusurânem me‘mul-i vedad-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri‘a-i tahrir-i rakime-i muhalsatım olmuşdur. Bi-mennihî Te‘âlâ reside-i savb-ı mekarim-pîrâ-yı vezirileri olub maksudum ancak merasim-i fermanb erîye ri‘ayet ve levazım-ı rızâcûyî ibrazına müsaberet birle teveccühat-ı seniyye hazret-i sahib-karânî ve hüsn-i inzar-ı aliyye-i cenab-ı mazhariyetleri ider Cenab-ı rabb-i vedûd-ı mübarek ve mes‘ud-ı vücud-ı inayet-âlûd veliyyü‘n-ni‘amanelerin sadme-i rüzgârdan masûn ve me‘mûn eylemek dua-yı hayrşyyeleri tekrar kılınmıştır. Ba-husus paşa eytamına vaktiyle müsaade-i seniyye-i veliyyü‘n-ni‘amaneleri buyurulacağı iş‘ârât-ı aliyyelerinden bir kat dahi mesrur ve fendime dua etdiğimi müstegan-ı ani‘l-bürhandır. Cümleye sebep felan yâdigârı olduğu efendime ta‘rif hacet olmayub ez-kazâ tarik-i caddede bulunmuş Bosna hududuna dahi muttasıl olub her gelen Bosna valilerinin ... girerek kendğye ferikate? etdirir. Efsunmudur başka habâset midir anlaşılamaz ancak her halde Hüda kerimdir efendim sağ ve var olsun. Ol dahi def olursa sâyende ne âlâm ve küdüret ne gamım var. Şâdım ki senin gibi veliyyü‘n-ni‘metim var. Mazmunu hasbihal-i bendeganem idüğü beyanı vesile-i arz-ı ubudiyet-menâsım olmuşdur. İnşâllahu Te‘âlâ meşmûl-i nigâh-kûşe-i seniyyeleri buyuruldukda me‘lûf olduğum teveccühat-ı mehâsin-âyât-ı alileri bundan böyle dahi hakk-ı bendegânemde ibkâ buyurulmak babında lutf ve ihsan emr ü ferman. Her halde tahsil-i rıza-yı yimn iktiza-yı hazret-i kitistânî mucib şeref-i dücihâmı derkar ve ber-mukteza-yı pederi savb-ı alilerine olan muhâvenet-i tâmme-i vedad-kesteri-i halisanem lazımesi üzere her halde hayr-hâhlık kasdına ibtidar üzere olmamla atûfet-karâ ... sultanım savb-ı mekârim-edeb-i müşiranelerine derkar ve pî-veste-i kemâl ve istikrâr idüğü vâreste-i ihtiyâz bürhan ve güvâh olan vedad ve muhâvenet ve muhâlasatım muktezası her halde hayr-hâh-ı bî-iştibâhları olmamla maksudum ancak her emirde rıza-yı yümni iktiza-yı cihandariye mütâba‘atla -327-

... Bundan akdemce Kavayede hanelerinde azimet esnasında pusu üzerine varub kemîngâhda olan hûn-havârânın tüfenkleri kurşunuyla sagir Ales mahdumları ve birkaç nefer adamları arsa-i .. ma‘dûm ve cenab-ı alileri dahi ara yerde mecrühü‘l-cenan magmûm olduklarını mübin firistade buyrulan bir kıta rakime-i aliyyeleri

varid ve mezâyâ-yihüzn ihtivasına ittılâ'ımız şârid olub hakk-ı alilerinde zuhur eden keder-i nâgihânı mükâfâtı havale-i dergah-ı ma'delet-penah-ı samedânî olarak zebân-ı celâdet iktirân-ı hazret-i ... ihkâk-ı hukuk maddeleri hâver nısfetve ma'deletden işrâk üzere olmağla tarafımıza dahi ârız olan hüzn bîgerân ve te'sîr-i ferâzân ile birûz mükâfâta nigerân olunduğu ve savb-ı alilerine derkar olan meyl ve vedad ve muhabbetimiz ve madem tezayüd bulduğu ve kazaya çare bîmâre teşebbüs ve emân -ı rıza idüğü beyanıyla tahrir-i rakime-i vedadkârîye ibtidar ve isâre-i savb-ı sa'adet-kararları kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ taraf-ı şeriflerine derkar olan vedad ve muhabbet ve muhâlasatım d-bâlâ idüğü ind-i alilerinde rûnümâ oldukda semt-i hayr-ı cemîle-i ilticâları me'mûlümüzdür. Bîmâre mültecâ-yı erbab-ı kalem ve matlabgâh-ı z-fünûn ahl-i rakm olan zat-ı ... ve kaffe-i umur-ı alileri mazhar-ı cenab-ı sübhani olmakdan hâlî olmamaları duası hitamında nümâyende-i muhlisanemizdir ki cenab-ı ni'me'l-meâb -ı atûfileri mecbûl oldukarı görölüb ancak hatır-ı hulusuride bir an dûr ve endişe-i hayalimizden dakika ve mehcûr olmayub her ne kadar gam ve end üh ile magmûm isem dahi mahzâ te'kîd-i halet ve ühüvvetimizi havi ve tecdîd-i kabâle-i hulusiyetimi muhtevi bir kıta kaime-i muhabbet-râsimemiz tahririne bâdî ve mahsus tatarım kulları vesatâtıyla fisristâde-i nâdî-i devlet-mübâdîleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her hal ve keyfiyat-ı şikeste-bâlleri takrir-i şukka-i bendeleri ma'lum-ı hidivileri buyuruldukda bundan böyle dahi taraf-ı halisanemizi karîb ve mu'bîr -ı hatır-ı mürüvvet-mefâtırlarından dûr ve hüsn-i teveccüh-i deruniyyelerinden mehcûr buyurmamaları halisanemizdir. Bi-meraların mazhar-ı enva'sürur ve ferihü'l-bâl buyurmaları mütemenna ve ehass amal-i senaveranemdir sultanım. Bi-mare tâbiş-i mücemmi' ... mahfel-i belga ve fazla olmak duaları hitamında ariza-i sena-gûy-ı müstedimleridir ki taraf-ı müstecemî'ü-ş-şeref revkanelerine derkar ve üstüvar olan hulus-ı derun-ı senaveriyet meşmunum lazimesi üzere her an ve zaman zikr evsaf-ı hamide ve tezekkür-i ihlas sütudeleriyle demekzar idüğümü arz ve beyana her ne kadar hâhişim derkar ise de kah duhan ziya kabilinden çubukum bir yana metruk genç nihan ve gah teraküm gavail-i müte'addideden tatarım başımdan afitan olarak pazara çılıb baş kabak seyran ve bais gülünç merdûman olduğumda zerre mikdarı kabahatim olmayub lakin şimdiye kadar cenab-ı rabb-i refet-meâb -ı kamilanelerine tahrir ve irsal etmediğimden ziyadesiyle hacel ve sersar olub işbu ayb ve kusurumuzu damen-i hata-puş cürm arzularıyla mestur buyurulmak niyazı babında ifa-yı merasim-

senaveriyetim zımında hassaten senanamemiz terkimine badi olmuşdur. Bi-mennihi Te'âlâ lede esa'dü'l-vürud malum-ı ilm-i re'fet-melzum-ı fazılaneleri buyruldukda taraf-ı sena-gûyların nüha-yı bi-hemta-yı me'arık-ıhtivalarından vürud münfekk buyurmayub teveccühat-ı atufet-ayatlarıyla is'ad ve şad buyurulmak niyaz-ı senaveranemdir efendim. Magzub-ı cenab-ı şehriyari olan Tepedelenli Ali Paşa haininin yanında oalrak derun-ı kalede mütehasıs güneh taifesinin temin ve ihracları hususuna irade-i seniyye müte'allık olduğuna binaen buyuruldu-ı alileriyle izzetlü Mehmed Bey bendeleri irsal buyurulmuş ise de merkûmların ısrarları hasebiyle avdet etmiş ve keyfiyet taraf-ı devletlerinden canib-i develet-i aliyyeye tahrir buyurulmuş ve ol babda mir-i mûmâ-ileyhbendeleriyle irsal kılınan nemika-i senaveri dahi aynen takdim buyurulmuş odlüğundan bahs ve beyan buyurularak bu tarafın vuku'atının savb-ı devletlerine işaret olunmasını havi ve izhar-ı hub ve müvalat-ı alilerini muhtevi bu defa tatarları bendeleri vesatatiyla meb'us-ı seviyy-i çakeri buyurulan bir kıta nemika-i halet enika-i alileri raha-i pira-yı vürud ve mefhum-ı mekarim mevhumuna ittılâ'-i senaveranem muhat ve mevrud olub bu vechle ibraz-ı müvalata vaki' olan himem-i seniyyelerinden memnuniyet-i vafire hasıl olmuşdur. Mir-i mûmâ-ileyhin avdetinden sonra magzub-ı merkûmun kapu bölükbaşısı Haris Laska iyâl ve evladıyla bir takrib derun-ı kaleden çıkmış ve ba'dehu Hasan Arza nam bölükbaşı dahi dehalet etmiş olub ancak magzub-ı merkûm mukaddema körfeze firar edüb ba'dehu bu tarafa gelmiş olan üç yüz nefer mikdarı selvet reayasını külliyyetlü akçe vermek bi'l-ittılâ' tuğyan etdirmiş ise de taraf-ı senaveranemden asker tayin olunarak etrafı kuşadılmış olmakdan naşi inşâllahu'l-aliyyü'l-kahhar avn ve inayet-i bari ile izmihlalleri kariben müyesser olacağı beyanıyla hssaten tefakkud-ı tab'-ı alileri siyakında nemika-i senakari terkim ve imla ve takdim-i seviyy-i mekarim-ıhtivaları kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede esa'dü'l-vusûl ba'd-ezin dahi canib-i riya mücaniblerin mezbûr teveccühat-ı derun buyurulmak ile vayedar-ı behcet ve müsar buyurulmak vabeste-i şime-i atıfetlerin takrir-i kullarıdır ki kapu kethüdası olduğum hala İskenderiye ve Ohri ve İlbasan sancakları mutasarrıfı devletlü Mustafa Paşa ahzretlerinin taraf-ı çæeraneme varid olub işbu takrir-i aciziye merbut olan bir kıta şukkasında İlbasan Sancağında Şubat Kazasında vaki' Garabuh Nahiyesi öteden berü İlbasan Sancağına mülhak iken bir kaç seneden berü liva-i mezbûrdan ifrazen Simak? Mukata'asına rabt olunmuş ise de çend sâlden berü liva-i mezbûr ziyadesiyle perişan ve lazım gelen hıdemat-ı

seniyyenin idaresinden gayrı mütehammil idüğü nümayan olmağla ancak bu hususda miri hazinesine bir gûne zarar terettüb etmemek üzere senevi mu‘ad olan bin beş yüz guruşdan ma‘ada beher sene beşer yüz guruş zammıyla yine İlbasan Sancağına rabt ve ilhak buyurulmasını ve meblağ-ı mezbûrun Avlonya mutasarrıfına mı yohsa canib-i miriye mi ne vechle irade-i aliyye sağ buyurulur ise ol vechle müşârün-ileyh tarafından a‘ta olunacağını tahrir ve iş‘ar ederç keyfiyet ma‘lum-ı rahimaneleri buyruldukda ol babda ve her halde emr ü ferman hazret-i men lehül-emrindir.

-328-

Cenab-ı saadet-meablarıyla bî-nihade derkâr olan be-her müvâlat-ı halisanemizin te‘kidini şâmil bu def‘â tatarları bendeleri yediyle itare-i seviyy-i senâveri buyurulan tahrirat-ı mürüvvet-ayâtları meali malum-ı hulusuri olub mahzuziyet-i vafire ve memnuniyet-i kesire hâsıl olmuştur. Zat-ı mealileriyle miyanede merbut olan hulus-ı vefa-mahsusumuz bir vechile hatırdan ihrac olur mevaddan olmayub ... tezaüf etmekde olduğu ifadesi vesile-i ibraz hulusumuz olmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl malum-ı mürüvvet-melzumları buyuruldukda ba‘d-ezin savb-ı halisanemizi derun-ı ziyâ-meşhunlarından dur ve mehcur buuyurmamaları menut-ı şime-i mürüvvetleridir. Bu defa memuriyet-i senâkâri olan hususatın istifsarı zımnında kemal-i lütf ve mürüvvetlerinden ve her hâlde gayretkeşliklerinden nâşi tatarları vesatatiyla irsal buyurulan kâime-i mürüvvet allameleri anâ melzib-i vusul olub bi'l-cümle meali idrâk-i halisanemiz ile meşmul olmuştur. Mah-ı rebîü'l-ahirin yirmi ikinci gecesi saat sekizde iken Ali Paşa nam hain iki bine karib asker ihrac ve tabyalarımıza hücum etmiş ise de iki taraftan ateş-cenk müşteil olarak gündüz saat dörde varınca imtidat olub... zafer ve fütuh-ı cânib-i islamiyeden vezân ve maksub-ı merkumun askeri inhizama yüz tutub hâiben ve hâsiren ric‘at etmişler olub yevm-i merkumda vuku‘ bulan muharebede ... asakir-i islam bekâm oldukları tafsilati ayendegânın ihbârından dahi reside-i sem‘-i tahkik buyurulmak gerekdir. Ve hain-i merkum tarafından etraf ve enhaba neşr-aracif ve ilka-yı fitne etmiş ise de bi-hamdullahi teala hiç birisi kârgir olamayub her taraftan suret-i inhizam ile nedamete düşar oldukları ve Tepedelen ve ol havali Arnavudluğu kuvve-i kahire-i hazret-i tacdâri ile cümlesi oturmuş olduğu ve Mora valisi sadr-esbak devletlü Hurşid Paşa efendimiz bi'l-istiklal Yanya canibi ser-askerliği ile memur ve tayin buyurulmuş olub el-haleti hazihi kendüleri Yenişehir taraflarına atf-ı licam-i atıfet ve Selanik ve

Kavala sancakları mutasarrıfı atufetlü Mehmed Paşa hazretleri bir iki konak ayruca müteveccih oldukaları tatar kullarının takrir ve ifadesinden malum-ı atufet-melzumları buyurulacağı ifadesi vesile-i ibraz ihlas-ı muhavenet şiârımız olmuştur. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i meşruh karin-i ilm-i atıfet-rehinleri oldukda ba‘d-ezin dahi canib-i ihlaskârların sebt-i sahaif teveccüh-i derun buyurmaları netice-i âmâl muhlıs-i sâfiyü'l-bâlleridir. Bu misillü maddelerden kisb ü kâr sazâdide-i mezheb-ebrâr değil ise de cenab-ı salahabet gerdar-ı asafilere sene-i maziyyede seferber bulunmak hasebiyle kâr-ı mezkûru ahz ve umur-ı sefer-i hayra sarf buyurub işbu otuz altı senesinin şâtır-hâne âvâidini masraf-ı mükeyyifât-ı bende-i peyman-e keyf idaresü için kullarına in‘am ve ikrama va‘d-ı ber-nüvaz-ı dâverileri sebkât etmiş olmağla İnşâllahu Te‘âlâ bade'l-îd bende-i kadim hulus-vahidleri himmet-i nâmiye asaf-ı menkabet-i vezirleriyle akd ancak neşat-engiz-i işreti ve nuş-i nemâle-i ber-meserret etdikce izdiyâd-ı eyyam-ı ömr ve devlet ve imtidad-ı hengâm-ı câh ve ikbâl ve übbetleri için ez-dil ü can zuhur edecek davât-ı hayriye icâbet-nişân-ı çâkeranemize taaşşukan ve gâm-ı ferda-yı âcizenemizin feramuşunu istihsalen avâid-i şâtır-hânenin kullarına in‘am ve ihsanıyla mesarîf nakl ve nuş-ı sâhir-i kemtâranemize iânet-i seniyye-i hidivâneleri şayan.

-329-

Malum-ı müşirileri olduğu üzere devlet-i aliyyenin kaffe emr ve iradesinin ber-vefk-i matlub rü'yet ve tensiki bendegan ve asdika-yı saltanat-ı seniyye beynlerinde müşterek bir madde olub ba-husus vüzera-yı izam hazeratı birbirlerine ale'd-devam merasim fütûhâtı ifa etmeleri ve her ne vechle olur ise bi'l-ittihad emr ü ferman-ı âlînin sür‘at-i infâziyetine dikkat eylemeleri şe‘ayir-i mahsusa-i dirayet ve sadakatden olduğundan ve zat-ı saadetleri dahi kâr-azmûdegî ve rüyet ile muttasîf vüzera-yı izam-ı salatanat-ı seniyyeden olduklarından böyle hususlarda bir gûne ilişik etmeyüb hemen her bir madde ittifak ve ittihad merasiminin icrasıyla suret-pezir olacağını bilerek Ali Paşa maddesine memur olanlar ve bi'l-husus saadetlü Rumili valisi hazretleriyle gönül birliği ederek ve benim tarafımdan şöyle olmuşdu. Felan canibinden biriyle oldu diyerek bir gün evvel ber-vefk-i matlub bir iş görmeğe ikdam buyuracakları zahir ve bir taraftan Ali Paşa ve mekirlerinin celb ve te'mini ve Ali paşayı terk ile taraf-ı devlet-i aliyyeye dehalet edenlerin taltif ve tekrimi irade-i seniyye muktezasından olduğu bâhir olub hasbü'l-beşeriyye bazı cihetlerden dolayı Ohri ve İlbasan sancakları ahalisinden bazı kesân dahi savb-ı saadetlerinden

mütevahhiş olarak Rumili valisi müşârün-ileyhe dehalet etmek lazım gelürse ma'dur olacaklarından başka müşârün-ileyhe dehalet devlet-i aliyyeye dehalet sureti olmağın bu babda cenab-ı saadetlerine dahi gîrân gelmemek iktiza edeceğinden gerek bu makuleler ve gerek Ali Paşadan yüz çevürüp ibraz-ı sadakat edenlere taltif ve istimâlet muamelesi eylemesi vali-i müşârün-ileyhe kat'î yazılmış olduğundan müşârün-ileyh muktezasını icra eyleyeceği zahir ise de cenab-ı müşirileri dahi bu babda ifa-yı lazıme-i dirayet-kârîye dikkat buyurmanız iktiza-yı maslahatdan olmağla ana göre harekete himmet buyurmaları siyakında kaime-i mürüvvet-allame tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl Debre ayanı Abbas Bey bendeleri mukaddem Rumili valisi müşârün-ileyhe gelerek saltanat-ı seniyyeye ibraz-ı inkıyâd eylemiş olduğundan bu defa hasbe'l-maslaha şeref-yafte-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı şahane mucebince mûmâ-ileyh Abbas Beye kapucubaşılık ihsan ve Debre ayanlığı dahi kendüye bâ-ferman-ı âlî ihale olunmuş olduğu malum-ı müşirileri buyruldukda zat-ı saadetleri mukteza-yı irade-i seniyye üzere Rumili valisi müşârün-ileyh ve sair memurlar ile gönül birliği ve ittifak ederek her halde ifa-yı memuriyete müsaraat buyurmaları me'muldür. Avlonya sancağında vaki' Berat Kalesine mütesellim ik'adıyla liva-i mezbûrun Ali Paşanın askeri ve adamlarından tasfiye ve tathiri hususuna olan memuriyet-i müşirilerini icra zımında evvela ilerü asker sevk ve irsal ve saniyen zat-ı şeca'at-simatları dahi bi'n-nefs hareket ve azimet ederek Berat Kalesinden ve sair esamisi iş'ar buyurulan mahallerden Ali Paşa takımının nez' ve ihrac olunduğunu el-hâletü hâzihi cenab-ı düsturileri Avlonya mutasarrıfı saadetlü Nurullah Paşa hazretlerinin ol tarafa vüruduna intizaren ârâm üzere oldukları ifadesini şamil reside-i muvakki'vusul evvela tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub bu suretle ittifak-ı irade-i keramet ikâde-i hüsrevâneyi muceb hareket-ı rüyet-mendâneye masrûf olan himem-i şerifeleri tamam-ı cenab-ı saadetlerinden memul olan gayret ve rızakârî ve salabet tesirini isbat etmiş olarak bâdî-i kemâl hatt ve tahsin ve rehin-pesend ve âferîn olmuş ve hâkipâ-yı hümayun-ı hazret-i padişahiye arz ile manzur-ı hümayun-ı şahane buyurulmuşdur. Zat-ı hidivi-simat-ı düsturileri kemal-i şeca'at ve salabet ile muttasıf ve devlet-i aliyyenin yüzünden nice nice hüsn-i hıdmet ve sadakat me'mul eylediği sadık-ı vüzera-yı izam-ı hamiiyet irtisamından oldukları ecilden muhavvel istibhâl-i müşirâneleri kılınan hıdemat-ı seniyye ve hutûb-ı cesimede ibraz-ı me'ser-i şükûre ve isbat-ı müdde'a-yı sadakat ve şeca'ate her

vechle teşmir-i sâk ve ihtimam ve gayret buyuracakları iltifâdı hakk-ı ehâkk-ı müşirilerinde derkar ve ifa-yı memuriyetlerinde te'kide hacet bırakmayacakları aşikar ve bu babda olan memuriyetlerini şamil mukaddem şeref-efza-yı sahife-i sudur olan ferman-ı cihan-metâ' hazret-i padişahiden cenab-ı şeriflerinin memuriyetleri Berata mütesellim ik'adından başka liva-i mezbûrun Ali Paşa askeri ve adamlarından ber-vech-i tasfiye ve tathiri musarrah olub Avlonya sancağının tathir olunduğu her ne kadar meâl-i tahrirat-ı müşirilerinden müstefâd ve liva-i mezkûr dâhilinde tathir olunan bazı kazalar ta'dâd buyurulmuş ise de Beratdan ilerüde olan Ergiri ve Peremet? Ve Mezakiye? Kazaları zikr ve beyan olunmayub ma'a-haza salifü'z-zikr Ergiri ve Permo? Kazalarının kaleleri olduğundan derunundan Ali paşa adamlarının ihracıyla liva-i mezbûr dahilen ve haricen henüz külliye istihlas olunmamış ise de işbu Ergiri ve Permed? Ve Mezakiye kazalarının ve sair liva-i mezbûr dahilinde o misillü zabt olunmaış mahaller var ise anların dahi mukteza-yı memuriyet müşirileri zabt ve istihlasına ikdam buyurmaları lazım geleceği vareste-i kayd iş'ar olmağla hasisa-i zatiye-i müşranleri olan gayret ve rıza-kârî ve fetânet ve şeca'at ve memuriyet-i düsturileri muktezası üzere zikr olunan mahaller henüz tahlis olunmamış ise bir an akdem Avlonya Sancağının haricen ve dahilen Ali paşa takımından tathirini mucib vesailinin sür'at istihsaline gayret birle ifa-yı memuriyet ve sbat-ı sadakate bezl-i himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet Tepedelenli Ali Paşanın Ohri ve İlbasan sancaklarında olan asker ve adamlarının bi'l-müdafâ'a livateyn-i mezkûreteynin istihsal-i zabt ve idaresi babında ısdar ve tisyar olunan emr-i âlî ve bazı vesâyâ ve iş'ârâtı mutazammın meb'us-ı savb-ı saadetleri kılınan tahrirat-ı halisanemizin vusullerinden bahisle ber-muceb-i irade-i seniyye mukaddemce iş'arları vechle Tiran tarafı ele alınmış ve bu defa dahi yümn-i teveccühat-ı şahane ile İlbasan Kalesi bilâ-gaile ahz ve zabt olunmuş ve İlbasanda bulunan mirmirandan Pasvantoğlu Abdullah Paşa vefat edüb cüz'î muhalefatı var ise de bir nefer yeğeninden gayrı kimesnesi kalmamış olduğunu havi ve paşa-yı mûmâ-ileyhin İlbasan sancağı dahilinde kain Selve? Kazasında olan adamları üzerine taraf-ı düsturilerinden sevk-i asker olundukda içinde bulunan tâb-âver olamayacaklarını derk ile Arnavud Belgradında olan Muhtar Paşa tarafına firar eylemiş ve Vraça nahiyesi ahalisi dahi ayaklanub paşa-yı mûmâ-ileyhin adamlarını ihrac birle anlar dahi mûmâ-ileyh Muhtar Paşa canibine girmiş olduğunu muhtevî bu defa firistade ve isrâ buyrulan tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı

rehin-i ittıla‘-i hulusuri olub bu vechle ifa-yı levazım-ı memuriyet ve sadakate vaki‘ olan ikdam ve himmetiniz vesile-i memnuniyet olarak tahrirat-ı mevrûde-i mezkûreleri hzur-ı mekarim-i menşur-ı cenba-ı cihandariye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âlem-şümû-i padişahi olmuştur.

-330-Cenab-ı rü‘yet-meâb-ı düsturileri saltanat-ı seniyyenin kemâl-i rızacûyı ve sadakat ile muttasıf vüzera-yı izamından oldukları haysiyetiyle emr ve irade-i padişahinin infaz ve icrasında ne vechle sarif-i nakdine-i ihtimam olacakları bedihiü’s-sübüt olan mevaddan ve bu babda savb-ı saadetlerine temhid-i mukaddemât ve ârâ ve irâe-i sûr ve inhâya hacet olmadığı üzere siperde-i uhde-i liyakatleri kılınan mevadd-ı mevkûlelerinin hüsn-i tensik ve intâciyla bi-havlullah ifa-yı memuriyet ve gayrete teşmir-sa‘id-i i‘tina ve himmet buyuracakları vazihâtdan olmağla bundan böyle dahi saadetlü Rumili valisi hazretleri ve memurini saire ile levâzım-ı ittihadâ riayet ile her halde icra-yı mukteza-yı memuriyet ve sadakate bezl-i miknet ve hal ve hareket-i müşirilerini per-der-pey Der-sadete iş‘ar ve işâret ve İlbasan sancağının kamilen kabza-i teshire geldiği meâl-i iş‘arlarından müstefâd ise de Ohri sancağının henüz ne vechle olduğuna dair tahrirat-ı müşirilerinde nesne yazılmamış olduğundan şimdiye kadar Ohri sancağı ele götürülmemiş ise anın dahi bir an aakdem zabt ve hüsn-i idaresiyle ifa-yı memuriyet ve isbat-ı gayret ve şeca‘ati muceb olur halatın ifasına bezl-i vüs‘ ve makderet ve ol vechle hakk-ı saadetlerinde ber-kemal olan teveccühat-ı seniyyeyi tezyide müsara‘at buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistade-i nâdî-i saadet-masirleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ lede şerefü’l-vusûl mûmâ-ileyh Abdullah Paşanın muhallelatında bundan akdem vaki‘ olan istid‘aya mebni müdahale olunmayarak terk ve in‘am kılınmış olduğundan cenab-ı müşirileri ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me‘muldür. Tepedelenli Ali Paşanın hareket-ı nâ-marziyesi cihetle Ohri ve İlbasan sancakları bundan akdem ilhâken cenab-ı müşirilerine ve derbendat nezreti dahi Tırhala mutasarrıfı saadetlü Süleyman Paşaya tevcih ve ihale olunmuş ve her bir sancak ve mahal uhdesine tevcih-i padişahi sebkate eden mutasarrıflar taraflarından zabt olunması hususu kat‘i irade-i seniyye-i mülükâne muktezasından olduğuna binaen keyfiyet mukaddem ve muahhar müşârün-ileyh Ali Paşaya yazılmış ve emr ü irade-i cihandari iktizası üzere hareket edeceğini müş‘ar birkaç defa müşârün-ileyhin tahriratı gelmiş ise de el-ân zikr olunan sancaklardan keff-i yedd etmemiş ve derbendat kazalarından dahi

askerlerini kaldırmamış olduğu bu defa tahkik olunarak bu suret usul-i imtisalkârîye mugayir olmak mûlabesesiyle bu defa cenab-ı sadetleri ve Selanik ve Tırhala sancakları ve İnebahtı ve Ağrıboz muhafızları hazeratıyla saadetlü Rumili valisinin her biri külliyyetlü asker tedarikiyle müşârün-ileyh Ali Paşanın derbendat ve sair kendü sancağından haric mahallerde askeri var ise bi'l-muharebe zecren ve kahren ihrac eylemeleri hususuna irade-i celadet-ifade-i şahane ta'alluk ederek mehâbet-rîz-i sudur olan hatt-ı hümayun-ı mülükâne mucibince müşârün-ileyhime başka başka evamir-i aliyye ısdar ve ol babda taraf-ı saadetlerine dahi başka bir kıta emr-i âlî tisyar olunmuş olmağla göreyim zat-ı besâlet-simâtlarını bu babda ibraz-ı gayret ve istikamet ve iktiza edenler ile merasim-i muhabere ve ittihadı riayet ederek müşârün-ileyh Ali paşanın kendü sancağından haric uhde-i müşirilerinde olan Ohri ve İlbasan sancaklarında ne makule askeri ve adamları var ise bir kere dahi irade-i seniyyeyi kendülere tefhim ve te'mîn ve istimâle ile re'y ve emân verüb kabul ve ısgâ ile oldukları mahalleri teslim edenleri celb ve taltif ve kabul etmeyüb inad ve ısrar ve muhalefete ibtidar edenlere hemen mukabele ederek bi'l-muharebe cebren ve kahren alâ-eyyi-hâl tard ve ihracları esbabının istihsaline mübaderet birle infaz-ı irade-i seniyyeye müsara'at buyurmaları hasren ve kasren zat-ı sadetlerinden matlub beyanıla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür. İlbasan sancağında olan ümerâ ve hanedânın ilticalarına mebni saadetlü Rumili valisi hazretleri tarafından haklarında hüsn-i şehâdet olunmuş ise de vali-i müşârün-ileyhin liva-i mezbûra ol vechle vaki' olan müdahalesi men' olunmak hususu Der-saadete gelen felanın vaki' olan tahririnden müstefâd olub ancak malum-ı müşirileri olduğu vechle Rumili valisi müşârün-ileyhe ve sair memur olan vüzerâyâ mukaddemce bâ-irade-i seniyye Ali Paşadan teneffür edenlerin celb ve te'min ve taltifi yazılmış olduğundan vali-i müşârün-ileyhin o misillü dehalet edenler haklarında vaki' olan hüsn-i mu'ameleden maksudur cenab-ı müşirilerinin hükümetlerine müdahale sureti olmayarak mutlaka rade-i seniyye iktizasını icradan ibaret ve ol vechle sudur eden irade mücerred Ali Paşanın ber-vech-i suhulet kesr-i kuvvet ve tenkili garzı hasıl olmakdan kifayet olduğu âşikâ rolub bi'l-garz Rumili valisi müşârün-ileyhin dahil-i hükümeti olan Paşa Sancağı kazalarından bazısının Ali Paşadan teneffür ve ve maslahatın uyuşuna? Bianen edeceği dehalet ve istîmânı taraf-ı müşirilerine ederek tarafınızdan kabul olunsa vali-i müşârün-ileyh canibinden

hükümetçe müdahale olundu yollu bir gûne itcinlik? Lazım geleceği ve şöyle böyle oldu denilmek icab etmeyeceği hasıl garaz Ali Paşanın min külli'l-vücuha kesr-i kuvver ve tenezzül mikneti olduğundan şimdiki halde böyle şeylere ilişilmek iktiza etmeyeceği indinizde zahir ise de bu defa dahi vali-i müşârün-ileyhe cenabınızın hükümetinize dokunacak vekâiki gözedüb böyle şeylerden ictinab ve iktiza eden mevadda sizinle muhabere eylemesi mahsus-ı tahrir olunmağla siz dah ana göre hareket ve müşârün-ileyhle her halde muhabere ve ittihad-ı kalbe dikkat ve hüsn-i hıdmet ibrazına müsara'ar buyurmaları ol taraflarda zahirenin killet ve nedreti cihetiyle ma'iyet-i düsturilerinde tahaşşüd eden asakirin idarelerinde zahmet ve zarurete düçâr olduklarından ma'iyet-i düsturielrine zahîre tertib ve tebrik nüzül emini tayin kılınması bu defa tevarüd eden tahriratlarında derc ve tezkâr buyurulmuş olduğundan gayrı bu keyfiyeti Der-sadete gelmiş olan felan dahi takrir eylemiş olmak takribiyle memuriyet-i müşirilerine nazaran zahire hususunda zahmet keşide olmaları tecviz olunmadığından iş'ar-ı müşirileri vechle zahire tertibi ve nüzül emini tanzimi der-dest ise de ol vakte kadar zahire maddesinde zaruret çekmemeleri garazıyla nüzül emini tayin ve zahire tertib ve neticeye kadar Manastıra civar olan kazalardan mümkünü mertebe zahire ve ağnâm tertib ve bir taraftan savb-ı saadetlerne tesrîb etmesi hususu bu defa saadetlü Rumili valisi hazretlerine tarafımızdan tahrir ve iş'ar kılınmış olmağla mukteza-yı mehâm-âşinâyı ve dirâyet-i düsturileri üzere bu babda dahi Rumili valisi müşârün-ileyh ile bi'l-muhâber ezahire tertibi ve nüzül emini ta'yinine kadar ma'iyet-i müşirilerinde olan asakirin zahire maddesinde giriftâr-ı zaruret olmamaları vesâilini istikmâle himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-mas'rleri kılındı.

-331-

Bundan akdem avâtıf-ı aliyye-i şahaneden taraf-ı müşirilerine ihsan-ı hümayun buyurulan beş yüz akçe atıyye-i seniyyenin ve Kaplan Paşazade Hacı Paşa ile ... (silik) ayanı Abbasi Beyin ma'iyet-i saadetlerine memuriyetlerini şamil gönderilen evamir-i aliyye ve vesâya-yı lazımevi havi risal olunan tahriat-ı muhlisînin vusullerinden ve ol babda ifa-yı mübtega-yı teşekkür ve mahmedetinden bahisle mukteza-yı memuriyet-i müşirilerin üzere güzerân eden şaban-ı şerifin yirmi birinci cumaertesi günü asakir-i külliye ile bi'n-nefs İskenderiyeden ahreket buyurularak Tirana üç saat mahalle vusullerinde Tiranda bulunan Abdurrahman

Beyin Masata? Tarafına firarına mebni canib-i müşirileri Tirana azimet birle Tiran Kalesini teshir ve Aşim ve Pejaz? Kaleleri dahi taraf-ı müşirilerinden gönderilen asakir tarafına zabt olunmuş olduğu ve zat-ı saadetleri kılâ'-i merkûme ahalisini güzelce yerleştikten sonra İlbasn canibine azimet ile bi-mennihî Te'âlâ vusullerinde iktiza-yı maslahata dair her bir hususu tahrir ve iş'ar eyleyecekleri ifadesine dair bu defa reside-i muvakkı'-i vusul olan tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub bu vechle ifa-yı teşekkür ve bi-tahsi lazıme-i memuriyetleri icrasına harekat-ı rüyet-mendâneyi der-pîş ederek kılâ'-i merkûmenin tez elden ber-vech-i suhulet zabt ve teshiriyle infaz ve emr ü irade-i seniyyeyi muceb hâlât-ı mergûbenin istihsaline vaki' olan ikdam ve ihtimamları tamam-ı zat-ı besâlet-şî'arlarından me'mul ve muntazır olan gayret ve sadakat ve besâlet ve şeca'at me'serini te'kid ve te'yid etmekle muceb tahsin ve mahzuziyet olarak hakipa-yı hümayun-ı şahaneye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âtifet ikâza-i cenab-ı padişahi olmuş ve bu vechle hareketleri nezd-i mekarim-vefd -i hazret-i kitî-sitânîde dahi bâdî-i muvahhat olarak hakk-ı müşirilerinde du'a-yı icabet-nümâ-yı ber-burdâriye bî-dirîğ ve erzân buyurulmuşdur. Cenab-ı hamiyet-elkâb-ı düsturileri devlet-i aliyenin gayûr ve şeca'at ve diyanet iel müştehir vüzerâ-yı izamından olarak her bir hal ve memuriyetlerinde saltanat-ı seniyyeye ibraz-ı hüsn-i hıdmet ve sadakat ederek nezd-i hümayun-ı şahanede makbulü'l-hademe olmaklığı iltizam etmiş oldukları ecilden bu babda dahi dâmen-i dermiyân-ı gayret ederek memdûh olmaklığa merdâne çalışacakları i'tikadı hakk-ı saadetlerinde derkar ve şimdiye kadar kılâ'-i mezkûre ahalisini matlubvechle yerleştirek İlbasana azimet ve kamilen kabza-i teshire getürmeğe müsara'at buyurmuş olacakları meâl-i iş'ar-ı müşirilerinden müstefâd olarak bu babda te'kide hacet olmayacağı bedihi ve âşikâr ise de evvel ve ahir savb-ı saadetlerine iş'ar ve beyan olunduğu vechle muavvel uhde-i müşirileri olan Ohri ve İlbasan sancaklarından Ali paşanın bir an akdem dest-i fesadının inkitâ'ıya işbu sancakların kamilen taraf-ı müşirilerinden zabt ve hüsn-i idare olunması akdem matlub-ı âlî olmağla hemen mukteza-yı gayret ve şeca'at ve sadakatleri üzere her ne vechle olur ise olsun ol taraflardan külliye Ali Paşanın fesadı elini kesüb uhde-i saadetinize muhavvel olan mahallerden tamamen ve kamilen zabt ve hüsn-i idaresiyle ifa-yı memuriyet ve isbat-ı rüşd ve sadakat ve gayret buyurmağa bezl mâ-hasıl liyâkat ve himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu

Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'mûldür.

Tepedelenli Ali paşanın seyyiât-ı sabıka ve lâhıkası cihetiyle te'dib ve gûşmâli emrinde celâdet-rîz-i sudur olan emr ü irade-i kâtı'a-i padişahinin icrasına ne suretle mübaşeret olunmuş olduğu mukaddem ve muahhar savb-ı şeriflerine yazılmış olan mevaddandır. Müşârün-ileyh bir taraftan izhar-ı suret-i rızacûyi etmekde ise de bir taraftan dahi mugâyiri hareket eylemekde olduğundan kavli fi'iline uymadığı nümâyân ve el-hâletü hâzihi kendüden bazı müte'allıkât ve mensûbatı dahi rûgerdân oluyor. Ez-cümle müteveffâ Palaslı Mehmed Paşazadelerden İsmail Paşa ve Ulüvv bey ve Sinan bey müşârün-ileyhin setm-didelerinden olduklarına mebni devlet-i aliyyeye olan sadakat ve ubudiyetlerini beyan ederek bundan akdem saadetlü Rumili valisi hazretleri nezdine gelmiş ve müşârün-ileyh hazretleri dahi haklarında lutf ve nevâzişi icra eylemiş olmağın bu vechle Ali paşayı terk ile devlet-i aliyye tarafına meyl ve dehalet edenlerin cümlesinin taltif ve ikramları hususuna irade-i inayet ifade-i cenab-ı hüsrevâne müte'allık olmağla zat-ı saadetleri dahi mecbûl oldukarı fetânet iktizası ve emr ü irade-i hazret-i padişahi muktezası üzer o makule Ali Paşayı terk ile devlet-i aliyye tarafına meyl ve dehalet edenlerin celb ve te'min ve taltif ve ikramalrı hususuna dikkar buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmışdır.

-332-

Tepedelenli Ali Paşanın vaki' olan istîmânı cihetiyle taraf-ı muhlisîden kendüye ne vechle cevab yazılmış olduğunu ve müşârün-ileyhin hafî ve celî bir gûne ifsâd ve tasallutu vuku'a gelmemesine i'tina eyleyerek Ohri ve İlbasan sancaklarının bir gün evvel zabt ve hüsn-i idaresine ikdam buyurmalarını mübîn gönderilen nemîka-i muhlisîye cevab olarak müşârün-ileyhin ol taraflara bir gûne fesadı sirâyet etmemesine dikkat olunarak mukteza-yı memuriyetleri üzere livâteyn-i mezkûreteynin zabtıçün güzerân eden şehir-i şabanın yirmi beşinci günü İskenderiyeden hareket ve azimet buyurulacağını ve Kalkandelenli Receb Paşa tarafından saadetlü Rumili valisi hazretleri bin nefer asker matlub eylemiş ise de paşa-yı mûmâ-ileyhin cenab-ı müşirilerine i'âneten memur olması lazımeden idüğünü şamil tevarüd eden tahrirat-ı müşirileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub ifa-yı memuriyeti mucib vesâil ve hâlâta i'tinaları cenabınızdan me'mul olan gayret ve şeca'at me'serini te'yid etmekle zeri'a-i mahzuziyet olmuşdur. Muahharan dahi

savb-ı saadetlerine iş‘ar kılındığı vechle Ali paşanın hareket-ı hâliyesine nazaran bir gün evvel zikr olunan sancakların taraf-ı müşirilerinden zabtına ikdam olunmak ferâiz-i hâliyeden ve mukteza-yı emr ü ferman-ı şahaneden olub meâl-i iş‘ar-ı müşirilerinden müstefâd olduğu vechle cenab-ı müşirileri dahi şimdiye kadar ol tarafdand hareket ve ifa-yı memuriyet etmek üzere azimet buyurmuş olmalarıyla hemen avn ü inâyet-i bâriye tevekkül ile nne vechle olur ise şu Ohri ve İlbasan sancaklarının bir saat evvel kabza-i tasarrufa idhâliyle Ali Paşanın dest-i fesadından tahlîsine himmet ve müsara‘at ve gayret buyurmaları kat’î-behâmızdan matlub-ı âlîdir. Kaldı ki mûmâ-ileyh Receb Paşa müşârün-ileyh Rumili valisi hazretlerinin matlub eylediği bin neferi göndermek üzere bundan akdem bâ-hatt-ı hümayun-ı şahane memur buyurulmuş olduğundan şimdi iş‘ar-ı müşirileri vechle tahvîl-i memuriyeti mukaddem ta‘alluk etmiş olan irade-i hümayuna müttakî olacağından nezd-i müşirilerinde dahi tecviz buyurulmayacağı zahir ve ma‘a-hazâ vali-i müşârün-ileyh ile cenab-ı müşirilerinin memur oldukları maslahat bir madde olarak beyninizde müşterek olacağı bahir olmağla hemen cenab-ı drayet-elkâb-ı müşirileri işbu hıdmet devlet-i aliyye hıdmeti olub gerek vali-i müşârün-ileyh ve gerek sair memurin beyninde müşterek olduğunu bilerek ifa-yı memuriyet ve gayret iel sizden me‘mûl olan sadakat ve şeca‘ati isbata ve hakkınızda derkar olan hüsn-i teveccühü tezyîde himmet ve müsara‘at buyurmaları memulüyle kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa‘adet-masîrleri kılınmıştır.

Ali Paşanın Ohri sancağında vaki‘ Istarova kazasında inşa etmiş olduğu kale ve kulelerde bölükbaşı ma‘iyyetiyle ikame eylediği neferatın ref‘iyle taraf-ı müşirilerinden zabt mukteza-yı irade-i seniyyeden olduğu kaza-i mezbûr ahalisine savb-ı saadetlerinden tefhim olundukda ibraz-ı inkıyâd ile derhal bölükbaşı ve neferat-ı merkûmeyi kale ve kulelerden tard ederek kaza-i mezbûr Ali paşanın adamlarından tahliye olunmuş olduğunu müş‘ar tevarüd eden tahrirat-ı düsturileri mezâyâsı ma‘lum-ı halisanemiz olub bu vechle ber-vech-i suhulet muhavvel uhde-i saadetleri kılınan memâlik zabt ve hüsn-i idaresiyle Ali Paşanın ol taraflardan dest-i mefsedetinin inkıtâ‘ını müstelzim hâlât-ı mergûbenin ikmâline masruf olan el-ân himem-i şerifeleri el-hakk zatınızdan me‘mulümüz olan rüşd ve dirayeti isbat ve te‘yid ve fermanberlik ve rızâkârık me‘serini ibrâz ve te‘kid etmekle muceb tahsin olaak tahrirat-ı müşirileri rikab-ı adalet-meâb-ı şahaneye arz ve takdim olunmuş ve nazar-ı kimyâ-me‘ser-i mülükâne ile meşmul buyurulmuştur. Cenab-ı rüyet-meâ-ı

müşirileri sadakat ve meser-i rızakârî ve besâlet ile mecbur olduklarına binaen memur oldukarı hususun muhavver layıkında tanzimiyle ârâ ve sûr irâesine hacet bırakmayacakları malum olmuş olduğundan hemen her ifa-yı memuriyet ve ibraz-ı sıdk ve istikamet ile hakkınızda hasıl olmuş olan teveccühat-ı seniyye-i şahaneyi ezher-cihet tevfir ve teksîre himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete müsâberet buyurmaları me'mûldür.

Ohride olan Ahmed Paşazade celaleddin Beye sühûn eden irade-i seniyyenin tefhimiyle Ohri Kaleisnden Tepedelenli Ali Paşanın adamlarının ihrac olunması vesâyâsı iş'ar ve ta'lim kılınmış ve mûmâ-ileyh inhâr-ı rûy-ı ita'at ile Osman Paşanın adamlarını kaleden ihrac ve ib'ad eylediğini savb-ı saadetlerine inhâ etmiş ve bu cihetle Ohri Kalesinin dahi ber-vech-i suhûlet Ali Paşa adamlarından tathiri hasıl olmuş olduğundan cenab-ı düsturileri İlbasandan hareket ve Ohriye azimet edeceklerini ve Peklin Kalesinden dahi Ali Paşa adamları tard olunarak Peklinli Süleyman Paşa ik'âd olduğunu ve bundan akdem ma'iyet-i düsturilerine bâferman-ı âlî memur ve tayin kılınmış olan Kaplan Paşa Hacı paşanın mugâyir-i rızayı âlî ta'allül ve hareketi zuhuruyla ma'iyet-i müşirilerinden firar etmiş ve memur-i muhafazası olduğu Draç Kalesini boş bırakmış olduğuna binaen irade-i seniyye zuhuruna kadar kale-i merkume muhafazasına silahdarlarını tayin eylediklerini ve Şehsüvar Paşzade İbrahim Beyin itlâkını mutazammın sudur etmiş olan emr-i âlî i'tâ ve kendüsü hanesinde iskan ve îvâ kılındığını şamil tevârüd eden tahrirat-ı müşirileri mezâyâsı malum-ı halisanemiz olub mûmâ-ileyh Celaleddin Beyin âkılâne davranarak Ohriyi tathir ile devlet-i aliyyeye ubudiyetini isbat eylemesi vesâilinin istihsaline ve uhde-i saadetlerine tevcih-i pâdişâhî sebkât etmiş memâlik zabt ve hüsn-i idaresini icab eder mevâdın ikmâline masruf olan himmetleri zat-ı şerifinizden memur olan dirayet ve gayret-me'serini isbat etmekle vesile-i mahzuziyet olarak tahrirat-ı vâride-i düsturileri emel-bahşâ-yı hazret-i cenab-ı cihandarîye arz ve takdim ile manzur-ı hümayun buyurulmuştur. Evvel ve aher taraf-ı saadetlerine yazılmış olduğu vechle Tepedelenli Ali Paşanın dest-i mefsedetinden ol tarafların kamilen tahsiliyle vedi'a-i cenâb-ı bârî olan aceze-i ra'iyet ve sükkân-i memleketin ezher-cihet ferah ve asayîşi kat'î-i matlub-ı âlî ve bu hususa i'tinâ memurin-i devlet-i aliyyenin mütemettim-i zimmet mesarifatı olduğu zahir ve bedihi ve mûmâ-ileyh hacı Paşa ol suretle ma'iyet-i müşirilerinden

fırar ederek Draç Kalesi

-333-

muhafazasını bırakmış olduğundan şimdilik silahdarları mûmâ-ileyh bendeleri ikâmet ve emânet vechle Draç gümrüğü idarelik lazım gelüb mûmâ-ileyh Hacı Paşanın dahi afvı yahud te'dibi cenab-ı müşirilerinin re' yine muhavvel mevaddan olub emr ü ferman-ı şahane dahi bu usulü havi olmağal mukteza-yı fetanet-i düsturileri üzere bir an akdem muhavvel uhde-i saadetleri olan memalik kamilen zabt ve hüsn-i idaresiyle ifa-yı memuriyete ve silahdarları mûmâ-ileyhi şimdilik kale-i mezbûr muhafazasında ibkâ edüb imânet vechle gümrül-i mezkûrun idaresine mübaderet ve bi-mennihî Te'âlâ bundan sonra işbu Draç hususunun kararı taraf-ı müşirilerine yazılacak olduğundan zat-ı saadetleri her halde isbat-ı dirayet-kârî ve sadakate sarf-ı liyâkat buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me'mûldür.

Tepedelenli Ali Paşanın şimdiye kadar vaki' olan hilaf-ı rıza hareketine binaen müşârün-ileyhi te'dib ve terbiye zımında uhdesinde olan derbendat nezareti sarf ve tahvil olunmuş ve Ohri ve İlbasan sancakları dahi cenab-ı müşirilerine ihale ve teveccüh kılınmış ve iktiza eden vesâyâ ve tenbihât mukaddem taraf-ı mecânemizde savb-ı düsturilerine yazılmış olduğundan zikr olunan sancakların zîr-i dest zabt ve idareye almak vesâilini istihsale himmet buyuracakları âşikâr ise de el-hâletü hâzihi husus-ı mezbûra dair bir gûne tahriratları tevarüd etmemiş olduğundan geçen gün müşârün-ileyh Ali paşanın i'tizarı şamil varid olan tahriratına taraf-ı muhlisiden ne suretle cevab yazılmış olduğu taraf-ı müşirilerine iş'ar ve şimdiye kadar Ohri ve İlbasan sancaklarının zabt ve rabtı emrnde olan tedabir ve keyfiyatın iş'arına ibtidar buyurmaları tahrir ve tezkar kılınmış olub ancak zikr olunan sancaklar uhde-i düsturilerine ihale olunalı haylû vakit olmuş ise de bu ana kadar zusulü haberi bile geldiğinden nasıl e tdiğiniz ve zîr-i sabt ve idareye almakda takayyud edüb etmediğiniz malum olamayub ma'a hâzâ bu husus mevad-ı mu'tevâdan olarak bir gün evvel tanzimi matlub olmağın zikr olunan Ohri ve İlbasan sancaklarının istihsal-i zabt ve idaresi üzere takayyuda mısınız yohsa henüz maksud-ı âlî hasıl olamamış mıdır? Eğer el-ân salifü'z-zikr sancakları zabt ve idareye şüru' etmemiş iseniz mukaddem ve muahhar vaki' olan iş'ar-ı muhlisî vechle zikr olunan sancakların zabt ve rabtına muhâl-i ihtimam ve dikkat buyurarak keyfiyet ve tahkikatı îzâhen ber-

vech-i ta'cîl bu taraf iş'âra himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde.

Ali Paşa takımından re'y ile hurûc edenlerin te'minleri lazımeden ise de cümlesinin hâl ve mişvârları bir olmadığından hane ve vatanlarına gönderilmekte be'is ve mahzûr olmayanları tehçîr olunub mahzur mülâhâza olunanlara dahi yine emniyet verilerek kimi vüzerâ dairelerinde tevkif ve kimi münasib mahallere irsal olunarak cemiyetlerinin tefrîki memurların re'yelerine ihale olunması hususna irade-i seniyye-i mülükâne müte'allık olmuş ve keyfiyet savb-ı mecânemizden cümle memurlara yazılmış olmağla o makule re'y ile huruc edenlerden hane ve vatanlarına gönderilmekte be'is ve mahzûr olmayanlar ttehcîr olunub mahzûr mülâhaza olunanlara dahi yine emniyet verilerek kimi vüzerâ dairelerinde tevkif ve kimi münasib mahallere irsal olunarak cemiyetlerinin tefrîki cenab-ı saadetlerinin dahi re'y-i müşirilerine muhavvel olduğu beyanıyla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl her halde ifa-yı alzîme-i dirayet-kârî ve fetânet himmet buyurmaları me'mûldür.

Yanya kalesinde olan Ali Paşa tarafdarlarının celb ve te'minleriyle paşa-yı merkûmun şikestî-i yazu-yı iktidarı esbabı istihsal olunmak mukteza-yı maslahatdan ve bu duret ârâ-yı sâ'îye a'mâ ile husul-pezîr olacağı vâzihâtdan olduğuna binaen Ohri ve İlbasan ve Prizrin sancaklarında olan toskalardan el-hâletü hâzihi Yanyada Ali Paşa tarafdarlığında olan akaraba ve ta'allukâtları paşa-yı merkûmdan rû-gerdân olarak berü tarafa dehalet ederler ise kendülere re'y ve emân verileceği ve paşa-yı merkûm tarafdarlığında ısrar ederler ise o makulelerin berü tarafda olan mal ve emlaklarını Mustafa Paş hazretleri ve Prizrin mutasarrıfı tahrib edecektir deyu o makule toskalar var ise beyan ve i'lan eylemesi bu defa savb-ı muhlisiden saadetlü Rumili valisi hazretlerine ve Prizrin mutasarrıfına başka başka yazılmış olmağla zat-ı saadetleri dahi Ohri ce İlbasan sancaklarına olan toskalardan Ali Paşa tarafdarlığında olan toskalar berü tarafa dehalet etmez ve Ali Paşa tarafdarlığında ısrar eder iseler o makule toskaların berü tarafda olan mal ve emlakalrı tahrib olunacağı akraba ve ta'allukât ve sair tarafdarlarına beyan ve işbu iradeyi kendülere tefhim ve i'lan ederek celb ve te'minleri esbab ve vesâilini istihsale ihtimam ve mübaderet buyurmaları.

-334-

Bundan akdem taraf-ı müşirilerinden birer suretle firar edüb Ali Paşa tarafında

bulunan günahların? Bi't-temin celbleri lazımeden ve bunların celbi Ali Paşanın bir an evvel def' gairesini mucceb olacağı bediyihâtdan olduğuna binaen cenab-ı düsturileri mukaddem benden mütevahhiş olarak Ali Paşa tarafında bulunmuş olan günahlara? Devlet-i aliyye re'y vermiş ben dahi re'y ver dim. Tevahhuş etmesünler gelsün diyerek taraf-ı saadetlerinden re'y verildiğini berü tarafda olan akrba ve ta'allukâtlarına neşr ve i'lân ile anların dahi celb ve te'minleri vesâilini istikmale müsara'at buyurmaları iktiza-yı maslahatdan olduğu beyanıyla tahşiye-i kaime-i meveddete ibtidar olundu.

Bunda akdem Draç mukata'ası mertebe-i mirmiranî ile Kaplan paşazade Hacı paşanın uhdesine ihale olunmuş ise de paşa-yı mûmâ-ileyhin ma'iyet-i saadetlerinden kararına mebni kale-i merkûme ol havalinin kilidi mesâbesinde olarak gereği gibi hıfz ve hırâseti lazımeden olduğundan mukata'a-i merkûmenin taraf-ı müşirilerinden zabtı zımında bir kıta emr-i şerif ısdar ve tisyarı mültemis-i düsturileri olduğu felanın şifâhen vaki' olan tahririnden müstefâd olub mukaddemce paşa-yı mûmâ-ileyhin firarıyla kale-i merkûmeye li-ecli'l-muhafaza silahdarlarını tayin buyurmuş oldukarı tevarüd eden tahriratlarında muharrer olduğundan ve mukata'a-i merkûmenin bunda böyle suret-i kararı taraf-ı şeriflerine yazılacak idüğünden şimdilik emâneten mukata'a-i merkûmeyi zabt ve idareye ve kale-i merkûmeyi muhafaza buyurmaları hususuna irade-i seniyye ta'alluk ederek keyfiyet ol vakt yazılan cevabnamemizde beyan ve tezkri kılınmış ise de felan merkûmun bu defa i'zâmı zıkr olunan cevabnamemizin taraf-ı saadetlerine vusulünden mukaddem olmak iktiza edeceği zahir ve şimdiye kadar keyfiyet malum-ı düsturileri oarak emâneten mukata'a-i merkûmenin idaresiyle Draç kalesinin layıkıyla muhafazasına himmet buyurmuş olacakları bedihî ve bâhir ise de işbu Draç mukata'ası maddesi bu tarafda der-dest müzakere olub bu babda şeref-sünûh edecek irade-i seniyye bundan sonraca tarafınıza yazılacak olmağla cenabınız mukaddem vaki'olan iş'arımız vechle himmet buyurmaları siyakında kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i savb-ı sa'adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te'âlâ lede şerefü'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me'mûldür.

Tepedelenli Ali Paşa maslahatına dair şimdiye kadar sünûh eden her bir emr ü irade-i seniyye-i şahane cenab-ı müşirilerine memurin-i saireye etrafiyla yazılmış ve geçenlerde paşa-yı mûmâ-ileyhin bazı mahalle harem ve eşya nakli Demanto Gramenk? Nam zimmînin dahi aralık aralık canib-i diğerre gidüb geldiği istihbâriyla

kendüsünde şa‘ibe za‘f-ı rû-nümâ olduğuna binaen paşa-yı mûmâ-ileyhin bir tarafda kaçırılmaması ve mesfurun dahi ele getirülmesi hususu evamir-i şerife ısdarıyla tavsiye ve te‘kid kılınmış ise de mûmâ-ileyh Ali Paşa gayet hilekâr ve envâ‘ fesad ve desise ile şöhret-şi‘âr olduğuna nazaran bir an akdem gailenin indifâ‘ı tedbir ve çaresine bakılmak ehemmi-i umurdan olmakdan naşi saadetlü İnebahtı mutasarrıfı Pehlûvan Paşa hazretlerinin bir an akdem Nardaya vusule gayret eylemesi ve saadetlü Rumili valisi hazretlerinin dahi bir gün evvel Görice ve Kolonya üzerinden Yanyaya duhule ikdam eylemesi ve cenab-ı müşirilerinin Berat gailisi ber-taraf etmesi hususuna irade-i seniyye-i padişahi müte‘allık olmuş ve müşârün-ileyhümânın ol suretle olan memuriyetleri başka başka evamir-i aliyye ısdarıyla tenbih kılınub ol babda taraf-ı müşirilerine hitaben dahi mahsus bir kıta emr-i şerif tisyar olunmuş olduğundan muktezasının icrasına müsara‘at buyuracakları zahir ise de el-hâletü hâzihi an-be-an kış gelmekte olup bu madde ise begâyet ehemmi ve vakt geçmeksizin gaile-i merkûmenin def‘i kemaliyle matlub ve müstelzim olduğundan ve bir kadem akdem Berat gailisinin ber-taraf olması çaresine.

Bakmanız kat‘î matlub-ı cenab-ı şehriyârî idüğünden artık keyfiyetin evvel ve âhirini tefekkür buyurarak ne vechle olur ise bir kadem akdem gaile-i mezkûrenin ber-taraf olmasının çaresini bulub icra-yı irade-i seniyyeye müsara‘at buyurmaları dirayet-i zatiyelerine muhavvel idüğü beyanıyla kaime-i meveddet-allâme tahrir ve firistâde-i nâdî-i sa‘adet-masîrleri kılınmıştır. İnşâllahu Te‘âlâ ber-vech-i muharrer harekete himmet buyurmaları me’mûldür.

-335-

Uhdenize tevcih ve ihsan buyurulan rütbe-i mirmiranînin teşekkürünü havi ve mukteza-yı irade-i seniyye üzere biraderiniz Abdurrahman Beyin i‘dâm ve izâlesine ve uhdenize muhavvel olan mahallerin zabt ve idaresi esbabının istihsaline sa‘y ve ikdâm olunacağını ve İskenderiye mutasarrıfı hazretleri tarafından tarafınıza bu babda olan suret-i i‘âneyi muhtevî bu defa varid olan tahriratınız manzur ve mefhumu malumumuz olup ifa-yı lazıme –i şükr-güzârı ve mahmedete derkar olan i‘tina ve dikkatiniz bâdî-i mahzuziyet olarak tahrirat-ı mersuleniz hakipa-yı hümayun-ı mülükâneye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âtifet ikâza-i tâcdârî buyurulmuştur. Cenabınız erbab-ı rüşd ve dirayetden olduğunuz cihetiyle hakkınızda hüsn-i teveccüh-i âlî derkâr ve me’mul olduğunuz hıdemâtın te’diyesine bezl-i makdûr edeceğiniz malum ve bedidâr olup mir-i merkûmeun i‘dâm ve izâlesi

ve uhdenize muhavvel mahallerin tarafınızdan zabt ve hüsn-i idaresi emrinde muktezî olan i'ânenin ifasına himmet edeceğini mübin müşârün-ileyhin dahi tahriratı tevarüd etmiş ve tarafımızdan yazılan cevabnamede bu bada tarafınıza ezher-cihet lazıme-i i'ânenin ifasına himmet eylemesi teb yînve tezkâr kılınmış olmağla görevim cenabınızı memuriyetiniz muktezası üzere bu babda ne vechle gayret ve sadakat ibrâz ederek infaz-ı emr ü irade-i seniyyeye gayret ve uhdenize muhavvel mahallerin dahi tarafınızdan zabt ve rabtıyla hüsn-i idaresi esbabını istihsale mübaderet birle cenabınızdan me'mûl ve muntazır olan gayret ve sadakat-me'serini ibraz ve izhar ile hakkınızda olan hüsn-i teveccüh-i âlîyi tre'yid ve tasdîka bezk-i nakdine-i makderet eylemeniz için kaime tahrir ve risal olunmuşdur. İnşâllahu Te'âlâ vusulünde ber-vech-i muharrer harekete dikkat eyleyesiz.,ohri ve İlbasan sancakları ilhâken uhde-i müşirilerine teveccüh buyurulmuş olduğundan İskenderiyeye taraf-ı saadetlerinden bir mütesellim nasbıyla zat-ı saadetleri hemen bi'n-nefs livateyn-i mezkûreteyne azimet ve yahud aher münasib adam irsaliyle tezelde zabt ve hüsn-i idaresine dikkat olunmasına i'tinâ kılınmasını şamil mersul seviyy-i saadetleri kılınan tahrirat-ı hulusrînin vusulünden bahisle Ohri ve İlbasan sancaklarını zabt ve rabta ve ahalisini celb zımnında bi'l-icab İskenderiyeye mütesellim nasbı ve lazımu'l-muhafaza olan serhadâtın istihkâmı ile zat-ı saadetleri müstagniyen? Billahi teâlâ işbu mah-ı şabanü'l-muazzamın yirmi beşinci günü asakir –i külliye ile İskenderiyeden hareket ve Tirana kadar azimet buyuracaklarını havi firistade ve ib'âs buyurulan tahrirat-ı müşirileri meâl ve mezâyâsı rehin-i ittılâ-i hulusrî olub ifa-yı mukteza-yı memuriyete derkâr olan sa'y ve ikdâmları bâdî-i mahzuziyet-i hulusrî olarak tahrirat-ı mersule-i mezkûreleri hakipa-yı hümayun-ı mülükâneye arz ve takdim ile meşmûl lehâza-i âtifet ikâza-i cenab-ı cihandarî olmuşdur. Zat-ı saadetleri devlet-i aliyyenin hamiyetkâr ve rüyet-şi'ar vüzerâ-yı izamından olarak memur oldukarı mehâm-ı celîle ve hıdemât-ı aliyyenin ber-vech-i matlub rü'yet ve tesviyesine bezl-i iktidar buyuracakları bedihiyâtdan olduğundan ol babda te'kid-i vesâyâdan müstağnî oldukları zahir ise de memur oldukları maslahat bir vechle mesalih-i saireye mukayyes ve mümâsil olmayub bi'l-vücu sarf-ı kudret ve ihtimam ve dikkat olunacak gâyetü'l-gâye mehemm ve mu'tenâ mevaddan olub şöyle ki livateyn-i mezkûreteynin ne vechle ve ne tarik ile olur ise olsun bir an evvel taraf-ı saadetlerinden zabt ve rabtı ve hüsn-i idaresi esbabının istihsaliyle icra-yı mukteza-yı irade-i kâtı'a-i mülükâneye ikdâm ve dikkat ve müsara'at buyurmaları

akdem matlub-ı âlî olub taraf-ı devlet-i aliyyeden zat-ı sadetlerine her ne vechle iktiza eder ise i'ânede dirîğ-i himmet olunmayacağı bî-şekk irtiyâb olduğuna binaen zat-ı saadetleri dahi askeriniz müstevfî değil ise teksir ederek alâ-eyyi-hâl bir kadem-i akdem şu Ohri ve İlbasan sancaklarını zabta ikdam ve gayret eylemeleri lazımeden ve kat'î irade-i seniyye muktezasından olmağla mevbûl oldukları âşinâyı ve rü'yet iktizası ve mukaddem ve muahhar sünûh eden irade-i şahane muktezası üzere askeriniz müstevfî olmadığı halde teksir ederek her ne vechle ve ne tarikle olur ise olsun alâ-eyyi-hâl zikr olunan Ohri ve İlbasan sancaklarının zabt ve rabtıyla hüsn-i idaresi hususuna mezid-i i'tina ve dikkat ve bu babda zerre kadar tesâmuh ve terâhîyi tecvîz etmeyüb kaffe-i maktûrunuzu sarf ederek hemen mütevekkilen alâllah ifâyı memuriyet ve icra-yı irade-i seniyye müsara'at birle uhde-i saadetlerine tavsiye-i padişahi sebkat etmiş olan Ohri ve İlbasanın kamilen dest-i âherden tahlisiyle şeca'at ve salâbet ve sadakat-me'serini isbata ve nezd-i âlîde rehîn-sepend olacak hıdmet ibrazına bezl-i vüs' ve tâkat ve seri'an cevabını iş'ar ve işaret buyurmaları siyakında avn ü inayet-i bârî ile bu günlerde Kolaşın usâtının suret-i nizamına teşebbüs olunmağa usât-ı merkûmûndan İskenderiye hududu dahilinde Akova ve sair mahallere firar eder olur ise kabul olunmamak ve yahud cezaları terkîb kılınmak hususunu hudud-ı İskenderiye zabitanına tahrir ve tenbih buyurmaları me'muldür.

-336-

Mir-miran-ı kiramdan hala Dudakin Sancağı mutasarrıfı saadetlü Numan Paşa hazretleri inha olunur ki avn ü inayet-i canib-i bari ve yümn-i teveccüh-i hazret-i şehriyari ile manzur-ı padişahî olan Tepedelenli Ali Paşa hain-i din u devletde mütehassıs olduğu kalenin karşusunda olub bütün bütün itimad eylediği adayı iş bu mah-ı Şabanü'l-muazzamının onuncu mübarek sebt gecesi saat sekizde yürüyüş? ile zabt olunub birkaç gün zarfında bütün bütün makhûrun gailisi ber-taraf olması eltaf-ı hafıyye-i ilahiyeden memul idüğüne mebni maiyyetimizde olan Üsküb Sancağı mutasarrıfı saadetlü Malik Paşa hazretleri Priştine'ye iade olunmuş olmağın bundan akdem Priştine'de bazı müfsidin ikâd-ı te'sire-i fitneye cesaretlerine binaen bir mikdar kîl ü kâl olduğundan o misillü hareket-ı nâ-bercâya cesaret edenlerin haklarından gelineceğinden bahisle paşa-yı muma-ileyhin reyine mütâba'at ve hüsn-i muaşeretleriyçün buyuruldu ısdar olunmuş ise de hasbe'l-iktiza taraflarınızdan dahi merasim-i ianet-kârîye riayet ve paşa-yı muma-ileyhin Priştine'de ârâm ve istirahatı

esbabının istihsaline dikkat etmeniz babında Divan-ı Rumili ve Nezaret-i Derbendat ve bi'l-istiklal canib-i ser-asker ve ordu-yı Yanya'dan iş bu buyuruldu tahrir iş bu takarrub eden ramazan-ı kesirü'l-feyzatda fukara ve bendegâna meftûh ve mebsût olan hân-ı pür-inayetlerinde bulunmak istemesiyle yedi kavanoş erçâl-ı mütenevvi'a ve üç kavanoş işribe-i mütenevvi' iki sandık derununa mevzu'an tesyîr-i savb-ı me'âlîleri kakmış olmağla her ne kadar naçiz ve cüz'î layıksız bir dost-âviz ise de mecbûl ve meftûr oldukları şîme-i atıfet-meşime-i hatır-sâzîleri muktezasınca karîn-i kabul buyurularak bende-i bî-merâların rehin-i meserret ve hubûr buyurulmak babında lutf ve ihsan veliyyü'n-nimet bî-imtinan bî-merâl tantana-gûş-ı devlet asafaneleri reside-i rub' meskûn ve tedâbir-i sâiyye ve efgân-ı sâkibeleri her halde mukârin-i tevfiyat-ı cenab-ı hüdavendiçün ve mefahir-i gaybiyye-i ilahiyye ile her dem ve anları galib ve zafer-nümûn olmaktan hâlî olmamaları da'vât ve icabet-âyâtı ba'de'l-ikmal ber-âverde-i muhlis-i sıdk-makrunları budur ki zat-ı mekârim-i ihtiva-yı hidivîleriyle meyâne-i hulûs-metâne mün'akid ve müstahkem olan mehr ü müvâlât-ı râyikâne redd ü müvâsât-ı layikanemiz mühr-i rehin-i faikane ile mütehattim olmak mûlabesesiyle her bâr midhat-ı evsâfa kerimü'l-ittisafıyla evkât-güzâr ve ihtisas-ı hatr-ı atr-ı atıfet-menâslarına nigehdâr üzere iken İskenderiyeli Mahmud nam kullarının Belgrad'da bâ-hüccet-i şer'iyye temellük eylediği dekâkîn ve odaların merkûmun zabt ve rabtı hususuna devlet ve ikbal-i ebedî ve übbühet ve iclâl-i sermûy ile sağ ve var olsun. Arzihal-i kullarıdır ki zat-ı devlet-i veliyyü'n-ni'amanelerine derkar olan sıdk-ı derun-ı vüfûr-ı ihlas-ı bendeganemiz lazimesi du'a-yı devam-ı devletleri hıdmetinde pâ-bercâ-yı merkez kıyâm olduğum arz ve iş'arına zeri'a-cûyân iken bu defa isâre-i savb-ı çâkerî buyurulan bir kıta emirname-i merhamet-kesterîleri reside-i anâmîl-i tekrîm ve mezâyası mûnderic havsala-i tefahhum tefhîm kılınub ol vechle merasim-i bende-nüvâzî ve levazım-ı şime-i inâyet-sâzîleir tetmim buyurulduğu mûris-i ibtihâc ve nüzhet-i azim olmuş idüğü ve canib-i veliyyü'n-ni'amanelerinden gördüğüm iltifat-ı mekarim-fâhire-i inâyetleri bir vechle ferâmûş-ı âlûd hâlâtdan olmadığını ve tecdid-i ubudiyet-i bendegânemi havi arıza-i bendegâneme ictisar kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ meşmûl-i âlem-sâmîleri buyuruldukda mecbûl olduğum meymenetgâh-ı teveccühât-ı seniyyeleri mâdem üzerimde ibkâ ve şâyân buyurulmak babında lutf ve kerem ve atâ devletlü inayetlü merhametlü veliyyü'n-ni'am ve kesirü'l-lutf ve'l-kerem efneedim sultanım hazretlerindir. Her halde tahsil-i niknâm ile nâil-i dest-mâye-i merâm ve

zîbende-i mesned-i ikbâl ve kâm olmaları da'vâtı berdâşte-i dergah-ı hüdâvend allâm kılındığı hengamda berâverde-i muhlıs-ı vead-irtisamları budur ki bu defa haftânî-i hazret-i vekalet-penahi Mahmud Ağa yediyle firistade-i savb-ı vead-âdeleri buyurulan bir kıta kaime-i vefâ-fâhimeleri vârid ve mezâyâsına ittılâ' -ı hulusrânem şârid olub herkese sermaye-i saadet ve kaffe-i erbab-nihâye fariza-i vakt idüğü ind-i valalarında dahi müsbet olan merasim-i fermanberî ve levazım-ı rıza-cûyîye ri'ayetleri ve bu ana kadar muhlısâne ve hayr-hâhâne iş'ârât-ı midhat-kârânem üzere merkez-i sedâdda istikrar ve her halde istihsal-i rıza-yı yümn-i iktifâ-yı cenâ-ı hazret-i şevket-meâbîye ibtidarları mucib-i mahzuziyet ve mesârim olmuş ve kaffe hususata ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleri ... ittılâ' kılınmış ise de be-tekrar derbâr-ı ma'delet-karara iktiza-yı hal savb-ı vead-kârîden dahi inhâ olunmuş ve ba'd-ezîn der-aliyye canibinden birûz-ı irade-i seniyyeye intizar lazım gelmiş ve irade-i seniyye-i celâdet-iştimâle her halde imtisal ile beyne'l-ikfâ tahsil-i dest-mâye-i âmâl buyrulmak esbabı istihsaline himmetleri mahsus-ı hulusrânem me'mul-i vead-kârânem olmuş idüğü beyanı zeri'a-i tahrir-i rakime-i muhallasatım olmuştur.

-337-

Tepedelenli Ali Paşaya dahil-hükümeti olan Yanya sancağından harice tecavüz etmek ve her nerede adamları veri ise kaldırmak üzere tenbihi hâvî bi'd-defaat mekâtîb-i müekked yazılmış iken bu suretle infaz-ı irade-i seniyyeye sür'at imtisali müşahede olunamayub evvel ve ahir itibar eylediği hayl ve zayiden adem-i feragat ve emr u ferman-ı şahanenin izhar ve icrasında betaet ederek dahil-i hükümeti olmayan mahallerden henüz adamlarını tekmiilen kaldırmayarak bu babda dahi menâfi'-i rıza hareketi rû-nümâ olmak mülâbesesiyle müşârün-ileyhe el-ân intibâh gelmeyerek kendü bildiğinden şaşmaması cihetiyle gereği gibi terbiyesi lazım gelerek kendüsünün uhdesinde bulunan Yanya Sancağıyla hafîdi üzerinde olan Delvine Sancağı dahi fî-ma'a-bâ'd tevcih kabul etmeyecek vechle sarf ve tahvil ve müşârün-ileyh ref'-i vezaretiyle vatan-ı aslîsi olan Tepedenlende ikamete memur kılınacak ise de bu Ali Paşa desise ve hile ile me'lûf olduğundan bu defa vuku' bulacak teveccühat-ı hümayunda şayet bunun hilafında oalrak kendüsünün ibkâsı şayi'asıyla neşren kâzib da'iiyyesine ve düşer ve bu suretle etrafın sami'asını tahdîşe ibtidar eyler ise havâleten sem'-i itibar olunmamak için Ali Paşa hakkında şeref-sünûh edecek emr ve irade-i hidivâne mukaddemce ma'lumun olmak için tarafına

bildirilmiş olmağla sen dahi suret-i halde âgâh olunarak ânâ göre isbat ve rağbete dikkat eylemeniz siyakında beher hal zıll-i hidivâne cenâb-ı müte‘âl olan mâlik-i memâlik-i şevket ve iclâl ve ... mülket-i sutût-ı saltanat ve ikbâl olan veli-ni‘metimiz şevket-meâb efendimiz hazretlerinin kâffe-i fermûde-i seniyye ve evâmir-i irâde-i aliyye-i şehinşâhânelerine sür‘at-ı imtisal müntâc-ı mehâss-ı ahvâl ve müstevceb tezâyüd kadar ve şân ve ikbâl olageldiği vâreste-i eşkâl olmuş ve cenâb-ı vezirilerinin dahi bu husus mekârim-i mansûsa kemâl-i ri‘ayetleriyle âsârî menâfi‘ sübût bulmuş ve o hususa kemâl-i dikkat ve tahsil-i rıza-yı yümn-i ihtivâ-yı lazimelerine nasfet-kârâne mübâderet buyurmalarıyla hakk-ı ehakk-ı dâverîlerinde cereyân eden cûybâr-ı inzâr-ı aliyye ve mültezem-i teveccühât-ı meyâmin-simât-ı seniyye müsted‘â ve me‘mûl ve ve mütemennâ br azim ni‘met olmağla miyânemizde derkâr olan übüvvet ve nübüvvet-i lazimesi üzere bi-hakkın hüda savb-ı bî-merâlarına hasıl olan fart-ı iftihâr ve sâr-ı lâ-yu‘ad ve lâ-yuhsâ idüğü bi-mennihî Te‘âlâ ba‘d-ezîn dahi teveccühât-ı seniyye-i hazret-i cihandarî ber-vefk-i me‘mûl cari olacağı ve kader ve şân ve sûtûtları gün-be-gün tezâyüd bulacağı lâ-şekk ve rû-rümâ idüğü ol babda yani her bir evâmir-i seniyye-i cenab-ı cihandarîye sür‘at imtisal ile bâ-sıdk ve cenân ibrâz-ı hıdemât-ı mebrûre iştigâline şitâbda derkar olan me‘mul ve mültemisât-ı muhlısânem felan kullarının lisanen tahririnden dahi karin-i ilm-i mekârim-pîrâları buyuruldukda hıdemat-ı seniyye-i cenab-ı padişahide bezl-i mukadderetin sermâye-i sa‘âdet ve muntec-i tezâyüd kader ve şân ve münzelet idüğünü etrafıyla lede’l-mütâla‘a uğur-ı din ve devlet-i aliyyede ve îfâ-yı fermûde-i seniyye-i dâverâne himmet-i vezirâne ve celâdet-şi‘ârâne bezl-i tâb ve mütevâdd ve hamiyet ve ma‘lûm-ı isticlâb teveccühât-ı seniyyeye mübâderet buyurmaları ve sadîk ve şefîk idüğüm vechle ol babda şehadet-i acizanemi isbat ve tasdik buyurmaları ve husus-be-husus ricâ-yı hulusurânem idüğü ve ammileri merhum ve mağfîret mersumun dehâletleri olub tarafımıza dehalet ile bu tarafda temekkün ve ikamet üzere olan felan kullarının ol canibde vaki‘ alaka ve emlâkı himâye-i seniyye-i himmet buyurulacağından hasıl olan memnuniyetimin kemali müsbet ise de va‘d buyurulduğu vechle himaye-i seniyye-i himmet-i devletleri rical-i mahsusum idüğü karin-i ilm-i mu‘allâları buyuruldukda ol babda mültemisât-ı acizanem üzere vezirâne ve celâdet-şi‘ârâne himmet ve sarf-ı mütevâdd ve hamiyet buyurmaları me‘mûldür. Bu mürüvvet-kâr-ı vefâdârlarının öteden berü ... kirâm ve ihlâ-yı fihâm haklarında merasim-i canibdari ve lüzum-ı musâdakât-kârîye

ibtidarım derkar ve cenab-ı mu‘allâ nisâb-ı mekârim-disârlarına olan kemâl-i meyl ve muhâvenet haletkârânem ber-karar ve irade-i übüvvet ve nübüvveti güzâr üzere idüğü zahir ve bedîdâr olmağla tezâyüd-i ikbâl iclâlarıyla iktisâb-i iftihâr ve mesârr üzere isüğü emr-i bâhir ve nümûdâr olmakdan nâşî mukaddemâ savb-ı halet-kâr-ı bî-merâlarından iş‘âr ve iltimâs ve ima olunduğu üzere mücerred her hususda tahsil-i rıza-yı meyâmin-ihativâ-yı seniyyeye dikkat ve ihtimam ile ifa-yı emr ve irade-i aliyyeye mübâderet ve ikdam buyurmaları muktezası bulundukda cûybâr-ı mehâsin-i inzâr-ı seniyyenin hakk-ı dâverîlerinde cereyanıyla mezkûr sancakların uhde-i mekârim-ade-i düstûrîlerine tevcih ve ihsanı halet-kârlarına ne derecelerde îrâs-ı mesârr ve şadumânî etmiş idüğü ind-i vâlâlarında kıyâs ile müsbet ve rû-nümâ olmuş ve ol babda hasıl olan mübâhat ve iftihar kemâl bulmuş idüğü ve her halde tahsil-i rıza-yı meyâmin-ihativâ-yı celâdet-meâl müceb-i tezâyüd-i huruşân ve ikbâl olageldiği vâreste-i eşkâl olmağla ba‘d-ezîn dahi cây ki dirâyet ve sedâd ve hasâfetde câygîr ve mekîn olarak her halde iltimâs ve iş‘âr-ı musâdakât-kârânem üzere ve nesâyih-i vâride-i pederânem vechle kâffe-i emr ü irade-i seniyyede can ve baş ile ihtimam ve her emrde tahsil-i rıza-yı celâdet ve ihtivâyâ dikkatle hoşnûdî-tâb ve merâhim-neb‘ cenab-ı cihandari istihsaline kemal-i ikdam birle ve madem tahsil-i nîk-nâm ve mekârin-âsâr-ı teveccühat-ı hazret-i şehriyâr olmaları ind-i vefâdârânede ehemmi-i mehâmm idüğü malum-ı âlîleri buyuruldukda ba‘de-mâ dahi merâsim-i dirâyet-kârî ve levâzım-ı usul-i müşirîyi icra ve her halde istihsal-i rıza-yı celâdet-ihativâ ile vefâdâr-ı bîmerâları kemâ-kân ceride-i ihlâda ibkâ buyurulmak ... şime-i mekârim-simâ ve menût-ı ... ulyâlarıdır.

-338-

Miyânemizde derkar olan muhâvenet-i pezirâ-yı metânet olub bir vechle teklif ve tekellûf-i ... idüğü emr-i müsbet olmakdan nâşî mültezimimiz olan asker maddesi felanın takririnden karin-i ilm-i vezirileri buyuruldukda lede'l-iktizâ ol babda dahi merâsim-i übüvvet ve nübüvveti icra buyurmaları derkar olan muhâvenet ve ittihâd ve vedâd-ı pezirleri izdiyâd olmağla her halde merkez-i muhâvenet-kârîde pâ-bercâ olmaları mahsus kılınmış ve ricamız idüğü malum-ı rü'yetleri buyurularak ol babda her halde dâverâne-i himmetleri ibzâl ve karin-i kabul ve müsâ'afe buyurulduğunu ... ile taraf-ı senâverîye iş‘âr-ı vezirleri mercûdur efendim. Cenab-ı hüdâ kevkeb-i âfiyet ve ikbâllerin resîde-i evc-i i'tilâ ve hâver-i iclâllerin dem-a-dem pür-haya eylemek duaları edasıyla ber-âverde-i senâver-i bîmerâları budur ki miyânede hasıl

olan fart-ı muhâvenet ve ... mansıb-ı celil-i düstûrâneleri ilhâk buyurulan Ohri ve İlbasan sancaklarının ber-vech-i irade-i seniyye celâdet-ittisâm zabt ve rabt ve nizâmı zımnında bu günler iltizam buyurulacak olmakdan naşı lazım gelen hayalin bu tarafda i'mâl ve itmâmı memuriyetiyle akdemce i'zam buyurulan Zeynel Ağa kulları yediyle firistâde buyurulan alûke-i vedâd-i mülûkâneleri ve vürûd ve mezâyâ-yı dilârâsı hususatına ıttılâ'-i hâlisânem lede's-şeref ve kaffe-i iş'ârât-ı vezirlerinin mesâlih-i mühimme-i acizîye takdim olunageldiği rû-nümûd olmağla hakk-ı ehakk-i vezirlerinde derkar buyurula gelen mehâsin-i inzâr miyâs-âsâr-ı hazret-i şehriyârî savb-ı hâlet-kârîye dahi hak bu ki îrâs-ı mesârr olub ol vechle mükemmel daire-i müşirî ve asakir-i bî-şumâr-ı vezirleriyle azimetleri muceb-i iftiharım olarak derhal çadırcıyan esnafı ihzar ve bi'l-isti'câl a'mâl-i hıyâm hususuna ibtidar olunub bi-mennihi'l-alîm bu defa istikmâl ve tetmim ve bahaları ağa-yı mûmâ-ileyh kulları tarafından lede't-teslim muhalasat-nâme-i hulusurîye melfûfen pusula mucebince imâre-i pişgâh-ı mekârim-mesîmleri kılınmış ve her halde neyl-i metâlib ve âmâl ile devlet ve ikbâlleri rûz-be-rûz ber-kemal olmak da'vâtına müdâvemet olunmuş idüğü meâli zımnında tahrir-i midhatnâmeye ibtidar ve isâre-i savb-ı muhâvenet-kararları kılındı. Bi-mennihi Te'âlâ savb-ı mekârim-i levb-i dâverîlerine derkar ve rû-nümâ olma muhâvenet ve muhâlasatım bi-riya ve metin ve efzûn-ı dü-bâlâ idüğü ind-i dakika-dayinlerinde rû-nümâ ve hüveydâ oldukda ba'de mâ dahi cânib-i bî-merâları ceride-i ihlâda kemâ-kân ifa ve beher hal merasim-i muhâvenet-kârî ve teveccühat-ı vefâ-şî'ârîleri ber-vech-i me'mûl ibraz ve icra buyurulmak vâbeste-i şîme-i mekârim-meşîme-i ulyâlarıdır.

Zat-ı mekârim-simât-ı emcedleri mesned-i vâlâ-yı âkıbet ve ikbâlde muhalled olmak da'vâtı bir dâşte-i dergâh-ı cenab-ı rabbü's-samed kılınarak bir âverde-i halet-kâr muhâvenet mümtedleri budur ki miyânede derkar olan münâsebet ve mütevâdd-ı izdiyâd ve imtidâd olarak leyl ü nehâr be-rûz-ı âsâr tezâyüd-i ikbâl meyâmin-âsârlarına intizar üzere iken ind-i vedâdkârîde ma'lum ve dilhâh dâhil-i acizâneme mutâbakatı meczûm olduğu üzere merkûz tıynet bâhirü'l-hasâfet-i müşirîleri olan kemâl-i dirâyet ve füzûnî-i isti'dâd ve kiyâset-i lâzimesi her halde rızâcûyâne hareket ve ifa-yı emr ü irade-i seniyyeye kemal-i müsâra'atları ind-i merâhim-peyvend-i hazret-i şehriyârîde bedîdâr ve müsbet olarak bu defa avâtıf-ı şâmiletü'l-avârik cenab-ı tacdarîden Ohri ve İlbasan sancaklarının dahi uhde-i mekârim-ade-i dâverîlerine tevcih ve ihsanı teşnifsâz-ı sami'a-i halet-kârî-i bî-merâları olub bu

âsâr-ı ihsan-ı hazret-i kitfîsâtânının tezâyüd-i kadr ve şan-ı vezirilerine delil idüğü ketebân olmakdan naşi miyânede derkar olan hubb ve vedâd ve kemâl-i mürüvvet ve ittihâd-ı lazimesi üzere muceb-i mübahat ve iftiharım olarak midhat ve senâverleriyle zebân-güzâr ve vasıl-i gencine-i mesârr olduğu ifadesini havi ve mezkûr sancakların uhde-i müşirilerine tevcih ve ihsanı tebrikini muhtevi mahsus tahrir-i halet-nâmeye ibtidar ve isâre-i pişgâh-ı mekârim-kararları kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ savb-ı mekârim-i mu‘allâlarına derkar olan muhâvenet-nâme-i vefâdârânem ber-karar ve işbu teveccühat-ı halet-kârlarına suret-i iftihar ve mesârr idüğü ind-i mekârim-peyvend refet-kararlarında buyuruldukda ba‘d-ezîn dahi savb-ı muhâvenet etmeleri ceride-i ihlâda ber-karar buyurulmak vâbeste-i şîme-i mekârim-i meşîme-i refet-kararlarıdır. Savb-ı mekârim-edeb-i dâverânelerine azli cari olan meyl ve muhâvenet-i halet-kârî âsâr-ı riyadan ârî olmakdan naşi ve madem kemal-i inayet ve ikbâllerinin istihbârı hulusûrîlerinin nuhbe-i efkârı iken bu defa memur-ı ifası olduğum hususun isti‘lâm-ı suret-meâlî ve hatır-ı halet-kârânemin suâlî zımnında tatarları kulları böyle firistâde-i savb-ı hulusurî buyurulan bir kıta mürüvvet-nâme-i mekârim-güsteri müşirileri reside-i cây ki vusul ve mezâyâ-yı halet-ihativâsına ittîlâ‘-ı vefâdârânem lede‘ş-şümûl merasim-i halet-kârî icrasına o gûne mübâderet ve istifsâr hatır-ı muhâvenet-şî‘ârîye himmetlerin bî-kıyâs-ı mesârr-ı nüzhet istînâs husul bulmuş ve ... bir güzide ve medâyih-i adîdeleri tezkârına müdâvemet kılınmış ve devlet-i aliyye ser-mûya kasd-ı hıdmetle ifa-yı memuriyette sadıkâne gayret ve can-siperane bezl ve sa‘y ve mukadderet eyleyenler mazhar-ı mükâfât ve mekârim-i ihsan ve inayet olduğu misillü ser-mû mütecâsir muhâlasat olanlar dahi dünya ve ahiretde dçâr-ı sayf ve vehâmet olageldikleri derkar ve müsbet olmağın Yanya Kalesinde mahsur olan Tepedelenli nam habâset ve şûr dahi şimdilik kemal-i i‘timâd ve ısrar ve muhâlefete ibtidar üzere ise de avn ve inayet cenab-ı rabb-i gayyûr ve teveccühat-ı seniyye hazret-i padişah-ı ma‘delet-nişvâr ile karîb uhde-i daire-i hamiyetden dûr olması me‘mûl olmuş idüğü iş‘ârı savb-ı dâverilerine derkar olan muhâvenet ve muhâlasatım ber-karar olarak dem-a-dem ber-rûz-ı âsâr-ı âmâl ve tezâyüd-i âfiyetve ikbâllerine bir intizar idüğüm ahabârıyla tahrir-i halet-nâmeye ibtidâr ve isâre-i pişgâh-ı feret-kararları kılındı. Bi-mennihî Te‘âlâ derkar olan meyl ve rûkûn ve muhâlasatımın bî-riyâ idüğü ind-i vâlâlarında rû-nümâ oldukda ba‘de-mâ dahi muhlıs-ı vedâd-ihativâları kemâ-kân ceride-i ihlâda ibkâ buyurulmak vâbeste-i şîme-i mekârim-meşîme-i ulyâlarıdır.

Ber-âverde-i senâver halet-âdeleri budur ki miyânede peîrâ-yı istikrar ve cari olan übüvvet ve nübüvvet ve kemâl-i muhâvenet âsâr-ı riyâdan vâreste ve ârî ve güzârende-i râdde-i dâverî olmakdan naşı kâffe-i memuriyet-i dâverîlerinde tevfkât-ı cenâb-ı ehaddiyete mazhariyetleriyle be-rûz-ı âsâr-ı kemâl-i ikbâl ve afiyetlerine nezaret üzere iken öteden berü vesâyâ-yı hulusûrânem üzere hareketle rıza-cûyâne ve fermenberâne iştigâl ve mübâderet –i hidivileri semeresi olarak İlbasan ve Ohri sancaklarının dahi uhde-i vezirilerine tevcih ve inayet buyurulduğundan ve bu defa emr ü irade-i seniyyeye sür‘at imtisal buyurularak derhal hareketle o sancaklar asakir-i ecnebiyeden bi’l-küllîye tahliye ve ser-â-pâ zabt ve istîsâl olduğundan bihak hüdavend-i settâr husûle gelen fart-ı inbisât ve mesârr ve mübâhât ve iftihârbîrûn ez-husûle beyân ve iş‘âr idüğü ve işbu teveccühât-ı meyâmin-simât-ı hümayunda mezkûr sancakların kemâ-kân uhde-i düstûrîlerine ibkâ ve ihsan buyurularak hakk-ı ehakk-ı vezirlerinde derkar olan cûybâr-ı mehâsin-i intizar-ı aliyye cenab-ı cihanbânî kemâl üzere pezîrâ-yı cereyân idüğünden rû-nümâ mübâhât ve fırsat ve memnuniyet ber-kemâl ve vefret idüğü ve manâsıb-ı celileleri ibkâsıyla fütûhât-ı cezîleye mazhariyetleri tebrik ve tehniyetini hâvî ve ba‘d-ezîn dahi nice nice fütûhât-ı celile ve hıdemât-ı mebrûre devlet-i aliyye-i sermedîye muvaffak ve karîn dem-a-dem kâm-bîn olmaları da‘vâtına müdâvemetimi muhtevî tahrir-i halet-nâme-i vefâdârâneme ibtidâr ve isâre ve mahsus tatar yediyle nezd-i dâverîlerine tisyâr kılındı. Derkar olan vedâd ve muhâvenet-i senâverânem pezîrâ-yı bekâ ve istikrâr ve etemm olarak midhat ve senâ-yı zat-ı re‘fetlerine müdâvemetim dem-a-dem idüğü ind-i vezirlerinde rû-nümâ oldukda ve husul bulan muhâvenet vâlâ-yı muhlisânem bî-riyâ idüğü sübût buldukda ba‘de-mâ dahi bî-merâları ceride-i asdikâda ibkâ buyurulmak mahsus mütemennâdır. Ber-âverde-i halet-âde-i bî-merâları budur ki Tepedelenli Ali Paşa mel‘anet-nümûdun mütehassın olduğu kale ve kulübelerde zîr-i hükümet-i müşirilerinde âsûd kazalardan el-ân ma‘iyyetinde bi’l-ısrar mevcut olan güneş? Taifesinin merkûmdan rû-gerdân ve canib-i devlet-i aliyyeye itâ‘at ve inkıyâda şitâbân olmaları ve her vechle emniyet verilerek re‘y ve istîmân etmeleri hususu mukteza-yı irade-i seniyye olarak ol babda savb-ı vezirlerine hitaben taraf-ı sadaret-penâhîden bir kıta mektub-ı sâmî vürûd etmiş olmağla ber-muceb-i irade-i seniyye cilâ ve terhîn hala hain-i merkûm ma‘iyyetinde mahsur asker-i mezkûru bi’t-temin re‘y ve istîmâna teşvîk ve tergîb ve bu husuda

ısrara mübâderetleri haklarında muceb esef ve nedâmet olacağını ifade ve tebyîn birle merkûmları ihâfe ve tergîn zımnında bir kıta re'y-i buyuruldu-i sâmilileriyle bu defa felan bendeleri bu tarafa irsal ve ta'yin kılınmış ve taraf-ı hulusûrîden iktizâ-yı mu'avenet ve müzâheretin ibkâsı iltimâs buyurulmuş ve savb-ı haletkârîye derkar olan vird-i muhâvenetleri metânet ve karar bulmuş idüğünü hâvî firistâde buyurulan refetnâmeleri hasıl ve meâl-i mekârim-i iştimâli kavî-i ittılâ'-ı midhatkârîye mütevâsıl oalrak kâffe-i hususat vâkı'a-i düstûrîleri mesâlih-i âcizânemden akdem ve bi-tahsis mehâmm-ı devlet-i aliyye-i ebediyeye dair hususat-ı müşirilerinin ifasına sarf-ı hamiyet etemm oluna çağı gayr-ı mübhem ve mir-i mûmâ-ileyh bendelerine her vech-i mu'avenet hususu mültezim ve savb-ı müşirânelerine olan hulûs ve muhâvene tim pezîrâ-yı râdde-i metânet ve râsiham idüğü ifade ve iş'ârı zımnında tahrir-i midhatnâmeye mübâderet ve isâre-i savb-ı devletleri kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ yümni'r-rabb keyfiyet sıdk ve hulusum karin-i ilm-i vâlâları buyuruldukda savb-ı bî-merâları ba'de-mâ dahi ceride-i evdâda ibkâ buyurulmak vâbeste-i şîme-i ulyâlarıdır.

-340-

Dermiyân olan ve kadimî derkar ve sübût bulan bünyân-ı muhâvenet ve muhâlasat rasînü'l-erkân ve âsâr-ı arıza-i indirâsdan vâreste ve masân idüğüne binâen an-be-an ezkâr bir güzide-i adîde-i darîleriyle mertûbü'l-lisan ve vürud-ı peyâm-ı âfiyet ve ikbâl-i nüzhet iktirân-ı müşirilerine nigerân iken savb-ı vedâdı edeb-i hulus-ı menkabetlerine derkar olan mütevâdd ve muhâlasat-ı düstûrîlerinin pezîrâ-yı metânet idüğü iş'ârı ve Yanyada mahsur olan Tepedelenli nam magrûrun hevadarlığında ısrar üzere olan güneş? Cinsi mefsetet pişgâh-ı işrâra bâ-buyuruldu tenbihât-ı dâverîleri kârgîr olmamış ise de kuvvet-i kâhire-i celâdet-bâhire-i cenab-ı şehriyârî birle karîben düçâr dimâr-ı ... olmaları me'mulleri idüğü ihbârı meâliyle bu defa firistâde buyurulan bir kıta kaime-i halet-fâhimeleri vürüd edüb ol vechle merâsim-i haletkârî ve levâzım-ı vefâdârîyi icralarından hasıl oaln mesârr evfâ-i nâ-ma'dûd idüğü ve bâ-evâmir ve rûznameçe mukaddemâ savb-ı dâverîlerinden havâle buyurulub bi't-temessük ve ahd ve ta'ahhüd buyurdıkları mebâliğ-i ma'lûmeden gayr-ı ez teslim mütebâkî olan meblağ zımnında dermiyân muhâvenet-i kaviyyeye mebnî bu ana kadar tasdî'den mücanebet kılınmış ise de bu defa şiddet lüzumundan başka haletkârlarının Anadolu da mansıbımız güzerânımız cihetiyle o hususun tanzimi mültezim ve bu taraftan hareketle bir müddetcik zaruri Selanik civarında

ikametimiz musammem olmağın o taraflarda yetişdirmek üzere meblağ-ı mezkûrun serî'an tisyârına himmetleri bi-tahsîs müstercâ-yı muhlîsânem idüğü beyanıyla tahrir haletnâmeye mübâderet olundu. Ol vechle meblağ-ı mezkûrun şu günlerde ziyade lüzumu ind-i dâverîlerinde müsebbet oldukda ol babda dahi incâz-ı va'de-i himmet-i düstûrîleri icra ve Selanik taraflarında yetişdirmek üzere meblağ-ı mezkûru serî'an isrâ birle haletkâr-ı bî-merâları levha-i dilde kemâ-kân ibkâ buyurulmak vâbeste-i şîme-i ulyâlarıdır.

SONUÇ

Çalışmamıza konu olan 1802-1820 yıllarına ait “Arnavutluk Ahvaline Dair Tahrirat” adlı el yazması eserin, Osmanlı İmparatorluğu Merkezi Yönetimi tarafından hazırlanan ve bölgede yaşanan olayları açıklayan raporlar dizisi olduğu anlaşılmaktadır. Eserin toplam 428 sayfalık transkripsiyonu dil özellikleri açısından incelendiğinde döneminin özelliklerini gösteren, son derece ağıdalı, uzun cümle yapısına sahip Arapça ve Farsça tamlamalardan oluştuğu görülmüştür. Raporlarda sık sık ve uzun uzun cümlelerle padişaha ve devlet yöneticilerine dualar öne çıkmakta, Tepedelenli Ali Paşa ile ilgili olarak “mel’un, hain, habis-i bi’din,” sıfatları kullanılmaktadır.

Bilindiği üzere Tepedelenli Ali Paşa XIX. yy. başlarında özellikle Osmanlı Devleti’nin zayıflaması ile beraber yine merkezi yönetim tarafından kendisine emanet edilen yönetme erkini kötüye kullanarak, ölçüsüz bir şekilde zenginleşmiş, bu ölçüsüz zenginlik ve iktidar sarhoşluğu ile imparatorluğa başkaldırmıştır. Yaşadığı dönemde bölgesinde önemli karışıklıklara neden olmuş ve Osmanlı’nın özellikle Balkanlar’daki sorunlarının en önemli nedeni olarak tarih sahnesinde yer almıştır. Tepedelenli Ali Paşa dönemi ile ilgili karanlık noktalar halen gizemini korumaktadır.

Bu çalışma ile -tarihin derinliklerinde çok tartışmalı konuları ile kaybolmaya yüz tutan- 1802-1820 yılları arasındaki Arnavutluk’ta yaşanan olayların gün yüzüne çıkmasının kapısı aralanmıştır. Transkripsiyonun ayrıntılı içerik değerlendirilmesinin; konunun takipçisi olabilecek akademisyen, araştırmacı ve hatta siyasetçiler için ayrı bir araştırma konusu olması, Osmanlı-Arnavutluk, Arnavutluk-Türkiye ilişkilerindeki olumlu-olumsuz tüm gelişmelerin objektif bir yaklaşım ile değerlendirilebilmesi için faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- AFYONCU, E. (2001). "Rüstem Paşa ". *TDV İslam Ansiklopedisi* (35:288-290) İstanbul: TDV Yayınları.
- AKALIN, Ş. (1953). "Mehmed Namık Paşa". *Tarih Dergisi* (IV:127-145) İstanbul: TDV Yayınları.
- AKDAĞ, M. (1975). "Osmanlı Tarihinde Ayanlık Düzeni Devri, 1730-1839", *TAD*, (XIV/23:51-61).
- AKYILDIZ, A. (1999). "Mahmud Nedim Paşa". *TDV İslam Ansiklopedisi* (27:374-376) İstanbul: TDV Yayınları.
- BALTA, E. (2002). "Serez". *TDV İslam Ansiklopedisi* (36:556-558) İstanbul: TDV Yayınları.
- BAŞDOĞAN, F. (1991). "Arnavutluk ve Türkiye – Arnavutluk İlişkileri". *Stratejik Edütler Bülteni* (86: 66) İstanbul: Yedigün Matbaası.
- BELDICEANU, N. (1992). "Bükreş". *TDV İslam Ansiklopedisi* (6:485) İstanbul: TDV Yayınları.
- BEYDİLLİ, K. (2007). "Pehlivan İbrâhim Paşa". *TDV İslam Ansiklopedisi* (34:222-223) İstanbul: TDV Yayınları.
- BEYDİLLİ, K. (2012). "İsmail Paşa". *TDV İslam Ansiklopedisi* (23:116-117) İstanbul: TDV Yayınları.
- BEYDİLLİ, K. (1999). "Tepedelenli Ali Paşa". *TDV İslam Ansiklopedisi* (5: 110-112) Ankara: TDV Yayınları.
- BEYHAN, M.A. (2004). "Ömer Efendi". *TDV İslam Ansiklopedisi* (34:57-59) İstanbul: TDV Yayınları.
- BİLGE, M.L. (2006). "Mustafa Paşa". *TDV İslam Ansiklopedisi* (31:344-345) İstanbul: TDV Yayınları.
- BİLTEKİN, H. (2010). "Vak'a-nüvis Mehmed Râşid Efendi, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (3/11):162.
- BOSTAN, İ. (2009). "Narda". *TDV İslam Ansiklopedisi* (32:385-387) İstanbul: TDV Yayınları.
- ÇELİK, B. (2004). *İttihatçılar ve Arnavutlar*. İstanbul: Büke Yayıncılık.
- DANIŞMEND, İ.H. (1925). *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi.

- DERİN, F.Ç. (1996). “Abdi Paşa”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (1:74-75) İstanbul: TDV Yayınları.
- DJURDJEV, B. (1999). “Bosna-Hersek”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (6:297-305) İstanbul: TDV Yayınları.
- DJURİC-ZAMOLO, D. (2001). “Belgrad”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (5:409) İstanbul: TDV Yayınları.
- EFENDİ, A.M. (1305). Arnavutlar Solyotlar “(Çev.Nuri Sağlam). Ankara: TDK Yayınları, 2002.
- EMECEN, F. (1992). “Limni”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (27:192) İstanbul: TDV Yayınları.
- FUAD ES- SEYYİD, E. (2000). “İskenderiye”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (22:574-576) İstanbul: TDV Yayınları.
- GÜVEN, T. (2016). “Osmanlı İmparatorluğu’nda Ayanlar, Sermaye Birikimi ve Girişimcilik”, *Türkiye İslam İktisadi Dergisi*, (1:63-88).
- GÖYÜNÇ, N. (1999). “Hüseyin Paşa, Küçük”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (19:6-8) İstanbul: TDV Yayınları.
- HALAÇOĞLU, Y. (2001). “Bayram Paşa”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (5:266-267) İstanbul: TDV Yayınları.
- HALAÇOĞLU, Y. (1994). “Derbent”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (9:162-164) İstanbul: TDV Yayınları.
- İNALCIK, H. (1999). “Giray”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (14:76-78) İstanbul: TDV Yayınları.
- İNBAŞI, M. (2004). “Üsküb”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (42:377-381) İstanbul: TDV Yayınları.
- İPŞİRLİ, M. (2001). “Feyzullah Efendi”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (12:525-526) İstanbul: TDV Yayınları.
- KARACA, A. (2012). “Şakir Paşa”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (38:307-308) İstanbul: TDV Yayınları.
- KARPUT, K. (1994). “Eflak”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (10:466) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1994). “Eğriboz”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (10:491-493) İstanbul: TDV Yayınları.

- KIEL, M. (1994). “İştip”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (23:440-442) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1994). “Karadağ’da Tarihî Bir Şehir”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (34:306-307) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1994). “Podgoriça”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (34:306-307) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1996). “Filibe”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (13:79-82) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1996). “Gümölcine”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (14:268-270) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1996). “Eskicuma”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (11:396-397) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1996). “Görice”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (14:157-158) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1999). “Berkofça”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (8:510-511) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (1999). “Şumnu”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (39:227-230) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M (2000). “İnebahtı”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (22:285-287) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M (2000). “İskeçe”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (22:553-555) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2001). “Ergirikasrı”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (11:298-299) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2001). “Gümölcine”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (14:268-270) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2001). “İzdin”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (23:505-506) İstanbul: TDV Yayınları
- KIEL, M. (2001). “Karlı İli”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (25:500) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2002). “Kırçova”. *TDV İşlam Ansiklopedisi* (25:440) İstanbul: TDV Yayınları.

- KIEL, M. (2005). “Mora”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (30:280-285) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2007). “İlbasan”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (22:79-81) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2007). “Niş”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (33:147-149) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2007). “Prizren”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (34:349-351) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2012). “Avlonya”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (4:118-120) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2012). “Tırhala”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (41:114-116) İstanbul: TDV Yayınları.
- KIEL, M. (2012). “Tiran”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (41:193-195) İstanbul: TDV Yayınları.
- KÜLÇE, S. (1944). *Osmanlı Tarihinde Arnavutluk*. İzmir: Genelkurmay Basımevi.
- MAXİM, M. (2013). “Yaş”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (43:342) İstanbul: TDV Yayınları.
- MOACANIN, N. (2001). “Karabağ” *TDV İslam Ansiklopedisi* (24:384) İstanbul: TDV Yayınları.
- MUÇO, E. (2010). *Yanya Valisi Tepedelenli Ali Paşa ve Emlakı*. İstanbul: Alem Yayıncılık.
- ORTAYLI, İ. (1999). “Balkanlar ve Türkiye'nin Bölgeye Yönelik Politikaları” [Bildiri]. *Balkanlar ve Türkiye'nin Bölgeye Yönelik Politikaları Sempozyumu*, 15-16 Aralık 1998, Yeni Levent İstanbul.
- ÖZCAN, A. (1997). “Halet Efendi”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (15:251) İstanbul: TDV Yayınları.
- ÖZTÜRK, L. (2005). “Manastır”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (30:560-561) İstanbul: TDV Yayınları.
- RIZA, S. (1994). “Delvine”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (9:147) İstanbul: TDV Yayınları.
- SEFERCİOĞLU, N. (1994). “Dukakin”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (9:549-550) İstanbul: TDV Yayınları.

- SEZER FEYZİOĞLU, H. (2004). “19. Yüzyıl Başlarında Arnavutluk’ta İktidar Mücadelesi”. *Ankara Üniversitesi DTCTF Tarih Araştırmaları Dergisi*,(23:103-116).
- SEZER FEYZİOĞLU, H. (2012). “Tepedelenli Ali Paşa’nın Derbentler Başbuğluğu”. *GAMER*, (I): 155-164.
- SEZER, H. (1995). “Tepedelenli Ali Paşa Oğulları”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi* (17:28).
- SEZER, H. (1995). “Tepedelenli Ali Paşa’nın Oğulları”. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, (28): 155-156.
- SEZER, H. (2004). “19.Yüzyıl Başlarında Arnavutluk’ta İktidar Mücadelesi”. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, (23): 103-104.
- SÜREYYA, M. (1331). “Sicil-i Osmani”. (V:1580) İstanbul .
- SÜSSHEIM , K. (1994). “Arnavutluk”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (1:587) İstanbul: TDV Yayınları.
- ŞAHİN, İ. (2009). “Sofya”. *TDV İslam Ansiklopedisi* (37:344-348) İstanbul: TDV Yayınları.
- ŞİMŞİR, B. (2001). *Türkiye Arnavut ilişkileri*. Ankara: ASAM Yayınları.
- ŞİMŞİR, B.N.(2001). “Türkiye- Arnavutluk İlişkileri Büyükelçilik Anıları (1985-1988)” *ASAM Yayınları*, 28:33.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Cem TANRIVER
Doğum Yeri	Merzifon / AMASYA
Doğum Tarihi	11 Haziran 1974

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Kara Harp Okulu
Bölüm	Sistem Mühendisliği

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce	YDS :47
Gürcüce	YDS: 25

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	MSB Kara Kuvvetleri Komutanlığı 66'ncı Mknz.P.(BG) P.Tugay Komutanlığı
Görevi/Pozisyonu	Topçu Tabur Komutanı
Tecrübe Süresi	Yirmibir yıl

KATILDIĞI

Kurslar	Göreve Yönelik Kursular Eğitici Formasyonu Eğitimi Gürcüce Dil Kursu

İLETİŞİM

Adres	Hürriyet Mh. Başmaslak 1.Sk.Flora Konakları 15/6 Çorlu /TEKİRDAĞ
E-Posta	cemtanriver@hotmail.com

